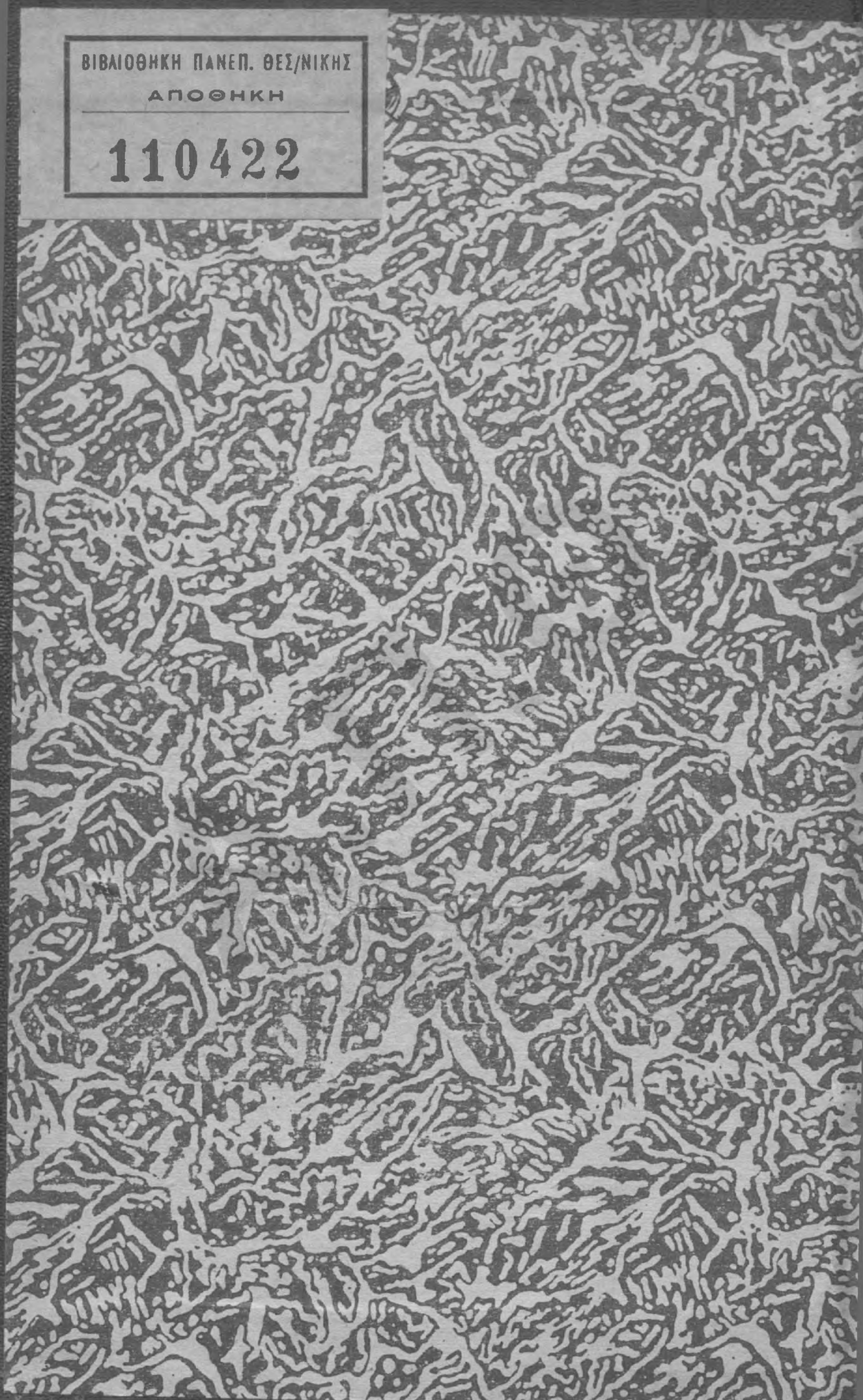
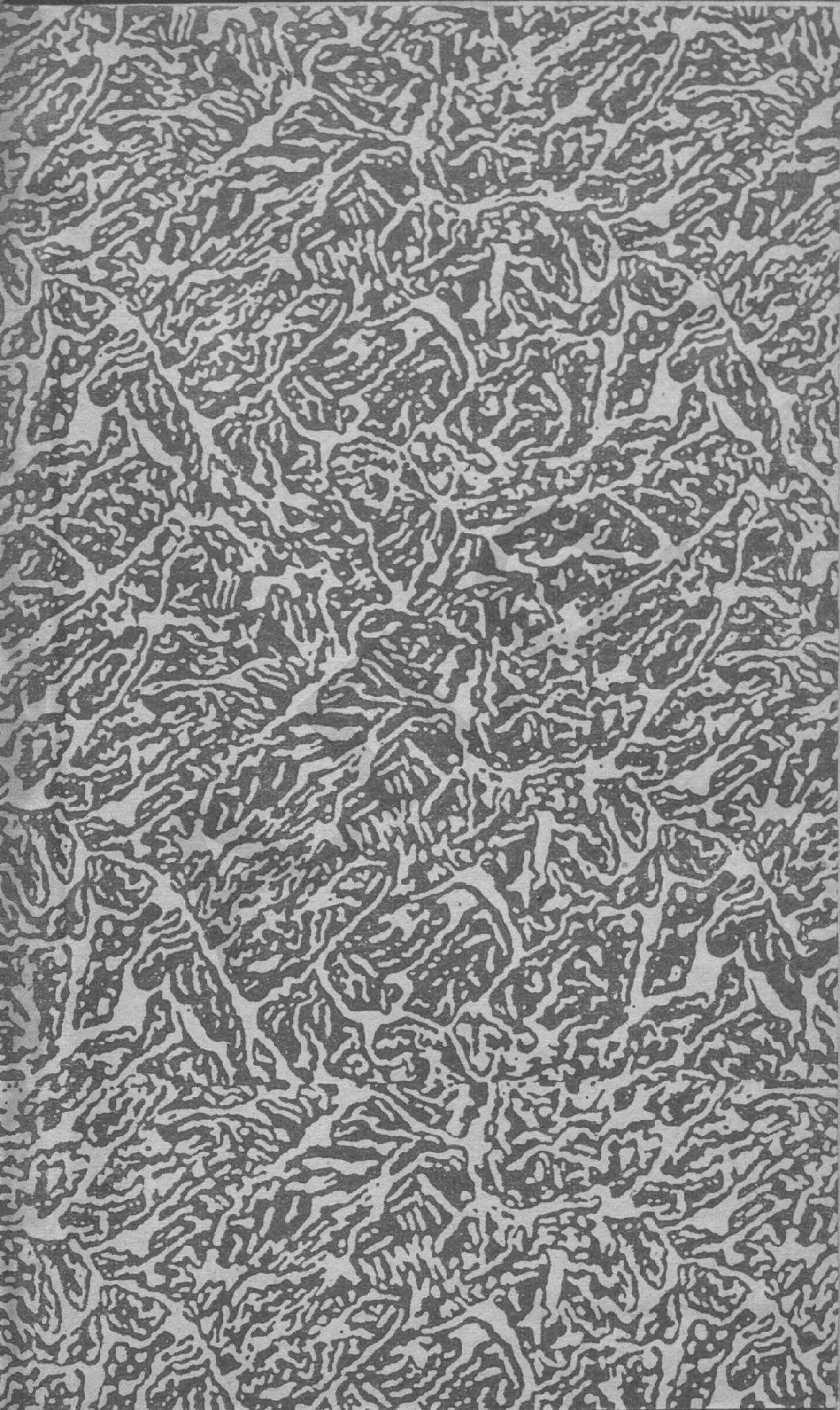

ὨΓΥΓΊΑ

ἬΗ

ἈΡΧΑΙΟΛΟΓΊΑ.

Περιέχουσα τῶν Ἀρχαιοτάτων Ἐθνῶν, ἢ τῶν δύο Πρώτων Αἰώνων τοῦ Ἀδήλου καὶ Ἡρωϊκοῦ, τὴν Ἱςορίαν, τὰς Κοσμογονίας, Θεογονίας, τὴν ἀρχὴν καὶ πρόοδον τῆς Εἰδωλολατρείας, καὶ πάσης Κτιςολατρείας, τὰς Ἱεροπραξίας, Ἱεροσκοπίας, Μυθολογίαν πληρεςάτην τῶν Θεῶν καὶ Ἡρώων κατὰ γενεαλογίαν, σαφηνιζομένην διὰ τῆς Ἱςορίας καὶ Ἀλληγορίας, τὰς Τελετὰς, τοὺς Ἀγῶνας, τὰ Μαντεῖα, καὶ πάντα τὰ συμβεβηκότα καὶ Ἔθιμα, πρὸς γνῶσιν τῆς Ἀρχαιολογίας, καὶ κατάληψιν τῶν Ποιητῶν καὶ Συγγραφέων, συνταχθεῖσα

ὙΠΟ͂

ἈΘΑΝΑΣΊΟΥ ΣΤΑΓΕΙΡΊΤΟΥ.

Καθηγητοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐςρίας Καισαροβασιλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν.

ΤΌΜΟΣ ΤΡΊΤΟΣ.

ἘΝ ΒΙΈΝΝῌ ΤΗ͂Σ ἈΟΥΣΤΡΊΑΣ.

ἘΝ ΤΗ͂͂ ΤΥΠΟΓΡΑΦΊΑ͂, ΤΟΥ͂ ἸΩΆΝ. ΒΑΡΘ. ΤΣΒΕΚΊΟΥ.

1 8 1 7.

Πρὸς τοὺς Φιλαναγνώςας.

Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ τόμῳ εἰρέθησαν μυθολογικῶς, ἔςι δ' ὅτε καὶ ἱςορικῶς, καὶ ἀλληγορικῶς κατὰ τὴν ἐκεῖ χρείαν, τὰ σωζόμενα τῆς ὕλης ταύτης· ἐν τούτῳ δὲ ἐξετάζεται ἡ παραγωγὴ τῶν κυριωτέρων ὀνομάτων, ἡ ἀλληγορία, Ἱςορία, λατρεία, τὰ Ἐπίθετα, καὶ λοιπὰ, ἐξ ὧν συνάγεται ἡ ζητουμένη ἔννοια. Διότι ταῦτα διακρίνουσι καὶ σαφηνίζουσι τὰς αἰτίας καὶ τοὺς λόγους δι' οὓς ἐλάτρευον ἕκαςον Θεὸν, ὅταν ἐρευνῶνται φιλομαθῶς καὶ περιέργως κατὰ τὸ δυνατὸν, καὶ οὐχὶ καταφρονητικῶς, ὡς συνηθίζουσί τινες, νὰ θεωρῶσιν ἐπιπολαίως ἄλλα τε πολλὰ, ὡς καὶ τὸ παρὸν σύςημα τῆς ἀρχαιολογίας, νομίζοντες αὐτὸ ἁπλὴν μυθολογίαν μόνον, κατὰ τὴν ἐπιπολαίαν παρατήρησιν αὐτῶν. Εἶδον γάρ τινας μυθολόγους, οἵτινες πλάσαντες αὐτοὶ ὀλίγην ἀλληγορίαν ἠθικὴν, ἐκτὸς τῆς ἐννοίας τοῦ πράγματος, παρέβλεψαν τὰ λοιπὰ, ὑβρίζοντες καὶ καταφρονοῦντες ἀπερισκέπτως τοὺς Ἕλληνας, ὡς πεπλανημένους εἰδωλολάτρας, οἵτινες, οἱ σοφώτατοι τῶν ἀνθρώπων ὄντες, δὲν ἐγνώρισαν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὡς ἐγνώρισαν αὐτὸν οἱ Ἑβραῖοι. Τοῦτο δὲν εἶναι ἡμέτερον ἔργον, διὰ τί ἐκεῖνοι τὸν ἐγνώρισαν καὶ οὗτοι δὲν τὸν ἐγνώρισαν. Καὶ διὰ τί ὁ Θεὸς ἐφανερώθη εἰς ἐκείνους, καὶ εἰς τούτους ὄχι.

Ταῦτα εἶναι ζητήματα τῶν Θεολόγων. Οἱ δὲ Φιλόσοφοι ᾿ξετάζουσι περιέργως τὰ ὄντα ἢ ὄντα ἐςι, μηδόλως ὑβρίζοντες τὰ ἔθιμα τῶν σοφωτάτων ἐθνῶν· ἐπειδὴ εὑρίσκουσιν ἐν αὐτοῖς σύμβολα τῆς ἀρχαίας Ἱςορίας, κοσμογονίας, ἀςρονομίας, μεταβολῶν φυσικῶν, λατρείας πρὸς τὸν δημιουργὸν, πολλῆς συνέσεως πολιτικῆς, καὶ γνώσεως ἀρχαιολογίας. Τὰ τοιαῦτα ἄρα δὲν πρέπει νὰ καταφρονῶνται, ἀλλὰ νὰ ἐρευνῶνται περιέργως· διότι ταῦτα ζητεῖ ἡ Φιλοσοφία, ταῦτα ἡ Πολιτικὴ, καὶ ἡ Ἱςορία, ἐξ ὧν συνάγεται πολλὴ γνῶσις πραγμάτων ἀγνοουμένων, καὶ μετὰ πολλοῦ πόθου ζητουμένων. Ἐπειδὴ ἡ περιεργία τῶν μεταγενεςέρων ζητεῖ νὰ μάθῃ τὰ ἔργα τῶν προγενεςέρων, ἵνα ἐκλέγῃ τὰ καλὰ εἰς ὠφέλειαν αὐτῶν, καὶ νὰ ἀποῤῥίπτει τὰ βλαβερά. Διότι τὰ ἔργα τῶν προγενεςέρων εἶναι μαθήματα τῶν μεταγενεςέρων. Πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ, ζητεῖται καὶ τοῦτο τὸ ἀξιολογώτατον πάντων· ποῖοι μετεχειρίσθησαν τὴν Θρησκείαν εἰς ὠφέλειαν κοινὴν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ποῖοι πρὸς βλάβην. Ὅθεν οἱ πολυμαθέςεροι ἐξηρεύνησαν ἄλλως τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐξήγησαν πολλὰ ἀγνοούμενα, καὶ δι' ὅλου μῦθοι ἄλογοι ὑπὸ τῶν τοιούτων νομιζόμενα. Ἐπειδὴ τοίνυν εἶναι ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῶν τοιούτων, ἔκρινα εὔλογον, νὰ ἀναφέρω ὀλίγα τινὰ πρῶτον περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ φυσικοῦ συςήματος τῶν Θεῶν, τὴν ἀρχὴν, καὶ μεταβολὴν αὐτοῦ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν ἀκριβεςέρων ἀρχαιολόγων, ἔπειτα καὶ περὶ χρήσεως τῆς Θρησκείας.

Ἡ καλλονὴ καὶ ἁρμονία τοῦ παντὸς ἔπεισε πάντα τὰ ἔθνη γενικῶς, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἰδίως, νὰ δεχθῶσιν ἀναμφιβόλως τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ· καὶ κατὰ τοῦτο ἔμειναν ἥσυχοι. Ἀλλ' ἡ ἄπλειςος περιεργία ἐνέβαλεν αὐτοὺς εἰς τοιαύτην φαντασίαν. ὡςε ἐτόλμησαν, νὰ ζη-

τήσωσι τὴν λύσιν τῶν δύο μεγίςων, ἀνωτέρων τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καὶ ἀκατανοήτων προβλημάτων· οἷον, ὁποῖος τίς ἐςιν οὗτος ὁ σοφὸς δημιουργὸς, καὶ κυβερνήτης τοῦ παντὸς, καὶ πόθεν, καὶ πῶς ἔπλασε τὴν ὕλην, ἐξ ἧς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον. Ἐπειδὴ δὲν ἐνόησαν τὴν ἀκατανόητον δύναμιν αὐτοῦ, κατὰ τὸν Προφήτην Μωϋσῆν, ὅτι ἔπλασεν αὐτὸν ἐκ τοῦ μηδενὸς, ἀλλ' ἐζήτησαν φιλοσοφικῶς καὶ μαθηματικῶς τὴν λύσιν. Οὕτω δὲ ζητοῦντες εὕρισκον, ὅτι ἐκ τοῦ μηδενὸς γίνεται οὐδὲν, καὶ ὅτι ἡ θεία δύναμις ἄϋλος οὖσα, δὲν ἐδύνατο νὰ πλάσῃ ὕλην· καὶ ἂν ἔπλαττεν, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὰς ἀρχάς. Πόθεν ἄρα αἱ ἀρχαί; τὸ πῦρ, ἢ τὸ ὕδωρ, ἢ ὁ ἀήρ; ἀλλ' αὐτὰ πόθεν ἐγένοντο; καὶ πρὸ αὐτῶν τί ἦτον; Ταῦτα εἶναι ἐρωτήματα ἄπορα καὶ βαθύτατα, ὅπου χάνεται ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου. Ἐδοκίμασε μὲν ὁ ἄνθρωπος διαφόρως, οὐχὶ μόνον θεωρητικῶς, ἀλλὰ καὶ πρακτικῶς, σκάπτων τὰ ἐντόσθια τῆς γῆς, ἀναβαίνων εἰς τὸν ἀέρα, πλέων τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα λίθον κινῶν, ἵνα εὕρῃ που ὀλίγον φῶς τοῦ ζητήματος· ἀλλ' εἰς μάτην, ὥςε ἐκόπη ἡ ἐλπίς. Ἐπειδὴ ζητῶν ἐκεῖνα, εὑρίσκει ἄπειρα ἄλλα ἄπορα, ἅπερ συνεχόμενα μὲ ἐκεῖνα σχετικῶς, δεικνύουσιν, ὅτι τὸ ἔργον δὲν εἶναι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Καὶ τέλος ἡ περιεργία αὐτοῦ ἔμεινεν ἐν τῇ ὕλῃ ὑλοτομοῦσα μόνον, τὴν δὲ σύνθεσιν αὐτῆς, καὶ τί ἐςι περεταίρω ταύτης, μηδόλως ἐννοῆσαι δυναμένη. Ὅθεν ἠναγκάσθησαν οἱ ἄνθρωποι, νὰ δεχθῶσι δύο ἀρχὰς ἀνομοίους, ἀνάρχους καὶ αὐθυπάρκτους, ἵνα ἐλευθερωθῶσιν ἐκ τῆς ἀνωφελοῦς ζητήσεως. Τούτων δὲ, ἡ μὲν ἦν ἄϋλος, ἡ δὲ ὑλική· ἡ μὲν ἐνομίσθη δρῶσα, ἡ δὲ πάσχουσα· ἡ μὲν αἰτία ἀποτελεσματική, ἡ δὲ ὀργανική· ἡ μία τοίνυν τούτων ἦτον ὁ θεὸς, καὶ ἡ ἄλλη ἡ ὕλη, ἐξ ὧν ἐγένοντο πάν-

τα· ἐπειδὴ ἐνόμισαν, ὅτι ἦτον ἀδύνατον, νὰ διαλυθῇ ἡ ὕλη, καὶ νὰ σχηματίσῃ τὴν τοιαύτην καλλονὴν καὶ ἁρμονίαν τοῦ παντὸς, ἄνευ τινὸς προνοητικῆς δυνάμεως. Αὗται τοίνυν αἱ δύο ἀρχαὶ ἦτον ἡ βάσις τοῦ Θεολογικοῦ συστήματος τῶν ἀρχαίων, καὶ ἐντεῦθεν διαιροῦνται εἰς δύο, εἰς παθητικὴν καὶ ἐνεργητικὴν, διὰ πολλῶν καὶ διαφόρων ὀνομάτων σημαινόμεναι καὶ ἀλληγορούμεναι, κατὰ διαφόρους περιστάσεις, καὶ εἴς τινας τάξεις Θεῶν διαιρούμεναι.

Πρῶτος μὲν τῆς πρώτης ἐνεργητικῆς τάξεως ἦτον ὁ ῥηθεὶς δημιουργικὸς νοῦς, ὁ σχηματίσας τὸν κόσμον διὰ τῆς δυνάμεως, καὶ διακρατῶν καὶ κυβερνῶν αὐτὸν διὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ. Οὗτος δὲ ὁ νοῦς ἦτον τὸ πῦρ· ἐπειδὴ τὸ πῦρ ἐνόμιζον αἴτιον τοῦ λογιστικοῦ μέρους τῶν ὠργανισμένων σωμάτων. Ἐθεοποίησαν τοίνυν αὐτὸν, οἱ μὲν Αἰγύπτιοι, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Φθὰ, οἱ δ' Ἕλληνες εἰς τὸ τοῦ Ἡφαίστου. Τοῦτον οὖν τὸν μέγαν δημιουργὸν ἐξηλληγόρησαν ὕστερον καὶ εἰς χαλκέα, διὰ τὴν διὰ τοῦ πυρὸς κατεργασίαν τῶν μετάλλων· ὅμως καὶ τότε ἐνομίζοντο ἀριστουργήματα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὰ τοῦτον τὸν ἀρχαῖον λόγον ἐλάτρευον τὸ πῦρ καὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Πέρσαι, ὡς μέγιστον καὶ πρώτιστον Θεόν.

Δευτέρα δὴ ἦτον ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ σοφία τοῦ δημιουργοῦ· ὅθεν ἔδωκαν αὐτὴν γυναῖκα, καὶ σύνοικον τῷ Ἡφαίστῳ.

Τρίτη δὲ ἡ Ἑστία, ἥτις ἀλληγορεῖται εἰς τὴν δύναμι τοῦ πυρὸς, οὐχὶ τὴν δημιουργικὴν, ἀλλὰ τὴν ζωηφόρον, ἥτις ὠνομάσθη στοιχειακὸν πῦρ, τὴν θερμαίνουσαν τὸ πᾶν, καὶ διατηροῦσαν τὰς κινήσεις τῶν σωμάτων.

Τετάρτη δὲ ἦτον ἡ Ἑκάτη, ἣν ὠνόμαζον οἱ Αἰγύπτιοι Κνὴφ, εἰς τὰς ἐκ τῆς δημιουργίας ἀγαθοεργίας ἀλληγορουμένη· οἱ Ἕλληνας ἠλληγόρησαν μὲν αὐτὴν ὕστερον

καὶ εἰς τὴν σελήνην, ὅμως πάλιν ἐξ αὐτῆς ἤλπιζον πάντα τὰ ἀγαθά.

Πέμπτη δὲ ἦτον ἡ Νέμεσις, ἥτις εἰκονίζει τὴν ἐπίσης πρὸς πάντας διανέμησιν τῶν ἐκ τῆς δημιουργίας ἀγαθῶν. Αὗται τοίνυν αἱ νοεραὶ θεότητες εἰκόνιζον τὰς ἰδιότητας τοῦ δημιουργοῦ. Ἐπειδὴ τὸ ἄπειρον ὂν, εἶναι ἀπείρως σοφὸν, καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐγένετο ἐπίσης πρὸς πάντας ἀγαθοεργόν.

Τῆς δὲ παθητικῆς πρώτης τάξεως πρώτη ἦτον ἡ Ῥέα, εἰς τὴν ἄναρχον, αὐθύπαρκτον, καὶ ῥέουσαν τότε ὕλην ἀλληγορουμένη.

Δευτέρα δὲ ἡ Λητὼ, εἰς τὴν νύκτα καὶ εἰς τὸ πρὸ τῆς διακοσμήσεως σκότος ἀλληγορουμένη.

Τρίτον δὲ τὸ Ἔρεβος, εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὴν ὕλην ὁμοῦ ἀλληγορούμενον· ὅθεν ἡ νὺξ ἐγέννησε τὸ αὐγὸν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἐρέβους· οἷον, τὸν κόσμον, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ Ἔρως, ἡ εὐταξία καὶ ἁρμονία τοῦ κόσμου· ὅστις ἦτον ὁ τέταρτος τῆς τάξεως ταύτης.

Πέμπτη δὲ ἦτον ἡ Ἀφροδίτη, ἥτις ἀλληγορεῖ τὴν ὕλην ἐν ταύτῃ τῇ καταςάσει οὖσαν, ὅτε ἤρξατο ἡ ἕνωσις, ἡ γέννησις καὶ ὁ καλλωπισμὸς τῶν ὄντων· ὅθεν ἐγέννησεν αὐτὴ ἄλλον ἔρωτα, ὅστις ἀλληγορεῖται εἰς τὴν μετὰ ταῦτα γεννητικὴν ἐνέργειαν. Ταῦτα τοίνυν ἦσαν τὰ πρώτιςα ὀνόματα, δι' ὧν ἠλληγόρουν οἱ φυσιολόγοι τὴν μέχρι τοῦδε κατάςασιν τοῦ παντός. Μέχρι μὲν τοῦδε αἱ δύο ἀρχαὶ ἦσαν διακεχωρισμέναι, καθότι τὸ πᾶν δὲν ἦτον ἔτι ἐντελῶς διωργανισμένον.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἡνώθησαν αἱ δύο ἀρχαὶ, ἡ ἄϋλος καὶ ὑλικὴ, καὶ ὠνομάσθησαν ὁμοῦ Πρωτεὺς, ὅτε ἐφάνη ἡ πρώτη μορφὴ τοῦ παντὸς, σχηματιζομένη ἔτι ἐν τῇ πράξει τῆς δημιουργίας. Μετὰ δὲ τὴν ἀποτελείωσιν τῆς διακοσμήσεως, ὁ

τὸν εὐτελῆ σχηματισμὸν τῶν μερῶν τοῦ παντὸς, ὠνομάσθη Πὰν, καὶ αὕτη ἦτον ἡ πρώτη ἀλληγορία τοῦ Πρωτέως καὶ Πανός. Οὗτοι ἦσαν οἱ μέγιςοι καὶ τῆς πρώτης τάξεως Θεοί, οἱ ἀλληγοροῦντες τὰς διαφόρους καταςάσεις τῆς ὕλης μέχρι τῆς διακοσμήσεως τοῦ παντὸς, ὅτε ἥνωσαν ὁμοῦ τὴν δημιουργικὴν δύναμιν καὶ τὴν ὕλην· ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἐγένετο τότε σῶμα διωργανισμένον, τὰ δὲ ὠργανισμένα σώματα σύγκεινται ἐκ δύο δυνάμεων νοερᾶς καὶ ὑλικῆς.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐλάτρευσαν τὰ μέρη τοῦ παντὸς, ἅπερ ἐνομίσθησαν σύνθετα ἐκ τῶν δύο πρωτοτύπων ἀρχῶν, ὡς ἐξ ἐκείνων γενόμενα· ἐπειδὴ ἡ νοερὰ καὶ ἄϋλος δύναμις διεχύθη εἰς πάντα τὰ μέρη, καὶ ἕκαςον εἶχε τὸ ἀνῆκον μέρος αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ἐμψυχοῖ καὶ διοικεῖ τὰ σώματα. Οὗτοι δὲ ἐνομίσθησαν τῆς δευτέρας τάξεως Θεοὶ, καὶ πρῶτος τούτων ἦτον ὁ Ἥλιος, ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου πυρὸς γενόμενος, καὶ ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ ἀΰλου δυνάμεως διοικούμενος, καὶ τὴν τάξιν καὶ ἁρμονίαν τοῦ παντὸς διατηρῶν· ἢ τοῦ καθ' ἡμᾶς κόσμου. Δὲν ἐλάτρευον ἄρα τὸν δίσκον τοῦ Ἡλίου, ἀλλὰ τὴν κινοῦσαν καὶ διοικοῦσαν αὐτὸν δύναμιν. Ἐπειδὴ δὲ φαίνεται ὡς μονάρχης τοῦ παντὸς ἰσχυρὸς, πολεμικὸς, καὶ δραςήριος ἀποκτητὴς, ςρατεύων, μαχόμενος, καὶ ἀείποτε νικῶν, ὠνόμασαν τὴν ἐνεργοῦσαν ἐν αὐτῷ δύναμιν ἀπὸ τῶν ὀνομάτων τοιούτων πορθητῶν καὶ δραςηρίων βασιλέων καὶ ἡρώων, ὡς καὶ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα. Διόνυσον μὲν, ὡς ἐκ τῶν Ἰνδιῶν ἀνερχόμενον καὶ θριαμβεύοντα· Ἡρακλέα δὲ, ὡς τὸν ζωδιακὸν διατρέχοντα, καὶ τὰ θηρία, ἢ τὰ ζώδια καταδιώκοντα. Ἐπειδὴ δὲ διηρεῖτο ὁ ἐνιαυτὸς εἰς τρεῖς καιροὺς, ὠνόμασαν αὐτὸν τὸ μὲν θέρος Δία, τὸν δὲ χειμῶνα Πλούτωνα· κατὰ δὲ τὸν μετὰ ταῦτα βροχερὸν καὶ ὑγρὸν καιρὸν, Ποσειδῶνα. Τὸν αὐτὸν

δὲ ὠνόμασαν καὶ Φάνην, Πρίαπον, Ἀπόλλωνα, καὶ Ἀσκληπιὸν, ὡς ῥηθήσεται.

Δευτέρα δὲ ἦτον ἡ Σελήνη διὰ τῆς Ἰοῦς, Ἥρας, καὶ Ἀρτέμιδος ἀλληγορουμένη. Ἔπειτα καὶ οἱ λοιποὶ Πλανῆται, ὡς ἐπισημότεροι τῶν ἀπλανῶν πρὸς ἡμᾶς φαινόμενοι. Ὅθεν οἱ Λεκεδαιμόνιοι εἶχον ναὸν ἑπτάςυλον, ἀλληγοροῦντες τὸ σύςημα τουτο. Τοιαύτην ἀλληγορίαν εἶχον καὶ οἱ ἑπτὰ Κάβειροι· εὑρέθη καὶ πλοῖον εζωγραφισμένον φωτὸς πλῆρες καὶ ὑπὸ ἑπτὰ ναυτῶν διοικούμενον. Ταύτης τῆς τάξεως ἦσαν καὶ ἡ Κυβέλη, αἱ Μοῦσαι, αἱ Μοῖραι, ὁ Κρόνος ἡ εἰκὼν τοῦ χρόνου· ἔτι δὲ καὶ ἡ Γῆ.

Μετὰ δὲ τούτους ἄρχονται οἱ θεοὶ τῆς τρίτης τάξεως· Κατὰ τας φαινομένας πανταχοῦ φυσικὰς ἀποδείξεις, ἡ γῆ ἐδοκίμασέ ποτε γενικὴν καταςροφὴν, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζον πάντα τὰ ἔθνη κατὰ παράδοσιν. Δὲν ἐγνώριζον ὅμως, ἂν ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἢ τοῦ ὕδατος ἐγένετο· ἐπειδὴ ἀμφότερα τὰ ςοιχεῖα ταῦτα ἔχουσι τοιαύτην ἰσχὺν, καὶ ῥέπουσι μάλιςα πρὸς τοῦτο τὸ κακὸν, ἐπαπειλοῦντα ἀείποτε τὸν κίνδυνον· ὅθεν ἐφοβοῦντο τοὺς Κομήτας. Ὅπως δὲ καὶ ἂν ἐγένετο, αἰτία πρωτίςη ἐνομίζετο τὸ πῦρ· ὥςε ὁ δημιουργὸς ἐγένετο καὶ ἐξολοθρευτὴς τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ἐγνώρισαν τοίνυν, ὅτι τουτο συνέβη διὰ τῆς συγχύσεως τῆς ἰσορροπίας τῶν ςοιχείων, τὸ ὁποῖον ἐνομίσθη ἀποτέλεσμα τοῦ πυρὸς, του ἰσχυρωτάτου τῶν ςοιχείων. Ταύτην τὴν σύγχυσιν καὶ καταςροφὴν ἔπλασαν ἔργον τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων, ἀλληγοροῦντες αὐτοὺς εἰς ἐκεῖνα τὰ φρικτὰ φαινόμενα τοῦ πυρος ἐν τῇ καταςροφῇ. Ταύτην δὲ τὴν ἰδέαν εἶχον παντα τὰ ἔθνη· καὶ μάλιςα ὅσα εἶχον πλησίον ἡφαίςεια ὄρη, καὶ ἔβλεπον τα τρομερὰ ἀποτελέσματα, ἐφαντάζοντο, ὅτι οὕτω συνέβη ἡ καταςροφὴ τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο ἀνθρωποπλάτ-

τουσιν, ἢ ὀνομάζουσι Γίγαντας ταύτην τὴν γιγαντιαίαν δύναμιν του πυρὸς, καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Τοιούτους εἶχον οἱ ἐγκάτοικοι τῆς Περοῦ μεταξὺ τῶν πυριπνόων ὀρῶν ὄντες· τοῦ Μεξικοῦ, τοῦ Μαγασκὰρ, τῆς Τενερίφης, οἱ Σκανδιναβοὶ πρότεροι, οἱ Ἄραβες, οἱ Γουάγχοι· οἱ δὲ Ἰάπωνες ἔχουσιν ἔτι. Οἱ πρότερον Θεοὶ ἄρα ἐνομίζοντο δημιουργοὶ καὶ κυβερνῆται τοῦ παντὸς, καὶ ταῦτα τὰ ὑπερφίαλα τέκνα, ἐξολοθρευταί. Ὅθεν ἐπλάσθη ὁ πόλεμος αὐτῶν πρὸς τοὺς Θεοὺς τῆς δευτέρας τάξεως, τοὺς διακρατοῦντας τὴν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου.

Μετὰ δὲ τὴν καταστροφὴν ταύτην ἀπώλοντο καὶ οἱ πρότερον ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἔπρεπε νὰ γεννηθῶσιν ἄλλοι, ἵνα σχηματίσωσι νέον καλλωπισμόν. Τοῦτο δὲ τὸ μαρτυροῦσιν ἄπειρα σημεῖα, ὅτι ὁ νῦν καλλωπισμὸς τῆς γῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι πολὺ νέος. Καὶ οὕτως ἔπλασε τότε ὁ Προμηθεὺς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, καὶ οἱ Θεοὶ τὴν Πανδώραν. Ἐντεῦθεν ἄρχονται οἱ τέσσαρες αἰῶνες· ὁ χρυσοῦς, ἀργυροῦς, χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς, οἵτινες εἰκονίζουσι τὰς ἐποχὰς καὶ τοὺς βαθμοὺς τοῦ πολισμοῦ τῶν νέων τούτων ἀνθρώπων, καὶ τὴν εὕρεσιν τῶν ὁμωνύμων μετάλλων. Εὑρεταὶ δὲ τούτων ἦσαν οἱ Κύκλωπες, Τελχῖνες, Κούρητες, Κορύβαντες, καὶ οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι. Ἔπειτα δὲ ἡ Δήμητρα, ἡ Περσεφόνη, καὶ ὁ Τριπτόλεμος ἐπενόησαν τοὺς καρποὺς, ὁ Βάκχος τὸν οἶνον, ὁ Ἑρμῆς τὰς τέχνας, καὶ τ. λ. Τοιοῦτοι ἦσαν καὶ οἱ τῆς τρίτης τάξεως Θεοί· ὥστε τῆς μὲν πρώτης τάξεως ἦσαν δημιουργοὶ τοῦ παντός· τῆς δὲ δευτέρας, Κυβερνῆται αὐτοῦ, τῆς δὲ τρίτης εὐεργέται τῶν ἀνθρώπων, ἐκτὸς τῶν Τιτάνων, οἵτινας ἐνομίσθησαν ἀποστάται κατὰ τῶν Θεῶν, καὶ ἐξολοθρευ-

ται τῶν ἔργων αὐτῶν· ὅθεν καὶ δὲν ἐτιμήθησαν, ὡς ἐκεῖνοι.

Τοιοῦτον ἦτον τὸ πρωτότυπον σύςημα τῆς Θρησκείας τῶν ἀρχαίων, ὡς μαρτυροῦσι πολλὰ τεκμήρια, καὶ μάλιςα αἱ τελεταὶ καὶ τὰ μυςήρια δεικνύουσιν, ὅτι ἐλάτρευον τὴν φύσιν. Ἔμιξαν μὲν ὕςερον διαφόρους ἀλληγορίας, καὶ ἄλλα, ὡς ῥηθήσεται περὶ ἑκάςου, ὅμως ἔ[illegible]ειναν καὶ τὰ πρωτότυπα ὡς μυςήρια, καὶ πανταχοῦ φαίνονται τοιαῦτα ἴχνη.

Τετάρτη δὲ τάξις Θεῶν εἶναι ἡ ἀποθέωσις, οἵτινες ἐνομίζοντο Ἥρωες μάλιςα, καὶ οὐχὶ Θεοί· ὡς ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Παλαίμων, ἡ Λευκοθέα, καὶ ἄλλοι τινὲς, οἵτινες δὲν ἐλατρεύοντο ὡς Θεοὶ, ἀλλ' ἐτιμῶντο ἐναγιζόμενοι, ὡς θνητοὶ, διὰ πολιτικὰ αἴτια. Οἱ δὲ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων μετεχειρίσθησαν κατακόρως καὶ ἀλόγως τὴν ἀποθέωσιν, διὰ κενοδοξίαν μόνον. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων· ἴδωμεν δὲ ἤδη καὶ τὴν χρῆσιν τῆς Θρησκείας τῶν ἀρχαίων.

Εἴρηται, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐδέχθησαν ὁμοφώνως καὶ ἀναμφιβόλως τὴν ὕπαρξιν τοῦ δημιουργοῦ, ἐπειδὴ τὸ Θεῖον εἶναι ἀναμφίβολον· καὶ κατὰ τοῦτο μόνον ὡμοφρόνησαν, οἱ μὴ ὁμοφρονοῦντες εἰς οὐδὲν ἄλλο. Κατὰ τοῦτο ἔδωκαν τὴν πρώτην ψῆφον τῆς ὁμοφωνίας, καὶ ὑπετάχθησαν ἐθελουσίως ὑπὸ τὸν ἱερὸν ζυγὸν τῆς λατρείας αὐτοῦ, προσφέροντες φόρον τὰς ἀπαρχὰς τῶν ποιμνίων καὶ καρπῶν, ἁμιλλώμενοι καὶ φιλοτιμούμενοι, τίς νὰ φανῇ προθυμότερος, εὐπειθέςερος καὶ εὐσεβέςερος, ὥςε ἐθυσίασαν καὶ τὰ φίλτατα τέκνα αὐτῶν, ὡς δῶρον πολυτιμώτατον πρὸς τὸν εὐεργέτην, νομίζοντες, ὅτι τὸ Θεῖον ἔχει χρείαν τῶν τοιούτων, καὶ δέχεται αὐτὰ εὐμενέςατα. Τινὲς δὲ νουνεχέςεροι καὶ φιλότιμοι μεταξὺ τῶν νηπιοφρόνων ἐκείνων, ἐπιθυμοῦντας τὴν ἀρχὴν, ἢ καὶ τὴν ἐξημέρωσιν καὶ κοινὴν εὐδαιμο-

νίαν τῶν ἀνθρώπων, ἐζήτησαν κοινὴν λαβὴν, ἵνα ἑλκύσωσιν αὐτοὺς εἰς σύςημα πολιτικὸν, εἰς βίον ἥμερον καὶ κοινωνικὸν, καὶ εἰς τὴν κοινὴν καὶ ἀμοιβαίαν ὠφέλειαν. Ταῦτα τοίνυν παρατηροῦντες, εὕρισκον τὸν ἄνθρωπον πλήρη παθῶν ἐν ἑαυτῷ ἐναντίων· πρὸς ἄλλον δὲ θεωρούμενος, ἐδείκνυεν ἀνεξιχνίαςον τὸ κακὸν, ὅπερ δὲν ἐδυνήθη ἔτι νὰ ἐξιχνιάσῃ, οὔτε ἡ φιλοσοφία διὰ τῆς πείρας καὶ θεωρίας, οὔτε ἡ πολιτικὴ διὰ τῆς αὐςηρότητος, οὔτε ἡ Θρησκεία διὰ τῶν ἀπειλῶν· ἀλλ' ἐμετρίασαν αὐτὸ μόνον, ἡ μὲν δι' ὀρθῶν συλλογισμῶν, ἡ δὲ διὰ σκληρῶν τιμωριῶν, ἡ δὲ διὰ μεγάλων ἐπαγγελιῶν. Οὗτοι τοίνυν οἱ τρεῖς ἰσχυροὶ καὶ ἀπόλυτοι τύραννοι σύμμαχοι ὄντες, καὶ ἀείποτε ἔνοπλοι ἐπαγρυπνοῦντες, καὶ ἀσκαρδαμυκτὶ παρατηροῦντες τὰ κινήματα τοῦ ἀνθρώπου, μόλις ἠνάγκασαν αὐτὸν, νὰ κρύπτῃ τὰ πάθη, καὶ νὰ ὑποκρίνηται τὴν ἀπάθειαν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον· καὶ τοῦτο ἐνομίσθη τρόπος ἐπαινετὸς, καὶ πρὸς κοινωνίαν σύμφορος· ἡ δὲ δι' ὅλου ἐξάλειψις τῶν παθῶν ἐφάνη μέχρι τοῦδε ἀδύνατος, φύσιν τοιαύτην μὲ ἔχοντος τοῦ ἀνθρώπου, ἐξ ἐναντίων, καὶ ἀείποτε κινουμένων, καὶ πρὸς ἄλληλα μαχομένων ςοιχείων συντεθειμένου ὄντος. Καὶ ἂν φανῇ πρὸς ὥραν ἀπαθὴς, τοῦτο εἶναι συμβεβηκὸς περιςατικόν· ἐπειδὴ ἄλλη τοιαύτη περίςασις ἐξυπνῇ πάλιν τὰ κεκοιμημένα πάθη, καὶ ἄλλη πάλιν γεννᾷ καὶ ἄλλα νέα· ὅθεν ὁ Ἀριςοτέλης δὲν ζητεῖ ἀπαθῆ φιλόσοφον, ἀλλὰ μετριοπαθῆ.

Τούτους οὖν τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ἐξετάζοντες ἐκεῖνοι οἱ πρῶτοι πολιτικοὶ καὶ νομοθέται, εὗρον αὐτοὺς πάντας μόνον ἀπὸ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ ὁμοφώνως καὶ ἑκουσίως κατὰ σειρὰν συνδεδεμένους, ὡς ἀπό τινος κλωςῆς, λαβὴν ἁρμοδίαν πρὸς τὸ σκοπούμενον παρεχούσης· ὅθεν

λαβόντες αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λαβῆς ταύτης, ἐπέτυχον τὸν σκοπὸν, καταςήσαντες συςήματα θρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ ἀπ' ἀλλήλων συνδεδεμένα, καὶ ὑπὸ τοῦ θείου ἐπικεκυρωμένα. Καὶ ἐντεῦθεν γνωρίζονται ποῖοι μετεχειρίσθησαν πρὸς κοινὸν ὄφελος τὴν κοινὴν θέλησιν καὶ ἑκούσιον ὑποταγὴν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ποῖοι πρὸς ἴδιον ὄφελος, καὶ βλάβην κοινὴν καὶ ἀνήκεςον τῶν ἀνθρώπων. Τοῦτο εἶναι ἔργον ἄξιον πολλῆς προσοχῆς, ἐπειδὴ ὁ πολισμὸς, ἡ καλλιεργία, καὶ ἡ ἐξημέρωσις τῶν ἀνθρώπων ἔχει ἀρχὴν καὶ βάσιν τὴν θρησκείαν· ἡ δὲ θρησκεία κρατεῖ ςαθερὰν τὴν πολιτικὴν, καὶ ἄνευ τῆς θρησκείας οὐδὲν ἐγένετο κοινὸν, οὔτε γίνεται, διότι μόνον αὐτὴ εἶναι ἡ κοινὴ θέλησις τῶν ἀνθρώπων, καὶ δι' αὐτῆς καλλιεργοῦνται τὰ ἔθνη κατὰ τὴν διοίκησιν αὐτῶν. Τοῦτο δεῖ ζητεῖν, καὶ οὐχὶ τί ἐλάτρευον· ἐπειδὴ πάντες ἐλάτρευον τὸν δημιουργὸν εἰς διαφόρους εἰκόνας ζωγραφιζόμενον, καὶ διαφόρως ὀνομαζόμενον· ἀλλὰ πῶς ἐλάτρευον αὐτὸν, καὶ ἂν ἡ λατρεία αὕτη εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων, ἵνα γνωρίζωμεν τοὺς πρώτους εὐεργέτας τῶν ἀνθρώπων, ἐπειδὴ οὕτως ἤρξαντο πᾶσαι αἱ θρησκεῖαι καὶ διοικήσεις τῆς οἰκουμένης.

Τὰ πρώτιςα αἴτια ἅπερ ἐκίνησαν τοὺς πρώτους πολιτικοὺς εἰς τοῦτον ἦσαν δύο, ἡ εὐεργεσία καὶ ἡ φιλοδοξία. Τὸ πλῆκτρον ὅμως εἶναι ἡ φιλοδοξία, τὸ πρώτιςον καὶ κοινότερον πάθος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐξ αὐτῆς γεννῶνται πολλαὶ θυγατέρες ἐναντίαι ἀλλήλαις, εἰς δύο εἴδη ἀναγόμεναι· κενοδοξίαι, ματαιοδοξίαι, φιλοτυρανίαι, δεσποτισμοὶ καὶ ἄλλα, ὅσα ἀποβλέπουσι πρὸς δόξαν τοῦ ματαιοδόξου μόνου, καὶ βλάβην κοινὴν τῶν ἄλλων. Καὶ αὗται εἰσὶ τοῦ ἑνὸς εἴδους. Τοῦ δὲ ἄλλου εἶναι, ἡ εὐεργεσία, ἀνδρεία, ἀρετὴ, καὶ ὅσα ἄλλα γίνονται πρὸς δόξαν τοῦ φιλοδόξου,

καὶ ὠφέλειαν κοινὴν των ἀνθρώπων. Καὶ οὗτος εἶναι ἀληθὴς φιλόδοξος, καὶ εἰλικρινὴς φιλότιμος, ἐπειδὴ μηδόλως ἐπαιρόμενος, καὶ ματαίως καυχώμενος, ἀγωνίζεται να ὠφελήσῃ πρῶτον, ἔπειτα να δοξασθῇ καὶ να τιμηθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀξίως δια τὴν εὐεργεσίαν. Καὶ τοιούτους φιλοδόξους ζητοῦσι τα ἔθνη, ἵνα τιμήσωσιν αὐτοὺς προθύμως. Ὁ δ᾽ ἄλλος ὁ κενόδοξος ζητεῖ δόξαν δι᾽ ἀπάτης ἄνευ ἔργων, κομπάζων καὶ καυχώμενος μόνον ἀναιδῶς· ἢ ζητεῖ δόξαν δια του δεσποτισμοῦ καὶ της τυραννίας, καταθλίβων, καὶ τυραννῶν τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ μεν οὖν Ἀσιατικοὶ πολιτικοὶ τοιαυτην φιλοτύραννον καὶ δεσποτικὴν μωρίαν μᾶλλον, ἢ δόξαν ποθουντες, κατεςησαν τον δεσποτισμὸν, καὶ ἐκραταίωσαν αὐτὸν δια της Θρησκείας, καθήμενοι κεκλεισμένοι, καὶ προσκυνούμενοι ὡς Θεοὶ ὑπὸ των δυςυχῶν ὑποκειμένων, οὔτε περὶ πολισμοῦ, καὶ ἐξημερώσεως αὐτῶν φροντίζοντες, οὔτε περὶ νόμων καὶ μαθήσεων, ἀλλ᾽ ἔχοντες νόμον την θέλησιν αὐτῶν, καὶ διδάσκαλον τον θυμόν. Καὶ τοῦτο ἐνόμισαν αὐτοὶ δόξαν καὶ εὐγένειαν, καὶ εὐδαιμονίαν, ὅταν δὲν βλέπουσιν αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι, οὔτε αὐτοὶ τους ἀνθρώπους· ὡςε ὁ βασιλεὺς καὶ ἀρχιερεὺς της Ἰαπωνίας, καθηται ἔτι κεκλεισμένος ἐν τῷ θαλάμῳ αὐτοῦ, καὶ μόλις καταβαίνει ἐνίοτε μέχρι του κήπου ἐν τῇ αὐλῇ του οἴκου οντος· καὶ τότε προειδοποιοῦνται οἱ ἄνθρωποι, ἵνα με τυχη καὶ φανῇ τις ἔξω, καὶ ἴδῃ την ἁγιωσύνην]του, ὅς τις τῷ ὄντι δεν εἶναι ἄξιος να τον ἴδῃ ἄνθρωπος. Καὶ οὕτως, οὔτε τον ἥλιον εἶδε ποτὲ ὁ δυςυχὴς, οὔτε ἀέρα καθαρὸν ἀνέπνευσεν. Τοιαύτην δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐδαιμονίαν χαίρεται ὁ ἄνθρωπος, εἰ δεῖ καλεῖν αὐτὸν ἄνθρωπον. Οὕτω τοίνυν ανατρεφόμενοι καὶ παιδαγωγούμενοι ἐνέσπειραν εἰς πᾶσαν την Ἀσίαν την ἀμάθειαν, την αγριό-

τητα, τὴν ὠμότητα, τὴν μισανθρωπίαν, τὸ αἱμοβόρον ἦθος καὶ ἀκοινώνητον, καὶ τὴν δουλείαν τὴν κοινὴν δυςυχίαν τῶν ὑποκειμένων. Ὅθεν λέγει ὁ Ἰάσων παρὰ Ξενοφῶντι· οἶδα γὰρ τοὺς Πέρσας δουλείαν μᾶλλον, ἢ ἀνδρείαν μεμελετηκότας. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι κατέςησαν Θεοκρατίαν, καὶ ἐβασίλευον οἱ Ἱερεῖς ἐπ' ὀνόματι τῶν Θεῶν.

Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες πᾶν τὸ ἐναντίον· μηδόλως οἰκειοποιούμενοι ἀναξίως τὴν εἰς τὸ Θεῖον μόνον ἀνήκουσαν τιμήν, ἵνα προσκυνῶνται αὐτοί, πρὸς κοινὴν δυςυχίαν τῶν ἀνθρώπων, κατέςησαν λατρείας καὶ τελετὰς πρὸς τιμὴν τοῦ Θείου, καὶ νομοθεσίας εἰς εὐδαιμονίαν τῶν ἀνθρώπων· διέκριναν τὰ δίκαια αὐτῶν, εἰσήγαγον ἐλευθερίαν ἔννομον, ἰσότητα ὁμότιμον, μαθήσεις, τέχνας, ἐπιςήμας, καὶ πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς ἐξημέρωσιν, πολισμὸν, καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου, μεταχειριζόμενοι ὁσίως καὶ εὐσεβῶς τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τοῦ γένους, τὴν κοινὴν περὶ τοῦ Θείου γνώμην, καὶ ἐγένοντο πατέρες φιλόςοργοι, καὶ διδάσκαλοι, οὐχὶ μόνον τοῦ γένους αὐτῶν, ἀλλὰ πάντων τῶν πεπαιδευμένων ἐθνῶν. Διότι, ὅ,τι καλὸν καὶ ἂν ἔχωμεν, παρ' ἐκείνων τὸ ἐλάβομεν. Ὁ μὲν Ζεὺς μονάρχης τῆς Ἑλλάδος γενόμενος, διέταξεν ἰσότιμον καὶ δημοκρατικὴν πολιτείαν, ἐξωλόθρευσε καὶ τοὺς λῃςὰς τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἄλλους πολλοὺς τοιούτους ταράττοντας τὴν κοινὴν ἡσυχίαν· ἐπενόησε καὶ ἄπειρα καλὰ εἰς ἐξημέρωσιν καὶ πολισμὸν τῶν ἀνθρώπων· ὅθεν ἡ φιλοδοξία αὐτοῦ ὠφέλησε κοινῶς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τοῦτο ἐτιμήθη ὑπὸ πάντων ὁμοφώνως. Ὁ δὲ Διόνυσος ἐπενόησε τὴν οἰνοποιΐαν, ἡ Δήμητρα τὸν σῖτον, ὁ Τριπτόλεμος τοῦ σπείρειν, ὁ Ἑρμῆς τὰς τέχνας, ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἐλαιουργίαν, ὁ Ποσειδῶν τὴν ναυτικὴν καὶ Ἱππικὴν, ὁ Ἀπόλλων τὴν μουσικὴν καὶ Ἰατρικὴν καὶ μαντικὴν, ὁ Ἄρης

τὴν πολεμικὴν, ὁ Πὰν τὴν ποιμενικὴν, ὁ Ἀσκληπιὸς τὴν χειρουργικὴν, ἐτελειοποίησε καὶ τὴν Ἰατρικήν· ὁ Χείρων κατέστησε σχολεῖον τῶν Ἡρώων εἰς τὸ Πήλιον· ὁ Μίνως ἔγραψε νομοθεσίαν ὁ δηγούμενος ὑπὸ τοῦ Διός· ὁ Ῥαδάμανθυς καὶ Αἰακὸς κρίνουσι δικαίως καὶ ἐννόμως τοὺς Ἕλληνας, εἰσάγοντες τὴν δικαιοσύνην· ὁ Κάδμος κατέστησεν ἱερὸν ἄσυλον καταφύγιον τῶν δυστυχούντων, καὶ ὑπὸ τῶν ἰσχυρωτέρων καὶ ἀγριωτέρων τυράννων καὶ λῃστῶν βιαζομένων· ὁ Ὀρφεὺς, Μουσαῖος, Εὔμολπος καὶ ἄλλοι τρέχουσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καταφρονοῦντες πάντα κίνδυνον, καὶ περιφέρονται ἀνθολογοῦντες, ἵνα κοσμήσωσι τὴν Ἑλλάδα, καὶ τοὺς ὁμογενεῖς αὐτῶν. Ὁ Ἡρακλῆς καὶ Θησεὺς ἐξολοθρεύουσι τοὺς τυράννους καὶ λῃστάς· οἱ Ἀργοναῦται πλέουσιν εἰς τὴν Κολχίδα, ἵνα λάβωσι τὰ ἀδίκως κρατούμενα κτήματα τῶν Ἑλλήνων· ὁ Ἡρακλῆς καταστρέφει τὸ Ἴλιον διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν βαρβάρων· ὁ Βελλεροφόντης καὶ Περσεὺς ἐξολοθρεύουσι τὰ ἄγρια καὶ βάρβαρα ἔθνη, τὰ μὴ δεχόμενα τὸν πολιτισμόν· ὁ Κέκροψ νομοθετεῖ τὴν μονανδρίαν· ὁ Μελέαγρος συγκροτεῖ συμμαχίαν κατὰ τοῦ ἀγρίου καὶ ταραχοποιοῦ Κάπρου· ὁ Ἄδραστος κατὰ τῆς ἀδικίας, ὁ Ἀμφικτύων τὴν Ἀμφικτυονικὴν σύνοδον τὸ θεῖον καὶ ἀπαραδειγμάτιστον ἔργον· ὁ Πίερος κατάγει τὰς Μούσας ἐκ τῆς Μακεδονίας εἰς τὰς Θεσπιὰς, καὶ ἄλλοι ἄλλα. Καὶ τέλος τὸ πᾶν ἠγωνίζετο, καὶ θεοὶ καὶ ἄνθρωποι εἰς ἐξημέρωσιν, καὶ καλλωπισμὸν τῆς Ἑλλάδος, εἰς σύστασιν τῆς ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, εἰς αὔξησιν τῶν μαθήσεων, καὶ τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας.

Ὅθεν αἱ πόλεις ἐκτίζοντο αὐτομάτως μόνον διὰ τῆς μουσικῆς ἁρμονίας· ἐπειδὴ οἱ λίθοι, τὰ ξύλα, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν κτίσιν ἤρχοντο αὐτόματα εἰς τοὺς το-

πους αὐτῶν, θελγόμενα καὶ ἑλκυόμενα ὑπὸ τῆς μελῳδίας. Τὰ δενδρα ἐχόρευον, τα ὄρη ὑψοῦντο, οἱ ποταμοὶ ἵςαντο, τὰ θηρία ἐξημεροῦντο, τα ὄρνεα καθειλκύοντο ὑπὸ τῆς ἁρμονίας καὶ μελῳδίας τῶν Μουσῶν. Διὸ ἐκαθαρίσθη, ἐκαλλωπίσθη, ἐπολίσθη, καὶ εὐνομήθη ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὡς κῆπος πάντερπνος, ὡς ναὸς Ἱερώτατος, καὶ ὡς πόλις εἰς κάλλος ἀπερίγραπτον κεκοσμημένη, εὐναιομένη, καὶ εὐνομουμένη, ἐν ῃ οἱ πολῖται ἐχαίροντο ἐπίσης τὰ δίκαια της ἀνθρωπότητος, καὶ της γλυκυτάτης ἰσονόμου καὶ ἰσοτίμου ἐλευθερίας. Ὅθεν ὁ βαρύτερος γενόμενος, ἢ φαινόμενος ταύτης τῆς ἰσότητος, ἐνομίζετο τύραννος, καὶ ὁ ἰσχυρώτερος μισητός. Ὁ μὲν καλλωπισμὸς της Ἑλλάδος ἔφθασεν εἰς τοιαύτην ἀκμὴν, ὥςε, ἴσως δὲν συγκρίνεται πρὸς ἐκεῖνον, ὁ κάλλιςος κῆπος τῆς Εὐρώπης, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Παυσανίας, καὶ ἄλλοι. Ἑπτακοσίους χαλκοῦς ἀνδριαντας ἔλαβεν ὁ Νερῶν (α) ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, καὶ ἔμειναν ἔτι ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας, ἔργα τῶν ἐνδόξων τεχνιτῶν. Ποῦ γίνονται τοιαῦτα ἤδη; Ἡ δὲ εὐνομία ἦτον τοιαύτη, ὥςε οἱ Ἠλεῖοι ἐψήφισαν, νὰ μὴ διαβαίνωσιν αἱ γυναῖκες τὸν Ἀλφειὸν, ὅτε ἑορτάζονται τὰ Ὀλύμπια· ἂν δὲ εὑρεθῇ τίς τότε πέραν τοῦ ποταμοῦ, ῥίπτεται ἀπό τινος κρημνοῦ, κατὰ τὸν νόμον. Ἑπτακοσίους χρόνους ἐκράτησε τοῦτο, καὶ δὲν εὑρέθη γυνὴ, νὰ παραβῇ τὸν νόμον τῆς πόλεως. Καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα εὑρίσκονται ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ ἄξια, τῆς εὐνομίας καὶ ἰσονομίας ἀποτελέσματα, ἅπερ οὐδεμία βία καὶ αὐςηρότης τυραννίας καὶ δεσποτισμοῦ δυναται νὰ κατορθώσῃ, ἀλλὰ μόνον ἡ οἰκεία καὶ κοινὴ θέλησις καὶ προαίρεσις. Ἐπειδὴ δὲν ἐδογμάτιζε τοὺς νόμους ὁ τύραννος,

---

(α) Σκροφάν. Περιηγησ. ἐν Δελ.

ἢ ὁ δεσποτισμὸς διὰ τῆς τυραννικῆς μαχαίρας, ἀλλ' οἱ πολῖται κοινῶς κοινῇ γνώμῃ καὶ βουλήσει, ἐκήρυττον αὐτὸν ἐπικεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ. Ἡ δὲ βία καὶ ἄνομος ἀνάγκη προξενεῖ ἀπείθειαν, παρακοὴν, ἀπελπισίαν· ὅθεν ὅπου εἰσὶ ταῦτα, ἐκεῖ ληςήρια ἀτελεύτητα, φόνοι, ἀναρχία, πολυαρχία, ἀταξίαι, ἀνησυχίαι, καὶ δυςυχία τῶν ἀνθρώπων ἀθεράπευτος· ὥςε οὔτε οἱ ἄνομοι φόνοι τῶν κριτηρίων, οὔτε τὰ ὠμότατα καὶ βάρβαρα κολαςήρια ἐδυνήθησαν ποτε, νὰ ξαλείψωσι τὸ κακόν. Ἀλλ' οὗτοι μὲν χαιρέτωσαν ταῦτα. Ἴδωμεν δὲ τί ποιοῦσιν οἱ Ἕλληνες.

Εἰς διατήρησιν τοῦ συςήματος ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς, καὶ τῆς ἰσονομίας καὶ ἡσυχίας, ἀπαιτοῦνται ὅπλα καὶ ςρατιῶται. Καὶ τίς γίνεται ςρατιώτης; Πάντες οἱ πολῖται· οἱ πολῖται βουλευταὶ κατὰ νόμον, οἱ πολῖται κριταὶ, ςρατηγοὶ, Ἱερεῖς, μάντεις, κήρυκες, τεχνῖται, γεωργοὶ· ςρατιῶται. Κοινὸν γὰρ τὸ πρᾶγμα. Ἀλλ' οἱ ςρατιῶται πρέπει νὰ εἶναι ἐξησκημένοι καὶ γεγυμνασμένοι εἰς εὐῤῥωςίαν σώματος, εἰς εὐκινησίαν, εἰς ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν τῶν ἐν πολέμοις δεινῶν, εἰς χρῆσιν ὅπλων, καὶ ὑπακοήν. Ὁ ἡγεμὼν πρέπει νὰ μάθῃ, πῶς νὰ προςάζῃ, καὶ ὁ ςρατιώτης, πῶς νὰ ὑπακούῃ, νὰ πείθηται, καὶ νὰ ἐκτελῇ τὸ προςαττόμενον. Καὶ ποῖος πολίτης παραβλέπει τὰ οἰκιακὰ ἔργα, ἐξ ὧν τρέφει τὰ τέκνα αὐτοῦ, νὰ διατρίβῃ τὸν καιρὸν ἐνασχολούμενος εἰς τὰ τοιαῦτα; Ὁ χρησμὸς εἶπε, νὰ γυμνάζωνται οἱ παῖδες τῶν πολιτῶν εἰς τιμὴν τῶν Θεῶν καὶ Ἡρώων. Ἐγένετο τοίνυν τὸ γύμνασμα νόμος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προςαττόμενος, καὶ ἔκτισαν γυμνάσια τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Ἡρακλέους· ἡ δὲ συνήθεια καὶ ἡ χρῆσις κατέςησεν αὐτὸ μάθημα ἔθιμον, ὥςε ἐγυμνάζοντο οἱ παῖδες προθύμως καὶ φιλοτι-

μως εἰς ὥραν διωρισμένην τῆς ἡμέρας, ὡς ἐγυμνάζοντο καὶ εἰς τα σχολεῖα τα ἄλλα μαθήματα. Εἰς χρῆσιν δὲ τούτων καὶ ἔξαψιν της φιλοτιμίας, κατεςησαν ἀγῶνας δημοσίους, τελετὰς, πανηγύρεις, πομπὰς, ὅπου προεπορεύοντο οἱ παῖδες καὶ αἱ παρθενοι τῆς πόλεως ἐν τάξει καὶ ῥυθμῷ μουσικῆς, ψάλλοντες ὕμνους εἰς σεμνοπρέπειαν τοῦ θείου, ἵνα ἡδύνωνται, καὶ συνηθίζωσι τὴν μουσικὴν, τὸ ἥδιςον μάθημα τῆς ἡλικίας αὐτων. Ἔτι δὲ καὶ τὴν ὑπομονὴν, καρτερίαν, εὐταξίαν, καὶ κοινωνιαν. Οἱ δὲ πολιται ἐβάδιζον ἔνοπλοι πεζοί τε καὶ ἱππεῖς ἐν ῥυθμῷ σάλπιγγος, ὡς εἰς ἐκςρατείαν, ἵνα μιμνήσκωνται θούριδος ἀλκῆς. Αἱ δὲ Ἑλληνίδες ἐπόμπευον κεκοσμημέναι πολυτελέςατα, εἰς αὔξησιν τῆς ταλασιουργίας, πρὸς διατριβὴν καὶ ἀσχολίαν αὐτῶν· εἰς εὐχαρίςησιν τῆς γυναικείας κουφότητος καὶ ἀλαζονείας, εἰς καλλωπισμὸν τῆς πομπῆς, καὶ εἰς ἐμψύχωσιν ἀμοιβαίαν τῆς παραταξεως. Μετα δὲ τὴν τελετὴν, καὶ δοξολογίαν εἰς τὸ θεῖον, ἐγίνετο εὐωχία πάγκοινος, τέρψις, εὐφροσύνη, χαρὰ, ἀγαλλίασις, χορὸς, μουσικη, εἰς τὰς πεδιάδας καὶ σκηνὰς, ὡς εἰς ςρατόπεδον. Μετα δὲ τὴν εὐωχίαν, ἐπίδειξις ἀρετης, καὶ μελέτη πολέμου· ἀγῶνες δρόμου, πάλης, παγκρατίου, ὀσχοφορίων, λαμπαδοφορίων, καὶ λοιπῶν, εἰς τιμὴν τοῦ θείου· καὶ τέλος ναυμαχία τριηρῶν εἰς τὸ Σούνιον εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος.

Εἰς τί ἀπέβλεπον ἆρα ταῦτα; Ἢ μήπως ἐνόμιζον οἱ πολιτικοὶ, ὅτι ὁ Ζεὺς ἦτον φιλοθεάμων, καὶ εὐφραίνετο θεωρῶν ἀγωνας καὶ πομπάς; Οἱ μὲν πολλοὶ οὕτω πως ἐπίςευον, ἀλλ᾽ οἱ πολιτικοὶ ἄλλως. Τί διαφέρουσι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ γενόμενα νῦν ςρατόπεδα ἐν καιρῷ εἰρήνης, εἰς γύμνασιν καὶ ἐξέτασιν καὶ δοκιμασίαν τῶν ςρατιωτῶν, τῆς ἑορτῆς τῶν Καρνείων, ὅτε ἐςρατοπέδευον οἱ Σπαρτιάται εἰς τας πεδιά-

δας καὶ σκηνὰς, γυμναζόμενοι τὴν τακτικὴν καὶ πολεμικὴν ἐννέα ἡμέρας εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος; Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέδωκαν χρησμὸν, ὅτι ἡ Ἄρτεμις ζητεῖ ἱερείας παρθένους, καὶ ἐψήφισαν, νὰ ἱερατεύωσιν αἱ παρθένοι τῶν πολιτῶν, ἀπὸ τῶν πέντε χρόνων τῆς ἡλικίας αὐτῶν μέχρι τῶν δέκα. Καὶ ὅσαι δὲν ἱερατεύσωσι τὴν ἱερωσύνην ταύτην κατὰ τὸν νόμον, δεν ἔχουσιν ἄδειαν, νὰ ὑπανδρευθῶσιν. Ὁποίαν ὑπουργίαν ἐδύνατο νὰ ὑπουργήσῃ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Θεᾶς ἡ τῆς τοιαύτης ἡλικίας παρθένος, ὅτε ἔχει αὐτὴ χρείαν ὑπουργίας περὶ πάντων; Ὁποῖον ἄρα πολιτικὸν σκοπὸν εἶχεν ὁ νόμος οὗτος; Τὰ ἱερὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἦσαν παρθενῶνες ἱερώτατοι, ὅπου δὲν ἐπλησίαζον ἄνδρες διὰ τὴν σωφροσύνην τῆς Θεᾶς, ἔχοντες παράδειγμα τὴν δυςυχίαν τοῦ Ἀκταίωνος. Ἐκεῖ εἶχαν ἱερείας πεπαιδευμένας καὶ σώφρονας, αἵτινες εἶχον πάλιν παράδειγμα τὴν δυςυχίαν τῆς Καλλιςοῦς. Αὗται τοίνυν ἀνέτρεφον, καὶ ἐπαιδαγώγουν τὰς παρθένους τῶν πολιτῶν πέντε χρόνους, διδάσκουσαι αὐτὰς τὰ τῆς Θρησκείας, καὶ ἄλλα ἀνάλογα τῆς ἡλικίας αὐτῶν, καὶ τὴν μουσικὴν, ἵνα ψάλλωσι ὕμνους εἰς τὴν Ἄτεμιν τὴν σώφρονα καὶ παρθένον. Οἱ δε ὕμνοι ἦσαν ἐγκώμια τῆς παρθενίας καὶ σωφροσύνης, διότι ταῦτα ἦσαν τα χαρακτηριςικὰ τῆς Θεᾶς. Καὶ οὕτως ἐνέσπειρον εἰς τὰς ἀπαθεῖς καὶ τρυφερὰς ψυχὰς τὴν ἰδέαν καὶ τὴν δόξαν τῆς τιμῆς καὶ σωφροσύνης. Ἐπειδὴ αὐτὰ ἐδόξασαν τὴν Ἄρτεμιν· καὶ ἑκάςη διδασκαλία, πρέπει νὰ ἔχῃ ἐναργὲς παράδειγμα τοῦ τέλους.

Ἵνα καταπαύσωσι δὲ τοὺς συνεχεῖς ἐμφυλίους πολέμους, ἐξέδωκαν χρησμὸν, ὅτι ὁ Ζεὺς ἐπιθυμεῖ, νὰ θεωρῇ τοὺς Ἕλληνας ἀγωνιζομένους, καὶ τερπομένους ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ τῆς Ὀλυμπίας. Μόλις ἐξεδόθη ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐθὺς ὥρμησαν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλα-

δος, Ἀσίας, Αἰγύπτου, Λιβύας, Ἰταλίας, καὶ ἁπανταχόθεν, ὅπου εὑρίσκοντο διεσπαρμένοι Ἕλληνες. Ἐπειδὴ μόνον τοὺς Ἕλληνας ἐζήτησε· τοὺς δὲ βαρβάρους δὲν ἠθέλησε ποτὲ να ἴδῃ εἰς τὸν ἱερὸν αὐτοῦ ἀγῶνα. Μόνον τοὺς Ἕλληνας ἠγάπα· αὐτοὺς ἐβοήθη ἐπιμελῶς, καὶ ὑπερασπίζετο κραταιῶς· διότι μόνον αὐτοὶ τὸν ἐλάτρευσαν κατὰ τὴν ἀρέσκειαν αὐτοῦ. Μόνον γὰρ οἱ νουνεχεῖς λατρεύουσι μεγαλοπρεπῶς τὸν νοῦν· ὅθεν καὶ ὁ νοῦς ἀγαπᾷ μόνον τοὺς νουνεχεῖς, ὡς καὶ ἡ τύχη τοὺς τυχηρούς. Ὅθεν ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου θεοπρεποῦς ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ πλησίον τοῦ ἀγῶνος, ὅπου ἔστησεν αὐτὸν ὁ Φειδίας, κατὰ τὴν Διοποιΐαν τοῦ Ὁμήρου, νεύων τὰς ὀφρῦς, κρατῶν τὸ σκῆπτρον καὶ τὸν κεραυνὸν, καὶ ἐπαπειλῶν τοὺς ἀσεβεῖς, ἐπιόρκους, τυράννους, βιαίους καὶ παρανόμους. Συναχθέντες οὖν οἱ εὐσεβεῖς Ἕλληνες ἐνώπιον αὐτοῦ, συνεθυσίασαν, συνεδοξολόγησαν, συνευωχήθησαν, συνηγωνίσθησαν, συνεκάθησαν εἰς τὰ κοινὰ θεάματα, συνεγνωρίσθησαν, ἐφιλιώθησαν, ἔπαυσαν τοὺς ἐμφυλίους καὶ φθοροποιοὺς πολέμους. Τοιαύτην δραστήριον ἐνέργειαν ἐνεργεῖ ὁ δραστήριος νοῦς εἰς δραστηρίους ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Ἂν ὅμως συνέβαινον ὕστερον ἐμφύλιοι πόλεμοι, τούτων αἰτία ἦτον τὰ ἰδιαίτερα συμφέροντα ἑκάστης διοικήσεως, τὰ ὁποῖα ὑπερασπίζοντα ἰδίως οἱ πατρῷοι ϗ πολιοῦχοι θεοὶ, καὶ χωρὶς τῆς θελήσεως ἐκείνων πόλεμος δὲν ἐγίνετο.

Οἱ μὲν ἀγῶνες κοιναί τε καὶ μερικοὶ διήγειραν φιλοτιμίαν καὶ ἅμιλλαν ἀκράτητον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, ὥστε ἐγένετο ἡ Ἑλλὰς ὡς στρατόπεδον αὐτόματον, ὅπου ἐγυμνάζοντο πάντες οἱ φιλότιμοι καὶ δυνάμενοι, καὶ προπαρεσκευάζοντο, ἵνα δοξασθῶσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας. Οἱ μὲν πλουσιώτεροι ἔτρεφον ἵππους ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἐγύμναζον αὐτοὺς, γυμναζόμενοι καὶ αὐτοὶ τὴν ἱππικήν· οἱ δὲ ἄλλοι

κατεγίνοντο εἰς τὰ ἄλλα γυμνάσματα. Καὶ οὕτω διὰ τὴν πρόφασιν τῶν ἀγώνων προευτρεπίζοντο εἰς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Διὰ τοῦτο ἐγίνωσκον ἅπαντες τὴν τακτικὴν, ναυτικὴν καὶ λοιπὰ, καὶ ὅτε ἦτον χρεία, ἐγίνοντο ϛρατηγοὶ καὶ ναύαρχοι δόκιμοι, ὑποφέροντες τοὺς κινδύνους καὶ κακουχίας τοῦ πολέμου, χωρίς τινος βλάβης τοῦ σώματος καὶ τῆς ὑγείας· ὥσπερ καὶ ὁ Ξενοφῶν λογιώτατος ὢν καὶ περιηγητὴς, ἐγένετο ϛρατηγὸς ἐν ἀνάγκῃ, καὶ πρωτότυπον τῆς ϛρατιωτικῆς συνέσεως καὶ ἐμπειρίας, ἐν κινδύνῳ μεγίϛῳ, καὶ ἀπογνώσει σωτηρίας.

Ἡ δὲ τιμὴ ἐκ τῶν ἀγώνων, ἡ ἰσόνομος ἐλευθερία, αἱ κοιναὶ τέρψεις τῶν πομπῶν, τελετῶν, πανηγύρεων, εὐωχιῶν, θεαμάτων, καὶ λοιπῶν ἐθίμων, ἐκίνησαν σέβας βαθύτατον, καὶ πόθον ἀμάραντον πρὸς τὴν πατρίδα, ὥϛε προέκριναν μυρίους θανάτους, παρὰ τὴν ἀπώλειαν, ἢ ἄρνησιν αὐτῆς. Τὰ πατρῷα ἱερὰ, οἱ πατρῷοι θεοὶ, τὰ πατρῷα ἔθιμα, οἱ πατρῷοι τάφοι, ἦσαν οὕτως ἐντετυπωμένα εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, ὥϛε οὐδεὶς κίνδυνος ἐδύνατο, νὰ τὰ ἐξαλείψῃ. Οὐδὲν ἦσαν πρὸς ταῦτα οἱ γονεῖς, τέκνα, συγγενεῖς καὶ φίλοι, ὅτε ἦτον ὁ λόγος περὶ τούτων· καὶ μάλιϛα ἔχαιρον λαμπροφοροῦντες καὶ σεμνυνόμενοι, ὅτε ἐφονεύοντο τὰ τέκνα αὐτῶν ὑπὲρ τούτων. Ἐπειδὴ ὁ πόθος ἐκείνων ἔσωζε τὴν πατρίδα, ἑπομένως καὶ τοὺς συγγενεῖς. Εἶχον μὲν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι πολλὰ ἔθιμα, ἀλλὰ χαπερπῶς καὶ οὐτιδανῶς προσηρμοσμένα, εἰς ϛερέωσιν τῆς δουλείας τῶν ὑποκειμένων, καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ τῶν κρατούντων. Ὅθεν, ὅτε ἀπεϛάτησάν τινες, μὴ ὑποφέροντες τὴν τυραννίαν, καὶ ἔφευγον πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν, ἠκολούθη ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, λέγων· ποῦ ἀφήνετε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα σας. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ϛραφέντες πρὸς αὐτὸν, καὶ δείξαντες τὰ αἰδοῖα,

ἔλεγον· ὅπου εἰσὶ ταῦτα, ἐκεῖ καὶ γυναῖκες καὶ τέκνα. Ἐπειδὴ περὶ πατρῴων ἱερῶν, ἐθίμων, καὶ τάφων, δὲν ἐφρόντιζον· καθότι τὰ τοιαῦτα δὲν ὑπάρχουσιν, ὅπου λατρεύεται μόνον ὁ δεσπότης ὡς Θεὸς, καὶ αἱ τελεταὶ καὶ πομπαὶ γίνονται διὰ μεγαλοπρέπειαν τοῦ δεσποτισμοῦ, καὶ κατάπληξιν τῶν δυστυχῶν ὑποκειμένων.

Οἱ δὲ ἔννομοι πολιτικοὶ ἐλάμβανον ἀπὸ τῆς ἄλλης ἄκρας τὴν λαβὴν εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ὡς καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς. Ἰδὼν γὰρ, ὅτι δὲν ἰσχύει ἡ πειθὼ, ἐξέδωκε χρησμοὺς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλάσας, ἐξεδίωξε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τὴν σωτηρίαν. Ἔμειναν ὅμως οἱ εὐσεβέστεροι, καὶ μαχόμενοι ἐν τῇ ἀκροπόλει εἰς πρὸς μυρίους ὑπὲρ τῶν πατρῴων Ἱερῶν, ἀπέθανον ὡς Ἥρωες, ὑποδείγματα τῆς ἀνδρίας, ἀφοβίας, καὶ καταφρονήσεως τοῦ θανάτου ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἐλευθερίας, πρὸς τοὺς μεταγενεστέρους γενόμενοι. Τὴν δὲ περὶ τὴν Σαλαμῖνα νίκην προέλεγον οἱ πταρμοὶ, αἱ γλαῦκες, τὸ λαμπρὸν πῦρ, τὰ νέφη, ὁ μυστικὸς Ἴακχος, οἱ Αἰακίδαι ἀπὸ τῆς Αἰγίνης, φωναὶ γυναικῶν ἀοράτων κράζουσαι· Ἕλληνες, μέχρι τίνος πρύμναν ἀνακρούετε. Ἔμεινεν ἄρα ἀμφιβολία περὶ τοῦ τέλους τῆς μάχης, ὅτε ὁ στρατηγὸς ἀπέδειξε πρὸς τὸ στράτευμα πάντας τοὺς Θεοὺς συμμάχους; Ὁ δὲ Τιμολέων ἰδὼν τὸ στράτευμα εἰς ἀθυμίαν καὶ ἀπελπισίαν διὰ τὸ σέλινον, εὐθὺς μετέβαλε τὴν λαβὴν, λέγων· δὲν εἶναι σημεῖον θανάτου, ἀλλὰ νίκης· διότι οἱ Κορίνθιοι στεφανοῦσι μὲ σέλινον τοὺς Ἰσθμιονίκας. Καὶ διὰ τῆς ἐπινοίας ταύτης ἔσωσε τὸ στράτευμα καὶ τὴν Σικελίαν.

Οὕτως ἄρα μετεχειρίσθησαν οἱ Ἕλληνας τὴν κοινὴν θέλησιν τοῦ γένους αὐτῶν πρὸς κοινὸν ὄφελος, καὶ τοιοῦτον τέλος καὶ τοιούτους σκοποὺς εἶχον πάντα τὰ ἔθιμα αὐτῶν, καὶ οὐδὲν ἐγένετο μάταιον, καὶ τῆς κοινῆς ὠφελείας

κεχωρισμένων. Οὕτω τοίνυν ἐξεταζόμενα ταῦτα παρέχουσι δύο ἐννοίας μόνον, εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸ Θεῖον, καὶ ὠφέλειαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἂν ὅμως εὑρίσκωνται καί τινες καταχρήσεις μηδεμίαν ἀναφορὰν πρὸς τὰ τοιαῦτα ἔχουσαι, πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι αἱ μεταβολαὶ, καὶ ἡ πολυκαιρία, καὶ αἱ ςασιάσεις πολιτικαί τε καὶ θρησκευτικαὶ, εἰσάγουσι καταχρήσεις εἰς πάντα τὰ συςήματα, καὶ μάλιςα εἰς τὰ θρησκευτικὰ, αἱ ὁποῖαι προξενοῦσι καὶ τὴν πτῶσιν τῶν ἐθνῶν, ὅτε οἱ προὔχοντες καὶ διοικοῦντες καταχρῶνται τὴν ἱερὰν θέλησιν τοῦ γένους, δι᾽ ἰδίαν ματαιοδοξίαν, ἢ διὰ πάθος. Καὶ μάλιςα ὅταν δὲν εἶναι ἡνωμένη καὶ ἡ πολιτικὴ δύναμις, μὲ τὴν θρησκευτικήν· ἐπειδὴ ἡ θρησκεία εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ἡ δύναμις ἑκάςου ἔθνους, κοινὴ γνώμη οὖσα. Πολλάκις δὲ καί τινες συγγραφεῖς ἀπερισκέπτως ὁμιλοῦντες, ψυχραίνουσι τὴν γνώμην καὶ ζέσιν τῶν ἐθνῶν, οἵτινες, ἀντὶ νὰ ὁμιλήσωσι περὶ διορθώσεως τῶν καταχρήσεων, ἀναμοχλεύουσιν ἐκ βάθρων τὴν κοινὴν φιλοσοφίαν τοῦ ἔθνους, νομίζοντες τοῦτο ἐπίδειξιν πολυμαθείας, ὅπερ ἐςὶν ἐπίδειξις ἄκρας ἀμαθείας καὶ μωρίας. Ἀλλ᾽ ἐπίδειξις πολυμαθείας ἐςὶν, ἐννοεῖν τὰ ὄντα ἢ ὄντα ἐςι. Ὅταν τὸ πλοῖον ἁμαρτάνῃ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, δὲν πρέπει νὰ ὑβρίζηται ὁ εὑρετὴς τοῦ πηδαλίου, ἀλλ᾽ ὁ κρατῶν αὐτὸ τότε. Οὕτω τινὲς κωμῳδοῦντες τὸν Δία, ἐλάτρευον τὸν Ἀλέξανδρον ὡς Θεὸν ὕςερον· ἔπειτα καὶ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων, καὶ τοὺς ἐρωμένους αὐτῶν. Ὅθεν ἡ Πυθία ἐφιλίππιζεν, οἱ μάντεις ἐδωροδοκοῦντο, ὁ Εὐήμερος ἔπλαττε τὴν Πάγχαιαν κολακεύων τοὺς φιλοδόξους Σελευκίδας, εἰς εὐκολίαν τῆς ἀποθεώσεως αὐτῶν. Ἀλλ᾽ ὁ Ξενοφῶν ἐθυσίαζεν ἐςεμμένος, ὁ Πλάτων ὡμίλει περὶ ψυχῆς, ὁ Ἡρόδοτος καὶ Πλούταρχος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ, γινώσκοντες τὰ ὄντα ἢ ὄντα ἐςι, ἠγωνίζοντο, νὰ δειχθῶσι φι-

λοσοφικῶς φιλόσοφοι πρὸς τοὺς φιλοσόφους, καὶ εὐσεβεῖς πρὸς τοὺς πόλλους.

Ταύτην τοίνυν τὴν οὕτω κεκοσμημένην, καὶ εἰς σύςημα πολιτικὸν ἁρμοδιώτατα προσηρμοσμένην θρησκείαν, ἔλαβον οἱ Ῥωμαῖοι παρὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀποκτήσαντες δύναμιν βίαιον, ὑπέταξαν εἰς δουλείαν οὐτιδανὴν τοὺς διδασκάλους αὐτῶν, δόλῳ καὶ ἀπιςίᾳ· ἐλεηλάτησαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, τὸ ἱερὸν σχολεῖον τῆς οἰκουμένης· ἠνάγκασαν καὶ τοὺς Ἕλληνας, νὰ λατρεύωσι καὶ αὐτὸν τὸν Ἀντίνοον. Ὅθεν ἐγένετο βίαιος καὶ δουλόπρεπὴς ἡ θρησκεία καὶ λατρεία, ὥςε κατεφρόνησαν αὐτὴν κοινώτερον, μὴ ὑποφέροντες ἑορτάζειν Τραϊανεῖα, Κομμοδεῖα, καὶ Ἀντινοεῖα. Ἐν τούτοις δὲ ἐφάνη ἡ ἀληθὴς λατρεία τοῦ θεοῦ κηρυττομένη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἀποςόλων, καὶ ὥρμησαν προθύμως οἱ Ἕλληνες πρὸς αὐτὴν, φωτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος· ὡςε οἱ Ἀπόςολοι ἐδίδασκον ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ πράξεις, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπίςευον. Οἱ Ἰουδαῖοι κατεδίωκον τοὺς Ἀποςόλους ἐπὶ θανάτῳ, καὶ οἱ Ἕλληνες ἠκολούθουν αὐτοῖς, ὥςε εὕρισκον καὶ τοῦτο αἰτίαν κατηγορίας οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τοῦ Παύλου, κράζοντες· „Ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον τοῦτον τόπον.“ Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες τὴν ἀνάςασιν τῶν νεκρῶν, ἐζήτησαν νὰ ἀκούσωσι τοῦτο πάλιν, καὶ ἐπίςευσαν πολλοὶ, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρειοπαγίτης, καὶ ἡ Δάμαρις. Ἐν δὲ τῇ Κορίνθῳ οἱ μὲν Ἰουδαῖοι ἐκάλεσαν εἰς κρίσιν τὸν ἀπόςολον Παῦλον· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀγανακτήσαντες διὰ τὴν ἄλογον κακεντρέχειαν, ἔδειραν τὸν ἀρχισυνάγωγον ἐν τῷ κριτηρίῳ, καὶ ὁ ἀνθύπατος τῶν Ῥωμαίων δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ μήτε λόγον περὶ τούτου. Καὶ τέλος, οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων εἶπε λόγον ἐναντίον τοῦ κηρύγματος,

ἀλλ' ἤκουον αὐτὸ μετὰ λόγου, ἀκολοθοῦντες πανταχοῦ τοῖς ἀποςόλοις. Ἕλληνες ἦσαν οἱ συνοδοιπόροι τοῦ Ἀποςόλου Παύλου· Ἀρίςαρχος ὁ Θεσσαλονικεὺς, Σώπατρος ὁ Βεροιαῖος, καὶ Τυχικὸς, καὶ Τρόφιμος· Ἕλληνες οἱ ὑπηρέται αὐτοῦ, Τιμόθεος καὶ Ἔραςος. Τέλος δὲ οἱ Ἕλληνες ἅπαντες καταλιπόντες εἰς τοὺς κυρίους αὐτῶν Ῥωμαίους ἐκείνην τὴν σεσαθρωμένην καὶ χλευαζομένην θρησκείαν, ἐδέχθησαν τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἀποςόλων, καὶ φωτιζόμενοι ἐκ πνεύματος ἁγίου, κατέςησαν αὐτὴν σύςημα ἀμίμητον, κόσμον μεγαλοπρεπῆ καὶ κάλλος μεγαλοφυΐας ἔχον, ναοὺς ἀξίους τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ Θεοῦ, ἀκολουθίας καὶ ὑμνῳδίας πολυειδεῖς καὶ πλουσίας διὰ τῆς θείας καὶ μεγαλοπρεποῦς γλώσσης, λόγους ἠθικοὺς καὶ πανηγυρικοὺς, τελετὰς σεβασμίας, πομπὰς μεγαλοπρεπεῖς, πανηγύρεις χαρμοσύνους, καὶ πάντα, ὅσα διεγείρουσι τὸν ἀνθρώπινον νοῦν πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ μεγαλουργοῦ, ἅπερ ἔδειξαν καὶ ἐνταῦθα τὴν μεγαλοφυΐαν τῶν Ἑλλήνων. Καὶ οὕτως οἱ εἰδωλολάτραι Ἕλληνες, ἐγένοντο Ἕλληνες Χριςιανοὶ, καὶ πρωτότυπα τοῦ χριςιανισμοῦ.

Τὰ δὲ ἀναφερόμενα εἰς βίους τινὰς τῶν μαρτύρων, ὅτι οἱ Ἕλληνες κατεδίωκον τὸν χριςιανισμὸν, τιμωροῦντες καὶ τοὺς μάρτυρας, ἐννοοῦσι τὸν Ἑλληνισμὸν, τὸν ὁποῖον εἶχον τότε οἱ Ῥωμαῖοι· οἷον τὴν προτέραν Ἑλληνικὴν θρησκείαν. Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἦσαν τότε ὑποκείμενοι τῶν Ῥωμαίων, καὶ δὲν εἶχον δύναμιν νὰ καταδικάζωσιν εἰς θάνατον. Μάλιςα δὲ ἐτιμωροῦντο καὶ ἐμαρτύρουν αὐτοὶ, πιςεύοντες, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Ἐπειδὴ τὰ μαρτύρια συνέβησαν μεταξὺ τῶν διωγμῶν, τοὺς ὁποίους ἐψήφιζον οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ὁ πρῶτος διωγμὸς ἐγένετο ἐπὶ

Νέρωνος. Δύο ἔθνη ἦσαν οἱ καταδιῶκται τοῦ χριςιανισμοῦ· οἱ Ἰουδαῖοι διὰ λόγων, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δι' ὅπλων. Τέλος δὲ ἐδέχθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν πίςιν, ἀφ' οὗ ἔχυσαν τοσοῦτον αἷμα ἀποςολικὸν καὶ μαρτυρικὸν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν, νὰ κωλύσωσι τὴν πρόβασιν αὐτῆς. Ἔπειτα καὶ πᾶσα ἡ Εὐρώπη, ἔνθα διεμερίσθη εἰς πολλὰ μέρη διαφέροντα ἀλλήλων τε κατὰ τὰς τελετὰς, καί τινα δόγματα, καὶ τῆς πρωτοτύπου Ἐκκλησίας, ἥτις ἐςὶν ἡ ἡμετέρα. Ἐν ἐνίοις μὲν γὰρ ἐκτελοῦνται τὰ μυςήρια παῤῥησίᾳ, ἐν ἐνίοις δὲ ἅπασα ἡ τελετὴ συνίςαται εἰς ἕνα λόγον μόνον ἠθικὸν, καί τινας ὕμνους. Τινὲς δὲ ἔτι μεταβάλλουσιν αὐτὰ, ἑνώνοντες δύο εἰς μίαν. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ νὰ λατρεύῃ τὰ ἀόρατα, ἀκατάληπτα, καὶ φαντασίας ἔμφασιν ἔχοντα· διότι καὶ τὸ Θεῖον εἶναι ἀόρατον καὶ ἀκατάληπτον. Καὶ διὰ τοῦτο θέλει αὐτὸν ἡ πίςις, πιςεύοντα καὶ μὴ ἐρευνῶντα. Τὰ δὲ ὁρώμενα κρίνει καὶ ἐξετάζει. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τιμᾷ καὶ τὸν ἀνώτερον, ἰσχυρώτερον, ἢ πολυμαθέςερον· τὸν δὲ ἰσοςάσιον καταφρονεῖ, μάχεται, καὶ φιλονεικεῖ. Διὰ τοῦτο καταφρονῆ, τὰ παρόντα, καὶ ποθεῖ τὰ ἀπόντα· ὅθεν τὸ, οὐδεὶς προφήτης δεκτὸς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἡ μὲν συνήθεια προξενεῖ κόρον, ὁ δὲ κόρος ἀηδίαν, καὶ ἡ ἀηδία καταφρόνησιν· ἡ δ' ἀπουσία πόθον, ὁ δὲ πόθος ἡδονὴν, ἢ σέβας. Η δὲ πρωτότυπος ἐκκλησία ἐφύλαξε καὶ φυλάττῃ, μεταξὺ τοσούτων κινδύνων, ἀπαρατρέπτους τὰς εὐαγγελικὰς, ἀποςολικὰς, καὶ πατερικὰς παραδόσεις.

Τοιαῦτα ἄρα ἐγένοντο τὰ συςήματα τῶν Ἑλλήνων, τοὺς ὁποίους εἶπε καὶ τότε εὐσεβοῦντας ὁ Ἀπόςολος Παῦλος, ἐπειδὴ ἐλάτρευον καὶ τὸν ἄγνωςον Θεόν· „Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεωρῶν τὰ σεβάσματα ἡμῶν, εὗρον καὶ

τινα βωμὸν, τῷ ἀγνώςῳ Θεῷ ἐπιγεγραμμένον· ὃν οὖν ἀγνοοῦτες εὐσεϐεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλω ὑμῖν. Ἔπειτα ἐξαιρεῖ αὐτοὺς καὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς προτέρας ἀγνοίας.“ Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεὸς, τὰ νῦν παραγγέλλει πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν.

Ὁ Ἐκδότης.

ΩΓΥΓΙΆΣ

ΜΕ΄ΡΟΣ Δ΄.

Περὶ Παραγωγῆς, Ἀλληγορίας, Ἱςορίας, Λατρείας καὶ Ἐπιθέτων των Οὐρανιώνων, Ὀλυμπίων, Γηινων, Ἐναλίων καὶ Νερτερίων Θεῶν.

ΒΙ΄ΒΛΟΣ Α΄.

Περὶ τῶν Οὐρανιώνων.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ τοῦ Οὐρανοῦ.

Τὸν μὲν Οὐρανὸν παράγουσι παρὰ το ουρος, οἷον, ὅρος· ἐπειδὴ εἶναι ὅρος τοῦ παντὸς καὶ τῆς φύσεως, περιέχων ἐν ἑαυτῷ τὰ ὄντα, ὡς κύκλος περιφερής, κέντρον ἔχων τὴν γῆν κατὰ τὴν ἀρχαίαν δόξαν. Τοῦτο οὖν τὸ ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ περιεχόμενον, ὀνομάζεται κόσμος, σὺν αὐτῷ τῷ οὐρανῷ, ὃν λεγει ὁ Σεκοῦνδος ἀκατάληπτον περιοχὴν, θεωρητικὸν κατασκεύασμα, ἀσύνοπτον ὕψωμα, αὐτογέννητον θεώρημα, πολυχάρακτον μόρφωμα, αἰώνιον διακράτημα, αἴθερα θρεπτικον, πολυδιοίκητον πνεῦμα, ἑπταπλανὲς κύκλωμα, Ἥλιον, φῶς, ἡμέραν, Σελήνην, ἄςρα, σκότος, νύκτα, γῆν, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα. Ταυτα τοίνυν περιέχει ὁ οὐρανὸς, ὅςτις λέγεται καὶ ςερέωμα, ἅπερ εἰσὶν ὁ ἡμέτερος κόσμος. Τινὲς μὲν

ἐνόμιζον τὸν οὐρανὸν πύρινον πνεῦμα, ἄλλοι δὲ ἀέρα κεκρυςαλλωμένον, ἢ ὑγρὸν διακεχυμένον, καὶ ἄλλοι ἄλλως.

Ἀλληγορία. Εἴρηται εἰς τὰς κοσμογονίας, ὅτι ἡ γῆ ἐνομίζετο κέντρον τοῦ παντὸς, καὶ διὰ τοῦτο εἶπον ἀλληγορικῶς, ὅτι αὐτὴ ἐγέννησεν ἴσον ἑαυτῇ τὸν οὐρανόν· οἷον τὴν ὁρωμένην περιφέρειαν τοῦ ςερεώματος, ἥτις ἁπλῶς ὁρωμένη, καὶ μὴ νοερῶς, διὰ τῆς ἐπιςημονικῆς ἐμπειρίας [illegible], φαίνεται, ὅτι ἐγγίζει εἰς τὴν γῆν, καὶ ἑπομένως ἴση τῇ γῇ. Ἔπειτα ἐγέννησαν αὐτὴ καὶ ὁ Οὐρανὸς τοὺς ἄλλους θεούς· ὅ ἐςι τὰ λοιπὰ σώματα, ἅπερ ἐμπεριέχονται μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, ὡς σαφηνίζει τοῦτο ὁ Ἡσίοδος, λέγων·

„ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
„Οὐρανὸν ἀςερόενθ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι

Διὰ τοῦτο ἐνόμιζον τὴν γῆν ἕδος ἀσφαλὲς τῶν θεῶν, ὡς ἐκεῖ εἴρηται. Πρῶτον μὲν ἐγέννησεν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἡ γῆ, τὸν Ὠκεανὸν, τὸν Κοῖον, Κρεῖον Ὑπερίονα καὶ Ἰαπετὸν· ἔπειτα τὴν Θείαν, Ῥέαν, Θέμιν, Μνημοσύνην, Φοίβην, καὶ Τηθὺν, καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Κρόνον τὸν νεώτατον πάντων τῶν Τιτάνων. Ἔπειτα τοὺς Κύκλωπας, τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ τὰ λοιπά. Ταῦτα δὲ τὰ τέκνα ἐφυλάκωσεν ὁ Οὐρανὸς εἰς τὸν Τάρταρον, φοβούμενος τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπανάςασιν. Ἡ δὲ γῆ λυπηθεῖσα ἐκίνησεν αὐτοὺς κατὰ τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ὁ Κρόνος λαβὼν τὴν Ἅρπην ἔκοψε τὰ αἰδοῖα αὐτοῦ, ὅτε ἐκοιμᾶτο ἀμέριμνος εἰς τὴν εὐνήν.

Ταῦτα τὰ τέκνα τοίνυν ἀλληγοροῦσι τινὲς, ὡς καὶ ὁ Ἡσίοδος, εἰς τὰ φυσικὰ ὄντα, καὶ σώματά τινα, σχηματιζόμενα κατ' ὀλίγον, ὡς μετ' ὀλίγον ῥηθήσεται, ἅπερ μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς γῆς καὶ οὐρανοῦ ἔμειναν εἰς φορὰν ἄτακτον ἔτι, καὶ κίνησιν ἀπροσδιώριςον, ἕως οὗ κατ' ὀλίγον κατεςάθησαν καὶ αὐτὰ ἕκαςον εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, καὶ τακτικὴν κίνησιν· καὶ τότε συνέβη ἡ ἐντελὴς διακόσμησις τοῦ παντός. Τότε τοίνυν φερόμενα ἀτάκτως, ἀνέβαινον μὲν ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν, ὡς ἐπαπειλοῦντα, νὰ διαρρήξωσιν αὐτὸν, καὶ

νὰ ἐξέλθωσιν ἔξω τῆς περιφερείας αὐτοῦ. Εὕρισκον ὅμως ἀντίςασιν ἐκεῖ, καὶ οὕτως ἐπέςρεφον πάλιν πρὸς τὸ κέντρον, καὶ κατέθλιβον τὴν γῆν. Ἡ δὲ γῆ ἀντωθουμένη αὐτὰ πάλιν διὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως, τὰ ἀνέπεμπε πρὸς τὸν οὐρανόν· ὅθεν ὁ πόλεμος μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, καὶ ἐφοβεῖτο ὁ οὐρανὸς, μήπως ἐκθρονίσωσιν αὐτόν. Μετὰ δὲ τὴν αποκατάςασιν πάντων εἰς τοὺς οἰκείους τόπους, καὶ τακτικὰς κινήσεις, καὶ ὅτε δὲν ἔμεινε πλέον ὕλη νὰ σχηματίζωνται ἄλλα, ἀλλ' ἦλθε τὸ πᾶν εἰς τὴν τελείαν διακόσμησιν καὶ τακτικὴν τῶν σωμάτων κίνησιν, καὶ ἤρξατο ὁ χρόνος, εἶπον, ὅτι ὁ Κρόνος, οἷον, ὁ χρόνος, ἔκοψε τὴν γεννητικὴν δύναμιν τοῦ οὐρανοῦ, ἐπειδὴ δὲν ἐγέννα ἄλλα σώματα. Οὕτως ἐφυσιολόγουν οἱ ἀρχαῖοι φυσιολόγοι διὰ τῶν ἱςορικῶν ὀνομάτων, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται (α).

Τάρταρα δὲ νομίζουσί τινες τινὰ μέρη τῆς ὕλης ἐναντία, καὶ ἀκοινώνητα πρὸς τὴν λοιπὴν ὕλην, εἰς σύςασιν καὶ διακόσμησιν τοῦ παντός· καὶ ἡ ἐναντίωσις τούτων καὶ ἡ αταξία, ἐκώλυε τόσον καιρὸν τὴν ἕνωσιν τῶν ἄλλων ὁμοειδῶν μερῶν, διασκεδασμένη οὖσα πανταχοῦ, καὶ μεσολαβοῦσα πάντοτε, ἀντωθουμένη την κοινωνίαν ἐκείνων, καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἔρωτος. Ὅθεν ἔμεινε κατ' αὐτούς, τίς οἶδε πόσους αἰῶνας τὸ χάος ταραττόμενον καὶ συνειλιττόμενον, καὶ πρὸς ἐκεῖνα τὰ ἀκάθαρτα μόρια μαχόμενον, ζητοῦν τὴν διάλυσιν αὐτοῦ· Οὕτω δὲ κυλιομένου καὶ ειλιττομένου, συνεφέλκοντο κατ' ὀλίγον τὰ ὁμοειδῆ μόρια, συναπαντώμενα, ἕκαςον εἰς τὸ ἴδιον εἶδος· καὶ οὕτως ἑνωθέντα καὶ ὑπερισχύσαντα, ἀπώθησαν ἀφ' ἑαυτῶν ἐκείνην τὴν αἰσχρὰν, ἄχρηςον, ἄκοσμον καὶ ἀκάθαρτον ὕλην, ἔξω τῆς διακοσμήσεως, καὶ τῆς περιφερείας τοῦ οὐρανοῦ, ἥτις περιφέρεται ἐκεῖ ἀνείδεος καὶ ἀσχημάτιςος, ὡς χάος κινούμενον, ψυχρὸν, ἀερῶδες καὶ ἀφώτιςον. Ὅθεν εἶπον αὐτὰ Τάρταρα ἀερόεντα καὶ ψυχρὰ, καὶ διακεχωρισμένα

(α) Ἡσίοδ. Σχόλ.

τοῦ εὐτάκτου καὶ ἐγκεκοσμημένου κόσμου. Καὶ ταῦτα μὲν λέγουσιν οὗτοι περὶ τούτων.

Ἱςορία. Ἡ δὲ Ἱςορία λέγει, ὅτι ὁ Οὐρανὸς ἐχρημάτισε μέγας βασιλεὺς τῆς οἰκουμένης, ὡς εἴρηται διεσπαρμένως εἰς τὰς Θεογονίας, καὶ Τιτανομαχίας, καὶ ῥηθήσεται μετ᾽ ὀλίγον ἱςορικῶς περὶ ὅλης τῆς οἰκογενείας, αὐτοῦ, ἐκςρατείας, βασιλείας, πολέμων, καὶ πάντων τῶν σωζομένων, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν Ἱςορικῶν, καὶ πάντων τῶν ἀρχαιολόγων. Νυν δὲ λέγομεν πρῶτον περὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἰδιαιτέρως. Ἐτίμησαν δὲ τὸν Οὐρανὸν, οἱ Φοίνικες, Ἀτλάντειοι καὶ οἱ Πάγχαιοι κατ᾽ Εὐήμερον. Οἱ Ἕλληνες ὅμως δεν εἶχον οὔτε Ἱερὰ, οὔτε ἄλλο τι εἰς τιμὴν αὐτοῦ, οὔτε ἐνόμιζον αὐτὸν προςάτην τινὸς πράγματος. Ὅθεν καὶ τὰ ἐπίθετα αὐτοῦ εἶναι πάντα φυσικὰ, εἰς τὸ ςερέωμα ἀναφερόμενα, καὶ μηδεμιᾶς ἐξηγήσεως δεόμενα.

Ἐπίθετα. Ἀςερόεις, Αἰγλήεις, Αἰθερολαμπὴς, Αἴθων, Ἀςερόφοιτος, Ἀςερόνωτος, Διαυγὴς, Δινήεις, Ἔνδιος, Ἑπτάζωνος, Ἡμιφανὴς, Ἠνεμόεις, Πανδοκος, Πολύχαρμος, Περικαλὴς, Πολυνέφελης, Σιδήρεος, Τηλεφανὴς, Τηλαυγὴς, Τιμήεις, Ὑψόροφος, Κυανάντυξ.

Συνώνυμα δὲ αὐτοῦ εἰσι ταῦτα. Πόλος, Σφαῖρα, Ὄλυμπος, Αἰθήρ.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν Ἑκατογχείρων.

Ὁ μὲν Βριάρεως ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ βία, βιαρὸς, καὶ βριάρεως· οἷον βαρὺς καὶ ἰσχυρὸς. Αἰγαίων δὲ ἀπὸ τοῦ αἰγὶς καὶ καταιγὶς, ὁ προξενῶν τὰς καταιγίδας καὶ τρικυμίας, ὅςτις ἐνομίζετο καὶ Θαλάσσιος δαίμων, ὡς εἴρηται. Τὸ δὲ Γύγης σημαίνει τὴν γὴν Ἰωνικῶς· ὁ ἐςὶ γηγενής. Ὁ δὲ Κόττος ἀπὸ τοῦ κοττεῖν, τοῦ τύπτειν καὶ δοραττεῖν, κατὰ Φαβωρῖνον.

Ἀλληγορία. Τούτους δὲ ἀλληγοροῦσι τινὲς ἐς τὰ βίαια καὶ ταραχώδη πνεύματα, ἅπερ γίνονται ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων. Τὰς δὲ ἀναθυμιάσεις διεγείρει ἡ περιφορὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἢ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἐκ τῆς γῆς. Ὅθεν ἔπλασαν αὐτοὺς τέκνα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ἑκατόγχειρας, δηλοῦντες τὴν ἀκράτητον δύναμιν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο κρατεῖ αὐτοὺς δεδεμένους εἰς τὸν Τάρταρον ὁ οὐρανὸς, ὅ ἐστιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς. Ὁ δὲ Ζεὺς, οἷον ὁ Αἰθὴρ καὶ ἡ θερμότης αὐτοῦ, λύει αὐτοὺς, καταπολεμούμενος ὑπὸ τῶν Τιτάνων, οἵτινες ἦσαν τὰ ἐκ τῶν ξηρῶν ἀναθυμιάσεων γινόμενα αἰθέρια πάθη· ὡς οἱ Κομῆται, οἱ διάττοντες, οἱ Βόθυνοι. Ἐνίκησαν δὲ οὗτοι τοὺς Τιτᾶνας, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐμφάνειαν τούτων γίνονται ἄνεμοι σφοδροί· καθότι ἡ ἀτμοσφαῖρα τότε εἶναι πλήρης ἀτμῶν καὶ ἀναθυμιάσεων ἐξ αἰτίας τῆς θερμότητος καὶ ξηρασίας· καὶ ἑπομένως ὄμβροι πολλοί· καὶ οὕτω διαλύεται ἡ σύστασις τῶν ξηρῶν ἀναθυμιάσεων. Ἐμυθολόγησαν δὲ, ὅτι ἀφ' οὗ ἔλυσεν αὐτοὺς ὁ Ζεὺς, ἦσαν ἀδύνατοι διὰ τὴν πολυχρόνιον φυλακὴν, καὶ πρὸς ἐνδυνάμωσιν, ἐπότισεν αὐτοὺς νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν, ἅπερ εἰσὶν ἡ ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξατμιζομένη ὑγρασία, ἥτις ἐνδυναμώνει τοὺς ἀνέμους διὰ τῆς βαρύτητος. Κατέστησε δὲ αὐτοὺς ὕστερον φύλακας τῶν Τιτάνων, ἐπειδὴ ἡ σύστασις τῶν ὑδατωδῶν μορίων, ἐξ ὧν ἐστὶν ἡ δύναμις τῶν ἀνέμων, κωλύει τὴν σύστασιν τῶν ξηρῶν ἀναθυμιάσεων, καὶ τὸν πόλεμον εἰς τὸν αἰθέρα, ὅστις εἶναι τὸ βασίλειον καὶ ὁ θρόνος τοῦ Διός. Ἔδωκαν δὲ καὶ γυναῖκα τῷ Βριάρεῳ τὴν Κυμοπόλειαν, θυγατέρα τοῦ Ποσειδῶνος· οἷον, τὰ κύματα τῆς θαλάσσης, ἐπειδὴ κινεῖ αὐτὰ ἡ βριαρότης τοῦ ἀνέμου. Ταῦτα μὲν λέγουσιν οἱ φυσιολόγοι, ὥστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐγνώριζον κάλλιστα τὴν φυσικὴν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ ὁ Ἡσίοδος. Τινὲς δὲ ἀναφέρουσι καὶ ἄλλην ἀλληγορίαν τοῦ Βριάρεω, ἐννοοῦντες Δία τὸ πῦρ, ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων στοιχείων, Ἥρας, Ποσειδῶνος, καὶ Ἀθηνᾶς· οἷον, τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς, διά τινα σύγχυσιν μεταξύ-

αὐτῶν γενομένην, ταραχθείσης τῆς πρότερον συγγενείας καὶ πρὸς ἄλληλα ἀνακράσεως. Ἀντεςάθη τοίνυν εἰς τοῦτο ἡ Θέτις· οἷον, ἡ μεταξὺ αὐτῶν πάλιν συγκερασμένη διάταξις, λαβοῦσα σύμμαχον τὸν Ἑκατόγχειρα Βριάρεων· ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον πάθος ἀπαιτεῖ βριαρὰν καὶ πολύχειρον δύναμιν· ὁ ἐςιν, ἀνωτέραν τῆς συγχύσεως (α).

Ἱςορία. Ἡ δὲ Ἱςορία δὲν δέχεται αὐτοὺς τέκνα, οὔτε τοῦ Οὐρανοῦ, οὔτε τῆς Γῆς, ἀλλ' ἐπλάσθησαν οὕτω ποιητικῶς, ἀγνώςων γονέων ὄντες διὰ τὴν ἀρχαιότητα. Ὅτι δὲ ἐγέννησεν ἡ Γῆ συμμάχους τοῦ Διὸς, τοῦτο δηλοῖ, ὅτι εὑρέθησαν καὶ ἄλλοι σύμμαχοι εἰς τὴν γῆν. Ὠνομάσθησαν δὲ Ἑκατόγχειρες, ἐπειδὴ κατῴκουν εἰς πόλιν τινὰ Ἑκατονταχειρίαν καλουμένην. Αὕτη δὲ ἡ πόλις ἦτον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Μακεδονίας Ὀρεςιάδι, καὶ Ὀρεςίδι καλουμένῃ, ἄνωθεν τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Πίνδου, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Κιτίου ὄρους, τοῦ διαχωρίζοντος τὴν Μακεδονίαν τῆς Ἠπείρου, κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου εἶναι ἤδη μεταξὺ Γραιβενῶν καὶ Κονίτζας. Ὠνομάζετο τοίνυν ἡ πόλις τότε μὲν Ἑκατονταχειρία, ἔπειτα δὲ μετωνομάσθη Ἀχαρνία, καὶ τέλος Ὀρεςιὰς καὶ ἡ πόλις καὶ ἡ Ἐπαρχία, καὶ Ὀρεςαὶ τὸ ἐκεῖσε ὄρος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτον ἡ πόλις. Ἦσαν ἄρα γείτονες καὶ συμπατριῶται μὲ τὸν Δία οἱ Ἑκατόγχειρες, ὅτι εἶχε τὰ βασίλεια αὐτοῦ εἰς τὸν Ὄλυμπον τότε τὸ μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας ὄρος. Διὰ τοῦτο ἄρα συνεμάχησαν μὲ τὸν Δία, ἵνα ἐξολοθρεύσωσι τοὺς κακούργους Γίγαντας τῆς Θεσσαλίας, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ (β).

Ἐκ ταύτης δὲ τῆς Ὀρεςιάδος ἦτον ὁ Πτολεμαῖος τοῦ Λάγου, καὶ ὁ Κρατερὸς, ὁ Περδίκας, καὶ ὁ Ἀριςόνους, καὶ ἄλλοι ςρατηγοὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὡς λέγει ὁ Ἀῤῥιανός (γ). Ὠνομάζετο δὲ καὶ ἐν τῇ Μολοσσίᾳ

(α) Σχόλ. Ἡσιόδ. ἢ Ἡρακλείδ. ἀλληγορ. Ὁμήρ. 444.

(β) Παλαίφατ. Κ. ἢ Σχόλ. αὐτοῦ. Ἰωνιὰ 91. Στράβ. Ζ. ἐν λείψαν. δ. Στέφ. ἐν Ὀρεσ.

(γ) Ἰνδικ.

πόλις Ὀρεςία, καὶ ἔθνος Ὀρέςαι, καὶ συμπεραίνουσί τινες, ὅτι ἐξετείνετο τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκεῖθεν μέχρι τῆς ἐνθείτης Μακεδονικῆς Ὀρεςιάδος· ἔτι δὲ καὶ ἡ Ἀρκαδία εἶχε τοιαύτην πόλιν, καὶ ἡ Εὔβοια, καὶ ἡ Ἀνδριανούπολις ὠνομάζετο οὕτως· ὅθεν εἶπον τινὲς κατὰ λάθος Ἀνδριανουπολίτας τοὺς Ἑκατόγχειρας (α).

Ὁ δὲ Αἰγαίων καὶ Βριάρεως ὁ αὐτὸς, καὶ Γύγης ὑπό τινων καλούμενος, ἔχει καὶ ἄλλην ἰδιαιτέραν Ἱςορίαν· ἐπειδὴ περὶ τῶν ἄλλων δύο οὐδὲν ἄλλο ἀναφέρεται. Οὗτος τοίνυν κυριεύσας τὴν Εὔβοιαν, καὶ ἀποκτήσας ςόλον μέγαν, ἐκυρίευσε καὶ ὅλας τὰς Κυκλάδας νήσους· ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁρμώμενος, τοῦ προσφυεςάτου εἰς κατάσχεσιν τῶν νήσων τούτων ὁρμητηρίου. Καὶ τέλος ἐξέτεινε τὴν δυναςείαν αὐτοῦ μέχρι τῶν Ἡρακλείων ςηλῶν· ὅθεν αἱ ςῆλαι αὗται ὠνομάσθησαν πρῶτον μὲν τοῦ Κρόνου, ἐπειδὴ ἦλθε καὶ ἐκεῖνος ἕως ἐκεῖ· ἔπειτα δὲ τοῦ Βριάρεω, καὶ τέλος τοῦ Ἡρακλέους. Τοιοῦτος τοίνυν ἄριςος καὶ ἔμπειρος ναύαρχος γενόμενος, καὶ θαλασσοκράτωρ ἰσχυρώτατος, ὠνομάσθη υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Πόντου, καὶ Θεὸς, καὶ τέρας, καὶ φόβητρον ἄγριον τῆς θαλάσσης. Διὰ τοῦτο ἄρα ἐλάμβανον αὐτὸν σύμμαχον οἱ Θεοὶ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὸν ἡ Θέτις εἰς βοήθειαν τοῦ Διὸς ἐν τῷ κινδύνῳ τῆς συνωμοσίας. Τοιοῦτον οὖν ἰσχυρὸν ὄντα ἐκάλεσαν αὐτὸν ὁ Ἥλιος καὶ Ποσειδῶν κριτὴν πληρεξούσιον τῆς περὶ Κορίνθου διαφορᾶς, καὶ ἐδέχθησαν ἀναπολογήτως τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ. Ὅθεν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Ποσειδῶν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ γυναῖκα· ὠνομάσθη καὶ ἡ Κάρυςος τότε Αἰγαία ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν, ἢ ἐκάθητο ἐν αὐτῇ. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη καὶ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος. Ὅθεν λέγει ὁ Ὅμηρος, ὅτι οἱ μὲν Θεοὶ ὠνόμαζον αὐτὸν Βριάρεων, οἱ δ' ἄνθρωποι Αἰγαίωνα· ἐπειδὴ ἦτον μὲν διώνυμος, ὅμως ἀπὸ τοῦ Αἰγαίωνος

(α) Στέφαν. αὐτόθ. καὶ Σχόλ.

ἀνομάσθη τὸ πέλαγος, καὶ ἔμεινε τὸ ὄνομα τοῦτο μόνον, εἰς τὰ ςόματα τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον καὶ αὐτὸς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καὶ ἔλαβε μέρος τῶν μεταξὺ Τιτάνων πολέμων, συνέχεον καὶ αὐτὸν οἱ ποιηταὶ μετὰ τῶν Τιτάνων, ὡς καὶ ἄλλους πολλούς (α).

Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ τέλος τῶν τοιούτων μεγάλων ἀνδρῶν συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον δυςυχές, διὰ πολλὰ αἴτια, συνέβη καὶ αὐτῷ τοιοῦτόν τι. Καταντήσας γὰρ εἰς πόλεμον μὲ τὸν Ποσειδῶνα, ἐφονεύθη εἰς θαλασσομαχίαν· ἢ κατ' ἄλλους, νικηθεὶς ἔφυγεν εἰς τὴν Φρυγίαν, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ, ὅπου ἐφαίνετο ὕςερον ὁ τάφος αὐτοῦ, πρὸς τὰς ὄχθας τοῦ Ῥυνδακοῦ ποταμοῦ, πλησίον τῆς θαλάσσης ἐπί τινος λόφου, ὅθεν ἔρρεον ἑκατὸν πηγαὶ, παλάμαι τοῦ Βριάρεω ὀνομαζόμεναι. Ὁ δὲ λόφος ὠνομάζετο λόφος τοῦ Αἰγαίωνος. Μία μαρτυρία μόνον φέρεται, ὅτι ἐκεῖνος ὁ Αἰγαίων ἦτον Ἥρως τῆς Μυσίας, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες λέγουσιν, ὅτι ἦτον ὁ Ἑκατόγχειρ. Οὕτω λέγουσι καὶ περὶ τοῦ πελάγους, ὡς ἐν ἄλλοις ῥηθήσεται. Τὸ δὲ ἑκατὸν σημαίνει πολλὰς πηγὰς, καὶ τὸ Ἑκατόγχειρ ἐλαμβάνετο ἐπὶ πολλῆς δυνάμεως ςρατοῦ, ὡς καὶ τὸ πολυχειρία, καὶ ἐπὶ πολλῶν ἐπιχειρημάτων ἅμα καὶ κατορθώσεων, καθὼς ὠνόμασαν καὶ τὸν Ἀρχιμήδην Ἑκατόγχειρα· ἐπειδὴ ἔρριπτε πολλὰ βέλη ἅμα διὰ τῆς μηχανῆς. Οὕτως ὠνόμασαν καὶ τὸν Τυφῶνα Ἑκατοντακέφαλον, πολλὰ φρονοῦντα ἅμα, ἐφευρίσκοντα, καὶ κατορθοῦντα (β).

Λατρεία. Τοὺς μὲν ἄλλους δύο Ἑκατόγχειρας

(α) Ἐυςάθ. Ἰλ. Α. 400. 539. ἐν Διονυσ. Περιηγητ. 64. Σχόλ. Ἀπολλων. Α'. 1165. Σχολ. Πινδάρ. Νεμ. Γ 40. Παυσ. Κορινθ Α'. Δίων Χρυσοσ. λζ. γ. Φαβωριν. ἐν Βριάρ. Αἰγαιων ὁ Ἑκατόγχειρ, Ἰωνια 144.

(β) Οἱ ἀνωτέρ. ἐν Σολίν. β'. Βακχυλίδ. Καλλίμαχ. Δημήτριος Σκήψιος, Κίων ὁ Εὔβουλος παρ. σχολιασ. Ἀπολλλων. αὐτόθι.

δὲν ἐτίμησαν, ὡς φαίνεται· τὸν δὲ Βριάρεων ἐτίμησαν ὡς Θεὸν πολλαὶ πόλεις τῆς Εὐβοίας· ἐνομίζετο καὶ θαλάσσιος Θεός. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν Κυκλώπων.

Τὸ δὲ Κύκλωψ παράγεται παρὰ τὸ κύκλος καὶ ὦψ, ἐπιδὴ εἶχον μόνον ἕνα κυκλοτερῆ ὀφθαλμὸν εἰς τὸ μέτωπον, κατὰ τὴν μυθολογίαν. Ἱςορικῶς δὲ, κατὰ μὲν τινας, ἐσκέπαζον τὸ πρόσωπον μόνον, μὲ ἀσπίδας μικρὰς, ἐχούσας κατὰ τὸ μέσον τρύπαν κυκλοτερῆ, ὅθεν ἔβλεπον, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθησαν οὕτω. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ἐπειδὴ κατῴκουν κατὰ τὸ Λιλύβαιον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, εἰς τόπον κολπώδη, ὠνομάσθησαν Φοινικιςὶ κεκλοὺπ· οἷον, ἐγκάτοικοι κόλπου· ἐπειδὴ ἦλθον ἐκ τῆς Φοινίκης (α). Κατ᾽ ἄλλους δὲ, Κύκλωψ ὠνομάζετό τις υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ἀπ᾽ ἐκείνου ὠνομάσθησαν, μεταπεσόντος τοῦ ὀνόματος ἀπὸ τοῦ κυρίου εἰς τὸ ἐθνικὸν, ὡς καὶ τὸ, Ἕλλην.

Ἀλληγορία. Τοὺς Κύκλωπας ἀλληγοροῦσιν, ὡς καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας, εἰς τὰ αἰθέρια πάθη· εἰς τὴν ἀςραπὴν, βροντὴν καὶ κεραυνόν. Ὅθεν υἱοὶ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῦ Ποσειδῶνος· ἐπειδὴ αἱ ἀναθυμιάσεις ἐξ ὧν γίνονται ταῦτα, ἑφέλκονται ἐκ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ αἰθέρους· ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ὁ Ζεύς· ὅ ἐςιν, ὁ αἰθὴρ ἐφέλκει αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς, ὅπου εἰσὶν ὡς ἐν φυλακῇ. Ἐξηλληγόρησαν δὲ αὐτοὺς διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ Ἡφαίςια ὄρη. Ὅθεν εἶχον τὰ ἐργαςήρια αὐτῶν εἰς τὴν Αἴτναν, καὶ ἐδούλευον ὡς δοῦλοι τοῦ Ἡφαίςου· ὁ δὲ κρότος ἠκούετο τόσον

(α) Ἡσίοδ. Θ'. 144. ἐ Σχόλ. Βόσσ. Ἐτυμολογ. ἐν Κύκλωπ. Bochapt cham. A. 30. Ἡρακλείδ. περὶ ἀπίς. Ια'

μακρὰν τῆς σφυρηλασίας· οἷον ὁ κρότος τῆς Αἴτνης. Ἐπλάσθησαν δὲ καὶ τοιούτου μεγέθους, διὰ τὸ μέγεθος τῆς βαρβαρότητος, καὶ ἀγριότητος, ὡς καὶ οἱ Γίγαντες. Ἔτι δὲ διὰ τοῦτο ἔπλασαν, ὅτι αὐτοὶ κατεσκεύασαν τὸν κεραυνὸν, ἐπειδὴ τῷ ὄντι αὐτοὶ κατασκευάζουσιν αὐτόν. Ἐτόξευσε δὲ αὐτοὺς ὁ Ἀπόλλων· οἷον ὁ Ἥλιος· ἐπειδὴ ἡ θερμότης τοῦ Ἡλίου διαλύει τὴν σύςασιν αὐτῶν πάλιν. Ἦσαν δὲ υἱοὶ καὶ τῆς Θοώσης, ἀπὸ τοῦ θέω τὸ τρέχω γινομένης· ἐπειδὴ αἱ ἀςραπαὶ καὶ οἱ κεραυνοὶ τρέχουσιν ἀκατανοήτως. Ὅθεν ὠνομάζοντο καὶ, Πολύφημος, ὅ ἐςι πολύκροτος· Πυράκμων, ἀπὸ τοῦ πυρός· Βρόντης, ἀπὸ τῆς βροντῆς· Στερόπης, ἀπὸ τῆς ἀςραπῆς· Ἄργης, ἀπὸ τῆς λαμπρότητος καὶ ὀξύτητος τῆς ἀςραπῆς. Ἀλληγοροῦνται δὲ καὶ εἰς ἀνόμους, ἀσεβεῖς, καὶ κακούργους ἀνθρώπους. Ὅθεν καὶ τὸ, βίος Κυκλώπειος (α).

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι ἦσαν τρία γένη Κυκλώπων, ὧν οἱ πρότεροι ἦσαν οἱ ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου ἀναφερόμενοι, καὶ Οὐρανίωνες νομιζόμενοι, ἐπειδὴ ἐχρημάτισαν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, μεμιγμένοι ὄντες μὲ τοὺς Τιτᾶνας, καὶ μέρος τῶν πολέμων ἐκείνων λαβόντες. Ὁ δὲ Ἑλλάνικος λέγει, ὅτι ἦσαν ἔγγονοι τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ υἱοὶ τοῦ Κύκλωπος υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ. Ἦσαν δὲ χαλκεῖς καὶ σιδηρουργοὶ ἔμπειροι, καὶ οὗτοι ἐνομίζοντο καὶ Θεοὶ, καὶ τοὺς ἀπογόνους τούτων ἐφόνευσε τῷ ὄντι ὁ Ἀπόλλων, ὡς λέγει ὁ Φερεκύδης (β).

Δεύτεροι δὲ ἦσαν οἱ ἑπτὰ Χειρογάςορες λεγόμενοι, οἵτινες ἦσαν τέκτονες ἔμπειροι, καὶ ἦλθον ἐκ τῆς Κιλικίας, ἢ ἐκ τῆς Λυκίας μετὰ τοῦ Περσέως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἔκτισαν τὰς ῥηθείσας πόλεις. Τινὲς δὲ νομίζουσιν, ὅτι αὐτοὶ ἐπενόησαν πρῶτον τοὺς πύργους εἰς τὰ τείχη τῶν πόλεων. Ὅθεν ἔλεγον τὰς ἀξιολόγους

(α) Σχόλ. Πινδ. αὐτόθ. Νατάλ. 69. Ἐράσμ. Schb i cent. 69.
(β) Ἰωνικ. 263. Βανιέρ. Ζ'. 373 Σχόλ. Εὐριπιδ. Ἀλκέσ. ξ

οἰκοδομὰς ἔργα τῶν Κυκλώπων, ὡς καὶ τὰ τοῦ Ἡφαίςου. Ὠνομάσθησαν δὲ Χειρογάςορες, ἐπειδὴ ἐδούλευσαν αὐτοὶ πρῶτον μὲ μισθὸν, τεχνῖται ὄντες, καὶ λαμϐάνοντες παρ' ἄλλων μισθὸν διὰ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἐθεράπευον τὴν γαςέρα. Οἱ δὲ ἄλλοι ἄνθρωποι τότε ἐτρέφοντο καλλιεργοῦντες τὴν γῆν. Τούτους οὖν ἐτίμησαν οἱ Κορίνθιοι κτίσαντες βωμὸν αὐτῶν καὶ θυσιάζοντες (α).

Τρίτοι δὲ ἦσαν οἱ ἐγκάτοικοι τῆς Σικελίας, ἐξ ὧν ἦτον ὁ Πολύφημος, καὶ τούτους ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος ἀγρίους, ἀξένους, ἀνόμους, βαρϐάρους, ἀνθρωποφάγους. Οὗτοι δὲ ἦλθον, κατά τινας, ἐκ τῆς Φοινίκης εἰς τὴν Ἰταλίαν πρῶτον, καὶ ἐκεῖθεν ἐπέρασαν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ κατῴκησαν περὶ τὴν Αἴτνην, καὶ κατὰ τὸ ῥηθὲν ἀκρωτήριον, καταγινόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον εἰς τὴν ποιμενικήν. Ὠνόμασε δὲ αὐτοὺς τοιούτους βαρϐάρους, ἀνόμους καὶ ἀγρίους ὁ Ὅμηρος, ἴσως, ἐπειδὴ δὲν εἶχον σύςημα πολιτικὸν, καὶ κοινωνικὸν, ἀλλ' ἔζων ὅπως ἤθελεν ἕκαςος, μὴ ἔχοντες οὔτε τιμὰς, οὔτε τελετὰς καὶ λατρείας κοινὰς πρὸς τοὺς Θεοὺς, τὰς συντελούσας εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον. Ἐσώζοντο δὲ ἐν τῇ Σικελίᾳ μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Κωκάλου, τοῦ δευτέρου Μίνωος καὶ Δαιδάλου (β)

Τὸν δὲ ἔρωτα τοῦ Πολυφήμου καὶ τῆς Γαλατείας ἔπλασεν ὁ ποιητὴς Φιλόξενος ὁ Κυθήριος. Ὁ Πολύφημος ἔκτισε ναὸν τῆς Γαλατείας πλησίον τῆς Αἴτνης, καὶ ἐλάτρευεν αὐτὴν, ἢ πρὸς εὐχαρίςησιν, ἐπειδὴ εἶχον πολὺ γάλα τὰ πρόϐατα αὐτοῦ, ἢ ἐπικαλούμενος αὐτὴν δι' αὐτὸ τοῦτο. Ὁ δὲ Φιλόξενος ἰδὼν τὸν ναὸν, καὶ ἀγνοῶν τὴν αἰτίαν, ἐνόμισεν, ὅτι ἦτον τις ἐρωμένη τοῦ Πολυφήμου ἡ Γαλάτεια. Εἶχε δὲ τότε καὶ ὁ Τύραννος Διονύσιός τινα παλλακίδα Γαλάτειαν ὀνομαζομένην,

---

(α) Κορινθ. β'. 2. Στράβ. Η'. 572.

(β) Θουκυδίδ. ϛ'. β'. Βανιέρ. αὐτόθ. Ἰωνιά. αὐτόθ. Βοχάρ. Α'. λ'. Ἰουςῖν. δ'. β'. 2. Σχόλ. Ἀπολλοδώρ. Α. α'. 3.

πάνυ ὡραίαν. Ταύτην δὲ ἀγαπήσας καὶ ὁ Φιλόξενος, καὶ προσκρούσας, ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Τυράννου, κατακλησθεὶς εἰς τὰς λατομίας ὡς κακοῦργος. Ἐλευθερωθεὶς δὲ, καὶ ἐπιςρέψας εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἔγραψε ποίημα Γαλάτειαν ἐπονομαζόμενον, ἐν ᾧ παρωμοίαζε τὸν Διονύσιον μὲ τὸν Κύκλωπα Πολύφημον. Οὗτος ὁ Φιλόξενος ἔγραψε καὶ γενεαλογίαν τῶν Αἰακιδῶν, ἀλλ' ἀπώλετο καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν τοσούτων ἄλλων ποιημάτων αὐτοῦ (α). Οὗτοι τοίνυν ἦσαν οἱ Κύκλωπες, Οὐρανίωνες, Χειρογάςορες, καὶ Σικελιῶται. Λατρεία δὲ αὐτῶν δὲν εὑρέθη εἰς ἄλλο μέρος.

Ἐπίθετα Κοινά. Ἀναιδεῖς, Ἀθέμιςοι, Ἀνδροκτόνοι, Βριαροὶ, Βλοσυροὶ, Γηγενεῖς, Ὑπερφίαλοι, Ὑπερηνορέοντες, Χθόνιοι. Ἰδίως δὲ τοῦ Πολυφήμου τὰ ἑξῆς.

Ἄγριος, Ἀνδροφόνος, Ἀνόσιος, Ἀγροβότης, Αἰτναῖος, Γενναῖος, Δυσεβὴς, Δυσειδὴς, Δεσποτῖσκος. Θεοςυγὴς, Θὴρ, Κρεασφάγος, Κρυερὸς, Μόνωψ, Μονοδερκὴς, Μονόγλυνος, Ὀλοὴς, Ξενοδέτης, Πελώριος, Ὀρειβάτης, Ὑψικάρηνος, Φόνιος, Ὠμοβρὼς.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν Τιτάνων.

Οἱ δὲ Τιτᾶνες ὠνομάσθησαν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν Τιταίας, ἢ ἀπὸ τοῦ τιταίνειν, βλάπτειν, ἢ τείνειν· ἐπειδὴ ἐξέτειναν ἀνόμως τὰς χεῖρας, καὶ ἔκοψαν τὰ τεκνογόνα μόρια τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ἢ ἀπὸ τοῦ τίνειν, τὸ προσδοκᾶν τιμωρίαν, διὰ τὰς ἀνόμους πράξεις· ἢ ἀπὸ τοῦ τιμωρεῖν. Ὅθεν ὠνομάζοντο Τιτᾶνες καὶ οἱ καταχθόνιοι καὶ τιμωρητικοὶ δαίμονες· ἢ ἀπὸ τοῦ Φοινικικοῦ τιθ ῥαθ, ὅπερ σημαίνει πηλογόνους, τέκνα τῆς

(α) Σχόλ. Ἀριςοφάν. ἐν Πλούτ. 290. Καὶ Θεόκριτ. ς'. 7 Σουΐδ. ἐν Φιλοξέν. καὶ Ἰωνιά. 428.

γῆς. Ἐκ τούτων δὲ ὠνόμαζον Τιτᾶνας, καὶ τοὺς βλαβεροὺς καὶ ἀδίκους, καὶ τοὺς μωραίνοντας (α).

Ἀλληγορία. Ἀλληγοροῦσι δὲ αὐτοὺς εἰς τὰ ςοιχεῖα, ἅπερ διεχωρίσθησαν μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ χάους. Ἔτι δὲ καὶ εἰς τοὺς ὑπογείους ἀνέμους καὶ ἀναθυμιάσεις, ὡς εἴρηται καὶ περὶ τῶν προτέρων. Καὶ κατὰ τοῦτο ἴσως, εἶπεν αὐτοὺς ὁ Ὅμηρος ὑποταρταρίους.

Ἱςορία. Τινὲς ἀναφέρουσι δύο γένη Τιτάνων, κατὰ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις. Τὸ μὲν τῶν Φοινίκων, κατὰ Σαγχουνιάθωνα, οἵτινες ὠνομάζοντο καὶ Ἀλῆται, καὶ ἐπενόησαν πρῶτοι τὴν οἰκοδομητικὴν, γεωργίαν, καὶ κτηνοτροφίαν· τὸ δὲ ἄλλο, ἦσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Τιταίας, οἱ φιλοτύραννοι καὶ ἐπαναςᾶται, οἵτινες πρῶτον ἐπανεςάτησαν κατὰ τοῦ Οὐρανοῦ, ἔπειτα δὲ ἐμάχοντο καὶ πρὸς ἀλλήλους, ὡς μετ' ὀλίγον ῥηθήσεται.

Ἐν τῇ Σικυῶνι ὠνομάζετο ἡ κορυφὴ τινος ὄρους Τιτάνη· ἐπειδὴ κατῴκησεν ἐκεῖ εἷς τῶν Τιτάνων, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, ἀδελφὸς τοῦ Ἡλίου· καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀςρονομίαν, παρατηρῶν τὰς τροπὰς τοῦ Ἡλίου καὶ μεταβολὰς τῶν καιρῶν, τὰς συντελούσας εἰς τὴν οἰκονομίαν (β).

Ἄλλος δέ τις φιλήσυχος ὢν καὶ ἐκεῖνος, κατῴκησεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο ἡ Ἀττικὴ Τιτανίς. Οὗτος μόνον λέγουσιν, ὅτι δὲν ἐςράτευσεν εἰς τοὺς πολέμους τῶν Τιτάνων (γ). Ἐτίμησαν δὲ τοὺς Τιτᾶνας, ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν Τιτανεῖα καλουμένην.

Ἐπίθετα. Ἄγριοι, Ἀκάματοι, Βιαροί, Βλοσυροὶ, Γηγενεῖς, Ἡνορέοντες, Ὀψίγονοι, Παλαιγενεῖς, Πολυσθενεῖς, Ὑπερφίαλοι.

(α) Ἐννιας παρ. Λαυκτα. Α. ιδ'. Βόσσ. Ἐτυμολ. καὶ Θεολογ. Γ. β'. Φαβωρῖν. ξ Ἐτυμολογ. ἐν Τιτάν.

(β) Κορινθ. Ια'. ς.

(γ) Φαβωρῖν. αὐτόθ.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τοῦ Κοίου, καὶ Κρείου, τῶν γυναικῶν, καὶ τέκνων αὐτῶν.

Ὁ μὲν Κοῖος ἐγέννησεν ἐκ τῆς Φοίϐης τὴν Ἀςερίαν καὶ Λητώ. Τὸ μὲν οὖν Κοῖον ἀλληγοροῦσι τινὲς εἰς τὴν ποιότητα τῶν πραγμάτων· ἐπειδὴ τὸ ὄνομα εἶναι ποῖος κατ' αὐτούς, καὶ αἰολικῶς Κοῖος. Τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ Φοίϐην, εἰς τὴν καθαρότητα καὶ διαφάνειαν. Τὴν δὲ Λητὼ εἰς τὴν λήθην καὶ νύκτα, καὶ τὴν Ἀςερίαν εἰς τὴν κίνησιν τῶν ἀςέρων, ἢ εἰς τὴν ἐμφάνειαν αὐτῶν. Ὅθεν ἡ ποιότης καὶ τὸ διαφανὲς ἐγέννησαν τὴν νύκτα καὶ τὴν ἐμφάνειαν τῶν ἀςέρων· Ἡ δὲ Λητώ, οἷον, ἡ νύξ, ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν, τουτ' ἔςι, τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην (α).

Ὁ δὲ Κρεῖος ἐγέννησεν ἐκ τῆς Εὐρυϐίας τὸν Ἀςραῖον, Πάλλαντα, καὶ Πέρσην. Ὁ μὲν Κρεῖος σημαίνει τὴν ϐασιλικὴν καὶ δραςικὴν ἐνέργειαν, εἰς ἀποτελεσμὸν τῶν ὄντων. Ὅθεν καὶ τὸ εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων. Ἡ δὲ Εὐρυϐία, τὴν εὐρείαν καὶ μεγάλην ϐίαν καὶ ἀνάκγην, ἥτις ἀναγκάζει τὰ ὄντα εἰς τὸν ἀποτελεσμόν· Ὥςε ὁ μὲν Κρεῖος διορίζει, ἡ δὲ Εὐρυϐία ἀναγκάζει. Ὁ δὲ Ἀςραῖος ἀλληγορεῖ τὴν γέννησιν τῶν ἄςρων. Ὁ Πάλλας τὴν κίνησιν, καὶ ὁ Πέρσης τὴν διαπεραίωσιν ἀπ' ἀνατολῶν εἰς δυσμάς (α). Τινὲς ὅμως λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἀςραῖος ἦτον ἀρχαῖος μαθηματικὸς καὶ ἀςρονόμος, καὶ αὐτὸς ὠνόμασε πρῶτος τὰς ὀνομασίας τῶν ἀςέρων· ὅθεν ἐνομίσθη καὶ πατὴρ αὐτῶν. Ἐπίθετα δὲ ἔχει μόνον ἡ Λητὼ τὰ ἑξῆς.

Αὐχήεσσα, Δηλιὰς, Διδυματόκος, Εὐπλόκαμος, Ἐρικυδής, Θείη. Καλλιπάριος, Κοικηῒς, Κοιαντὶς, Κουρο-

(α) Φουρνοῦτ. Ιζ'.
(β) Ὁ αὐτὸς καὶ σχόλ. Ἡσιόδου αὐτόθι. Θέων ἐν Ἀράτ.

τρόφος, Κυανόπεπλος, Ὀρτυγομήτρα, Μεγάθυμος, Πολύτεκνος, Πολύςριφος, Χρυσέη, Χρυσοπλόκαμος.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τοῦ Ὑπερίονος, Θείας, καὶ τῆς Ἠοῦς.

Ὁ μὲν Ὑπερίων ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ὑπεράνω ἰέναι, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Θεία ἀπὸ τῆς θέας. Καὶ ὁ μὲν Ὑπερίων ἀλληγορεῖται εἰς τὴν ἰδιότητα τοῦ πυρὸς, ἡ δὲ Θεία εἰς τὴν τοῦ φωτὸς, δι' οὗ φαίνονται τὰ πάντα. Ὅθεν ἐγέννησαν καὶ τὰ φωτοβόλα σώματα, τὸν Ἥλιον καὶ Σελήνην. Ὑπερίονα δὲ ἔλεγον καὶ τὸν Ἥλιον, διὰ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα. Ὅθεν ἔχουσι καὶ ἐπίθετα κοινά· ὅμως διακρίνονται ἐξ ἄλλων, ὡς καὶ ἐκ τῆς λατρείας καὶ Ἱςορίας. Ἐπειδὴ τοῦ μὲν Ὑπερίονος λατρεία δὲν εὑρέθη, τοῦ δὲ Ἡλίου πολλαχοῦ.

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι ὁ Ὑπερίων ἐχρημάτισε βασιλεὺς τῶν Ἀτλαντείων, καὶ παρατηρητὴς τῶν ἀςέρων, καὶ διὰ τοῦτο ὠνόμασαν τὰ τέκνα αὐτοῦ Ἥλιον καὶ Σελήνην. Ἀναφέρει δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ εἰς τὰς κριτικὰς παραδόσεις ὁ Διόδωρος.

Ἡ δὲ Ἠὼς παράγεται παρὰ τοῦ αὔω τοῦ λάμπω. Εἴρηται γὰρ, ὅτι ἀλληγορεῖται εἰς τὴν προπορευομένην τοῦ Ἡλίου λάμψιν, καὶ ὅτι ἔλεγον καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν Ἠῶ, καὶ τὸ πρωῒ, καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς γῆς. Τινὲς δὲ εἶπον αὐτὴν καὶ θυγατέρα τῆς γῆς, ἐπειδὴ φαίνεται, ὅτι ἀνέρχεται ἐκ τῆς γῆς. Ὅθεν ἥρπασε τὸν Τιθωνὸν, ἐπειδὴ ὁ Τιθωνὸς ἦλθε πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἀσσυρίας· καὶ τὸν Κέφαλον, ἐπειδὴ ὁ Κέφαλος κυνηγὸς ὢν, ἐξήρχετο τὸ πρωῒ εἰς τὸ κυνήγιον. Τοιαύτη εἶναι καὶ τοῦ Ὠρίωνος ἡ ἁρπαγή. Διὰ τοῦτο ἔλεγον, ὅτι αἱ Μοῦσαι ἀγαπῶσι τὴν Ἠῶ, ἐπειδὴ ἡ σπουδὴ εἶναι ὠφέλιμος τὸ πρωΐ. Ἔπλασαν δὲ, ὅτι αὐτὴ ἐγέννησε τοὺς ἀνέμους ἐκ τοῦ Ἀςραίου· ἐπειδὴ

φαίνεται, ὅτι οἱ ἄνεμοι τίπτουσιν ἐξ ὕψους ἐκ τῶν ἀςέρων, ὅπερ ἐςὶ καὶ ἀληθὲς, ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ Ἡλίου, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἠοῦς τῆς ὁδηγούσης τὸν Ἥλιον, κινούμενοι (α).

Λατρεία αὐτῆς καὶ Ἱςορία δὲν εὑρίσκεται ἄλλη, εἰμὴ τρία ἀγάλματα ἀναφέρει ὁ Παυσανίας, τὸ μὲν ἐν τῇ βασιλικῇ ςοᾷ τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἁρπάζουσα τὸν Κέφαλον· τὸ δ' ἄλλο ὅμοιον ἐν τῇ Λακωνίᾳ, τὸ δὲ τρίτον εἰς τὴν Ἦλιδα παρακαλοῦσα τὸν Δία διὰ τὸν υἱὸν αὐτῆς Τιθωνὸν, ὡς ῥηθήτεται ἐκεῖ. Πανταχοῦ δὲ ὀνομάζει αὐτὴν Ἡμέραν ὁ Παυσανίας, κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον (β).

Ἐπίθετα αὐτῆς. Ἄφθιτος, Αἰγλήεσσα, Ἄμβροτος, Ἀμβροσία, Ἀκροφανὴς, Ἀμαιμακέτη, Ἀεξίφυτος, Ἀργέτις. Βοῶπις, Γαληναία, Γλαυκὴ, Δίζυγος, Δνοφερὰ, Δροσερὰ, Δυσώνυμος, Ἐγερσίμοθος, Εὔσμηριξ, Εὔθρονος, Εὐπλόκαμος, Ἑκηβόλος, Ἠριγενὴς, Ἠριγένεια, Θαλερῶπις, Θεσπίη, Θαλαμηπόλος, Θέσκελος, Ἱερὰ, Ἱππότις, Καθαρὰ, Κυκλὰς, Κροκόπεπλος, Λαμπέτης, Λεύκιππος, Λευκαίνουσα, Λιμενοσκόπος, Μονόπωλος, Πότνια, Πολύνοςος, Παλίνδρομος, Πολυδέρκης, Ῥοδοειδὴς, Ῥοδόπηχυς, Ῥοδόπεπλος, Ῥοδοδάκτυλος, Ῥοδοςεφὴς, Τερψίβροτος, Τελεσίμορος, Φαεσίμβροτος, Φαεινὴ, Φαεσφόρος, Φαίδιμος, Φλογερὰ. Χρυσόθρονος, Χρυσοπέδιλος, Χοροτερπὴς, Χειονόπεζα, Χελιδονία, Χρυσήνιος.

Συνώνυμα. Ἕως, Ἠριγένεια, Ἠριπόλη, Αἴγλη, Αὐγὴ, Φαῦσις, Ἀνατολὴ, Δείλη, Ὄρθρος, Ἡμέρα. Ὁ Ὅμηρος προσάπτει ἑκάςῳ θεῷ τινὰ ἐπίθετα χαρακτηριςικώτερα, καὶ συνηθέςερα. Τοιαῦτα δὲ εἶναι τῆς Ἠοῦς, τὸ Ῥοδοδάκτυλος, Ἠριγένεια, καὶ Χρυσόθρονος.

(α) Κληρικ. ἐν Ἡσιόδ. Θ. 376.

(β) Ἀττικ. Γ. Ι. Λακωνι. Κη. Ἠλιακ. Πρῶτ. Κβ'. 2.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τοῦ Ἡλίου·

Ὁ δὲ Ἥλιος παράγεται παρὰ τὸ εἴλιος· ἢ παρὰ τὸ ἄλις, ἦλις, καὶ Ἥλιος, τὸ ἱκανὸς, ἐπαρκῶν πάντας· ἢ παρὰ τὸ ἄλες, τὸ συνηθροισμένον πῦρ, ὡς ἔφη ὁ Ἐμπεδοκλῆς. Ὁ μὲν ἁλισθεὶς μέσον οὐρανὸν ἀμφιπολεύει· ἢ παρὰ τὸ ἕλη, τὴν λαμπηδόνα· ἢ παρὰ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ωλ, δυνατὸς, Θεὸς, ἐγένετο τὸ Ἑλληνικὸν Ἥλιος· ἀπὸ δὲ τοῦ ἕλ, τὸ Λατινικὸν sol, κατὰ Βόσσιον· ἢ ἀπὸ τοῦ Σαβινικοῦ σέλας ἐγένετο sol, κατὰ Βάῤῥωνα· ἢ ἀπὸ τοῦ solus κατὰ Κικέρωνα, τὸ μόνος, ἐπειδὴ μόνον αὐτὸς ἐςιν ἑαυτῷ ὅμοιος (α).

Ἀλληγορία. Ὁ Ἥλιος σημαίνει τὸν μέγαν φωςῆρα τοῦ καθ' ἡμᾶς κόσμου, ὡς καὶ ὁ Ἀπόλλων. Ἱςορικῶς ὅμως ἦτον ἄλλο πρόσωπον ὁ Ἥλιος, καὶ ἄλλο ὁ Ἀπόλλων. Ὅθεν ὁ μὲν Ἥλιος δὲν ἔχει ἄλλην τινὰ ἐπιςασίαν, ἀλλ' αὐτὸ μόνον τοῦτο σημαίνει τὸν Ἥλιον· καὶ ἁπλῶς καὶ ἀμέσως ὡς ἀναλληγόρητος, νομίζεται ὁ φωςὴρ, ὡς δεικνύουσι τὰ ἐπίθετα αὐτοῦ. Ὁ δ' Ἀπόλλων ἀλληγορεῖται εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἡλίου, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει πολλὰς ἐπιςασίας, ὅσας προξενοῦσι σχεδὸν αὗται αἱ ἐνέργειαι. Ὅθεν ἔχουσιν ἰδιαίτερα καὶ διάφορα τὰ ἐπίθετα, καὶ τὴν λατρείαν. Παρεσκεύαζον δὲ τὴν ἄμαξαν αὐτοῦ αἱ Ὧραι· ἐπειδὴ ἐν ἑκάςῃ ὥρᾳ τοῦ ἔτους ἔχει ἄλλην ἐνέργειαν ὁ Ἥλιος. Ἔτρεφον καὶ τοὺς ἵππους αὐτοῦ αἱ Νηρηΐδες, ἡ ὑγρασία· ἐξένιζεν αὐτὸν ἡ Θέτις εἰς τὰ παλάτια αὐτῆς, ὁ Ὠκεανὸς, ἢ ἡ θάλασσα· ἐπειδὴ ὅλην τὴν νύκτα διέρχεται τὸν Ὠκεανὸν ὁ Ἥλιος, ὅςτις ἦτον καὶ ἡ χρυσῆ κλίνη, ςίλβων φωτιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου.

(α) Ἐτυμολογικ. ἐν Ἡλίῳ. Βόσσ. Ἐτυμολ. ἐν sol. Βαῤ. ςς IV. 10. Κικέρ. Φύσ. Θ. Β'. κο. ς Γ. κκ. 1198.

Ταῦτα ἦσαν πάντα οἰκοδομὴ ποιητικὴ, ὡς ἔπλαττον καὶ εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ τὸ ἔτος, τὰς Ὥρας, τοὺς μῆνας κατὰ σειρὰν ἱςαμένους, καὶ τὴν Ἠῶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Τὴν δὲ ἅμαξαν αὐτοῦ, ἥτις ἐςὶ τὸ θρυλλούμενον δέπας, κατεσκεύασαν ἀπὸ τοῦ ὁρωμένου σχήματος τοῦ Οὐρανοῦ κοτυλοειδῆ, ὡς ἡμισφαίριον· πάντα δὲ ἦσαν ἔργα τοῦ Ἡφαίςου, ὃ ἐςι τοῦ πυρός.

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι ἀναφέρονται πέντε βασιλεῖς τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. Ὁ Αἰγύπτιος, ὁ Ῥόδιος, ὁ Ἀτλάντειος, ὁ Κορίνθιος, καὶ ὁ Φοίνιξ, οἵτινες ὡς φαίνεται, ὠνομάζοντο κυρίως Ἥλιοι· ἐπειδὴ κατ' ἐπωνυμίαν ὠνομάσθησαν πολλοὶ, καὶ μάλιςα οἱ ὡραῖοι ὠνομάζοντο υἱοὶ τοῦ Ἡλίου (α)· Εἴρηται δὲ περὶ τοῦ Ἀτλαντείου ἐν τῇ θεογονίᾳ αὐτῶν, ὅτι ἔπνιξαν αὐτὸν ἔτι νέον ὄντα· περὶ δὲ τοῦ Αἰγυπτίου φέρεται τοιοῦτόν τι παρὰ Παλαιφάτῳ (β).

Ὁ Ἥλιος οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ Αἰγυπτίου Ἡφαίςου, διάδοχος τοῦ βασιλείου, φύλαξ ἀκριβὴς τῆς πατρικῆς νομοθεσίας, καὶ ἄνθρωπος πεπαιδευμένος. Ἐπειδὴ ὁ Ἥφαιςος ἐνομοθέτησε πολλὰ, καὶ μάλιςα περὶ εὐκοσμίας, καὶ εὐταξίας. Μαθὼν δὲ ὁ Ἥλιος, ὅτι ἐμοιχεύετο τις γυνὴ πλουσία ἀνόμως, ἔχουσα ἔννομον ἄνδρα, καὶ παραφυλάξας, συνέλαβεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτοφόρῳ· καὶ τὸν μὲν μοιχὸν ἐφόνευσεν, αὐτὴν δὲ ἐπόμπευσεν εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον· καὶ ἔκτοτε συνέβη μεγάλη σωφροσύνη καὶ εὐκοσμία εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τοῦτο τοίνυν τὸ συμβεβηκὸς γινώσκων ὁ Ὅμηρος, ἔγραψε ποιητικῶς, ὅτι ὁ Ἄρης ἐμοίχευε τὴν Ἀφροδίτην, ἐννοῶν Ἀφροδίτην τὴν ἀσελγῆ ἐπιθυμίαν τῆς γυναικὸς, καὶ Ἄρην τὸν τολμηρὸν μοιχόν· καὶ ὁ Ἥλιος ἀνεκάλυψε τὴν μοιχείαν.

Ἐβασίλευσε δὲ ὁ Ἥλιος ἡμέρας δυοζ', οἷον 4477· δώδεκα χρόνους περίπου, μῆνας τρεῖς, ἡμέρας ἑπτά.

(α) Φαβωρῖν' ἐν Ἡλίῳ.
(β) Ἐν ἀποσπασματ.

Ἐπειδὴ οἱ Αἰγύπτιοι μὴ ἔχοντες ἔτι ἄλλην διαίρεσιν τοῦ χρόνου, μετεχειρίζοντο τὰς ἡμέρας. Τοῦτο φαίνεται, ὅτι εἶχον καὶ ἄλλα ἔθνη τῆς Ἀσίας· ὅθεν ἀριθμοῦσι τοσούτων ἐτῶν τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Τὴν δὲ διαίρεσιν τῶν δώδεκα μηνῶν ἐπενόησαν ὕςερον, ἀφ' οὗ ὑπετάχθησαν οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν βασιλέων. Ταῦτα μὲν λέγει ὁ σοφώτατος Παλαίφατος.

Περὶ δὲ τοῦ Ῥοδίου Ἡλίου ἀναφέρονται καὶ ταῦτα. Ὅτι ἡ Ῥόδος ἐξῆλθε τότε νεωςὶ ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ ἔμεινεν ἀκατοίκητος πολὺν καιρὸν διὰ τὸν φόβον, ὥςε ἐγεννήθησαν ἄπειρα φαρμακερὰ θηρία, ὄφεις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἐκόμισε τοίνυν ἀποικίαν ὁ Ἥλιος ἐκεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Ἥλιος, ἄλλως πρότερον ὠνομαζόμενος· ἐπειδὴ αὐτὸν εἶδε πρῶτον ἐκεῖ ὁ Ἥλιος. Ἔτι δὲ ἐνομίζετο καὶ Ἱερὰ τοῦ Ἡλίου ἔτι πρότερον ἡ νῆσος, ἀνέφαλος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον οὖσα, καὶ συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ἡλίου ὁρωμένη, καὶ ὡς ὑπ' αὐτοῦ μόνου κατοικουμένη. Ὅθεν ἔλεγον, ὅτι μόνον ὁ Ἥλιος ἐδυνήθη νὰ κατοικίσῃ τὸν Ῥόδον. Ἔλαβε δὲ ὕςερον γυναῖκα τὴν Ῥόδον ἀδελφὴν τῶν Τελχίνων, ἀφ' ἧς ὠνόμασε τὴν νῆσον, καὶ ἐγέννησε τοὺς ῥηθέντας υἱοὺς τοὺς σοφωτάτους καὶ φιλοτεχνοτάτους καὶ ἁμιλλωμένους μὲ τοὺς Ἀθηναίους. Τέλος δὲ ὑπερισχύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἔλαβον τὴν Ἀθηνᾶν.

Ὁ δὲ Τιτᾶν Ἥλιος ἔφυγεν ἐκ τῆς Κρήτης εἰς τὴν Ἀρκαδίαν μὲ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ὑπερίονα, ὅτε ἐνίκησεν ὁ Ζεὺς τοὺς Τιτᾶνας· καὶ βασιλεύσας ἐκεῖ, ἀφῆκε διαδόχους τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ Αἰήτην καὶ Ἀλωέα, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Καὶ οὗτος ἦτον ὁ Κορίνθιος Ἥλιος (α).

Λατρεία. Ἐλάτρευον μὲν αὐτὸν πανταχοῦ διαφόρως ὀνομαζόμενον· ὡς οἱ Φοίνικες καὶ Καρχηδόνιοι ὠνόμαζον αὐτὸν Κρόνον, οἱ Ἄραβες Ἄδωνιν, καὶ ἄλλοι

(α) Μελέτ. γεωγρ. φ. 491 Φίλλ. περὶ κόσμ. 959.

ἄλλως, ὡς εἴρηται πολλάκις. Ὅμως οἱ Ῥόδιοι ἔδειξαν μεγάλην φιλοτιμίαν εἰς τὴν λατρείαν αὐτοῦ, ςήσαντες καὶ τὸν θρυλλούμενον Κολοσσὸν, ὃν ἐνόμισάν τινες τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἦτον ὅμως τοῦ Ἡλίου τοῦ προγόνου καὶ βασιλέως τῶν Ῥοδίων. Ἔῤῥιπτον δὲ καὶ κατ' ἔτος ἅρμα τέθριππον εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς θυσίαν αὐτοῦ. Εἶχον καὶ εἰς τὴν Φοινίκην ναὸν αὐτοῦ μεγαλοπρεπέςατον πλησίον τῆς Ἐμέσης, ὅπου ὠνόμαζον αὐτὸν Ἡλαγαβὰλ, καὶ ἔπεμπον κατ' ἔτος ἄπειρα ἀφιερώματα πανταχόθεν. Ἐκεῖθεν ἔλαβε τὸ ἄγαλμα ὁ Ἀντωνῖνος, καὶ ἐκόμισεν αὐτό τε καὶ τὴν λατρείαν αὐτοῦ εἰς τὴν Ῥώμην, Ἱερεὺς ὢν αὐτοῦ πρότερον, ὡς λέγει ὁ Ἡρωδιανός (α). Ἔκτισεν ἔπειτα ναοὺς αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν Ῥώμην, κατέςησε καὶ τελετὰς, ἃς ἑώρταζε προθύμως, ὁ ῥηθεὶς Ἀντωνῖνος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως ὀλίγην τιμὴν εὗρεν ὁ Ἥλιος· ἐπειδὴ μόλις εὑρέθησάν τινα ἀγάλματα αὐτοῦ, καί τινες βωμοὶ, ὡς εἰς τὴν Κόρινθον, Ἄργος, καὶ εἰς τὴν Τροιζῆνα, Ἐλευθέριος ἐπονομαζόμενος, ἐπειδὴ ἔκτισαν αὐτὸν ἐλευθερωθέντες ἐκ τοῦ φόβου τῶν Περσῶν. Εἰς τὴν Μεγαλούπολιν δὲ τῆς Ἀρκαδίας εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ πλησίον τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς δεῖξιν, ὅτι ἄλλος ἦτον αὐτὸς, καὶ ἄλλος ὁ Ἀπόλλων. Ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν εἶχον κατασκευὴν διάφορον, ὡς λέγουσιν ὁμοφώνως ὁ Παυσανίας καὶ Ἡρωδιανός. Ἐπειδὴ τὰ τοῦ Ἡλίου ἦσαν λίθοι μόνον τετράγωνοι καὶ ἀκατέργαςοι, ὡς ἀχειροποίητα. Φαίνεται δὲ, ὅτι ἐλάτρευον αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Σικελίαν, ὅπου ἦσαν καὶ οἱ βόες αὐτοῦ, καὶ εἰς ἄλλα δυτικὰ μέρη (β).

Ἐθυσίαζον δὲ αὐτῷ ἵππους διὰ τὴν ταχύτητα· λύκους, ἐπειδὴ ἐξέρχονται πρὶν τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου εἰς τὴν ἁρπαγὴν, ἢ καὶ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, ὡς

(α) Ε'. γ'. 8. Ε'. ε'. 15.
(β) Ἀρκαδικ. Λα'. 4. Κορινθ. Δ'. ιη. λα'.

ῥηθήσεται ἐν τῷ περὶ Ἀπόλλωνος· καὶ ἀλεκτρυόνας, ἐπειδὴ προμηνύουσι τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ, λαλοῦντες πρὸς τὸ πρωΐ· ἔτι δὲ καὶ λευκὰ ἀρνία, καὶ χοίρους ἀρσενικοὺς, καὶ νηφαλίους θυσίας, ὡς καθαρόν· καὶ ἐπειδὴ, ὅταν ἀνατέλλῃ νήφουσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· ἐπεκαλοῦντο αὐτὸν καὶ οἱ ἐρασαὶ εἰς κατόρθωσιν τῶν ἐρώτων, ὡς συμπαθητικὸν, καὶ ἐκ τῶν ἰδίων κρίνοντα τὰ ἀλλότρια. Ἐπειδὴ λαμπρότατος ὢν καὶ ὡραιότατος πάντων τῶν Θεῶν, ἐξέπεσεν εἰς ἔρωτας ταπεινῶν καὶ θνητῶν γυναικῶν. Ἦτον δὲ Ἱερὸς αὐτοῦ καὶ ὁ ὑψιπέτης ἀετὸς, δἰ ἄλλας ῥηθείσας αἰτίας. Ἀφιέρωναν δὲ εἰς τοὺς ναοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδος ποτηρίων σκύφων ὀνομαζομένων. Ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι διαβαίνει τὴν νύκτα τὸν Ὠκεανὸν, καθήμενος εἰς τοιοῦτον πλοῖον, ὅπερ ἦν ἕτοιμον ἀείποτε εἰς τὰ παραθαλάσσια τοῦ Ὠκεανοῦ περιμένον αὐτόν· ὅθεν ἐπέρασε μὲ αὐτὸ ὁ Ἡρακλῆς, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Τὰς δὲ θρυλλουμένας βοῦς τοῦ Ἡλίου, ἀλληγορεῖ εἰς τὰς τριακοσίας πεντήκοντα ἡμέρας τοῦ Σεληνιακοῦ ἔτους ὁ Ἀριςοτέλης φυσικῶς· ἐπειδὴ ὁ Ὅμηρος λέγει, ὅτι ἦσαν ἑπτὰ ἀγέλαι βοῶν ἀνὰ πεντήκοντα ἑκάςη, αἱ ὁποῖαι οὔτε γεννῶσιν, οὔτε φθείρονται. Ἐφύλατον δὲ αὐτὰς ἐκεῖ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ, Φαέθουσα καὶ Λαμπετία, τὰς ὁποίας ἐγέννησεν ἐκ τῆς Νεαίρας καθ' Ὅμηρον. Τὸ δὲ νεαῖρα σημαίνει νέον, κατὰ Δίδυμον· ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος ἦτον ἀείποτε νέος· Ἴσως ἐτίμησαν καὶ αὐτὰς εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ διὰ τοῦτο λέγει ὁ ποιητὴς, ὅτι ἐπέμφθησαν ἐκεῖ ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν, καθότι ἦτον Ἱερὰ αὐτοῦ καὶ ἡ Σικελία, ὡς καὶ ἡ Ῥόδος, καὶ ἡ Ἀρκαδία. Ἱςορικῶς ὅμως Ἥλιος ἐν Σικελίᾳ δὲν ἀναφέρεται κατὰ τὸ πλάσμα τοῦ Ὁμήρου, καὶ φαίνεται, ὅτι δἰ ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἔπλασε τοῦτο, ὡςέπλάσθη καὶ τὸ τῆς Ῥόδου φυσικῶς. Ἄλλοι δὲ ἐννοοῦσι τοὺς ἐργάτας βοῦς, βοῦς τοῦ Ἡλίου, Ἱεροὺς δηλονότι τοῦ Ἡλίου, ἐπειδὴ τρέφουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐργαζόμενοι τὴν γῆν, καὶ συντελοῦντες εἰς τὴν καρ-

ποφορίαν, καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Ἡλίου (α). Ὁ δὲ Πλούταρχος λέγει, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐνόμιζον καὶ τὸν Ἥλιον Ἔρωτα διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ πυρὸς, καὶ τῆς θερμότητος ἀμφοτέρων. Καὶ οὕτως εἶχον ἐκεῖνοι τρεῖς Ἔρωτας· τὸν Οὐράνιον καὶ Πάνδημον, ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες, καὶ τρίτον τὸν Ἥλιον.

Ἐπίθετα. Ἀτειρὴς, Αὐτοφυὴς, Αἰολοδείκτης, Αἰθαλόεις, Ἀμίαντος, Ἀκάμαντος, Ἀρχεσίφωτος. Αἰγλήεις, Ἀφαυρὸς, Ἀζαλέος, Ἀστροχίτων, Βαρύμηνις, Γλαυκοφεγγὴς, Εὐρυώπης, Εὔδρομος, Διφρευτὴς, Εὔδιος, Ἐλάσιππος, Ζείδωρος, Θεήλατος, Καθαρὸς, Κοσμοκράτωρ, Κάρπιμος, Κυκλοέλικτος, Λαμπόμενος, Λιπαρόζωνος, Μαρμαίρων, Μαλερὸς, Μεσημβριόων, Ὄλβιος, Ὀξὺς, Παμφανόων, Πανομφαῖος, Πανόψιος, Πανοῦργος, Περιφεγγὴς, Πυρίβρομος, Περιστρεφὴς, Πυραυγὴς, Παγγενέτης, Πανδερκὴς, Πυρίδρμος, Πασιφαὴς, Πανυπέρτατος, Παλίστρεπτος, Σείριος, Σειριόεις, Τηλεφανὴς, Τερψίμβροτος, Ὑψίδρομος, Ὑψίπορος, Ὑψιφανὴς, Φαεσίμβροτος, Φαέθων, Φλογερὸς, Φαυσίβροτος, Φαιδρωπὸς, Φερέσβιος, Φιλονάματος, Φρύττων, Χρυσοῦς, Χρυσοφανὴς, Χρυσήνιος, Χρυσαυγής.

Συνώνυμα. Ἠλέκτωρ, Μίθρης, Παιὰν, Σείριος, Ὑπερίων, Φοῖβος, Φαέθων, Φωσφόρος, Τιτάν.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τοῦ Φαέθοντος.

Ὁ δὲ Φαέθων παράγεται παρὰ τὸ φάος, καὶ Αἴθειν, τὸ λάμπειν. Κατά τινας δὲ ὠνομάζετο Ἠριδανὸς, καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ μετωνομάσθη Φαέθων, ἐπειδὴ ἐκάη.

(α) Βόσσ. Θεολογ. Β'. κζ'. κ. Σχολ. Σοφοκλ. παρ' Αὐτῷ, καὶ Στησίχορ. αὐτόθι. Παυσαν. Ἠλειακ. Πρῶτ. Κε'. Φησ. Ιγ'. 302. Ὅμηρ. Ἰλ. Γ'. 103. Ὀδυσ. Μ. 129. κ. Σχολ. Ἡρακλείδ. ἀπίσ. λθ'. Πλούταρχ. Ἐρωτικ. 764.

Ἀλληγορία. Τὸ συμβεβηκὸς τούτου τοῦ δυςυχοῦς νέου ἀλληγορεῖται εἰς νουθεσίαν ἠθικήν. Ὅτι οἱ νέοι δὲν πρέπει νὰ ἐπιχειρίζωνται ἔργα ἀνώτερα τῆς δυνάμεως αὐτῶν· καὶ μάλιςα οἱ διάδοχοι τῶν βασιλέων, νὰ μὴ ἐπαίρωνται νεανικῶς, καὶ ὁρμῶσιν εἰς πολέμους ἀνοήτους, καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα ὀλέθρια ἐπιχειρήματα, ἄνευ τῆς γνώμης τῶν εἰλικρινῶν καὶ ἐμπείρων συμβούλων, καὶ ἐφέλκουσι πῦρ ἄσβεςον, καὶ ἀπείρους δυςυχίας εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀθώων καὶ πιςῶν ὑπηκόων. Ἐπειδὴ ἂν ἀφηνιάσωσιν οἱ ἵπποι, τοῦτ᾽ ἔςιν οἱ ὑπήκοοι, καὶ θραύσωσιν, ἢ ἀποπτύσωσι τοὺς χαλινοὺς, τὴν ὑποταγὴν, καὶ ἀνατρέψωσι καὶ τὴν ἅμαξαν, τὴν διοίκησιν, τότε πίπτει ὁ ἡνίοχος, ὡς ὁ Φαέθων, διὰ τὴν ἀπειρίαν τοῦ ἡνιοχεῖν καὶ διοικεῖν. Οὔτε οἱ γονεῖς δὲν πρέπει νὰ ὑπόσχωνται πρὸς τὰ τέκνα πᾶν τὸ ζητούμενον ἀπρονοήτως διὰ τὴν φιλοςοργίαν, καὶ νὰ γίνωνται αἴτιοι τῆς ἀπωλείας τῶν τέκνων, καὶ τῆς ἀνηκέςου δυςυχίας τῶν οἴκων αὐτῶν. Ἐπειδὴ οἱ νέοι δὲν κρίνουσι τὰ πράγματα, ἀλλ᾽ ὅ,τι ἐπιθυμήσωσιν, ἐκεῖνο νομίζουσι καὶ καλὸν καὶ ὠφέλιμον, καὶ πρὸς ἐκεῖνο ὁρμῶσιν ἀκρατήτως. Ὅθεν οἱ φιλόςοργοι καὶ φρόνιμοι γονεῖς, πρέπει νὰ μετατρέπωσι φρονίμως καὶ οἰκονομικῶς πρὸς τὰ ὠφέλιμα καὶ καλὰ, τὴν ὁρμὴν καὶ προθυμίαν τῶν παίδων, Τοῦτο δὲ κατορθοῦται εὐκολώτερον, ὅταν οἱ γονεῖς γίνωνται παράδειγμα.

Ἄλλοι δὲ ἀλληγοροῦσι τοῦτο καὶ φυσικῶς, λέγοντες, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κέκροπος συνέβη τὸ θέρος μεγάλη ξηρασία εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀσίαν, καὶ ἐκράτησε μέχρι τῆς φθινοπωρινῆς Ἰσημερίας, ὥςε κατέκαυσε πολλὰ μέρη. Ὅθεν ἐνόμισαν οἱ τότε ἄνθρωποι, μὴ ὄντες εἰδήμονες τῆς ἀςρονομίας, ὅτι ὁ Ἥλιος παρήλλαξε τὸν δρόμον. Τοιοῦτον δὲ συνέβη καὶ τῷ 1736 τῇ εἰκοςῇ Ὀκτωβρίου, ὅτε ἐγένετο ἄνεμος σφοδρὸς, καὶ θέρμη ἐξαίσιος, καὶ εἶπον, καὶ ἔγραψαν αὐτὸ μάλιςα

εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὡς λέγει ὁ Λαλὰνδ (α), ὅτι ὠπισθοπόρησεν ὁ Ἥλιος. Τῷ δὲ 1768 ἐκήρυξαν οἱ ἀςρονόμοι τῆς Εὐρώπης πάλιν, ὅτι ἔχασαν τὸν Κρόνον. Τοιαῦτα κηρύττουσι καὶ ἤδη τινὲς ἀςρονόμοι καὶ φυσικοὶ, προλέγοντες συντελείας τοῦ κόσμου, προορίζοντες καὶ τὸν καιρὸν, διὰ τινας παρατηρήσεις εἰς τὸν δίσκον τοῦ Ἡλίου· ὡς καὶ ὁ ἀςρονόμος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Βολωνίας προεκήρυξεν ἤδη κατὰ τὸν Ἰούνιον τῷ 1816, ὅτι τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους μέλλει νὰ ἐμπρισθῇ ἡ γῆ, κατὰ τὴν παρατήρησιν αὐτοῦ. Καὶ ἡ μὲν προθεσμία δὲν ἦλθεν ἔτι, ἐπειδὴ σήμερον ἔχομεν τὴν πρώτην Ἰουλίου, καὶ λείπουσιν ἔτι δεκαεπτὰ ἡμέραι· ἔτι δὲ φαίνονται καὶ σημεῖα ἀκαταςασίας εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν· ἀταξίαι θέρους, ἀνοίξεως, καὶ τῶν λοιπῶν καιρῶν, καὶ ψύχη παράδοξα, καὶ βροχαὶ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, μετὰ τὴν ἐμφάνειαν τῶν δύο Κομητῶν τῷ 1807, καὶ τῷ 1811. Ὅμως περιπαίζουσιν αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, διὰ τὴν προθεσμίαν, καὶ μάλιςα ὁ Πάπας ἐφυλάκωσεν αὐτὸν· ὥςε ἡ ἀμάθεια δὲν ἐξαλείφθη ἔτι καὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης.

Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ἔπεσε τότε τῷ ὄντι πῦρ καὶ κατέκαυσε πολλοὺς τόπους, ὅπερ ἐνομίσθη ἀπόῤῥοια Κομήτου. Ἐπειδὴ τοίνυν ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ πῦρ, ὠνόμασαν αὐτὸ ποιητικῶς ἐμπρησμὸν τοῦ Φαέθοντος· οἷον, τοῦ Ἡλίου. Ὅθεν ἔλεγον Φαέθοντα καὶ τὴν ὑπερβολικὴν θέρμην τοῦ θέρους, καὶ μάλιςα ὅτε ἐγείρονται οἱ παχεῖς ἀτμοὶ ὀλίγον τὶ πρότινος βροχῆς, ὅτε λέγομεν καὶ ἡμεῖς, μέλλει νὰ βρέξῃ, ἐπειδὴ καίει πολὺ ὁ Ἥλιος. Διὰ τοῦτο ἔπλασαν αὐτὸν υἱὸν τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Κλυμένης, ἐπειδὴ τὸ Κλυμένη σημαίνει τὴν ὑγρασίαν ἀπὸ τοῦ κλύζω δηλονότι, καὶ τὸ Φαέθων τὸ καίειν· ὥςε οἱ ἀτμοὶ καὶ ἡ θερμότης ἐκείνη γίνονται ἐκ τοῦ Ἡλίου. Κατὰ τοῦτον οὖν τὸν

(α) Προοίμ. Ἀςρονομ. XIII. ἔκδοσ. τρίτη.

λόγου νομίζουσί τινες, ὅτι ὁ Ἠριδανὸς εἶναι κατηςερισμένος, καὶ κατὰ τὰς ἐπιτολὰς αὐτοῦ πίπτουσιν ὄμβροι ῥαγδαῖοι, καὶ πνίγουσι τὸν Φαέθοντα, ὅ ἐςι τὴν θέρμην. Διὰ τοῦτο ἄρα ἔπεσε καὶ ἐπνίγη εἰς τὸν Ἠριδανὸν ὁ Φαέθων (α).

Ἱςορία. Ἡ Ἱςορία λέγει, ὅτι ἦτον τὶς Φαέθων ἐκ τῶν Τιτάνων, ὅςις ἐγέννησε τὸν Ἐρετριέα, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη ἡ πόλις Ἐρέτρια τῆς Εὐβοίας, ὡς λέγει ὁ Εὐςάθιος καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος. Ὁ δὲ Πλούταρχος λέγει, ὅτι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος ἦλθε τὶς Φαέθων ἐκ τῶν συνοδοιπόρων τοῦ Πελασγοῦ, καὶ ἐβασίλευσε πρῶτος εἰς τὴν Μολοσσίδα. Ἦτον δὲ καὶ ἄλλος Φαέθων υἱὸς τοῦ Τιθωνοῦ καὶ τῆς Ἠοῦς. Ὁ βασιλεὺς τοίνυν τῶν Μολοσσῶν Φαέθων, καταγινόμενος εἰς τὴν ἀςρονομίαν, προεῖπε τινὰ ἐμπρησμὸν διὰ τῆς παρατηρήσεως τινῶν σημείων, Κομήτου, καὶ ἄλλου τινὸς τοιούτου· ἔπειτα ἔφυγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κακοῦ· καὶ κατά τι συμβεβηκὸς ἐπνίγη εἰς τὸν Ἠριδανὸν ποταμόν· ἢ κατ' ἄλλους ἐκεραυνώθη καὶ αὐτὸς τότε ὑπὸ τοῦ ἐμπρησμοῦ, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοί. Ὁ δὲ Λουκιανὸς λέγει, ὅτι κατεγίνετο νὰ εὕρῃ τὴν κίνησιν καὶ τὸν δρόμον τοῦ Ἡλίου· καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανε πρὶν δώσῃ λόγον ὀρθὸν τοῦ ζητουμένου, ἔπλασαν ποιητικῶς, ὅτι δὲν ἐδυνήθη νὰ διοικήσῃ τὸ ἅρμα τοῦ Ἡλίου. Κατ' ἄλλους δὲ ἦτον υἱὸς τινος βασιλέως τῆς Ἰταλίας, καὶ λαβὼν ποτε τὸ πατρικὸν ἅρμα, ἐξῆλθεν εἰς περιδιάβασιν· νέος δὲ ὢν καὶ ἄπειρος τῆς ἁρματηλασίας, ἐπνίγη εἰς τὸν ῥηθέντα ποταμὸν, ὡς εἴρηται (β).

(α) Νατάλ. ς'. 547. 549. Ἀριςοτέλ. Περὶ κόσμ. ς'. 614. Πλούταρχ. Ἀριςκοντ. Φιλοσόφ. Γ'. α'. 892. Σχολ. Ὀβίδ. Μεταμορφ. Α'. α'.

(β) Ἰλ. Β'. 537. ἐν Πύῤῥ. α'. Ἀςρολογ. ΙΘ'. Καυιερ. Δ'. 153. Σχόλ. Ὀβίδ. αὐτόθι. Ἀνώνυμ. Ἀπίς. Ιγ'.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Θ'.

Π ρὶ τῶν Φαεθοντιάδων.

Περὶ δὲ τῆς ἀποδενδρώσεως τούτων, τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐπνίγησαν τῷ ὄντι εἰς τὸν ποταμὸν, διὰ την ὑπερβάλλουσαν θλίψιν· οἱ δὲ ἄνθρωποι εἶπον, ὅτι μετεμορφώθησαν εἰς αἰγείρους, καὶ ἐδάκρυον ἤλεκτρον· ἐπειδὴ ἦσαν τοιαῦτα δένδρα εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ἐξ ὧν ἔτρεχε τὸ ἤλεκτρον ὡς δάκρυον, ὡς καὶ ἡ ῥητίνη, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὡς δὲ λέγουσιν ἄλλοι ἀρχαῖοι τε καὶ νέοι, ὡς καὶ ὁ Λουκιανὸς, οὔτε ἦτον, οὔτε εἶναι αἴγειροι παρὰ τὸν ποταμὸν ἐκεῖνον· οὔτε τὸ ἤλεκτρον γίνεται ἐκ τῶν αἰγείρων. Ὅθεν λέγουσιν ἄλλοι, ὅτι δὲν μετεμορφώθησαν εἰς αἰγείρους, ἀλλ' εἰς ἄλλου εἴδους δένδρον λάριξ ὀνόμαζεμενον, ὅμοιον τῇ πεύκῃ, ἐξ ὧν ἦσαν ἄπειρα παρὰ τὸν ποταμόν· δακρύουσι καὶ εἶδος κόμμι, ὡς ῥυτίνην, ἢ ὡς τὸν τερέβινθον, ἅπερ ἐγίνοντο μόνον ἐκεῖ, ὅθεν ἐγίνετο καὶ ἐξαγωγὴ ἱκανὴ, καὶ πρόσοδος ἀξιόλογος. Ἦτον δὲ καὶ ἐπίσημον, ἐπειδὴ δὲν ἐκαίετο, ἢ δυσκόλως ἐκαίετο. Ὅθεν ἔπλασάν τινες, ὅτι ἐμίσει τὸ πῦρ, ἐπειδὴ ἔκαψε τὸν Φαέθοντα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐκαίετο. Ἀπὸ τούτων τοίνυν τῶν δένδρων, ἢ τοῦ κόμμι, ὠνομάσθη ἡ γενεὰ τῶν Ἀκκολείων λεγομένη, Λαρισκόλα· ἐπειδὴ κατῴκει περὶ τὸν ποταμὸν καὶ ἐκαρποῦτο τὴν ἐκ τούτων πρόσοδον. Εὑρέθησαν δὲ νομίσματα αὐτῆς ἔχοντα ἐπιγραφὴν, Accoleius Lariscola, καὶ εἰς τὸ ἓν μέρος κεφαλὴν γυναικὸς, ἥτις νομίζεται ἡ Κλυμένη, ἡ μήτηρ τοῦ Φαέθοντος, καὶ εἰς τὸ ἄλλο τρεῖς νέας εἰς τὸ ῥηθὲν δένδρον μεταμεμορφωμένας, τὰς Φαεθοντιάδας (α)

(α) Ἡρακλείδ. Ἀπίσ. Λϛ'. Λουκιαν. Ἠλέκτρ. Σχολ. Ὀβίδ. αὐτόθι. Βιργιλ. Ἱστορ. Φυσικ. Ιϛ'. Ιη'. Βανιέρ. αὐτόθι.

Εἰς τὴν Προυσίαν δὲ, ὅπου γίνεται τὸ ἤλεκτρον, εἶναί τις ποταμὸς Ρεϊδὰν ὀνομαζόμενος, ὅςις γίνεται εὐκόλως ῥηϊδὰν, καὶ μεταβολῇ τῶν δύω ςοιχείων ἠρίδαν, καὶ Ἠρίδανος Ἑλληνικώτερον. Ἐκεῖ εἶναι καὶ αἴγειροι πάμπολαι, καὶ Κύκνοι· ἐπειδὴ ὁ Ὀβίδιος λέγει, ὅτι νέος τις φίλος καὶ συγγενὴς τοῦ Φαέθοντος Κύκνος ὀνομαζόμενος, καὶ υἱὸς ὢν τοῦ τότε βασιλέως τῆς Λιγουρίας, ἔκλαυσε πικρῶς διὰ τὸν θάνατον τοῦ φίλου καὶ συγγενοῦς αὐτοῦ, καὶ τέλος μετεμορφώθη εἰς τὸ ὁμώνυμον ὄρνεον. Εἰς τὸν Ἠριδανὸν τῆς Ἰταλιας ὅμως Κύκνοι δὲν εὑρίσκονται. Τὰ δὲ τοιαῦτα ποιητικὰ πλάσματα, καὶ αἱ μεταμορφώσεις, ἐγίνοντο εἰς τὰ ἐπιχωριάζοντα ἐκεῖ ζῶα, ἢ φυτὰ, ὅπου ἀπέθνησκεν, ἢ ἐφονεύετο ὁ μεταμορφωθείς. Ὅθεν δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι οἱ τότε ποιηταὶ καὶ μυθοπλάςαι δὲν ἔλαβον ἀκριβεῖς παραδόσεις περὶ τῶν ποταμῶν τούτων, καὶ ἐνόμισαν, ὅτι εἰς τὸν Ἠριδανὸν τῆς Ἰταλίας γίνεται τὸ ἤλεκτρον διὰ τὴν συνωνυμίαν (α). Αἱ δὲ Ἠλεκτρίδες νῆσοι τοῦ Ἀπολλωνίου πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἠριδανοῦ, δὲν ὑπάρχουσι.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῆς Σελήνης.

Ἡ δὲ Σελήνη ἐγένετο ἀπὸ τοῦ σέλας, ἢ ἀπὸ τοῦ Φοινικικοῦ σχελανὰχ, τὸ διανυκτερεύω. Οἱ δὲ Λατῖνοι ὠνόμασαν αὐτὴν Λοῦνα, Luna, ἀπὸ τοῦ Lucio, τὸ λάμπω. Ἢ παρὰ τὴν Σελήνην ἀποβολῇ τῶν δύω γραμμάτων, καὶ τροπῇ τῶν ἄλλων. Ἢ ἀπὸ τοῦ λούω, ἐπειδὴ λούεται εἰς τὸν Ὠκεανὸν· ἢ ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος Φοινικικοῦ ἐγένετο καὶ τοῦτο.

(α) Βανιέρ. Δ΄. 157. Ἀπολλών. Δ΄. 505.

Ἀλληγορία. Εἴρηται θυγάτηρ τοῦ Ὑπερίονος, καὶ τοῦ Ἡλίου, ἐπειδὴ εἶναι κατώτερον αὐτῶν, δεχομένη καὶ τὸ φῶς παρὰ τοῦ Ἡλίου. Ἔτι δὲ καὶ ἀδελφὴ τοῦ Ἡλίου, ἐπειδὴ ἐγεννήθησαν συγχρόνως. Τὸ δὲ ἐφ' ἅρματος ἐλαύνειν, δηλοῖ τὴν ταχεῖαν κίνησιν αὐτῆς. Εἶχε δὲ μόνον δύο ὑποζύγια αὐτὴ, καὶ ἓξ ὁ Ἥλιος, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἔχει ταχυτέραν τὴν ἡμερήσιον κίνησιν, ἀνώτερον πολὺ ὢν, καὶ μεγαλήτερον κύκλον διατρέχων. Ἐλούετο εἰς τὸν Ὠκεανὸν, ἐνεδύετο καὶ καθ' ἑκάστην λαμπρότερον φόρεμα, ἐπειδὴ αὐξάνουσα μέχρι τῆς πανσελήνου, ἀνατέλλει καθ' ἑκάστην λαμπροτέρα. Περὶ δὲ τοῦ Ἐνδυμίωνος εἰρήσεται ἐκεῖ.

Ἱστορία. Ἔιρηται εν τῇ θεογονίᾳ τῶν Ἀτλαντείων, ὅτι ὁ Ὑπερίων ἦτον υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ λαβὼν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Βασίλειαν γυναῖκα, ἐγέννησε δύω τέκνα, Ἥλιον καὶ Σελήνην ὠνομαζόμενα· καὶ τὸν μὲν Ὑπερίονα ἐφόνευσαν οἱ Τιτᾶνες, τὸν δὲ Ἥλιον ἔπνιξαν εἰς τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν, ἡ δὲ Σελήνη ἔπεσε καὶ ἐφονεύθη.

Λατρεία. Εἴρηται καὶ τοῦτο, ὅτι ἐλάτρευσαν πανταχοῦ τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην, ὡς Θεοὺς, διοικητὰς, καὶ φωστῆρας τοῦ κόσμου, ὀνομάζοντες αὐτοὺς διαφόρως. Καὶ ὅτι ἡ λατρεία σχεδὸν ὅλων τῶν Θεῶν ἀναφέρεται εἰς ταῦτα τὰ δύο ὑποκείμενα. Τὴν γὰρ Σελήνην ἐνόμιζον καὶ ὠνόμαζον οἱ μὲν Φοίνικες Ἀστάρτην, Βάαλτιν, καὶ Βάλτιν· οἱ δὲ Ἑβραῖοι Ἀσαρὼχ· οἱ δὲ Σύροι Σαλαμβὼ, Ἀτεργάτιν, Δερκετὼ· οἱ δ' Ἀσσύριοι καὶ Βαβυλώνιοι Μύλιτταν καὶ Ναβὼ· οἱ δ' Ἄραβες Ἀλιλὰτ καὶ Κιοῦν· οἱ δ' Αἰγύπτιοι Ἶσιν· οἱ δ' Ἕλληνες Σελήνην, Ἄρτεμιν, Ἑκάτην· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι Λούναν καὶ Διάναν. Ἐθυσίαζον αὐτῇ βοῦς εἰς μερικοὺς τόπους οἱ ἄνδρες, γυναικεῖα ἐνδύματα ἐνδεδυμένοι· εἰς ἄλλους δὲ αἱ γυναῖκες, ἀνδρεῖα ἐνδεδυμέναι (α)· ἐπειδὴ ἐνόμιζον αὐτὴν καὶ

(α) Βόσσ. Θεολογ. Β'. Κα'. Κβ'. Κγ'. Κδ'. Κε'. Λακτά. Α'. Κα'. 30. Φιλόχορ. παρὰ Νατάλ. Γ'. Ιζ'.

θηλυκὴν καὶ ἀρσενικὴν, ἔχουσαν ἐπιῤῥοὴν πρὸς ἀμφότερα τὰ γένη· ὅθεν ἐνομίζετο καὶ Ἔφορος τῆς γεννήσεως καὶ τῶν ἐρωτικῶν μαγειῶν. Κατ' ἄλλους δὲ, τὸν Ἥλιον ἐπεκαλοῦντο οἱ ἄνδρες εἰς τὰ ἐρωτικὰ, καὶ τὴν Σελήνην αἱ γυναῖκες, ὡς μυςικωτέραν, τὴν νύκτα, αἰδούμεναι.

Ἐπίθετα. Αἰγλήεσσα, Ἀκοίμητος, Ἀφώτιςος, Ἀρτίτοκος, Αὐξιφαὴς, Ἀμερσίνοος, Ἄςατος, Ἄνασσα, Ἀςερωπὸς, Αὐξομένη, Ἄρσην, Αὐγήτειρα, Ἀςράρχη. Βοῶπις Βασίλεια, Βαρύθυμος. Δροσόεσσα, Διχόμηνος, Δία, Δαδοῦχος, Ἑσπερίη, Ἑλικῶπις, Ἑλιξίπορος, Εὐπλόκαμος, Εὐῶπις, Εὐάςενος, Εὔκυκλος, Εὐτρόχαλος, Ἑλικόδρομος, Εὐκέραυνος, Ἐννυχία. Ἡμίτομος, Ἠλεκτρὶς, Θῆλυς, Ἠεροφοῖτις, Θεόσσυτος, Κεραὴ, Κύδιμος, Κόρη, Καταυγάςειρα. Λαμπρὰ, Λευκοπάρηος, Λατμιὰς, Λειπομένη, Λαμπετίη. Μινύθουσα, Μήνη. Νυκτιφανὴς, Νυκτιχόρευτος, Νυκτίδρμος, Νυχεία. Πλησιφαὴς, Ποθόβλητος, Πρωτοφαὴς, Πλήθουσα, Πότνια, Πολυειδὴς, Παλίζωος, Παλίννοςος, Πανδερκὴς, Πάνσοφος. Ταυροφυὴς, Τριφυὴς, Τροχόεσσα, Ταυρόκερως, Τελεπίγονος, Τανυσίπτερος, Τιτηνὶς, Τανύπεπλος. Φαεινὴ, Φερέζωος, Φιλάγρυπνος, Φαεσφόρος, Χαροπὴ, Χρυσήνιος.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ τοῦ Ἰαπετοῦ, Προμηθέως, Ἐπιμηθέως, Μενοιτίου, καὶ τῆς Πανδώρας.

Ὁ μὲν Ἰαπετὸς γίνεται παρὰ τὸ Ἰέναι καὶ πέτεσθαι, ἐπειδὴ ἀλληγορεῖται εἰς τὴν κίνησιν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὴν παλαιὰν δόξαν, μεθ' ὅλων τῶν οὐρανίων σωμάτων. Ἡ δε γυνὴ αὐτοῦ ἡ Κλυμένη, ἀπὸ τοῦ κλύω γενομένη, σημαίνει την δόξαν, ἣν ἀποκτῶ-

σιν οἱ καταγινόμενοι ἐπιςημονικῶς εἰς τὴν θεωρίαν τῆς κινήσεως ταύτης. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ὁ Ἰαπετὸς ἀλληγορεῖται εἰς τὸν λόγον, ἀπὸ τοῦ Ἰακὴ, τῆς φωνῆς. γενόμενος Ἰακετὸς, φωνείης· ὁ δὲ Προμηθεὺς εἰς τὸ λογιςικὸν τοῦ λόγου· ὁ Ἐπιμηθεὺς εἰς τὸ ἡμαρτημένον, καὶ ὁ Μενοίτιος εἰς τὸ ἄλογον. Ὅθεν ὁ Ζεὺς, ὁ νοῦς, ὑπερισχύσας κατεταρτάρωσε τὸν ἄλογον Μενοίτιον (α).

Ἱςορία. Ὁ Ἰαπετὸς μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Τιτάνων ἔφυγεν ἐκ τῆς Κρήτης, κατά τινας, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς εἴρηται ἐν τῇ μυθολογίᾳ αὐτοῦ, κατῴκει εἰς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ἐγέννησεν ἄπειρα τέκνα, ἐκ τῶν ὁποίων γνωρίζεται μάλιςα καὶ αὐτὸς· ἐπειδὴ φιλύσυχος ὢν, δὲν ἔπραξέ τι ἀξιομνημόνευτον. Τοῦτο μόνον φαίνεται ἐκ τῆς παροιμίας, ὅτι ἦτον ὁ ἀρχαιότατος τῆς Ἑλλάδος. Ὅθεν ἐπωνόμαζαν αὐτὸν Λῆρον, μωρὸν, ἀρχαῖον. Ὁ δὲ Προμηθεὺς, Ἐπιμηθεὺς καὶ Μενοίτιος, τὰ γνωςότατα τέκνα αὐτοῦ, ἔμειναν εἰς τὴν Κρήτην ὡς αἰχμάλωτοι τοῦ Διὸς· τὰ δὲ λοιπὰ, τὰ πρότερον, ἐφονεύθησαν εἰς τὴν Κρήτην ἐν τῇ μάχῃ κατά τινας.

Ὁ δὲ Προμηθεὺς ἀλληγορεῖται εἰς τὴν πρόνοιαν ἐκείνην τῆς φύσεως, τὴν ἐπιτηδείαν εἰς τὴν πλάσιν τῶν ἀνθρώπων, ἥτις πρότερον μὲν ὠνομάζετο ψυχὴ τῶν ὄντων, εἶτα δὲ πρόνοια, κατὰ Φουρνοῦτον. Διὰ δὲ τῆς ἀνθρωπίνου προνοίας εὑρέθη ὕςερον τὸ πῦρ, καὶ ἐμυθεύθη ὅτι ἔκλεψεν αὐτὸ ὁ Προμηθεὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἐπειδὴ κατὰ πολλὰς μαρτυρίας, τὸ πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πρῶτον διὰ τοῦ κεραυνοῦ, καὶ ἡ πρόνοια τῶν ἀνθρώπων ἐφύλαξεν αὐτό. Διὰ τῆς αὐτῆς προνοίας πάλιν ἔξέπεσον οἱ ἄνθρωποι εἰς διαφόρους φροντίδας. Ὅθεν ἔτρωγεν ὁ Ἀετὸς τὸ ἧπαρ τοῦ Προμηθέως· αἱ φροντίδες δηλονότι τρώγουσι τὸ ἧπαρ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἐχόν-

---

(α) Πρόκλ. ἐν Σχολ. Ἡσιόδ. Ἐργ. Φουρνοῦτ. Ιζ΄.

των τὴν προμήθειαν εἰς εὕρεσιν πολλῶν πραγμάτων, ἅπερ γεννῶσι τὰς φροντίδας.

Ἱςορία. Εἴρηται, (Β'. 252. 253), ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἦτον Αἰγύπτιος, καὶ ἐκεῖ συνέβη τὸ πλάσμα τοῦ ἀετοῦ. Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Σέσωςρις ἀφῆκεν αὐτὸν βασιλέα περὶ τὸν Καύκασον. Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Ζεὺς ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τον Καύκασον, καὶ πέμψας πρέσβυν, ἢ κήρυκα, εἶπε, νά μὴ ἐπιςρέψῃ πλέον. Μείνας οὖν ἐκεῖ, ἐξημέρωσε τὴν ἀγρίαν δίαιταν τῶν Σκυθῶν· ὢν δὲ καὶ ἀςρολόγος, ἀνέβαινεν εἰς τὸν Καύκασον, καὶ παρετήρει τοὺς ἀςέρας· ἐδίδαξε καὶ τοὺς Ἀσσυρίους τὴν ἀςρολογίαν, ἐπενόησε πρῶτος καὶ τὴν ἡπατοσκοπίαν, ἔπλασε καὶ ἀγάλματα πρῶτος μίξας γῆν καὶ ὕδωρ, καὶ πηλὸν ποιήσας· ἐφεῦρε καὶ τὴν διὰ τοῦ πυρὸς κατεργασίαν τοῦ σιδήρου, καὶ ἐκ πάντων τούτων ἀνεπλάσθη ὁ μῦθος (α).

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι τὸν μὲν Μενοίτιον ἐφόνευσεν ὕςερον ὁ Ζεὺς εἰς τὴν Κρήτην, οἱ δὲ λοιποὶ δύο φυγόντες ἦλθον πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν. Καὶ τότε λαβὼν ὁ Προμηθεὺς γυναῖκα τὴν Κελαινὼ τοῦ Ἄτλαντος, ἐγέννησε τοὺς ῥηθέντας δύο υἱοὺς, τοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα ἀποθανόντας. Ἄλλοι δὲ ἐννοοῦσι Καύκασον ἓν ὄρος τῆς Ἀρκαδίας (β)· καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κρόνου διεμοίρασεν ὁ Προμηθεὺς τὸ βασίλειον εἰς δύο μέρη, καὶ τὸ μὲν πετρῶδες καὶ ὀρεινον μέρος ἔπεσεν εἰς τὸν κλῆρον τοῦ Διὸς, τὸ δὲ εὔγεων καὶ εὔφορον, εἰς τὸν κλῆρον τῶν Τιτάνων. Καὶ τοῦτο αἰνίττεται ἡ διαμοίρασις τῶν βοῶν, ὅπου ἔλαβεν ὁ Ζεὺς τὰ ὀςᾶ, καὶ ὁ Προμηθεὺς τὸ κρέας, εἷς τῶν Τιτάνων ὢν καὶ ἐκεῖνος. Ὅθεν συνέβη πάλιν πόλεμος περὶ τῆς διανομῆς, καὶ τότε ὁ Ζεὺς ἐξαπατήσας τὸν Ἐπιμηθέα διά τινος ὡραίας γυ-

---

(α) Βακιέρ. Α'. 367. Γ'. 450. Νεύτων. Χρονολογ. Γ'. 51. Λακτάντ. Β. Γ'. Σέρβ. ἐν Ἐκλογ. Βιργιλ. ς'. 4. 2.

(β) Σουΐδ. ἐν Προμηθ. Κεδρην. 81. 82. Κλήμ. Στρωματ. Α'.

ναικὸς, τῆς Πανδώρας δηλονότι, ἀπέσπασεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Τιτανων. Διὰ τοῦτο ἄρα ἔλεγεν αὐτὸν ὁ Προμηθεὺς, νὰ μὴ δεχθῇ ποτε δῶρα παρὰ τοῦ Διὸς· οἷον, νὰ μὴ ἀπατηθῇ. Διὰ τοῦτο ἴσως ἔπλασαν καὶ τὸ κιβώτιον πλῆρες κακῶν, ἅπερ ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ μεγάλου καὶ σφοδροῦ, ἢ καὶ πολυχρονίου πολέμου, διὰ τὴν πρεδοσιαν τοῦ Ἐπιμηθέως· καὶ εἰς αὐτὸν ἔμεινε μόνον ἡ ἐλπὶς, ἣν ὑπεσχέθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ζεύς. Ἐπειδὴ ὡς λέγουσιν, ἐνίκησαν οἱ Τιτᾶνες εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον, καὶ νικηθέντος τοῦ Διὸς, ὁ Ἐπιμηθεὺς βεβαίως ἔμεινε μὲ τὴν ἐλπίδα, μισθὸν ἄξιον τῆς προδοσίας, καὶ συνήθη εἰς τοιαύτας περιςάσεις. Ὅθεν ἐμυθεύθη μωρὸς καὶ ἀπρονόητος, καὶ ὕςερον ἐγέννησε τὴν πρόφασιν καὶ μεταμέλειαν. Ὁ δὲ Προμηθεὺς ἔλαβεν εἰς τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ περὶ τὸν Καύκασον ἐκεῖνον τῆς Αρκαδίας μέρος. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς τῆς Ἀλκμήνης, ὁ ἐλευθερώσας τὸν Προμηθέα ἐκ τῶν δεσμῶν, ἦτον πολὺ μεταγενέςερος.

Ἄλλοι ὅμως λέγουσιν, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἐβασίλευσεν εἰς τοὺς περὶ τὸν Καύκασον Σκύθας. Ἐκεῖ δε ὠνομάζετο καί τις ποταμὸς Ἀετὸς, ὅςτις πλημμυρήσας διέφθειρε τὴν ἔφορον χώραν· τὴν δὲ εὔφορον χώραν ὠνόμαζον οἱ ποιηταὶ Οὔθαρ καὶ Ἧπαρ. Ὅθεν κατετρύχετο ὁ Προμηθεὺς διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν τροφῶν. Κατ' ἄλλους δὲ καὶ ἐδέθη ὑπὸ τῶν Σκυθῶν διὰ τοῦτο. Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἡρακλῆς ἐκεῖ, καὶ κατασκευάσας διώρυχας, ἠλευθέρωσε τὴν χωραν καὶ τὸν Προμηθέα, ἢ ἐκ τῶν φροντίδων, ἢ ἐκ τῶν δεσμῶν. Οὗτος δὲ ἦτον ἄλλος Προμηθεὺς, ἂν ἀληθεύῃ τοῦτο (α).

Ἄλλοι δὲ λεγουσιν, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Κριτῶν τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ Κέκροπος τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦ Αἰγυπτίου Φαραὼ, τοῦ Ταραχω ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζομένου, καὶ ἐπενόησε πρῶτος

(α) Σχολ. Ἀπολλων. Β'. 1249.

τὴν γραμματικὴν καὶ φιλοσοφίαν· καὶ ἐπειδὴ ἐδίδαξε πολλοὺς ἰδιώτας τὴν φιλοσοφίαν, καὶ μετερύθμησεν αὐτοὺς εἰς ἡμεροτέραν δίαιταν, ἐμύθευσαν, ὅτι ἔπλασε τοὺς ἀνθρώπους (α). Ἐτίμησαν δὲ αὐτὸν ὡς Θεὸν, ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν αὐτοῦ Προμήθεια καλουμένην.

Ἐπίθετα. Ἀγκυλομήτης, Αἰολόμητις, Ἀκακήτης, Δολόμητις, Δολοφρονέων, Λεουργὸς, Μητιόων, Πολύμητις, Μογερὸς, Ποικιλόβουλος, Ποικίλος, Πολυΐδρις, Πυρφόρος.

Ὁ δὲ Ἐπιμηθεὺς, εἴρηται, ὅτι ἀλληγορεῖται εἰς ἀπρονόητον καὶ ἁμαρτίνουν. Ἱςορικῶς δὲ νομίζουσί τινες, ὅτι καὶ ὑπετάχθη εἰς τὸν Δία, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῆς ὡραίας Πανδώρας, ἐπιῤῥεπὴς ὢν πρὸς τὰ τοιαῦτα. Ἔπλασαν δὲ, ὅτι μετεμορφώθη εἰς πίθηκα, ἐπειδὴ κατεσκεύαζε καὶ αὐτὸς ἀγάλματα, μιμούμενος τὴν φύσιν· ὁ δὲ πίθηξ εἶναι ζῶον μιμητικὸν, καὶ παντόμιμον. Ἔχει καὶ δύο ἐπίθετα, Ἁμαρτίνοος καὶ Ὀψίνοος.

Τὴν δὲ Πανδώραν λέγει ὁ Παλαίφατος γυναῖκα Ἑλληνίδα, ὡραίαν καὶ πλουσίαν, περιττῶς καλλωπιζομένην, καὶ χρίουσαν τὸ πρόσωπον, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν γυναικῶν. Ὅθεν ἐμύθευσαν, ὅτι ἦτον ἀριςούργημα τοῦ Ἡφαίςου, καὶ καλλώπισμα τῶν Θεῶν, πολλὰς καὶ παντοίας χάριτας ἔχουσα (β).

ΚΕΦΆΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Περὶ τοῦ Ἄτλαντος, καὶ τῶν Ἀτλαντίδων.

Τὸν μὲν Ἄτλαντα παράγουσι, τινὲς μὲν παρὰ τὸ α ἐπιτατικοῦ καὶ τὸ τλῶ, ἐπειδὴ ὑποφέρει πολλὰ βαςά-

---

(α) Σουΐδ. ἐν Προμηθ. Κεδρην. 81. 82. Κλήμ. Στρωμάτ. Α΄.
(β) Ἀπις. Λε.

ζων τὸν Οὐρανόν. Τινὲς δὲ παρὰ τοῦ Φοινικικοῦ χαθλας, κρεμάμενος, ἐννοοῦντες τὸ ὄρος, ὅπερ φαίνεται ὡς κρεμάμενον ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ διὰ τὸ ὕψος· ἢ ἐπειδὴ κρατεῖ τὸν Οὐρανὸν, τὸν ὡς κρεμάμενον φαινόμενον. Τινὲς δὲ νεώτεροι παράγουσιν αὐτὸν εὐλογώτερον ἴσως, παρὰ τοῦ Γερμανικοῦ adel, εὐγενὴ, ἢ παρὰ τοῦ ἀρχαίου alta, πατέρα (α).

Ἀλληγορία. Οἱ ἀλληγοροῦντες τὸν Ἰαπετὸν εἰς τὴν ὁλικὴν κίνησιν τοῦ Οὐρανοῦ, ἀλληγοροῦσι τὸν Ἄτλαντα εἰς τὸν ἄξονα τῆς περιφορᾶς ταύτης, ὅστις ὑποφέρει ὅλον τὸ ἄχθος τοῦτο· ὅθεν καὶ ἡ ῥηθεῖσα παραγωγή. Ὅτι δὲ δὲν ἐδέχθη τὸν Περσέα, καὶ διὰ τοῦτο μετεμορφώθη εἰς τὸ ὄρος; δηλοῖ, ὅτι τοιοῦτοι ἀναίσθητοί εἰσιν οἱ σκληροὶ καὶ ἀφιλόξενοι ἄνθρωποι. Τοῦτο ὅμως δηλοῖ καὶ τὴν ἔχθραν μεταξὺ Διὸς καὶ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰαπετοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἔπλασαν, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ ὁ Ἄτλας υἱὸν τοῦ Διὸς, ἂν καὶ ὁ Περσεὺς ἦτον μεταγενέςερος τοῦ Ἄτλαντος. Ἐφόρτωσαν δὲ αὐτὸν καὶ τὸν Οὐρανὸν, ἐπειδὴ ἦτον ἀςρονόμος, καὶ πρῶτος ἔδωκε λόγον τῆς Οὐρανίου σφαίρας, προλέγων καὶ μεταβολὰς καιρῶν, καὶ δύσεις καὶ ἐπιτολὰς ἀςέρων. Τινὲς δὲ ἀλληγοροῦσι τοῦτο καὶ εἰς τὴν δυσκολίαν καὶ τὸ βάρος τῆς ἐπιςήμης ταύτης. Ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, Ἄτλας τὸν Οὐρανὸν, ἐπὶ τὸν μεγάλα ἐπιχειρούντων, καὶ εἰς δυςυχίας περιπιπτόντων, λεγομένη (β).

Ἱςορία. Ἡ Ἱςορία ἀναφέρει τρεῖς Ἄτλαντας· τὸν μὲν τῆς Ἰταλίας, τὸν δὲ τῆς Μαυριτανίας, καὶ τρίτον τῆς Ἀρκαδίας. Φαίνεται ὅμως, ὅτι τῆς Ἰταλίας καὶ Μαυριτανίας ἦτον ὁ αὐτὸς, ὅςις, ὡς εἴρηται (Α'. 22), ἔλαβε τοὺς παρωκεανίους τόπους τῆς Ἀφρικῆς· ἦτον

(α) Βόσσ. Ἐτυμολ. ἐν Τελαμῶν· κ. Εὐςάθ. παρ᾽ αὐτῷ. Κληρίκ. ἐν Ἡσίοδ. Θεογ. 509. Ἄβελ. Ἱςορ. Μοναρχ. Β. α. 12.

(β) Ὁμεῖς μυθολογ. ἐν Ἀτλ. Σουΐδ. ἐν Ἀτλ. Ἡρακλειτ. ἀπίς. δ'.

καὶ ϛρατηγὸς τῶν Τιτάνων, καὶ ἀϛρονόμος, κ. τ. λ. (Α΄. 264). Τινὲς δὲ νομίζουσιν, ὅτι ἐχρημάτισε καὶ δεύτερος εἰς τὴν Μαυριτανίαν, ἐπειδὴ ἀναφέρεται καὶ ἐπὶ Περσέως, καὶ ἐπὶ Ἡρακλέους τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκεῖ. Ἂν ὅμως ἀληθεύῃ, ὅτι ὁ Περσεὺς καὶ Ἡρακλῆς ἦλθον εἰς τὴν Μαυριτανίαν, ἄλλους βασιλεῖς εὗρον Ἄτλαντας ὀνομαζομένους ποιητικῶς, ἢ κατὰ γένος. Ἐπειδὴ ὁ Ἄτλας τῶν Τιτάνων ἦτον πολὺ προγενέϛερος ἀμφοτέρων τούτων τῶν Ἡρώων. Τινὲς δὲ νομίζουσιν, ὅτι νικηθεὶς ὁ Ἄτλας ἐκεῖνος ὑπὸ τοῦ Περσέως, κατέφυγεν εἰς τὸ ὄρος, καὶ διὰ τοῦτο ἐμήθευσαν, ὅτι μετεμορφώθη εἰς αὐτὸ (α).

Ὁ δὲ Παυσανίας λέγει καὶ τὸν Ἀρκάδα Ἄτλαντα ἀϛρονόμον· ἐπειδὴ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πλησίον τῆς Τανάγρας ἦτον ἓν ὄρος Κηρύκειον ὀνομαζόμενον, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Ἑρμῆς, ὡς εἴρηται. Τούτου οὖν τοῦ ὄρους ὠνομάζετο ἓν μέρος Πολοσόν, καὶ ἐκεῖ καθήμενος ὁ Ἄτλας παρετήρει τοὺς ἀϛέρας. Τούτου δὲ τοῦ Ἄτλαντος τὸ βασίλειον, κατά τινας, ἐκληρονόμησεν ὁ ἔγγονός αὐτοῦ Ἑρμῆς, ὁ υἱὸς τῆς Μαίας· καὶ ἡ Πελοπόννησος ἦτον πλήρης σημείων καὶ ὀνομάτων τῶν θυγατέρων αὐτοῦ (β).

Ἐπίθετα. Ἄθλιος, Βαρὺς, Γέρων, Ἰαπετονίδης, Κυρτούμενος, Καρτερόφρων. Λίβυς, Τιτήνιος.

Τὰς δὲ Πλειάδας ὠνόμασαν οὕτως, ἐπειδὴ εἶναι χρήσιμοι καὶ ὠφέλιμοι εἰς πλείους· εἰς πλέοντας, νυκτιπόρους, καὶ ἄλλους, γνωρίζοντας τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ἐκ τῆς ἐπιτολῆς, ἀναβάσεως, καταβάσεως, καὶ δύσεως αὐτῶν· ἔτι δὲ ἦσαν σημαντικαὶ θέρους καὶ σπόρου, καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ὅθεν ὠνομάζετο Πλειὼν ὁ ἐνιαυτὸς ἀπ᾽ αὐτῶν. Κοινότερον ὅμως νομίζεται, ὅτι ὠνομάσθησαν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν Πλειόνης. Τούτους

(α) Βοκάσ. Δ΄. κθ΄.
(β) Βοιωτικ. Κ΄. 3. Ἀβελ. Ἱϛορ. Β΄. α΄. 12. Βανιέρ. Γ΄. 445.

δὲ τοὺς ἀςέρας παρετήρησεν ὁ Ἄτλας πρῶτον, καὶ διὰ τοῦτο ὠνόμασεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ· τὴν δὲ δίωξιν τοῦ Ὠρίωνος νομίζουσί τινες ἐν οὐρανῷ γενομένην. Κατ' ἄλλους δὲ, αἱ Πλειάδες ἦσαν θυγατέρες τινὸς βασιλίσσης τῶν Ἀμαζόνων, Κοκκυμὼ, Πλαυκία, Πρῶτις, Παρθενία, Μαία, Στονυχία, καὶ Λαμπαθὼ ὠνομαζόμεναι· πρῶτον δὲ ὠνομάζοντο Πελειάδες, περιςεραὶ, καὶ ἔπειτα Πλειάδες. Ἦσαν δὲ Παρθένοι, καὶ αὗται συνέςησαν πρῶτον χορείαν καὶ παννυχίδα ἑορτήν. Τοῦτο δὲ ἀναφέρει, ἴσως μόνον ὁ Καλλίμαχος ἐν σχολίοις Θεοκρίτου (ιγ'. 25.), οὐ γὰρ εὗρον αὐτὸ ἀλλαχοῦ. Ἡ δὲ κοινὴ γνώμη ἐδέχθη Πλειάδας τὰς θυγατέρας τοῦ Ἄτλαντος. Ἐνδέχεται δὲ νὰ ὠνομάσθησαν καὶ αὗται οὕτω διὰ τὸν ἀριθμόν.

Τὰς δὲ Ὑάδας ὠνόμασαν ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ, ἢ τῆς μητρὸς, ἢ τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὡς εἴρηται (Α'. 268.)· ἢ ἀπὸ τοῦ Διονύσου, ὅςτις ἐπωνομάζετο Ὕης, ἐπειδὴ ἔβρεχεν, ὅτε ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Φερεκύδης ἔλεγε τὴν Σεμέλην Ὕην. Ὁ Ἀριςοφάνης ὅμως νομίζει ξένην τινὰ θεὰν τὴν Ὕην. Κατ' ἄλλους δὲ ὠνομάσθησαν οὕτως ἀπὸ τοῦ σχήματος αὐτῶν Υ· ἐπειδὴ τοιοῦτον τὶ σχῆμα ἔχουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ. Κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τοῦ ὕειν, ἐπειδὴ πίπτουσιν ὑετοὶ κατὰ τὰς ἐπιτολὰς αὐτῶν. Κατεςερίσθησαν δὲ καὶ αὗται διὰ τὴν φιλαδελφίαν ὡς εἴρηται· ἢ ὁ Ἄτλας ὠνόμασε τὸν ἀςερισμὸν οὕτω.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ τοῦ Ἑσπέρου καὶ τῶν Ἑσπερίδων.

Ὁ μὲν Ἕσπερος, ὡς εἴρηται, ἦτον ἀδελφὸς τοῦ Ἄτλαντος, βασιλεὺς ἐννομώτατος, καὶ ἀςρονόμος ἔνθερμος, καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ ὁ Ἄτλας ἀπὸ

τοῦ ὄρους ἐκείνου, καὶ ἐφονεύθη. Ὁ δὲ Παλαίφατος ἀναφέρει ἄλλον τινὰ Ἕσπερον Μιλήσιον τῆς Καρίας, ὅςτις εἶχε δύο θυγατέρας Ἑσπερίδας ἀπ' αὐτοῦ ὀνομαζομένας. Οὗτος οὖν εἶχε πρόβατα καλὰ καὶ εὔτοκα, ὡς ἐγίνοντο τοιαῦτα καὶ ὕςερον εἰς τὴν Μίλητον. Τὰ δὲ πρόβατα ὠνόμαζον οἱ Ἕλληνες μῆλα· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἦσαν τοιαῦτα κατ' ἐξοχὴν καλὰ, ὠνομάσθησαν χρυσᾶ μῆλα, ὅ ἐςι πολύτιμα. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ἑσπέρου εἶχον τὰ μῆλα αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, καὶ τινα ποιμένα ἐπιμελητὴν αὐτῶν Δράκοντα ὀνομαζόμενον. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι παράδοξον, οὔτε ἀπίθανον, ἐπειδὴ ἐχρημάτισαν πολλοὶ ἄνδρες, ἀρχαῖοι τε καὶ νέοι, καὶ μέχρι τῆς σήμερον, δράκοντες κυρίως ὀνομαζόμενοι. Ταῦτα τοίνυν εὑρὼν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὸ παραθαλάσσιον βόσκοντα, τὰ ἔλαβεν εἰς τὸ πλοῖον αὐτοῦ μετὰ τοῦ ποιμένος. Ὅθεν ἐπλάσθη ὁ μῦθος, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς φονεύσας τὸν φύλακα δράκοντα, ἥρπασε τὰ χρυσᾶ μῆλα (α).

Ὁ Παλαίφατος ἦτον ἄνθρωπος σοφώτατος, ἐγίνωσκε κάλλιςα, καὶ ἀσυγκρίτως ὡς πρὸς ἡμᾶς, τὴν ἀρχαιολογίαν, καὶ τὰ ποιητικὰ πλάσματα, εἶδε καὶ πολλοὺς ἄλλους ποιητὰς μὴ σωζομένους εἰς ἡμᾶς· ἀλλ' αἱ σωζόμεναι μέχρις ἡμῶν παραδόσεις, λέγουσι δένδρον μηλέαν, καὶ μῆλα ὀπώρας εἰς κῆπον φυλαττόμενα· τὰ δὲ πρόβατα βόσκουσιν εἰς τὰς πεδιάδας· καὶ ὅτι ἡ γῆ ἔδωκεν αὐτὰ δῶρον εἰς τὴν Ἥραν, καὶ ἡ Ἥρα ἔταξε φύλακας αὐτῶν τὰς Ἑσπερίδας· καὶ ὅτι ἦσαν Ἱερὰ καὶ τῆς Ἀφροδίτης· καὶ τέλος, πάντες λέγουσιν ὁμοφώνως, ὅτι ἦσαν εἰς τὴν Μαυριτανίαν. Ὅθεν λέγει καὶ ὁ Διόδωρος, ὅτι ἦσαν μὲν πρόβατα, ἀλλ' εἰς τὴν Μαυριτανίαν τοῦ Ἄτλαντος καὶ Ἑσπέρου· καὶ ἐπειδὴ ἦσαν κατὰ τὸ κάλλος παράδοξα, καὶ τὸ χρῶμα ξανθὰ καὶ χρυσοειδῆ, ὠνόμασαν αὐτὰ χρυσᾶ

(α) Περὶ ἀπίς. ιθ'. Σουΐδ. ἐν Ὕηϛ.
(β) Περὶ ἀπίς. ιθ'.

μῆλα οἱ ποιηταὶ (α). Λέγει ὅμως καὶ τὰς διαφόρους γνώμας· ὅτι τινὲς μὲν θέλουσιν αὐτὰ πρόβατα, τινὲς δὲ ὀπώρας.

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι κατὰ τὴν Τιγγιτανὴν Μαυριτανίαν, ὅπου ἐβασίλευσεν ὁ Ἄτλας καὶ Ἕσπερος δηλονότι, καὶ εἶναι ἤδη τὰ βασίλεια τοῦ Μαρόκκου ἐκεῖ καὶ τοῦ Φέτζ, εἰς τοὺς εὐφορωτάτους ἐκείνους τόπους, ὡς λέγει καὶ Πομπώνιος ὁ Μέλας, ἦσαν κῆποι διαβόητοι, ἔχουντες μάλιςα κίτρα, νεράντζια, καὶ λειμώνια παραδόξου ποιότητος καὶ καλλονῆς. Γνωρίζομεν δὲ πάντες, ὅτι τὰ πωρικὰ ταῦτα ἔχουσι χρῶμα χρυσοειδές, καὶ μάλιςα τὰ νεράντζια. Ὅθεν ὠνομάσθησαν aurantia λατινιςὶ· ὅ ἐςι χρυσᾶ, καὶ κατ' ὀλίγον, ἐξέπεσον εἰς τὸ νεράντζια παῤ ἡμῖν. Ταῦτα τοίνυν τὰ πωρικὰ ἦλθον ἐκ τῆς Μαυριτανίας εἰς τὴν Ἑλλάδα πρῶτον, καὶ ὡς φαίνεται, ἐκόμισεν αὐτὰ πρῶτος ὁ Ἡρακλῆς. Ὅθεν ἔλεγον αὐτὰ καὶ μῆλα ἑσπερικά· ἐπειδὴ μῆλα λέγων ὁ Ὅμηρος ἐνίοτε, ἐννοεῖ ἀπὸ μέρους ὅλα τὰ ἀκρόδρυα καὶ πωρικά· καὶ πάλιν ἄλλοτε μῆλα λέγων, ἐννοεῖ ἀπὸ μέρους πάντα τὰ τετράποδα, ὡς καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγει πρόβατα πάντα τὰ μικρὰ καὶ ὁμοίου μεγέθους ζῶα. Ὅθεν δὲν εἶναι παράξενον, ἂν ὠνόμαζον οἱ ποιηταὶ μῆλα τὰ νεράντζια καὶ κίτρα, ἀπὸ τοῦ μήλου τοῦ ἐπισημοτάτου καὶ ὡραιοτάτου πάντων τῶν πωρικῶν (β).

Ὁ γὰρ Αἰμιλιανὸς παῤ Ἀθηναίῳ λέγει, ὅτι ὁ Ἰόβας, ὁ βασιλεὺς τῆς Μαυριτανίας, ἀναφέρει τὰ κίτρα εἰς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ, λέγων· ὅτι ὠνόμαζον αὐτὰ οἱ Λίβυες μῆλα ἑσπερικά, καὶ ἐκ τούτων ἐκόμισεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὰ χρυσᾶ μῆλα λεγόμενα διὰ τὸ χρῶμα. Ὁ δὲ Τιμαχίδας καὶ Πάμφιλος, καὶ Ἀριςοκράτης, λέγουσιν, ὅτι τὰ μῆλα ταῦτα ἐνομίζοντο

(α) Δ'. κϛ'.
(β) Αὐτόθι. Γ'. 82.

Ἱερὰ εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἄβρωτα· ὅ ἐςι δὲν ἔτρωγον αὐτὰ, ἀλλὰ τὰ προσεκόμιζον ὡς προσφορὰν εἰς τοὺς Θεούς. Ἦσαν δὲ καὶ εὔοσμα, καὶ ὠνόμαζον αὐτὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὠνόμαζον μῆλα καὶ αὐτας τὰς Ἑσπερίδας. Ἰδοὺ ἄρα πῶς ἐξηγεῖται ὁ μῦθος ἀκινδύνως, ἂν δὲν σφάλλω ἐγώ. Ἔδωκεν αὐτὰ ἡ γῆ δῶρον πρὸς τὴν Ἥραν, ἐπειδὴ ἡ γῆ ἐβλάςησεν αὐτὰ, καὶ τῆς γῆς κτῆμα ἦσαν, καὶ προσεκόμισαν αὐτὰ προσφορὰν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας πρῶτον· ἐνομίσθησαν καὶ τῆς Ἀφροδίτης Ἱερὰ, ἐπειδὴ ὠνομάζοντο χρυσᾶ, ὡς καὶ ἡ Ἀφροδίτη χρυσῆ.

Τινὲς δὲ ἀλληγοροῦσι τὸν κῆπον τῶν Ἑσπερίδων εἰς τὸν Οὐρανὸν, τὰ μῆλα εἰς τὰ ἄςρα, τὸν δράκοντα εἰς τὸν Ὠκεανὸν, καὶ τὸν Ἡρακλέα εἰς τὸν Ἥλιον· ἐπειδὴ ἀλληγοροῦσι τινὲς καὶ τὸν Ἡρακλέα καὶ τὸν Περσέα εἰς τὸν Ἥλιον, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ τῆς Θέμιδος.

Τὴν δὲ Θέμιν παράγουσι, τινὲς μὲν παρὰ τὸ Θεμ Φοινικικὸν, ὅπερ σημαίνει δίκαιον· τινὲς δὲ παρὰ τὸ θεμίσσω τὸ νομοθετῶ, ὅθεν γίνεται καὶ τὸ θεμιςεύω, θεμιτὸν, ἀθέμιτον, θέμιςα τὰ ἔννομα, καὶ θέμιςες (α) τὰ βουλεύματα.

Ἀλληγορία. Τινὲς μὲν ἀλληγοροῦσιν αὐτὴν φυσικῶς, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς Τιτανίδας, εἰς τοὺς ἀπαραβάτους ἐκείνους νόμους τῆς ἰσοῤῥοπίας τῶν ςοιχείων, καὶ τῆς διαμονῆς τῶν ὄντων· ὅθεν ἐγεννήθη καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἐπειδὴ ἐξ ἐκείνων τῶν

(α) Κληρικ. ἐν Ἡσιόδ. Θεογ. 901. Φαβωρῖν. ἐν Θέμις.

γονέων ἐνόμιζον τὴν ἀρχὴν καὶ ὕπαρξιν τῶν ὄντων. Ἐγέννησε δὲ τὰς Ὥρας καὶ τὰς Μοίρας ἐκ τοῦ Διός, ὅ ἐςι, μετὰ τοῦ νοὸς ἐκείνου τοῦ προνοοῦντος περὶ τῆς διακοσμήσεως καὶ διατηρήσεως τῶν ὄντων. Ὥρας μὲν, τὰς συγκράσεις καὶ ἀναπαισθήτους μεταβολὰς τῶν καιρῶν, τὰς συντελούσας εἰς τὴν εὐνομίαν καὶ ἀβίαςον εἰρήνην τῶν ςοιχείων. Ἂν δὲν προελάμβανε τὸ φθινόπωρον, νὰ ταπεινώσῃ ἤρεμα καὶ κατ' ὀλίγον τὴν αὐξάνουσαν σφοδρότητα τῆς θέρμης, ὑπερίσχυε βεβαίως τὸ πῦρ, εἰς βλάβην τῆς γῆς. Οὕτω καὶ ἡ ἄνοιξις προλαμβάνει τὴν αὔξησιν τῆς ψυχρότητος· ἔπειτα εἰσάγει κατ' ὀλίγον, καὶ ἀνεπαισθήτως, ἀβλαβῶς δηλονότι, τὰ φυτὰ αὐξάνοντα εἰς τὸ θέρος. Ὡσαύτως ϗ τὸ φθινόπωρον πρὸς τὸν χειμῶνα. Διότι ἂν ἐγίνετο ἡ μεταβολὴ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς ψυχρότητος, εἰς τὸ ἄκρον τῆς θερμότητος, οὔτε βλάςησις καρπῶν ἐγίνετο, οὔτε ἦτον ὑποφερτὸν τὸ πρᾶγμα εἰς τὰ ζῶα, οὔτε σύγκρασις καιρῶν, οὔτε εἰρήνη καὶ εὐνομία μεταξὺ τῶν ςοιχείων. Μοίρας δὲ, τὴν δύναμιν ἐκείνην τὴν διανέμουσαν πᾶν τὸ ἀνῆκον πρὸς ἕκαςον ςοιχεῖον δι' αὐτὸ τοῦτο· ὅθεν δὲν ἀνθίςαντο οἱ θεοὶ, οἷον, τὰ ςοιχεῖα, εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν Μοιρῶν· ἐπειδὴ ἐγίνετο πρὸς συμφέρον πάντων. Τὸ δὲ γινόμενον ἐκ πάντων τούτων, ὅ ἐςι τὸ ἀποτέλεσμα, ἦτον ἡ πεπρωμένη, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπόκειται καὶ αὐτὸς ὁ Ζεὺς, ἐπειδὴ συνεργεῖ καὶ αὐτὸς ὁμοφώνως μὲ τοὺς ἄλλους εἰς ἐκτέλεσιν τοῦτο. Παραδείγματος χάριν, ἡ βροχὴ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας καὶ συνδρομῆς πάντων τῶν ςοιχείων, καὶ τῆς εἰρήνης καὶ εὐνομίας αὐτῶν, καὶ ἑπομένως πεπρωμένον ἀποτέλεσμα ἐκείνων. Καὶ ἄλλως· τὸ κανόνιον καὶ τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ, σφαῖραν, πυρίτιν, διευθυντῆρα καὶ τ. λ. κατεσκεύασεν ἡ τέχνη, τὴν δὲ τέχνην ἐπενόησεν ὁ νοῦς. Ἐννοήσθω τοίνυν νοῦς μὲν ὁ Ζεὺς, τέχνη δὲ ἡ Ἀθηνᾶ, τεχνίτης ὁ Ἥφαιςος, διευθυντὴρ ὁ Ἑρμῆς, ὁ λόγος, καὶ ὕλη τὰ ςοιχεῖα, οἷον, οἱ Τιτᾶνες· ἡ δὲ ἀνάλογος σύγκρασις τῆς ὕλης ἑκάςου εἴδους εἰς

τὴν ζύμωσιν καὶ κατασκευὴν τούτων, αἱ Μοῖραι· καὶ οἱ καιροὶ οἱ παράγοντες ταύτην τὴν διάφορον ὕλην, αἱ Ὧραι· ἡ δὲ διατήρησις καὶ ἰσόῤῥοπος διαμονὴ τούτων μέχρι τοῦ ἀποτελέσματος, ἡ Θέμις· καὶ πάντων τούτων τὸ ἀποτέλεσμα ἡ Πεπρωμένη, ἥτις ἐςὶν ἡ βολὴ τοῦ κανονίου, ἢ τῆς σφαίρας.

Τινὲς δὲ ἀλληγοροῦσιν αὐτὴν ἠθικῶς, εἰς τὴν δικαιοσύνην. Ὁ νοῦς ἐπενόησε τὴν δικαιοσύνην, καὶ αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη πάλιν καὶ ὁ νοῦς, ἐγέννησαν τοὺς νόμους εἰς διατήρησιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων πάντοτε· ὥςε νὰ λαμβάνῃ ἕκαςος ἀκωλύτως τὸ οἰκεῖον καὶ ἀνῆκον· ὁ μὲν τὸν κόπον τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ὁ δὲ τὸν μισθὸν, ὁ δὲ τὴν ἀξίαν, καὶ τιμὴν, καὶ ἔπαινον ἄξιον τῶν δουλεύσεων, ἢ κατορθώσεων χρησίμων καὶ ὠφελίμων εἰς τὸ κοινὸν, πρὸς διατήρησιν τῆς μεταξὺ ἀνθρώπων, πόλεων καὶ ἐθνῶν εὐνομίας τε καὶ κοινωνίας, κ. τ. λ. Επειδὴ ὅταν γίνωνται αὐτὰ οὕτω δικαίως καὶ ἀξίως, τὰ δέχονται ὅλοι ὁμοφώνως, ὡς ἐτίμησεν ἅπασα ἡ Ἑλλὰς τὸν Ἀριςείδην ὁμοφώνως, καὶ ἄλλους πολλούς. Ὅταν δὲ γίνωνται ἀναξίως ταράττονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἀδημονοῦσιν· ἑπομένως ταράττεται καὶ ἡ μεταξὺ αὐτῶν ὁμόνοια καὶ ἡσυχία, καὶ γεννῶνται σκάνδαλα καὶ φατρίαι, καὶ φθορὰ γένους καὶ πατρίδος. Ταῦτα τοίνυν ἀλληγορεῖ ἠθικῶς καὶ ἡ γέννησις τῶν Ὡρῶν καὶ Μοιρῶν.

Ἱςορία. Ἡ Θέμις ἐχρημάτισε βασίλισσα μέρους τῆς Θεσσαλίας, ἐπίσημος τῶν Τιτανίδων οὖσα, καὶ πρεσβυτέρα τοῦ Κρόνου. Κατεγίνετο δὲ εἰς τὴν ἀςρολογίαν, καὶ προέλεγε τὰ μέλλοντα, κατέςησε καὶ πρώτη χρηςήριον, καὶ προεῖπε πολλὰ πρὸς τοὺς Θεοὺς, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν. Ὅθεν εἶπον, ὅτι τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἦτον πρῶτον τῆς Θέμιδος, καὶ ἐπὶ Δευκαλίωνος τοῦ ἀπογόνου αὐτῆς, εἶχον ἄλλον εἰς τὸν Παρνασσὸν τῆς Θέμιδος ἐπονομαζόμενον, διὰ τὴν μαντικὴν ὑπόληψιν αὐτῆς· ἢ αὐτὸ τὸ ἐν Δελφοῖς ἦτον καὶ τότε. Ἐβασίλευσε δὲ δικαίως καὶ ἐννόμως, διατάξα-

σα καὶ νομοθεσίαν εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς, παρακινῶν αὐτοὺς νὰ λατρεύωσι τοὺς Θεοὺς, καὶ νὰ ἐρωτῶσιν αὐτοὺς περὶ τῶν μελλόντων καὶ ἀδήλων, ἅπερ δὲν ἐγνώριζον αὐτοί· διέταξε καὶ τιμὰς καὶ λατρείας πρὸς τοὺς Θεοὺς, καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια, καὶ διὰ τοῦτο ἐνομίσθη, καὶ ἐτιμήθη ὡς Θεὰ τῆς δικαιοσύνης (α). Ἄλλη δὲ ἦτον ἡ Θέμις τῆς Ἀρκαδίας, καὶ μήτηρ τοῦ Εὐάνδρου, ἐξ ἧς ἐγέννησεν ὁ Ζεὺς, ὅ ἐστι, τὶς βασιλεὺς, τρεῖς θυγατέρας, τὰς Ὥρας ὠνομαζομένας· ἦτον δὲ καὶ αὐτὴ χρησμωδὸς, καὶ ὠνομάσθη Καρμέντα ὑπὸ τῶν Λατίνων, ὡς εἴρηται ἐκεῖ.

Λατρεία. Ἐτίμησαν δ' αὐτὴν μάλιστα οἱ Ἀθηναῖοι, κτίσαντες καὶ ναόν· ὡσαύτως εἶχον καὶ βωμὸν αὐτῆς καὶ ἄγαλμα ἐκ λίθου λευκοῦ. Εἰς τὴν Τροιζῆνα δὲ ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ὁ Πιτθεὺς, ὅπου ἐλάτρευον πολλὰς Θέμιδας πληθυντικῶς· εἶχον βωμὸν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν (α).

Ἐπίθετα. Αἰδοία, Ἁγνὴ, Ἀλεξίκακος, Ἀγλαόμορφος, Εὔβουλος, Εὐκταία, Ἱκεσία, Ἱερὰ, Καλλιπάρηος, Κλυτὴ, Λιπαρὰ, Νυκτοπόλευτος, Πανδερκὴς, Πρέσβειρα, Ὀρθόβουλος, Ὁρκία, Πάντιμος, Σεβασμία.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ τοῦ Κρόνου.

Ὁ δὲ Κρόνος ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ χρόνος, μεταβολῇ τοῦ πρώτου στοιχείου· ἢ ἀπὸ τοῦ Φοινικικοῦ Καρὰν, λαμπρόν· ἢ ἀπὸ τοῦ Καρνὰχ, ἀκτῖνα. Οἱ δὲ Φοίνικες ὠνόμαζον αὐτὸν Ἴλον, καὶ οἱ Λατῖνοι Saturnum, ἀπὸ τοῦ satu, ὅπερ σημαίνει τὸν Οὐρανόν· ἢ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ σάθη, αἰδοῖα, ἐπειδὴ ἔκοψε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

(α) Παυσαν. Ἀττικ. ΚϚ'. Βοιωτικ. Κε'. Κορινθ. Λα'. Ἠλειακ. Πρῶτ. Ιδ'.

τὰ αἰδοῖα· ἢ ἀπὸ τοῦ Φοινικικοῦ σαθὰρ, κεκρυμμένον, ἐπειδὴ ἔκοψε τὰ κρύφια ἐκεῖνα μέλη (α)· ἢ ἀπὸ τοῦ sadorn, πολεμικόν· δὲν λέγουσιν ὅμως ποίας γλώσσης εἶναι τοῦτο. Κατά τινας δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν καὶ Λάτιον καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Λατίαν οἱ Λατῖνοι.

Ἀλληγορία. Ἀλληγορεῖται δὲ εἰς τὸν χρόνον, καὶ εἰς τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ καταςάσεως τοῦ παντός. Ἔκοψε τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μὲ τὴν ἅρπην, ἐπειδὴ ὁ χρόνος ἀφανίζει τὰ σπέρματα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὡς θερίζουσιν αὐτὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴν ἅρπην, ἥτις ἐςὶ τὸ δρέπανον· ἔλαβε καὶ τὴν βασιλείαν τοῦ Οὐρανοῦ, ἐπειδὴ ἔκτοτε ἤρξατο ὁ χρόνος· πρότερον δὲ ἦτον ἀδιώριςος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἡ κίνησις τοῦ Οὐρανοῦ ἄγνωριςος εἰς προσδιωρισμὸν τοῦ χρόνου. Κατέτρωγε καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὁ χρόνος ἀφανίζει ὅλα, ὅσα γεννᾷ. Ἔτι δὲ ἀλληγοροῦσιν αὐτὸν καὶ εἰς τὴν καρποφορίαν τοῦ ἐνιαυτοῦ οὕτω. Τὸν μὲν Κρόνον εἰς τὸν ἐνιαύσιον χρόνον, τὴν Ῥέαν εἰς τὴν γῆν, τὸν Πλούτωνα εἰς τὴν νέκρωσιν, τὸν Ποσειδῶνα εἰς τὴν ὑγρασίαν, τὴν Δήμητρα εἰς τὴν ἀροτρίωσιν, τὴν Ἑςίαν εἰς τὴν πύρωσιν, τὴν Ἥραν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ τὸν Δία εἰς τὸν αἰθέρα. Ὅθεν ἐγέννησε τὴν Δήμητρα ἐκ τῆς γῆς, τὸν δέοντα καιρὸν δηλονότι τῆς ἀροτριώσεως· ἔπειτα τὴν Ἥραν καὶ Ἑςίαν, ἐπειδὴ ἡ γῆ ἀροτριωθεῖσα, πρέπει πρῶτον νὰ ἀερισθῇ ὀλίγον καὶ νὰ πυρωθῇ, καὶ ἔπειτα νὰ σπαρθῇ, ὅπερ καὶ ποιοῦσιν οἱ γεωργοί· ὅταν δὲ σπαρθῇ, γεννᾷ τὸν Πλούτωνα, τὸ διάςημα δηλαδὴ τοῦ χρόνου ἐκείνου, καθ' ὃν ὁ σπόρος μένει ὡς νεκρὸς εἰς τὴν γῆν· ὅταν δὲ βλαςήσωσιν οἱ καρποὶ, γεννᾷ τὸν Ποσειδῶνα, τὴν ὑγρασίαν, ἀναγκαί-

(α) Βάῤῥ. L. L. w. e. 10. Κικέρ. φυσ. Θ΄. Β΄. Κε΄. 1183. Μακρόβ. Κρόν. Α΄. η΄. Βανιέρ. entret. v. 1. 94. Δαλεχαμπ. ἐν Πλίν. Ἱς. φ. β΄. η΄. Ἐτυμολ. Βοσ. ἐν Κρόν. Κληρίκ. ἐν Ἡσιόδ. Θεογον. 137.

αν οὖσαν τότε· ὅταν δὲ ἔλθωσιν εἰς ἀκμὴν, γεννᾷ τὸν Δία, τὴν θερμότητα, ἀναγκαίαν οὖσαν καὶ ἐκείνην τότε. Ὅθεν καὶ καταπίνει τοὺς καιροὺς τούτους, ἀχρήςους ὄντας ὕςερον δηλονότι, καὶ πάλιν ἐξεμεῖ αὐτοὺς, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς αὐτῶν. Ἔτι δὲ ἐξεμεῖ καὶ τοὺς καρποὺς, μετὰ τὴν συγκομιδὴν αὐτῶν δηλονότι, ὅσους κατέπιε πρότερον· ἔπειτα χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ῥέας, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καθ' ὃν παύει ἡ καρποφορία, καὶ τέμνεται καὶ τὰ γεννητικὰ μόρια· λαμβάνει καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὁ Ζεὺς, ἐπειδὴ τότε βασιλεύει καὶ δεσπόζει ἡ θερμότης· ὅθεν καὶ δὲν κατέπιεν αὐτόν· καὶ οὕτω παύει ἡ βασιλεία τοῦ Κρόνου τότε, οἷον, ἡ καρποφορία τοῦ χρόνου. Τὸ δὲ μέλι, δι' οὗ ἐμέθυσεν ὁ Κρονος, ἀλληγορεῖ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἡδονὴν τῆς συνουσίας αὐτοῦ πρὸς τὸ καρποφορεῖν. Τὸ δὲ Ἔριον δι' οὗ ἐδέθη, τὸν σπόρον ἐν τῇ γῇ ὄντα δεδεμένον· ὅθεν καὶ μὲ ἔριον, ἐπειδὴ εἶναι μαλακὸν ὡς ἡ γῆ. Οὕτως εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ εἰς τὴν Ῥώμην δεδεμένον, καὶ ὅτε ἑώρταζον τὰ Κρόνια τὸν Δεκέμβριον, ἔλυον αὐτὸ (α).

Ἄλλοι δὲ ἀλληγοροῦσιν αὐτὸν καὶ εἰς τὸν πλανήτην Κρόνον, λέγοντες, ὅτι ἐπειδὴ ἡ κίνησις αὐτοῦ εἶναι βραδεῖα, ἐχρησίμευσεν ὡς σημεῖον ἱςάμενον εἰς τοὺς παλαιοὺς, πρὸς παρατήρησιν καὶ κρίσιν τῆς κινήσεως τῶν ἄλλων ἄςρων, ὡς ὁ πολικὸς ἀςὴρ ἔπειτα· ὅθεν παράγουσιν αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ κρίνω. Διὰ τοῦτο λέγουσιν, ὅτι ἐδέθη εἰς τὸν Τάρταρον· ἐπειδὴ φαίνεται ὡς δεδεμένος διὰ τὸ ἀργοκίνητον εἰς τὸ βάθος τοῦ ςερεώματος, ὅπερ ὠνόμαζον Τάρταρον. Καὶ ἐπειδὴ ἐνόμιζόν τινα ἐπιῤῥοὴν κατερχομένην ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ εἰς τοὺς πλανήτας, εἶπον, ὅτι ὁ Ζεὺς διεδέχθη τὸν Κρόνον, καὶ ὁ Κρόνος τὸν Οὐρανόν. Ὠνόμασαν καὶ τὸν βόρειον ὠκεανὸν Κρόνιον ἀπ' αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἔπεσον τὰ αἰδοῖα αὐτοῦ ἐκεῖ. Κατ' ἄλλους ὅμως, ὁ Κρόνος ἐνομίζετο ψυ-

(α) Λεξικ. ἀνώνυμ. ἐν saturn. Πορφύρ. ἐν Αντρ.

χρᾶς φύσεως, καὶ ἐπειδὴ ἐκυρίευεν αὐτὸς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο κατὰ τὴν ἀςρολογικὴν δόξαν, ἐπάγωσεν ὁ ὠκεανὸς, καὶ ὠνομάσθη Κρόνιος, ὡς ὑποκείμενος τοῦ Κρόνου δηλονότι (α). Ἄλλοι δὲ λέγουσι καὶ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον Κρονίαν θάλασσαν πρὸς τὸν μυχὸν, ἀπό τινος νήσου, ὅπου κατῴκησέ ποτε ὁ Κρόνος. Τινὲς δὲ ἀλληγοροῦσιν αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Ἥλιον· ὥςε ἀλληγορεῖται, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν χρόνον, εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον τοῦ χρόνου, καὶ εἰς τὴν ἀειδιότητα αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν γέννησιν τῶν ὄντων· ἔτι δὲ καὶ εἰς βασιλέα δικαιότατον (β).

Ἱςορία. Κρόνοι ὠνομάσθησαν πολλοὶ βασιλεῖς, καὶ σχεδὸν τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτον κοινὸν τῶν βασιλέων ὡς καὶ τοῦ Διὸς, καὶ ὁ Βόσσιος ἀναφέρει δύο προτέρους, τρίτον τὸν Φοίνικα, ὃν ἀναφέρει καὶ ὁ Σαγχουνιάθων, τέταρτον τὸν Μολὸχ, καὶ πέμπτον τὸν Τιτᾶνα τὸν υἱὸν τοῦ Οὐρανοῦ, τὸν διωχθέντα ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη ἡ Ἰταλία Κρονία καὶ Λατινιςὶ Σατουρνία. Εἶχον δὲ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι καὶ Ἀτλάντειοι, οἱ Κρῆτες καὶ οἱ Κίλικες Κρόνους, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν Ἴανον, τὸν Εὔανδρον, καὶ τὸν Πᾶνα ὠνόμαζον Κρόνους. Διὰ τοῦτο σώζονται καὶ διάφοροι Ἱςορίαι τοῦ Κρόνου. Τινὲς δὲ ὠνομάζουσι καὶ πατριάρχας τινὰς τῶν Ἑβραίων Κρόνους· ὡς τὸν Χαμ, Ἀβραὰμ, καὶ ἄλλους τινάς. Καὶ περὶ μὲν τοῦ Τιτᾶνος Κρόνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ ἐροῦμεν Ἰδιαιτέρως μετ' ὀλίγον, κατά τινα νεωτέραν γνώμην, ὡς καὶ περὶ τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ πάσης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ· περὶ δὲ τοῦ Φοίνικος καὶ Ἀτλαντείου, τῆς Ἰταλίας, καὶ Αἰγυπτίου, εἴρηται εἰς τὰς κοσμογονίας αὐτῶν, καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ ἐν τῇ κοινῇ

(α) Σχολιας. Ἡσιόδ. αὐτόθ. καὶ Πορφυρ. Λουκιαν. Ἀςρολογ. Ευςάθ. ἐν Περιηγησ. Διονυσ. 32. Ἀπολλων. Δ'. 542. 327. Ι. καὶ Σχόλ.

(β) Μακρόβ. Κρον. Α'. ΙΖ'. Βοσσ. Θεολ. Β'. Ια'. ς'. Π'. Φουρνουτ. Ζ'. Ὀμέυς ἐν Κρόν.

μυθολογία αὐτῶν· νῦν δὲ λέγωμέν τινα κατὰ μέρος ἀναφερόμενα.

Τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Νῶε ἐβασίλευσαν τρεῖς ἄνθρωποι πρῶτον, ὁ Κρόνος, ὁ Τιτὰν, καὶ Ἰαπετὸς, διαιρέσαντες κατὰ κλῆρον τὸ πατρικὸν βασίλειον, ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔτι, ὅςτις συνέδησεν αὐτοὺς μὲ συνθήκας καὶ ὁμολογίας, ἵνα βασιλεύωσιν ἐν εἰρήνῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἦσαν βασιλεῖς καὶ ἴσως διέφερον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων κατά τινα προτερήματα, σωματικὰ, ἢ ἠθικὰ καὶ ψυχικὰ, ὠνόμαζον αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι υἱοὺς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς διὰ εὐγένειαν, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτῶν διέλυσαν τὰς συνθήκας, καὶ ἐμάχοντο οἰκειοποιούμενοι ἕκαςος ὅλην τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας. Τέλος δὲ, ἡ μήτηρ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῶν, καὶ οἱ προὔχοντες, ἔπεισαν αὐτοὺς εἰς διαλλαγὰς, καὶ ἀπεφασίσθη, νὰ βασιλεύῃ ὁ Κρόνος πρεσβύτατος καὶ βασιλικώτατος ὢν, ἐπὶ συμφωνίᾳ, νὰ μὴ ἀναθρέψῃ ἀρσενικὰ τέκνα, ἵνα ἐπιςρέψῃ ἡ βασιλεία εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Τιτᾶνος. Ἡ Ῥέα ὅμως ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔπεμψε μυςικῶς, τὸν μὲν Δία εἰς τὴν Φρυγίαν, τὸν δὲ Ποσειδῶνα καὶ Πλούτωνα, τὸν μὲν εἰς τὴν Δωδώνην, τὸν δὲ εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ἵνα ἀνατραφῶσιν ἐκεῖ. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Τιτᾶν, ὅςτις εἶχεν ἑξήκοντα παῖδας, ἐκίνησε πόλεμον, καὶ ὑπερτερήσας ἐφυλάκωσε τὸν Κρόνον καὶ τὴν Ῥέαν. Αὐξήσαντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ Κρόνου καὶ νικήσαντες τοὺς Τιτᾶνας, ἔνθα ἐφονεύθησαν πάντες οἱ παῖδες τοῦ Τιτᾶνος, ἠλευθέρωσαν τοὺς γονεῖς αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον τότε σχεδὸν γέρων καὶ ποδαγρὸς ὁ Κρόνος, παραίτησε την βασιλειαν εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ (α).

Κατ' ἄλλους δὲ, εἰς τὴν Κιλικίαν ἐβασίλευσεν ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ, κυρίως ὀνομαζόμενοι οὕτω, καὶ ἐ-

---

(α) Σιβύλλ. χρησμ. λόγ. Γ'. Λουκιαν. ἐν Κρόν.

γέννησαν τὸν Ἄδανον, Σάρον Ὄσαστον, Ἄνδην, Κρόνον, Ῥέαν, Ἰαπετὸν καὶ Ὄλυμβρον, ἢ Ὄλυμπον. Ἐβασίλευσε δὲ ὕστερον ὁ Κρόνος ἐκεῖ, ὃν ἐτίμησαν ὡς Θεὸν ἔτι ζῶντα οἱ Σόλυμοι τῆς Κιλικίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφόνευσεν ὕστερον εἰς μάχην τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν, τὸν Ἄρταλον, ἢ Ἄρπαλον, Δρύον καὶ Τροσώβων, ἢ Τόσιβιν, ἐτίμησαν αὐτοὺς, καὶ παρημέλησαν τὴν λατρεῖαν τοῦ Κρόνου. Ὁ δὲ Ἄδανος ἔκτισε τὴν πόλιν Ἄδανα ἀπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς σήμερον ὀνομαζομένην, καὶ ἐπίσημον διὰ τὴν γενομένην ἐν αὐτῇ ὑπερβολικὴν θέρμην τὸ θέρος, ὥστε διασκορπίζονται εἰς τὰ ὄρη οἱ ἐγκάτοικοι. Ἀπὸ δὲ τοῦ Σάρου ὠνομάσθη ὁ Σάρος ποταμὸς, ὁ Κοίρανος πρότερον ὀνομαζόμενος. Σάρον δὲ ἔλεγον τὸν κύριον, ἢ βασιλέα, οἱ Πέρσαι· ὅθεν καὶ τὸ Κοίρανος καὶ Σάρος εἶναι τὸ αὐτό· ὡσαύτως ἔλεγον Σάνδην τὸν Ἡρακλέα· διὰ τοῦτο νομίζεται, ὅτι τὸ Ἄνδης καὶ Σάνδης ἦτον ὁμοίως τὸ αὐτό. Οὗτοι δὲ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐπολέμησαν τοὺς Ταρσεῖς, καὶ μὴ δυνηθέντες νὰ λάβωσι τὴν Ταρσὸν, ἔκτισαν τὴν ῥηθεῖσαν πόλιν. Ὁ δὲ Ἰαπετὸς ἀφῆκε μίαν θυγατέρα Ἀγχιάλην ὀνομαζομένην, ἀφ' ἧς ὠνομάσθη ἡ πόλις τῆς Κιλικίας Ἀγχιάλη, καὶ ὁ ποταμὸς Ἀγχιαλεύς. Αὕτη δὲ ἐγέννησεν υἱὸν Κύδνον ὀνομαζόμενον, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη ὁ ποταμὸς Κύδνος· ὁ δὲ Κύδνος ἐγέννησεν υἱὸν Παρθένιον, ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθη ἡ Ἀγχιάλη Παρθενία, καὶ ἔπειτα Ταρσός. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ἄλλη ἦτον ἡ Ταρσὸς καὶ ἄλλη ἡ Ἀγχιάλη· καὶ ὅτι ὁ Σαρδανάπαλος ἔκτισεν εἰς μίαν ἡμέραν ἀμφοτέρας τὰς πόλεις ταύτας, ὅπου ἐσώζετο καὶ ἐπίγραμμα αὐτοῦ τοιοῦτον·

Ταῦτ' ἔχω, ὅσσ' ἔφαγον, καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τερπνὰ πάθον· τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται

Ἔτι δὲ ἐκεῖ ἦτον καὶ τὸ ἑξῆς.

Σαρδανάπαλος ὁ Κυνδαράξεω παῖς Ἀγχιάλην καὶ Ταρσὸν ἔδειμεν ἐν ἡμέρα

μιῇ· ἔσθιε, πίνε, παῖζε, ὡς τ' ἄλλα τούτου οὐκ ἄξια.

Τοῦτο μὲν ἔςω οὕτως· ἀλλὰ δὲν λέγουσι πόθεν ὠνόμασεν αὐτὰς οὕτως· ὅθεν φαίνεται, ὅτι ἀνέκτισεν αὐτὰς ἀρχαιοτέρας καὶ ἐπονομασμένας οὔσας (α).

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἰδιαίτερα, καὶ ἄλλα τινὰ εἰς τὰ Ῥωμαϊκὰ ῥηθέντα· ὅτι δὲ κατέτρωγε τὰ τέκνα αὐτοῦ, νομίζεται ὑπό τινων Ἱςορικὴ ἀλληγορία ποιητικῶς ἐκφραζομένη. Ὅτι δηλαδὴ ἐφύλαττεν αὐτὰ κεκλεισμένα κατὰ τὸν Ἀσιατικὸν τρόπον· ἢ τὰ ἐδίωκε πρὸς καιρὸν, ἢ τὰ ἐκήρυττεν ἄκληρα τῆς διαδοχῆς, ἐπειδὴ ἐξήμεσεν αὐτὰ πάλιν, φαγὼν τὸ φάρμακον τῆς Μήτιδος· οἷον, ἀναγκασθεὶς διὰ συμβουλῆς ἠλευθέρωσεν αὐτὰ ἐκ τῆς φυλακῆς. Ἡ δὲ πέτρα, ἣν κατέπιεν ἀντὶ τοῦ Διὸς, τὴν Ἀβαδὶρ καὶ Βαίτυλον καλουμένην, δηλοῖ, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ ἡ Ῥέα τέκνον ξένον καὶ ὑποβολιμαῖον νὰ φυλακώσῃ· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, καὶ Βαίτυλον ἂν καταπίνοις. Τὸ δὲ Ἀβαδὶρ σημαίνει παιδίον ἀλλότριον Φοινικιςί. Ἡ δὲ τομὴ τῶν αἰδοίων σημαίνει τομὴν δυνάμεως· διότι ἐκεῖθεν γνωρίζεται ὁ ἀνὴρ, ὡς καὶ ἤδη χαρακτηρίζουσιν ἐκεῖθεν τοὺς δυνατοὺς εἰς πᾶν ἔργον οἱ ἁπλοῖ. Ὅθεν καὶ ὁ Οὐρανὸς καὶ Κρόνος ςερηθέντες τῶν βασιλείων, ςρατευμάτων καὶ χρημάτων, δὲν ἦσαν πλέον ἄνδρες. Δὲν εἶναι ὅμως ἀπίθανον, ὅτι ὁ Κρόνος εὐνούχισε τὸν Οὐρανὸν, ἵνα μὴ γεννήσῃ καὶ ἄλλα τέκνα διαδόχους τῆς βασιλείας· ἐπειδὴ ὡς λέγει ὁ Σαγχουνιάθων, ἐτεκνοποίει ἀκαταπαύςως ἐκ τῶν παλλακίδων. Ἡ δὲ ἀδαμαντίνη ἅρπη σημαίνει ὅπλον σιδηροῦν, διότι ἀδάμαντα ἔλεγον καὶ τὸν σίδηρον μεταφορικῶς, ὡς λέγει ὁ σχολιαςὴς τοῦ Ἡσιόδου (β). Φαίνεται δὲ, ὅτι ἐχρημάτισε δίκαιος καὶ

(α) Στέφαν. ἐν Ἀδάν. καὶ Ἀγχιάλ. καὶ Σχόλ. Εὐςάθ. ἐν Διονυσ. Περιηγησ. 875. Πλούταρχ. ἐκλειποτ. χρηςηρ. 421.

(β) Ἀσπίδ. Ἡρακλ. 137. καὶ Θεογον. 459. 485.

ἔννομος βασιλεὺς ὁ Κρόνος· ὅθεν ἦτον καὶ ὁ χρυσοῦς αἰὼν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὡς εἴρηται. Τινὲς δὲ ἀλληγοροῦσι καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ χρόνου, ὅτε ἦσαν οἱ ἄνθρωποι ἁπλοῖ καὶ ἄκακοι.

Λατρεία. Ἐλάτρευον δὲ αὐτὸν πανταχοῦ Θυσιάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν, ὡς εἴρηται, ἐν τῷ περὶ Θυσιῶν, καὶ ἀλλαχοῦ, διαφόρως ὀνομαζόμενον· ὡς εἰς τὴν Συρίαν, Φοινίκην, Καρχηδόνα, Ἑλλάδα, Ἰταλίαν, Κελτογαλατίαν, κ. τ. λ. Ὀλίγους ναοὺς ὅμως ἔκτισαν εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Κρόνου· ἐπειδὴ ὁ Παυσανίας ἀναφέρει ἕνα μόνον εἰς τὴν Ἦλιδα ἀρχαιότατον, ὃν ἔκτισαν οἱ τοῦ χρυσοῦ γένους ἄνθρωποι, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κρόνου, κατὰ τὸν λόγον τῶν Ἠλείων· καὶ ἄλλον εἰς τὰς Ἀθήνας κοινὸν αὐτοῦ τε καὶ τῆς Ῥέας. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, εἶχον ναὸν αὐτοῦ ἐπίσημον ἐν τῇ ὀγδόῃ ἐνορίᾳ, ὅπου ἐφύλαττον τοὺς Θησαυροὺς, τοὺς νόμους, καὶ τὰς σημαίας αὐτῶν (α).

Ἐπίθετα· Ἀγκυλομήτης, Ἀμείλικτος, Αἰνολέτης, Ἀμίαντος, Ἄλκιμος, Εὐρυγένειος, Κρατερὸς, Μέγας, Μεγασθενὴς, Οὐρανίδης, Παιδοφόνος, Παιδοβρὼς, Πρόμαντις, Πολύπηχυς, Παγγενέτωρ, Πανδαμάτωρ, Ποικιλομύθης, Ποικιλόβουλος, Πρεσβύτης. Στυγνὸς, Τιτὰν, Ὑγρὸς, Φέριστος, Ὠμηστὴρ.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Ἱστορία τοῦ Οὐρανοῦ, τῶν προγόνων καὶ ἀπογόνων αὐτοῦ, κατά τινα νεωτέραν γνώμην.

Εἴρηται μὲν κατὰ τὰς διαφόρους γνώμας, ὅτι εἶχον Οὐρανὸν βασιλέα οἱ Φοίνικες, Ἀτλάντειοι καὶ

(α) Ἠλειακ. Πρώτ. Ζ'. 4. Ἀττικ. Ιη'. 4. Μακρόβ. Κρόν. Α'. η'.

ἄλλοι, ὡς καὶ Κρόνους καὶ Δίας καὶ λοιποὺς, ἔνθα φαίνονται ὡς διάφορα τὰ πρόσωπα ταῦτα, διαφόρως ἀναφερόμενα. Ὁ δὲ Πεζρὼν Παῦλος ὁ γράψας περὶ γλώσσης καὶ ἀρχαιολογίας τῶν Κελτῶν, καὶ ἐξεδόθη τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἐν Παρισίοις τῷ 1706, ἐξετάσας ἀκριβῶς καὶ ἐπιπόνως τὰ σωζόμενα τοῦ Σαγχουνιάθωνος, Εὐημέρου, Διοδώρου καὶ λοιπῶν, ἐξέδωκέ τινα Ἱςορίαν, ἐν ᾗ κατάγει τὸ γένος τῶν Κελτῶν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ. Κατὰ τὴν γνώμην οὖν τούτου συνάγεται ἡ ἑξῆς Ἱςορία.

Οἱ Σκύθαι οἱ πρὸς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς ἄνω Ἀσίας οἰκοῦντες, διαιρεθέντες εἰς πολλὰ μέρη, μετῴκησαν εἰς τὴν Μαργιανὴν, Βακτριανὴν, εἰς τὰ ἀνατολικώτερα τῆς Σουγδιανῆς, καὶ εἰς τὴν Ἰβηρίαν καὶ Ἀλβανίαν, μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, οἵτινες ὠνομάζοντο τότε κοινῶς Σκύθαι καὶ Σάκαι (*). Οὗτοι τοίνυν πληθυνθέντες καὶ μὴ ἔχοντες γῆν ἱκανὴν, εἰσέβαλον πρῶτον μὲν, κατὰ Στράβωνα, εἰς τὴν Ἀρμενίαν, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν Καππαδοκίαν, καὶ τέλος κατεςάθησαν περὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν, ὅπου ἔκτισαν τὴν πόλιν Ἀκμονίαν ἀπὸ τοῦ Ἡγεμόνος αὐτῶν Ἄκμονος ὀνομασθεῖσαν, κατὰ Στέφανον. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη καὶ τὸ ἐκεῖ Ἀκμόνιον ἄλσος, κατὰ Φερεκύδην. Ὁ δὲ Ἄκμων εἶχεν ἀδελφὸν Δοίαντα καλούμενον, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη τὸ Δοιάντιον πεδίον τῆς Φρυγίας. Πατὴρ δὲ τούτων ἦτον ὁ Φάνης, ἢ ὁ Μανεύς· οὗτος δὲ ἀγνοεῖται τίνος υἱὸς ἦτον, καὶ μέχρι τούτου γνωρίζεται ἡ γενεὰ τοῦ Οὐρανοῦ. Ἐκεῖθεν δὲ καταβὰς εἰς τὴν Φρυγίαν ὁ Ἄκμων, ἔκτισε καὶ ἐκεῖ πόλιν Ἀκμονίαν, καὶ κυριεύσας ὕςερον τὴν Συρίαν καὶ Φοινίκην, ἀπέθανεν εἰς τὸ

(*) Ὕςερον δὲ ὠνομάζοντο Σάκαι ἰδίως μόνον οἱ πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τῆς Σουγδιανῆς οἰκοῦντες, ὡς ὠνομάζοντο ἰδίως καὶ οἱ Μασαγέται, καὶ ἄλλα τοσαῦτα ἔθνη, ἅπερ ἦσαν πάντα Σκυθικά.

κυνήγιον, καὶ ἀποθεωθεὶς ὠνομάσθη Ὕψιςος. Οὗτος ἄρα εἶναι ὁ Ἐλιοῦν καὶ Ὕψιςος, ὁ πατὴρ τοῦ Οὐρανοῦ, ὡς εἴρηται ἐν τῇ Θεογονίᾳ τῶν Φοινίκων, ὃν ἀναφέρει ὁ Σαγχουνιάθων, ὡς ἐξ ἄλλης γενεᾶς καταγόμενον, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς προτέρας τῶν Φοινίκων, καὶ ὅτι ἐκ τούτου ἐγεννήθη μεγάλη γενεὰ τῶν Θεῶν (α).

Μείνας οὖν ὁ Οὐρανὸς διάδοχος τοῦ πατρικοῦ βασιλείου, ἔλαβε γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Γῆν, ἢ Τιταίαν, ἀφ᾿ ἧς ὠνομάσθησαν τὰ τέκνα αὐτῶν Τιτᾶνες, κατὰ Διόδωρον, ὡς καὶ ὁ Οὐρανὸς ὠνομάσθη οὕτως ἀςρονόμος ὤν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Τιτᾶνες ἦσαν εὔῤῥωςοι καὶ ἄτακτοι, ὠνομάζοντο καὶ Γίγαντες καὶ Τιτᾶνες ἀδιαφόρως, διότι ἐκαυχῶντο, ὅτι ἦσαν τέκνα τῆς Γῆς. Διὰ τοῦτο ὠνόμαζον ὕςερον Γίγαντας τοὺς τοιούτους ἀτάκτους καὶ ἀπειθεῖς, ὡς ὠνόμασαν καὶ τοὺς λῃςὰς τῆς Θεσσαλίας, ὡς μετ᾿ ὀλίγον ῥηθήσεται. Φιλόδοξος δὲ ὢν ὁ Οὐρανὸς, καὶ μὴ εὐχαριςούμενος εἰς τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, ἐπέρασεν εἰς τὴν Θρᾴκην, ϗ καταβὰς ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκυρίευσε καὶ αὐτὴν καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ κατέςησε τὴν διοίκησιν εἰς τὴν Κρήτην, ὅπου ἀφῆκε τινὰ ἀδελφὸν αὐτοῦ διοικητὴν Δία ὀνομαζόμενον, ὅςτις ἐγέννησε τινας υἱοὺς τοὺς Κούρητας καλουμένους. Ὁ δὲ Οὐρανὸς ςρατεύσας πρὸς τὰ δυτικώτερα, καὶ ἐλθὼν μέχρι τῆς Ἰσπανίας, ἐπέρασε διὰ τοῦ ςενοῦ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ κατῆλθε μέχρι τῶν Ἀτλαντείων, καθυπέταξε καὶ τὰ παραθαλάσσια μέρη. Ὅθεν ἔλεγον οἱ Ἀτλάντειοι, ὅτι ἐβασίλευσε καὶ ἐκεῖ ὁ Οὐρανός. Ἐπιςρέψας δὲ πάλιν εἰς τὴν Ἰσπανίαν, καὶ ἀναβὰς πρὸς τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης μέρη, ὑπέταξε καὶ ἐκεῖνα. Διὰ τοῦτο ἄρα λέγει ὁ Πεζρὼν, ὅτι κατάγονται οἱ Κελτοὶ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὁ Οὐρανὸς εἶχε μὲν πολλὰ τέκνα, ἐπισημότερα

(α) Στέφαν. ἐν Ἄκμ.ον. Β΄. 994. καὶ Δοιαντ. καὶ σχολ. Ἀπολλων.

τερα δὲ ἦσαν ὁ Τιτᾶν, ὁ Ὠκεανὸς, ὁ Ὑπερίων, ὁ Ἰαπετὸς καὶ Κρόνος ὁ νεώτατος, οἵτινες ἐρεθιζόμενοι ὑπὸ τῆς μητρὸς διὰ τὴν πρὸς τὰς παλλακίδας ὁρμὴν τοῦ Οὐρανοῦ, ἐπανεςάτησαν κατὰ τοῦ πατρὸς, ἐκτὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, ὅςτις, ὡς φαίνεται, ἦτον διοικητὴς διωρισμένος τῆς Ἀφρικῆς ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη καὶ τὸ πέλαγος ἐκεῖνο Ὠκεανός. Αὕτη δὲ ἡ ἐπανάςασις συνέβη εἰς τὴν Φοινίκην, ὅπου ἦτον ὁ θρόνος τοῦ βασιλείου, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ Οὐρανοῦ ἡ βασίλισσα, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. Ὅθεν ἐπέςρεψεν ἐκεῖσε ὁ Οὐρανὸς, εἰς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ τούτου, καὶ νικήσας, ἐφυλάκωσε τοὺς ἀποςάτας. Τὸν δὲ Κρόνον ἢ δὲν ἐφυλάκωσε νέον ἔτι ὄντα, ἢ ἠλευθέρωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ ἐκ τῆς φυλακῆς, διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς. Οἰκονομήσας οὖν τρόπον ὁ Κρόνος καὶ μέρος τῶν προυχόντων ἱκανὸν, συνεργείᾳ τῆς Γῆς, ἠλευθέρωσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ τότε καταινικήσαντες τὸν Οὐρανὸν, ἔλαβον τὴν βασιλείαν αὐτοὶ, καὶ κατέςησαν τὸν Κρόνον βασιλέα, ἢ διὰ εὐγνωμοσύνην, ἢ χάριν τῆς μητρὸς, ἥτις ἠγάπα αὐτὸν εἰς ὑπερβολὴν νεώτατον καὶ χαριέςατον ὄντα, ὡς ἡ Παρύσατις τὸν Κῦρον. Ἀντεςάθησαν μὲν τινὲς τῶν Τιτάνων εἰς τοῦτο, ἀλλ' ὁ Κρόνος ἔχων τὸ ἰσχυρώτερον μέρος, ἐταπείνωσεν αὐτούς. Ὁ δὲ Οὐρανὸς καταντήσας εἰς ζωὴν ἰδιωτικὴν, ἀπέθανεν ὑπὸ τῆς λύπης, ἢ τμηθεὶς τὰ αἰδοῖα, ὡς εἴρηται, κατὰ τὸν τριακοςὸν χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ὡς λέγει ὁ Σαγχουνιάθων· Ὕςερον ὅμως ὁ Κρόνος μετεχειρίσθη κακῶς καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο κατηράσθησαν αὐτὸν ἀμφότεροι οἱ γονεῖς, ὅ,τε πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ, νὰ πάθῃ καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῶν τέκνων αὐτοῦ. Αὕτη δὲ ἡ κατάρα συνηθίζεται πάντοτε κατὰ τῶν ἀχαρίςων τέκνων.

Μείνας οὖν ὁ Κρόνος βασιλεὺς ἐκείνου τοῦ ἀπείρου βασιλείου, ἔλαβε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ῥέαν γυναῖκα, καὶ ἐγέννησε πολλὰ τέκνα. Ἀλλ' ἐνθυμούμενος τὴν κατάραν τῶν γονέων, καὶ νομίζων αὐτὴν ὡς χρησ-

μόν, ἐφύλαττεν αὐτὰ κεκλεισμένα, κατὰ τὴν ἔτι ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν τῶν Ἀσιατικῶν, ἵνα μὴ ἔχωσι κοινωνίαν μετὰ τῶν ἔξω, καὶ διεγείρωσί τινα συνωμοσίαν καὶ ἐπανάςασιν κατ' αὐτοῦ, ὡς οἱ Τιτᾶνες κατὰ τοῦ Οὐρανοῦ. Ἐφέρετο δὲ ἀλαζονικῶς καὶ δεσποτικῶς καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Τιτᾶνας, ὥςε ἐγένετο ἀφόρητος. Ὡσαύτως καὶ ἡ Ῥέα βαρέως ἔφερε τὴν πρὸς τὰ τέκνα αὐτῆς σκληρότητα. Ὅθεν διατρίβουσα τότε εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ἐγέννησε τὸν Δία, καὶ ἔςειλεν αὐτὸν εἰς τὴν Κρήτην, ἵνα ἀναθρέψωσιν αὐτὸν ἐκεῖ μυςικῶς οἱ θεῖοι αὐτῆς Κούρητες, παρωργισμένοι ὄντες καὶ ἐκεῖνοι πρὸς τὸν Κρόνον διὰ τὴν ἀλαζονείαν καὶ ὑπεροψίαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἄρα ἀνέτρεφον αὐτὸν εἰς τὸ ἄντρον μυςικῶς. Ἀνατρεφόμενος οὖν ἐκεῖ ὁ Ζεὺς ὑπὸ τῶν πολεμικῶν ἐκείνων Κουρήτων, καὶ διδασκόμενος διὰ τοὺς σκοποὺς αὐτῶν, ἐγένετο νέος χαριέςατος καὶ πλήρης τόλμης καὶ γενναιότητος, καὶ πολλῶν ἀρετῶν καὶ τροτερημάτων κάτοχος.

Τέλος δὲ μὴ ὑποφέροντες τὴν ἀλαζονείαν τοῦ Κρόνου οἱ Τιτᾶνες, ἐπανεςάτησαν, καὶ νικήσαντες ἐφυλάκωσαν αὐτὸν, ὅτε ἦτον ὁ Ζεὺς εἰς ἡλικίαν ἱκανήν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Ζεὺς, καὶ συνάξας ςράτευμα Κρητικὸν, ἐςράτευσε κατὰ τῶν Τιτάνων, καὶ νικήσας αὐτοὺς ἀποκατέςησε πάλιν τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον, ἔπειτα ἐπέςρεψεν εἰς τὴν Κρήτην νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ὡς βασιλεὺς, τιμώμενος καὶ θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν Κρητῶν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐβασίλευσεν ὁ Κρόνος πολλοὺς χρόνους ἐν εἰρήνῃ· πρὸς τὸ γῆρας ὅμως ὑποπτευόμενος τὴν δύναμιν τοῦ Διὸς, ἠρώτησε τὸ μαντεῖον, καὶ ἔλαβε χρησμὸν βεβαιοῦντα τὴν ὑποψίαν αὐτοῦ. Ὅθεν ἐδοκίμασε νὰ φονεύσῃ αὐτὸν δολίως· ἀλλ' ἐκεῖνος ἔχων φίλους πολλοὺς, καὶ προειδοποιούμενος ἀπέφυγεν ὅλας τὰς ἐνέδρας, ὥςε ὁ Κρόνος παρεσκευάζετο ἀναφανδὸν κατ' αὐτοῦ. Ὁμοίως προπαρεσκευάσθη εἰς ἀντίςασιν καὶ ἐκεῖνος, βλέπων τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐπιβουλὰς, ἔπειτα καὶ

τὰς ἀναφανδὸν ἑτοιμασίας. Καὶ οὕτω περάσας μετ' ὀλίγον ὁ Κρόνος εἰς τὴν Κρήτην μετὰ δυνάμεως πολλῆς, ἐνικήθη, προδοθεὶς ὑπὸ τῶν οἰκείων διοικητῶν, καὶ ἐπέςρεψε βιαίως εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἐπιδιώξας δὲ αὐτὸν ὁ Ζεὺς, ἐκρότησε καὶ δευτέραν μάχην εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἔνθα νικηθεὶς κατὰ κράτος ὁ Κρόνος, κατέφυγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς τὸν Ἴανον.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν ηὗρε μὲν καλὴν ὑποδοχὴν ὁ Κρόνος, ὅμως δὲν ἡσύχαζε, παρακινῶν καὶ διεγείρων τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Τιτᾶνας, διεσπαρμένους ὄντας εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ φθονοῦντας τὴν δύναμιν τοῦ Διός. Πεισθέντες οὖν οἱ Τιτᾶνες ὑπό τε τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ ἰδίου συμφέροντος, καὶ συνάξαντες ςρατεύματα ἱκανὰ, παρεσκεύασαν πόλεμον δεκαετῆ, μέγα καὶ φρικτὸν, κατὰ τοῦ Διός. Ἐνικήθησαν ὅμως πολλάκις εἰς πολλὰς καὶ διαφόρους μάχας, καὶ τέλος ἀἀναγκασθέντες, κατέφυγον εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ὅπου ἦλθε καὶ ὁ Κρόνος ἐκ τῆς Ἰταλίας, καὶ παρεσκευάζοντο πάλιν εἰς ἀντίςασιν (*). Τότε τοίνυν ἐκαθαρίσθη ἡ Ἑλλὰς ἐκ τούτων, καὶ ἠλευθέρωσεν ὁ Ζεὺς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλακῆς, ὅπου κατέκλεισεν αὐτοὺς ὁ Κρόνος πρότερον. Ἔπειτα παρασκευασθεὶς, ἔδωκε τὴν διοίκησιν τοῦ ςόλου εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ποσειδῶνα, καὶ οὕτως ἐςράτευσεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν, καὶ συνεκρότησε τὴν τελευταίαν μάχην περὶ τὴν πόλιν Ταρτησὸν, ἔνθα ἐνικήθησαν κατὰ κράτος οἱ Τιτᾶνες· καὶ οἱ μὲν ἐφονεύθησαν, οἱ δὲ διεσκορπίσθησαν, καὶ ἐκρίθησαν τὰ πράγματα, ἔπαυσε καὶ ὁ δεκαετὴς πόλεμος τῶν Τιτάνων λεγόμενος. Ὁ δὲ Κρόνος ἐπιςρέψας εἰς τὴν Σικελίαν, ἀπέθανεν ὑπὸ τῆς λύπης, ἢ ἐδοκίμασε καὶ αὐτὸς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ, ὡς καὶ ὁ Οὐρανὸς ὑπ' αὐτοῦ.

(*) Ταύτην τὴν εἰς τὸ μέρος τοῦτο φυγὴν ἔπλασαν οἱ ποιηταὶ ἐξορίαν εἰς τὸν Τάρταρον καὶ φυλακήν· τοιαῦτα σημαίνει καὶ ἡ φυλακὴ τῶν Ἑκατογχείρων, καὶ λοιπῶν. Τὰ δὲ Θηρία, ἅπερ ἐφύλαττον αὐτοὺς ἦσαν ςρατηγοί.

Μετὰ δὲ τὴν νίκην ταύτην, καὶ τὸν θάνατον τοῦ Κρόνου, ἔμεινεν ὁ Ζεὺς βασιλεὺς αὐτοκράτωρ, καὶ ἔκτοτε ἀριθμεῖται ὁ χρόνος τῆς βασιλείας αὐτοῦ· ἔλαβε καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἥραν γυναῖκα, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ πατρὸς καὶ πάππου αὐτοῦ. Διαιρέσας δὲ τὸ βασίλειον εἰς πολλὰς ἐπαρχίας, ἀφῆκε διοικητὴν τῆς Ἱσπανίας καὶ Κελτογαλατίας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Πλούτωνα· τῆς δὲ Ἀφρικῆς τὸν ἐξάδελφον αὐτοῦ Ἄτλαντα· ἢ ἥρπασεν αὐτὴν ὁ Ἄτλας μεταξὺ τοῦ ῥηθέντος πολέμου· αὐτὸς δὲ ἐκράτησε τὴν Ἑλλάδα, τὰς νήσους τῆς μεσογείου θαλάσσης, καὶ τὴν ἐν Ἀσίᾳ προπατορικὴν κληρονομίαν, καὶ ἔςησε τὸν θρόνον καὶ τὰ βασίλεια αὐτοῦ εἰς τὸν Ὄλυμπον, τὸ ὑψηλότατον ὄρος τῆς Μακεδονίας, καὶ ἀσφαλέςατον ὀχύρωμα πρὸς τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας, ἵνα κρατῇ εἰς χαλινὸν τοὺς λῃςὰς καὶ κακούργους τῆς Θεσσαλίας, τοὺς Γίγαντας λεγομένους, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Εἶχεν ὅμως βασίλεια καὶ εἰς τὴν Κρήτην, καὶ διέβαινε καὶ ἐκεῖ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὅτε δὲν ἔλλειπεν εἰς τὰς ἐκςρατείας. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν καὶ διοικήσεων δὲν ἀναφέρεται ἐνταῦθα, ὡς λέγει ἡ κοινὴ γνώμη, ὅτι διῃρέθη τὸ βασίλειον εἰς τρία μέρη· καὶ τὸ μὲν ἔλαβεν αὐτὸς, τὸ δ' ἄλλο ὁ Πλούτων, καὶ τὸ τρίτον ὁ Ποσειδῶν· ἐκείνη ὅμως ἡ διαίρεσις εἶναι ἴσως ποιητική· ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἀναφέρεται ὁ Ζεὺς ὡς μονάρχης, καὶ συμφωνεῖ με ταύτην. Καθότι ὁ Πλοῦτων ἦτον ἔπαρχος τοῦ μέρους ἐκείνου, ὅπερ ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι ᾅδην, ὡς χαμηλότερον δηλαδή· ὁ δὲ Ποσειδῶν τῆς θαλάσσης, ἐπειδὴ ἦτον ναύαρχος τοῦ ςόλου, εἰς φύλαξιν τῆς μεσογείου θαλάσσης· ὁ δὲ Ζεὺς τοῦ Οὐρανοῦ, οἷον τὸ ἀσιατικὸν καὶ ὑψηλότερον νομιζόμενον μέρος, ὅπερ ἔμεινεν ἐν τῇ συνηθείᾳ τῶν Ἑλλήνων μέχρι πέρισυ· Ὅθεν ἀνάβασις Κύρου, καὶ ἀνέβαινον πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. Ποτὲ δὲν εἶπον ὅμως καὶ ἀνάβασιν πρὸς τὴν Ἰταλίαν, οὔτε τὴν ἐκςρατείαν τῶν Ἀργοναυτῶν εἶπον ἀνάβασιν πρὸς τὴν

Κολχίδα. Ὠνομάσθη δὲ Ὀλύμπιος καὶ τὸ βασίλειον αὐτοῦ Ὄλυμπος, ἐπειδὴ εἶχε τὸν θρόνον καὶ τὰ βασίλεια αὐτοῦ εἰς τὸν Ὄλυμπον.

Πάντες οἱ ἀρχαῖοι Ἱςορικοὶ, οἱ γράψαντες τὰ Κρητικὰ, ἐπαινοῦσιν ὁμοφώνως τὸν Δία, ὡς καλὸν, δίκαιον, ἔννομον καὶ εὐεργετικὸν βασιλέα. Ἔτι δὲ καὶ φρόνιμον, ἀνδρεῖον, ςρατηγικὸν καὶ πολιτικὸν, καὶ νομοθέτην ἄριςον πρὸς εὐνομίαν, ἡσυχίαν καὶ εὐδαιμονίαν τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ, καὶ ἐξολοθρευτὴν τῶν κακούργων καὶ λῃςῶν, τῶν ταραττόντων τὴν κοινὴν ἡσυχίαν. Καὶ ἂν τὰ συγγράμματα ἐκείνων δὲν σώζονται σῶα, ὅμως εὑρίσκονται τεμάχια αὐτῶν εἰς ἄλλους συγγραφεῖς. Δὲν ἀπέφυγεν ὅμως καὶ ὁ Ζεὺς τὴν μέθην τῆς δόξης, τὴν ὁρμὴν τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἀπολύτου δυνάμεως εἰς τὰ τοιαῦτα, τὰ ὑπὸ τῶν κολάκων μάλιςα συντελούμενα. Ἐξέκλινεν εἰς ἔρωτας ἀπλήςους καὶ ἀκολάςους, εἰς ἁρπαγὰς καὶ φθορὰς παρθένων καὶ ἀλλοτρίων γυναικῶν. Καὶ ἂν δὲν εἶναι ὅλα κακουργήματα αὐτοῦ, τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν ςηλιτευόμενα, ὅμως ἔπραξε καὶ αὐτὸς πολλὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεσώρευσαν πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὅθεν ἡ φυγὴ καὶ συνωμοσία κατ' αὐτοῦ τῆς Ἥρας, καὶ ἡ ζηλοτυπία, καὶ τὰ λοιπά. Ἀπέθανε δὲ καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Κρήτην ὁ Ζεὺς, καὶ ἐκήδευσαν αὐτὸν οἱ Κούρητες· ἐπέγραψαν καὶ ἐπίγραμμα ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ. Ὡς δὲ λέγει ὁ Σουΐδας καὶ Κεδρηνὸς, καὶ ἄλλοι τινὲς, οὗτος ἦτον ὁ Πῖκος Ζεὺς, ὅςτις παρέδωκε τὴν δυτικὴν βασιλείαν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἑρμῆν, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν εἴκοσι χρόνων. Ἐβασίλευσε μὲν ἑξήκοντα δύο χρόνους μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κρόνου, καὶ τὴν τελείαν καταςροφὴν τῶν Τιτάνων, καὶ παρήγγειλε νὰ τὸν θάψωσιν εἰς τὴν Κρήτην. Περὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἀνέφερον πολλοὶ συγγραφεῖς, ὅτι ἦτον πλησίον τῆς πόλεως Κνωσσοῦ· τὴν δὲ ἐπιγραφὴν ἀναφέρουσι διαφόρως. Τινὲς μὲν· „ἐνθάδε κεῖται θανὼν Πῖκος Ζεύς."

Τινὲς δ' ἄλλως· πάντες δ' ἀναφέρουσι τὸ Δία, ἢ Ζῆνα, ἢ Ζάν.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Διὸς, διῃρέθη τὸ βασίλειον εἰς πολλὰ καὶ μικρὰ βασίλεια, ἔνθα ἐβασίλευον οἱ συγγενεῖς καὶ ἀπόγονοι αὐτοῦ τε καὶ τῶν Τιτάνων, οὓς ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν. Γνωρίζομεν ὅμως δύο γενεὰς τοῦ Ἡρωϊκοῦ αἰῶνος καταγομένας ἀμέσως ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῶν Τιτάνων. Ἡ μὲν Κρήτη ἔμεινεν εἰς τοὺς Τιτᾶνας, οἵτινες ὑπῆρχον ἐκεῖ πολὺν καιρὸν ὕϛερον· ἐβασίλευσεν ὅμως εἰς αὐτοὺς ὁ Κρὴς υἱὸς τοῦ Διὸς, ἀμέσως μετὰ τὸν Δία, κατ' Ἔννιον καὶ Εὐήμερον· καὶ ἐκ τούτου τοῦ Κρητὸς κατάγονται οἱ βασιλεῖς τῆς Κρήτης, ὁ Ἀϛερίων, ὁ ὀνομασθεὶς καὶ αὐτὸς Ζεὺς, οἱ Μίνωες καὶ οἱ λοιποὶ, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Οἱ δὲ Κούρητες ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ κατέϛησαν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Ὁ μὲν Κρόνος καὶ Ἰαπετὸς ἦσαν ἀδελφοὶ, Τιτᾶνες, καὶ υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ἐγέννησαν, ὁ μὲν Κρόνος τὸν Δία, ὁ δὲ Ἰαπετὸς τὸν Προμηθέα· Ὁ Ζεὺς ἄρα καὶ Προμηθεὺς ἦσαν ἐξάδελφοι πρῶτοι· ὁ δὲ Προμηθεὺς ἐγέννησε τὸν Δευκαλίωνα, ἀνεψιὸν τοῦ Διὸς, ὅϛτις ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐκόσμησαν, κατεκάλλυναν καὶ ἐπόλισαν πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ἐξ ὧν κατάγεται τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Καὶ οὗτος ὁ πανταχοῦ ἀναφερόμενος Οὐρανὸς, ἦτον εἷς καὶ μόνος ὁ υἱὸς τοῦ Ἄκμονος.

Ταύτην οὖν τὴν σύμφωνον μὲ τὰ πράγματα καὶ συμβεβηκότα Ἱϛορίαν, βεβαιοῦσι καὶ μαρτυροῦσι πάντες οἱ ἀρχαῖοι Ἱϛορικοὶ καὶ Ποιηταί· ὁ Ἡσίοδος, Καλλίμαχος, Διόδωρος, Λουκιανὸς, Εὐσέβιος, Σαγχουνιάθων, Εὐήμερος, Ἔννιος, Λακτάνσιος καὶ ἄλλοι πολλοὶ, οἵτινες ἔγραψαν διεσπαρμένως καὶ κατὰ μέρος, κατὰ τὰς ἀρχαίας καὶ διαφόρους παραδόσεις. Αὗται δὲ αἱ παραδόσεις ἀθροιζόμεναι καὶ ἐξεταζόμεναι κριτικῶς, ἀποτελοῦσι τὴν ῥηθεῖσαν Ἱϛορίαν κεφαλαιωδῶς. Ἐπειδὴ, ὡς εἴρηται, ἕκαϛον πρόσωπον ἔχει καὶ ἰδιαιτέραν

Ἱςορίαν, καὶ συμβεβηκότα ἴδια· ὡς ὁ Προμηθεὺς, ὁ Ἄτλας, καὶ σχεδὸν πάντες. Ὅτι δὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Ἀσίας ἦτον πολυανθρωπότατον, μαρτυρεῖται ὑπὸ πάντων τῶν ἐξετασάντων τὴν ἀρχαίαν Ἱςορίαν. Καὶ ὅτι ἐφώρμησαν τὰ ἔθνη ἐκεῖνα πολλάκις, καὶ ἐπέρασαν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ἀλλαχοῦ, μαρτυρεῖται καὶ τοῦτο· ἔχομεν προσέτι καὶ νεώτερα παραδείγματα τοῦ Ἀτίλα καὶ τῶν Οὔνων, καὶ τῶν μέχρι τῆς Αἰγύπτου καταβάντων Σκυθῶν. Ἂν ὅμως φαίνεται ἀπίθανος ἡ ἐκςρατεία τοῦ Οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς Φοινίκης μέχρι τῆς Ἱσπανίας, συγκρίνομεν αὐτὴν μὲ τὴν νεωτάτην ἐκςρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀπὸ τῆς Μακεδονίας μέχρι πέραν τοῦ Ἰνδοῦ. Καὶ οὕτω δὲν ἀμφιβάλλομεν ὕςερον καὶ περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐκςρατειῶν τοῦ Διονύσου, Ἡρακλέους καὶ λοιπῶν, ἂν εἶναι ὁ λόγος περὶ τούτου μόνον. Καὶ μάλιςα ὁ Ἀλέξανδρος ἐςράτευσεν ἐκ τοῦ ὀλιγανθρωποτάτου καὶ πτωχοτάτου μέρους τῆς Εὐρώπης, πρὸς τὸ πολυανθρωπότατον καὶ πλουσιώτατον τῆς Ἀσίας, ὅπου ηὗρεν ἀνθιςάμενα βασίλεια μέγιςα, πολυανθρωπότατα καὶ πλουσιώτατα. Ὁ δὲ Οὐρανὸς ἐκ τοῦ ἐναντίου ςρατεύων, ἴσως δὲν ηὗρεν, οὐχὶ ἰσόῤῥοπον δύναμιν, ἀλλ' οὐδ' ὁπωσοῦν ἐναντίαν, ὡς καὶ ὁ Ἀτίλας μέχρι τῆς Γαλλίας. Καὶ διέβαινεν ὡς περιηγητὴς τὰς ἐπαρχίας, διατάττων τὰς διοικήσεις μόνον. Ὅθεν καὶ δὲν ἀναφέρεται πόλεμος αὐτοῦ πρὸς ξένον τινὰ, ἀλλὰ πρὸς τοὺς οἰκείους μόνον ἀποςάτας. Τοῦ Διὸς ὅμως θρυλλεῖται ὁ πρὸς τοὺς Γίγαντας μέγας πόλεμος.

Κατηγοροῦσι δὲ τὸν ῥηθέντα Ἱςορικὸν, ὡς λέγει ὁ Βανιὲρ, μόνον, ἐπειδὴ εἶπεν ἀπιθάνως, ὅτι οἱ Κελτοὶ κατάγονται ἀμέσως ἐκ τῶν Τιτάνων, καὶ ὅτι ὁμιλοῦσιν ἔτι τὴν γλῶσσαν ἐκείνων κατὰ τὴν κάτω Βρετανίαν, καὶ εἰς μερικὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀγγλίας (α).

(α) Τόμ. Γ'. 283.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ἱςορία τῆς Οἰκογενίας τοῦ Διὸς παρὰ Διοδώρῳ ἀναφερομένη, κατὰ τὰς Κρητικὰς παραδόσεις.

Εἰς σαφεςέραν δὲ κατάληψιν τῶν ῥηθέντων καὶ ῥηθησομένων, καὶ εἰς διάκρισιν τοῦ γένους τοῦ Διὸς, ἀναφέρομεν ἐνταῦθα κεφαλαιωδῶς καὶ τὰς Κρητικὰς παραδόσεις. Οἱ πρῶτοι αὐτόχθονες τῆς Κρήτης ἦσαν οἱ Ἐτεοκρῆτες, καὶ οἱ Ἰδαῖοι Δακτυλοι, καὶ μετὰ τούτους οἱ Κούρητες, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν τῶν Κουρήτων κατῴκησαν οἱ Τιτᾶνες τὴν Κνωσσίαν χώραν, ὅπου ἐσώζοντο ἐρείπια καὶ οἰκόπεδα τῆς Ῥέας, καὶ ἄλση κυπαρίσσων μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Διοδώρου, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ. Τοὺς δὲ Τιτᾶνας ἔλεγον καὶ ἐκεῖνοι υἱοὺς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἢ τῆς Τιταίας, ἤ τινος τῶν Κουρήτων, ἀριθμοῦντες μόνον ἕξ· τὸν Κρόνον, Ὑπερίονα, Κοῖον, Ἰαπετὸν, Ὠκεανὸν, καὶ Κριὸν, ὃν ὁ Ἡσίοδος λέγει Κρεῖον· καὶ πέντε Τιτανίδας. Ῥέαν, Θέμιν, Μνημοσύνην, Φοίβην καὶ Τηθύν. Τούτων οὖν τινες ἐπενόησαν πολλὰ ὠφέλιμα πράγματα εἰς εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων. Περὶ τοῦ Οὐρανοῦ δὲ δὲν εἶχον ἀκριβῆ γνῶσιν, ἐπειδὴ δὲν ἔμεινεν ἐκεῖ ἴσως πολὺν καιρὸν, ὡς ἔφη καὶ ἡ προτέρα γνώμη. Ὅθεν ἔλεγον τοὺς Τιτᾶνας ἀμφιβόλως υἱοὺς αὐτοῦ, ἤ τινος τῶν Κουρήτων.

Τῶν μὲν οὖν Τιτάνων, ὁ μὲν Ὑπερίων παρετήρησε τὰς κινήσεις τοῦ Ἡλίου καὶ Σελήνης, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται κατ' ἄλλας παραδόσεις. Τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἐφεύρημα ἀναφέρουσιν, εἰμὴ, ὅτι ὁ Προμηθεὺς υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ ἐφεῦρε τὰ πυρεῖα ἐργαλεῖα, δἰ ὧν ἀνάπτεται τὸ πῦρ, ὡς ὁ παρ' ἡμῖν πυροβόλος καὶ ἡ πυρίτις πέτρα. Ὁ δὲ Κοῖος καὶ ἡ Φοίβη ἐγέννησαν τὴν Λητώ.

Τῶν δὲ Τιτανίδων, ἡ μὲν Μνημοσύνη ἐπενόησε τὰς ὀνομασίας τῶν πραγμάτων, τοὺς λογισμοὺς καὶ τὰς ἐνθυμήσεις· οἷον, πῶς νὰ ὀνομάζηται ἕκαςον πρᾶγμα, πῶς νὰ συλλογίζωνται καὶ νὰ ἀριθμῶσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ πῶς νὰ ἐνθυμῶνται τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὸν κοινὸν βίον πράγματα· ὅθεν ὠνόμασαν αὐτὴν Μνημοσύνην. Ἡ δὲ Θέμις ἐπενόησε τὰς μαντείας, θυσίας, τοὺς νόμους, τὴν εὐνομίαν, καὶ εἰρήνην, καὶ ἡσυχίαν.

Ὁ δὲ Κρόνος λέγουσιν, ὅτι ἦτον ὁ πρεσβύτατος τῶν Τιτάνων, καὶ ἐβασίλευσε δικαίως καὶ νομίμως, ἐδίδαξε τὴν δικαιοσύνην, ἁπλότητα καὶ ἀκακίαν, τοὺς ὑποκειμένους αὐτοῦ· καὶ μετέβαλεν αὐτοὺς εἰς δίαιταν ἥμερον· ὅθεν ὠνομάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ χρυσοῦς αἰὼν, ἐπειδὴ ἦσαν οἱ ἄνθρωποι πάντες ἰσότιμοι ἔχοντες ἐπίσης καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ, διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν καὶ νομοθεσίαν. Περιῆλθε δὲ καὶ ἐξουσίασε πολλοὺς τόπους, καὶ μάλιςα τοὺς πρὸς τὴν δύσιν. Λαβὼν δὲ γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ῥέαν, ἐγέννησε τὴν Ἑςίαν, Δήμητραν, Ἥραν, τὸν Δία, Πλούτωνα καὶ Ποσειδῶνα, οἵτινες ἐπενόησαν πολλὰ καλὰ, ὡς καὶ οἱ πρόγονοι αὐτῶν.

Καὶ ἡ μὲν Ἑςία ἐπενόησε τὴν οἰκοδομὴν τῶν οἴκων· ἡ δὲ Δήμητρα τὸν σίτον φυόμενον μεταξὺ τῶν ἀγρίων χόρτων· συνάξασα τοίνυν αὐτὸν ἐπενόησε καὶ τὸ σπείρειν, τὴν συγκομιδὴν καὶ τὰ λοιπά. Ἀγανακτήσασα δὲ μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Περσεφόνης, κατέκαυσεν ὅλον τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὰς ἀποθήκας σίτον. Μετὰ δὲ τὴν εὕρεσιν τῆς Περσεφόνης ἐφιλιώθη πάλιν μὲ τὸν Δία, καὶ δοῦσα σπόρον τῷ Τριπτολέμῳ, ἔπεμψεν αὐτὸν νὰ διδάξῃ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ πανταχοῦ. Ἐπενόησε δὲ καὶ πολλοὺς νόμους, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Θεσμοφόρος.

Ὁ δὲ Ποσειδῶν ἐπενόησε τὴν τάξιν καὶ χρῆσιν τοῦ ςόλου πρῶτος, καὶ τὰ λοιπὰ ναυτικὰ, ζῶντος ἔτι τοῦ Κρόνου, καὶ ἐκεῖνος ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν

τοῦ ςόλου διὰ τὴν τοιαύτην ἐμπειρίαν αὐτοῦ εἰς τοῦτο. Ἔτι δὲ αὐτὸς ἐπενόησε πρῶτος καὶ τὴν Ἱππικὴν τέχνην, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη καὶ Ἵππιος.

Ὁ δὲ Πλούτων ἐπενόησε τοὺς ἐνταφιασμοὺς καὶ τὰς ἐπικηδείους τιμὰς, ἅπερ πρότερον δὲν ἦσαν. Διὰ τοῦτο ἄρα ἐτιμήθησαν, ἡ μὲν Ἑςία ὡς ἔφορος τῶν οἴκων, ἡ δὲ Δήμητρα τῶν καρπῶν, ὁ Ποσειδῶν τῆς Θαλάσσης, καὶ ὁ Πλούτων τοῦ ᾅδου

Ὁ δὲ Ζεὺς ἀνετράφη εἰς τὸ ἄντρον, κατὰ τὸν κοινῶς λεγόμενον τρόπον· ὅθεν τὸ ἄντρον ἐκεῖνο καὶ οἱ περὶ αὐτὸ λειμῶνες ἦσαν Ἱερὰ αὐτοῦ. Καὶ μάλιςα ὅτε ἐκόμιζον αὐτὸν εἰς τὸ ἄντρον οἱ Κούρητες, ἔπεσεν εἰς τὸν δρόμον ὁ ὀμφαλὸς αὐτοῦ, παρὰ τὸν Τρίτωνα ποταμὸν, καὶ διὰ τοῦτο ὠνόμασαν τὸν τόπον ἐκεῖνον Ὀμφαλὸν, καὶ τὸ πέριξ πεδίον Ὀμφάλειον. Ἀνδρωθεὶς δὲ ὁ Ζεὺς, ἐγένετο ἀνώτερος, καθ' ὅλας τὰς ψυχικάς τε καὶ σωματικὰς ἀρετὰς, πάντων σχεδὸν τῶν μέχρι τότε φανέντων ἀνθρώπων. Ἐνταῦθα ἀναφέρονται δύο γνῶμαι, ὧν ἡ μία λέγει, ὅτι ὁ Κρόνος λαβὼν χρησμὸν, ὅτι εἷς υἱὸς αὐτοῦ μέλλει νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν, ἠφάνιζε τὰ τέκνα αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέτρεφεν ἡ Ῥέα τὸν Δία μυςικῶς. Ἡ δ' ἄλλη, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κρόνου, ἔλαβεν ὁ Ζεὺς ἐννόμως τὴν βασιλείαν ἄνευ τινὸς βίας πρὸς τὸν πατέρα. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπολέμησε τοὺς ἐν τῇ Κρήτῃ Τιτᾶνας, ἔχων καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἄλλους συμμάχους. Οὗτοι δὲ οἱ Τιτᾶνες εἶχον τινὰ ἀρχηγὸν Μύλινον καλούμενον. Παρασκευαζόμενος δὲ πρὸς τὸν πόλεμον τοῦτον, ἐθυσίασεν εἰς τὸν Οὐρανὸν, Ἥλιον καὶ Γῆν, καὶ ἐσήμαινον νίκην τὰ Ἱερά. Ἐνίκησε τοίνυν κατὰ κράτος τοὺς Τιτᾶνας ἀσυμφώνους ὄντας· ἐπειδὴ ἐπίσημος τὶς αὐτῶν Μουσαῖος ὀνομαζόμενος, αὐτομολήσας πρὸς τὸν Δία, ἐτιμήθη μεγάλως. Μετὰ δὲ τὴν καταςροφὴν τῶν Τιτάνων ἐπολέμησε τοὺς Γίγαντας εἰς τὴν Φρυγίαν, οἵτινες εἶχον ἀρχηγὸν τὸν Τυφῶνα· καὶ τοὺς ἄλλους Γίγαντας εἰς τὴν Παλλήνην τῆς Μακεδονίας, καὶ Φλέ-

γραν τῆς Ἰταλίας, καὶ τέλος περιῆλθεν ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἐξολοθρεύων τοὺς κακούργους, καὶ εὐεργετῶν τοὺς ἀγαθοεργούς. Ἔπειτα ἔδωκε καὶ τὰς ἀνηκούσας τιμὰς καὶ ἀμοιβὰς εἰς τοὺς συμμάχους καὶ ἀδελφοὺς αὐτοῦ· εἶτα δὲ κατέςησε κριτήρια καὶ κριτὰς, ἵνα μὴ ἀδικῶνται οἱ ἀδύνατοι ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων, διέταξεν εὐνομίαν, δικαιοσύνην καὶ ἰσότητα δημοκρατικὴν μεταξὺ πάντων τῶν ἀνθρώπων· ἔκτισε καὶ πόλιν πρῶτος εἰς τὴν Κρήτην περὶ τὸ ὄρος Δίκτην, ὅπου ἐγεννήθη, ἧς τὰ ἐρείπια ἐσώζοντο μέχρι Διοδώρου· ἐκεῖ ἑωρτάσθη καὶ ὁ γάμος αὐτοῦ, πλησίον τοῦ Θήρηνος ποταμοῦ, ὡς εἴρηται.

Ἐγέννησε δὲ τὴν Ἀφροδίτην, Ἀθηνᾶν, Εἰλείθειαν, Ἄρτεμιν, τὰς Ὥρας, τὰς Χάριτας, τὰς Μούσας, τὸν Ἥφαιςον, Ἄρην, Ἀπόλλωνα, Ἑρμῆν, Διονυσον, Ἡρακλέα. Καὶ τὴν μὲν Ἥραν λέγουσι γυναῖκα αὐτοῦ, τὰ δὲ τέκνα ταῦτα δὲν λέγουσιν ἐκ ποίων γυναικῶν ἐγεννήθησαν. Ἀλλ᾽ ὅτι τινὰ μὲν τούτων ἐπενόησαν ἐφευρήματα κοινωφελῆ, τινὰ δὲ διέταξεν ὁ Ζεὺς εἰς ἐπιςασίαν καὶ ἐπιμέλειαν τοιούτων ἔργων, ὅσα ἐπενόησεν αὐτός.

Καί τὴν μὲν Ἀφροδίτην διέταξε, νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς ἡλικίας τῶν παρθένων, ποτε πρέπει νὰ ὑπανδρεύωνται, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς ταῦτα· οἷον περὶ τῆς τελετῆς τῶν γάμων, κ. τ. λ. Τὰς δὲ Χάριτας, νὰ ἐπιμελῶνται τὴν κόσμησιν τῶν σωμάτων, τὸν ὀρθὸν σχηματισμὸν τῶν μελῶν, καὶ τὸν λοιπὸν εὐπρεπῆ καὶ εὐσχήμονα καλλωπισμὸν τοῦ σώματος, ἵνα μὴ φαίνωνται οἱ ἄνθρωποι ἄγριοι, ἀηδεῖς, ἀποτρόπαιοι πρὸς ἀλλήλους, καὶ μισητοὶ, καὶ δύσκολοι πρὸς κοινωνίαν, καὶ ἐξημέρωσιν. Ἔτι δὲ, νὰ φροντίζωσι καὶ περὶ ἀμοιβῆς τῶν εὐεργεσιῶν, περὶ τῶν διδομένων καὶ ἀντιλαμβανομένων δώρων καὶ χαρίτων, ἵνα μὴ καταφρονῶνται καὶ παρορῶνται οἱ Εὐεργέται, καὶ ψυχραίνονται διὰ τοῦτο, ὅπερ προξενεῖ πίκραν καὶ οὐχὶ γλυκύτητα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ

ἐπομένως, βλαβερὸν εἰς τὴν ἐξημέρωσιν. Τὴν δὲ Εἰλείθυιαν, νὰ ἐπιμελῆται τὰς τικτούσας γυναῖκας, καὶ τὰς Ὥρας, εἰς διατήρησιν τῆς Εὐνομίας, δικαιοσύνης, καὶ εἰρήνης. Καὶ αὗται μὲν ἔλαβον τὴν ἐπιςασίαν τούτων τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐπινενοημένων· οἱ δὲ ἑξῆς εἰσὶν εὑρεταὶ τῶν ῥηθησομένων.

Καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ ἐξημέρωσε τὰς ἐλαίας, τὰς μεταξὺ τῶν ἄλλων δένδρων φυομένας καὶ ἀγνωρίςους μέχρι τότε· ἐπενόησε τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν, τὴν συγκομιδὴν τοῦ καρποῦ, καὶ τὴν κατεργασίαν καὶ χρῆσιν τοῦ ἐλαίου· ἔτι δὲ τὰ γυναικεῖα ἔργα, τὴν κατασκευὴν τῶν ἐνδυμάτων, τὴν τεκτονικὴν, τὸν αὐλὸν, καὶ ἄλλα πολλὰ ὠφέλιμα καὶ φιλότεχνα ἔργα· ὅθεν ὠνομάσθη καὶ Ἐργάνη. Ἡ δὲ Ἄρτεμις ἐπιτηδεύθη τὴν τροφὴν καὶ θεραπείαν τῶν νηπίων, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Κουροτρόφος.

Αἱ δὲ Μοῦσαι ἐπενόησαν τὴν εὕρεσιν τῶν γραμμάτων, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Διὸς, καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν ἐπῶν, τὴν ποιητικὴν λεγομένην. Πρὸς τοὺς λέγοντας δὲ, ὅτι οἱ Σύροι εὗρον τὰ γάμματα, καὶ οἱ Φοίνικες ἐκόμισαν αὐτὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπεκρίνοντο, ὅτι οὔτε οἱ Σύροι εὗρον αὐτὰ, οὔτε οἱ Φοίνικες, ἀλλὰ μετέβαλλον τοὺς τύπους μόνον οἱ Φοίνικες. Καὶ ἐπειδὴ ἐδέχθησαν τοὺς τύπους τούτους οἱ Ἕλληνες, καὶ ὠνόμαζον αὐτοὺς Φοινικείους, ἐνομίσθησαν εὑρήματα τῶν Φοινίκων, ὡς ἐδέχθη δηλονότι καὶ ἡ Εὐρώπη ἤδη τοὺς ἀριθμητικοὺς τύπους τῶν Ἀράβων.

Ὁ δὲ Ἥφαιςος ἐπιτηδεύθη τὴν διὰ τοῦ πυρὸς κατεργασίαν τῶν μετάλλων, τοῦ σιδήρου, χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν. Ὁ δὲ Ἄρης κατεσκεύασε πρῶτος τὴν ςρατιωτικὴν πανοπλίαν, τὸ ἀνδρεῖον γνώρισμα καὶ εὐγενὲς καλλώπισμα τοῦ γένους, καὶ ὀχύρωμα εἰς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, καὶ αποσόβησιν τῶν ἐχθρῶν καὶ τυράννων. Ἐπενόησε καὶ τὴν τακτικὴν τέχνην, καὶ ἐναγώνιον εἰς τὰς μαχας ἐνέργειαν· ἐκάθαριζε καὶ τὴν γῆν φονεύων τοὺς ἀπειθεῖς καὶ κα-

κούργους, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, τοὺς βλαβεροὺς εἰς τὴν κοινὴν ἡσυχίαν. Ὁ δὲ Ἀπόλλων εὗρε τὴν κιθάραν, κιθαρῳδίαν, τὸ τόξον, τὴν τοξικὴν, καὶ τὴν μαντικὴν θεραπείαν, κατὰ τὸν ἀρχαῖον, καὶ μέχρι τοῦδε σωζόμενον τρόπον, εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἑλλάδα, καὶ πανταχοῦ σχεδὸν· καὶ μάλιςα, ὅπου δὲν ἦναι Ἰατροὶ, ἐκεῖ βασιλεύει ἡ ἀπάτη αὕτη τῶν γραιῶν καὶ γεροντίων. ὕςερον δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀσκληπιὸς προσεπενόησε τὴν διὰ τῶν φαρμάκων ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν θεραπείαν, ἐξετάσας τὰς ἐνεργείας καὶ δυνάμεις τῶν χόρτων, καὶ τῆς χειρουργικῆς· ὅθεν ἐνομίσθη ἀρχηγὸς καὶ πατὴρ τῆς ἀληθοῦς Ἰατρικῆς.

Ὁ δὲ Ἑρμῆς ἐπενόησε τὰς ἐπικηρυκείας, καὶ τὰς διαλλαγὰς καὶ σπονδὰς εἰς τοὺς πολέμους· ἔτι δὲ τὰ μέτρα καὶ τοὺς ςαθμοὺς, τὸ ἐκ τῆς ἐμπορίας κέρδος, τὴν παλαίςραν, τὴν εὐγλωττίαν, ἀπαγγελίαν, καὶ τὴν λύραν. Ταύτην δὲ τὴν λύραν κατεσκεύασε μετὰ τὴν δυςυχίαν τοῦ Μαρσύου, ὅτε ὁ Ἀπόλλων μετανοήσας συνέτριψε τὴν κιθάραν. Ὁ δὲ Διόνυσος ἐφεῦρε τὰ ἐκεῖ ῥηθέντα περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Περσεφόνης. Ὁ δὲ Ὀρφεὺς εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὰς τελετὰς τῶν Ἑλλήνων καταμελιζόμενον ὑπὸ τῶν Τιτάνων. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς αὐτῶν ἦτον ἀνδρειότατος καὶ δικαιότατος· ὅθεν περιερχόμενος τὴν γῆν ἐκόλαζε τοὺς κακούργους καὶ τυράννους, ἐφόνευε καὶ τὰ θηρία, ὥςε κατέςησε πολλὰς χώρας οἰκησίμους, ἀκατοικήτους πρότερον οὔσας, διὰ τοὺς λῃςὰς καὶ τὰ θηρία. Ἦλθε δὲ καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ διὰ τοῦτο ἐτίμησαν αὐτὸν καὶ ἐκεῖ, ὅςτις ἀπέθανεν ἄτρωτος καὶ ἀνίκητος. Τοῦτον οὖν μιμούμενος καὶ ὁ Θηβαῖος ὕςερον, κατεγίνετο εἰς τὰ τοιαῦτα.

Ἐκεῖ λέγουσιν ὅτι ἐγεννήθη καὶ ἡ Βριτόμαρτις καὶ ὁ Πλοῦτος. Ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἐγεννήθη πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ἐκεῖ Τρίτωνος ποταμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη καὶ Τριτογένεια, καὶ εἶχον Ἱερὸν αὐτῆς ἐκεῖ, ἔνθα ἐγεννήθη. Εἰς τὴν Κρήτην ἐτίμησαν πρῶτον τοὺς

Θεοὺς τούτους, καταςήσαντες καὶ τὰς τελετὰς καὶ τὰ μυςήρια αὐτῶν, ἅπερ ἑώρταζον ἀρχαιόθεν ἀναφανδὸν ἐπ' ὄψιν πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ Κνωσσῷ, καὶ ἐκεῖθεν ἔλαβον οἱ ἄλλοι Ἕλληνες τὰ μυςήρια τῆς Ἐλευσῖνος καὶ Σαμοθράκης, καὶ ἑώρταζον αὐτὰ μυςικῶς.

Ἐκεῖθεν τοίνυν ὁρμώμενοι οἱ Θεοὶ οὗτοι, περιήρχοντο τὴν οἰκουμένην, διδάσκοντες τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν εἰς εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ διὰ τοῦτο ἐτιμήθησαν πανταχοῦ. Καὶ ἡ μὲν Δήμητρα ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἡ δὲ Ἀφροδίτη ἦλθε πρῶτον εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ διατρίψασα ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὴν πόλιν Ἐρύκην, ἐπεςρέψεν εἰς τὴν νῆσον Κύθηρον, καὶ ἐκεῖθεν ἐπέρασεν εἰς τὴν Πάφον τῆς Κύπρου, καὶ τέλος, εἰς τὴν Συρίαν· ὅθεν ἐτιμήθη εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, Ἐρυκίνη, Κυθήρια, Παφία, καὶ Συρία ἐπονομαζόμενη. Ὁ δὲ Ἀπόλλων διέτριψεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον εἰς τὴν Δῆλον, Λυκίαν, καὶ Δελφούς. Ἡ δὲ Ἄρτεμις εἰς τὴν Ἔφεσον, Πόντον, Περσίδα, καὶ εἰς τὴν Κρήτην· ὅθεν ὠνομάσθη Ἐφεσία, Ταυροπόλος, Περσία, καὶ Κρησία.

Ταῦτα τοίνυν ἔλεγον οἱ γράψαντες τὰ Κρητικὰ, κατὰ τὰς Κρητικὰς παραδόσεις, ἅπερ ἐφύλαξεν ὁ Διόδωρος (α), ἐπειδὴ τὰ συγγράμματα ἐκείνων δὲν ἰσώζονται.

ΚΕΦΑ´ΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Περὶ τῶν Γιγάντων καὶ τῆς Γιγαντομαχίας.

Γίγαντας ἀναφέρουσι πολλοὶ Ἱςορικοὶ κατὰ τὰς περιγραφὰς τῶν ποιητῶν. Ὅτι ἦσαν τοιοῦτοι γιγαν-

---

(α) Ε΄. [illegible]

τιαῖοι ἄνθρωποι, καὶ εὑρέθησαν καὶ μνήματα, καὶ ὀςᾶ, καὶ ὀδόντες, καὶ ἄλλα τοιαῦτα σημεῖα, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἀποδεικνύοντα τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν, ὑπὸ ἀξιοπίςων Ἱςορικῶν ἀναφερόμενα, Πλουτάρχου, Παυσανίου, Πλινίου, καὶ ἄλλων πολλῶν. Ἰδίοις ὀφθαλμοῖς ὅμως οὐδὲν τοιοῦτον εἶδον οὗτοι, ἀλλ' ἔγραψαν ὡς ἤκουσαν αὐτὰ ὑπ' ἀνθρώπων ἰδιωτῶν, δεισιδαιμόνων, καὶ πίςιν Ἱςορικὴν μὴ ἐχόντων. Ὅθεν οἱ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ τοιοῦτοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ ταῦτα εἶναι πλάσματα καθ' ὑπερβολὴν τῆς ποιητικῆς φαντασίας, ἀνάλογα τῆς ἀγριότητος καὶ βαρβαρότητος ἐκείνων τῶν κακούργων ἀνθρώπων. Εὑρέθησαν μὲν, καὶ ἔτι εὑρίσκονται ἄνθρωποι, ἔχοντες μέγεθος καὶ ἀνδρείαν διάφορον, οὐχὶ ὅμως τοιοῦτοι, νὰ διαβαίνωσι τὴν μεσόγειον θάλασσαν πεζοὶ, καὶ νὰ βρέχωνται μόλις μέχρι τῆς ὀσφύος, καὶ νὰ ῥίπτωσι τὰ μέγιςα ὄρη ὡς πέτρας, καὶ τὰ δένδρα ὡς ἀκόντια. Τὸ ἐναντίον δὲ τούτων ἔπλασαν τοὺς ἀνυπάρκτους Πυγμαίους.

Οἱ Γίγαντες τοίνυν ἦσαν ἀποςάται, λῃςαὶ, καὶ κακοῦργοι, καὶ ἤθελον, οὐχὶ νὰ λεηλατῶσι μόνον τὸ βασίλειον τοῦ Διὸς, ἀλλὰ νὰ διώξωσιν αὐτὸν καὶ ἐκ τοῦ θρόνου, καὶ νὰ ἁρπάςωσι καὶ τὴν Ἥραν, κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, ὡς μαρτυροῦσι τοῦτο αἱ ἁρπαγαὶ τῶν τοσούτων γυναικῶν. Τέσσαρες δὲ ἀναφέρονται οἱ πόλεμοι τῶν Γιγάντων, καὶ εἰς τέσσαρα μέρη· εἰς τὴν Ἀσίαν· ἔνθα ἦτον ςρατηγὸς ὁ Τυφών· εἰς τὴν Παλλήνην ὁ Πορφυρίων, εἰς τὴν Θεσσαλίαν οἱ Ἀλωεῖδαι, καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἄλλοι. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἦτον σύμφωνος ἡ ἐπανάςασις πανταχοῦ καὶ σύγχρονος· ἐπειδὴ εἰς τὸν πόλεμον τῆς Παλλήνης ἀναφέρεται καὶ ὁ Τυφὼν, καὶ οἱ Ἀλωεῖδαι· ἢ ἦσαν ὅλοι ὁμοῦ, καὶ ὕςερον νικηθέντες, διεσκορπίσθησαν· ἢ οἱ ποιηταὶ ἀνέφερον αὐτοὺς συγκεχυμένους. Οἱ Ἀλωεῖδαι ὅμως ἦσαν μεταγενέςεροι τοῦ Διὸς, καὶ ἀπόγονοι τοῦ Δευκαλίωνος, ὡς λέγει ὁ Ἀπολλόδωρος· ἐπειδὴ ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἀλωέως,

ὁ δὲ Ἀλωεὺς τῆς Κανάκης θυγατρὸς τοῦ Αἰόλου τοῦ Δευκαλίωνος· ὅθεν ἄλλοι ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ Γίγαντες τῆς Θεσσαλίας, οἱ σύγχρονοι τοῦ Διός· οἱ δὲ πόλεμοι τούτων ἀναφέρονται ὡς ἰδιαίτεροι, ὡς εἴρηται.

Εἴρηται δέ, ὅτι ὁ Ζεὺς εἶχε τὰ βασίλεια αὐτοῦ εἰς τὸν Ὄλυμπον, οἱ δὲ Γίγαντες τῆς Θεσσαλίας καταλαβόντες τὸ Πήλιον ὄρος, καὶ τὴν Ὄσσαν, ὠχυρώθησαν ἐκεῖ, καὶ παρεσκευάζοντο, νὰ ἐφορμήσωσιν εἰς τὸν Ὄλυμπον· ὅθεν λέγει ἡ ποίησις, ὅτι ἔβαλον τὸ Πήλιον ἐπὶ τῆς Ὄσσης. Τοιούτους δὲ εἶχεν ἡ Θεσσαλία καὶ ὕστερον τοὺς Κενταύρους καὶ Λαπίθας. Ἐνικήθησαν ὅμως, καὶ ἴσως κατέφυγον καὶ αὐτοὶ πρὸς τοὺς ἄλλους εἰς τὴν Παλλήνην.

Ἐν δὲ τῇ Παλλήνῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ὑπερίσχυσεν ὁ Πορφυρίων, καὶ ἥρπασε καὶ τὴν Ἥραν, τὴν ὁποίαν ἠγάπα ἀναμφιβόλως· ἀλλ' ὁ Ζεὺς καὶ Ἡρακλῆς καταδιώξαντες, ἐφόνευσαν αὐτόν, καὶ ἔλαβον τὴν Ἥραν. Καὶ οὕτως ἔχασαν τὸν ἀρχιςράτηγον οἱ Γίγαντες· ἀλλ' εἶχον ἔτι τὸν Ἀλκυονέα, ὅςτις ἦτον ἐκ τῆς Παλλήνης, καὶ καλὰ ὠχυρωμένος ἐν αὐτῇ· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἦτον ἄτρωτος καὶ ἀθάνατος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· ἀνίκητος δηλονότι. Ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς συμβουλῇ τῆς Ἀθηνᾶς, ὅ ἐςι, τῆς ςρατιωτικῆς ἐμπειρίας, εἵλκυσεν αὐτὸν ἔξω τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ οὕτω τὸν ἐδάμασε. Τέλος δὲ νικηθέντες, ἀφ' οὗ ἐφονεύθησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ςρατηγοί, διεσκορπίσθησαν οἱ λοιποί, ὅπου ἐδυνήθη ἕκαςος· ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ἀναφερόμενοι ὀνομαςί, ἦσαν ςρατηγοί, καὶ ἀρχιςράτηγος πάντων ὁ Πορφυρίων, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς.

Ἐπειδὴ ὁ μὲν Ἄθως ἀναχωρήσας ὠχυρώθη εἰς τὸ ὄρος Ἄθωνα, καὶ ἐκεῖθεν παρασκευαζόμενος, ἐςράτευεν ἔξω πάλιν· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἔῤῥιπτε τὸν Ἄθωνα κατὰ τῶν Θεῶν· ὅ ἐςιν, ἔλαβεν εἰς βοήθειαν αὐτοῦ τοὺς περὶ τὸν Ἄθωνα οἰκοῦντας. Ὁ δὲ Πολυβώτης, ὁ ναύαρχος τῶν Γιγάντων, διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος τοῦ ναυάρχου τοῦ Διός, κατέφυγεν εἰς τὴν Κῶ, ὅπου

ὁ Ποσειδῶν ἐσκέπασεν αὐτὸν μὲ τὴν νῆσον· οἷον, διήγειρε τοὺς ἐγκατοίκους κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Μίμας καταφυγὼν εἰς τὴν Λῆμνον, διήγειρε τοὺς Λημνίους κατὰ τοῦ διώκοντος αὐτοῦ ςρατηγοῦ, τοῦ Ἄρεως. Τὸν δὲ Ἐγκέλαδον κατεδίωξεν ἡ Ἀθηνᾶ μέχρι τῆς Σικελίας, ὅπου ἐσκέπασεν αὐτὸν μὲ ὅλην τὴν νῆσον ταύτην· ὅπερ ἐςίν, ὁ φρόνιμος ςρατηγὸς ἐκεῖνος, ὁ διώξας αὐτὸν, διήγειρεν ὅλην τὴν Σικελίαν κατ' αὐτοῦ

Τινὲς μὲν ἀναφέρουσιν ἀδιαφόρως τοὺς Γίγαντας καὶ Τιτᾶνας, συγχέοντες καὶ τὰς Τιτανομαχίας μὲ τὰς Γιγαντομαχίας· ὅθεν λέγουσι καὶ τὴν Γιγαντομαχίαν εἰς τὴν Ταρτησὸν, ἥτις ἦτον ἡ Τιτανομαχία. Αὕτη δὲ ἡ σύγχυσις συνέβη, ἐπειδὴ οἱ ποιηταὶ ἔπλασαν υἱοὺς τῆς γῆς καὶ τοὺς Γίγαντας, ὡς καὶ τοὺς Τιτᾶνας· καὶ ἐπειδὴ ἐπολέμησαν ἀμφότερα τὰ γένη ἐναντίον τοῦ Διὸς, εἶπον αὐτοὺς τινες συγκεχυμένως καὶ ἀδιαφόρως, Τιτᾶνας καὶ Γίγαντας. Τὸ δὲ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ, ὅτι οἱ Τιτᾶνες ἦσαν υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ ἐξ αἵματος βασιλικοῦ, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῆς βασιλείας, πρῶτον μὲν μὲ τὸν πατέρα αὐτῶν Οὐρανὸν, ἔπειτα δὲ μὲ τὸν Κρόνον, καὶ τέλος μὲ τὸν Δία· καὶ οἱ πόλεμοι αὐτῶν ἦσαν οἰκιακοὶ, καὶ πρὸς ἀλλήλους· οἱ δὲ Γίγαντες ἦσαν ἀγενεῖς καὶ συςήματα λῃςρικὰ καὶ ςασιαςικὰ, καὶ σύμφωνα κατὰ τοῦ Διὸς μόνον, καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ μεταγενέςεροι τῶν Τιτάνων, καὶ οἱ τόποι τῶν πολέμων αὐτῶν ἦσαν διάφοροι, οἵτινες καταδιωκόμενοι ὡς ςασιαςικοὶ καὶ ἀποςάται, ἐςρατοπέδευον εἰς τόπους ὀχυροὺς· καὶ ἔμειναν οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν μέχρις Ἡρακλέους τοῦ Θηβαίου· ὡς ὁ δεύτερος Ἀλκυονεὺς, καὶ ὁ Εὐρυμέδων βασιλεὺς τῶν Φαιάκων. Ἔτι δὲ Γίγαντας ἔλεγον πάντας τοὺς τοιούτους ὡς τοὺς καπιταναίους τῆς Ἑλλάδος ἤδη, Μποκοβαλαίους, Σολιώτας, Λάμπρον καὶ ἄλλους. Τοὺς δὲ πολέμους αὐτῶν ὕψωσε πολὺ καὶ ἡ ποιητικὴ φαντασία· ἐπειδὴ ἂν ἐζωγραφίζετο ὁ πόλεμος τῶν Σολιωτῶν, ἡ ναυμαχία τοῦ Λάμπρου, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ

όποῖα ἦσαν εἶδος γιγαντομαχίας, ὑπὸ τινος τοιούτου καλαμου καὶ φαντασίας, ἐγίνοντο βεβαίως γιγαντομαχίαι εἰς τοὺς μεταγενεςέρους. Περὶ μὲν τοῦ Τυφῶνος καὶ τῶν Ἀλωείδων ἐροῦμεν ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς οἰκείους τόπους· τὸν δὲ ἐν Φλέγραις πόλεμον ἀγνοοῦμεν περιςατικῶς, εἰμὴ ὅσα ἀναφερονται περὶ τοῦ Ἡρακλεους.

Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι τὸ ὄνομα Γίγας εἶναι Ἀσιατικὸν, καὶ σημαίνει ἄθεον, ἢ λῃςὴν ἀνυπότακτον, ἀπειθῆ καὶ κακοῦργον· ἐπειδὴ τοὺς Γίγαντας τῆς ἁγίας γραφῆς ἔγραφον Νεφιλὶμ Ἑβραϊςὶ, ὅπερ ἑρμηνεύθη Γίγας Ἑλληνιςὶ, καὶ σημαίνει δυνάςην, Ἰσχυρὸν, ὁρμητικόν· ὅθεν ὡς Γίγας δραμεῖν τοῦ Προφήτου Δαβὶδ, ἔνθα ἐννοεῖ τὸν Ἥλιον. Διὰ τοῦτο ἐνόμισάν τινες, νὰ ἀλληγορήσωσι τὸν πύργον τῆς Βαβυλῶνος διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν ὀρῶν. Ἑλληνιςὶ δὲ τὸ Γίγας σημαίνει γηγενῆ, οἷον, ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθεὶς, κατὰ γραμματικούς. Εἴρηται δὲ ἐν τῇ Θεογονίᾳ τῶν Φοινίκων, ὅτι εἶχον καὶ ἐκεῖνοι Γίγαντας· Ὁ δὲ Τζέτζης ἀναφέρει καί τινα υἱὸν τοῦ Ἑρμοῦ καί τινος Ἱερείας Γίγαντα καλούμενον, ὅςτις ἐγέννησε τὸν Ἴσχενον, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ.

Τινὲς δὲ ἀλληγοροῦσιν αὐτοὺς εἰς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους, οἵτινες δὲν ἐπίςευον τοὺς Θεοὺς, καὶ διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκίνησαν πόλεμον, νὰ ἐκθρονίσωσι τὸν Δία· οἷον, νὰ παύσωσι τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν καὶ λατρείαν τῶν ἀνθρώπων. Ἔχουσι δὲ καὶ ἐπίθετα τὰ ἑξῆς.

Ἄγριοι, Ἄδικοι, Ἀπελεύθεροι, Ἀτάσθαλοι, Ἀτειρεῖς, Γηγενεῖς, Δρακοντοκόμοι, Ἠλίβατοι, Κρατεροὶ, Ὀδοντόφυτοι, Πηλογόνοι, Πολυπήχεις, Πολυσπερεῖς, Σκολιοὶ, Ὑπέρθυμοι, Ὑψαύχενες, Ὑψικάρηνοι, ὑψίλοφοι, Φλογόεντες.

Τὸ πολυπήχεις σημαίνει πολύχειρας· ἐπειδὴ, ὡς εἴρηται, συνέχεον καὶ τοὺς Τιτᾶνας, καὶ Ἑκατόγχειρας μὲ αὐτούς· ὅθεν ἔχει καὶ ὁ Κρόνος τοιοῦτον ἐπίθετον.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ τοῦ Τυφῶνος.

Ὁ Τυφὼν ἐγράφετο τετραχῶς· Τυφάων, Τυφὼν, Τυφωεὺς καὶ Τυφώς. Ἔχουσι δὲ διαφόρους τὰς γνώμας οἱ Ἱςορικοὶ περὶ αὐτοῦ· ἐπειδὴ τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Ὢγ βασιλεὺς τῆς Βασᾶν, ὃν ἀναφέρει ἡ ἁγία γραφή· ἄλλοι δὲ, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Ἐγκέλαδος, συμπεραίνοντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ θανάτου· διότι ἀναφέρεται, ὅτι ἐφονεύθησαν ἀμφότεροι εἰς τὴν Σικελίαν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἄλλοι δὲ νομίζουσιν, ὅτι ἦτον τὶς δράκων τῆς Συρίας, καὶ ἐκεραυνώθη πλησίον τοῦ Ὀρόντου ποταμοῦ. Ἄλλοι δὲ, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Αἰγύπτιος Τυφὼν, καὶ ἔμιξαν αὐτὸν μὲ τοὺς Γίγαντας οἱ ποιηταὶ τῶν Ἑλλήνων· ἐπειδὴ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Πτολεμαίων ἔμιξαν πολλοὺς Αἰγυπτιακοὺς μύθους μὲ τοὺς Ἑλληνικούς. Ἀλλ' ἡ μυθολογία τούτου ἔχει πολλὴν διαφορὰν σχεδὸν καθ' ὅλα. Κατ' ἄλλους δὲ, οὗτος ἦτον βασιλεὺς τῆς Σικελίας, ἢ τῆς Κιλικίας, ἢ τῆς Φρυγίας, καὶ ἐκίνησεν αὐτὸν ἡ Ἥρα εἰς ἐπανάςασιν κατὰ τοῦ Διὸς, ἰσχυρὸν καὶ ἔμπειρον ὄντα. Τοιοῦτον δὲ δεικνύει αὐτὸν καὶ ἡ εἰκονογραφία· ἐπειδὴ ἡ κεφαλὴ ἔφθανεν εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ αἱ χεῖρες ἀπ' ἄκρων ἕως ἄκρων τῆς οἰκουμένης· οἷον ἐκυρίευσεν, ἢ κατετάραξε καὶ ἐφόβησεν ὅλην τὴν οἰκουμένην. Αἱ δὲ ἑκατὸν κεφαλαὶ δηλοῦσι τὴν σύνεσιν καὶ δύναμιν τῶν πολλῶν ςρατηγῶν, καὶ τοῦ ςρατεύματος αὐτοῦ· τὸ δὲ πτερωτὸν σῶμα, τὴν ταχύτητα, καὶ τὰ ἑλίγματα τῶν ἐχιδνῶν, τὰ ἀλλεπάλληλα καὶ ἀκατάπαυςα, καὶ περιπεπλεγμένα πολιτικά τε καὶ ςρατιωτικὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ. τὰ ἀκατάληπτα καὶ ἀκατανόητα εἰς τοὺς ἄλλους· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, Τυφῶνος πολυπλοκώτερος. Τὸ δὲ ἐκ τοῦ ςόματος αὐτοῦ ἐξερχόμενον πῦρ,

τὴν ἁρπαγὴν, λεηλασίαν, καὶ φθορὰν τῶν βασιλείων καὶ ἐπαρχιῶν, ὅπερ λέγεται καὶ ἤδη· μάχαιραν καὶ πῦρ φέρει ὁ ἐχθρός.

Οἱ δὲ Θεοὶ φυγόντες εἰς τὴν Αἴγυπτον, μετεμορφώθησαν εἰς διάφορα ζῶα· ἐπειδὴ τὰ πλοῖα ἐκεῖνα, μετὰ ὁποῖα ἔφυγον, εἶχον τοιαῦτα ζῶα εἰς τὰς πρώρας. Ἔκοψε καὶ τὰ νεῦρα τοῦ Διὸς, καὶ κατέκλεισεν αὐτὸν εἰς τὸ ἄντρον τῆς Κιλικίας. Νεῦρα δὲ εἶναι ἡ δύναμις· ἐπειδὴ ἑλκύσας πρὸς τὸ μέρος αὐτοῦ τοὺς συμμάχους τοῦ Διὸς, κατέκλεισεν αὐτὸν εἰς τὴν Κιλικίαν, καὶ ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καί τινα ςράτηγον αὐτοῦ Δράκαιναν καλούμενον, ἢ τὸ πλοῖον αὐτοῦ εἶχε τοιοῦτον σύμβολον, νὰ πολιορκῶσιν αὐτόν. Περιετύλιξε καὶ τὰ νεῦρα αὐτοῦ εἰς δέρμα ἄρκτου· ἐπειδὴ ἀφῆκε καὶ ἄλλον τοιοῦτον ςρατηγὸν, νὰ προσέχῃ τοὺς συμμάχους. Αὐτὸς δὲ παρεσκευάζετο ἴσως, νὰ πλεύσῃ εἰς τὴν Κρήτην, ἵνα κυριεύσῃ τὰ βασίλεια τοῦ Διὸς, καὶ τὴν νῆσον. Ὁ δὲ Ἑρμῆς καὶ Αἰγίπαν εὑρόντες τότε εὐκαιρίαν, ἐπέςρεψαν πάλιν τοὺς συμμάχους πρὸς τὸ μέρος τοῦ Διὸς, κατὰ τὴν προτέραν συμφωνίαν. Καὶ οὕτως ἀναλαβὼν πάλιν ὁ Ζεὺς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἔπλευσεν ἐπὶ τὸν Τυφῶνα, καὶ νικήσας κατεδίωκεν αὐτόν. Τοὺς δὲ ἐφημέρους καρποὺς τῆς Νύσης νομίζω ἐγκατοίκους τῆς πόλεως ταύτης, οἵτινες ὑπεσχέθησαν αὐτῷ βοήθειαν πρότερον, ἔπειτα μετανοήσαντες, συνεμάχησαν μὲ τὸν Δία· ὅθεν ἐγένετο ἐκεῖνος ἀδυνατώτερος· καὶ διὰ τοῦτο ὁ καρπὸς τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ ἦτον ἐφήμερος. Ἐφημέρους δὲ ὠνόμαζον καὶ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, καὶ τοὺς καρποὺς αὐτῶν, αἵτινες τὸ πρωῒ ἀνθοῦσι, καὶ πρὸς τὴν μεσημβρίαν ὡριμάζουσιν αἱ ςαφυλαί· τὸ δὲ ἑσπέρας ἔδιδον ἄφθονον ἄκρατον οἶνον εἰς τοὺς πανηγυριςὰς, καὶ εἰς τὰς Μαινάδας, ὅτε ἑώρταζον τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου, εἰς τὰς Αἰγὰς, πόλιν τῆς Εὐβοίας.

Αἱ δὲ κεραυνώσεις, καὶ ἡ φυγὴ ἀπὸ ὄρους εἰς ὄρος, καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ εἰς τὴν Σικελίαν, εἶναι ἀλληγορίαι

φυτικαί· ἐπειδὴ ὁ Τυφῶν ἀλληγορεῖται εἰς τὴν κενοδοξίαν· ὅθεν ὁ τύφος· καὶ εἰς ἄνεμον· διὰ τοῦτο ἐλέγοιντο Τυφωνικὰ τὰ ὑπόγεια καὶ εναέρια πυρώδη, καὶ καυςικὰ πνεύματα. Ὅθεν ἐπλάσθη καὶ υἱὸς τῆς γῆς καὶ τοῦ Ταρτάρου, καὶ ἐγέννησε καὶ τοσαῦτα τέρατα. Ὁ δὲ Σουΐδας λέγει· Τυφὼν ἐςι κεραυνὸς βίαιος, και πνευματώδης, ἢ πνεῦμα καπνῶδες ἐῤῥωγὸς ἀπὸ νέφους· ἔτι δέ, καὶ τοὺς γὰρ καταιγιδώδεις ἀνέμους Τυφῶς καλοῦσι. Ἐθυσίαζον δὲ αὐτῷ ἄρνα μέλανα, ἵνα παύσῃ, ὡς λέγει ὁ Ἀριςοφάνης.

,,Ἄρν', ἄρνα μέλαινα, παῖδες, ἐξενέγκατε,
,,Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται (α).

Διὰ τοῦτο ἀλληγοροῦσι καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς τόπους τοιούτους, ὅθεν ἐξέρχονται ἐκ τῆς γῆς φλόγες καὶ ἄνεμοι· καὶ τὴν φυγὴν αὐτοῦ εἰς τὰ ὑψηλότατα ὄρη, ὅπου φυσῶσιν ἀείποτε οἱ καταιγιδώδεις ἄνεμοι. Τοιούτους ἀλληγοροῦσι καὶ τοὺς ἄλλους Γίγαντας καὶ Τιτᾶνας. Ἔχει δὲ καὶ αὐτὸς ἐπίθετα τὰ ἑξῆς.

Ἄγριος, Ἀκάμας, Ἀργαλαῖος, Ἀερσιπότης, Ἀγκινεφής, Δεινός, Ἑκατοντακάρηνος, Ἑκατοντακέφαλος, Θοῦρος, Θεημάχος, Ἠλίβατος, Νεφεληγερτής, Ὄμβριμος. Νυμφοκόμος, Πέλωρ, Πολύπηχυς, Πολύκρανος, Ὑςερόμητις, Ὑψιμέδων, Ὑψικάρηνος.

(α) Βατράχ. 164. Ἰωνιά. 416.

ΒΙ΄ΒΛΟΣ Β΄.

Περὶ τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν.

ΚΕΦΑ΄ΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ τοῦ Διός.

Ὁ Ζεὺς ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ζῆν, ἢ τοῦ ζέω, ἢ τοῦ δεύω τὸ βρέχω, Δεὺς, καὶ βοιωτικῶς Ζεύς· ὅθεν εὑρέθη καὶ αἰτιατικὴ Ζεῦν. Τὸ δὲ Διὸς ἐγένετο παρὰ τὸ Δὶς, Διός. Ἐλέγετο δὲ Ζᾶν, Δὰν, Ζὰς καὶ Ζής. Οἱ δὲ Λατῖνοι ἔλεγον αὐτὸν Jupiter, παράγοντες τὸ ὄνομα παρὰ τὸ Juvo καὶ pater, βοηθὸν πατέρα.

Ἀλληγορία. Ὁ Ζεὺς Ἀλληγορεῖται κατὰ τὸν Ὀρφέα εἰς πολλὰ πράγματα, ὡς εἴρηται (Α΄. 31), καὶ εἰς αὐτὸ τὸ πᾶν, καὶ εἰς Ἥλιον, καὶ αἰθέρα ἰδίως, καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ φυσικὰ, μεταφυσικὰ, καὶ ἠθικὰ, κατὰ τὰς διαφόρους γνώμας καὶ ἰδέας περὶ αὐτοῦ τῶν ποιητῶν. Καὶ φυσικῶς μὲν, εἰς τὴν πρώτην ὕλην, ἐξ ἧς παρήχθησαν τὰ πάντα, καὶ διὰ τοῦτο εἶπον αὐτὸν πατέρα Θεῶν τε θνητῶν τε· ἢ κατ' ἄλλους, ἐπειδὴ μόνον αὐτὸς ἐγέννησε θνητὰ καὶ ἀθάνατα τέκνα· οἱ δὲ ἄλλοι ἐγέννησαν ἢ μόνον ἀθάνατα, ὡς ὁ Κρόνος, ἢ μόνον θνητὰ, ὡς οἱ λοιποί.

Ἔτι δὲ ἀλληγορεῖται καὶ εἰς τὸν Αἰθέρα, εἰς τὴν λεπτοτάτην καὶ πυρώδη οὐσίαν τοῦ ἀέρος· διὰ τοῦτο ἔλαβε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἥραν γυναῖκα, τὸν κατώτερον τοῦ αἰθέρος ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, τὸν συνεχόμενον

μὲ τὸν αἰθέρα· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἐκρέμασεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ, ἔδησε καὶ δύο ἄκμονας εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς. Ἄκμονας δὲ ἐννοεῖ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, τὰ βαρύτατα ςοιχεῖα. Διότι ὁ ἀὴρ αὐτὰς τὰς δύο βάσεις ἔχει, κρεμάμενος ὤν, ὡς σειρὰ ἀπὸ τοῦ αἰθέρος. Εἶπε δὲ, νὰ ἑλκύσῃ μεταίωρον καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ἐπειδὴ εἶναι μεταίωρα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰθέρος. Διὰ τοῦτο ἦτον κύριος τῶν ἀςραπῶν, βροντῶν, κεραυνῶν, τῆς βροχῆς, καὶ λοιπῶν· ὥςε οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον καὶ δέησίν τινα· „ὗσον, ὗσον, ὦ φίλε Ζεῦ, κατ᾽ ἀρούρης τῆς τῶν Ἀθηναίων,“ ἐν καιρῷ ἀνομβρίας λεγομένην (α)· ἐπειδὴ ταῦτα γίνονται μὲν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἥρας, ἀλλὰ συνεργείᾳ τῆς πυρώδους οὐσίας. Εἰς ταῦτα δὲ ἀλληγοροῦσι καὶ τὴν διαμοίρασιν τοῦ βασιλείου· καὶ ἔλαβεν ὁ Ζεὺς τὸν Οὐρανὸν, οἷον, τὸν αἰθέρα, τὸ ἀνώτατον μέρος· ὁ δὲ Ποσειδῶν τὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Πλούτων τὸν ζοφώδη ἀέρα. Εἰς τοιοῦτον ἀλληγορεῖται καὶ ἡ εἰς τὸν κόκκυγα μεταμόρφωσις αὐτοῦ, πρὸς ἐξαπάτησιν τῆς Ἥρας· ἐπειδὴ ὁ κόκκυξ εἶναι μηνυτὴς τῆς ἀνοίξεως, ἥτις γίνεται διὰ τῆς κατ᾽ ὀλίγον καὶ ἀνεπαισθήτου συγκράσεως τῆς αἰθερίου καὶ πυρώδους οὐσίας, μετὰ τοῦ περιγείου καὶ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρους.

Ἔτι δὲ ἀλληγορεῖται καὶ εἰς τὸν Ἥλιον, καὶ αὕτη ἡ ἀλληγορία ἐξηγεῖ θαυμασιώτατα τὴν χρυσῆν σειρὰν τοῦ Ὁμήρου, ἂν ἦτον συγχωρημένον, νὰ νομίσῃ τις, ὅτι ὁ Ὅμηρος ἐγίνωσκε τὸ Κοπερνιακὸν σύςημα, ὅπερ προεῖπον σκιωδῶς, ὁ Πυθαγόρας, Ἀρίςαρχος ὁ Σάμιος, Κλεάνθης ὁ Φρὺξ, Φιλόλαος ὁ Κροτωνιάτης, ϗ ὁ Ἀναξαγόρας· καὶ ὁ Πλάτων, αὐτὸν τὸν Ἥλιον χρυσέαν λέγει σειράν· αὐτῷ γὰρ ἐκδεδέσθαι τὸ πᾶν (β). Ἐσάλπισε δ᾽ αὐτὸ ὁ Κουπέρνικος, καὶ τὸ ἀπέδειξεν ὁ Νεύ-

(α) Ἀθην. 388. 485.
(β) Ἐν Θεαίτ. Β'. 71.

των. Πῶς δ' ἄλλως ἐξηγεῖται ἐκείνη ἡ μεγαλοπρεπὴς, καὶ σοβαρὰ ἀπειλὴ τοῦ Διὸς, πρὸς πάντας τοὺς Θεοὺς, ὅπου λέγει, ἂν πάντες οἱ Θεοὶ κρεμάσωσι χρυσῆν σειρὰν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν, νὰ καθελκύσωσιν, οὔτε νὰ ταράξωσιν αὐτόν; Ὅταν ὅμως θελήσῃ αὐτὸς, ἀνασπᾷ μεταιώρους πάντας τοὺς Θεοὺς, καὶ τὴν γῆν αὐτὴν, καὶ τὴν θάλασσαν.

Τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ Θεῶν, περί τ' εἴμ' ἀνθρώπων.

Ὣς ἔφθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.

Ἂν λοιπὸν ἐννοηθῇ χρυσῆ σειρὰ αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου, τουτ' ἔςιν, ἡ ἑλκτικὴ δύναμις τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς πυρώδους οὐσίας, ἥτις ἕλκει περὶ τὸν Ἥλιον τοὺς Θεοὺς, οἷον τοὺς Πλανήτας, ἐξηγεῖται ἁρμοδιώτερον ἡ ἀπειλὴ, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐξήγησιν (α).

Ἔτι δὲ ἀλληγορεῖται καὶ εἰς τὴν ζωογόνον καὶ φερέσβιον δύναμιν, δἰ ἧς γίνονται οἱ καρποὶ εἰς τροφὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων, καὶ πάντα τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα· ὅθεν ὕμνησεν αὐτὸν ὁ Πάμφως οὕτω.

„Ζεῦ κύδιςε, μέγιςε Θεῶν, εἰλημένε κόπρῳ,
„Μηλείῃ τε καὶ Ἱππείῃ, καὶ Ἡμιονείῃ.

Διὰ τοῦτο ὠνομάζετο καὶ χθόνιος καθ' Ἡσίοδον, καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῆς Δήμητρος τὴν Περσεφόνην· ὅ ἐςι, τοὺς καρποὺς ἐκ τῆς γῆς (β).

Ἔτι δὲ λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ὁμωνύμου Πλανήτου, ὅςτις ἐνομίζετο συγκεκραμένης ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ κράσεως καὶ ποιότητος, καὶ ἑπομένως εὔκρατος καὶ ἀγαθοῦργός. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι χημικοὶ ἐνόμιζόν τινα μέταλλα Ἱερὰ τῶν Πλανητῶν, ὡς ὅμοια ἐκείνων δηλονότι, κατὰ τὴν ποιότητα. Καὶ τοῦ μὲν Κρόνου ἦτον Ἱερὸς ὁ μόλυβδος· τοῦ δὲ Διὸς ὁ κασσίτερος· τοῦ Ἡλίου ὁ χρυσὸς· τῆς Ἀφροδίτης ὁ χαλκὸς· τοῦ Ἄρεως ὁ

(α) Ἰλ. Θ'. ΙΘ'. 28.
(β) Ἀποσπασματ. Ὀρφ. Λ'.

σίδηρος, καὶ τοῦ Ἑρμοῦ ὁ ὑδράργυρος· ὅθεν οἱ Λατῖνοι ὠνόμασαν τὸν Ἑρμῆν Μερκούριον, ὡς τὸν ὑδράργυρον. Αὗται τοίνυν εἶναι αἱ φυσικαὶ ἀλληγορίαι τοῦ Διός.

Μεταφυσικῶς δὲ ἀλληγορεῖται εἰς τὴν κοινὴν ἐκείνην δύναμιν τῶν ὄντων, ἥτις προνοεῖ περὶ γενέσεως, διατάξεως, διακοσμήσεως, καὶ διατηρήσεως πάντων, τὴν ὁποίαν λέγουσι νοῦν ἄϋλον τοῦ παντός· οἱ μὲν ἅγιοι πατέρες ὠνομάζουσιν αὐτὴν θείαν πρόνοιαν, οἱ δὲ φυσικοὶ, νόμους τῆς φύσεως. Καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν ἐνόμιζον, ὅτι κατοικεῖ ὁ Ζεὺς εἰς τὸν Οὐρανὸν, εἰς τὸ καθαρώτατον καὶ τιμιώτατον μέρος τοῦ παντὸς, ὅθεν βλέπει καὶ προνοεῖ τὰ πάντα, καὶ κρίνει καὶ ἀνταμείβη τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων. Ἐκ ταύτης οὖν τῆς ἐννοίας ἀλληγορεῖται καὶ εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν.

Ἠθικῶς δὲ ἀλληγορεῖται εἰς συνετὸν, πολιτικὸν, ἡγεμονικὸν, νουνεχῆ καὶ δίκαιον βασιλέα· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἔλαβε γυναῖκα τὴν Μῆτιν, τὴν σκέψιν καὶ συμβουλὴν, καὶ κατέπιεν αὐτὴν ὕςερον, ἥτις συνέλαβε τὴν Ἀθηνᾶν, τὴν φρόνησιν· ἐπειδὴ ἦτον μεθ' ἑαυτοῦ ἡ σκέψις καὶ ὀρθὴ κρίσις τοῦ νοὸς, ἥτις γεννᾷ τὴν φρόνησιν· διὰ τοῦτο ἐγέννησε τὴν Ἀθηνᾶν ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου αὐτοῦ· οἷον τὴν φρόνησιν ἐκ τοῦ ὀρθοῦ αὐτοῦ νοός. Διὰ τοῦτο, ὅταν λέγουσιν οἱ ποιηταὶ, ὅτι ὁ Ζεὺς πέμπει τὴν Ἀθηνᾶν πρός τινα, ἢ τὸν Ἑρμῆν, ἐννοοῦσιν, ὅτι ὁ τοιοῦτος νοῦς πέμπει τὴν φρόνησιν, ἢ τὸν λόγον. Πρὸς τὸν Ἀχιλλέα ὅμως ἔπεμψεν ἡ Ἥρα τὴν Ἀθηνᾶν, ἡ ἔφορος τῶν νομίμων γάμων, ὅτε ἐκεῖνος ἐσυλλογίζετο ἑλκύων τὸ ξίφος ἐξ ἔςιν, ἐνθυμηθεὶς, ὅτι ἂν φονεύσῃ τὸν Ἀγαμέμνονα, δυνατὸν νὰ συμβῇ σύγχυσις, καὶ διάλυσις τοῦ Ἑλληνικοῦ ςρατοῦ, καὶ νὰ μείνῃ ἀτιμώρητος ἡ ὕβρις τοῦ νομίμου γάμου, εἰς καταισχύνην πάσης τῆς Ἑλλάδος· περὶ δὲ τῆς ἰδίας ὕβρεως, καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ βραβείου, ἤλπιζεν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ. Ταῦτα τοίνυν συλλογισθεὶς, ἂψ ἐς κουλεὸν ὦσε

μέγα ξίφος, οὐδ᾽ ἀπίθησε μύθῳ Ἀθηναίης (α). Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἀλληγορεῖται καὶ εἰς τὸν Οὐρανόν.

Διὰ ταῦτα ἄρα ἐζωγράφιζον, τὰ μὲν ἄνω αὐτοῦ γυμνά· ἐπειδὴ, ὡς μὲν αἰθὴρ, καὶ ψυχὴ τοῦ παντὸς, εἶναι φανερὸς εἰς τὰ νοερὰ καὶ οὐράνια μέρη μόνον· ὡς δὲ νοῦς ἡγεμονικὸς, εἰς τοὺς νουνεχεῖς καὶ ἀνωτέρους κατὰ τοῦτο τῶν ἄλλων· ἐπειδὴ οἱ νουνεχεῖς ἐννοοῦσι τὰς μυςικὰς καὶ ἀποῤῥήτους βουλὰς τῶν βασιλέων ἐκ πολλῶν σημείων, κινήσεων, καὶ ἀποτελεσμάτων. Τὰ δὲ κάτω κεκαλυμμένα, καὶ μάλιςα τὰ ἔμπροσθεν· ἐπειδὴ εἰς τοὺς εὐτελεῖς καὶ χαμαιζήλους εἶναι ἀγνώριςος, τοὺς μὴ δυναμένους νοερῶς ὁρᾶν τὰ πράγματα, ἀλλ᾽ ἀναφανδόν· ὅθεν αὐτὰ μένουσι κεκαλυμμένα πρὸς ἐκείνους. Κάθηται δὲ ἐπὶ θρόνου, δηλῶν τὸ ἑδραῖον καὶ ἀκλόνητον τῆς δυνάμεως· καὶ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ κρατεῖ ἐνίοτε τὸν ὑψιπέτην Ἀετὸν, ἢ τὴν Νίκην, ἢ τὸν κεραυνὸν, ὡς κύριος πάντων τῶν ὑψίςων μερῶν· ἐν δὲ τῇ ἀριςερᾷ τὸ σκῆπτρον, δεικνύων τὸ ἡγεμονικόν· ἐπειδὴ ἀριςερόθεν κατοικεῖ ἡ καρδία, τὸ ἡγεμονικώτατον, καὶ νοερώτατον σπλάγχνον. Διὰ τοῦτο κάθηται καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἀριςερόθεν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Τινὲς δὲ ἀγνοοῦντες, γράφουσιν ἐνίοτε δεξιόθεν τὸ σκῆπτρον (β).

Ἱςορία. Εἴρηται πολλάκις, ὅτι ὠνομάζοντο πολλοὶ βασιλεῖς οὕτω. Ζεὺς ὠνομάζετο ὁ Ἄπις ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἄργους· ὁ Ἀςέριος τῆς Κρήτης, σύγχρονος τοῦ Κάδμου· ὁ πατὴρ τοῦ Δαρδάνου, Ἰασίωνος καὶ τῆς Ἁρμονίας, σύγχρονος καὶ οὗτος τοῦ Κάδμου· ἀλλ᾽ ἀγνοεῖται τὸ κύριον ὄνομα αὐτοῦ· ὁ Τάνταλος, ὁ ἁρπάσας τὸν Γανυμήδην· ὁ Προῖτος, ὁ φθείρας τὴν Δανάην, καὶ γεννήσας τὸν Περσέα· ὁ πατὴρ τοῦ Ἡρα-

---

(α) Ἰλ. Α. 194. 220.

(β) Φουρνοῦτ. Β'. Θ'. Ια'. Βοσσ. Θεολ. Β'. Θ'. 7. Νατάλ. Β'. Κ'. Σουΐδ. ἐν Ζεὺς, καὶ Πορφύρ. παρ᾽ αὐτῷ.

κλέους, τοῦ Διονύσου τοῦ Θηβαίου, τῶν Διοσκούρων, καὶ ἄλλων, οἵτινες ἔζησαν πάντες κατὰ τὸν Ἡρωικὸν αἰῶνα, καὶ ὀλίγον πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. Τέλος δὲ εἴρηται, ὅτι ἀριθμοῦσι τριακοσίους τοιούτους, φορέσαντας τὸ ὄνομα τοῦ Διός. Μεταξὺ τούτων ὅμως, ἦσαν καὶ πολλοὶ Ἱερεῖς τοῦ Διὸς, οἵτινες ἐξαπατήσαντές τινας γυναῖκας, ἐγέννησαν τέκνα εἰς λογαριασμὸν τοῦ Διός. Κρητικοὶ δὲ ἐκ τοῦ γένους τῶν Τιτάνων, ἐχρημάτισαν δύο ἐπίσημοι κατὰ Διόδωρον· ὁ ἀδελφὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου, ὡς εἴρηται, ὁ Ὀλύμπιος ἐπονομασθεὶς, ὁ ἐνδοξότατος πάντων. Διὰ τοῦτο ἄρα εἶπον τοσαῦτα διάφορα καὶ ἀσύμφωνα περὶ αὐτοῦ, ὧν τὰ πλεῖςα, καὶ μάλιςα αἱ τοσαῦται κακουργίαι ἀνήκουσιν εἰς ἄλλους, ὡς ῥηθήσεται εἰς τοὺς οἰκείους τόπους. Διὰ τοῦτο προέκυψαν καὶ διάφοροι Ἱςορίαι, ἔχουσαι μὲν τὰς αὐτὰς περιςάσεις, τὰ αὐτὰ πρόσωπα, διαφόρως δὲ πως καὶ παρηλλαγμένως λεγόμενα, κατὰ τὰς παραδόσεις, ὡς καὶ ἡ ἑξῆς.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Γιγάντων καὶ Κουρήτων, ἦσαν καὶ οἱ Τελχῖνες εἰς τὴν Κρήτην, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ, οἱ εὑρεταὶ τοῦ σιδήρου καὶ χαλκοῦ, ϗ τεχνῖται τούτων ἄριςοι· ὅθεν λέγουσιν, ὅτι αὐτοὶ κατεσκεύασαν τὴν ἅρπην τοῦ Κρόνου, ὅ ἐςι τὰ ὅπλα αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ αείποτε ἐχθροὶ ἄσπονδοι οἱ Κούρητες μὲ τοὺς Τελχῖνας. Οἱ δὲ Κούρητες εἶχον βασιλέα τὸν Κρῆτα. Τότε τοίνυν ἐβασίλευε καὶ ὁ Κρόνος ἐκεῖ, κατὰ τὸ μέσον τῆς Νήσῳ ἐν τῇ πόλει Λύκτῳ καλουμένῃ, καὶ ἐπανεςάτησε κατὰ τοῦ πατρὸς, ἔχων συμμάχους τοὺς Τελχῖνας. Διώξας οὖν αὐτὸν γέροντα ἤδη ὄντα, καὶ ἀρχηγὸς τῶν τῆς ἐπαναςάσεως, ἤθελε νὰ βασιλεύσῃ αὐτός. Μὴ δεχόμενοι δὲ τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Τιτᾶνες, ἠγέρθησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ τέλος συνεφώνησαν, ὡς εἴρηται, νὰ μὴ ἀναθρέψῃ τέκνα· ὅθεν ἔπεμψεν ἡ Ῥέα μυςικῶς τὸν Δία πρὸς τοὺς Κούρητας, οὓς ἔλεγον καὶ Κορύβαντας, καὶ περὶ τὴν Ἴδην κατοικοῦντας, νὰ ἀναθρέψωσιν αὐτὸν, πέμψασα καὶ δῶρα πολλὰ, καὶ ὑ-

ποσχέσεις περισσοτέρας. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Τιτᾶνες, ἠνάγκασαν αὐτὸν εἰς ζήτησιν τοῦ παιδὸς, ὥςε ἦλθε καὶ αὐτὸς μὲ ἐκείνους πρὸς τοὺς Κούρητας εἰς ἐξέτασιν. Οἱ δὲ Κούρητες προειδοποιηθέντες, ἔκρυψαν τὸ βρέφος εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Κρητὸς, ἔπειτα ἔλεγον μεθ' ὅρκου, ὅτι δὲν ἔχουσιν εἴδησιν περὶ τούτου. Ὁ δὲ Κρὴς ἔπεμψεν αὐτὸ εἰς σπήλαιά τινα μακρὰν τῆς πόλεως. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐξέτασις ἐγίνετο αὐςηρὰ εἰς ὅλην τὴν νῆσον, φοβηθεὶς ὁ Κρὴς, ἀπέδωκε πάλιν τὸ βρέφος εἰς τοὺς Κούρητας, παρακινῶν αὐτοὺς, νὰ φύγωσιν ἐκεῖθεν. Ὅθεν ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ διέτριψαν εἰς διάφορα μέρη, εἰς τὴν Πελοπόννησον, Αρκαδίαν, καὶ Εὔβοιαν, ἀνατρέφοντες καὶ παιδαγωγοῦντες βασιλικῶς τὸν Δία.

Ἀνατρεφομένου τοίνυν οὕτω καὶ αὐξηθέντος τοῦ Διὸς, ἐπέςρεψαν οἱ Κούρητες εἰς τὴν Κρήτην καὶ ὠργάνιζον συνωμοσίαν κατὰ τοῦ Κρόνου καὶ τῶν Τιτάνων, ἔχοντες πρόφασιν τὸν Δία. Καὶ οὕτως συγκροτηθείσης ἐν ὀλίγῳ πολύχειρος τῆς συνωμοσίας, διὰ τὸ πρὸς τοὺς Τιτᾶνας μῖσος τῶν ἐγχωρίων, ἐπέπεσον τὴν νύκτα ἀπροσδοκήτως εἰς τὰς οἰκίας τῶν Τιτάνων, καὶ κατέσφαξαν πάντας αὐτούςτε καὶ τὰ ἀρσενικὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ μόλις ἐσώθησαν ὁ Κρόνος, Ἰαπετὸς, καὶ Ὑπερίων, φυγόντες, ὁ μὲν Κρόνος εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὁ δὲ Ὑπερίων μὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἥλιον εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ὁ δὲ Ἰαπετὸς μὲ τὸν Ἄτλαντα μόνον εἰς τὴν Λακωνίαν· ὁ δὲ Προμηθεὺς, Ἐπιμηθεὺς καὶ Μενοίτιος ἔμειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Κρήτην· οἱ δὲ ἄλλοι εἰκοσιπέντε υἱοὶ αὐτοῦ, ἐφονεύθησαν. Ταύτην τὴν ἐπιβουλὴν ἐννοοῦσι τινὲς τὸ μέλι, δι' οὗ ἐμέθυσεν ὁ Ζεὺς τὸν Κρόνον· ἐπειδὴ ἐγένετο τὴν νύκτα μεταξὺ τοῦ γλυκυτάτου ὕπνου. Βασιλεύσας οὖν οὕτως ὁ Ζεὺς, ἀντεβράβευσε τοὺς Κούρητας, καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, ἐδίωξε καὶ τοὺς Τελχῖνας ἐκ τῆς Κρήτης, ἔπραξε καὶ τὰ ῥηθέντα. Οἱ τελχῖνες ἦσαν μὲν ἀρχαιότατον ἔθνος καὶ σύγχρονον, τῶν Κουρήτων, καὶ Κορυβάν-

των, καὶ Ἰδαίων Δακτύλων, καὶ ἀναφέρουσι πολλοὶ, ὅτι οὗτοι κατεσκεύασαν καὶ τὸν πρῶτον βωμὸν, ὅπου ἐθυσίασεν ὁ Κρόνος, ὡς καὶ τὴν ἅρπην· ἀμφίβολον ὅμως, ἂν ἦσαν σύγχρονοι τοῦ Τιτᾶνος Κρόνου. Τέλος δὲ εἰρήσεται περὶ αὐτῶν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον.

Ἄλλος δὲ ἦτον καὶ ὁ Ζεὺς τῶν Ἀρκάδων, ὅςτις ἐγεννήθη μὲν ἐκ γονέων ἀφανῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνομοθέτησε, καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς βίον ἥμερον καὶ κοινωνικὸν, ἀγρίους καὶ διεσπαρμένους πρότερον ὄντας, ἐτιμήθη ὡς Θεὸς μετὰ θάνατον, καὶ ὠνομάσθη υἱὸς τοῦ Αἰθέρος, οἷον, τοῦ Οὐρανοῦ (α).

Τὴν δὲ Ἀμάλθειαν νομίζουσι τροφὸν τοῦ Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ θυγατέρα τοῦ Μελισσέως, ἀνατρέφουσαν αὐτὸν διὰ τοῦ γάλακτος τῆς Αἰγός· καὶ ὅτι ἐφώλευον τῷ ὄντι μέλισσαι εἰς τὸ ἄντρον ἐκεῖνο. Τὸν δὲ μῦθον τῶν περιςερῶν ἔπλασαν, κατά τινας, διὰ τὴν ὁμοιότητα δύο Φοινικικῶν ὀνομάτων, χιμὰν καὶ χεμάν· ὧν τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει Ἱερέα, τὸ δ' ἄλλο περιςεράν. Ἐπειδὴ τοίνυν οἱ Κούρητες ἦσαν Ἱερεῖς, ἐξέλαβον τὸ χεμὰν ἀντὶ τοῦ χιμάν. Τοιαύτην θέλουσι καὶ τὴν ὑπὸ τῶν περιςερῶν μυθευομένην ἀνατροφὴν τῆς Σεμιράμιδος. Περὶ δὲ τοῦ ἀετοῦ λέγουσιν, ὅτι προετοιμαζόμενος κατὰ τῶν Τιτάνων, καὶ οἰωνοσκοπῶν ἐν τῇ Νάξῳ, εἶδε πρῶτον ἀετὸν αἴσιον οἰωνόν· ὅθεν ἐνομίσθη Ἱερὸς καὶ ἄγγελος αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἔπεμπε δι' αὐτοῦ τοὺς οἰωνισμοὺς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους (β).

Λατρεία. Πάντα τὰ ἔθνη ἐλάτρευσαν κοινῶς καὶ ὁμοφώνως τὸν Δία, διαφόρως ὀνομάζοντες αὐτόν· οἱ μὲν Λίβυες Ἄμμωνα· οἱ δ' Αἰγύπτιοι Σάραπιν καὶ ἄλλως· οἱ Ἀσσύριοι καὶ Πέρσαι Βῆλον· οἱ Αἰθίοπες Ασσαβῖνον, οἱ Σκύθαι Παππαῖον, οἱ Ἕλληνες Δία, οἱ Ῥωμαῖοι Jupiter, οἱ Γαλάται Τάρανον, κ. τ. λ. Κατ'

(α) Βανιέρ. Γ'. 257.
(β) Βοχάρτ. Β'. β'. 11.

ἐξοχὴν ὅμως ἐτίμησαν αὐτὸν οἱ Ἕλληνες, καὶ μετὰ τούτους οἱ Ῥωμαῖοι. Ἐθυσίαζον δὲ εἰς αὐτὸν βοῦς μὲ κεχρυσωμένα κέρατα, καὶ πρόβατα ἐνίοτε. Ἦσαν Ἱεραὶ αὐτοῦ ȥ αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρῶν, καὶ τῶν δένδρων ἡ δρῦς καὶ ἡ ὀξύα· τῶν δὲ ὀρνέων ὁ ἀετός· ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβον τὸν ἀετὸν εἰς τὰς σημαίας αὐτῶν, ὡς Ἱερὸν τοῦ Διός.

Ἐπίθετα. Ἀκαμαντόπους, Ἀρχιγένεθλος, Αὐτότοκος, Ἀγλαὸς, Ἀγαυὸς, Ἀλεξίκακος, Ἁγνὸς, Ἀλίγδουπος, Αἴθριος, Αἰγίοχος, Αἰνὸς, Ἀθάνατος, Ἀργικέραυνος, Ἀρίζηλος Ἀκάματος, Ἀντίπατρος, Ἀμείλιχος, Ἀργὴς, Ἄναξ, Ἄριςος, Αἰτναῖος, Ἄμμων, Ἀγώνιος, Ἀγοραῖος, Αὐσόνιος, Ἀγχέσμιος, Ἀνέφελος Ἀθέητος, Ἀκρόνυχος, Ἀθλητὴρ, Αἰολοβρόντης, Ἀςεροπητὴς, Ἀρωγὸς, Ἀκοντιςὴρ, Ἄφθιτος, Αὐξητὴς, Ἀςραπαῖος, Αἰολόμορφος, Ἀργικέραυνος, Ἀρχὸς, Ἀπήμιος, Ἀπόμυιος, Ἄρειος, Ἀβρετηνὸς, Αἰγύπτιος, Ἀλάςωρ, Αἰθίοψ, Ἀγαμέμνων, Ἀλύσιος, Ἀνήσιος, Ἀταβύριος, Ἀπεσάντιος, Ἀθῷος, Ἀλιτήριος, Ἄρβιος, Ἀμβούλιος, Ἄνξυρος, Ἀφέσιος. Βαρύκτυπος, Βαρύγδουπος, Βαρυοπὴς, Βασιλεὺς, Βαγαῖος, Βύθιος, Βουλαῖος, Βιέννιος, Βρονταῖος. Γενεταῖος, Γογγυλάτης, Γιγαντοφόνος, Γαμοκλόπος, Γυναικοφιλὴς, Γαμήλιος. Δωδωναῖος, Δότωρ, Δικταῖος, Δικασπόλος, Δολοπλόκος, Δολιχαῖος, Δολιχήνιος, Δολιχῆνος, Δρύμνιος. Ἔνδεδρος, Ἐρισθενὴς, Ἐριβρεμέτης, Ἐρισμάραγος, Εὐρύωψ, Εὐρύτιμος, Ἐκηβόλος, Ἐπόψιος, Ἐμβύθιος, Ἐγχεικέραυνος, Ἑταίρειος, Ἕρκειος, Εὔξεινος, Ἐλευθέριος, Ἐφέςιος, Ἑλλήνιος, Ἑκαλήσιος, Ἐπιφανὴς, Ἑσπέριος, Ἐπίκλοπος, Ἐρίγδουπος, Ἐπιτιμήτωρ, Ἐλατὴρ, Εὐρυμέδων, Ἐπιδότης, Εὐάνεμος, Ἐλυμαῖος, Ἐπιδήμιος, Ἐπικάρπιος, Ἐπικοίνιος, Ἐρμήσιος, Ἐρηδήμιος, Ἐπιςατήριος. Ζωοτόκος, Ἠλεῖος, Θεσπρωτὸς, Θεόταυρος, Θηλυμανὴς, Θεσμοφόρος, Ἰκμαῖος, Ἰδαῖος, Ἱκετήσιος, Ἰθωμάτας.

Κρείων, Κεραυνοβρόντης, Καταχθόνιος, Καθάρσιος, Κρόνιος, Κύκνος, Κλεψίγαμος, Κύδιςος, Κρονίων, Κρονίδης, Κελαινεφὴς, Κυανοχαίτης, Καταιβάτης, Καπιτώλιος, Κορυφαῖος, Καππώτας, Κεραύνιος, Κόνιος, Κλάριος, Κοσμήτας, Κροκεάτας, Κτήσιος, Καραιὸς, Κάριος, Κάσιος, Κηναῖος, Κιθαιρώνιος. Λυκαῖος, Λίβυς, Λαοίτας, Λεχεάτης, Λαρισσαῖος, Λαβραδεὺς, Λαφύςιος. Μόριος, Μείλιχος, Μεγασθενὴς, Μεγαλοβρεμέτης, Μαιμάκτης, Μέγας, Μητιόεις, Μητιέτης, Μέγιςος, Μακάρτατος, Μήςωρ, Μειλίχιος, Μεσσαπεὺς, Μηχανεὺς, Μοιραγέτης, Μαλεαῖος, Μελιττεύς. Νεφεληγερέτης, Νεμαῖος, Νέμεος, Νεμεῖος, Νικηφόριος, Νεμεέτης. Ξεῖνος, Ξένιος· Ὀλύμπιος, Ὄμβριος, Ὀρσίκτυπος, Οὔριος, Ὀρσινεφὴς, Ὅρκιος, Ὁμόγνιος, Ὀμβροτόκος, Ὁμαγύριος, Ὀμβριμόθυμος.

Πρόφρων, Πελώριος, Πρευμενὴς, Παγκρατὴς, Παλαιςὴς, Πολυτίμητος, Πουλιτόκος, Πουλιέλικτος, Περισσόνοος, Πελασγικὸς, Πανομφαῖος, Πατρῷος, Παιδοτόκος, Πυρόεις, Πυρσοφόρος, Πανυπέρτατος, Πάνταρχος, Παντόπτης, Πολύτιμος, Παντογένεθλος, Παντοτινάκτης, Πανελλήνιος, Παρνήθιος, Πλούσιος, Πολιεὺς, Παππᾶς. Στεροπηγερέτης, Σχέτλιος, Σωτὴρ, Σινωπίτης, Σεισίχθων, Σκηπτοῦχος, Σαώτης, Σημάλεος, Σκοτιτᾶς, Σθένιος. Τελεσφόρος, Τερπικέραυνος, Τανυσίπτερος, Τερμιεὺς, Τροπαῖος, Ταμίης, Τύραννος, Τέλειος, Ταρανταῖος, Τάρσιος, Τροφώνιος. Ὕπατος, Ὑψίζυγος, Ὑψινεφὴς, Ὑψιβρεμέτης, Ὑπερμενὴς, Ὑπέρθυμος, Ὕψιςος, Ὑέτιος, Ὑπέρτατος, Ὑψιμέδων, Ὑμμήτιος. Φύξιος, Φρύνιος, Φίλιος, Φιλότεκνος, Φράτριος, Φοινικοςεροπὴς, Χαμαίζηλος, Χθόνιος, Χρυσοπάτωρ, Χάρμων, Χρυσαορεύς.

Τὰ ἐπίθετα εἶναι, τὰ μὲν φυσικὰ, ὡς τὸ Κυανοχαίτης, Νεφεληγερέτης, καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ παρώνυμα· ὡς τὸ Κρονίων, Χθόνιος, καὶ Κρονίδης· τὰ δὲ ἠθικά· ὡς τὸ Ἀλεξίκακος, Μειλίχιος, Ἀρωγός· τὰ δὲ τοπικά. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων τῆς παραγωγῆς, καὶ

σημασίας, λέγουσιν οἱ λεξικογράφοι, καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ ζητῶνται· περὶ δὲ τῶν ἀναγκαιοτέρων τοπικῶν λέγομεν ἡμεῖς ἐν ταῦθα· ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς ἡμετέρας πραγματείας.

Αἰτναῖος μὲν ὠνομάσθη, ἐπειδὴ ἐλάτρευον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σικελίας Αἴτναν καλουμένην. Ἀγοραῖος δὲ, ἐπειδὴ εἶχον Ἱερὰ αὐτοῦ εἰς τὰς ἀγοράς· ὠνόμαζον καὶ ἄλλους Θεοὺς οὕτως. Ἀγχέσμιος δὲ καὶ Ὑμμήττιος, καὶ Παρνήθιος, ὠνομάζετο ἀπὸ τινων ὀρῶν τῆς Ἀττικῆς, ὅπου εἶχον ἀγάλματα αὐτοῦ. Ἄρειον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ἠλεῖοι, οἷον, πολεμικὸν, ἐπειδὴ ἐθυσίασε πρὸς αὐτὸν ὁ Οἰνόμαος πρὶν τοῦ Ἀγῶνος (α). Ἀβρετηνὸς δὲ ὠνομάζετο ἀπὸ τῆς Ἀβρετηνῆς χώρας τῆς Μυσίας. Αἰγύπτιον δὲ εἶπεν αὐτὸν ὁ Παρμενίδης. Αἰγύπτιε Νεῖλε Ζεῦ„ ἐννοῶν τὸν Αἰγύπτιον Δία. Αἰθίοπα δὲ καὶ Γυράσιον ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Χῖοι, ὡς καὶ οἱ Παμφύλιοι Δρύμνιον, καὶ οἱ Θούριοι Προμανθέα (β). Αὐσόνιος δὲ ὠνομάζετο ἀπὸ τῆς Αὐσονίας. Οἱ δὲ Σπαρτιάται τιμήσαντες ὡς Θεὸν τὸν Ἀγαμέμνονα, ὠνόμαζον αὐτὸν Δία Ἀγαμέμνονα. Ἀλύσιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Κρῆτες, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀλυσοῦ καλουμένου, ὅπου εἶχον ἄλσος Ἱερὸν, καὶ ναὸν ἐπίσημον.

Ἀταβύριος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ῥόδον ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτάτου ὄρους τῆς νήσου Ἀταβύρου καλουμένου, ἢ Ἀταβυρίου, ὅπου εἶχον ναὸν, καὶ ἐν αὐτῷ βοῦς χαλκᾶς, αἱ ὁποῖαι ἐμυκῶντο, ὅτε ἔμελλε νὰ συμβῇ τὶ ἄτοπον δυςύχημα. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ἦτον εἰς τὴν Ῥόδον ξενοδόχος τις Ἀταβύριος καλούμενος, καὶ ἐκεῖ κατέλυσεν ὁ Ζεὺς, ςρατεύων εἰς τὸν πόλεμον· ὅ-

(α) Παυσαν. Λακωνικ. Ια΄. 8. Ἀττικ. Λβ΄. 2. Ἠλειακ. Πρώτ. Ιδ΄. 5.
(β) Λυκόφρ. καὶ Τζέτζ. 537.

θεν ὁ Ἀταβύριος ἔκτισεν ὕστερον ναὸν εἰς τιμὴν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Διός. Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Ἀλθημένης ἔκτισε τὸν ναὸν τοῦτον. Ἦτον ὅμως καὶ εἰς τὴν Σικελίαν ὄρος Ἀταβύριον, καὶ ναὸς τοῦ Διὸς Ἀταβυρίου, εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ακράγαντος· οἱ δὲ Ἀκραγαντῖνοι ἦσαν ἄποικοι τῶν Ῥοδίων. Πιθανὸν ἄρα, ὅτι αὐτοὶ ἐκόμισαν τὸ ὄνομα ἐκεῖ. Τινὲς δὲ γράφουσιν αὐτὸ Ἀτάμυρον, Ἀτάβυρον, καὶ τέλος Ἀταβύριον (α).

Ἀπεσάντιος δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Ἀργολίδος Ἀπέσαντος, τὸ ἄνωθεν τῆς Νεμέας, ἔνθα ἐθυσίασε πρῶτος ὁ Περσεὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Διὸς Ἀπεσαντίου. Ἀγνοεῖται ὅμως πόθεν ὠνομάσθη τὸ ὄρος Ἀπέσας, ἐπειδὴ ἀναφέρουσί τινας ἀπιθάνους παραγωγάς· ἡ δὲ πιθανωτέρα εἶναι, ὅτι ἐχρημάτισεν ἡγεμὼν κατὰ τοὺς τόπους ἐκείνους τὶς Ἥρως ἀρχαιότατος, Ἀπέσας ὀνομαζόμενος (β).

Ἀθῶος δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ Ἄθωνος ὄρους τῆς Μακεδονίας· ἐπειδὴ εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους. Ἄρβιος δὲ ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Κρήτης Ἀρβίας (γ). Ἀμβουλίους δὲ ὠνόμαζον οἱ Λάκωνες, τὸν Δία, τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ τοὺς Διοσκούρους· καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀμβουλία σημαίνει ἀναβολὴν καὶ βραδύτητα, νομίζουσί τινες, ὅτι οὗτοι οἱ Θεοὶ ἐβράδυνον, τουτ' ἔστιν ἐμάκρυνον τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Ἄνξυρος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Καμπανίαν, ὅπου εἶχον ναὸν κατὰ τὸ Κιρκαῖον ἀκρωτήριον, καὶ ἄγαλμα ἀγένειον· ὅθεν τὸ ἄνξυρος ἐγένετο ἀπὸ τοῦ ἄνευ ξυροῦ· ἐπειδὴ δὲν εἶχε χρείαν ξυροῦ ἀγένειος ὤν. Ἀφέσιος δὲ, εἰς τὰς

(α) Σχολ. Πινδάρ. Ὀλυμπ. Ζ'. 159. Λακτάντ. Α'. κϛ'. 23. Διόδωρ. Ε'. νθ'. Ἀπολλόδ. Γ'. Β'. 1. Σχολ. Στεφάν. ἐν Ἀταβύρ.

(β) Παυσαν. Κορινθ. Ιδ'. 3. Στέφαν. ἐν Ἀπέσ.

(γ) Ἡσύχ. καὶ φαβωρῖν. ἐν Ἄθω. Στέφαν. ἐν Ἄρβ. Παυσαν. Ιγ'. 4. Σερβ. Αἰν. Ζ'. 799.

Σκιρωνίδας πέτρας τῆς Ἀττικῆς, ὅπου εἶχον καὶ ναὸν ἐπί τινος ἄκρας· ἐπειδὴ ἀφῆκε βροχὴν, ὅτε παρεκάλεσεν ὁ Αἰακός.

Βασιλεὺς ὠνομάζετο εἰς τὴν Λεβαδίαν, ὅπου εἶχε ναὸν εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Τροφωνίου. Βαγαῖος δὲ εἰς τὴν Φρυγίαν. Βιέννιος δὲ εἰς τὴν Κρήτην ἀπὸ τῆς πόλεως Βιεννοῦς· ἡ δὲ πόλις ὠνομάσθη ἀπό τινος τῶν Κουρήτων Βιέννου καλουμένου· ἢ κατ' ἄλλους, ἀπὸ τοῦ Βία· ἐπειδὴ οἱ Ἀλωεῖδαι ἐκεῖ βιάσαντες τὸν Ἄρην, ἔλαβον αὐτὸν αἰχμάλωτον· ἐκεῖ τοίνυν ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν Ἑκατομφόνια λεγομένην (α).

Γενεταῖος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Σκυθίαν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου οὕτως ὠνομαζομένου, ὅπου ἦτον καὶ ναὸς αὐτοῦ ἐπίσημος· ἦτον δὲ καὶ λιμὴν ἐκεῖ Γενήτης ὀνομαζόμενος, καὶ ποταμός. Γαμήλιος δὲ, ἐπειδὴ ἐνομίζετο καὶ αὐτὸς προςάτης τοῦ γάμου· ὅθεν ἔλεγεν ὁ Χρύσιππος, ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωσι καὶ οἱ φιλόσοφοι γυναῖκας, ἵνα μὴ καταφρονῆται ὁ Γαμήλιος Ζεύς. ὁ δὲ Ἱερώνυμος ἀπεκρίθη πρὸς τοῦτο οὕτως· οἱ Λατῖνοι ἄρα δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσι γυναῖκας, ἐπειδὴ δὲν ἔχουσι τοιοῦτον Δία.

Δωδωναῖος δὲ, ἀπὸ τῆς Δωδώνης πόλεως τῆς Ἠπείρου, ὅπου εἶχε ναὸν, ἄλσος, καὶ τὸ θρυλλούμενον μαντεῖον. Δικταῖος δὲ, ἀπὸ τῆς Κρητικῆς Δίκτης, ὅπου ἀνετράφη, καὶ εἶχον καὶ ναὸν αὐτοῦ ἐπιφανῆ ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου. Δολιχαῖος δὲ ἢ Δολιχήνιος, ἀπὸ τῆς Δολίχης πόλεως τῆς Συρίας (β).

Ἔνδενδρον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ῥόδιοι, ὡς καὶ οἱ Βοιωτοὶ τὸν Διόνυσον. Ἑρκεῖος δὲ ὠνομάζετο ἀπὸ τοῦ Ἕρκος· ἐπειδὴ εἶχον τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἔσω αὐλῇ ὅλων τῶν μεγάλων οἴκων, μὲ ἰδιαίτερον πε-

---

(α) Στέφαν. παρ. Γυράλδ. Β'. γ'.

(β) Βαλέρ. φλάκ. Ε'. 47. Γυράλδ. Β'. 105. Στέφαν. ἐν Δολίχ.

ρίφραγμα· ὁ αὐτὸς ὠνομάζετο σχεδὸν καὶ Πατρῷος. Ἐλευθέριος δὲ, εἰς τὰς Πλαταιὰς, ὅπου ἔκτισαν ναὸν αὐτοῦ μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Μαρδονίου, κατέστησαν καὶ τὸν ἀγῶνα Ἐλευθέρια καλούμενον· εἶχον ὅμως καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, Συρακούσας, εἰς τὰ Τάραντα, καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ναοὺς τοῦ Ἐλευθερίου Διὸς (α). Ἐκαλήσιον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Θησεὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Ἐπιδότην δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Μαντίνειαν, οἷον δοτῆρα τῶν καλῶν, ὅπου εἶχον καὶ ναόν. Εὐάνεμον δὲ, οἱ Λακεδαίμονες, οἷον, καλῶν ἀνέμων αἴτιον, ἔνθα εἶχον καὶ βωμὸν αὐτοῦ. Ἐλυμαῖος δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς ἐν Περσίᾳ πόλεως Ἐλυμαΐδος, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ μεγαλοπρεπέστατον καὶ πολυτελέστατον. Ἐπιβήμιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν νῆσον Σίφνον, Ἐπικάρπιον εἰς τὴν Εὔβοιαν, Ἐπικοίνιον εἰς τὴν νῆσον Σαλαμῖνα, Ἐριδήμιον εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ Ἐπιστατήριον εἰς τὴν Κρήτην, οἷον, Προστάτην (β).

Ἠλεῖον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Θηβαῖοι ἀπὸ τῆς Ἤλιδος, Θεσπρωτὸν ἀπὸ τῆς Θεσπρωτίας, καὶ Θεσμοφόρον εἰς τὴν Δρυμίαν, ἢ Δρυμαίαν πόλιν τῆς Φωκίδος, ὅπου εἶχον καὶ ναὸν αὐτοῦ ἀρχαιότατον· οὗτος ὁ ναὸς ὅμως ἦτον τῆς Δήμητρος κατὰ Παυσανίαν (γ) καὶ Στέφανον. Ἰκμαῖον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Ἀρισταῖος, κτίσας βωμὸν αὐτοῦ εἰς τὴν νῆσον Κέον, ἀπὸ τῆς Ἰκμάδος τῆς ὑγρασίας. Ἰδαῖος δὲ ἀπὸ τῆς Ἴδης, ὄρους τῆς Κρήτης. Ἰθωμάτας δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Μεσσηνίαν, ὅπου εἶχον καὶ ναὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Ἰθώμης· ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν ἐκεῖ, Ἰθωμαῖα καλουμένην.

(α) Παυσαν. Μεσσηνιακ. ΙΖ΄. 3. Σουΐδ. ἐν Εοχ. Στράβ. Θ΄. 412. Πλουταρχ. ἐν Ἀριστείδ. Ιβ΄. καὶ ἐν Θησ. Ιδ΄.

(β) Παυσαν. Λακωνικ. Ιγ΄. 5. Ἰουστῖν. Λβ΄. β΄. 1.

(γ) Φωκικ. Λγ΄. β΄. Στέφαν. ἐν Δρυμ. Γυράλδ. Ιδ΄. 427.

Καταχθόνιον δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν, ἐπειδὴ κύριος τοῦ παντὸς ὢν, ἐνομίζετο καὶ τοῦ ᾅδου, καὶ τῆς θαλάσσης· ὅθεν νομίζει ὁ Παυσανίας, ὅτι διὰ τοῦτο ἦτον τριόφθαλμον τὸ ξόανον αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὡς πατρῷον Θεὸν ὁ Πρίαμος, καὶ κατέφυγεν εἰς αὐτὸ ἁλισκομένης τῆς πόλεως· ἐσώζετο δὲ ἐπὶ Παυσανίου εἰς τὸ Ἄργος, ὅπου ἐκόμισεν αὐτὸ ὁ Σθένελος ἐκ τῆς Τρῳάδος (α). Εἶχον καὶ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν βωμὸν τοῦ Χθονίου Διὸς, ἔνθα ἦτον καὶ ἄλλος τοῦ Καθαρσίου Διὸς, ὡς καὶ τοῦ Κεραυνίου, καὶ Καταιβάτου. Ὅπου ἔπιπτε κεραυνὸς, περιέφραττον τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὡς Ἱερὸν τοῦ Καταιβάτου Διὸς· δηλαδὴ τοῦ καταβάντος. Καπιτώλιον δὲ, οἷον Κορυφαῖον, ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι· εἶχεν ὅμως καὶ εἰς τὴν Κόρινθον βωμὸν πλησίον τοῦ θεάτρου Καπιτώλιος ὀνομαζόμενος, χάριν τῶν Ῥωμαίων ἴσως. Καππώτας δὲ ὠνομάσθη εἰς τὴν Λακωνίαν, ἐπειδὴ κατέπαυσε τὴν μανίαν τοῦ Ὀρέστου, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Κόνιος δὲ ἀπὸ τοῦ κόνις ὠνομάζετο εἰς τὰ Μέγαρα, ἐπειδὴ ἦτον ὁ ναὸς αὐτοῦ ἄνευ ὀρόφου.

Κλάριον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Τεγέαν, ἀπὸ τοῦ κλῆρος· ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐκλήρωσεν ὁ Ἀρκὰς τὴν χώραν μεταξὺ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Κοσμητὰς δὲ, οἷον, Κοσμητὴς, ὠνομάζετο εἰς τὴν Λακωνίαν· ἐκεῖ ὠνομάζετο καὶ Κροκεάτης, ἀπὸ τῆς κώμης Κροκέας (β). Κτήσιος δὲ, εἰς τὴν Ἀττικήν. Κάριος δὲ, εἰς τὴν Μύλασσον πόλιν τῆς Καρίας, ὅπου εἶχε ναὸν ἀρχαιότατον, καὶ κοινὸν τῶν Καρῶν, Μυσῶν, καὶ Λυδῶν. Διότι οἱ πρόγονοι τῶν ἐθνῶν τούτων, ὁ Κὰρ, ὁ Μυσὸς, καὶ Λυδὸς, ἀφ' ὧν ὠνομάσθησαν, ἦσαν ἀδελφοὶ, ὡς ἔλε-

(α) Κορινθ. ΚΔ'. ϛ'. Δ'. 5. Ἠλειακ. πρῶτ. ΙΔ'. 8. Λυκόφρ. 1370. καὶ Ποττέριος αὐτόθι.

(β) Παυσαν. Ἀρκαδικ. ΝΓ'. 3. 4. Λακωνικ. Κ'. 3. ΚΑ'. 4. Ἡρόδοτ. ΚΛ. 171. Ἡσύχ. καὶ φαβωρίν. ἐν καρ.

γον οἱ Κᾶρες. Καραιὸν δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ τοῦ κάρα· ἐπειδὴ εἶναι ὑψηλός.

Κάσιος δὲ ὠνομάζετο, ἐπειδὴ εἶχε ναὸν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Κασίου ὄρους, ἄνωθεν τοῦ Πηλουσίου, ὅπου ἐφονεύθη καὶ ἐτάφη ὁ Πομπήϊος. Τὸ δὲ ὄρος τοῦτο χωρίζει τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τῆς Συρίας. Κατὰ μέν τινας, διαβαίνων ἐκεῖθεν ὁ Ζεὺς, κατέλυσεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κασίου, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη τὸ ὄρος· ὅθεν ἔκτισεν ὁ Κάσιος ναὸν εἰς τιμὴν αὐτοῦ. Κατ' ἄλλους δὲ, ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς νήσου Κάσου, ἢ ἀπὸ τοῦ Κάσου υἱοῦ τινος Ἠλειτομάχου· ὅμως εἰς τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἦτον καὶ τὸ ἀκρωτήριον, καὶ ὁ ναὸς εἰς αὐτὸ μετὰ τεσσάρων ςύλων ἐζωγραφισμένος, καὶ ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή. Ζεὺς Κάσιος· ὁμοίως ἦτον καὶ εἰς τὸ Πηλούσιον ναὸς τοῦ Κασίου Διὸς (α).

Κηναῖος δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Εὐβοίας Κηναίου, ὅπου ἔκτισεν ὁ Ἡρακλῆς βωμὸν αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἀκρωτήριον ὠνομάσθη ἀπό τινος Κηναίου υἱοῦ τοῦ Εὐφορίωνος, ἢ τοῦ Ἐλεφόρου. Κιθαιρώνιος δὲ, ἐπειδὴ εἶχεν Ἱερὸν εἰς τὸν Κιθαιρῶνα· καὶ μάλιςα τὸ ὄρος τοῦτο ἦτον Ἱερὸν αὐτοῦ (β).

Λυκαῖος δὲ, ἀπὸ τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας, ἢ ἀπὸ τοῦ Λυκάωνος, ὡς εἴρηται, καὶ ῥηθήσεται ἔτι εἰς τὰ ἀρκαδικά. Λαοίτας δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ἔνθα εἶχε βωμόν. Λεχεάτης δὲ, εἰς τὴν Ἀλίφηραν τῆς Ἀρκαδίας, ἐπειδὴ ἐγέννησε τὴν Ἀθηνᾶν ἐκεῖ. Λαρισσαῖος δὲ, ἀπὸ τῆς Λαρίσσης ἀκροπόλεως τοῦ Ἄργους· ἢ ἀπό τινος τόπου τῆς Ἀττικῆς Λαρίσσης καλουμένου.

Λαβραδεὺς δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Καρίαν, ἐ-

(α) Πλίν. Ἱςορ. φυσικ. Ε'. ΙΒ'. Στράβ. Ις'. 760. Λακτάντ. Α'. ΚΒ'. 23. Στέφαν. ἐν Κασ. καὶ σχολ. Σπόνζ. Ἀρχ. 75.

(β) Ἀπολλοδ. Β'. ζ'. 7. Σοφοκλ. ἐν Τραχιν. 237. καὶ σχολ. Πανσαν. Βοιωτικ. Β'. 3. Κορινθ. ΚΔ'. 4. Στράβ. Θ'. 440.

πειδὴ εἶχε πέλεκυν σύμβολον ἀντὶ σκήπτρου, ἢ κεραυνοῦ· τὸν δὲ πέλεκυν ὠνόμαζον λάβρυν οἱ Λυδοί. Τὰ γὰρ Ἀσιατικὰ ἔθνη εἶχον, καὶ ἔχουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅπλοις, καὶ πέλεκύν τινα, ἢ εἶδος πελέκεως, ὡς οἱ νῦν. Ὅτε δὲ ὁ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τὴν Ἀμαζονίδα Ἱππολύτην, ἐσύλησε τὰ ὅπλα αὐτῆς, ἐν οἷς ἦτον καὶ ὁ πέλεκυς, τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὕστερον δῶρον τῇ Ὀμφάλῃ· οἱ δὲ μετὰ ταῦτα βασιλεῖς τῶν Λυδῶν ἐφόρουν αὐτὸν κατὰ διαδοχὴν, ὡς σύμβολον πατρῷον, ἱερὸν καὶ βασιλικὸν, μέχρι τοῦ Κανδαύλου, ὅστις μὴ καταδεχόμενος, νὰ φορῇ αὐτὸν, τὸν ἔδωκεν εἰς ἕνα φίλον αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐπολέμει ὁ Γύγης μὲ τὸν Κανδαύλην, ἦλθεν ὁ Ἄρσηλις ἐκ τῆς Καρίας βοηθὸς τοῦ Γύγου, καὶ φονεύσας τὸν Κανδαύλην καὶ τὸν φίλον αὐτοῦ εἰς τὴν μάχην, ἐκόμισε καὶ τὸν πέλεκυν, μεταξὺ τῶν ἄλλων λαφύρων, εἰς τὴν Καρίαν, καὶ κατασκευάσας ἄγαλμα τοῦ Διὸς, ἀφιέρωσε καὶ τὸν πέλεκυν εἰς αὐτὸ (α).

Τινὲς ὅμως ὠνομάζουσιν αὐτὸν Λαβρανδέα, λέγοντες, ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τινος Λαβράνδου, ξενοδόχου καὶ βοηθοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς ἐκστρατείας· ἢ κατ' ἄλλους ἀπὸ τῆς Λαβράνδας πόλεως τῆς Καρίας, ὅπου ὠνόμαζον αὐτὸν Στράτιον, οἷον πολεμικὸν, οἱ Κᾶρες, καὶ ἦτον ὁ αὐτὸς Στράτιος καὶ Λαβρανδεύς. Εὑρέθη ὅμως εἰς νομίσματα κρατῶν τὸν πέλεκυν εἰς τὸν ὦμον, καὶ τὸ δόρυ πρὸς τὴν γῆν κεκλιμένον (β).

Λαφύστιος δὲ ὠνομάζετο παρ' Ὀρχομενίοις, ὅπου ὠνομάζετο καὶ ἓν ὄρος τῆς Βοιωτίας Λαφύστιον· ἄγνωστον ὅμως ἂν τὸ ὄρος ὠνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους· ἐπειδὴ λέγουσιν, ὅτι ἐκεῖ ἤθελε νὰ θυσιάσῃ ὁ Ἀθάμας τὸν Φρίξον καὶ τὴν Ἕλλην· ὁ δὲ Ζεὺς ἔπεμψε τὸν κριὸν, καὶ ἔφυγον ἐκεῖθεν. Ἐλ-

---

(α) Πλούταρχ. Ζητήματ. Ἑλληνικ. 36.
(β) Beyer. Thes. Α'. Κβ'. 23. Στράβ. Ιδ'. 659. Ἡρόδοτ. Τερψιχόρ. 119.

θὼν δὲ εἰς τὴν Βιθυνίαν ὁ Φρίξος, ἐθυσίασε τὸν κριὸν εἰς τὸν Λαφύςιον Δία· ὅθεν ἐλατρεύετο καὶ ἐκεῖ ὕςερον ὁ Λαφύςιος Ζεὺς, καὶ ἦτον νόμος, ὡς λέγει ὁ σχολιαςὴς τοῦ Ἀπολλωνίου, μέχρι τῶν χρόνων αὐτοῦ, νὰ θυσιάζῃ ἐν τῷ Πρυτανείῳ εἷς ἀπόγονος τοῦ Φρίξου εἰς τὸν Λαφύςιον Δία. Ἄλλοι ὅμως λέγουσιν, ὅτι εἰς τοὺς Κολχοὺς ἐθυσίασε τὸν κριὸν, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ· ὁ δὲ Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἄλον πόλιν τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἀχαΐας, ὅπου κατῴκει ὁ Ἀθάμας, ἦτον Ἱερὸν, καὶ τέμενος τοῦ Λαφυςίου Διὸς ἐπίσημον, καὶ ἄλσος σεβάσμιον, ὥςε καὶ ὁ Ξέρξης μαθὼν τὴν αἰτίαν τοῦ Ἱεροῦ, καὶ τὴν Ἱςορίαν τοῦ Ἀθάμαντος, παρήγγειλε, νὰ μὴ τύχῃ καὶ βλάψῃ τὸ ςράτευμα τὰ Ἱερὰ ταῦτα, οὔτε τὴν οἰκίαν τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀθάμαντος (α).

Τὸ λαφύςιος σημαίνει λαίμαργον ἀπὸ τοῦ λαφύσσω γενόμενον· ὁ Ἡσύχιος ὅμως λέγει, ὅτι σημαίνει σπεύδοντα· ὅθεν νομίζουσί τινες, ὅτι ἐννοεῖ ὑπερασπιςὴν τῶν προςρεχόντων σπουδαίως πρὸς αὐτόν.

Μειλίχιον δὲ, φαίνεται, ὅτι ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Θησεὺς, κτίσας βωμὸν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὅτε ἐκαθαρίσθη ὑπὸ τοῦ Φυτάλου· ὕςερον δὲ ἔςησαν ἄγαλμα αὐτοῦ καὶ οἱ Ἀργεῖοι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Ἐπειδὴ, ἔχοντες πολέμους συνεχεῖς μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔτρεφον χιλίους ςρατιώτας ἐκλεκτοὺς, καὶ ςρατηγὸν αὐτῶν διέταξάν τινα Βρύαντα καλούμενον, ὅςτις ἔπραξε πολλὰ κακὰ, καὶ τέλος, ἁρπάσας καί τινα παρθένον φερομένην εἰς τὸν νυμφίον, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐκείνη τυφλώσασα αὐτὸν τὴν νύκτα κοιμώμενον, κατέφυγεν Ἱκέτις εἰς τὸν δῆμον· ὅθεν συνέβη πόλεμος ἐμφύλιος μεταξὺ τοῦ δήμου καὶ τῶν χιλίων ςρατιωτῶν τοῦ Βρύαντος, καὶ ὑπερτερήσας

(α) Παυσαν. Βοιωτικ. Λδ'. 4. Ἀττικ. Κδ'. 2 Σχολ. Ἀπολλ. Β'. 655. Πολυμν. 197.

ὁ δῆμος, ἐφόνευσεν ὅλους τοὺς ἐναντίους· ἔπειτα μετεχειρίσθησαν καὶ ἄλλα πολλὰ καθάρσια διὰ τὸ ἐμφύλιον αἷμα, ἀνέθηκαν καὶ ἄγαλμα τοῦ Μειλιχίου Διὸς εἰς ἐξιλέωσιν αὐτοῦ· ἐπειδὴ τὸ μειλίχιος σημαίνει ἱλαρὸν καὶ γλυκὺ· ὅθεν καὶ τὸ, μειλιχίοις ἔπεσι τοῦ Ὁμήρου, καὶ μειλίχια Ἱερὰ, τὰ ἐξιλεωτικά. Ὁμοίως εἶχον καὶ εἰς τὴν Σικυῶνα ἄγαλμα πυραμοειδὲς τοῦ Μειλιχίου Διός. Τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ τὸ Μείλιχος (α).

Μόριον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Σοφοκλῆς, ὡς ἔφορον τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἱερῶν ἐλαιῶν τῆς Ἀθηνᾶς, ἐπειδὴ εἶχον βωμὸν αὐτοῦ ἐκεῖ οἱ Ἀθηναῖοι· Πρῶτον μὲν ἡ Ἱερὰ ἐλαία τῆς Ἀθηνᾶς ἦτον μόνον μία εἰς τὴν Ἀκρόπολιν· ὕςερον δὲ μετεφύτευσαν καὶ ἄλλας ἐκ ταύτης εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ὠνόμαζον αὐτὰς Μορίας. Κατὰ μέν τινας, ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος Ἀλιῤῥόθιος ἤθελε νὰ κόψῃ αὐτὴν, φθονῶν, ὅτι διʼ αὐτῆς ἐκέρδησεν ἡ Ἀθηνᾶ τὴν κρίσιν· καὶ ἀνατείνας τὸν πέλεκυν, ἔπληξεν ἑαυτὸν ἀντὶ τῆς ἐλαίας, καὶ ἀπέθανεν· ὅθεν ὀνομάσθη μορία, ἐπειδὴ ἐκεῖθεν εὗρε τὸν μόρον, οἷον τὸν θάνατον, ὁ Ἀλιῤῥόθιος. Κατʼ ἄλλους δὲ, ἐπειδὴ ὅσοι εἶχον ἐλαίας ἔφερον μέρος ἐλαίου εἰς τὰ Παναθήναια· διότι οἱ νικῶντες εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐλάμβανον κέραμον ἐλαίου· ἔτι δὲ ἠλείφοντο καὶ μὲ ἔλαιον οἱ ἀθληταί· ἦτον ὅμως καὶ εἰς τὸ γυμνάσιον μία τοιαύτη ἐλαία. Μόριον δὲ λέγεται καὶ τὸ μέρος, καὶ μερίδιον, καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι ὠνομάσθη οὕτως ἡ ἐλαία ἐκείνη, ἐπειδὴ διʼ αὐτῆς ἔλαβεν ἡ Ἀθηνᾶ τὰς Ἀθήνας εἰς τὸ μέρος αὐτῆς· ἢ ἐπειδὴ ἡ ἐλαία ἦτον οἰκεία, καὶ εἰς τὸ μέρος αὐτῆς. Εἰς τὸν αὐτὸν δὲ τόπον καὶ βωμὸν ὠνομάζετο ὁ Ζεὺς καὶ Μόριος καὶ Καταιβάτης (β).

Μηχανεὺς δὲ ὠνομάζετο εἰς τὸ Ἄργος, ὅπου εἶχον ἄγαλμα ἀρχαιότατον, Διὸς τοῦ Μηχανέως ὀνο-

---

(α) Παυσαν. Ἀττικ. ΛΖ'. 3. Κορινθ. Κ. 1. Θ'. 1.

(β) Σοφοκλ. Οἰδίπ. Κολων. 705. καὶ Σχόλ. φαβωρῖν. ἐν μορ.

μενον· οἷον, τοῦ μηχανικοῦ, ἢ εὑρετοῦ· εἰς τοῦτο τὸ ἄγαλμα ὤμοσαν οἱ Ἀργεῖοι, οἱ ϛρατεύσαντες εἰς τὴν Τρωάδα, ἵνα μὴ ἐπιϛρέψωσιν, ἂν δὲν κυριεύσωσι τὴν Τρωάδα, ἀλλὰ νὰ ἀποθάνωσιν ἐκεῖ μαχόμενοι· ἴσως διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Μηχανεὺς, ἐπειδὴ εὑρέθη μηχανὴ, τοῦτ᾽ ἔϛι, τρόπος τῆς ἁλώσεως (α).

Μεσσαπεὺς δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Λακωνίαν, ὅπου εἶχον τέμενος καὶ ναὸν, μεταξὺ τῆς πόλεως Ἀμυκλῶν καὶ τοῦ Ταϋγέτου· ὠνομάσθη δὲ οὕτως ἀπό τινος Ἱερέως αὐτοῦ. Μαιμάκτης δὲ ἀπὸ τοῦ μαιμάσσω, καὶ σημαίνει ταρακτικὸν καὶ ἐνθουσιώδη(β).

Μοιραγέτης ὠνομάζετο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ὅπου εἶχε βωμὸν πλησίον τοῦ βωμοῦ τῶν Μοιρῶν, ὡς ὁδηγὸς αὐτῶν δηλονότι· ὁμοίως ὠνομάζετο καὶ εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ἔχων καὶ ἐκεῖ ἄγαλμα πλησίον τῶν Μοιρῶν. Μαλεαῖος δὲ, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Λακωνίας Μαλέα καλουμένου, ὅπου εἶχε ναόν. Μελισσεὺς δὲ, ἀπὸ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ Μελίσσης. Μολοσσὸς δὲ, ἀπὸ τῆς Μολοσσίδος χώρας, ὅπου εἶχε μαντεῖον, καὶ ἐδίδεν ἡ δρῦς τοὺς χρησμούς· ἐκεῖθεν ὠνομάσθη καὶ ὁ ποῦς τῆς μετρικῆς, ὁ μολοσσὸς καλούμενος· ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο τὸ μέτρον ἔψαλλον οἱ Μολοσσοὶ τοὺς ὕμνους τοῦ Διὸς εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ (γ).

Νεμεαῖος δὲ, Νέμεος, Νεμεέτης, ϗ Νεμεῖος, ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς πόλεως Νεμέας, ὅπου εἶχε ναὸν καὶ τέμενος, καὶ ἄγαλμα ἔργον τοῦ Λυσίππου· ἑώρταζον ὅμως καὶ εἰς τὸ Ἄργος ἀγῶνα τοῦ Νεμέου Διός.

Νικηφόριος δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ Νικηφορίου πόλεως τῆς Μεσοποταμίας, ὅπου εἶχε ναὸν ἐπίσημον ϗ μαντεῖον. Τοῦτο τὸ μαντεῖον προεῖπε πρὸς τὸν Ἀδρια-

---

(α) Παυσαν. Κορινθ. Κβ΄. 3.
(β) Λακωνικ. Κ΄. 3. Ἀρποκρατ. ἐν μεμακτηριῶν.
(γ) Παυσαν. Ἀρκαδ. Λζ΄. 1. Ἠλειακ. Πρῶτ. Ιε΄. 4. Στέφαν. περ. Γυραλδ. Β΄. 122. καὶ 95. 98.

νὸν, ὅτι μέλλει νὰ βασιλεύσῃ, ὅπερ καὶ συνέβη (α).

Ὀλύμπιος δὲ, ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Θεσσαλίας, ὅπου εἶχε τὰ βασίλεια αὐτοῦ· ἢ κατ' ἄλλους, ἀπὸ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Ὀλύμπου· ἢ ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας, ὅπου εἶχε τὸν περιβόητον ναὸν, καὶ ἐπανηγυρίζοντο καὶ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Εἶχον ὅμως καὶ εἰς ἄλλα μέρη ναοὺς τοῦ Ὀλυμπίου Διός· ὡς εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸν ὁποῖον λέγουσιν, ὅτι ἔκτισεν ὁ Δευκαλίων, ὅπου ἦτον καὶ τέμενος Ὀλυμπία καλούμενον· ὁμοίως καὶ εἰς τὰς Συρακούσας, τὸν ὁποῖον ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι εἰς ἐκείνην τὴν δυςυχῆ ἐκςρατείαν, καὶ ἐκεῖθεν ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν· δὲν ἐπείραξαν ὅμως τὰ Ἱερὰ, μάλιςα ἀφῆκαν τὸν Ἱερέα τοῦ ναοῦ, νὰ τὰ προσέχῃ· ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰ Μέγαρα, καὶ εἰς τὴν Πάτραν, καὶ ἀλλαχοῦ (β).

Ὄμβριον δὲ, οἷον, ὄμβρου αἴτιον, ὠνόμαζον τὸν αὐτὸν καὶ Απήμιον οἱ Ἀθηναῖοι, ἔχοντες βωμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ. Ὁμαγύριον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὸ Αἴγιον, πόλιν τῆς Ἀχαΐας, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐσύναξεν ὁ Αγαμέμνων τοὺς Ἕλληνας, ἵνα συμβουλευθῶσι περὶ τῆς εἰς τὴν Τρῳάδα ἐκςρατείας· ὅθεν ἔκτισαν ἐκεῖ ναὸν Διὸς τοῦ Ὁμαγυρίου. Οὔριον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Συρακούσιοι (γ).

Πανελλήνιος δὲ ὠνομάσθη, κοινὸς ὢν πάντων τῶν Ἑλλήνων. Τούτου τοῦ Πανελληνίου Διὸς ἔκτισε ναὸν ἐπιφανέςατον ὁ Ἀδριανὸς εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἦσαν ἑκατὸν εἴκοσι ςῦλοι ἐκ λίθου Φρυγίου· τοιοῦτοι ἦσαν καὶ οἱ τοῖχοι, καὶ αἱ ςοαὶ, καὶ τὰ οἰκήματα τοῦ ναοῦ· ὁ δὲ ὄροφος ἦτον ἐξ ἐλαβάςρου καὶ ἐπίχρυσος· ἐκεῖ ἦτον καὶ βιβλιοθήκη ἰδιαιτέρα,

(α) Παυσαν. Κορινθ. Κ'. 3. Κδ'. 3. Σπαρτιαν. ἐν Ἀδριαν. καὶ Σαλμάσ.

(β) Παυσαν. Ἠλειακ. Πρώτ. 1. Ἀττικ. Ιη'. Θ', Μ. 3. Ἀχαϊκ. Κ. 2. Φωκικ. Κη'. 3. Διόδ. Ιγ'. Ϛ'. Θουκυδίδ. ς'. 64. 70. 71.

(γ) Παυσαν. Ἀττικ. Λβ'. 2. Ἀχαϊκ. Κδ'. 2. Κικέρ. verr. Δ'. νζ'. 324.

καὶ γυμνάσιον. Εἶχον καὶ οἱ Αἰγινῆται ναὸν τοῦ Πανελληνίου Διός (α).

Πανομφαῖον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν, ὡς αἴτιον τῶν χρησμῶν, καὶ εἶχε βωμὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο μεταξὺ τοῦ Σιγείου καὶ Ῥοιτείου ἀκρωτηρίου. Πολιεὺς δὲ οἷον, πολιοῦχος, ὠνομάζετο εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου εἶχον ναὸν εἰς τὴν ἀκρόπολιν· εἰς τούτου τὸν βωμὸν ἔῤῥιπτον κριθὰς καὶ σῖτον· ὁ δὲ βοῦς ὁ ἑτοιμαζόμενος διὰ τὴν θυσίαν, ἤρχετο καὶ ἔτρωγεν αὐτὰ αὐτόματος· καὶ ὁ μὲν Βουφόνος ἔσφαζε τὸν βοῦν, ἔπειτα ἔῤῥιπτε τὸν πέλεκυν καὶ ἔφευγεν· οἱ δὲ παρόντες προσποιούμενοι, ὅτι δὲν εἶδον τὸν φονέα, ἔφερον τὸν πέλεκυν εἰς τὴν κρίσιν, καὶ ἔκρινον αὐτὸν ὡς φονέα. Αὕτη δὲ ἡ συνήθεια ἔμεινεν ἐκ τοῦ Ἐρεχθέως, ἐπειδὴ τότε πρῶτον ἔσφαξε βοῦν ὁ βουφόνος εἰς τὸν βωμὸν τοῦτον, ἔπειτα ἔφυγεν ἐκ τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἔκριναν τὸν πέλεκυν. ἀλλ' ἐξήρχετο ἀείποτε ἀθῶος ὁ πέλεκυς ἐκ τοῦ κριτηρίου (β).

Πάππαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Βιθυνοὶ, οἷον, πατέρα, ἀναβαίνοντες, καὶ θυσιάζοντες εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων. Τὸν αὐτὸν δὲ ἐκάλουν καὶ Ἄττιν. Καὶ ἐκ ταύτης τῆς συνηθείας, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν σημασίαν, ὠνομάσθη ὁ Πάππας τῆς Ῥώμης, καὶ οἱ ἡμέτεροι Ἱερεῖς Παππάδες Βιθυνιςί· ἐπειδὴ τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι ἀρχαιότατον, καὶ ἐνομίζετο προσφώνησις βρεφικὴ, πεποιημένη, καὶ ἔντιμος υἱοῦ πρὸς πατέρα· ὅθεν καὶ τὸ παππάζουσι τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὸ παππάζειν, ὅπερ ἐνομίζετο καὶ δέησις υἱοῦ πρὸς πατέρα· ὁμοίως καὶ οἱ Συρακούσιοι ὠνόμαζον πᾶς τὸν πατέρα, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν, πάππας. Κατὰ τοῦτο ὠνόμαζον τὸν Δία καὶ οἱ Σκύθαι Παππαῖον (γ).

(α) Παυσαν. Ἀττικ. Ιη'. 9. Μδ'. 13.

(β) Ὀρφ. 1296. Ὀβιδ. Μετ. Ια'. 198. Ἡσύχ. παρ. Γυράλδ. Β'. 93. Παυσαν. Ἀττικ. Ιη'. 9. Λη'. 11.

(γ) Γυράλδ. Β'. 78. Φαβωρῖν. ἐν Παπ. Ἡρόδοτ. Μελπομ. 59.

Σαώτην δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Θεσπιεῖς διὰ τὴν ἑξῆς αἰτίαν. Ἦτόν τις δράκων ποτὲ εἰς τὰς Θεσπιὰς, καὶ διέφθειρε τὴν χώραν· τὸ δὲ μαντεῖον εἶπεν, ἵνα δίδωσιν εἰς αὐτὸν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἕνα νέον κατὰ κλῆρον. Ἀφ' οὗ δὲ διεφθάρησαν πολλοὶ νέοι, ἔπεσεν ὁ κλῆρος καὶ πρός τινα Κλεόςρατον, ἐρώμενον ὑπό τινος Μενεςράτου, ὅς τις κατασκευάσας θώρακα ἀγγιςρωτὸν, ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Κλεοςράτῳ· ὁ δὲ ἐνδυθεὶς τοῦτον, κατεβρώθη μὲν ὑπὸ τοῦ θηρίου, ἀλλ' ἐξωλοθρεύθη καὶ τὸ θηρίον ὑπὸ τῶν ἀγκίςρων. Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Μενέςρατος ἐδόθη ἑκουσίως εἰς τὸ θηρίον ἀντὶ τοῦ Κλεοςράτου (α). Διὰ τοῦτο ἄρα ἐτίμησαν τὸν Δία ἐκεῖ ὡς ἐλευθερωτὴν ἐκ τοῦ θηρίου.

Σκοτιτὰν δὲ, ἢ Σκοτινὰν, ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Λακωνίαν, ὅπου εἶχον Ἱερὸν πλησίον τινὸς δάσους Σκοτιτᾶ καλουμένου. Ὅμως, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, δὲν ὠνομάσθη αὐτὸς ἀπὸ τοῦ δάσους, ἀλλὰ τὸ δάσος ἀπ' αὐτοῦ. Δὲν λέγει ὅμως διὰ τί· ἴσως, ἐπειδὴ αἱ βουλήσεις αὐτοῦ ἦσαν σκοτειναὶ καὶ ἀκατάληπτοι (β).

Σθένιος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Τροιζῆνα, ὅπου ἦτον τις πέτρα, βωμὸς τοῦ Σθενίου Διὸς ὀνομαζομένη πρότερον· ὑπὸ ταύτην τὴν πέτραν ἔκρυψεν ὁ Αἰγεὺς τὰ γνωρίσματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ὁ Θησεὺς, σηκώσας τὴν πέτραν· ὅθεν εἶχον βωμὸν τοῦ Σθενίου Διὸς διὰ τὸ σθένος τοῦ Θησέως· ὕςερον ὅμως ὠνομάσθη ἡ πέτρα τοῦ Θησέως. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἑώρταζον καὶ ἀγῶνα Σθένια καλούμενον, πρῶτον μὲν εἰς τιμὴν τοῦ Δαναοῦ, ὕςερον δὲ μετέβαλον αὐτὸν εἰς τιμὴν τοῦ Σθενίου Διὸς (γ).

Σωτῆρα δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Μεγαλοπολῖται,

(α) Παυσαν. Βοιωτιχ. Κς'. 5. Γυράλδ. Β'. 103.
(β) Λακωνιχ. Ι'. 7 καὶ Στέφαν. παρ. Σιλβουργ. αὐτόθι.
(γ) Παυσαν. Κορινθ. Λδ'. 6. Λβ'. 7. Αττιχ. Κξ'. 8. Πλουταρχ. Μουσιχ. 1140.

οἱ Μεσσήνιοι, οἱ Μαντινεῖς, οἱ Ἐπιδαύριοι, οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου εἶχον Ἱερὰ καὶ ἀγάλματα αὐτοῦ. Συνήργησαν ὅμως διάφορα αἴτια εἰς τὴν ὀνομασίαν ταύτην· ἐχθρῶν ἀπαλλαγαί, ἀσθενειῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων (α).

Τροπαῖον δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Δωριεῖς πρῶτον, κτίσαντες ναὸν αὐτοῦ εἰς τὴν Λακωνίαν ἀφ' οὗ ἐνίκησαν, καὶ ἐδίωξαν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐκεῖθεν. Ὁ δὲ Ὀρθρυάδης σωθεὶς μόνος, καὶ κατατετραυματισμένος ἐν τῷ περὶ Θυρεάτιδος πολέμῳ τῶν Ἀργείων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ςήσας τὸ τρόπαιον, ἐπέγραψε διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ· Διῒ Τροπαιούχῳ. Δὲν ἐπιμελοῦντο ὅμως τὰ τρόπαια, νὰ μένωσι πολὺν καιρὸν, ἵνα μὴ μένῃ καὶ ἡ ἔχθρα πολὺν καιρόν· ἔτι δὲ καὶ νὰ μὴ ἐπαίρωνται εἰς αὐτὰ, ἀλλ' ἵνα ἐπιμελῶνται, νὰ ςήσωσι νέα· ὅθεν δὲν ἦτον αἴσιον, νὰ ςήσωσι λίθινον τρόπαιον (β), καὶ κατηγορήθησαν οἱ ςήσαντες πρῶτον τοιαῦτα.

Τέλειος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ὅπου εἶχε βωμὸν καὶ ἄγαλμα τετράγωνον· εἰς τοῦτο τὸ ὄνομα ἐπεκαλοῦντο αὐτὸν κοινῶς εἰς τοὺς γάμους, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν θυσιῶν, καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ, ἵνα λάβωσι καλὸν τέλος, ἢ μετὰ τὸ καλὸν τέλος, εἰς εὐχαρίςησιν. Ταρανταῖος δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς Βιθυνίας Τάραντος καλουμένης· ὅθεν εὑρέθη εἰς τὰ νομίσματα τοῦ Προυσίου βασιλέως τῆς Βιθυνίας. Τάρσιος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ Ταρσὸς ἀπὸ τῆς Ταρσοῦ πόλεως τῆς Κιλικίας. Τροφώνιος δὲ, ἀπὸ τοῦ μάντεως Τροφωνίου (γ).

Ὑέτιος δὲ ἀπὸ τοῦ ὑετὸς ὠνομάζετο εἰς τὸ Αρ-

(α) Παυσαν. Ἀρκαδικ. Λ'. Θ'. Μεσσηνιακ. Λα'. Λακωνικ. Κγ'.
Σχόλ. Ἀριςοφάν. Πλούτ. 1376.

(β) Παυσαν. Λακωνικ. Ιβ'. 7. Πλούταρχ. Παραλλήλ. μικρ. 306. καὶ Ζητήματα Ῥωμ. 273.

(γ) Παυσαν. Ἀρκαδικ. Μη'. 4. Στέφαν. ἐν Ταρ. Πλούταρχ. Παραλ. μικρ. 306. Εὐςάθ. ἐν Διονύσ. Περιηγητ. 868.

γος, ὅπου εἶχον βωμὸν αὐτοῦ· εἰς τοῦτον τὸν βωμὸν ὤμοσαν οἱ ἑπτὰ ἡγεμόνες, νὰ ἀποθάνωσιν ὅλοι, ἂν δὲν κυριεύσωσι τὰς Θήβας· ὁμοίως εἶχε ἄγαλμα καὶ εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Τροφωνίου εἰς τόπον ὕπαιθρον Ὑέτιος καλούμενος. Ὕπατον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Κέκροψ, κτίσας Ἱερὸν αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὕψιςον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Κορίνθιοι, ἔχοντες ἄγαλμα αὐτοῦ· εἶχε δὲ καὶ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν βωμὸν Ὕψιςος ἐπιγραφόμενος· εἰς τὰς Θήβας ὅμως εἶχον καὶ ναὸν πλησίον τῶν πυλῶν Ὑψίςων ἀπ' αὐτοῦ καλουμένων. Ὑμήττιος δὲ, ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ ὄρους τῆς Ἀττικῆς (α).

Φίλιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Μεγαλούπολιν, ἔχοντες καὶ ναὸν αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ εννοεῖ ἔφορον τῆς φιλίας, ὡς καὶ τὸ ξένιος τῆς ξενίας. Φύξιον δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Θεσσαλοὶ, ἐπειδὴ κατέφυγον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐσώθησαν, εἰς τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος· ἢ ἐπειδὴ κατέφυγεν ὁ Φρίξος πρὸς αὐτὸν, θυσιάσας δηλονότι τὸν Κριὸν τῷ Φυξίῳ Διῒ, ὡς αἰτίῳ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ· ἐθυσίαζον ὅμως πρὸς αὐτὸν ὁμοίως, καὶ οἱ ἀποφεύγοντες τοὺς κινδύνους παραδόξως, καὶ οἱ καταφεύγοντες πρὸς αὐτόν· εἶχον καὶ εἰς τὸ Ἄργος βωμὸν τοῦ Φυξίου Διός. Φράτριον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἔφορον τῶν δήμων, καὶ φατριῶν λεγομένων· ὁ αὐτὸς ἐνομίζετο Φράτριος, Φάτριος, καὶ Πάτριος· ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ πατριὰ μετεβλήθη εἰς τὸ φατρία· ὅ ἐςιν, οἰκία καὶ φαμηλία (β). Χάρμων δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ἔνθα εἶχε καὶ ναόν. Χθόνιος δὲ, εἰς τὴν Ὀλυμπίαν καὶ Κόρινθον· καὶ ἐν μὲν τῇ Ὀλυμπίᾳ εἶχε βωμὸν, ἐν δὲ τῇ Κορίν-

(α) Κορινθ. ΙΘ'. 7. Β'. 7. Ἀττικ. Κϛ'. 6. Ἀρκαδικ. Β'. 1. ΙΔ'. 5. Ἠλειακ. Πρῶτ. ΙΕ'. 4. Βοιωτικ. Η'. 3. ΛΘ'. 5.

(β) Ἀρκαδικ. ΛΑ'. 2. Κορινθ. ΚΑ'. 2. Λακωνικ. ΙΖ'. 8. Ἀπολλών. Β'. 1150. Τζέτζης. Λυκόφρ. 288. καὶ Καντέρ. αὐτόθι. Γυράλδ. Συντ. Β'. 92. Φαβωρῖν. Φράτρι.

θῳ ἄγαλμα μόνον πλησίον τοῦ Ὑψίςου Διός. Χρυσαορεὺς δὲ, ἀπὸ τῆς Χρυσαορίδος πόλεως τῆς Καρίας, ἔνθα εἶχον ναὸν αὐτοῦ κοινὸν πάντων τῶν Καρῶν (α)· Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ Διός.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς Ἥρας.

Ἡ δὲ Ἥρα παράγεται παρὰ τὸ ἱερὰ, ἐπειδὴ ἦτον ἔφορος τῆς τελετῆς τοῦ γάμου· ἢ παρὰ τοῦ ἐρατὴ, ἐπειδὴ ἠγάπησεν αὐτὴν ὁ Ζεύς· ἢ παρὰ τὸ ἀὴρ, κατὰ μεταβολὴν τῶν γραμμάτων· ἢ παρὰ τὸ ἔρα, τὴν γῆν. Οἱ δὲ Λατῖνοι ὠνομάζουσιν αὐτὴν Juno παρὰ τὸ jovo, ὡς καὶ τὸν Δία (β).

Ἀλληγορία. Ἀλληγορεῖται δὲ, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν βαρύτερον καὶ περίγειον ἀέρα τῆς ἀτμοσφαίρας, ὡς καὶ ὁ Ζεὺς εἰς τὸν ἐλαφρότερον, ἀνώτερον καὶ καθαρώτερον· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἀνέθρεψαν αὐτὴν ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθύς· οἷον, τὸ ὕδωρ καὶ ἡ γῆ· ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος ἀτμοὶ τρέφουσι τὸν ἀέρα· ἐλούετο καὶ συνεχῶς, καὶ λουομένη ἐγίνετο πάλιν παρθένος· ἐπειδὴ μετὰ τὴν βροχὴν καθαρίζεται πάλιν ὁ ἀήρ. Εἰρέθη καὶ γυνὴ τοῦ Διὸς, διότι συνέχεται μετὰ τοῦ αἰθέρος· ἐπλήγωσε δ' αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς, ὡς καὶ τὸν Ἅδην, καθότι ὁ Ἡρακλῆς νομίζεται ἀρχηγὸς τῆς φιλοσοφίας, καὶ πρῶτος ἐννοήσας, ἔδωκε λόγον περὶ τούτων, τουτ' ἔςιν, ἡ φιλοσοφία. Ὅτε δὲ ὁ ἀὴρ εἶναι καθαρὸς, καὶ ὡς ἡνωμένος καὶ μεμιγμένος μετὰ τοῦ αἰθέρος, φαίνονται τὰ ἄςρα

(α) Ἀρκαδικ. ΙΒ'. 1. Ἠλειακ. Πρότθ. ΙΔ'. Θ'. Κορινθ. Β'. 7.

(β) Γυραλδ. Συντ. Β'. 118. καὶ Πλάτ. παρ' αὐτῷ 278. Ἐτυμολογ. ἐν Ἥρ. Νικηφ. φυσ. Θ. Β'. κς'. 1183.

λαμπρὰ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ὡς χρυσᾶ μῆλα· ὅθεν ἔπλασαν, κατά τινας, ὅτι ἡ γῆ ἐβλάςησε τὰ χρυσᾶ μῆλα εἰς τὸν γάμον τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Διός. Διὰ τοῦτο ἐκράτει καὶ ψαλίδα χαλκῆν, εἰς σύμβολον κουρᾶς καὶ καθάρσεως, ἐπειδὴ ὁ ἀὴρ εἶναι καθαρτικός. Τοιοῦτόν τι δηλοῖ καὶ ὁ Ὅμηρος μὲ τὸν ὕπνον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, καὶ τὴν ςρωμνὴν, καὶ τὸν καλλωπισμὸν αὐτῆς, ἐννοῶν τὴν ἄνοιξιν, τὴν γεννομένην διὰ τῆς συγκράσεως τοῦ αἰθέρος καὶ τοῦ ἀέρος, ὅτε καλλωπίζεται ἡ γῆ, καὶ κομᾶσι τὰ δένδρα (α).

Ἔτι δὲ ἀλληγορεῖται καὶ εἰς τὴν Σελήνην, καὶ διὰ τοῦτο εἶχε τὸ ἄγαλμα αὐτῆς τὸ σχῆμα τῆς Σελήνης. Ἦτον καὶ προςάτις τῶν βασιλείων· ὅθε ἐλέγετο Ἡραία ζωὴ τῶν βασιλέων καὶ εὐδαιμόνων. Ἔτι δὲ καὶ τοῦ πλούτου· ὅθεν εἶχε σύμβολον τὸν Ταῶν, τὸ ἐλαζονέςατον ζῶον, ὡς οἱ πλούσιοι. Ἀλληγορεῖται δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν, καὶ ὁ Ζεὺς εἰς τὸν ἀέρα ἁπλῶς· ὅθεν αἱ ἀπειλαὶ τοῦ Διὸς πρὸς αὐτὴν, τουτ' ἔςι, τοῦ ἀέρος πρὸς τὴν γῆν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἔφορος καὶ τοῦ γάμου, καὶ τῆς τελετῆς αὐτοῦ, ἐθυσίαζον αὐτῇ αἱ μητέρες, ἵνα ὑπανδρεύσωσι τὰς θυγατέρας αὐτῶν· ἐπεκαλοῦντο αὐτὴν καὶ εἰς τὰς τελετὰς τοῦ γάμου. Διὰ τοῦτο ἔπλασαν οἱ ποιηταὶ, ὅτι παρευρέθη εἰς τὸν γάμον τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος. Ἔτι δὲ ἐνομίζετο ἔφορος καὶ τοῦ τοκετοῦ, ὡς Σελήνη· ἢ ἐπειδὴ συμβάλλει καὶ εἰς τοῦτο ὁ ἀήρ. Διὰ τοῦτο ἦτον Ἱερὰ αὐτῆς ἡ μήκων, ἐπειδὴ μηκώνιον ἔλεγον τὴν πρώτην ἀκαθαρσίαν, τὴν ἐξερχομένην ἐκ τῆς κοιλίας τῶν ἀρτιγεννήτων βρεφῶν· εἶναι δὲ καὶ ὑπνωτικὸν τὸ χόρτον, καὶ χρήσιμον εἰς τὰς τοιαύτας ὠδίνας (β).

(α) Ἡρακλεῖδ. 460. Φαβωρῖν. ἐν Ἡρ. Φουρνοῦτ. Γ΄. Ὅμηρ. Ἰλ. Ξ. 171.

(β) Φουρνοῦτ. καὶ Κικέρ. αὐτόθι. καὶ Βόσσ. Σέρβ. ἐν Βιργιλ. Γεωργικ. Β΄. 325. Μακρόβ. Κρον. Α΄. Ιέ. Ἀριςοτέλ. Ζώων. Ἱς. Ζ΄. 10.

Ἱςορία. Ἡ Ἥρα ἦτον θυγάτηρ τοῦ Κρόνου, ἐκ τοῦ γένους τῶν Τιτάνων, καὶ ἀδελφὴ τοῦ Διὸς, καὶ παιδόθεν ἐρωμένη καὶ ἐπιβουλευομένη ὑπ' αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὴν ποιητικὴν μυθολογίαν περὶ τοῦ ἔρωτος τούτου, τῆς καταδιώξεως, καὶ τῶν λοιπῶν. Οἱ δὲ γάμοι αὐτῶν ἑωρτάσθησαν εἰς τὴν Κρήτην, ὡς εἴρηται, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Κνωσίων, ὅπου ἐγίνετο ὕςερον ἡ κατὰ παράδοσιν καὶ διαδοχὴν τελετὴ, εἰς ἀνάμνησιν τούτου τοῦ συμβεβηκότος· καὶ αὗται αἱ παραδόσεις ἐπικυροῦσι τὰ τοιαῦτα ἀρχαῖα συμβεβηκότα. Τὸ δὲ λαμβάνειν τὰς ἀδελφὰς γυναῖκας, ἦτον συνήθεια Ἀσιατικὴ, ἐπικρατήσασα μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων· ὡς καὶ ὁ Καμβύσης ἔλαβε την Ἀτόσσαν, καὶ μετὰ ταύτην ἄλλην. Εἶχε δὲ ὁ Ζεὺς πρότερον καὶ ἄλλας γυναῖκας, ἡ δὲ Ἥρα ἦτον ἡ τελευταία· ὅθεν δὲν ἔζησαν καὶ εἰρηνικῶς· ἐπειδὴ ὁ Ζεὺς συνηθίσας εἰς τὴν πολυγαμίαν καὶ ποικιλίαν, ἐγένετο εἰς ἄκρον ἀσελγής· ἐκείνη δὲ ζηλοτυποῦσα, ἐδαιμονίζετο. Κατηγορεῖται ὅμως καὶ αὐτὴ ὡς τοιαύτη, ὡς καὶ μὲ τὸν Εὐρυμέδοντα. Ἔτι δὲ, φαίνεται ὅτι ἦτον ἀλαζὼν καὶ πολυτελὴς, ὅθεν ἐνομίσθη ἔφορος τοῦ πλούτου καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ· ἔδωκαν αὐτῇ καὶ σύμβολον τούτων τὸν ταών. Πρὸς τούτοις ἦτον καὶ δύςροπος, καὶ διὰ τοῦτο ἐξηλληγόρησαν αὐτὴν εἰς δαίμονα κακὸν τῶν γυναικῶν (α).

Λατρεία. Ἐλατρεύετο μὲν πανταχοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν, καὶ ὅπου ἦσαν ἀποικίαι τῶν Ἑλλήνων· ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ Καρχηδόνα, καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ὅμως τρεῖς πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐλάτρευον αὐτὴν κατ' ἐξοχὴν, ὡς πολιοῦχον· ἡ Σάρτη, τὸ Ἄργος, καὶ αἱ Μυκῆναι· ὅθεν ἔπλασεν αὐτὴν ὁ Ὅμηρος σύμμαχον ἔνθερμον τῶν Ἀχαιῶν, καὶ

(α) Βανιέρ. Γ'. 374. Πορφύρ. περ. ἀποχ. ἐμψύχ. Β'. Λουκιαν. περὶ Θυσ. 5. Ἡροδοτ. Θάλ. 31.

οὐχὶ διὰ τὴν κρίσιν τοῦ Πάριδος, ἥτις ἐπλάσθη μετὰ τὸν Ὅμηρον.

„Ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόλιες,
„Ἄργος τε, Σπάρτη τε, καὶ Εὐρυάγυια Μυκήνη.

Ἐλάτρευον ὅμως αὐτὴν καὶ εἰς τὴν Σάμον διαφερόντως. Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ εἶχον ἑπτὰ ναοὺς αὐτῆς, καὶ Ἱερὰς τὰς νουμηνίας· τοῦ δὲ Ἰουνίου ὅλας τὰς ἡμέρας. Τῶν μὲν ὀρνέων ἦσαν Ἱερὰ αὐτῆς ὁ Ταὼς, ὁ Κόκκυξ, ἡ Στρουθουκάμηλος, ὁ Λέλεξ, ὁ Ἱέραξ, ὁ Κολοιὸς, ἡ Νῆσσα, ὁ Γύψ, καὶ αἱ Χῆναι. Τῶν δὲ χόρτων τὸ δίκταμον, καὶ ἡ μήκων. Ἐθυσίαζον δ' αὐτῇ δαμάλεις, ἀμνάδας, καὶ ἐρίφια θήλεια (α).

Ἐπίθετα. Ἀπτοεπὴς, Ἀμείλικτος, Αὐτόγονος, Ἀμήχανος, Ἀλλοπρόσαλλος, Ἀςύοχος, Ἀργολὶς, Ἀργείη, Ἀπατήλιος, Ἀκραία, Ἀερόμορφος, Ἀθάνατος, Ἀμμωνία, Αἰγοφάγος, Ἀλέα, Ἄνθεια, Ἀφροδίτη.

Βακχιὰς, Βαρύθυμος, Βαρύζηλος, Βαρύμηνις, Βαρύκτυπος, Βασίλεια, Βοῶπις, Βουναία, Γλαυκῶπις. Γαμηλία. Δολοφρονέουσα, Δολόμητις, Δολόπλοκος Δολοῤῥαφὴς, Δολοπλανὴς, Διρφύα, Δύσμαχος, Δυσμήχανος.

Ἐρατῶπις, Ἡεροφοῖτις, Ἠΰκομος, Ἡνιόχη. Ζηλήμων, Ζηλομανὴς, Ζευξιδία, Θαλαμηπόλος, Ἰμβρασία, Ἰναχὶς, Ἱππία. Κακοεργὴς, Κελαδινὴ, Κιθαιρωνία, Κλυτὴ, Κυδρή. Λακινιὰς, Λακεδαιμονία, Λευκώλενος.

Μεγαλοσθενὴς, Μισέθρονος, Νυμφευομένη, Ὀλυμπία. Παῖς, Πανδαμάτειρα, Πελασγιὰς, Πελασγὶς, Ποικιλόμητις, Πανεπόψιος, Πολυμήχανος, Πολεμητόκος, Πότνια, Παντογένεθλος, Προδομία, Πρέσβεα, Πρωτόθρονος, Πρόσυμνα.

Ῥησκυνθὶς, Σαμία, Ταυρῶπις, Τελεία, Τελχινία

(α) Βανιέρ. Γ'. 392. Ὁμηρ. Ἰλ. Δ'. 51. καὶ Εὐςάθ. Βιργιλ. Αἰν. Α'. 15. Ὀνούφρ. καὶ Παδῖν. παρὰ Ῥοζῖν. Α'. Ιγ'. Μακρόβ. Κρόν. Α'. Ις'. Κοσσ. Θεολ. Θ'. κα'.

Τροπαία. Ὑψαύχην, Ὑπερχειρία, Φερέσβιος, Χήρα, Χρυσηλάκατος, Χρυσόθρονος, Χρυσοπέδιλος, Ὠκυπέδιλος.

Ἀργολὶς μὲν καὶ Ἀργεία ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ Ἄργους, ἔνθα εἶχον ναὸν αὐτῆς ἐπίσημον, Ἡραῖον καλούμενον, ὃν ἀρχιτεκτόνησεν Εὐπόλεμος ὁ Ἀργεῖος, μετὰ τὸν ἐμπρησμὸν τοῦ προτέρου, ἐπὶ τῆς Ἱερείας Χρυσΐδος, ὡς εἴρηται (Α'. 131). Ἡ δὲ Χρυσὶς ἔφυγεν εἰς τὴν Τεγέαν, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς, κατὰ Παυσανίαν· κατὰ Θουκυδίδην δὲ, εἰς τὴν Φλιοῦντα. Ἔλεγον δὲ οἱ Ἀργεῖοι, ὅτι ἐγεννήθη ἐκεῖ ἡ Ἥρα, καὶ διὰ τοῦτο ἐτίμησαν αὐτὴν τόσον. Ἐν τούτῳ τῷ ναῷ εἶχον ἐξηργασμένην τὴν γέννησιν τοῦ Διὸς, τὴν Γιγαντομαχίαν, τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος, τοὺς γάμους τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἥβης, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀνδριάντες δὲ ἦσαν τοῦ Ὀρέστου, καὶ ὅλων τῶν γυναικῶν, ὅσαι ἐχρημάτιταν Ἱέρειαι τοῦ ναοῦ τούτου, ὡς καὶ αὐτῆς τῆς Χρυσΐδος, ἥτις ἔκαυσε τὸν πρότερον ναόν. Τὸ δὲ Ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἦτον ἔργον τοῦ Πολυκλείτου ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, καθήμενον ἐπὶ θρόνου· ἐκεῖ ἦτον ἡ ἀσπὶς τοῦ Εὐφόρβου, τὴν ὁποίαν ἔφερεν ὁ Μενέλαος ἐκ τῆς Τρωάδος (α). Εἶχον ὅμως καὶ εἰς τὴν Λακωνίαν ναὸν Ἥρας τῆς Ἀργείας, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ἡ Εὐρυδίκη θυγάτηρ τοῦ Λακεδαίμονος. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἑώρταζον καὶ ἀγῶνα ἐκεῖ Ἡραῖα καλούμενον.

Ἀκραία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὸ Ἄργος, ἐπειδὴ εἶχον ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ὡς εἴρηται ἐν τῷ περὶ Ἀκραίων Θεῶν. Ἀμμωνία δὲ εἰς τὴν Ἦλιδα ἀπὸ τοῦ Ἄμμωνος, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐλάτρευον καὶ τοὺς Θεοὺς τῶν Λιβύων. Αἰγοφάγον δὲ, οἱ Λακεδαίμονες, ἐπειδὴ ἐθυσίαζον αἶγας μόνον εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἡρακλέους· ἐπειδὴ δὲν ἠναντιώθη

(α) Παυσαν. Κορινθ. ΙΖ'. Λακωνικ. ΙΓ'. β'. Θουκιδ. Δ'. 133.

ἡ Ἥρα, ὅτε ἐπολέμει μὲ τὸν Ἱπποκόωντα, ὡς ἠναντιώθη εἰς ἄλλας πράξεις αὐτοῦ, ἐθυσίασεν εἰς αὐτὴν τότε αἶγας μόνον πρὸς εὐγνωμοσύνην, διότι δὲν εἶχεν ἄλλα ζῶα· ὅθεν ἔμεινεν ἡ συνήθεια. Ἀλέαν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Ἄδραςος παρὰ τὸ ἀλᾶσθαι, εἰς τὴν Σικυῶνα, κτίσας ναὸν αὐτῆς ἐκεῖ, ἀφ' οὗ ἔφυγεν ἐκ τοῦ Ἄργους (α).

Ἄνθειαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Ἀργεῖοι, ἔχοντες ναὸν Ἥρας τῆς Ἀνθείας. Ἀφροδίτην δὲ Ἥραν ἔλεγον αὐτὴν οἱ Λάκωνες, γαμήλιον δηλονότι, καὶ ἐθυσίαζον εἰς αὐτὴν αἱ μητέρες τῶν νυμφευομένων παρθένων (β).

Βουναία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Κόρινθον ἀπὸ τοῦ Βούνου υἱοῦ τοῦ Ἑρμοῦ, ὅστις ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ἐκεῖ. Διρφύα δὲ, ἀπὸ τοῦ ὄρους Δίρφυ τῆς Εὐβοίας. Ἡνιόχην δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Τροφωνίου πλησίον τοῦ μαντείου, ὅπου ἐθυσίαζον εἰς αὐτὴν πρῶτον, καὶ εἰς τὸν Δία Βασιλέα ἐπονομαζόμενον, ἔπειτα κατέβαινον εἰς τὸ ἄντρον. Ἱππίαν δὲ, εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ἐπειδὴ ἦτον ὁ βωμὸς αὐτῆς πλησίον τῆς ἀφετηρίας τοῦ ςαδίου. Ἰμβρασίαν δὲ, ἀπὸ τοῦ Ἰμβράσου ποταμοῦ τῆς Σάμου (γ).

Νυμφευομένην δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Πλαταιεῖς, ἐπειδὴ ἐφιλιώθη πάλιν μὲ τὸν Δία κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Κιθαιρῶνος. Κιθαιρωνίαν δὲ, ἐπειδὴ ἐλατρεύετο εἰς τὸν Κιθαιρῶνα· ὅθεν εἶπε τὸ μαντεῖον πρὸς τὸν Ἀριςείδην πρὸ τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν, νὰ θυσιάσῃ καὶ εἰς ἄλλους τινὰς Θεοὺς, καὶ εἰς τὴν Ἥραν τὴν Κιθαιρωνίαν. Προδομίαν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Φάλκης τοῦ Τημένου υἱὸς, κτίσας ναὸν αὐτῆς πρὸς τὰ σύνορα τῆς Σικυῶνος, ὅτε ἐςράτευεν εἰς τὴν Σικυῶνα, ἵνα ἔχῃ αὐτὴν ὁδηγὸν καὶ πρόδρομον τῆς ἐκ-

(α) Κορινθ. Κδ΄. Ἠλειακ. Ιε΄. 7. Λακωνικ. Ιε΄. 7. Σχόλ. Πινδάρ. παρ. Γυράλδ. συντ. Γ΄. 128.

(β) Κορινθ. Κβ΄. Ι. Λακωνικ. Ιγ΄. 6.

(γ) Κορινθ. Δ΄. 7. Βοιωτικ. ΛΘ΄. 4. Ἠλειακ. Πρώτ. Ιε΄. 4. Σχόλ. Ἀπολλών. Α΄. 187.

ςρατείας· Λακεδαιμονίαν δὲ, ἀπὸ τῆς Λακεδαίμονος. Λακινία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὡς εἴρηται εἰς τὰ Ῥωμαϊκὰ (α).

Πελασγὶς δὲ καὶ Πελασγιὰς, κατὰ μέν τινας, ἤτου ἡ Ἀργεία· ἐπειδὴ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ καὶ ὁ Πελασγός· κατ' ἄλλους δὲ, ἤτου ἡ Σαμία, διότι κατῴκησάν ποτε καὶ οἱ Πελασγοὶ ἐκεῖ. Κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τοὺς ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγοὺς ὠνομάσθη. Πρόσυμνα δὲ ὠνομάζετο ἀπό τινος τόπου τῆς Ἀργολίδος, ὅπου ἦτου καὶ τὸ Ἡραῖον, ὡς εἴρηται· ὁ δὲ τόπος ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς Προσύμνης θυγατρὸς τοῦ Ἀςερίωνος καὶ τροφοῦ τῆς Ἥρας, κατὰ τὸν λόγον τῶν Ἀργείων. Ῥησκυνθὶς δὲ, ἀπό τινος ὄρους τῆς Θράκης, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς (β).

Σαμία δὲ, ἀπὸ τῆς Σάμου, ὅπου ἔκτισαν ναὸν οἱ Ἀργοναῦται, ἀφῆκαν καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἐκεῖ, τὸ ὁποῖον ἔλαβον ἐκ τοῦ Ἄργους, καὶ ἦτον ἔργον τοῦ Σμίλιδος τοῦ Αἰγινήτου συγχρόνου τοῦ Δαιδάλου· οἱ δὲ Σάμιοι ἔλεγον, ὅτι ἐγεννήθη ἐκεῖ ἡ Ἥρα, πλησίον τοῦ Ἰμβράσου ποταμοῦ, καὶ ὑπὸ τὸ ῥηθὲν δένδρον, ὅπερ ἐσώζετο ἐπὶ Παυσανίου· ἦτου δὲ καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς, ὡς καὶ ὁ ναὸς, ἀρχαιότατον, τὸ ὁποῖον εἶχε τὸ ἡμισέληνον σχῆμα εἰς τὴν κεφαλήν· ἔτι δὲ ἔλεγον, ὅτι ἐκεῖ συνέβησαν καὶ οἱ γάμοι τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας· ὅθεν ἑώρταζον καὶ τοιούτου εἴδους ἑορτὴν, ὡς καὶ οἱ Κνώσσιοι. Ὠνομάζετο δὲ ἐκεῖ καὶ Παρθενία, ἢ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς Σάμου, Παρθενίας ὀνομαζομένης ἀπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Σάμου, ἥτις ὠνομάζετο Παρθένος (γ).

(α) Παυσαν. Βοιωτικ. Β'. Γ'. 1. Πλούταρχ. ἐν Ἀριςείδ. 11. Κορινθ. Ια'. 2. Ἠλειακ. ὑςερ. Ιγ'.

(β) Προπέρτ. Κη'. 11. Ἀπολλών. Α'. 14. καὶ Σχολ. Εὐςάθ. παρ. Γυραλδ. Γ'. 128. 130. Στάτ. ἐν Θηβ. 383.

(γ) Παυσαν. Ἀχαϊκ. Δ'. 45, Ἀπολλών. Α'. 188. καὶ Σχολ. Γυραλδ. αὐτόθι. Βάρρ. παρ' Λακταντ. inst. Α'. Ιζ'.

Τελείαν δὲ, Χήραν, καὶ Παῖδα ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ τροφὸς αὐτῆς Τήμενος, ὡς εἴρηται (Α'. 326.) κατὰ τὸν λόγον τῶν Στυμφαλίων· ἔκτισε εἰς τὴν Στύμφαλον καὶ τρεῖς ναοὺς αὐτῆς ὑπὸ ταύτας τὰς ὀνομασίας. Ὠνόμαζον δὲ αὐτὴν καὶ οἱ Πλαταιεῖς Τελείαν, ὅπου εἶχον καὶ ναὸν αὐτῆς ἀξιόλογον, καὶ ἄγαλμα τοῦ Πραξιτέλους ἔργον· ἐκεῖ ἦτον καὶ ἕτερον ἄγαλμα καθήμενον, ἔργον τοῦ Καλλιμάχου, καὶ ἐκεῖνο ὠνομάζετο Νυμφευομένη. Τελχινία δὲ ὠνομάζετο ἀπὸ τῶν Τελχίνων ἐν τῇ Καμείρῳ πόλει τῆς Ῥόδου. Τροπαία δὲ, ἐπειδὴ ἔςηναν καὶ εἰς αὐτὴν Τρόπαια οἱ νικῶντες, ὡς καὶ εἰς τὸν Δία. Ὑπερχειρίαν δὲ ὠνόμασαν αὐτὴν οἱ Λακεδαίμονες κατὰ τὸν χρησμόν· ἐπειδὴ ἐπλημμύριζεν ὁ Εὐρώτας, εἶπεν ὁ χρησμὸς, νὰ κτίσωσιν ἐκεῖ ναὸν Ἥρας τῆς Ὑπερχειρίας· ἐκεῖ ἦτου καὶ ξόανον ἀρχαιότατον αὐτῆς, ὅπερ ὠνόμαζον Ἥραν Ἀφροδίτην, ὡς εἴρηται (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ Ἡφαίςου.

Τὸ ὄνομα τοῦ Ἡφαίςου παράγουσι ποικιλοτρόπως· ἀπὸ τοῦ ἀφὴ καὶ ἑςία, ἢ ἀπὸ τοῦ ἅπτω καὶ αἴςόω, ἢ ἀπὸ τοῦ φάω καὶ ἵςωρ, ἢ ἀπὸ τοῦ Ἥφθαι. Τὸ δὲ πιθανώτερον, εἶναι Φοινικικόν· ἐπειδὴ τὸ Ἐφεσχτὸ σημαίνει τὸ ἕψειν ἐν τῇ ἑςίᾳ, ἢ ἐν τῷ πυρί. Τὸ δὲ Λατινικὸν vulcanus ἐγένετο ἀπὸ τοῦ volo, τὸ ἵπταμαι, volicanus· ἢ ἀπὸ τοῦ violentia τὴν βίαν, violicanus· ἐ-

---

(α) Ἀχαΐκ. ΚΓ'. 2. Βοιωτικ. Β'. 5. Γυραλδ. Δ'. 130. Λυκόφρ. καὶ Τζέτζ. 1328. Λακωνικ. ιγ'. 6.

πειδὴ τὸ πῦρ ἔχει ἀμφοτέρας τὰς ἰδιότητας ταύτας· ἢ ἀπὸ τοῦ Ἑβραϊκοῦ Θουβαλκαὶν (α).

Ἀλληγορία. Ὁ Ἥφαιςος ἀλληγορεῖται εἰς τὸ ὑλικὸν πῦρ· ὅθεν ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ὅ ἐςιν, ἐκ τοῦ αἰθέρος καὶ τοῦ ἀέρος· ἐπειδὴ ἐκεῖθεν ἔπεσε τὸ πῦρ πρῶτον εἰς τὴν γῆν. Ἔπεσε δὲ εἰς τὴν Λῆμνον, διότι ἐκεῖ ἔπιπτον συνεχῶς κεραυνοὶ, ἢ ἐξήρχετο ὑπόγειον πῦρ, ὡς καὶ εἰς τὴν Αἴτναν· καὶ ἐνόμισαν, ὅτι ἐκ τῶν κεραυνῶν συνεςάθη τὸ πῦρ ἐκεῖνο, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν, ὅπερ ὠνομάζει ὁ Ὅμηρος Ἥφαιςον.

„Σπλάγχνα δ' ἄρ ἐμπείραντες, ὑπείρεχον Ἡφαίςοιο.
„Αὐτὰρ, ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη—

Ὅθεν ἦτον καὶ χωλὸς, καθότι οἱ κεραυνοὶ πίπτουσιν οὐχὶ ἐκ δυνάμεως οἰκείας, ἀλλ' ὅπως ἕλκει αὐτοὺς ἡ πυρώδης ὕλη· καὶ ὅπου παύσῃ ἡ ὕλη, ἐκεῖ σβύονται· ὡς καὶ τὸ πῦρ καίει, καὶ περιπατεῖ, ἐν ὅσῳ ἔχει ὕλην, ἀφ' οὗ δὲ παύσῃ ἡ ὕλη, χωλοῦται, καὶ τέλος ἐκλείπει σβενύμενον. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἥφαιςος ἐλιποθύμει, ὅτε ἔπεσεν εἰς τὴν Λῆμνον, καὶ ἐκινδύνευε νὰ σβυσθῇ· ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν· ἀλλ' οἱ Λήμνιοι ἀνέςησαν αὐτὸν, ἀνάψαντες ξύλα καὶ ἄλλην ὕλην, καὶ ἐφύλαξαν τὸ πῦρ ἄσβεςον. Τὰς δὲ ὀξυτάτας φλόγας λέγουσιν Ἥλιον καὶ Δία, καὶ οὐχὶ Ἥφαιςον. Τινὲς ὅμως ἀλληγοροῦσι καὶ τὸν Ἥφαιςον εἰς τὸν Ἥλιον.

Ὁ δὲ Ἡρακλείδης λέγει, ὅτι τὸ πάλαι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχον χρείαν συνεχῆ τοῦ πυρὸς, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφύλαττον αὐτὸ ἄσβεςον· εἶχον δὲ τινα ὄργανα χαλκᾶ, καὶ μὲ ἐκεῖνα ἐλάμβανον αὐτὸ παρὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου, ὅτε ἤθελον, ὡς λαμβάνεται καὶ ἤδη διὰ τῶν ὑάλων. Τοιοῦτόν τι ἐννοεῖ καὶ ἡ κλοπὴ τοῦ Προμηθέως, ἐπειδὴ τότε δὲν εἶχον τὰ νῦν ἐργαλεῖα.

(α) Βεχμ. origin. L. L. ἐν Thuvalcain. Πλάτ. παρ. Γυράλδ. Ιγ. 413. Φουρνούτ. ΙΘ'. Κληρικ. ἐν Ἡσιόδ. Θ. 927.

πυρόβολον, πέτραν καὶ ὕσκαν. Ταῦτα δὲ εὑρὼν ὁ Προμηθεὺς, ἐνομίσθη, ὅτι ἔκλεψε τὸ οὐράνιον πῦρ, οἷον, τὸν Ἥφαιςον· καὶ διὰ τοῦτο ἔδησεν αὐτὸν ὁ Ἥφαιςος ἴσως. ἡ αἰτία δηλονότι τῆς κλοπῆς.

Ἀλληγοροῦσι δὲ αὐτὸν καὶ εἰς ἄνθρωπον πυρώδη, θυμώδη καὶ ἄγριον· ὅθεν ἔπλαταν, ὅτι ἐγέννησε τινὰς τοιούτους ἀγρίους λῃςάς. Τοὺς δὲ ὑπηρέτας αὐτοῦ Κύκλωπας ἀλληγοροῦσιν εἰς τὰ πάθη αὐτοῦ· τὸν μὲν Πυράκμονα εἰς τὴν πυρώδη καὶ ὀργίλον διάθεσιν· τὸν δὲ Στερόπην εἰς τὴν ὀξυθυμίαν, καὶ τὸν Βρόντην εἰς τὰς φωνάς. Διὰ τοῦτο ἔδωκαν αὐτῷ γυναῖκα τὴν Ἀφροδίτην, ἐπειδὴ οἱ τοιοῦτοι πυρώδεις ῥέπουσιν ἀκρατῶς πρὸς τὰς σαρκικὰς ἡδονάς· ἐμοίχευεν αὐτὴν καὶ ὁ ὅμοιος αὐτοῦ Ἄρης, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἔδησε τὸν ἀντεραςήν· ἐπειδὴ Ἄρης ἐννοεῖται ὁ σίδηρος καὶ χαλκὸς, ἐξ ὧν γίνονται τὰ πολεμικὰ ὅπλα· ὁ δὲ Ἥφαιςος, τὸ πῦρ, καταναλίσκει τὰ μέταλλα ταῦτα.

Ἀλληγορεῖται δὲ καὶ εἰς χειρώνακτα καὶ βάναυσον· ὅθεν ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ σοφία, δὲν ἐδέχετο τοιοῦτον ἀσύμφωνον αὐτῇ ἄνδρα, κατά τε τὰ ἔργα καὶ φρονήματα. Ἂν ὅμως κατ᾽ ἀνάγκην ἐνωθῶσι τὰ τοιαῦτα ἀσύμφωνα ὑποκείμενα, γεννῶσι τέρατα, ὡς τὸν Ἐριχθόνιον.

Ἀλληγορεῖται ὅμως καὶ εἰς τεχνίτην ἔμπειρον, καὶ ὁπλοποιὸν, καὶ ὀργανοποιὸν ἄριςον, δι᾽ ὧν θηρεύεται καὶ εἰς φῶς προάγεται ἡ σοφία, καὶ διὰ τοῦτο ἔσχισεν αὐτὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ Διὸς, καὶ ἐξῆλθεν ἡ Ἀθηνᾶ ἔνοπλος. Διὰ τοῦτο ἀπέδωκαν εἰς αὐτὸν τὴν κατασκευὴν πάντων τῶν φιλοτέχνων ἔργων τε καὶ ὅπλων· ὅθεν κατεσκεύασε τὰ ὅπλα τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ Ἀχιλλέως, τὰ βέλη τῆς Ἀτέμιδος, τὸ κηρύκειον τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ ἄλλα τοσαῦτα, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἔκαιον τὰ ὅπλα εἰς τιμὴν αὐτοῦ (α).

(α) Φουρνοῦτ. ΙΘ. Χαρτάρ. 61. Ὅμηρ. Ἰλ. Β. 426. Ἰωνιά. 323. Ἡρακλείδ. 446.

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι ἐχρημάτισαν πολλοὶ Ἥφαιςοι εἰς διαφόρους τόπους· ὧν ὁ μὲν ἦτον ὁ Χρύσωρ τῶν Φοινίκων, ὁ ἐπινοήσας τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηρείων ὀργάνων, τὴν τέχνην τῆς μαγείας, τὸ ἄγκιςρον, τὰς ἁλιάδας, καὶ τὰ Ἱςία τῶν πλοίων· ὅθεν ἐτιμήθη ὡς Θεὸς μετὰ θάνατον.

Ὁ δ' ἄλλος ἦτον Αἰγύπτιος, υἱὸς τοῦ Νείλου, Ὀπὰς, ἢ Φθὰς ὀνομαζόμενος, ὁ πρῶτος ἀρξάμενος φιλοσοφίας, καὶ μετὰ τὸν Ἑρμῆν βασιλεύσας ἄχρι ἡμέρας· ὅ ἐςι, τέσσαρας χρόνους, ἑπτὰ μῆνας, καὶ ὀκτὼ ἡμέρας· ἐπειδὴ οἱ Αἰγύπτιοι τότε εἶχον ἐνιαυτὸν τὴν καθημερινὴν περίοδον τοῦ Ἡλίου, ὡς λέγει ὁ Παλαίφατος, καὶ ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ· ἐπειδὴ ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ τῶν τοσούτων χρόνων ἀναφερομένη γενεὰ τῶν Ἀσιατικῶν. Ἄλλοι δὲ εἶχον ἐνιαυτοὺς τὰς περιόδους τῆς Σελήνης, καὶ ἄλλοι τοὺς τέσσαρας καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ ὑπέταξαν πολλοὺς τόπους οἱ βασιλεῖς, διώρισαν τὸν ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως τῶν καρπῶν. Οὗτος τοίνυν ὁ Ἥφαιςος ἐνομοθέτησε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν μονανδρίαν τῶν γυναικῶν, ἀδιαφόρου καὶ κοινοῦ τοῦ πράγματος πρότερον ὄντος· ὅθεν καὶ ὁ Κέκροψ ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας κατέςησε τὸν νόμον τοῦτον, ἔχων τὴν ἀρχὴν ἐκεῖθεν. Ἐπενόησε δὲ καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηρείων ὅπλων, καὶ γεωργικῶν ὀργάνων, ἐπειδὴ πρότερον ἐμάχοντο διὰ τῶν ῥοπάλων. Ἦτον δὲ καὶ μυςικὸς, καὶ πολεμικὸς, καὶ διὰ τοῦτο ὠνόμαζον αὐτὸν Θεὸν, καὶ ἔλεγον, ὅτι ἔλαβε παραδόξως τὴν ὀξυλάβην ἐκ τοῦ ἀέρος, διάτινος μυςικῆς εὐχῆς, καὶ μὲ ἐκείνην κατεσκεύαζε τὰ ὅπλα, καὶ τὰ λοιπά· τουτ' ἔςιν, ἔλαβεν ὀξύννοιαν εἰς εὕρεσιν τούτων. Μαχόμενος δὲ ποτε, ἐπληγώθη κατὰ τὸν πόδα, καὶ ἔμεινε χωλός· ὅθεν ἔπλασεν αὐτὸν ὁ Ὅμηρος χωλὸν, ἔχων τὴν αἰτίαν ταύτην· ὠνομάσθη δὲ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἡ Αἴγυπτος Ἡφαι-

ςία. Μετὰ δὲ τοῦτον ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἥλιος, ὡς εἴρηται ἐκεῖ (α).

Ὁ δὲ τρίτος Ἥφαιςος ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἢ τοὐλάχιςον ἦτον ἐκ τοῦ γένους τῶν Τιτάνων, συγγενὴς τοῦ Διὸς, καὶ χαλκεὺς ἔμπειρος. Καὶ συγχυσθεὶς μὲ τὸν Δία, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Λῆμνον, καὶ ἐδούλευεν ἐκεῖ τὴν τέχνην αὐτοῦ. Αὕτη τοίνυν ἦτον ἡ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ Ἱςορικὴ πτῶσις αὐτοῦ, ὡς νομίζει ὁ Βανιέρ· ἐπειδὴ τότε ὠνόμαζον Οὐρανὸν τὰς αὐλὰς τῶν βασιλέων, κατὰ μίμησιν τοῦ Διὸς, ἢ τοῦ Οὐρανοῦ, κατὰ Σαγχουνιάθωνα, καὶ Θεοὺς τοὺς βασιλεῖς καὶ συμβούλους. Ὁ δὲ Νεύτων νομίζει, ὅτι ὁ Ἥφαιςος τῆς Λήμνου ἦτον ὁ Θόας, ὅςτις ἔλαβε γυναῖκα τὴν Καλλικῶπιν θυγατέρα τοῦ Ὀρθρέως βασιλέως τῆς Φρυγίας, τὴν μητέρα τοῦ Αἰνείου, καὶ Ἀφροδίτην νομιζομένην διὰ τὴν ὡραιότητα· καὶ μὲ αὐτὴν εἶχεν ἔρωτα ὁ Διόνυσος· ὅθεν κατέςησεν αὐτὸν βασιλέα τῆς Κύπρου ὁ Διόνυσος, χάριν τῆς Καλλικώπιδος, καὶ ἔζησε μέχρι τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ὑπέρπλουτος γενόμενος· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἀνέβη πάλιν εἰς τὸν Οὐρανὸν, ἐπειδὴ ἐγένετο βασιλεύς. Οὗτος ὁ Ἥφαιςος καὶ Θόας, ὠνομάσθη καὶ Κινύρας, ἐπειδὴ ἔπαιζε τὴν λύραν ἐπιτηδείως (β).

Κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην ὅμως, ὁ Ἥφαιςος τοῦ Διὸς ἐδιώχθη ἐκ τῶν βασιλείων μισούμενος ὑπό τε τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Διὸς, καὶ διὰ τοῦτο κατεσκεύασε κατηγορίαν καὶ διαβολὴν μεγάλην κατὰ τῆς Ἥρας, ἥτις ἦτον ὁ θρόνος, ἐν ᾧ περιεπλέχθη καὶ ἐδέθη ἡ Ἥρα, ὥςε ἦτον ἀνάγκη, νὰ ἀναβῇ πάλιν ὁ Ἥφαιςος εἰς τὸν Οὐρανὸν, ἵνα διαλύσῃ τὴν κατηγορίαν εἰς ἀθῶωσιν αὐτῆς.

(α) Σουΐδ. ἐν Ἡφαίς. καὶ Προμηθ. Παλαίφατ. περὶ εὑρέσ. σιδήρ. Βόσσ, Θεολογ. Α΄. κζ΄.

(β) Βανιέρ. Δ΄. 99. Νεύτ. Χρονικ. 240. Τζέτζ. ἐν Λυκόφρον. 1204.

Ὁ δὲ τέταρτος Ἥφαιςος ἦτον υἱὸς τοῦ Μαιναλίου, κατὰ Κικέρωνα, ὁ κατοικήσας εἰς τὰς Λιπάρας νήσους τῆς Ἰταλίας· ὁ Μαινάλιος ὅμως ἀγνοεῖται τίνος υἱὸς ἦτον· ἢ ἴσως ἦτον ὁ Μαίναλος υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος Λυκάωνος. Ὁ δὲ ποιητὴς Κιναιθὼν λέγει παρὰ Παυσανία, ὅτι ἐγέννησε καὶ ὁ Τάλως υἱὸν Ἥφαιςον τὸν πατέρα τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Ἄλλοι δὲ ἀναφέρουσι καὶ ἄλλους δύο, τὸν μὲν Ἕλληνα, τὸν δὲ Πελασγόν. Πελασγὸς ἦτον ὅμως καὶ ὁ Θοὰς· ἔτι δὲ ὠνόμαζον Ἡφαίςους καὶ τοὺς ἐνδόξους χαλκεῖς (α).

Λατρεία. Ἐτιμήθη δὲ ὡς Θεὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον, Φοινίκην, Ἑλλάδα, Ἰταλίαν, καὶ μάλιςα εἰς τὴν Λῆμνον, ἥτις ἦτον Ἱερὰ αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν Αἴτναν τῆς Σικελίας. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἔκτισαν ναὸν αὐτοῦ πλησίον τοῦ Κεραμεικοῦ, ἑώρταζον καὶ τὴν ἑορτὴν Λαμπαδοφορία καὶ χαλκεῖα καλουμένην· ὡσαύτως εἶχον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ναὸν αὐτοῦ, καὶ ἑορτὴν Βουλκάνια λεγομένην, ἔκαιον καὶ τὰ ὅπλα εἰς θυσίαν αὐτοῦ, ὅσα ἐλάμβανον παρὰ τῶν ἐχθρῶν· Ἐλάτρευον δ' αὐτὸν μάλιςα οἱ τεχνῖται, καὶ σιδηρουργοὶ, καὶ οἱ τοιοῦτοι, νομίζοντες αὐτὸν εὑρετὴν τὴν διὰ τὸ πυρὸς ἐργασίαν τῶν μετάλλων, ἔκαιον καὶ ὅλας τὰς θυσίας, ὡς καὶ τῆς Ἑςίας· ἐπειδὴ τὸ πῦρ καταναλίσκει παντα. Καὶ τῶν μὲν ζώων ἦτον Ἱερὸς αὐτοῦ ὁ λέων, πυρώδους κράσεως ὤν· τῶν δὲ δένδρων ἡ πεύκη, εὐάναπτος οὖσα, καὶ δαδίον ἔχουσα· εἶχον καὶ κύνας διωρισμένους εἰς φύλαξιν τῶν ναῶν αὐτοῦ.

Ἐπίθετα. Ἀμφιγυήις, Αἴθων, Αἰθαλόεις, Αἰτναῖος, Αἰώνιος, Ἀπάτωρ, Ἀριςόπονος. Βαρύγουνος, Βραδὺς, Βραδυσκελής. Γαμοκλόπος, Δαήμων, Ἐρίβρομος, Εἰλιπόδης, Εὐπάλαμος, Εὔφρων, Ἐργαςήρ. Ζηλημανὴς, Καρτερόχειρ. Κλυτοτέχνης, Κλυτὸς, Κλυτοεργὸς, Κλυτόμητις, Κραταιός. Λιπαραῖος;

(α) Ἀρκαδικ. Ηγ'. 2.

Μεγασθενὴς, Ὀμβριμόθυμος, Περίκλυτος, Πευκαης, Πολύμητις, Πολύφρων, Πυρσοφόρος, Πολυτέχνης, Πυρίπνοος, Πανδαμάτωρ, Παμφάγος, Παντοδίαιτος, Πανυπέρτατος, Πολύολβος, Σελασφόρος, Τεχνήεις, Τεχνοδίαιτος, Χαμαίπους, Χαλκεὺς, Χαλκοτέχνης. Συνωνύμως δὲ λέγεται καὶ Τιτᾶν, καὶ Προμηθεύς.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἡ δὲ Ἀθηνᾶ παράγεται, κατὰ μέν τινας, παρὰ τὸ α ςερητικὸν καὶ τὸ θηνή, τὸ θηλή· ἐπειδὴ δὲν ἐθήλασεν· ἢ κατ' ἄλλους παρὰ τὸ ἀθάνατος, ἢ παρὰ τὸ ἀθρεῖν, ἢ τὸ αἰθέρος, διότι οἱ παλαιοὶ ἔλεγον αὐτὴν καὶ Αἰθερόνειαν· ἢ παρὰ τὸ ἠθεονόη, ἢ παρὰ τὸ Φοινικικὸν ἐθάνα, ὅπερ σημαίνει ἰσχυρὰν (α).

Οἱ δὲ Λατῖνοι ὠνόμασαν αὐτὴν minervam, Μινέρβαν, καὶ οἱ ζητοῦντες τὴν παραγωγὴν νεώτεροι, εἶπον πολλὰ, ὡς καὶ οἱ ἡμέτεροι· τέλος δὲ ἡ γνώμη τοῦ Βοσσίου φαίνεται πιθανωτέρα, ὅςτις παράγει αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀρχαίου menervo τὸ συμβουλεύω (β).

Ἀλληγορία. Ζεὺς εἶναι ὁ νοῦς, Μῆτις ἡ βουλὴ, καὶ Ἀθηνᾶ ἡ φρόνησις· ὅθεν ὁ νοῦς βουλευόμενος γεννᾷ τὴν φρόνησιν, καὶ σοφίαν. Διὰ τοῦτο ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου, ἐπειδὴ ἐκεῖ εἶναι ὁ θρόνος τοῦ λογιςικοῦ, ὅθεν προκύπτει ἡ φρόνησις· διὰ τοῦτο ἔχει καὶ περικεφαλαίαν, ἐπειδὴ κατοικεῖ εἰς τὴν κεφαλὴν ἡ φρόνησις· ἐγεννήθη καὶ ἔνοπλος, διότι ἡ φρόνησις

(α) Φουλγέντ. Β'. β'. καὶ Μουγκέρ. καὶ Ἀθηναγόρ. παρ' αὐτ. Φαβωρῖν. ἐν Ἀθήν. Φουρνοῦτ. Κ'. Ἡρακλειδ. 435. Πλάτ. ἐν Κρατύλ. 279. Κλημεν. ἐν Ἡσιόδ. 888.

(β) Ἐτυμολογικ. ἐν minerv.

οὕτως ἐνοπλίζεται καὶ παρασκευάζεται ἐντελῶς πρὸς τοὺς κινδύνους· ἔχει καὶ τὴν Αἰγίδα σύμβολον ὁρμῆς, ὅθεν γίνεται καὶ τὸ καταιγίς. Καθ' Ἡρόδοτον δὲ, αἱ γυναῖκες τῶν Λιβύων ἐφόρουν τοιαῦτα δέρματα αἰγὸς, ὅπου νομίζεται, ὅτι ἐγεννήθη ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς εἴρηται, καὶ διὰ τοῦτο εἶχε καὶ αὐτὴ τοιοῦτον σύμβολον. Αἰγίδας δὲ ὠνόμαζαν οἱ Λίβυες καί τινα πλέγματα ἐκ ϛεφάνων· αἰγίδα ὠνόμαζον καὶ τὸν θώρακα. Ἡ δὲ Γοργὼν εἶναι σύμβολον ταχύτητος καὶ ἀγχινοίας. Διὰ τοῦτο ἦτον εὑρετὶς καὶ προϛάτις τῆς σοφίας καὶ πασῶν τῶν τεχνῶν, ἐπειδὴ ἡ φρόνησις εὗρε, καὶ προϛατεύει αὐτάς· ἐφιλονίκησε καὶ μὲ τὴν Ἀράχνην, διότι ἡ φρόνησις ὑπερέβη καὶ τὴν Ἀράχνην κατὰ τὴν τέχνην καὶ λεπτουργίαν· ἐξέβαλε δὲ αὐτὴν ὁ Ἥφαιϛος ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, διότι ὁ Ἥφαιϛος ἀλληγορεῖται εἰς πῦρ φωσφοροῦν καὶ ἄνω φερόμενον, ἡ δὲ φρόνησις φωσφόρος οὖσα, ἔχει καὶ τὸ δραϛήριον ὡς πρηϛήριον· ὅθεν ἦτον καὶ ἡ ἐλαία Ἱερὰ αὐτῆς, ἥτις εἶναι σύμβολον καθαρᾶς οὐσίας, καθότι τὸ ἔλαιον εἶναι ὕλη φωτός· ἔτι δὲ ἦτον καὶ παρθένος, ὅπερ ἐϛὶ σύμβολον καθαρότητος καὶ οἰκεῖον τῆς φρονήσεως. Διὰ τοῦτο ἄρα ἐνομίζετο φωσφόρος καὶ χορηγὸς φωτὸς, τὸ ὁποῖον ἀλληγορεῖ τὴν διὰ τῆς φρονήσεως καὶ ἐμπειρίας ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν πραγμάτων· ὅθεν ἀφεῖλετο τὴν ἀχλὺν τοῦ Διομήδους, καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν φωτὸς, ὅπερ ἔκαιε καὶ ἔλαμπεν ὡς πῦρ ἐπὶ τῶν ὅπλων αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἐγίνωσκε πῶς νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὰ, γεγυμνασμένος ὢν διὰ τῆς φρονήσεως καὶ πείρας. Διὰ τοῦτο διεύθυνεν αὐτὴ καὶ τὰ βέλη, ἢ τὰ δόρατα τῶν ἐμπείρων ἀκοντιϛῶν καὶ τοξοτῶν. Διὰ τοῦτο ἔπεμπεν αὐτὴν ὁ Ζεὺς, ὅ ἐϛιν, ὁ νοῦς καὶ τὸ λογιϛικὸν, πάντοτε πρὸς τοὺς φρονίμους καὶ ἐμπείρους· ἐνίοτε δὲ καὶ μετεμορφοῦτο εἰς τοὺς τοιούτους, ὡς εἰς τὸν Νέϛορα καὶ Μέντορα, ὅπου ἐννοεῖ ὁ ποιητὴς

τὴν πολύπειρον φρόνησιν τοῦ Μέντορος καὶ Νέςορος (α).

Ἀλληγοροῦσι δ' αὐτὴν καὶ εἰς τὴν σοφίαν καὶ φρόνησιν ἐκείνην, τὴν δημιουργήσασαν καὶ διατάξασαν τὸ πᾶν. Καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν ἐνομίζετο φοϐερὰ καὶ ἀόρατος, ὥςε ἐτύφλωσε τὸν Τειρεσίαν, ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν γυμνήν. Δὲν ἦτον ἄδεια νὰ βλέπωσι καὶ τὸ ἄγαλμα, καὶ τὸν Πέπλον αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἔπαιζε τὰ ὄμματα, καὶ ἐκινεῖτο τὸ φοϐερὸν Παλλάδιον. Ταύτην τὴν ἔννοιαν εἶχε καὶ ἐκείνη ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ φρικτὴ ἑορτὴ τῶν Ἀθηναίων. Ὁ δὲ ναὸς αὐτῆς εἰς τὴν Σαΐν τῆς Αἰγύπτου εἶχεν ἐπιγραφὴν τοιαύτην· „ἐγώ εἰμι πᾶν τὸ γεγονὸς, καὶ ὂν, καὶ ἐσόμενον, καὶ τὸν ἐμὸν Πέπλον οὐδεὶς πω θνητὸς ἀπεκάλυψεν· ὅθεν ἦτον τοιοῦτος μυςηριώδης ὁ Πέπλος ἐκεῖνος, ὅςτις εἰκονίζει τὴν ἀκατάληπτον δημιουργικὴν σοφίαν (β). Καὶ αὕτη εἶναι ἡ μεταφυσικὴ αὐτῆς ἀλληγορία.

Ἀλληγορεῖται δὲ καὶ φυσικῶς εἰς τὸν ἀέρα κατ' Αἰγυπτίους, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη Γλαυκῶπις, εἶχε καὶ κυανοῦν ἔνδυμα. Ἐνίοτε δὲ εἶχε καὶ τρίϐαφον ἔνδυμα, καὶ τοῦτο ἀλληγοροῦσι τινὲς μὲν, εἰς τὰς τρεῖς ἐπιςήμας, φυσικὴν, μαθηματικὴν, καὶ θεολογίαν· τινὲς δὲ, εἰς τὰς τρεῖς μεταϐολὰς τοῦ ἀέρος κατ' ἔτος, εἰς θερμὴν, ψυχρὰν καὶ συγκερασμένην. Εἴρηται δὲ, ὅτι πᾶσαι αἱ θεαὶ ἀλληγοροῦνται καὶ εἰς τὴν Σελήνην· ὅθεν οἱ Αἰγύπτιοι ἐνόμιζον αὐτὴν καὶ Ἴσιν, τὴν δὲ Ἴσιν Σελήνην.

Ὁ δὲ Ἥλιος παρήγγειλε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, νὰ λατρεύωσι τὴν Ἀθηνᾶν, οἷον, νὰ καταγίνωνται εἰς τὰς

(α) [illegible] ἐν Ἀθήν. Φουρνουτ. καὶ Ἡρακλείδ. αὐτόθι. Ἰωνιά ζ. Ἀνώνυμος. Ἀπίς. ΙΘ΄. καὶ Πρόκλ. παρ' αὐτ. Ναταλ. Δ΄. ε΄.

(β) Πλούταρχ. περὶ Ἰσιδ. καὶ Ὀσιριδ. 354. Καλλίμαχ. Ὕμν. εἰς Λουτρ. Παλλάδ. 75. Ἀπολλόδωρ. Γ. ς΄. 7.

τέχνας· καὶ ἐπειδὴ παρημέλησαν αὐτὰς, τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἡ ἄπυρος θυσία, ἔφυγεν ἡ Θεὰ ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἤκμαζον αἱ τέχναι. Ἀντέμειψε δὲ καὶ τοὺς Ῥοδίους, ἔβρεξε καὶ χρυσῆν βροχὴν ὁ Ζεὺς διὰ τοῦτο· ἐπειδὴ δὲν ἔπαυσαν καὶ αὐτοὶ ἐπιμελούμενοι τὰς τέχνας.

Τὴν δὲ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος διαφορὰν αὐτῆς ἀλληγοροῦσι, τινὲς μὲν οὕτως. Ὁ Κέκροψ σκάπτων τὰ θεμέλια τῆς πόλεως, εὗρε ἐλαίαν καὶ πηγὴν, καὶ ἀγνοῶν τὶ δηλοῦσι ταῦτα, ἠρώτησε τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, καὶ ἔλαβε χρησμὸν, ὅτι ἡ μὲν πηγὴ ἦτον ὁ Ποσειδῶν, ἡ δὲ ἐλαία ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ἀφ᾽ ἑνὸς τούτων νὰ ὀνομάσῃ τὴν πόλιν· ὅθεν ἐκρότησε σύνοδον τῶν προυχόντων περὶ ἐκλογῆς, καὶ προέκριναν τὴν Ἀθηνᾶν. Τινὲς δὲ, ὅτι ὠνομάζετο ἡ πόλις πρότερον Ποσειδονία ἀπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, ὁ δὲ Κραναὸς μετωνόμασεν αὐτὴν Ἀθήνας ἀπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀθηνᾶς, καὶ ὁ Ἄρειος πάγος ἐπεκύρωσε τοῦτο· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἐκρίθησαν εἰς τὸν Ἄρειον πάγον ἐνώπιον τῶν Θεῶν, καὶ ἐκέρδησεν ἡ Ἀθηνᾶ τὴν κρίσιν. Θεοὺς δὲ ἔλεγον τοὺς βασιλεῖς, ἡγεμόνας, συμβούλους καὶ δικαςάς.

Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ἐλθόντες οἱ Πελασγοὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐδίδαξαν τοὺς ἐγχωρίους τὴν ναυτικὴν καὶ πειρατικήν· ἐλθὼν δὲ ὕςερον ὁ Κέκροψ, ἤθελε νὰ εἰσάξῃ τὴν γεωργίαν, ἐλαιουργίαν, καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ἀθηνᾶς· εἰς κατόρθωσιν δὲ τούτου ἔπλασέ τινα μῦθον, ὡς χρησμὸν κατὰ τὴν τότε συνήθειαν, δεικνύων τὴν ἐλαιουργίαν ὠφελιμωτέραν τῆς πειρατηρίας· ὁ δὲ μῦθος ἦτον μικτὸς Φοινικιςὶ καὶ Φρυγιςὶ, καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐσήμαινε εἰς τὴν μίαν γλῶσσαν πλοῖον, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ἵππον· οἱ δὲ ἐξηγηταὶ τοῦ μύθου ὕςερον ἐξέλαβον τὸν ἵππον σύμβολον τοῦ Ποσειδῶνος, ἀντὶ τοῦ πλοίου, καὶ εἶπον, ὅτι ὁ μὲν Ποσειδῶν ἔδειξεν ἵππον, ἡ δ᾽ Ἀθηνᾶ ἐλαίαν. Διὰ τοῦτο τοίνυν τὸ λάθος ὠνομάσθη ὁ Ποσειδῶν ἵππειος, ὅπερ ἐςὶν ὄνομα πάντη ἀνοίκειον εἰς θαλάσσιον Θεόν. Συνέβη δὲ δια-

φορὰ μεταξὺ τῶν ἐγχωρίων· ἐπειδὴ οἱ μὲν ναῦται ἤθελον τὴν πειρατηρίαν, καὶ Θεὸν τὸν Ποσειδῶνα, οἱ δ' ἄλλοι, τὴν ἐλαιουργίαν, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν· ὅθεν ἐκρίθη εἰς τὸν Ἄρειον πάγον ἡ διαφορὰ, καὶ ἐκέρδησαν οἱ γεωργοὶ τὴν κρίσιν, ἐπειδὴ τοῦτο ἤθελον καὶ οἱ δικαςαὶ, καὶ ἡ πολιτική.

Τοιαῦτα ἄρα ἐννοοῦσι τὰ μυθολογούμενα, ὅτι οἱ Θεοὶ ὥρμησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ προλάβωσι τὰς πόλεις, ὅπου ἤθελε νὰ τιμᾶται ἕκαςος· ἐπειδὴ αἱ ἀποικίαι ἐκόμιζον καὶ τοὺς Θεοὺς αὐτῶν· ἔπειτα δὲ ἤθελον νὰ μεταβάλλωσι καὶ τὰ ἤθη τῶν ἐγχωρίων καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα διὰ μέσου τῆς λατρείας καὶ τῶν χρησμῶν· ὅθεν συνέβησαν τοιαῦτα καὶ εἰς τὸ Ἄργος, καὶ εἰς τὴν Κόρινθον (α).

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι ἐχρημάτισαν πολλαὶ γυναῖκες τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· ὧν ἡ μὲν ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Τριτωνίδος ἐκ τῆς Λιβύας, ἥτις συγχυσθεῖσα μὲ τὸν πατέρα αὐτῆς, ἔφυγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐκεῖ υἱοθέτησεν αὐτὴν ὁ Ζεὺς, καὶ τὴν ἀνέθρεψεν ἐπιμελῶς, καὶ διὰ τοῦτο ἐμυθολόγησαν, ὅτι ἐγέννησεν αὐτὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καὶ αὕτη λέγουσιν, ὅτι ἦτον ἡ ἱςουργικὴ καὶ ἔμπειρος τῶν γυναικείων ἔργων, ὥςε ἐτιμήθη ὡς Θεὰ μετὰ θάνατον. Κατ' ἄλλους δὲ ἦτον ἀγνώςων γονέων περιφερομένη περὶ τὸν Τρίτωνα ποταμὸν τῆς Λιβύας, καὶ ἐκεῖθεν ἔλαβεν αὐτὴν ὁ Ζεύς.

Ἡ δὲ Ἄλλη ἦτον Κρητικὴ ἐκ τοῦ γένους τῶν Τιτάνων καὶ θυγάτηρ τοῦ Πάλλαντος, ἥτις ἐφύλαττε τὴν παρθενίαν, ἐφόνευσε καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, ἐπειδὴ την ἐβίαζεν. Αὕτη λέγουσιν, ὅτι ἦτον καὶ πολεμική, καὶ ἀνδρεία, καὶ ἔμπειρος.

Ἡ δὲ τρίτη ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ἰτωνοῦ, πολεμι-

(α) Αὐγουςῖν. Πόλ. Θεοῦ. Η'. Βόσσ. εἴδωλο. Α'. Ιε'. Βανιέρ Δ'. 18.

κὴ καὶ αὐτὴ, ἥτις κατορθώσασα πολλὰς ἀνδραγαθίας, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Ἰοδάμαντος εἰς μονομαχίαν.

Τετάρτην δὲ λέγουσι τὴν θυγατέρα τοῦ Κέκροπος, πεπαιδευμένην καὶ πολεμικὴν καὶ αὐτὴν, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐτίμησαν οἱ Ἀθηναῖοι ὡς θεὰν μετὰ θάνατον. Πέμπτην δὲ λέγουσι τὴν Ἀρκαδικὴν, τὴν ζεύξασαν πρῶτον ἵππους εἰς τὸ ἅρμα. Τῆς δὲ Αἰγυπτίας οὐδὲν ἄλλο ἀναφέρεται, εἰμὴ, ὅτι ἐτιμήθη ὡς Θεὰ (α).

Λατρεία. Κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην, ὁ Κέκροψ ἐκόμισε τὴν λατρείαν αὐτῆς πρῶτον εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκ τῆς Σάεως πόλεως τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἔταξεν αὐτὴν πολιοῦχον τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου ἑώρταζον καὶ τὴν διαβόητον ἑορτὴν, τὰ Παναθήναια λεγόμενα· ἐκεῖθεν δὲ ἔλαβον τὴν λατρείαν αὐτῆς εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ὡς καὶ εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπου ἔκτισαν ναοὺς πολλοὺς εἰς τιμὴν αὐτῆς. Τὰ δὲ Ἱερὰ αὐτῆς ὠνομάζοντο Ἀθήναια, ὡς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος Ἀπολλώνια, τοῦ Ποσειδῶνος Ποσειδώνια, τοῦ Διονύσου Διονύσια, τῆς Δήμητρος Δημήτρια, καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

Ἐθυσίαζον δ' αὐτῇ βοῦς ἄζυγας, καὶ ἀρνία. Ζῶα δὲ Ἱερὰ αὐτῆς ἦσαν ἡ γλαῦξ, ἡ κορώνη, οἱ γῦπες, οἱ ἀλεκτρυόνες, οἱ δράκοντες. Τόποι δὲ, αἱ ἀκροπόλεις, αἱ πύλαι τῶν πόλεων, καὶ αἱ θύραι τῶν οἴκων· ὅθεν εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτῆς εἰς τοὺς τοιούτους τόπους· τοὺς δὲ ναοὺς ἔκτιζον εἰς τὰς ἀκροπόλεις, καὶ εἰς λόφους. Οἱ δὲ τεχνῖται ἀφιέρωναν αὐτῇ τὰ ἐργαλεῖα αὐτῶν, ὅτε δὲν ἐδύναντο νὰ τὰ μεταχειρισθῶσι πλέον· αἱ δὲ παρθένοι μέρος τῆς κόμης αὐτῶν· ἡ δὲ Ἱέρεια αὐτῆς εἰσήρχετο εἰς τοὺς νεονύμφους ἔχουσα τὴν Ἱερὰν αἰγίδα τῆς θεᾶς· ἡ δὲ γλαὺξ λέγουσιν, ὅτι ἦτον οἰωνὸς αἴσιος εἰς τοὺς Ἀθηναίους, κατά τινας· ἐπειδὴ συ-

(α) Εὐσέβ. Χρονικ. Α'. Μ. 3410. Ἡρόδοτ. Μελπομέν. 180. Σχόλ. Ἀπολλων. Α'. 551.

νέβη νίκη, ὅτε ἐφάνη τὸ πρῶτον ἐκεῖ· ὅθεν ἀφιέρωσαν αὐτὴν τῇ πολιούχῳ αὐτῶν Ἀθηνᾷ. Περὶ τοῦτο δὲ εἴπομεν καὶ ἄλλα ἀλλαχοῦ (α).

Ἐπίθετα. Ἀθηναία, Ἀτρυτώνη, Ἀλαλκομενηΐς, Ἀργείη, Αἰδοίη, Ἀγελείη, Ἀλκήεσσα, Ἀντιάνειρα, Ἀλόχευτος, Ἀγαυὴ, Ἀγήνωρ, Ἀγέςρατος, Ἀταρβητος, Ἀλκιμάχη, Ἀκάματος, Ἀκαλανθὶς, Ἀδάμαςος, Ἀλῆτις, Ἄχραντος, Ἀνεμώλιος, Ἀκρήδεμνος, Ἀσίδηρος, Ἀβροχίτων, Ἀποργὴς, Ἄγαμος, Ἀπειρῶδιν, Ἀτθὶς, Ἀνεμῶτις, Αὐτόγονος, Ἀμάτωρ, Ἀγροκύδοιμος, Ἀνύμφευτος, Ἀντροδίαιτος, Αἰολόμορφος, Ἀγλαότιμος, Ἀκρία, Αἰθυία, Ἀγοραία, Αἰαντὶς, Ἀλέα, Ἀμβουλία, Ἀπατουρία, Ἀρεία, Ἀσία, Ἀξιόποινος, Ἀλιφηραία, Ἀσσησία, Ἀηδὼν, Ἀγεληῒς, Ἀριςοβούλη, Ἀερία, Ἀρακυνθιὰς, ἢ Ἀρακυνθίς.

Βλοσυρῶπις, Βαρύκτυπος, Βασίλεια, Βουδεία· Γλαυκῶπις, Γλαυκὴ, Γοργῶπις, Γοργολόφα, Γοργὼν, Γιγαντοφόντις, Γοργοφόνος, Δεινὴ, Δαΐφρων, Δορυθαρσὴς, Διογενὴς, Δολόμητις. Ζωςηρία. Εὐπλόκαμος, Ἐρυθρὶς, Ἐρυσίπτολις, Ἐγρεκύδοιμος, Ἐργοπόνος, Ἐργάνη, Εὐρύςερνος, Εὐπήληξ, Εὐθώρηξ, Εὐπάλαμος, Εὐπάρθενος, Εὐρεσίτεχνος, Ἐνδαρθυία. Ἠΰκομος, Ἠλεία, Θρασεία, Θοῦρις. Ἱππεία, ἢ Ἱππία, Ἱππολαΐτις, Ἰτωνὶς, Ἰθωμιὰς, Ἰτωνία, Ἱςοτέλεια, Ἱςοπόνος, Ἱπποσόος, Ἰθωμία. Κελεύθεια, Κισσαία, Κραναία, Κορυφασία, Κυδωνία, Κυπαρισσία, Κυαναιγὶς, Κορία, Κραθὶς, Κορησία, Καθαρὴ, Καλλίδιφρος.

Λαοσσόος, Λαφρία, Ληΐτις, Λαφύρα, Λαρισσαία, Λημνία, Λιμνὰς, Ληϊδίη, Λινδία, Λιβυςὶς, Μάκαιρα, Μαγνησία, Μεγάθυμος, Μενέδουπος, Μενέχαρμος, Μελαναιγὶς, Μισόνυμφος, Μινωῒς, Μουνογενὴς, Με-

(α) Βόσσ. Θεολογ. Θ'. κδ'. Φῆς. καὶ φουλγ. παὶ αὐτῷ. φουρνουτ. αὐτόθι. Σχολ. Καλλιμάχ. εἰς Παλλάδ. 53. Λίλιος. Μα'. λγ'.

γαλώνυμος, Μάγαρσις, Μηχανίτις, Νικηφόρος, Νίκη, Ναρκαία, Νεδουσία, Ξενία. Ὀγκαίη, Ὀμβρίμη, Ὀμβριμόθυμος, Ὁπλοχαρὴς, Ὁρμάςειρα, Ὀφθαλμίτις, Ὀξυδερκής. Πότνια, Πολύβουλος, Πολύμητις, Πολιὰς, Πυλαῖτις, Πυλαίμαχος, Πτολίπορθος, Περσέπτολις, Περίφρων, Πολιοῦχος, Πολεμηδόκος, Παρθένος, Παλλὰς, Πολεμοκλόνος, Πολύολβος, Πολεματόκος, Πολυλίςη. Προμαχόρμα, Πρόναος, Πρόνοια, Παιονία, Πανία, Πυλαία, Παναχαιῒς, Παρεία, Παλληνίς. Σοφὴ, Σακέσπαλος, Σάλπιγξ, Σουνιὰς, Συκυωνία, Σκιρὰς, Σίγα, Σθενιὰς, Σαΐτις, Σεμνή.

Τριτωνὶς, Τριτογένεια, Τριτογέννητος, Ταλαεργὸς, Τολμήεσσα, Τανύκνημις, Τριτώνια, Τυθρώνη, Τελχινία. Ὑγιεία, Φιλόμολπος, Φιλέριθος, Φοινικὴ, Φθισίμβροτος, Φέρασπις, Φυγόδεμνος, Φοβεσιςράτη, Φυγόλεκτρος, Φίλοιςρος, Φιλένθεος. Χαλκίοικος, Χαλινίτις·

Ἀθηναία μὲν ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. Πρῶτον δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν κυρίως Ἀθηναίαν, κατά τινας, ὅθεν δὲν ὠνόμαζον τὰς γυναῖκας Ἀθηναίας, ὡς τοὺς ἄνδρας Ἀθηναίους, ἀλλ' Αἰτικὰς, διὰ τὴν σύμπτωσιν τοῦ ὀνόματος. Ἀφ' οὗ δὲ ἤρξαντο ὀνομάζειν τὰς γυναῖκας οὕτως, ὠνόμασαν τὴν θεὰν Ἀθηνᾶν, εἰς διαςολήν. Διὰ τοῦτο δὲν ἦτον ἀττικὸν ἰδίωμα Ἀθηναίαν γυναῖκα λέγειν, ἀλλ' Ἀττικήν. Πρῶτος δὲ φαίνεται, ὅτι ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Ὅμηρος Ἀθηναίαν εἰς τὴν ποίησιν. Τινὲς ὅμως λέγουσι καὶ ἄλλην αἰτίαν τούτου πολιτικὴν, ὡς φαίνεται παρὰ Σουΐδα.

Εἶχον τοίνυν οἱ Ἀθηναῖοι ναὸν ἐπίσημον τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, τὸν θρυλλούμενον Παρθενῶνα, ὅπου ὠνομάζετο καὶ αὐτὴ παρθένος, ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰκτίνου, ὅςτις ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Περικλέους. Τὸ δὲ ἄγαλμα αὐτῆς ἦτον ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, ἔργον τοῦ Φειδίου. Εἰς τὸν Πει-

ραιᾶ δὲ εἶχον καὶ Τέμενος ἀξιόλογον αὐτῆς καὶ τοῦ Διὸς (α).

'Αλαλκομενηῒς δὲ, ἢ 'Αλαλκομενία, ἀπὸ τοῦ τροφοῦ, ἢ τῆς τροφοῦ αὐτῆς, ὡς εἴρηται. Κατ' ἄλλους ὅμως, ἀπὸ τοῦ ἀλαλκεῖν. Πλὴν ἀπὸ τούτου ἔπρεπε νὰ σχηματισθῇ 'Αλαλκηΐς· ὅθεν φαίνεται πιθανώτερον τὸ πρῶτον· ὅμως κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν εἶχον οἱ Μεγαρεῖς τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἐκ τοῦ Ἄρεως, πλησίον τοῦ Ἡρακλέους. Εἶχον τοίνυν εἰς τὰς 'Αλαλκομενὰς Ἱερὸν αὐτῆς 'Αλαλκομένιον καλούμενον· οἷον ναὸν, καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον ἐλεφάντινον, τὸ ὁποῖον ἐσύλησεν ὁ Σύλλας, ὡς ἐσύλησε καὶ ἄλλα πολλὰ Ἱερὰ τῶν 'Αθηναίων καὶ Θηβαίων· ὅθεν ἀπέδωκαν εἰς τοῦτο τὴν αἰτίαν τῆς φθειριάσεως, καὶ τὸ δυςυχὲς τέλος αὐτοῦ. Ὁ δὲ ναὸς ἐκεῖνος τῆς 'Αθηνᾶς ἐρημώθη μετὰ ταῦτα (β).

'Αργεία δὲ ὠνομάζετο ἀπὸ τοῦ Ἄργους, ὅπου εἶχε ναὸν ἀξιόλογον εἰς τὴν ἀκρόπολιν Λάρισσαν. Αἴθυιαν δὲ, ἐπειδὴ ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τὴν ναυτιλίαν, νὰ πλέωσιν εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς αἱ Αἴθυιαι, ὄρνεα θαλάσσια, καὶ θαλάσσιαι κορῶναι λεγόμενα, καὶ ἔμπειρα εἰς τὸ κολυμβᾷν καὶ καταδύεσθαι· ὅθεν ὁ Λυκόφρων λέγει τὰ πλοῖα αἰθυίας συμβολικῶς· ἦσαν δὲ καὶ οἰωνοὶ κάκιςοι εἰς τοὺς πλέοντας αἱ αἴθυιαι, ὅτε ἐφαίνοντο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, νὰ πλέωσι, καί νὰ βυθίζωνται εἰς τὸ ὕδωρ· ἐπειδὴ ἐν καιρῷ γαλήνης δὲν ἐξέρχονται ἐκ τῶν φωλεῶν, φοβούμεναι τὰ θαλάσσια θηρία· ὅτε δὲ προβλέπουσι τρικυμίαν, τότε ἐξέρχονται ἀφόβως, ἐπειδὴ τὰ ἄλλα θηρία καταβαίνουσιν εἰς τὸ βάθος, διὰ τὴν αἰτίαν τῆς τρικυμίας· ὅθεν ἦτον ἡ ἐμφάνεια αὐτῶν οἰωνὸς τρικυμίας. Οὕτως οὖν ὠνομάζετο ἡ 'Αθηνᾶ μόνον εἰς τὰ Μέγαρα, ὅπου ἦτόν τις σκόπελος

(α) Παυσαν. 'Αττικ. Κέ. 1. Α'. 3

(β) Παυσαν. Βοιωτικ. Λγ'. 5'.

'Αθηνᾶς τῆς Αἰθυίας ὠνομαζόμενος, ἔνθα ἐτάφη ὁ Πανδίων. Αἴθυια δὲ ὠνομάζετο καὶ εἶδος βοτάνης (α).

'Αγοραία δὲ, εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἔνθα εἶχε καὶ ναὸν, ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς. Αἰαντὶς δὲ, εἰς τὰ Μέγαρα, ὅπου εἶχε τρεῖς ναοὺς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὧν ὁ μὲν ὠνομάζετο ἁπλῶς τῆς 'Αθηνᾶς, ὁ δ' ἄλλος τῆς Αἰαντίδος, ὃν ἔκτισεν ὁ Αἴας, καὶ ὁ τρίτος τῆς Νίκης 'Αθηνᾶς. 'Αλέα δὲ ὠνομάσθη εἰς τὴν 'Αρκαδίαν ἀπὸ τοῦ 'Αλεοῦ τοῦ κτίσαντος ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Τεγέαν, ὅςτις ἐκάη ὕςερον· ἔκτισαν ὅμως οἱ Τεγεάται ἄλλον ἀξιόλογον, τὸν ὁποῖον ἀρχιτεκτόνησε Σκόπας ὁ Πάρειος, ὅςτις κατεσκεύασε καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς, καὶ ἄλλα πολλὰ εἰς καλλωπισμὸν τοῦ ναοῦ, καὶ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, τὸν κάπρου αὐτὸν, καὶ τοὺς Ἥρωας ἐκείνους. Ἔλαβεν ὅμως ὕςερον ὁ Αὔγουςος ἐκεῖθεν τὸ ἄγαλμα τῆς 'Αθηνᾶς, καὶ τοὺς ἐδόντας τοῦ κάπρου, καὶ ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν ἀγορὰν τῆς 'Ρώμης (β).

'Ενταῦθα ὁ Παυσανίας δικαιοῖ τρόπον τινὰ τὸν Αὔγουςον, λέγων, ὅτι δὲν ἦτον 'Ιερόσυλος ἰδίᾳ προαιρέσει, ἀλλὰ μετεχειρίζετο τὴν ἀχαιοτάτην συνήθειαν τῶν πορθητῶν, οἵτινες ἐλάμβανον καὶ τοὺς πατρῴους θεοὺς τῶν νενικημένων, σὺν τοῖς ἄλλοις λαφύροις, ὡς ὁ Σθένελος ἔλαβεν ἐκ τῆς Τρῳάδος τὸ ξόανον τοῦ 'Ερκείου Διός. Ὅτε δὲ ἦλθον οἱ Δωριεῖς εἰς τὴν Σικελίαν, ὁ 'Αντίφημος ὁ κατοικήσας εἰς τὴν Γέλαν, καταπορθήσας τὴν 'Ομφάκην, πόλισμα τῶν Σικανῶν, ἔλαβε καὶ ἓν ἄγαλμα ἔργον τοῦ Δαιδάλου. 'Ο δὲ Ξέρξης ἔλαβεν ἐκ τῶν 'Αθηνῶν ἄλλα τε πολλὰ ἀγάλματα, καὶ τὸ

(α) 230. 359. καὶ Τζέτζ. φαβωρῖν. καὶ Σουίδ. ἐν Αἴθυι. Παυσαν. 'Αττικ. Ε'. 3. Μα'. 6.

(β) Παυσαν. Λακωνικ. Ια'. 8. 'Αττικ. Μϛ'. 4. 'Αρκαδικ. Μϛ'. Μϛ'. 1.

τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος· ἐκ δὲ τῆς Μιλήτου ἔλαβε τὸ ἐν Βραγχίδαις χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸ ὁποῖον ἔπεμψεν ὕςερον ὁ Σέλευκος εἰς τὴν Μίλητον. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι λαβόντες τὴν Τίρυνθα, ἔλαβον καὶ τὰ ξόανα τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος· οἱ δὲ Κυζικηνοὶ ἔλαβον ἐκ τῆς Προικοννήσου τὸ Ἄγαλμα τῆς μητρος Δινδυμένης. Οὕτω καὶ ὁ Αὔγουςος νικήσας τὸν Ἀντώνιον, ἔλαβε τὰ ῥηθέντα, ἐπειδὴ οἱ Ἀρκάδες ὅλοι ἐκτὸς τῶν Μαντινέων, ἦσαν σύμμαχοι τοῦ Ἀντωνίου.

Ἦτον δὲ καὶ Ἄσυλος ὁ ναὸς οὗτος τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς, καὶ ὑπὸ ὅλης τῆς Πελοποννήσου τιμώμενος, ὥςε ἐκεῖ κατέφυγε τὸ πρῶτον ὁ Παυσανίας, ὁ Λεωτυχίδης, καὶ ἡ Ἱέρισσα τῶν Ἀργείων Χρυσὶς, καὶ δὲν ἐζήτησαν αὐτοὺς, μήτε λόγον ἀνέφερον περὶ τούτων. Εἶχον καὶ εἰς τὴν Μαντίνειαν Ἀλέαν Ἀθηνᾶν (α).

Ἀμβουλίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Λακωνίαν. Ἀνεμῶτιν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Διομήδης, κτίσας ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Μοθώνην τῆς Μεσσηνίας, εἰς κατάπαυσιν τῶν βλαβερῶν ἀνέμων (β). Ἀπατουρίαν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ἡ Αἴθρα εἰς τὴν Τροιζῆνα, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Ἀρείαν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Ὀρέςης, κτίσας βωμὸν αὐτῆς, εἰς τὸν Ἄρειον πάγον, μετὰ τὴν ἀθώωσιν αὐτοῦ. Ἀσίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τοὺς Κολχοὺς· οἱ δὲ Διοσκουρίδαι, ἐπιςρέψαντες μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, ἔκτισαν εἰς τὴν Λακωνίαν ναὸν αὐτῆς εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο, ὅπερ ὠνομάζετο ὕςερον Ἀσία.

Ἀξιόποινον δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς, κτίσας Ἱερὸν αὐτῆς εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν Ἱπποκόωντα καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, εἰς ἐκδίκησιν τοῦ Οἰωνοῦ· ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον ποινὴν τὴν ἐκδίκησιν καὶ τιμωρίαν. Ἀλιφηραία δὲ ὠ-

---

(α) Λακωνικ. Κ'.
(β) Αὐτόθι. Ιγ'. 4. Μεσσηνιακ. Λε'. 5. Κορινθ. Λγ'. 1. Ἀττικ. Κη'. 5.

νομάσθη ἀπὸ τῆς Ἀλιφήρας πόλεως τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη, ὡς ἔλεγον οἱ ἐγχώριοι· ὅθεν ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν, εἶχον καὶ ἄγαλμα αὐτῆς ἐπίσημον, ἔργον τοῦ Ὑπατοδώρου (α).

Ἀσσησία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἰωνίαν ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀσσησοῦ, ὅπου εἶχε ναὸν ἐπίσημον, ὃν ἔκαυσεν ὁ Ἀλυάττης, πολιορκῶν τὴν Μίλητον, καὶ πάλιν ἀνέκτισεν αὐτὸν κατὰ τὸν χρησμόν· Ἀηδόνα δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Παμφυλίαν· ἄγνωςον ὅμως διὰ τί. Ἀερίαν δὲ, ἐπειδὴ ὡς εἴρηται ἀλληγορεῖται καὶ εἰς ἀέρα, ὡς ἡ Ἥρα. Ἀρακυνθὶς δὲ, ἀπό τινος ὄρους τῆς Βοιωτίας, Ἀρακύνθου καλουμένου, ὅπου εἶχεν Ἱερὸν (β).

Βούδειαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ἀπὸ τῆς πόλεως Βουδείας, ἥτις ὠνομάσθη οὕτως ἀπὸ τοῦ οἰκιςοῦ αὐτῆς Βουδείου, υἱοῦ τοῦ Ἄργου. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ἄλλην πόλιν τῆς Βοιωτίας Βούδειον, ἀπὸ τῆς Βουδείας μητρὸς τοῦ Ἐργίνου, καὶ ἄλλην τῆς Φρυγίας, ἔνθα ὠνομάζετο καὶ ἓν ἔθνος Βούδειοι. Ἄλλοι δὲ νομίζουσιν, ὅτι ὠνομάσθη ἡ Ἀθηνᾶ Βουδεία, ἐπειδὴ ὑπεδούλωσεν εἰς ζυγὸν τοὺς βόας, φρόνησις ἐννοουμένη (γ).

Ζωςηρίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ὅπου ἦτον δύο ἀγάλματα αὐτῆς· ὠνομάσθη δ' οὕτως, ἐπειδὴ ἐκεῖθεν ἔλαβε τὰ ὅπλα ὁ Ἀμφιτρύων, καὶ ἐνωπλίσθη, ὅτε ἐξῆλθεν ἐναντίον τοῦ Χαλκώδοντος, καὶ τῶν Εὐβοέων· οἱ δὲ παλαιοὶ ἔλεγον ζώσασθαι τὰ ὅπλα, ἀντὶ ἐνοπλίσασθαι. Ἐργάνη δὲ ὠνομάσθη διὰ τὴν εὕρεσιν τῶν γυναικείων ἔργων, τῶν ὀργάνων ϗ ἐργάνων λεγομένων, ϗ τῶν

(α) Λακωνικ. Ιε'. 4. Ἀρκαδικ. Κς'. 4, Πολύβ. παρ. Γυράλδ. Ιζ'. 349.

(β) Ἡρόδοτ. Κλει. 19. Ησύχ. εν ἀηδ. Γυράλδ. Ια'. 353. καὶ 342. Στεφαν. εν Αρακυνθ.

(γ) Λυκόφρ. 359. καὶ Τζέτζ. καὶ Ποτέρ. αὐτόθι. φαβωρῖν. ἐν Βουδ.

ἄλλων ἐργοχείρων. Πρῶτον ὅμως ὠνόμασαν αὐτὴν οὕτως οἱ Σάμιοι καὶ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα δὲ ἔκτισαν καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα ναὸν αὐτῆς, ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ εἰς τὴν Ἤλιδα, ὅπου εἶχε τὸ ἄγαλμα αὐτῆς, ὅπερ ἦν ἔργον τοῦ Φειδίου, ἀλεκτρυόνα εἰς τὴν περικεφαλαίαν, ὅςτις, ὡς νομίζει ὁ Παυσανίας, εἶναι καὶ τῆς Ἐργάνης Ἀθηνᾶς σύμβολον οἰκεῖον, διεγείρων τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τὰ ἔργα. Εἰς τὴν Βοιωτίαν δὲ εἶχον καὶ τὸν Πλοῦτον πλησίον τῆς Ἐργάνης Ἀθηνᾶς. Εἰς τὴν Ὀλυμπίαν δὲ, ὅπου εἶχον τὴν ἐπιςασίαν καὶ τὸ δικαίωμα ὑπὸ τῶν Ἠλείων δεδομένον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Φειδίου Φαιδρύνται καλούμενοι, νὰ καθαρίζωσι καὶ φαιδρύνωσι τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς, ἐθυσίαζον πρῶτον εἰς τὴν Ἐργάνην Ἀθηνᾶν, ἔπειτα ἤρχοντο ἐργάζεσθαι καὶ λαμπρύνειν αὐτὸ (α), ἐπειδὴ ἐνομίζετο ἔφορος πάντων τῶν ἔργων.

Ἐνδαρθυῖα δὲ ἐπονομαζομένη ἐτιμᾶτο εἰς τὰ Μέγαρα· ἐπειδὴ μεταμορφωθεῖσα εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Αἴθυιαν, ἔκρυψε τὸν Κέκροπα ὑπὸ τὰ πτερὰ αὐτῆς, καὶ ἐκόμισεν αὐτὸν εἰς τὰ Μέγαρα. Εἴρηται, ὅτι ἡ Αἴθυια ἀλληγορεῖται εἰς πλοῖον. Ἄρα ἡ Ἀθηνᾶ, οἷον, ἡ φρόνησις, ἔφερε τὸν Κέκροπα μὲ πλοῖον εἰς τὰ Μέγαρα, ὅ ἐςὶν, εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐκ τῆς Αἰγύπτου (β).

Ἱππεία δὲ ὠνομάσθη, ἐπειδὴ ἐδίωκεν ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ τὸν Ἐγκέλαδον εἰς ἅρμα ἐποχουμένη ὑπὸ δύο ἵππων συρόμενον· ἐπειδὴ αὐτὴ ἔζευξε πρῶτον ἵππους εἰς τὸ ἅρμα. Εὑρέθη εἰς ἓν νόμισμα τῶν Βισαλτίων, καὶ εἰς ἄλλο τῶν Γορτυνίων, ἔχουσα ἵππον παρ' αὐτῇ. Εἶχε τοίνυν Ἱερὰ πανταχοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο,

---

(α) Παυσαν. Βοιωτικ. Ιζ΄. 2. Ἡσύχ. ἐν ζῶς. Ἀττικ. Κδ΄. 3. Λακωνικ. Ιζ΄. Βοιωτικ. Κς΄. 5.

Σουίδ. Ἡσύχ. καὶ Φαβωρῖν. ἐν Εργάν. Αἰλιάν. Ποικίλ. Ἱςορ. ΑΒ. καὶ σχολ. Περιζων.

(β) Φαβωρῖν. ἐν Ἐνδαρθ.

ὡς εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν Ἤλιδα, Ἀρκαδίαν, καὶ ἀλλαχοῦ (α).

Ἱππολαῖτις δὲ, ἀπὸ τῆς πόλεως, Ἱππόλας, ἥτις ἦτον πλησίον τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου τῆς Λακωνίας, ὅπου εἶχε ναόν.

Ἰτωνὶς δὲ καὶ Ἰτωνία ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ Ἰτωνοῦ τοῦ κτίσαντος ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Κορώνειαν τῆς Βοιωτίας. Εἶχεν ὅμως καὶ εἰς τὴν Θεσσαλίαν ναὸν τοιοῦτον μεταξὺ Φερῶν καὶ Λαρίσσης, ὅπου ἐκρέμασεν ὁ Πύῤῥος τὰ ὅπλα τῶν Γαλατῶν. Ἰθωμιὰς δὲ καὶ Ἰθωμία, ἀπὸ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ πόλεως Ἰθώμης, ὅπου εἶχε ναὸν ἐπίσημον (β).

Κελεύθειαν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Ὀδυσσεὺς, κτίσας τρία Ἱερὰ αὐτῆς εἰς τὴν Λακεδαίμονα, νικήσας τοὺς μνηστῆρας τῆς Πηνελόπης εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ δρόμου. Ἐπειδὴ τοίνυν ἔλεγον κέλευθον τὸν δρόμον, ὠνόμασεν αὐτὴν οὕτως. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ὠνόμαζον Κελευθείας Θεὰς τὰς ἐνοδίους· ὅσας δηλαδὴ ἐνόμιζον προστάτιδας τῶν ὁδῶν, καὶ εἶχον τὰ Ἱερὰ αὐτῶν πλησίον τῶν ὁδῶν. Κισσαίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Ἐπίδαυρον, ἔχοντες ξόανον αὐτῆς ἀξιόλογον εἰς τὴν ἀκρόπολιν (γ).

Κραναίαν δὲ, εἰς τὴν Ἐλάτειαν πόλιν τῆς Φωκίδος, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς ἔξω, ἐπί τινος λόφου, καὶ περὶ αὐτὸν τὰς κατοικίας τῶν Ἱερέων καὶ ὑπηρετῶν. Τὸν δὲ Ἱερέα τοῦτον προδιώριζον ἄνηβον ἔτι ὄντα, καὶ ἐφρόντιζον περὶ τῆς ἀνηκούσης τῇ Ἱερωσύνῃ ἀνατροφῆς καὶ διαίτης. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγίνετο Ἱερεὺς, ἐκάθη-

---

(α) Παυσαν. Ἀττικ. Α'. 4. Λα'. 3. Ἠλιακ. πρωτ. Ιε'. 4. Ἀρκαδικ. Μζ'. 1. Ἁρποκρατ. Μνασέας, καὶ Ἴσαυρος παρ. Γυράλδ. Ια'. 343. Βεγέρ. Ἀρχαιολογ. 32.

(β) Παυσαν. Λακωνικ. Κε'. 6. Ἀττικ. Ιγ'. 2. Βοιωτικ. Λδ'. 1. Στραβ. Θ'. 438.

(γ) Παυσαν. Λακωνικ. Ιβ'. 4. Φαβωρῖν. καὶ Ἡσύχ. ἐν κελευθ. Κορινθ. Κθ'. 1.

το πέντε χρόνους εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦτο, λουόμενος εἰς Ἀσαμίνθους, κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον· οἷον, εἰς σκάφην· ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἄδειαν, νὰ καταβαίνῃ εἰς τὰ λουτρὰ τῆς πόλεως. Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦτο ἦτον ἔργον τῶν παίδων τοῦ Πολυκλέους, Τιμοκλέους καὶ Τιμαρχίδου (α).

Κορυφασίαν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μεσσηνίας, ὡς εἴρηται. Κυδωνίαν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ἀπόγονός τις τοῦ Ἰδαίου Ἡρακλέους, Κλύμενος καλούμενος, ἐλθὼν ἐκ τῆς Κρητικῆς Κυδωνίας, καὶ κτίσας ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Ἦλιδα, ἐπί τινος λόφου, ὅπου ἦτον ποτὲ ἡ πόλις Φρίξα. Κυπαρισσία δὲ, ἀπὸ τῆς ἐν Μεσσηνίᾳ πόλεως Κυπαρισσίας καλουμένης, ὅπου εἶχε ναὸν ἐπί τινος λόφου. Κορία δὲ ὠνομάζετο ἐν τῇ Ἀρκαδίᾳ, ὅπου εἶχε ναὸν καὶ ἄγαλμα ἐπί τινος λόφου πλησίον τῆς πόλεως τῶν Κλειτορίων. Κορησία δὲ, νομίζουσί τινες, ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς Κορύφης, ὡς εἴρηται, καὶ ὅτι ἦτον τὸ αὐτὸ, Κορία, Κορησία, καὶ Κορυφασία. Κατ' ἄλλους ὅμως, ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ κόρη Κορία καὶ Κορησία, καὶ εἶχε ναὸν εἰς τὴν Κρήτην εἰς τόπον τινὰ Κόριον ἀπὸ τοῦ κόρη καλούμενον (β).

Λαφρία δὲ, καὶ Λαφύρα, ἀπὸ τῶν λαφύρων· ἐπειδὴ προξενεῖ λάφυρα, πολεμικὴ οὖσα. Λαρισσαία δὲ, ἀπὸ τοῦ Λαρίσσου ποταμοῦ, τοῦ μεταξὺ τῶν συνόρων τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἠλείας, ἔχουσα ναὸν πλησίον αὐτοῦ. Λιμνία δὲ καὶ Λιμνὰς ὠνομάζετο ἐν ἄγαλμα αὐτῆς εἰς τὴν Ἀττικὴν· περὶ δὲ τοῦ ὀνόματος εἰρήσεται ἐν τῷ περὶ Ἀρτέμιδος. Λινδία δὲ, ἀπὸ τῆς Λιν-

---

(α) Παυσαν. Φωκικ. Λδ'. 4. Μούρσιος, ἐν Λυκόφρ. 1099. Ἡσύχ. καὶ Φαβωρῖν. ἐν Ἀσαμίνθ.

(β) Ἠλιακ. Ὑστέρ. Κα'. 5. Μεσσηνιακ. Λς'. 5. Λακωνικ. Κβ'. 7. Ἀρκαδικ. Κα'. 3. Στέφαν. ἐν Κορ. Γυράλδ. Ια'. 353. Κικέρ. Φυσ. Θ'. Γ'. 1199.

δου πόλεως τῆς Ῥόδου, ὅπου ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ὁ Δαναὸς ἐπίσημον (α).

Μηχανῖτις δὲ, ἀπὸ τῶν μηχανημάτων, εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ὅπου εἶχε ναόν. **Ναρκαίαν** δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Ναρκαῖος υἱὸς τῆς Φυσκόας καὶ τοῦ Διονύσου, κτίσας ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Ἤλιδα. **Νεδουσία** δὲ, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Νέδα τῆς Πελοποννήσου, ἔχουσα ναὸν ἐκεῖ ἐπίσημον· ἢ ἀπὸ τοῦ τόπου Νέδοντος, ὅπου ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ὁ Νέστωρ, ἐπιστρέψας ἐκ τῆς Τρωάδος. **Μάγαρσις** δὲ, ἀπὸ τῆς Μαγάρσου πόλεως τῆς Κιλικίας, ἔχουσα ναὸν, ὅπου ἐθυσίασεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, διαβαίνων ἐκεῖθεν. Μαγνησία δὲ, ἀπὸ τῆς πόλεως Μαγνησίας, ἔχουσα ναὸν διαβόητον διὰ τὴν τεκτονικήν. Ξενία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Λακωνίαν (β).

Ὄγγα δὲ ὠνομάζετο εἰς τὰς Θήβας, ἀφ' ἧς ὠνομάσθησαν καὶ αἱ Ὀγκαῖαι πύλαι· καὶ κατὰ μέν τινας, τὸ ὄνομα εἶναι Φοινικικὸν, καὶ σημαίνει παρθένον· κατ' ἄλλους δὲ, ὠνομάζετο καί τις κώμη τῆς Βοιωτίας Ὄγγα, ἢ Ὄγκα, ὅπου ἐλατρεύετο ἡ Ἀθηνᾶ οὕτως ὀνομαζομένη· ἡ αὐτὴ δὲ ὠνομάζετο ἐκεῖ καὶ Σίγα. Κατ' ἄλλους δὲ Σίδα πρέπει νὰ λέγηται· ἐπειδὴ οὕτως ὠνομάζετο ἡ Ἀστάρτη εἰς τὴν Συρίαν· τὴν δὲ λατρείαν ταύτην καὶ τὸ ὄνομα ἐκόμισεν ὁ Κάδμος ἐκ τῆς Φοινίκης, ὁμοῦ καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ ὁποῖον ἦτον εἰς τὰς Θήβας ἐπί τινος βωμοῦ εἰς τόπον ὕπαιθρον (γ).

Ὀφθαλμῖτιν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Λυκοῦργος, κτίσας ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Σπάρτην, ἐπειδὴ ἐξέβαλε μόνον τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ὁ Ἄλκανδρος. Κατ' ἄλ-

---

(α) Τζέτζ. ἐν Λυκόφρ. 356. Παυσαν. Ἀχαϊκ. ΙΖ'. 3. Στράβ. ΙΔ'. 655.

(β) Παυσαν. Ἀρκαδικ. ΛΣ'. 3. Ἠλιακ. Πρώτ. ΙΣ'. 5. Στέφα. ἐν Νέδ. Στράβ. 1. 487. Στέφαν. ἐν Μαγάρσ. Ἀῤῥιαν. Β'. 92. Βιτρούβ. παρ. Γυράλδ. ΙΒ'. 382.

(γ) Παυσαν. Βοιωτικ. ΙΒ'. 2. καὶ σχολ. Σέλδεν περὶ Συρ. Θεῶν. Στέφαν. ἐν Ὄγγα. Σχολ. Πινδάρ. παρ. Γυράλδ. ΙΑ'. 354.

λους δὲ, ἰατρεύθη ὁ τρωθεὶς ὀφθαλμὸς αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἔκτισε τὸν ναόν. Ὠνόμαζον δὲ τὴν Ἀθηνᾶν ταύτην καὶ Ὀπτιλέτιν δωρικῶς· διότι ὠνόμαζον ὀπτίλους τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἱ ἐκεῖ Δωριεῖς. Ὀξυδερκῆ δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Διομήδης, κτίσας ναὸν αὐτῆς εἰς τὸ Ἄργος, ἐπειδὴ ἔλαβε τὴν ἀχλὺν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ (α).

„Ἀχλὺν δ᾽ αὖ τοι ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν,
„Ὄφρ᾽ εὖ γινώσκῃς, ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα.

Παλλὰς δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ πάλλειν τὸ δόρυ, ἢ ἀπὸ τοῦ πάλλεσθαι, τὸ ὀρχεῖσθαι καὶ κινεῖσθαι, διότι ἡ πρόνοια καὶ ἡ φρόνησις εἶναι ὀξυκίνητα· ἢ ἀπὸ τοῦ πατρὸς, ἢ τῆς τροφοῦ αὐτῆς Παλλάδος. Τινὲς ὅμως λέγουσιν, ὅτι παράγεται παρὰ τὸ Φοινικικὸν παλὰχ, τὸ ὁποῖον σημαίνει κεκρυμμένον, ἢ παράδοξον, διὰ τὸ κεκρυμμένον δηλονότι καὶ παράδοξον τῆς σοφίας. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, πάλλαντας ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι τοὺς νέους, καὶ παλλάδας τὰς νεάνιδας· ὅθεν καὶ ἡ παλλακίς Ἀπὸ τοῦ Παλλὰς ἄρα ὠνομάσθη τὸ διαβόητον Παλλάδιον, τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς (β).

Τοῦτο τὸ ἄγαλμα ἦτον ξύλινον, καὶ εἶχε τριῶν πηχῶν μέγεθος, καὶ τοὺς πόδας ἡνωμένους εἰς μίαν βάσιν, κατὰ τὸν ἀρχαιότατον τρόπον τῶν ξοάνων· ἐκράτει δὲ ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ δόρυ, ἐν δὲ τῇ ἀριϛερᾷ ἄτρακτον καὶ ἠλακάτην· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δὲ εἶχε ϛέφανον, ἢ κατ᾽ ἄλλους πῖλον· ἦτον καὶ ἐνδεδυμένον δέρμα ἀνθρώπινον. Ἐγένετο δὲ οὕτως.

Ὁ Τρίτων, ὅϛτις ἀνέτρεφε τὴν Ἀθηνᾶν, εἶχε καὶ ἰδίαν θυγατέρα Παλλάδα καλουμένην. Γυμναζόμεναι τοίνυν ἀμφότεραι τὴν πολεμικὴν, ἐφιλονείκησάν ποτε

(α) Παυσαν. Λακωνικ. Ιη´. 1. Πλούταρχ. Λυκοῦργ. Ια. Κορινθ. Κδ´. 2. Ἰλ. Ε´.

(β) Φουρνοῦτ. Κ´. Βόσσ. Ἐτυμολ. ἐν minerval. καὶ Πλάτ. παρ᾽ αὐτῷ. Φαβωριν. ἐν Παλλάδ.

τόσον σφοδρῶς περὶ τῆς τέχνης, ὥςε ἡ Παλλὰς ἀνέτεινε τὸ δόρυ, ἵνα ἀκοντίσῃ τὴν Ἀθηνᾶν· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἔδειξεν αὐτῇ τὴν αἰγίδα· ἐκείνη δὲ εὐλαβηθεῖσα, ἀνέβλεψε πρὸς τὴν αἰγίδα· τότε ἡ Ἀθηνᾶ ἀκοντίσασα ἐφόνευσεν αὐτήν. Λυπηθεῖσα δὲ ὕςερον, κατεσκεύασεν ἄγαλμα ὅμοιον ἐκείνης, περιέθηκε τὴν αἰγίδα, τὴν φοβήσασαν αὐτήν, περὶ τὸ ςῆθος τοῦ ἀγάλματος, καὶ ἀνέθηκεν αὐτὸ εἰς τὸν Οὐρανὸν πλησίον τοῦ Διὸς (α)·

Ὅτε δὲ ὁ Ἶλος ἔκτισε τὸ Ἴλιον, ἐζήτησε σημεῖον παρὰ τοῦ Διὸς περί τε τῆς διαρκείας τῆς πόλεως, καὶ ἂν ἐγένετο εὐάρεςος πρὸς αὐτόν· καὶ εὐξάμενος περὶ τούτο τὸ ἑσπέρας, ἀνεπαύθη. Ἐγερθεὶς δὲ τὸ πρωῒ, βλέπει πρὸ τῆς σκηνῆς τὸ ἄγαλμα τοῦτο, ὅπερ ὠνομάσθη ὕςερον Διϊπετὲς Παλλάδιον, ἐπειδὴ ἔπεσεν ἐκ τοῦ Διός· ὅθεν ὠνομάσθη Πεσινοὺς καὶ ἡ πόλις τῆς Φρυγίας, διότι ἐκεῖ πλησίον συνέβη ἡ πτῶσις (*). Κατὰ μέν τινας, ὁ Ζεὺς ἔῤῥιψεν αὐτὸ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ σημεῖον κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Ἴλου· κατ' ἄλλους δὲ, ὀργισθεὶς ὁ Ζεὺς, ἐπειδὴ κατέφυγεν ἡ Ἠλέκτρα εἰς τὸ Παλλάδιον μετὰ τὴν φθορὰν αὐτῆς, ἔῤῥιψεν αὐτὸ καὶ τὴν Ἄτην εἰς τὴν Ἰλιάδα χώραν, τῶν ἀπογόνων τῆς Ἠλέκτρας. Ἀλλ' ὁ Ὅμηρος λέγει, ὅτι τὴν ἔῤῥιψε διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Εὐρυσθέως, καὶ οὐχὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν, ἥτις ἔπεσεν ἐπί τινος ὄρους τῆς Φρυγίας, ὅπερ ὠνομάζετο ὕςερον Ἄτη ἀπ' αὐτῆς. Κατ' ἄλλους δὲ, ἡ Ἠλέκτρα ἔῤῥιψεν αὐτὸ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ χάριν τοῦ ἀπογόνου αὐτῆς Ἴλου (β).

Ὁ δὲ Ἶλος ἐρωτήσας τὸ μαντεῖον, τί σημαίνει τοῦτο, ἔλαβε χρησμὸν, ὅτι ἡ πόλις αὐτοῦ ἔσεται ἀ-

---

(α) Ἀπολλόδωρ. Γ'. ΙΒ'. γ'.

(*) Κατ' ἄλλους ὅμως ἡ πόλις ὠνομάσθη Πεσινοῦς, ἐπειδὴ ἔπεσον πολλοὶ ἐκεῖ, μαχομένων τοῦ Ταντάλου καὶ Ἴλου διὰ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ Γανυμήδους, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ.

(β) Ἀπολλόδωρ. αὐτόθι. Ἡρωδιαν. Α'. λε'. Τζέτζ. ἐν Λυκόφρον. 355. Σχολ. Εὐριπίδ. ἐν Φοινισσ. 1136. Ὅμηρ. Ἰλ. Τ'. 126. καὶ σχολ.

πόρθητος, ἐν ὅσῳ τὸ Παλλάδιον φυλάττεται ἐν αὐτῇ· ὅθεν κτίσας ναὸν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἔςησεν αὐτὸ ἐκεῖ, κατασκευάσας καὶ ἄλλα πολλὰ ὅμοια περὶ αὐτὸ, ἵνα μὴ γνωρίζηται. Τοῦτο ὅμως ἦτον τὸ μικρότατον πάντων. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ὁ Ζεὺς ἔδωκε τοῦτο πρὸς τὸν Δάρδανον πρότερον, ἢ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκόμισεν αὐτὸ ἐκεῖ. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, κατεσκεύασεν αὐτὸ ὁ Σκύθης Ἄβαρις ἐξ ἑνὸς ὀςοῦ τοῦ Πέλοπος. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, Ἀσιός τις Φιλόσοφος, μαθηματικὸς καὶ ἀςρολόγος, κατεσκεύασεν αὐτὸ ἐκ ξύλου, διὰ τῆς ἀςρολογικῆς παρατηρήσεως καὶ θεωρίας, ὡς ὡροσκόπιον οὕτως, ὥςε ἐν ὅσῳ φυλάττεται αὐτὸ ἄσυλον, ἡ πόλις εἶναι ἀπόρθητος· καὶ ταῦτα εἶπε πρὸς τὸν Ἶλιον κατὰ τὴν τότε συνήθειαν καὶ δεισιδαιμονίαν· ὅθεν ἐμυθολογήθη, ὅτι ἔπεσεν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ· ὁ λόγος ὅμως τοῦ Ἀσίου ἔχει καὶ πολιτικὴν σύνεσιν. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ἦσαν δύο τοιαῦτα γνήσια, οἷον, ἀρχαιότατα Παλλάδια ἐκεῖ, τὸ μὲν ξύλινον, τὸ δὲ ὀςέϊνον. Δὲν ἦτον παράξενον ὅμως, νὰ νομισθῶσι καὶ ὅλα τοιαῦτα, ὅσα κατεσκεύασεν ὁ Ἶλος περὶ αὐτὸ (α).

Ἐν δὲ τῷ Τρωικῷ πολέμῳ, συλλαβόντες οἱ Ἕλληνες τὸν Ἕλενον, ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ ἁλώσεως τῆς πόλεως· ὁ δὲ μάντις ὢν, εἶπεν, ὅτι ἦτον πεπρωμένη ἡ ἅλωσις διὰ τῆς ἁρπαγῆς τοῦ Διϊπετοῦς Παλλαδίου, καὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ξυλίνου ἵππου· ὅθεν ἔπεμψαν τὸν Ὀδυσσέα καὶ Διομήδην, καὶ ἥρπασαν αὐτὸ τὴν νύκτα, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ὅτε ἐπεμφθησαν οὗτοι πρέσβεις εἰς τὴν Τρῳάδα, ἔκλεψαν αὐτὸ ἐκ τοῦ Ἱεροῦ συνεργείᾳ τῆς Ἱερείας Θεανοῦς, καὶ κατ᾽ ἄλλους, μόνος ὁ Ὀδυσσεὺς ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν διά τινος ὑπογείου δρόμου, καὶ φονεύσας τοὺς φύλακας, ἔλαβεν αὐτὸ (β).

(α) Τζέτζ. αὐτόθι. Διονύσ Ἁλικαρνασ. Ἀρχαιολ. Α΄. 49. Κλημ. Ἀλεξ. Νουθεσ. 23. καὶ Ἀπέλλ. παρ. Δίκτ. Ε΄. ε΄. Κόνων. ΛΔ΄.

(β) Κόνων. αὐτόθι, mezir. sur les ep. d' ovide. T. 1. 67. Σουΐδ. ἐν Παλλαδ.

Τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι προεμήνυε κακὰ συμβησόμενα εἰς τὸ ςρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων τὸ Παλλάδιον· ἐπειδὴ ἔςρεφε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω πρὸς τὴν ςέγην, ἵδρωνε, ἐπήδησε καὶ τρὶς ἐκ τῆς γῆς, πάλλον τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα. Καὶ τὸ μὲν πάλλειν τὸ δόρυ, καὶ ςρέφειν τοὺς ὀφθαλμοὺς, δὲν ἦσαν παράδοξα καὶ ἀσυνήθιςα· ἐπειδὴ ταῦτα συνέβαινον συνεχῶς, καὶ ἦσαν μάλιςα γνωρίσματα τοῦ γνησίου Παλλαδίου, ἅπερ ἐγίνοντο καὶ εἰς τὴν Ῥώμην μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων, εἰς βεβαίωσιν τῆς γνησιότητος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Παλλαδίου· τὰ ἄλλα ὅμως ἦσαν παράδοξα· ὅθεν φοβηθέντες οἱ Ἕλληνες, ἔδωκαν αὐτὸ ὀπίσω. Ἔτι δὲ, καὶ ὅτε ἐβίασεν ὁ Αἴας τὴν Κασσάνδραν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἔςρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω πρὸς τὸν ὄροφον· ὅθεν ὠργίσθη ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ἐκίνησε τὴν τρικυμίαν εἰς φθορὰν τοῦ ςόλου (α). Τοῦτο ὅμως ἀλληγορεῖται εἰς τὸν ἀέρα, ἐπειδὴ ἡ Ἀθηνᾶ ἀλληγορεῖται καὶ εἰς τὴν ἀέρα, ὡς εἴρηται.

Τὸ δὲ Παλλάδιον ἔμεινεν εἰς τοὺς Ἕλληνας κατ' ἄλλους, καὶ μάλιςα ὁ Αἴας καὶ Ὀδυσσεὺς ἐφιλονείκησαν σφοδρῶς περὶ τούτου, ποῖος νὰ λάβῃ αὐτὸ, ὥςε ἐσύναξαν τοὺς ἡγεμόνας τῶν Ἑλλήνων εἰς Ἐκκλησίαν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀπεφασίσθη ἡ ὑπόθεσις μέχρις ἑσπέρας, διὰ τὰς πολλὰς ἀμφιλογίας, καὶ δικαιολογίας ἀμφοτέρωθεν, παρέθηκαν αὐτὸ εἰς τὸν Διομήδην, νὰ τὸ φυλάττῃ μέχρι τῆς ἀποφάσεως· καὶ ἐκείνην τὴν νύκτα εὑρέθη ὁ Αἴας τεθανατωμένος εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔμεινε τὸ ἄγαλμα εἰς τὴν Διομήδην, κατὰ Σουΐδαν (β). Ὑποπτευθέντες δὲ οἱ Ἕλληνες τὸν Ὀδυσσέα φονέα τοῦ Αἴαντος, καὶ φιλονεικήσαντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπέπλευσαν.

(α) Βιργιλ. Αἰν. Β'. 166. καὶ Σέρβ. Σζέτζ. αὐτόθι, καὶ meurs. αὐτόθι.

(β) Ἐν Παλλαδ.

'Εκπεσόντος δὲ τοῦ Διομήδους εἰς τὴν 'Αττικὴν, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ, ἥρπασε τὸ Παλλάδιον ὁ Δημοφῶν, καὶ εἶχον αὐτὸ οἱ 'Αθηναῖοι ὕςερον· ὅθεν ὠνόμασαν καὶ τὸ κριτήριον αὐτῶν Παλλάδιον. Κατ' ἄλλους δὲ ἐκόμισεν αὐτὸ ὁ Διομήδης εἰς τὸ Ἄργος, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Τήμενος κατέπεισε τὸν 'Εργιαῖον ἀπόγονον τοῦ Διομήδους, καὶ τὸν Λέαγρον, νὰ κλέψωσιν αὐτὸ ἐκ τοῦ Ἄργους, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ὕςερον δὲ συγχυσθεὶς ὁ Λέαγρος μὲ τὸν Τήμενον, μετεκομίσθη εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ Παλλάδιον, ὅπερ ὑπεδέχθησαν μετ' εὐλαβείας οἱ βασιλεῖς τῆς Λακεδαίμονος, καὶ ἔςησαν αὐτὸ πλησίον τοῦ ναοῦ τῶν Λευκιππιδῶν· ἔπειτα ἐρωτήσαντες τὸ μαντεῖον περὶ τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ, ἔλαβον χρησμὸν, ἵνα ἔχωσι φύλακα ἕνα τῶν ἁρπασάντων αὐτό· ὅθεν ἔκτισαν ἐκεῖ Ἡρῶον τοῦ 'Οδυσσέως.

Κατ' ἄλλους δὲ, ὅτε ἐςράτευσαν οἱ Ἡρακλεῖδαι πρὸς τὸ Ἄργος, οἱ 'Αργεῖοι ὑποπτευθέντες, ὅτι ὁ Εὐμήδης Ἱερεὺς τῆς 'Αθηνᾶς ἐμελέτα, νὰ παραδώσῃ τὸ Παλλάδιον εἰς τοὺς Ἡρακλείδας, κατεδίκασαν αὐτὸν εἰς θάνατον. 'Αλλ' ἐκεῖνος προλαβὼν ἔφυγεν εἰς τὸ ὄρος τῆς 'Αργολίδος Ἴφειον, ἢ Κρεῖον καλούμενον, ἔχων καὶ τὸ Παλλάδιον, καὶ κατοικήσας ἐκεῖ, ἔκρυψεν αὐτὸ μεταξύ τινων πετρῶν, αἱ ὁποῖαι ὠνομάσθησαν ὕςερον Παλλαντίδαι ἀπ' αὐτοῦ.

Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Δάρδανος, ἢ ὁ Ἶλος ἔςησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄλλο Παλλάδιον, καὶ ἐκεῖνο ἔλαβεν ὁ Διομήδης, τὸ δὲ γνήσιον ἐκόμισεν ὁ Αἰνείας εἰς τὴν 'Ιταλίαν. Κατ' ἄλλους δὲ, εἶχεν αὐτὸ ὁ Διομήδης, καὶ ἐπειδὴ συνέβησαν αὐτῷ δυςυχίαι, ἔλαβε χρησμὸν, ὅτι ἂν δὲν δώσῃ τὸ Παλλάδιον εἰς τοὺς Τρῳαδίτας, νὰ προσμένῃ καὶ ἄλλας. Διὰ τοῦτο, ὅτε ἐπέρασεν εἰς τὴν 'Ιταλίαν, ἐμήνυσε πρὸς τὸν Αἰνείαν περὶ τούτου, ὅςτις ἔπεμψέ τινα ἄνθρωπον αὐτοῦ Ναύτην ὀνομαζόμενον, καὶ ἔλαβεν αὐτό. Οὗτος δὲ ὁ Ναύτης ἐκόμισεν αὐτὸ εἰς τὴν 'Ρώμην, ὅπου κατεσκεύασαν καὶ ἄλλα πολλὰ

λὰ ὅμοια περὶ αὐτὸ, καὶ τὸ ἐφύλαττον ἐν τῷ ναῷ μυςικῶς, νομίζοντες καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν διατήρησιν αὐτοῦ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεως. Τὸν δὲ Ναύτην ἔταξαν ἐπιμελητὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν προσόδων καὶ ἐξόδων αὐτοῦ κατὰ διαδοχὴν, ὥςε οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Ναυτίδαι καλούμενοι, εἶχον τὴν ἀξίαν ταύτην ἐντίμως τε καὶ ἐνδόξως μέχρις Αὐγούςου. Οὗτος οὖν ὁ Ναύτης μάντις ὢν, φωτισθεὶς καὶ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, εἶπε πρὸς τὸν Αἰνείαν τὴν αἰτίαν, διὰ τί ἐκάη ὁ ςόλος αὐτοῦ· ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἥρα δὲν ἤθελε, νὰ ἔλθωσιν οἱ Τρωαδῖται εἰς τὴν Ἰταλίαν (α).

Καὶ οὕτως ἐνόμιζον, καὶ ἐκαυχῶντο οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτι εἶχον ἐκεῖ τὸ γνήσιον Παλλάδιον· καὶ μάλιςα εἶχον δύο, κατὰ τὰ ῥηθέντα· ἐπειδὴ ἓν ἐκόμισεν ὁ Αἰνείας, καὶ ἄλλο ὁ Διομήδης. Τέλος δὲ συμφωνοῦσι πολλοὶ, ὅτι ἐκεῖ ἦτον τὸ γνήσιον Παλλάδιον, ὅπερ ἐκόμισεν ὁ Αἰνείας, ἢ ὁ Διομήδης, ἢ ὁ Ὀδυσσεύς. Ἀλλ' ἐκαυχῶντο καὶ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις τῆς Ἰταλίας, ὅτι ἔχουσιν αὐτὸ, ἐξ ὧν ἦτον καὶ Ἡράκλεια. Ὕςερον ὅμως εὗρον καὶ ἄλλο οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Τρωάδος, καὶ ἔφερον καὶ αὐτὸ εἰς τὴν Ῥώμην· καὶ τοῦτο ἔλεγον, ὅτι ἦτον τὸ γνησιώτατον. Τότε κατεσκεύασεν ὁ χαλκουργὸς Μαμούριος καὶ ἄλλα ὅμοια, ὡς εἴρηται (β). Ὁ δὲ Φερεκύδης λέγει Παλλάδια πάντα τὰ χειροποίητα μορφώματα, καὶ πᾶν τὸ ἐξ Οὐρανοῦ πίπτον.

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὡς καὶ ὁ Σουΐδας, ὅτι εἶχον πολλαχοῦ τοιαῦτα Διϊπετῆ καὶ ἀχειροποίητα ἀγάλματα, διὰ σέβας καὶ τιμὴν μείζονα τῶν ἄλλων· τοιοῦτον ἔλεγον καὶ τὸ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος. Κατεσκεύαζον δὲ αὐτὰ μυςικῶς, ἔπειτα ἐφόνευον, ἢ ἐξώριζον

(α) Βιργίλ. Αἰν. Β'. 165. καὶ Σερβ.
(α) Στράβ. ΣΤ'. 264. Ιγ'. 601. Ὀβίδ. Ἡμερολογ. ς'. 424. Παυσαν. Κορινθ. Κγ'. 6.

μακρὰν τοὺς τεχνίτας, κατὰ τὰς περιςάσεις, ὡς ἔδειξε τοῦτο ὁ Πτολεμαῖος κατὰ τοὺς νεωτέρους καὶ τῆς ἀρχαίας βαρβαρότητος ἐξηλαγμένους χρόνους, θέλων νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν Διϊπετὲς καὶ ἀχειροποίητον ἄγαλμα. Συναγαγὼν γὰρ πολλοὺς τεχνίτας, κατεσκευάσατο ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος· ἔπειτα σκάψας λάκκον μηχανικὸν, παρεσκεύασε τράπεζαν καὶ δεῖπνον ἐπ᾿ αὐτοῦ, ἵνα δειπνίσῃ αὐτοὺς εἰς ἀντιμισθίαν τοῦ ἔργου. Ἐκεῖ τοίνυν δειπνοῦντες, ἔπεσον εἰς τὸν βόθρον καὶ ἀπέθανον. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος ὠνόμασε τὸ ἄγαλμα ἀχειροποίητον καὶ ἀχειρομίαντον (α)

Πολιάδα δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι, ἔχοντες ναὸν αὐτῆς ἀξιόλογον εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἥτις ὠνομάζετο πρῶτον πόλις· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα τῆς Θεᾶς. Τὸ μὲν ἄγαλμα τοῦ ναοῦ τούτου, ἔλεγον, ὅτι ἔπεσεν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, ὁ δὲ λύχνος ἔκαιεν ὅλον τὸν χρόνον ἄσβεςος παραδόξως· ἐπειδὴ ἐγέμιζον αὐτὸν ἅπαξ τοῦ χρόνου ἔλαιον, καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ ἄλλου χρόνου. Ἦτον δὲ ὁ λύχνος οὗτος ἔργον τινὸς Καλλιμάχου. Καὶ ἡ μὲν θρυαλὶς ἦτον ἐκ λίνου Καρπασίου, ὅςτις δὲν ἐκαίετο ὑπὸ τοῦ πυρός· ἡ δὲ Κάρπασος ἦτον πόλις τῆς Κύπρου. Ἄνωθεν δὲ τοῦ λύχνου κατεσκεύασε φοίνικα χαλκοῦν, καὶ ἐκεῖνος ἐλάμβανε τὴν ἀτμίδα. Ὁμοίως ἐλάτρευον αὐτὴν καὶ οἱ Τροιζήνιοι, καὶ οἱ Τεγεᾶται εἶχον ναὸν αὐτῆς, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσήρχετο ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ ὁ Ἱερεύς. Καὶ εἰς τὰς Ἐρυθρὰς ἦτον ναὸς τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς, καὶ ἄγαλμα μέγα ξύλινον ἔργον τοῦ Ἐνδοίου, τὸ ὁποῖον εἶχε ἠλακάτην εἰς τὴν χεῖρα, καὶ σφαῖραν εἰς τὴν κεφαλήν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὠνομάζετο καὶ πολιοῦχος, ὅ ἐςιν, ἔφορος τῆς πόλεως (β).

(α) Ἰσιδώρ. Πηλουσιώτ. Δ΄. ἐπις. σζ΄. καὶ φωτ. σιε΄.

(β) Ἀττικ. Κς΄. Κζ΄. 1—. Κορινθ. Λ. 6. Ἀρκαδικ. Μζ΄. 4. Ἀ. Ε΄. 4.

Πυλαῖτις δὲ ὠνομάζετο ἀπὸ τῶν πυλῶν, ἐπειδὴ ἐζωγράφιζον αὐτὴν ἄνωθεν τῶν πυλῶν τῶν πόλεων, καὶ τῶν θυρῶν τῶν οἴκων, ἐννοοῦντες, ὅτι ἡ φρόνησις καὶ σοφία εἶναι ἀναγκαία εἰς διοίκησιν καὶ διατήρησιν πόλεων καὶ οἴκων. Πυλαίμαχος δὲ καὶ Πυλαία, ἐπειδὴ ἡ σοφία, φρόνησις, καὶ ἀνδρεία, ὑπερασπίζεται, ἢ ἀνοίγει τὰς πύλας τῶν πόλεων. Προμάχορμα δὲ, εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου Βουπόρθμου ὀνομαζομένου, ὅπου εἶχε ναὸν (α).

Πρόνοια δὲ, εἰς τοὺς Δελφοὺς, ἔχουσα ναὸν ἐν τῇ πόλει. Ἔξω δὲ τῶν Θηβῶν εἶχεν ἄγαλμα ἐπί τινος λόφου Πρόναος ὀνομαζομένη. Παιωνία δὲ ὠνομάσθη, ὡς καὶ ὁ Ἀπόλλων Παίων, ὅ ἐςιν ἰατρὸς, καὶ εἶχεν ἄγαλμα εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ βωμὸν εἰς τὸν Ὠρωπὸν κοινὸν μετὰ τῆς Ὑγείας, Ἰασοῦς καὶ Πανακείας. Πανία δὲ, εἰς τὸ Ἄργος, ὅπου εἶχεν ἄγαλμα ἐν τῷ γυμνασίῳ· ἀγνοεῖται ὅμως διατὶ· ἔτι δὲ ἀμφιβάλλεται καὶ τὸ ὄνομα· ἐπειδὴ εὑρέθη εἰς τὰ χειρόγραφα Καυπανία, καὶ Καπανία· πλὴν ἄγνωςα καὶ ταῦτα (β).

Παναχαῒς δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ἔχουσα ναὸν ἐν τῇ Πάτρᾳ. Παρεία δὲ, εἰς τὴν Λακωνίαν ἔχουσα ἄγαλμα εἰς τὸν ἀπὸ τῆς Ἀρκαδίας εἰς τὴν σπάρτην δρόμον, εἰς τόπον ὕπαιθρον. Παλληνὶς δὲ, εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔχουσα ναὸν ἐν τῇ Παλλήνῃ πολιχνίῳ τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς (γ)· Παρθένον δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι, ἔχοντες ἄγαλμα αὐτῆς εἰς τὴν ἀκρόπολιν μὲ φόρεμα ποδῆρες, καὶ δράκοντα φύλακα παρ' αὐτῇ. Τοῦτο τὸ ἄγαλμα ἦτον ἐλεφάντινον, ὡς καὶ τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ τοῦ Διός· καὶ εἰς προφύλαξιν τοῦ

(α) Λυκόφρ. καὶ Τζετζ. 356. Βόσσ. αὐτόθι. καὶ Βεκμὰν. orig. L. L. ἐν Crapula. 383. Παυσαν. Κορινθιακ. Λδ'. 9.

(β) Φωκικ. Η'. 4. Βοιωτικ. Ι'. 2. Ἀττικ. Β'. 4. Λδ'. 2. Κορινθ. Κβ'. 10.

(γ) Παυσαν. Ἀχαϊκ. Κ. 2. Λακωνικ. Κ. 8. Ἡρόδοτ. Κλε. 62. Ἠλιακ. Πρῶτ. Ια'.

ἐλέφαντος ἔβρεχον τὰς κρηπῖδας, τούτου μὲν μὲ ὕδωρ, ἐκείνου δὲ μὲ ἔλαιον· ἐπειδὴ τοῦτο ἦτον εἰς τὸ πὸν τῆς ἀκροπόλεως ὑψηλὸν καὶ αὐχμηρὸν, ἐκεῖνο δὲ εἰς ὑγρὸν καὶ ἑλῶδη· ὅθεν ἐκεῖ μὲν ἦν τὸ ἔλαιον, ἐν ταῦθα δὲ τὸ ὕδωρ χρήσιμον εἰς προφύλαξιν.

Σάλπιγξ δὲ ὠνομάζετο εἰς τὸ Ἄργος, ἐπειδὴ ὁ Τυρσηνὸς εὗρε τὴν Σάλπιγμα, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Ἡγέλεως ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς Δωριεῖς, ἔκτισε καὶ ναὸν τῆς Σάλπιγγος Ἀθηνᾶς Σθενίανδε ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Τροιζήνιοι. Σκιρὰς δὲ ὠνομάζετο εἰς τὸν Φαληρέα τῆς Ἀττικῆς, ἐπειδὴ ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ μάντις Σκῖρος. Εἶχεν ὅμως καὶ εἰς τὴν Σαλαμῖνα ναὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο. Σαΐτις δὲ, ἀπὸ τῆς Σάεως πόλεως τῆς Αἰγύπτου, εἰς τὴν Ἀγολίδα ἔχουσα ναόν. Σουνιὰς δὲ ἀπὸ τοῦ Σουνίου ἀκρωτηρίου τῆς Ἀττικῆς, ἔχουσα ναὸν ἐπί τινος λόφου. Σικυωνία δὲ, ἀπὸ τῆς Σικυῶνος, ἔχουσα καὶ ἐκεῖ πολλοὺς ναοὺς (α).

Τριτωνὶς δὲ ἀπὸ τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, καὶ Τριτωνία. Εἴρηται δὲ, ὅτι Τρίτων ποταμὸς ἦτον καὶ εἰς τὴν Λιβύαν, καὶ εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ εἰς τὴν Κρήτην, καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Κατ᾿ ἄλλους δὲ ὠνομάσθη οὕτω διὰ τὰς τρεῖς κράσεις τοῦ ἀέρος, ὡς εἴρηται. Κατ᾿ ἄλλους δὲ, ἐπειδὴ ἐγεννήθη τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς, ὅθεν εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡμέραν ταύτην Ἱερὰν αὐτῆς· τὸ αὐτὸ εἶναι καὶ Τριτογένητος. Ἢ ἐπειδὴ ἀλληγορεῖται εἰς τὴν σελήνην, ἥτις φαίνεται τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν σύνοδον· ἢ ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός· διότι οἱ Κρῆτες ὠνόμαζον τριτὼ τὴν κεφαλὴν (β)· ἢ κατὰ Δημόκριτον διὰ

(α) Λακωνικ. Κα΄. 3. Κορινθ. Λ. ϛ. Ἀττικ. Λϛ΄. 3. Α΄. 4. Κορινθ. Λϛ΄. 8. Ἀττικ. Α΄. 1.

(β) Γυραλδ. Ια΄. 342. Βόσσ. Α΄. Ιζ΄. Ἀρποκράτ. παρ. Μουρσίω. ἐν Λυκόφρ. 519. Φης. Ιή. 376. καὶ Δακερ. παρ᾿ αὐτ.

τὰ τρία καλὰ τῆς φρονήσεως· τὸ βουλεύεσθαι καλῶς, τὸ κρίνειν ὀρθῶς, τὸ πράττειν δικαίως.

Τιθρώνη δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀττικήν· ὠνομάζετο καὶ πόλις τῆς Φωκίδος Τιθρώνιον, καὶ ἴσως ἐκεῖθεν ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν. Τελχινίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ ὡς συμπεραίνει ὁ Παυσανίας, ἦλθε μέρος τῶν Τελχίνων ἐκ τῆς Κύπρου εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ ἐκεῖνοι ἔκτισαν τὸν ναὸν αὐτῆς ἐκεῖ. Ὑγείαν δὲ εἰς τὴν Ἀττικήν, ὅπου εἶχεν ἄγαλμα καὶ βωμὸν (α).

Χαλκίοικον δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Λακεδαίμονες, ἔχοντες ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν ἀκρόπολιν χαλκοῦν, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα, καὶ ἀρχαιότατον· ἐνταῦθα δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν καὶ Πολιοῦχον. Τὸν δὲ ναὸν ἤρξατο κτίζειν ὁ Τυνδάρεως, ἀλλ' ἀπέθανε πρὶν τελειωθῇ τὸ ἔργον, καὶ διεδέχθησαν αὐτὸ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ οἱ Τυνδαρίδαι, καὶ μάλιςα εἰς τοῦτον μετεχειρίσθησαν τὰ λάφυρα ἐκ τῶν Ἀφιδνῶν τῆς Ἀττικῆς. Ἀφῆκαν αὐτὸν ὅμως καὶ ἐκεῖνοι ἀτελείωτον προαποθανόντες, καὶ μετὰ πολλοὺς χρόνους ἐτελείωσαν αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι, κατασκευάσαντες καὶ ἄγαλμα χαλκοῦν, ἔργον τοῦ Γιτιάδου ἀνδρὸς ἐπιχωρίου, ὅςτις ἔγραψε καὶ ἄλλα ἄσματα Δωρικά, καὶ ὕμνον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν. Εἰς τούτου τοῦ ναοῦ τὸν χαλκὸν εἶχον ἐγκεχαραγμένους τοὺς ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους, τῶν Διοσκουρίδων, καὶ ἄλλα πολλά, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν θυγατέρων τοῦ Λευκίππου. Ἦτον δὲ καὶ ἄσυλος ὁ ναὸς οὗτος, καὶ μόνον ὁ Παυσανίας δὲν εὗρεν ἀσυλίαν ἐκεῖ, οὐχὶ διὰ τὰ ἄλλα κατηγορήματα, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, ἀλλὰ διὰ τὸν ἄδικον φόνον τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ Κλεονίκης τῆς Βυζαντίδος, ἂν καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἀκουσίως. Εἶχε δὲ καὶ τέμενος ὁ ναός, καὶ πολὺν καλλωπισμόν.

(α) Παυσαν. φωκικ. Γ'. 2. Λγ'. 6. Αττικ. Λα'. 2. Βοιωτικ. ΙΘ'. 1. Αττικ. Λα'. 3. Κγ'. 5.

Ἡ δὲ οἰκοδομὴ ἦτον κατὰ τὸν Δωρικὸν τρόπον. Ἐνταῦθα ἑώρταζον καὶ τὴν ἑορτὴν Χαλκιοίκια καλουμένην. Τινὲς μὲν ἐνόμισαν, ὅτι οἱ Χαλκιδεῖς ἐλθόντες, ἔκτισαν τὸν ναὸν, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη οὕτως, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀληθεύει· ἐπειδὴ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ ἔργον ἦτον ἴδιον καὶ γνήσιον τῶν Λακεδαιμονίων (α).

Χαλινῖτις δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Κόρινθον, ἔχουσα ναὸν πλησίον τοῦ θεάτρου, ἐπειδὴ αὐτὴ ἐχαλίνωσε τὸν Πήγασον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῷ Βελλερεφόντῃ· οἷον, ἡ φρόνησις κατώρθωσε καὶ τοῦτο (β).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τοῦ Ἄρεως.

Ὁ δὲ Ἄρης ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ αἴρειν καὶ ἀναιρεῖν, ἢ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς τῆς βλάβης, ἢ ἀπὸ τοῦ ἄρσαι τοῦ ἁρμόσαι· ἐπειδὴ ἡ δραςικὴ δύναμις προσαρμόζει τὰ πράγματα· ἢ ἀπὸ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω, ῥήσω, ῥῆς, καὶ ἄρης ςερητικῶς· ἐπειδὴ ἐν τῷ πολέμῳ οὐ χρεία λόγων· ἐν χερσὶ γὰρ τέλος πολέμου, λέγει ὁ Ὅμηρος, λόγων δὲ ἐν βουλῇ (γ).

Οἱ δὲ Λατῖνοι ὠνόμασαν αὐτὸν mars, Μαρς, παρὰ τὸ mas maris, τὸ σημαῖνον ἄρσενα· ἢ παρὰ τὸ Ἄρης προσθέσῃ τοῦ μ, καὶ ἀποβολῇ τοῦ η, κατ' ἄλλους· ἢ παρὰ τὸ Σαβινικὸν mamers, ὅπερ ἐγένετο ἀπὸ τοῦ μαμερτὸς Ἑλληνικοῦ, καὶ σημαίνει αὐτὸν τὸν Ἄρην·

(α) Παυσαν. Λακωνικ. Ιζ'. 3. φωκικ. Ε'. 5. Πολύϐ. Δ', κϛ'. Γυραλδ. Ια' 344. Ποτέρ. ἀρχαιολ. Α', κ'. 436.
(β) Κορινθ. Δ'. 1. 5.
(γ) Σουίδ. καὶ φαϐῶρ. ἐν Ἄρει.

ἢ ἀπὸ τοῦ Ἑβραϊκοῦ μάραζ, τὸ σημαῖνον ἰσχυρὸν, ἢ ἀπὸ τοῦ χάραζ, ἀφανίζειν· ἢ ἀπὸ τοῦ ἀρὶζ, φοβερὸν, ἢ ἀπὸ τοῦ χαρὶ, ὀρείτης, ὁ διατρίβων εἰς τὰ ὄρη (α).

Ἀλληγορία. Ὁ Ἄρης ἀλληγορεῖται εἰς τὸν σίδηρον ἐξ οὗ κατεσκευάζον τὰ πολεμικὰ ὅπλα. Ὁ Ὅμηρος ὅμως λέγει χαλκοῦν τὸν Ἄρην, ἐννοῶν τὰ ὅπλα καὶ τὰς πανοπλίας τῶν μαχομένων, ἅπερ ἦσαν ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένα τότε, σπανίου ὄντος ἔτι τοῦ σιδήρου. Ὅθεν λέγει, ὅτι ὁ Διομήδης ἔτρωσε τὸν Ἄρην, νείατον ἐς κενεῶνα, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ διεύθυνε τὸ βέλος· ὅ ἐςιν, ἡ ςρατιωτικὴ ἐμπειρία τοῦ Διομήδους ἔτρεψε καὶ κατεδίωξε τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρῶν, ἐπειδὴ ἐπέπεσεν εἰς τὸ κενὸν καὶ κακῶς διατεταγμένον μέρος τῆς παρατάξεως· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ, νείατον ἐς κενεῶνα. Ὁ δὲ Ἄρης τρωθεὶς ἐβόησεν, ὅσον βοῶσιν ἐννέα, ἢ δέκα χιλιάδες ἄνθρωποι· οἷον τοσούτου πλήθους ἦτον ἡ φάλαγξ τῶν βαρβάρων, ἥτις, διωκομένη καὶ τιτρωσκομένη ἔκραζεν οὕτως. Ἐπλήγωσε δὲ καὶ τὴν Ἀφροδίτην, τὴν ἀλογίαν δηλονότι τῶν βαρβάρων, οὗτος ὁ ἐπισήμων καὶ ἔμπειρος ςρατηγὸς, ὅςτις ἐθριάμβευσε καὶ πρότερον εἰς ἄλλους δύο πολέμους κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀγρίου ἐν τῇ Καλυδωνίᾳ, καὶ ἐν τῇ ἐκςρατείᾳ τῶν Ἐπιγόνων. Πολεμῶν οὖν καὶ ἐκεῖ, καὶ γυμναζόμενος δέκα ἔτη, ἐγένετο τοιοῦτος. Ὅθεν λέγει ὁ Ὅμηρος, ὅτι οἱ μὲν Τρωαδῖται ἐχώρουν ἀκόσμως καὶ ἀτάκτως εἰς τὴν μάχην, θορυβοῦντες ὡς οἱ Γέρανοι, τὰ ταραχώδεςατα ὄρνεα·

„Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὥς,
„Ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων—
„Οἱ δ' ἄρ ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ,
„Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν· δηλῶν τὴν τακτικὴν ἐμπειρίαν τῶν Ἑλλήνων· ἐπειδὴ οὕτως

(α) Βάῤῥ. L. L. IV. 10. Βόσσ. Θεολογ. Β'. λγ'. καὶ Ιγ'. καὶ Ἐτυμολογ. ἐν mart. Κληριχ. ἐν Ἡσιοδ. Θεογον. 9. 22.

ἀκούονται καὶ ἐκτελοῦνται τὰ παραγγέλματα τῶν ἡγεμόνων. Τοιοῦτον τι σημαίνει καὶ ἡ αἰχμαλωσία τοῦ Ἄρεως ὑπὸ τῶν Ἀλωείδων, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ (α).

Τὴν δὲ συνουσίαν τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, νομίζουσί τινες φυσικὴν ἀλληγορίαν, ἐννοοῦντες Ἄρην τὸ νεῖκος, καὶ Ἀφροδίτην τὴν ἕνωσιν καὶ φιλίαν· ἔδησε δὲ, ἡ ἥνωσεν αὐτοὺς ὁ Ἥφαιςος, ἡ ἔνθερμος οὐσία· ἔλυσε δ' αὐτοὺς ὁ Ποσειδῶν, ἡ ὑγρὰ οὐσία. Αὗται τοίνυν αἱ ἐναντίαι οὐσίαι συνδέουσι καὶ λύουσι τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῆς μίξεως αὐτῶν ἐγεννήθη ἡ Ἁρμονία τῶν ὄντων, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης (β).

Οἱ δὲ Ἀςρολόγοι πλάσαντες ἄλλην ἀλληγορίαν, ἐννοοῦσι διὰ τῆς ἑνώσεως ταύτης τὴν συζυγίαν τῶν πλανητῶν τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, λέγοντες, ὅτι ὅσοι γεννῶνται τότε, γίνονται ἐρωτικοὶ καὶ ἀσελγεῖς. Ἂν ὅμως τύχῃ καὶ ὁ Ἥλιος πλησίον τῆς συζυγίας ταύτης, οἱ ἔρωτες αὐτῶν γίνονται ἄπρακτοι καὶ ἀτέλεςοι, καὶ μένουσι συνδεδεμένοι ὑπὸ τοῦ Ἡφαίςου, οἷον, τοῦ ἐρωτικοῦ πυρὸς, καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐπιθυμίας.

Ἱςορία. Πολλοὶ πολεμικοὶ ἡγεμόνες ἔλαβον τὸ ὄνομα τοῦτο. Καὶ πρῶτον μὲν λέγουσι τὸν Νῖνον τῆς Ἀσσυρίας, ἢ τὸν Νεμβρὼδ, τὸν καὶ Βῆλον καλούμενον. Δεύτερον δὲ τὸν Θούραν, ἀπόγονον τοῦ Νίνου, καὶ υἱὸν τοῦ Ζάμου, τὸν ὁποῖον ὠνόμασε Βαλθοὺρ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ζάμος· ἴσως ἐκ τούτου ὠνόμασεν ὁ Ὅμηρος Θοῦρην τὸν Ἄρην. Τοιοῦτον δὲ λέγουσι καὶ τὸν Περσικὸν Ἀρειμάνην. Ἄλλος ἦτον δὲ καὶ ὁ Αἰγύπτιος. Ὁ δὲ Ἄρης τῶν Θρακῶν ὠνομάζετο Ὀδῖνος, καὶ Ὑπερβόρειος ἐπιθετικῶς, ὅςτις ἦτον μέγας πολεμικός. Καὶ ἴσως ἦτον οὗτος ὁ Θηρειτὰς τοῦ Παυσανίου. Τέταρτον δὲ λέγου-

---

(α) Ἡρακλεὶδ. 451. Ἰλ. Ε'. 857. Γ'. 2.
(β) Ἐν Βίῳ. Ὁμήρ. 328.

σι τὸν υἱὸν τῆς Ἥρας ἐκ τοῦ γένους τῶν Τιτάνων, ὅστις ἐγεννήθη εἰς τὴν Κρήτην, καὶ ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ Πριάπου τὴν πολεμικήν. Καὶ οὗτος ἦτον ὁ Ἄρης τῶν Ἑλλήνων, καὶ Ἄρης κυρίως ὀνομαζόμενος. Πέμπτον δὲ λέγουσι τὸν Ἀμούλιον τῶν Λατίνων, τὸν πατέρα τοῦ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου· ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἀναφέρει καὶ ἄλλον Ἄρην τῆς Ἐδέσσης Ἄζισον ὀνομαζόμενον. Τοιοῦτος ἦτον καὶ ὁ Ὠρίων τῶν Ἀρμενίων, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πολεμικοί. Ἐπισημότεροι δὲ ἦσαν οἱ ῥηθέντες (α), καὶ πολεμικώτατον πάντων νομίζουσι τὸν Θρᾶκα.

Λατρεία. Ὁ Ἄρης ἐλατρεύετο εἰς πάντα τὰ πολεμικὰ ἔθνη, ὡς εἴρηται πολλαχοῦ, ὅμως δὲν εὑρέθησαν πολλὰ Ἱερὰ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, οὔτε ἑορταὶ καὶ τελεταὶ, ὡς τῶν ἄλλων Θεῶν· ἐπειδὴ εἰς τὰς Ἀθήνας εἶχε μόνον ἓν Ἱερὸν, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, καὶ ἄγαλμα ἔργον τοῦ Ἀλκαμένους· εἰς τὴν Ὀλυμπίαν δὲ εἶχε μόνον βωμὸν Ἵππιος ὀνομαζόμενος, ὡς καὶ εἰς τὴν Λακωνίαν, ὅπου ὠνομάζετο Θηρειτάς· εἰς τὰς Γερόνθας, πόλιν τῶν Ἐλευθερολακώνων, ἑώρταζον ἑορτὴν αὐτοῦ κατ᾽ ἔτος, καὶ τότε δὲν εἰσήρχοντο αἱ γυναῖκες εἰς τὸ Ἱερὸν ἐκεῖνο· ἑώρταζον δὲ καὶ εἰς τὴν Ἀρκαδίαν τινὰς ἑορτὰς αὐτοῦ, ὡς ῥηθήσεται μετ᾽ ὀλίγον (β).

Εἰς τὴν Ῥώμην ὅμως εἶχον ναοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν πρώτην, πέμπτην, ὀγδόην καὶ ἐννάτην ἐνορίαν, καὶ Ἱερεῖς ἰδιαιτέρους, ὡς εἴρηται ἐκεῖ, ἑώρταζον καὶ ἀγῶνας τρὶς τοῦ ἔτους εἰς τιμὴν αὐτοῦ, εἶχον καὶ Ἱερὰν αὐτοῦ τὴν ἀγορὰν τοῦ Ἄρεως λεγομένην, ὅπου ἐγίνετο ἡ παράταξις τῶν ςρατιωτῶν. Κατὰ μίμησιν οὖν τούτων κατεσκεύασαν καὶ οἱ Γάλλοι εἰς τὸ Παρίσιον τὴν θρυλλουμένην ἀγορὰν τοῦ Ἄρεως. Οἱ δὲ Θρᾶκες ἐ-

---

(α) Σχολ. Φουρνούτ. Κα'. Βανιέρ. Δ'. 34.

(β) Παυσαν. Ἀττικ. Η'. 5. Λακωνικ. ΙΘ'. 7. & ΚΒ'. 5. Ἠλειακ. Πρῶτ. Ιε'. 4.

λάτρευον καὶ ἐνόμιζον αὐτὸν ὡς ἰδιαίτερον Θεὸν (α).

Ἐπίθετα. Ἀνδροφόνος, Ἀνδρειφόντης, Ἀργαλέος, Ἀνίκητος, Ἀλλοπρόσαλλος, Ἀλεγεινὸς, Ἀτερπὴς, Ἀΐδηλος, Ἀμαίμακτος, Ἀτειρὴς, Ἀκάματος, Ἀτάρβητος, Ἀφόβητος, Ἀσπιδιώτης, Αὐτοδίδακτος Ἀμείλιχος, Ἄγριος, Ἀχαϊκὸς, Αἰνομανὴς, Ἀλίκτυπος, Ἀκόρητος, Ἀμόγητος, Ἄῤῥηκτος, Ἄλκιμος, Ἀδάμαςος, Ἀφνειός.

Βαρὺς, Βαθυπόλεμος, Βάρβαρος, Βαρβαρόφωνος, Βλοσυρὸς, Βιάτης, Βαρύμηνις, Βριήπυος, Βρισάμαρτος, Βροτοκτόνος, Βροτολοιγός. Γαμοκλόπος, Γοργὸς, Γυναικοθοίνας. Δεινὸς, Δαφοινὸς, Δῖος, Δήϊος, Δριμὺς, Δορυμήςωρ, Δορυσσόος, Δολόεις, Δακρυογόνος, Δορυσθενὴς, Δολόδουπος, Διώξιππος. Ἐγχέσπαλος, Εναριφόρος, Εὐθώρηξ, Ἐξωςὴς, Ἐγρεκύδοιμος, Ἔμπυρος.

Ζηλομανὴς, Ζηλήμων, Ζαμενὴς, Θοῦρος, Θηρειτὰς, Θρασὺς, Θρασυμήτης, Θηλυοκτόνος, Θερμὸς, Θρήϊκιος, Θοός. Ἵππιος, Ἰνδῶος. Κορυθαίολος, Κορυθάϊξ. Κελτὸς, Καρχαρόδους, Κρατερὸς, Κελαινεγχὴς, Καρτερόχειρ, Λύδιος, Λαοσσόος, Λοίγιος, Λυγρὸς, Λαοδάμας. Μεγασθενὴς, Μενέχαρμος, Μιαίςωρ, Μιαιφόνος. Ὀξὺς, Οὐλὸς, Οὔλεος, Ὄμβριμος, Ὀρχηςὴς, Ὀρίδρομος, Ὁπλοχαρὴς, Ὀμβριμόθυμος.

Πολύδακρυς, Πολύκμητος, Πολύμοχθος, Πολισσόος, Παγκρατὴς, Πικρὸς, Πολεμοκλόνος, Ῥινοτόρος. Σιδήρεος, Σκηπτοῦχος, Στυγερὸς, Σχέτλιος, Τειχεσιπλήτης, Ταμεσίχρως, Τοξόδαμνος. Ὑπέρβιος, Ὑπερμενέτης, Ὑγρόπονος. Φέρασπις, Φιλαίματος, Φιλευΐος, Φθισίμβροτος, Φρικτὸς, Φώριος, Φοίνιος. Χαλκοκορυςὴς, Χάλκεος, Χαλκάρματος, Χάλκασπις, Χαλκοβοὴς, Χαλκοθώραξ, Χραισμήτωρ, Χρυσήνιος, Χρυσοπήληξ, Ὠμὸς,

(β) Πελλουτ. Ἱςορ. Κελτ. Τόμ. Β'. 125. 131. Α'. 13. Αἴδ... Β'. Ε'.

Ὠμόφρων. Συνωνύμως δὲ λέγεται Ἐνυάλιος καὶ Μαμερτός· ὁ δὲ Λυκόφρων λέγει Μαρμεσσὸν τὸ Μαμερτόν.

Ἀφνειὸν μὲν ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Ἀρκάδες· ἐπειδὴ ἡ Ἀερόπη θυγάτηρ τοῦ Κηφέως ἔγκυος οὖσα ὑπ' αὐτοῦ, ἀπέθανεν εἰς τὴν γένναν· τὸ δὲ βρέφος, ὅπερ ὠνόμασαν Ἀέροπον ἀπ' αὐτῆς, ἐθήλαζεν ἐκ τῶν μαςῶν αὐτῆς, νεκρᾶς οὔσης, γάλα ἄφθονον, συνεργείᾳ αὐτοῦ· ὅθεν ὠνόμασαν αὐτὸν Ἀφνειόν. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἔχει ἄλλην ἀρχὴν καὶ ἔννοιαν τὸ ὄνομα· ἐπειδὴ ὁ πόλεμος καὶ ἡ νίκη προξενεῖ λάφυρα καὶ πλοῦτον, ὡς λέγει καὶ ὁ Ὅμηρος (α).

„Οὐ δέ γ' οἴω,
„Ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.

Γυναικοθοίναν δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Τεγεᾶται, ὅπου ὠνομάζετο καὶ Ἀφνειὸς, διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ὅτε ἐπολέμουν μὲ τοὺς Λακεδαιμονίους, ςρατηγοῦντος τοῦ Χαριλάου βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων, ἐνωπλίσθησαν αἱ γυναῖκες τῶν Τεγεατῶν, καὶ ἐκρύϐησαν ἐπί τινος λόφου, ὅςτις ὠνομάσθη ὕςερον Φυλακτρὶς ἀπὸ τούτου τοῦ συμϐεϐηκότος· ςρατηγὸν δὲ αὐτῶν εἶχον μίαν χήραν, γυναῖκα τολμηρὰν καὶ ἀνδρείαν, Μάρπησσαν καλουμένην. Γενομένης οὖν τῆς συμπλοκῆς, κατέϐησαν αἱ γυναῖκες ἐξαίφνης εἰς τὰ νῶτα τῶν Λακεδαιμονίων, ὥςε ἐγένετο τροπὴ αὐτῶν καὶ ἀταξία μεγίςη, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔπεσεν αἰχμάλωτος καὶ ὁ βασιλεὺς Χαρίλαος· ὅθεν ἐθυσίασαν μόνον αἱ γυναῖκες τὰ ἐπινίκια εἰς τὸν Ἄρην, ἔφαγον καὶ τὸ κρέας τοῦ Ἱερείου ἄνευ τῶν ἀνδρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ὁ Ἄρης γυναικοθοίνας (β).

(α) Ἰλ. Α'. 170. Παυσαν. Ἀρκαδικ. Μδ'. 6.
(β) Παυσαν Ἀρκαδικ. Μζ'. 3.

ΚΕΦΆΛΑΙΟΝ ΣΤʹ.

Περὶ τῆς Ἀφροδίτης.

Τὴν δὲ Ἀφροδίτην παράγουσι, τινὲς μεν παρὰ τὸ ἀφρὸς, ἢ παρὰ τὸ ἀφραίνειν, τινὲς δὲ παρὰ τὸ ἁ-ϐρὸς καὶ δίαιτα, ἁϐροδίαιτος καὶ Ἀφροδίτη.

Οἱ δὲ Λατῖνοι λέγουσιν αὐτὴν Venus, ξένους, παράγοντες τὸ ὄνομα παρὰ τὸ venio, ἔρχομαι· ἐπειδὴ ἔρχεται πρὸς πάντας· ἢ παρὰ τὸ Ἑλληνικὸν βαίνειν· ἢ παρὰ τὸ Ἐτρουσκικὸν benot, καλύϐαν, ἐπειδὴ ἐλάτρευον αὐτὴν εἰς καλύϐαν τὸ πρῶτον, ὅτε ἦλθεν ἡ λατρεία αὐτῆς ἐκεῖ ἐκ τῆς Ἑλλάδος· ἢ παρὰ τὸ Κελτικὸν vener, ὡραίαν. Εἴρηται δὲ, ὅτι ὠνόμαζον αὐτὴν, οἱ μὲν Ἀσσύριοι Μιλιτταν, οἱ δ' Ἄραϐες Ἀλίτταν, οἱ δὲ Πέρσαι Μίτραν, οἱ δὲ Φοίνικες Ἀςάρτην (α).

Ἀλληγορία. Ἡ Ἀφροδίτη ἀλληγορεῖται φυσικῶς εἰς τὴν πρώτην ἁρμονικὴν κατάςασιν τῆς ὕλης, καὶ εἰς τὴν ἔφεσιν, καὶ ἀκράτητον ὁρμὴν τῶν ςοιχείων, τὴν κινουμένην ὑπὸ τῆς συγκράσεως τῆς φύσεως, εἰς ἕνωσιν φιλικὴν, ἐξ ἧς προκύπτει ἡ γέννησις καὶ διατήρησις τῶν ὄντων, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ὀρφεύς.

„Πάντα γὰρ ἐκ σέθεν ἐςὶν, ὑποζεύξαο δὲ κόσμον·
„Καὶ κρατεῖς τρισσῶν μοιρῶν, γεννᾷς δὲ τὰ πάντα,
„Ὅσσα τ' ἐν Οὐρανῷ ἐςι, καὶ ἐν γαίῃ πολυκάρπῳ,
„Ἐν πόντῳ τε, βυθῷ τε, σεμνὴ Βάκχοιο πάρεδρε.

Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐν Τρῳᾶσιν.

„Ἐρᾷ Οὐρανὸς πληρούμενος, ὄμϐρου, πεσεῖν εἰς
γαίαν, Ἀφροδίτης ὕπο.

(α) Φουρνοῦτ. Κδʹ. Διδυμ. παρὰ Γυράλδ. συντ. Ιβʹ. 386. Μακρόβ. Κρόν. Αʹ. ηʹ. Κικερ. φύσ. Θʹ. Βʹ. Κζʹ. 1183. καὶ Γʹ. κδʹ. 1200. Βοσσ. Θεολ. Βʹ. κζʹ. καὶ Ἐτυμολογικ. ἐν venust.

„Ὅταν δὲ συμμιχθῆτον εἰς ταυτὸν δύω,
„Φύουσιν ἡμῖν πάντα, καὶ τρέφουσ' ἅμα,
„Δἰ ὧν βρότειον ζῆτε καὶ θάλλει γένος.

Καὶ ὁ Αἰσχύλος ἐν Δαναΐσιν.

„Ἐρᾷ μὲν ἁγνὸς Οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα,
„Ἔρως δὲ γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν.
„Ὄμβρος δ' ἀπ' εὐνάευτος Οὐρανοῦ πεσὼν,
„Ἔκυσε γαῖαν, ἡ δὲ τίκτεται βροτοῖς
„Μήλων τὲ βοσκὰς, καὶ βίον δημήτριον.

Ὁ μὲν Οὐρανὸς πληρούμενος ἀτμῶν ἐπιθυμεῖ νὰ βρέξῃ εἰς ἐλάφρωσιν αὐτοῦ· ἡ δὲ γῆ ἐπιθυμεῖ βροχὴν εἰς δροσισμὸν αὐτῆς· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τούτων τῶν δύο ἐπιθυμιῶν γίνεται αἴτιον τῆς τροφῆς τῶν ζώων, καὶ συνεργεῖ πάλιν εἰς τὴν μεταξὺ τούτων διατήρησιν καὶ κοινωνίαν· ὅθεν ἀλληγοροῦσιν αὐτὴν καὶ εἰς τὴν εἰρήνην καὶ φιλίαν, τὴν λέγουσι καὶ συμπάρεδρον τοῦ Διονύσου οἱ Ὀρφικοὶ, ἐπειδὴ ἔχει τὴν μεγίςην ἐνέργειαν εἰς ταῦτα. Διὰ τοῦτο ἄρα ἐγέννησεν αὐτὴ τὸν Ἔρωτα, ὅ ἐςι, τὸ πάθος τῆς ὁρμῆς ἐκείνης, καὶ τὸν πόθον πρὸς τὴν ἕνωσιν, καὶ διάρκειαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐγέννησαν αὐτὴν ἐκ τῶν αἰδοίων τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης· ἐπειδὴ τὸ μὲν, ἐννοεῖ τὴν σπερματικὴν, καρποφόρον, καὶ ζωογόνον δύναμιν· τὸ δὲ, τὴν ὑγρὰν καὶ ἀεικίνητον οὐσίαν, τὴν τρέφουσαν τὰ πάντα· ἐκ τοῦ ἀφροῦ δὲ, διότι τὰ σπέρματα τῶν ζώων εἶναι ἀφρώδη, ὑφ' ὧν κινεῖται ἡ τοιαύτη ὁρμή. Ἐντεῦθεν δὲ ἐξέπεσε κατ' ὀλίγον ἡ ἔννοια μόνον εἰς τὰς σαρκικὰς ὁρμὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἠλληγορήθη εἰς τὸν νόμιμον γάμον, εἰς τὴν ἀσέλγειαν, καὶ ἀλογίαν, καὶ μαλακίαν. Ὁ δὲ θρυλλούμενος κεςὸς αὐτῆς, ὅςτις ἀλληγορεῖ τὴν ποικίλην ταύτην καὶ ἀκατανόητον ὁρμὴν τῶν ὄντων εἰς ἕνωσιν καὶ φιλίαν, κατήντησεν ὕςερον ζώνη τῶν νεονύμφων, δι' αὐτὸ τοῦτο, ὡς εἴρηται (α).

(α) Φουρνοῦτ. Κδ'. Ἡρακλεῖτ. 450. ἐν Βέφ. Ὁμηρ. 328. Ὀρφ. Ὑμν. Νδ'.

Ἐκ ταύτης δὲ τῆς ἐννοίας λαμβάνεται καὶ εἰς ἀλληγορίαν μεταφυσικήν· ὅθεν ἔπλασαν τρεῖς τοιαύτας· ἐπειδὴ ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, ἡ Ἁρμονία γυνὴ τοῦ Κάδμου ὠνόμασε τρεῖς Ἀφροδίτας εἰς τὰς Θήβας, κατασκευάσασα καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν, ἔχουσα τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐκ τῆς Ἀσίας. Ὠνόμασε δὲ τὴν μὲν Οὐρανίαν, τὴν δὲ Πάνδημον, τὴν δὲ Ἀποςροφίαν. Καὶ τὴν μὲν Οὐρανίαν ἐτίμησεν ὡς συνεργὸν εἰς ἐπιθυμίαν τῆς ἀρετῆς· τὴν δὲ Πάνδημον, τῆς τῶν ἀνθρώπων μίξεως· τὴν δὲ Ἀποςροφίαν, εἰς ἀποςροφὴν τῆς παρονόμου ἐπιθυμίας. Ὁ δὲ Φουρνοῦτος λέγει αὐτὴν Οὐρανίαν, Πάνδημον καὶ Παναιτίαν, ἐπειδὴ ἐκτείνεται ἡ δύναμις αὐτῆς καὶ εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς τὴν Θάλασσαν. Διὰ τοῦτο ἐνομίζετο καὶ ὡς Μοῖρα τῶν ὄντων (α).

Οἱ δὲ Ἀςρολόγοι ἔπλασαν, ὅτι ὅσοι γεννῶνται κατὰ τὴν συζυγίαν τῶν Πλανητῶν τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης, γίνονται θηλυδρίαι, καὶ κατωφερεῖς εἰς τὰ ἀφροδίσια.

Ὁ δὲ Ἁρδοβῖνος (Hardovin) ὁ Ἰσουΐτης, ἀπολογούμενος ὑπὲρ τοῦ Ὁμήρου, ὡς καὶ ὁ Ἡράκλειτος καὶ ἄλλοι, λέγει, ὅτι ὁ ποιητὴς ἐννοεῖ διὰ τῆς συνουσίας τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, τὴν πρὸς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον ἕνωσιν καὶ προθυμίαν τῶν Τρωαδιτῶν, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἡφαίςου· ὅ ἐςιν ἐν τῇ ὁπλοθήκῃ. Ἔλαβον δηλονότι τὰ ὅπλα ὁμοφώνως, καὶ ἐδέχθησαν τὸν πόλεμον, διὰ τὸν ἔρωτα τοῦ Πάριδος. Ἔδησε δ' αὐτοὺς ὁ Ἥφαιςος, καὶ δὲν ἐδύναντο νὰ κινηθῶσιν· οἷον ἡ κίνησις τῶν ὅπλων κατήντησεν αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν αὐςηρὰν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὥςε δὲν ἐδύναντο νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τῆς πόλεως. Ἔπειτα ὁ μὲν Ἥφαιςος κατηγορεῖ ὡς ἄτιμον τὴν Ἀφροδίτην· ὅτι δηλαδὴ οἱ

(α) Βοιωτικ. Ις'. 2.

Τρωαδῖται ἐδέχθησαν ἄτιμον πόλεμον· ὁ δ' Ἀπόλλων καὶ Ἑρμῆς ἐπεθύμουν, νὰ δεθῶσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν δεσμὸν ἐκεῖνον μὲ τὴν Ἀφροδίτην. Οὗτοι δὲ ἦσαν τὸ τάγμα τῶν ἐμπόρων τῆς Τρῳάδος, καὶ ὑπέσχοντο τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου. Ἔλυσε δ' αὐτοὺς ὁ Ποσειδῶν, ὅςτις ἦτον ὁ ςόλος τῶν Ἑλλήνων, ὁ καταναγκάσας τοὺς Τρωαδίτας εἰς κατάπαυσιν τοῦ πολέμου. Ἔπειτα ὁ μὲν Ἄρης ἐπέρασεν εἰς τὴν Θράκην, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἦτον ἀκατάπαυςος ὁ πόλεμος· ἡ δὲ Ἀφροδίτη κατέβη εἰς τὴν Κύπρον, ὅπου ἦσαν πλῆθος πόρναι τότε, καὶ ἡ ἀσέλγεια εἰς ἀκμὴν (α).

Ἱςορία. Οἱ δύο Κορυφαῖοι τῶν ποιητῶν, ὁ Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος, διαφωνοῦσι περὶ τῆς γεννήσεως τῆς Ἀφροδίτης, ἐπειδὴ ὡς φαίνεται, εἶχον διαφόρους τὰς παραδόσεις, ἢ διάφορον γνώμην περὶ τοῦ πλάσματος, ὅπερ ἐςὶ καὶ πιθανώτερον. Ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος λέγει αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Διώνης, ὁ δὲ Ἡσίοδος, ἐγέννησεν αὐτὴν ἐκ τῶν αἰδοίων τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης· ὅθεν αἱ γεννήσεις αὗται εἶναι ἀμφότεραι ἀλληγορικαί. Ἱςορικῶς δὲ ἀναφέρεται μία θυγατέρα τοῦ Διὸς εἰς τὴν Κρήτην, ἄλλη ἡ Ἀςάρτη τῆς Φοινίκης, ὡς προείρηται. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ἦτον καὶ τις ὡραία Ἀφροδίτη παλλακὶς τοῦ Κινύρου βασιλέως τῆς Κύπρου, ὅςτις ἐτίμησεν αὐτὴν ὡς θεὰν μετὰ θάνατον, κτίσας καὶ ναὸν αὐτῆς. Κατ' ἄλλους δὲ, ἦτον πόρνη δημοσία τῆς Κύπρου ἀσελγεςάτη, καὶ κατέπεισε καὶ ἄλλας πολλὰς γυναῖκας εἰς τὴν διαγωγὴν ταύτην. Ὠνομάσθησαν ὅμως καὶ ἄλλαι πολλαὶ γυναῖκες οὕτω, καὶ μάλιςα αἱ ὡραῖαι καὶ ὁμοιότροποι.

Λατρεία. Ἡ δὲ λατρεία αὐτῆς ἐπέρασεν ἐκ τῆς Φοινίκης εἰς τὴν Κύπρον πρῶτον, καὶ ἐ-

---

(α) Ὀδυσ. Θ'. 270.

λάτρευον αὐτὴν εἰς τόπον τινὰ Γολγοὺς καλούμενον. Ἐλθὼν δὲ ὕϛερον ἐκεῖ ὁ Ἀρκὰς Ἀγαπήνωρ, ἔκτισε ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν Πάφον. Ἐκεῖθεν δὲ ἐκόμισαν αὐτὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μάλιϛα εἰς τὴν Κύθηραν πρῶτον. Ἐνταῦθα λέγουσί τινες, ὅτι ἔσφαλεν ὁ Ἡσίοδος κατὰ τὸ γεωγραφικὸν, εἰπὼν, ὅτι ἦλθε πρῶτον εἰς τὴν Κύθηραν, ἔπειτα ἐκεῖθεν ἐπέϛρεψεν εἰς τὴν Κύπρον, συμπεραίνοντες, ὅτι οἱ Φοίνικες οἱ κομίσαντες ταύτην εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ φέρωσιν αὐτὴν πρῶτον εἰς τὴν Κύπρον πλησιεϛέραν οὖσαν. Οὗτος δὲ ὁ συμπερασμὸς τοῦ Βανιὲρ, δὲν εἶναι ἑπόμενον, νὰ συνάγηται ὀρθῶς, ἐπειδὴ ὁ Ἡσίοδος ἴσως ἐγίνωσκε καὶ ἄλλοτι τῆς ἀρχαιολογίας, ὅπερ ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν· καθότι ἡ Κύπρος δὲν εἶναι ϛόμιον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἔχει θάλασσαν ἀναπεπταμένην ἀμφοτέρωθεν. Ἄλλοι δὲ νομίζουσιν, ὅτι ἦσαν πρότερον πόρναι πολλαὶ εἰς τὴν Κύθηραν, ἔπειτα ὑπερέβη ἡ Κύπρος τὴν Κύθηραν κατὰ τοῦτο· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἐπέϛρεψεν ἐκεῖ ἡ Ἀφροδίτη. Ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ λατρεία αὐτῆς, ἔπλασαν, ὅτι ἐξῆλθεν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς κογχύλην καθημένη· ὅ ἐϛιν, εἰς πλοῖον.

Ἐλάτρευσαν δὲ αὐτὴν εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, κτίσαντες ναοὺς καὶ Ἱερὰ, καὶ μάλιϛα εἰς τὴν Κόρινθον εἶχον ναὸν πλουσιώτατον, καὶ ὑπὲρ τὰς χιλίας πόρνας ἀφιερωμένας ὡς Ἱεροδούλας ἐν αὐτῷ. Διὰ τοῦτο ἐγένετο ἡ Κόρινθος καταγώγιον τῶν ἐμπόρων, καὶ ναυτῶν, καὶ πάντων τῶν πλουσίων καὶ περιέργων περιηγητῶν· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, οὐ παντὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς. Αὕτη δὲ ἡ πολιτικὴ κατέϛησε πολυανθρωποτάτην καὶ πλουσιωτάτην τὴν πόλιν ταύτην· ἐπειδὴ οἱ ἔμποροι, καὶ μάλιϛα οἱ ναῦται, ἐκεῖ κατηνάλισκον τὸ κέρδος, ὡς καὶ οἱ λοιποί. Διὰ τοῦτο ὀνειδισθεῖσα ποτέ τις πόρνη, ὅτι κάθηται ἀργὸς, μάλιϛα φίλεργος εἶμαι, εἶπεν· ἐπειδὴ εἰς ὀλίγον διάϛημα ἐξυφαίνω τρεῖς ἱςοὺς. Ἐκ δὲ τῆς Ἑλλαδος ἐπέρασεν εἰς τὴν Ῥώμην ἡ λατρεία, ὅπου ἔκτισαν δεκαπέντε ναοὺς

αὐτῆς, εἰς διαφόρους ἐνορίας. Εἶχε δὲ καὶ πολλὰ χρηςήρια, πλὴν ἐπισημότατον ἦτον τὸ ἐν Πάφῳ, ὅπερ ἠρώτησε καὶ ὁ Βεσπεσιανὸς (α).

Ἐθυσίαζον δὲ αὐτῇ ἐνίοτε μὲν νηφαλίους θυσίας, ἐννοοῦντες ἴσως τὴν Οὐρανίαν, ἢ τὴν Πάνδημον· ἐπειδὴ τοιοῦτοι νήφοντες πρέπει νὰ εἶναι οἱ συνουσιαζόμενοι περὶ τεκνογονίας, ἵνα μὴ ἀκούωσι τὰ τέκνα τὸ τοῦ Διογένους· ὁ πατήρ σου μεθύων σὲ ἔσπειρε. Ἐνίοτε δὲ ꙁτὰ ἀσελγέςατα, καὶ πολύτοκα, καὶ ἀκάθαρτα ζῶα· ὡς τὴν σκρόφαν τὴν ὗν Ἑλληνιςὶ λεγομένην, καὶ τὰ τοιαῦτα μικρὰ χοιρίδια· ὅθεν ὠνομάσθη ἡ ἑορτὴ αὐτῆς Ὑςήρια. Κατά τινας δὲ, ὁ χοῖρος ἐνομίζετο ἐχθρὸς αὐτῆς διὰ τὴν δυςυχίαν τοῦ Ἀδώνιδος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔκαιον τὰ χοίρινα μηρία εἰς τὰς θυσίας αὐτῆς. Ἐθυσίαζον δὲ καὶ λαγοὺς, διὰ τὴν πολυτοκίαν· ἐπειδὴ ἡ μὲν θήλεια θηλάζουσα τὰ πρῶτα ἔτι, συλλαμβάνει ἄλλα· ὁ δὲ ἄῤῥεν καὶ σπείρει καὶ συλλαμβάνει ἐναντίον τῆς φύσεως αὐτοῦ, ὡς ἔνιοι νομίζουσιν. Ὅθεν ἐνόμιζον αὐτὸν φάρμακον συνεργοῦν, οἱ μὲν παιδεραςαὶ, εἰς τὴν βδελυρίαν αὐτῶν, αἱ δὲ ςεῖραι γυναῖκες, εἰς σύλληψιν, αἱ δὲ θηλυτόκοι, εἰς γέννησιν ἀρσενικῶν τέκνων. Διὰ τοῦτο ἐζήτουν ἐπιπόνως οἱ τοιοῦτοι, νὰ εὕρωσιν ἀρσενικὸν λαγὸν ἐγκαςρωμένον. Ἐθυσίαζον δὲ καὶ λευκὰς αἶγας διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Τοιαῦτα δὲ ἦσαν καὶ τὰ Ἱερὰ αὐτῆς ζῶα κατωφερῆ εἰς τὰς συνουσίας καὶ πολύτοκα, ὡς οἱ ςρουθοὶ καὶ αἱ περιςεραὶ, ὧν καὶ τὸ κρέας νομίζεται διεγερτικὸν εἰς τὰ τοιαῦτα. Εἰς τὴν Ἔρυκην πόλιν τῆς Σικελίας, ἐφώλευον ἐν τῷ Ἱερῷ τῆς Ἀφροδίτης πολλαὶ περιςεραὶ, ὁμοίως καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς νήσου. Κατά τινα δὲ καιρὸν τοῦ ἔτους, ἠφανίζοντο ὅλαι ἐκ τῆς νήσου, καὶ ἐνόμιζον οἱ ἐγχώριοι, ὅτι τότε διέβαινεν ἡ Ἀφροδίτη εἰς

(α) Παυσαν. Ἀρκαδικ. Ε'. 2. Κληρικ. ἐν Ἡσιόδ. Θεογον. 192. Στράβ. Θ'. 378. Ἀριςοφαν. Πλουτ. 149. Ἀττικ. Ιδ'. 6.

τὴν Λιβύαν, καὶ ἠκολούθουν αὐτῇ καὶ αἱ περιστεραί· ὅθεν ὠνόμαζον τὴν ἐποχὴν ταύτην Ἀναγώγια. Μετὰ δὲ ἐννέα ἡμέρας ἐφαίνετο μία περιστερὰ πρῶτον ὡς πρόδρομος, ἔπειτα ἤρχοντο καὶ αἱ ἄλλαι. Ταύτην δὲ τὴν ἐποχὴν ὠνόμαζον Καταγώγια· ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι ἐπέστρεφεν ἡ Θεά. Ἑώρταζον καὶ τὴν ἑορτὴν αὐτῆς, οἱ μὲν πλούσιοι εὐωχούμενοι, οἱ δὲ πτωχοὶ κροταλίζοντες καὶ εὐφημοῦντες τὴν Θεάν. Ἠσθάνοντο δὲ καί τινα εὐωδίαν βουτύρου, καὶ τοῦτο ἦτον ἀπόδειξις, ὅτι βεβαίως ἐπέστρεψεν ἡ Ἀφροδίτη.

Ἔτι δὲ ἦσαν Ἱεροὶ αὐτῆς καὶ οἱ Κύκνοι διὰ τὴν λευκότητα καὶ ὡραιότητα, καὶ οἱ Ἐρωδιοὶ διὰ τὴν ἀσέλγειαν. Ἦσαν ὅμως τρία εἴδη Ἐρωδιῶν, ὧν τὸ μὲν ὠνομάζοντο Πελλοὶ, τὸ δ' ἄλλο Πύγαργοι, τὸ δὲ τρίτον Ἀφροδίσιοι. Καὶ οἱ μὲν Πελλοὶ εἶναι ἅρπαγες, οἱ δὲ Πύγαργοι ἀμελεῖς, οἱ δ' Ἀφροδίσιοι ἀσελγεῖς, καὶ Ἱεροὶ τῆς Ἀφροδίτης. Ὁμοίως ἦτον Ἱερὰ αὐτῆς καὶ ἡ Ἴυγξ ἡ ἀγωγὸς τῶν ἐρώτων, καὶ ἡ Φαληρὶς, ὄρνεον λιμναῖον καὶ εὐπρεπέστατον (α).

Τῶν δὲ Ἰχθύων ἦτον Ἱερὰ αὐτῆς ἡ ἀφύα, ἰχθύδιον λευκὸν καὶ ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης γεννώμενον, ὡς καὶ ἡ Ἀφροδίτη. Ἦσαν δὲ πολλὰ εἴδη καὶ τῆς ἀφύας· ὡς αἱ ἐγκαρσίχολοι, ἡ κωβῖτις, αἱ μαινίδες, αἱ μεμβράδες, οἱ κεστρεῖς, οἱ νῦν κέφαλοι, καὶ αἱ Φαληρικαὶ, αἱ μέγισται, καὶ κατὰ τὸν Φαληρέα τῆς Ἀττικῆς ἀγρευόμεναι· ἡ δὲ ἐκ τοῦ ἀφροῦ γενομένη ὠνομάζετο ἀφρῖτις, καὶ αὕτη ἦτον Ἱερὰ τῆς Ἀφροδίτης. Ὠνομάζετο δὲ καὶ ἔγραυλις ἡ ἀφύα, καὶ βράζει τάχιστα εἰς τὸ ἔλαιον· ὅθεν ἡ παροιμία, ἀφύα εἰς πῦρ, ἐπὶ τῶν ὀξέως τέλος λαμβανόντων λεγομένη. Ὠνομάζοντο δὲ Ἀφύαι καὶ δύω γυναῖκες πόρναι ἀδελφαὶ, καὶ τοῦτο δεικνύει, ὅτι ἡ ἀφύα ἦτον

(α) Βόσσ. Θεολ. Θ'. κς'. φαβωρῖν. ἐν Ἐρωδ. Ἰύγγ. καὶ Φαληρίδ.

ἀσελγὴς, καὶ οἰκεία τῆς Ἀφροδίτης. Τῶν δὲ ὀςρακοδέρμων ἦτον Ἱερὰ αὐτῆς ἡ κογχύλη.

Τῶν δὲ φυτῶν ἦσαν Ἱερὰ αὐτῆς ἡ μήκων, καὶ τὰ ῥόδα, διὰ τὴν ὡραιότητα, ὅθεν ἐβάφησαν ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῆς· ἔτι δὲ ἡ μυρσίνη καὶ τὸ κρῖνον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, καὶ ἡ μηλέα διὰ τὸ μῆλον, ὅπερ ἐνομίζετο σημεῖον ἔρωτος. Ὅθεν οἱ ἐρῶντες καὶ αἱ πόρναι ἐμηλοβόλουν τοὺς ἐρωμένους, εἰς δεῖξιν τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Ὁμοίως καὶ ὁ ἄρκευθος, καὶ ὁ παιδέρως, εἶδος φυτοῦ, ἐπειδὴ ἠγάπησε τὸν Ἄδωνιν παῖδα ἔτι ὄντα. Τοῦτο δὲ τὸ δένδρον εὑρίσκετο μόνον εἰς τὴν Σικυῶνα ἐν τῷ Ἱερῷ αὐτῆς, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας. Ἐνόμιζον δὲ καὶ τὴν φίλυραν Ἱρὰν αὐτῆς, διὰ τὴν συςυχίαν πρὸς τὸ φιλεῖν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔπλεκον τοὺς ςεφάνους εἰς τὰς ἑορτὰς αὐτῆς. Τὸν δὲ πύξον ἐνόμιζον ἀνίερον αὐτῆς, διὰ τὴν συςυχίαν πρὸς τὴν πυγὴν (α).

Ἐπίθετα. Αἰδοία, Ἀδωναίη, Ἀφρογένεια, Ἀριςόνοος, Ἁπαλὴ, Ἄναλκις, Ἀσελγὴς, Ἀρίηφιλος, Ἀρχαία, Ἀσάνδαλος, Ἀναγκαία, Ἀδάκρυτος, Ἀμυμώνη, Ἀργυρόπεζα, Ἄμαχος, Ἄνοπλος, Ἀπτόλεμος, Ἀφνειὸς, Αὐτόγονος, Ἀκιδαλία, Ἀμαθουντία, Ἀναδυομένη, Ἀφακῖτις, Ἀμαθουσία, Ἀνοσία, Ἀνδροφόνος, Ἀργίνουσσα, Αἰνηΐς, Ἀπατουρία, Ἀργυννὶς, Ἀδίδακτος, Ἀπειρόπονος, Ἀπειρόμοθος, Ἀνίκητος, Ἀμυκλαίη, Ἀσσυρία, Ἀκραία, Ἀμβολόγηρα, Ἀποςροφία, Ἀσκραία, Ἀκραία.

Βαρεία, Βαθυπλόκαμος, Βαρύϋπνος, Βασιλὶς, Βυβλία, Γεννέτειρα, Γεννοδότειρα, Γαμοςόλος, Γλυκυμείλιχος, Γελάουσα, Γαληναία, Γλυκεῖα, Γλαυκῶπις, Δία, Διοναία, Δωρῖτις, Δολόμητις, Δολοφρονέουσα, Δολοφράδμων, Δολοπλόκος. Ἑλικοβλέφαρος, Ἑλικῶπις, Ἑταίρα, Ἐρόεσσα, Εὐπλόκαμος, Εὐπατέρεια,

---

(α) Φουρνοῦτ. καὶ σχολ. αὐτόθι, καὶ Βόσσ. Παυσαν. Κορινθ. Ι'. 4. 5.

Εὔθρονος, Εὔκολπος, Ἐρυθραία, Εὔκρητος, Ἐρωτοτρόφος, Ἐρωτοτόκος, Εὔχαρις, Εὐθάλαμος, Εὐναία, Εἰναλία, Εὔλεκτρος, Εὐθαρὴξ, Εὔλοχος, Ἐργόπονος, Ἐπιςροφία, Ἑσπερία, Ἐρυκίνη, Εὔπλοια.

Ζηρυνθία, Ζηρήνη, Ζεύκτειρα, Ζυγία, Ἥρα, Ἡδεῖα, Θαλασσία, Θαλαμηπόλος, Θερμὴ, Θαλασσίγονος. Ἰοςέφανος, Ἰδαλία, Ἰσοπόνος, Καλὴ, Κυνῶπις, Κυπρογένεια, Κυπρογενὴς, Κυανοςόλος, Κνιδία, Κουροτρόφος, Κατασκόπια, Καλλίκομος, Κρυφία, Κωλιὰς, ἐν Κήποις, ἐν Κοτύλῳ, Κυπρία, Κυθέρια, Κολῶτις. Λευκὴ, Λυσιμελὴς, Λιμενία. Μειλιχία, Μαλακὴ, Μηχανῖτις, Μελανὶς, Μελαινιδὶς, Μιγωνῖτις, Μορφὼ, Μελιναία, Νήπλεκτος, Νύμφη, Νυμφοκόμος, Νυκτερία, Ξένη, Οἰνοθαρὴς, Οὐρανία, Οἰςροφόρος, Οὐλομένη, Ὀξύφρων, Ὁλοὴ, Ὀλυμπία. Παφία, Πάνδημος, Παίζουσα, Πολυώνυμος, Πολυφράδμων, Ποντογένεια, Ποντογενὴς, Πασοφόρος, Ποντία, Πανοῦργος, Ποτνία, Περίφρων, Πολιήοχος, Πολυκτόνος, Πολύχρυσος, Πυρόεσσα. Ποικιλόθρονος, Πρᾶξις, ἐν Πλίνθῳ, Πολύϋμνος.

Ῥοδόχρως, Ῥοδόχρους, Ῥοδοδάκτυλος. Σθενοβλαβὴς, Σκοτόεσσα. Σεμνὴ, Στεφανηφόρος, Σχοινία, Συμμαχία, Σικυωνία, Συρία. Τιμήεσσα, Τερψίβροτος, Ὑπναλέα, Φιλοςέφανος, Φιλορχηςείρα, Φιλόργιος, Φιλονύμφιος, Φιλοπάννυχος, Φίλανδρος, Φιληλάκατος, Φυτοσπόρος, Φιλάκρητος, Φιλοπαίγμων, Φιλομειδὴς, Χαλεπὴ, Χρυσὴ, Χρυσοςέφανος, Χρυσήνιος. Ψευδονύμφευτος.

Συνωνύμως δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν, Ζηρυνθίαν, Κύπριν, Κυβελίδα, Κυθέρειαν, Κολῶτιν, Παφίαν.

Ἀκιδαλία μὲν ὠνομάζετο ἀπὸ τῆς Ἀκιδαλίας πηγῆς τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ Ὀρχομενοῦ, ὅπου εἶχε καὶ τὰς Χάριτας μεθ' ἑαυτῆς. Τινὲς δὲ παράγουσι τοῦτο παρὰ τὸ ἀκίς. Ἀμαθουντία δὲ καὶ Ἀμαθουσία ἀπὸ τῆς Ἀμαθοῦντος πόλεως τῆς Κύπρου (α).

(α) Σέρβ. Αἰν. Α΄. 702. Γυράλδ. Συντ. Ιγ΄. 392.

Ἀναδυομένη δὲ, ἐπειδὴ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς θαλάσσης. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐζωγράφησεν αὐτὴν ὁ Ἀπελλῆς, ὡς εἴρηται, (Α΄. 354). Τοῦτο τὸ ἄγαλμα εὑρὼν ὁ Αὔγουςος εἰς τὴν Κῶ, ἐχάρισεν εἰς τοὺς ἐγχωρίους ἑκατὸν ταλάντων φόρον, καὶ ἔλαβεν αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἔςησεν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος· ἐπειδὴ ὁ Καῖσαρ ἔλεγεν, ὅτι κατάγεται ἐκ τοῦ γένους τῆς Ἀφροδίτης· οἷον, ἐκ τοῦ Αἰνείου. Ἐφθάρη ὅμως ὕςερον ἐκ τῆς πολυκαιρίας, καὶ ὁ Νέρων ἔςησεν ἄλλο ἐκεῖ ἀντὶ τούτου, ἔργον τοῦ Δωροθέου. Ἦτον καὶ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν τοιοῦτον ἄγαλμα, ὅπου ὑπεδέχετο αὐτὴν ὁ Ἔρως ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξερχομένην· ἡ δὲ Πειθὼ ἔςεφεν αὐτήν (α).

Ἀ φ α κ ῖ τ ι ς δὲ, ἀπό τινος τόπου τῆς Συρίας Ἀφάκη καλουμένου, ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Λιβάνου, μεταξὺ τῆς Ἡλιουπόλεως καὶ Βύβλου, ὅπου εἶχε ναὸν καὶ μαντεῖον, τὰ ὁποῖα κατηδάφισεν ὁ μέγας Κωνςαντῖνος. Πλησίον δὲ τοῦ μαντείου ἦτον λίμνη μικρὰ, καὶ εἰς αὐτὴν ἔῤῥιπτον, ὅ,τι ἤθελον οἱ μαντευόμενοι· καὶ ἂν ἐβυθίζετο τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο, ἐνομίζετο δεκτὸν εἰς τὴν θεάν, ἄλλως δὲ, τὸ ἐναντίον· ἔβλεπον δὲ ἔξωθεν καὶ πῦρ παράδοξον εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, ὡς σφαῖραν, ἢ λαμπάδα, ὅσοι ἤρχοντο πλησιέςερον (β).

Ἀ ν ο σ ί α δὲ καὶ Ἀ ν δ ρ ο φ ό ν ο ς ὠνομάσθη εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ἐπειδὴ ἐλιθοβόλησαν τὴν Λαΐδα ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς αἱ γυναῖκες τῶν Θεσσαλῶν, φθονήσασαι τὸ κάλλος, καὶ τὴν ὁρμὴν τῶν ἀνδρῶν πρὸς αὐτὴν μόνον. Ἐπειδὴ ἐλθοῦσα εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἐκ τῆς Κορίνθου κρυφίως τῶν ἄλλων ἐραςῶν, διὰ τὸν πρὸς τὸν Ἱππόλοχον τὸν Θεσσαλὸν ἔρωτα, συνήθροισε καὶ ἐκεῖ μέγα ςρατόπεδον ἐραςῶν (γ).

(α) Πλίν. Ἱς. φυσ. Λε΄, καὶ Δαλεχαμπ. αὐτόθι. Παυσαν, Ἠλιακ. Πρῶτ. Ια΄. 3.

(β) Ζώσιμ. Α΄. Ις΄.

(γ) Πλούταρχ. 767.

ʼΑργίνουσσα δὲ ὠνομάζετο ἡ Οὐρανία ʼΑφροδίτη, τὴν ὁποίαν ἐλάτρευον οἱ Σκύθαι. ʼΆλλοι δὲ νομίζουσιν, ὅτι ὠνομάζετο ʼΑργίμπασσα, ἢ ʼΑργίμπησσα, ἢ ʼΑρτίπασα, ἢ ʼΑρίππασα, καὶ οὐχὶ ʼΑργίνουσα, μὴ λέγοντες διατὶ (α). Αἰνηῒς δὲ, ἀπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Αἰνείου.

ʼΑπατουρίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Φαναγορίαν πόλιν τῶν Σκυθῶν, κατὰ τὴν Μαιώτιδα λίμνην ἀντικρὺ τοῦ πορθμοῦ τῆς Ταυρικῆς Χερσοννήσου κειμένην, ὡς εἴρηται. (Α΄. 353.) ʼΑργυννὶς δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἔχουσα ναὸν πλησίον τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ, τὸν ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ʼΑγαμέμνων εἰς τιμὴν τοῦ ἐρωμένου αὐτοῦ ʼΑργύννου, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ.

ʼΑκραίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Κνίδιοι τῆς Καρίας, ἔνθα εἶχον τρεῖς ναοὺς αὐτῆς· καὶ τὸν μὲν ἀρχαιότατον ὠνόμαζον ʼΑφροδίτης τῆς Δωρίτιδος, τὸν δʼ ἄλλον τῆς ʼΑκραίας, καὶ τὸν τρίτον τῆς Κνιδίας· ὠνόμαζον δὲ αὐτὸν καὶ τῆς Εὐπλοίας ʼΑφροδίτης. ʼΑμϐολόγηραν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Σπάρτην, ἔχοντες ἄγαλμα αὐτῆς μόνον· ὁ δὲ Πλούταρχος λέγει ἐν τῷ συμποσίῳ· ἄλλα καὶ ἡμεῖς λέγομεν ἐν τοῖς τῶν θεῶν ὕμνοις· ἀνάϐαλε ἄνω τὸ γῆρας, ὦ καλὴ ʼΑφροδίτη· καὶ ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι παρὰ τὸ ἀναϐάλλω καὶ τὸ γῆρας ὠνομάσθη ʼΑμϐολόγηρα· ἐκεῖ ὠνόμαζον αὐτὴν καὶ ʼΑρείαν, ἔχοντες ναὸν αὐτῆς ὄπισθεν τῆς Χαλκιοίκου ʼΑθηνᾶς (β). ʼΑσκραίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Τροιζήνιοι, ἔχοντες ναὸν αὐτῆς. Τοῦτο ὅμως νομίζεται ἐσφαλμένον· ἐπειδὴ εἰς τὰ χειρόγραφα εὑρέθη ʼΑκραία, καὶ οὐχὶ ʼΑσκραία (γ).

Βασιλίδα δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Ταραντῖνοι τῆς

(α) Γυράλδ. Ιγ΄. 399, καὶ 405. ʼΩριγέν. κατὰ Κέλσ. ς΄. Ν΄. 6. παρατηρ. ἐν ʼΗροδότ. 927.

(β) Παυσαν. ʼΑττικ. Α΄. 3. Γ΄. ς΄. Λακωνικ. Κη΄. 1. Κορινθ. Λβ΄. 6.

(γ) ʼΗσύχ. ἐν Βασιλίς. Λουκιαν. παρ. Γυράλδ. Ιγ΄. 397. 400.

Ἰταλίας. Βυβλίαν δὲ ἀπὸ τῆς Βύβλου πόλεως τῆς Φοινίκης, ὅπου εἶχε ναὸν ἀξιόλογον.

Ἐρυκίνην δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Σικελίαν, ὅπου εἶχε ναὸν ἀρχαιότατον, καὶ πλουσιώτατον ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἔρυκος, τὸν ὁποῖον ἔκτισε, κατὰ μέν τινας, ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἔρυξ, κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Αἰνείας. Ἐνταῦθα τοίνυν ἑώρταζον τὰ ῥηθέντα Ἀναγώγια καὶ Καταγώγια. Ὠνόμαζον δὲ αὐτὴν καὶ εἰς τὴν Ψωφίδα τῆς Ἀρκαδίας οὕτω, καὶ εἰς τὴν Ῥώμην (α).

Ζηρυνθία δὲ, ἀπό τινος σπηλαίου τῆς Θράκης, ἢ τῆς Σαμοθράκης, ὅπου ἐλάτρευον αὐτὴν καὶ τὴν Ἑκάτην οἱ Κάβειροι. Κατ' ἄλλους δὲ ἦσαν καὶ πόλεις ἐκεῖ οὕτως ὀνομαζόμεναι. Ζηρήνη δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἀφροδίτην Ἥραν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Λάκωνες, ὡς εἴρηται, ἐν τῷ περὶ Ἥρας (β).

Κατασκόπιαν δὲ εἰς τὴν Τροιζῆνα, ἐπειδὴ κατεσκόπευεν ἐκ τοῦ ναοῦ αὐτῆς ἡ Φαίδρα τὸν Ἱππόλυτον, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Κωλιὰς δὲ, ἐπειδὴ εἶχε ναὸν εἰς τὴν Κωλιάδα ἄκραν τῆς Ἀττικῆς, ἀντικρὺ καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Φαληρέως· Τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι ὠνομάσθη τὸ ἀκρωτήριον οὕτω, διότι ἔχει σχῆμα μα κώλων ἀνδρός. Ἄλλοι δὲ, ὅτι θυσιάζοντος τοῦ Ἴωνος, ἥρπασέ τις Ἱέραξ κωλὴν (μέρος τοῦ μηροῦ), καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον· ὅθεν ὠνομάσθη Κωλιάς. Ἄλλοι δὲ, ὅτι ἔλαβόν ποτε οἱ λῃσταὶ νέον τινὰ Ἀθηναῖον αἰχμάλωτον, καὶ ἔδησαν τὰ κῶλα αὐτοῦ, οἷον, τὰς χεῖρας καὶ πόδας. Ἀγαπήσασα δὲ αὐτὸν ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀρχιλῃστοῦ, ἔλυσε τὰ κῶλα, καὶ τὸν ἠλευθέρωσεν· ὅθεν κτίσας ναὸν ἐκεῖ τῆς Ἀφροδίτης, ὠνόμασεν αὐτὴν οὕτως· ἐπειδὴ αὐτὴ ἔλυσε τὰ

(α) Βιργιλ. Αἰν. Ε΄. 760. Διόδ. Δ΄. πε΄. Θουκυδίδ. ς΄. μς΄. Παυσαν. Ἀρκαδ. Κδ΄. 3.

(β) Σουίδ. ἐν Ζηρυνθ. Τζέτζ. ἐν Λυκόφρ. 449. καὶ Ποτέρ. αὐτόθι. Κιππιγ. ἐν Οβίδ. Ἡμερολογ. Α΄. Θ΄. 19. Ησύχ. ἐν Ζηρυν.

κῶλα αὐτοῦ (α). Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ὠνομάζετο καὶ Κωλῶτις.

Ἐν Κήποις δὲ Ἀφροδίτη ὠνομάζετο εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐπειδὴ εἶχον ναὸν αὐτῆς εἰς τόπον Κήπους ὀνομαζόμενον, καὶ ἄγαλμα ἀξιοθαύμαςον ἔργον τοῦ Ἀλκαμένους· ὁμοίως καὶ ἡ ἐν Κοτύλῳ, ἐπειδὴ εἶχε ναὸν εἰς τὸ ὄρος τῆς Ἀρκαδίας Κότυλον καλούμενον. Κυπρία δὲ ὠνομάσθη, ἐπειδὴ ἐγεννήθη εἰς τὴν Κύπρον, ἢ ἐπειδὴ ἐκτίσθη ἐκεῖ ὁ πρῶτος ναὸς αὐτῆς, ἢ ἐπειδὴ ἐλατρεύετο διαφερόντως· ἐκεῖ ὠνομάζετο καὶ Ἰδαλία ἀπὸ τῆς Ἰδαλίου πόλεως τῆς Κύπρου, ὅπου εἶχε καὶ ἄλσος οὕτως ὀνομαζόμενον (β).

Κτήσυλλαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Ἰουλίδα πόλιν τῆς νήσου Κέω τῆς ἀντικρὺ τοῦ Σουνίου ἀκρωτηρίου τῆς Ἀττικῆς κειμένης. Ἀλκιδάμας τις ἐκ ταύτης τῆς πόλεως εἶχε θυγατέρα εὔμορφον Κτήσυλλαν καλουμένην, ἥτις ἐχόρευέ ποτε μὲ τὰς ἄλλας παρθένους πλησίον τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν τῇ Καρθαίᾳ πόλει τῆς αὐτῆς νήσου, ὅτε ἑώρταζον τὰ Πύθια. Ἰδὼν δ' αὐτὴν τότε Ἑρμοχάρης ὁ Ἀθηναῖος, καὶ τρωθεὶς ὑπὸ τοῦ κάλλους, ἐπέγραψεν εἰς μῆλον τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ἐξορκίζων αὐτὴν καὶ εἰς τὴν Ἄρτεμιν, ἵνα δεχθῇ αὐτὸν ἄνδρα· ἔπειτα ἔρριψεν αὐτὸ πρὸς τοὺς πόδας αὐτῆς ἐν τῷ Ἱερῷ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐκείνη δὲ λαβοῦσα τὸ μῆλον, καὶ ἀναγνοῦσα τὰ γεγραμμένα, ἔρριψεν αὐτὸ πάλιν, αἰδεσθεῖσα, καὶ τὸ εὐπρεπὲς παρθενικὸν ἀξίωμα ἐπιδεικνύουσα.

Προσκρούσας οὖν ἐνταῦθα ὁ Ἑρμοχάρης, τρέπεται πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ λαμβάνει ἔνορκον ὑπόσχεσιν περὶ τοῦ ζητουμένου, ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπου ὤμοσεν ὁ Ἀλκιδάμας, ἀψάμενος τῆς

(α) Παυσαν. Ἀττικ. Α'. 4. Στράβ. Θ'. 398. Σχολ. Ἀριςοφάν. Νεφέλ. 52. καὶ Λυσιςράτ. 2. Φαβωρῖν. ἐν Κωλιάς.

(β) Παυσαν. Ἀττικ. ΙΘ'. 1. Ἀρκαδικ. ΜΑ'. 6.

δάφνης τοῦ Ἱεροῦ φυτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀλησμονήσας δὲ τὸν ὅρκον, ὑπεσχέθη αὐτὴν πρὸς ἄλλον τὸν ἐπόμενον χρόνον, κατὰ τὴν αὐτὴν ἑορτήν. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Ἑρμοχάρης, ἔδραμεν εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον τεταραγμένος, ὅπου ἐθυσίαζεν ἡ Κτήσυλλα εἰς τὴν Ἄρτεμιν, ἥτις ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν εἰς τὸ αὐτὸ πάθος· ὥςε, συντάξασα τὰ πράγματα διὰ τῆς τροφοῦ αὐτῆς, ἔφυγε κρυφίως τοῦ πατρὸς τὴν νύκτα εἰς τὰς Ἀθήνας μετὰ τοῦ Ἑρμοχάρους, καὶ ἑώρτασαν ἐκεῖ τὸν γάμον ἐννόμως.

Ἀπέθανε δὲ ἡ Κτήσυλλα εἰς τὴν πρώτην γένναν, καὶ ὅτε ἐξεκόμιζον τὸ σῶμα αὐτῆς εἰς τὸν τάφον, ἐπέτασε μία περιςερὰ ἐκ τῆς σοροῦ, τὸ δὲ σῶμα ἐγένετο ἄφαντον. Ὅθεν ἐρωτήσας τὸ μαντεῖον ὁ Ἑρμοχάρης, ἔλαβε χρησμὸν, νὰ κτίσῃ Ἱερὸν εἰς τὴν Ἰουλίδα πόλιν, τῆς Ἀφροδίτης Κτησύλλης ὀνομαζόμενον· ἐδόθη δὲ καὶ εἰς τοὺς Κείους τοιοῦτος χρησμός· ὅθεν ἐτίμησαν ἐκεῖ τὴν Κτήσυλλαν Ἀφροδίτην, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον καὶ Κτήσυλλαν Ἑκαέργην (α).

Κυθέρειαν δὲ, ἀπὸ τῆς Κυθήρας νήσου· ἐπειδὴ ἐξῆλθεν ἐκεῖ, ἢ ἐπειδὴ ἐλατρεύετο ἐκεῖ· ἦτον δὲ καὶ Ἱερὰ αὐτῆς ἡ νῆσος αὕτη, ὡς καὶ ἡ Κύπρος· ὁ δὲ ἐνταῦθα ναὸς αὐτῆς ἦτον ἀρχαιότατος πάντων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ σεβαςότερος· ἡ αὐτὴ δὲ ἐπωνομάζετο καὶ Οὐρανία. Ἀγωνίζονται μέν τινες, ὡς καὶ ὁ Φουρνοῦτος, νὰ παράξωσι τὸ ὄνομα παρὰ τὸ κύειν· ἀλλ' αἱ τοιαῦται βεβιασμέναι παραγωγαὶ δὲν πείθουσι, νὰ πιςεύσωμεν, ὅτι τὸ Κυθέρεια ἐγένετο ἀπὸ τοῦ κύειν (β).

Λιμενίαν δὲ καὶ Ποντίαν ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Ἑρμιόνα, ὅπου αἱ παρθένοι, καὶ αἱ χῆραι ἐθυ-

(α) Νικανδρ. παρ' Ἀντων. Λιβεράλ. Α'.
(β) Παυσαν. Λακωνικ. Κγ'. Ι.

σίαζον εἰς αὐτὴν πρὸ τοῦ γάμου, καὶ ἔπειτα ἤρχοντο εἰς τοὺς ἄνδρας (α).

Μηχανῖτιν δὲ ὠνόμαζον ἓν ξόανον αὐτῆς εἰς τὴν Μεγαλόπολιν, διὰ τὰ μηχανικὰ πρὸς τοὺς ἔρωτας τεχνεύματα δηλονότι. Μελαινὶς δὲ, εἰς τὴν Κόρινθον καὶ Ἀρκαδίαν· ἐπειδὴ, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, αἱ συνουσίαι τῶν ἀνθρώπων γίνονται τὴν νύκτα, καὶ οὐχὶ τὴν ἡμέραν, ὡς τῶν κτηνῶν· οὕτως ὠνόμαζον αὐτὴν καὶ εἰς τὰς Θεσπιὰς τῆς Βοιωτίας. Μιγωνῖτιν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Πάρις, κτίσας Ἱερὸν αὐτῆς ἐν τῇ νήσῳ Ἑλένῃ, ὡς ῥηθήσεται. Μορφὼ δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὅπου εἶχε δύο Ἱερὰ τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου· καὶ τὸ μὲν κάτω εἶχε ξόανον ὡπλισμένον· τὸ δὲ ἄνω ἐν τῷ ὑπερῴῳ, ȝ τὸ ξόανον ἐκάθητο καλύπτραν ἔχον καὶ πέδας εἰς τοὺς πόδας, τὰς ὁποίας ἔβαλεν ὁ Τυνδάρεως, ἐννοῶν, ὅτι οὕτω πρέπει νὰ μένῃ ἡ γυνὴ εἰς τὸν οἶκον. Τινὲς δὲ ἐνόμισαν, ὅτι ἐπενόησε τοῦτο πρὸς τιμωρίαν τῆς Ἀφροδίτης, ἐπειδὴ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἐγένοντο ἀσελγεῖς. Ἀλλ' ὁ Παυσανίας λέγει τοῦτο ἀνόητον, νὰ νομίζῃ τὶς, ὅτι τὸ ξόανον καὶ ἀναίσθητον ξύλον αἰσθάνεται τιμωρίαν. Μελιναία δὲ ὠνομάσθη, κατὰ μὲν τινας παρὰ τὸ μέλι καὶ ναίειν· κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τῆς Μελίνης πόλεως τῆς Ἀργολίδος. Νύμφην δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Θησεὺς, ὅτε ἔλαβε τὴν Ἑλένην, κτίσας Ἱερὸν αὐτῆς εἰς τὴν Τροιζῆνα (β).

Ξένη δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐν τῇ Μέμφει, ὅπου ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ἡ Ἑλένη τοῦ Μενελάου, φιλοξενηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πρωτέως. Οὐρανίαν δὲ ὠνόμασαν αὐτὴν πρῶτον οἱ Ἀσσύριοι, ἔπειτα οἱ

(α) Παυσαν. Κορινθ. Λδ'. 11.

(β) Ἀρκαδικ. Λα'. 3. Δ'. 2. Κορινθ. Β'. 4. Βοιωτικ. ΚΖ'. 4. Ἀθήν. ΙΓ' 588. Λακων. ΚΒ'. 2. ΙΕ'. 8. Λυκόφρ. 403. καὶ Τζέτζ. Στέφαν. ἐν Μελίνῃ. Ἀττικ. ΛΒ'. 7.

Πάφιοι τῆς Κύπρου, καὶ οἱ Ἀσκαλωνῖται τῆς Φοινίκης ἔλαβον τὴν λατρείαν αὐτῆς παρὰ τῶν Ἀσσυρίων· ὕςερον δὲ ἔλαβον αὐτὴν οἱ Κυθήριοι παρὰ τῶν Φοινίκων. Ἔκτισε δὲ καὶ ὁ Αἰγεὺς ναὸν αὐτῆς εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐν ᾧ ἦτον καὶ ἄγαλμα ἐκ λίθου παρίου ἔργον τοῦ Φειδίου· ὁ δὲ Πορφυρίων ἔκτισεν ἄλλον πρότερον εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθμονέων. Ὀλυμπίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἔχοντες Ἱερὸν αὐτῆς καὶ ἄγαλμα (α).

Παφίαν δὲ εἰς τὴν Πάφον, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς ἑκατοντάβωμον, πλουσιώτατον, καὶ μεγαλοπρεπέςατον. Ὁ δὲ βωμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον ἐθυσίαζον συνήθως, ἦτον ἐν τῇ αὐλῇ εἰς τόπον ὕπαιθρον, ὅπου δὲν ἔβρεχε ποτὲ, ἐν ᾧ ἔβρεχεν εἰς τὰ πέριξ. Τὸ δὲ ἄγαλμα αὐτῆς ἦτον εἰς σχῆμα κωνοειδὲς, καὶ οὐχὶ ἀνθρωπόμορφον· ἡ αἰτία ὅμως ἦτον ἀπόῤῥητος. Ἐν τούτῳ τῷ ναῷ τοίνυν ἐπορνεύοντο μὲ τοὺς ξένους αἱ παρθένοι πρῶτον, ἔπειτα ὑπανδρεύοντο. Πάνδημος δὲ εἴρηται διὰ τὶ ὠνομάσθη· ἔκτισεν ὅμως καὶ ὁ Θησεὺς Ἱερὸν αὐτῆς εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀφ' οὗ ἐσύναξε τὸν λαὸν τῆς Ἀττικῆς εἰς αὐτάς εἶχον καὶ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν ἄγαλμα Ἀφροδίτης τῆς Πανδήμου. Ἐν Πλίνθῳ δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Τεγέαν, ἐπειδὴ εἶχον ναὸν αὐτῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς, ἥτις εἶχε σχῆμα πλίνθου. Πρᾶξιν δὲ εἰς τὰ Μέγαρα, ἔνθα εἶχον ναὸν αὐτῆς καὶ ἄγαλμα ἐλεφάντινον Ἀφροδίτης τῆς Πράξεως ἐπονομαζόμενον, ἔργον τοῦ Πραξιτέλους (β).

Σχοινίαν δὲ ἢ Σχοινίδα, Ἀρένταν καὶ Ξενίαν, ὀνομάζει αὐτὴν ὁ Λυκόφρων· ὁ δὲ Τζέτζης λέγει, ὅτι ἡ βοτάνη σχοῖνος, μασσωμένη καθαρίζει τοὺς ὀδόν-

---

(α) Ἡρόδοτ. Εὐτέρπ. 112. Παυσαν. Λακωνικ. Ιβ'. 9. Ιγ'. 2. Ἀττικ. Ιδ'. 6.

(β) Τάκιτ. Β'. γ'. Βιργίλ. Αἰν. Α'. 416. καὶ Κερδ. Ἰουξῖν. Ιη'. ε'. 4. Παυσαν. Ἀττικ. Κβ'. 3. Ἠλιακ. Ὑςερ. 2. Ἀρκαδικ. Μη'. 1. Ἀττικ. Μγ'. 6.

τας, κινεῖ καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια. Ἀρέυταν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἀράρω, ὡς εἴρηται, (Α΄. 354). Ὁμοίως καὶ Ξενίαν, ἐπειδὴ ποιεῖ ξένους, οἷον, φίλους, τὰ πολλάκις παντάπασιν ἀγνώριςα ὑποκείμενα (α).

Συμμαχίαν δὲ ὠνόμασαν αὐτὴν οἱ Μαντινεῖς, κτίσαντες ναὸν ὄπισθεν τοῦ θεάτρου τῆς Μαντινείας, ἀφ' οὗ ἐνίκησαν τὸν Ἀντώνιον εἰς τὸ Ἄκτιον, σύμμαχοι ὄντες τοῦ ἄλλου μέρους τῶν Ῥωμαίων. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἐκεῖνο ἀφιέρωσεν ἡ Νικίππη θυγάτηρ τοῦ Πασέου τυράννου τῶν Σικυωνίων, ὡς ἔγραφε τὸ ἐπίγραμμα (β).

Σικυωνία δὲ ἀπὸ τῆς Σικυῶνος, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς ἄβατον, καὶ μόνον ἡ Ἱέρεια εἰσήρχετο, ἥτις ἦτον παρθένος Λουτροφόρος ἐπονομαζομένη, καὶ εἶχεν ἐπέτειον τὴν Ἱερωσύνην. Εἰσήρχετο δὲ καὶ ἡ νεωκόρος, παρθένος καὶ σώφρων ἐξ ἀνάγκης οὖσα καὶ αὐτή. Αἱ δὲ ἄλλαι γυναῖκες προσηύχοντο βλέπουσαι τὸ ἄγαλμα ἀπὸ τῆς εἰσόδου μόνον. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἦτον ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἔργον Κανάχου τοῦ Σικυωνίου. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τούτου ἐγίνετο ὁ ῥηθεὶς παιδέρως. Ὁμοίως εἶχον καὶ εἰς τὴν Αἴγυραν πόλιν τῆς Ἀχαΐας ναὸν ἄβατον τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης. Συρίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν ἀπὸ τῆς Συρίας (γ).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Περὶ τοῦ Διονύσου.

Ὁ δὲ Διόνυσος ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ οἶνος, ἢ ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ ἔνυξα, ὡς εἴρηται· ἢ ἀπὸ τοῦ

(α) 832.
(β) Παυσαν. Ἀρκαδικ. Θ΄. 3. Κορινθ. Β΄. 2.
(γ) Κορινθ. Ι΄. 2. Ἀχαϊκ. Κς΄. 3.

διάνυσος, ἢ διάλυσος, ἢ δεύνυσος, οἷον βασιλεὺς τῆς Νύσης· ἢ ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ νύσος, τὸ χωλὸς, κατὰ Συρακουσίους· ἢ ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ Νύσης (α).

Ὠνόμαζον δὲ αὐτὸν καὶ Βάκχον ἀπὸ τοῦ Βακχέω τὸ φωνάζω· ἢ ἀπὸ τοῦ Ἰαχὴ, Ἴακχος, ϗ Βάκχος· ἢ ἀπὸ τοῦ βάζειν, ἢ ἀπὸ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ Βάκχης. Τοῦτο δὲ τὸ Βάκχος ἔλαβον οἱ Λατῖνοι ἀντὶ τοῦ Διονύσου (α).

Ἀλληγορία. Εἴρηται, ὅτι ὁ Ὀρφεὺς ἐννοεῖ τὸν αὐτὸν Διόνυσον, Ἥλιον, Φάνητα, Δία, Ἠρικαπαῖον, Ἔρωτα, ἀναφέρων εἰς αὐτὸν τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἡλίου, Διὸς, καὶ Ἔρωτος· καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν ἦτον Ἱερὸς αὐτοῦ ὁ Φαλλός. Αὗται δὲ αἱ ἐνέργειαι ἦσαν ὅλαι τοῦ Ἡλίου, καὶ ὁ Διόνυσος ἀλληγορεῖται εἰς τὸν Ἥλιον· ὅθεν νομίζουσί τινες, ὅτι ἐγεννήθη τὴν ἄνοιξιν, οἷον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ἔτους, καὶ κατὰ τὸ ζώδιον τοῦ Ταύρου· διὸ ἐζωγράφιζον αὐτὸν ταυρόκερον. Ἀνέθρεψαν αὐτὸν καὶ αἱ Ὑάδες, οἱ ἐπισημότεροι ἀςέρες τοῦ καταςερισμοῦ τούτου. Ἐγεννήθη καὶ μεταξὺ τῶν ἀςραπῶν καὶ βροντῶν, ἐπειδὴ τότε γίνονται καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὴν δὲ τριετῆ ἐκςρατείαν καὶ περιήγησιν αὐτοῦ, ἀλληγοροῦσιν εἰς τὴν ἐτήσιον τριμερῆ περίοδον τοῦ Ἡλίου, καὶ ἀπαρτισμὸν τοῦ ἔτους, κατὰ τὴν ἀρχαίαν εἰς τρεῖς καιροὺς διαίρεσιν τοῦ ἔτους. Ὁμοίως ἀλληγοροῦσι καὶ ἄλλα πολλὰ διὰ τῆς Οὐρανίου σφαίρας, κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Δουπουῒ, ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Νόννου.

Ἀλληγορεῖται δὲ καὶ εἰς τὸν οἶνον, καὶ νομίζουσί τινες ἄλλον τὸν Διόνυσον, καὶ ἄλλον τὸν Βάκχον. Διόνυσον μὲν τὸν εἰς Ἥλιον ἀλληγορούμενον, καὶ Βάκχον τὸν εἰς οἶνον· ὅθεν λέγουσιν, ὅτι ἐκεραυνώθη εἰς

(α) Dams. Gotterl. ϑΣ. φουρνουτ. Α΄. Βόσσ. Ἐτυμολ. Διόδωρ. Γ΄. ό.

(β) Λούδ. παρ' Αὐγουςίν. Πολ. Θ΄. ς΄. Θ΄. Βόσσ. Ἐτυμολ. ἐν Specus. Ἀνώνυμ. ἐν Ναταλ. σελ. 56. Σέρβ. ἐν Βιργιλ. Ἐκλογ. Ϛ. 15. Αὐσόν. Ἐπιγραμμάτ. 29.

τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἡ ςαφυλὴ, ἐξ ἧς γίνεται ὁ οἶνος, ὡριμάζει διὰ τῆς θερμότητος· ἐῤῥάφη δὲ καὶ εἰς τὸν μηρὸν, διότι ὁ οἶνος ὡριμάζει εἰς τὸν ληνὸν πατούμενος διὰ τῶν ποδῶν. Μηρὸς δὲ ὠνομάζετο καὶ ἓν ὄρος, καὶ σπήλαιον, καὶ τόπος ἀμπέλου, καὶ ἴσως ἀπό τινος τούτων ἐπλάσθη ὁ μῦθος· ἐπειδὴ λέγουσιν, ὅτι ὁ Ὄσιρις καὶ ὁ Διόνυσος ἀνετράφησαν εἰς σπήλαια. Ἀνετράφη δὲ εἰς τὴν Νῦσαν, ἐπειδὴ ἐκεῖ εἰς τὸ Νύσιον ὄρος τῆς Ἀραβίας εὑρέθη τὸ κλῆμα καὶ ἡ ςαφυλὴ πρῶτον, ὡς λέγουσιν. Αἱ Νῦσαι ὅμως ἦσαν πολλαὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἐγένετο ἀμφίβολον καὶ τοῦτο· μάλιςα δὲ εἰς τὴν Νῦσαν τῆς Εὐβοίας ἔλεγον, ὅτι εἰς μίαν ἡμέραν ἀνθεῖ καὶ ὡριμάζει ἡ ςαφυλή. Τιθήνας δὲ αὐτοῦ ἐννοεῖ ὁ Ὅμηρος τὰς ἀμπέλους τὰς τρεφούσας τὸν οἶνον· ὁ δὲ Λυκοῦργος εἶχεν ἀμπέλους πολλὰς καὶ καλὰς εἰς τὴν Θράκην ἐπὶ τοῦ ὄρους Νύσιον καλούμενον· ὅθεν νομίζουσι τρυγετὸν τῆς ἀμπέλου τὴν δίωξιν τοῦ Διονύσου, τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθη ἡ Θέτις, οἷον, ἡ θάλασσα· ἐπειδὴ ἔβαλλον θαλάσσιον ὕδωρ εἰς τὸν οἶνον, ἵνα φυλάττηται ἀβλαβής. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἄμπελοι ἦσαν εἰς τὰ ὄρη καὶ δάση, ἑώρταζον εἰς τοιαῦτα μέρη καὶ τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου αἱ Μαινάδες, ὡς μεθύουσαι, μὲ αὐλοὺς καὶ ἄλλα μουσικὰ ὄργανα, διότι τοιαῦτα μετεχειρίζοντο καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ τρυγετοῦ. Ἡ δὲ περιήγησις αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἦτον ἡ λατρεία αὐτοῦ καὶ ἡ φυτεία τῆς ἀμπέλου, εἰσαγομένη ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν (α).

Τινὲς δὲ νεώτεροι, ὡς καὶ ὁ Ἀρδουῖνος, νομίζουσιν, ὅτι ὁ Λυκοῦργος μὴ θέλων νὰ πίνωσιν οἱ ὑπήκοοι αὐτοῦ οἶνον, διέφθειρε τὰς ἀμπέλους, τὰς Τιθήνας καὶ Βάκχας τοῦ Διονύσου, αἱ ὁποῖαι ἔῤῥιψαν

(α) φουρνοῦτ. Λ'. Ἀνώνυμ. Ἀπίς. Ις'. Ἡρακλεὶδ. 455. Στέφαν. ἐν Νῦσ.

τοὺς θύρσους, ὅ ἐςι τὰ κλήματα, ἅπερ ἐξεῤῥίζωσεν ὁ Λυκοῦργος. Φοβούμενοι δὲ οἱ ὑποκείμενοι, μήπως χύσῃ καὶ τὸν ἐν τοῖς ἀγγείοις εὑρισκόμενον οἶνον, ἐπώλησαν αὐτὸν εἰς τοὺς θαλασσίους ἐμπόρους, ἢ ναύτας· ὅθεν ἐδέχθη ὁ Θέτις τὸν Διόνυσον. Ἐπειδὴ δὲ ἀπέθανεν ὕςερον ὁ Λυκοῦργος φυσικῶς, ἔπλασαν, ὅτι ἐτύφλωσαν αὐτὸν αἱ Μοῖραι, καὶ ὁ Ζεὺς, καὶ τὸν ἐθανάτωσαν, διότι ὁ ἀποθανὼν τυφλοῦται. Οὕτως ἐτιμωρήθησαν καὶ ἄλλοι, ὡς καὶ ὁ Πενθεὺς, μὴ δεχόμενοι τὴν λατρείαν αὐτοῦ, ἀλλόκοτον καὶ ἄσεμνον οὖσαν. Καταβὰς δὲ καὶ εἰς τὸν ᾅδην ἔλαβε τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Πολυΰμνου· ὅπερ ἐςὶν, ἀπεθέωσεν αὐτὴν μεταχειρισθεὶς τὸν Πολύϋμνον ὁδηγὸν ἐν τῇ τελετῇ τῆς ἀποθεώσεως· ἢ ἐκεῖνος ὁδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ Νεκυομάντειον, ὅπου ἐγίνετο ἡ ἐκ τοῦ ᾅδου ἀνάκλησις τῶν νεκρῶν. Τοιαῦτα ἦσαν καὶ τὰ λοιπὰ μυθολογούμενα αὐτοῦ.

Ἱςορία. Εἴρηται πολλαχοῦ, ὅτι ἦσαν πολλοὶ Διόνυσοι, καὶ ὁ μὲν Διόδωρος ἀναφέρει τέσσαρας, ἐκτὸς τοῦ Ὀσίριδος. Πρῶτον μὲν τὸν Ἰνδὸν, δεύτερον δὲ τὸν Διὸς καὶ τῆς Περσεφόνης, τρίτον τὸν Ἄμμωνος, καὶ τέταρτον τὸν Θηβαῖον τὸν νεώτατον πάντων. Ὁ δὲ Κικέρων ἀναφέρων πέντε, λέγει, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Καπρίου ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν, ὁ δὲ πέμπτος καὶ τελευταῖος ἦτον ὁ υἱὸς τῆς Σεμέλης, ὁ γεννηθεὶς ἐκ κλεψιγαμίας, καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωξεν ὁ Κάδμος τὴν Σεμέλην μὲ τὸ βρέφος, ἥτις φεύγουσα μὲ πλοιάριον, ἐπνίγη εἰς τὰς Βρασιὰς, τὸ δὲ βρέφος ἀνέθρεψαν αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς. Τινὲς δὲ νομίζουσιν, ὅτι τῷ ὄντι ἐκεραυνώθη κατὰ τύχην ἡ Σεμέλη, καὶ ἔλαβον ἀπ' αὐτῆς τὸ βρέφος ἑπταμηνιαῖον. Αὐξήσας δὲ ὁ Διόνυσος ἦλθεν εἰς τὰς Θήβας, καὶ ἐζήτει τὴν βασιλείαν τοῦ πάππου αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Πενθεὺς ἐδίωξεν αὐτόν. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ Θηβαῖος Διόνυσος δὲν ἐςράτευσεν ἔξω τῆς Ἑλλάδος, Ἀλλ' ὁ ἁρπάσας τὴν Ἀριάδνην ἐν τῇ Νάξῳ παρὰ τοῦ Θησέως, ἐκεῖνος

ἐςράτευσε πρῶτος εἰς τὰς 'Ινδίας, ἔζευξε καὶ τὸν Εὐφράτην εἰς μέρος ἁρμοδιώτατον, ὅπου ἔζευξεν αὐτὸν καὶ ὁ 'Αλέξανδρος ὕςερον· ἐπειδὴ νομίζουσιν ἄλλον τὸν Θηβαῖον, καὶ ἄλλον τὸν ἁρπάσαντα τὴν 'Αριάδνην, ὅςτις ἦτον βασιλεὺς τῆς Νάξου. Οἱ δὲ 'Ιςορικοὶ τῶν 'Ινδῶν ἔλεγον κατὰ Διόδωρον, ὅτι ὁ Διόνυσος ἦλθεν ἐκεῖ ἐκ τῶν δυτικῶν τόπων, ἔχων πλῆθος γυναικῶν καὶ δύναμιν μεγάλην, καὶ διὰ τὰ πολλὰ καύματα ἀνεβίβασε τὸ ςράτευμα εἰς τὸ ὄρος, ὅπερ ὠνόμασεν αὐτὸς Μηρὸν, κατὰ Πολύαινον. 'Εβασίλευσε δὲ ἐκεῖ, ἔκτισε πόλεις, ἐδίδαξε τὴν γεωργίαν, φυτουργίαν καὶ ἀμπελουργίαν, καὶ πολλοὺς ἡμέρους καρπούς. Μετὰ θάνατον δὲ ἐτιμήθη ὡς Θεὸς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων διὰ τὴν εὐεγεσίαν. 'Αφῆκε καὶ υἱοὺς διαδόχους, οἵτινες ἐβασίλευσαν ἐπὶ πολλὰς γενεάς. Μετὰ δὲ τὴν ἐξάλειψιν τῆς γενεᾶς αὐτῶν, κατέςησαν οἱ 'Ινδοὶ δημοκρατίαν. Ταῦτα τοίνυν ἔλεγον οἱ τὴν ὀρεινὴν 'Ινδίαν οἰκοῦντες περὶ Διονύσου καὶ 'Ηρακλέους, ὅτι ἦλθε καὶ ἐκεῖνος ἐκεῖ φονεύων τὰ θηρία καὶ τοὺς κακούργους, φορῶν καὶ τὴν λεοντὴν καὶ τὸ ῥόπαλον, καὶ τὰ ἄλλα γνωρίσματα, ὅσα ἔλεγον καὶ οἱ Ἕλληνες περὶ αὐτοῦ. Ὁ Διόνυσος ὅμως τῆς Νάξου ὁ ἁρπάσας τὴν 'Αριάδνην, ἦτον περίπου διακοσίους χρόνους μεταγενέςερος τοῦ Θηβαίου.

Λατρεία. Ἡ 'Αρχὴ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου ἦτον συμβολικὴ, ὡς εἴρηται, καὶ εἰς τὴν γεννητικὴν δύναμιν τῆς φύσεως ἀλληγορουμένη· ὅθεν ἔλεγον συμβολικῶς, ὅτι ἦτον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Περσεφόνης, ἐννοοῦντες τὸν σπόρον, τὸν ὁποῖον τρέφει ἡ γῆ. Διὰ τοῦτο ἔλεγον αὐτὸν οἱ 'Ορφικοὶ Πρωτόγονον, καὶ πατέρα καὶ υἱόν· οἷον γεννῶντα καὶ γεννώμενον. Κατεσπάραξαν δὲ αὐτὸν οἱ Τιτᾶνες, καὶ πάλιν τὸν ἀνεζώωσεν ὁ Ζεύς· οἷον, ἡ ταραχὴ καὶ σύγχυσις τῶν ςοιχείων ἐτάραξε καὶ τὴν γεννητικὴν δύναμιν τῆς φύσεως, καὶ πάλιν μετὰ τὴν εὐταξίαν ἐκείνων, ἀποκατέςη καὶ ἡ γεννητικὴ δύναμις. Αὕτη ἦτον ἡ πρώτη καὶ ἁπλουςάτη λατρεία τοῦ Διονύσου.

Ὅτε δὲ ἐτελειοποιήθη ἡ γεωργία καὶ ἡ ἀμπελουργία, καὶ ἐξημερώθησαν οἱ ἄνθρωποι ὑποπεσόντες εἰς νομοθεσίαν καὶ εὐνομίαν, τότε ὁ Διόνυσος ἐξέπεσεν εἰς ἄλλην λατρείαν καὶ ἀλληγορίαν, ἑορταζόμενος εἰς τὴν Ἐλευσῖνα ὡς Θεσμοφόρος μὲ τὴν Δημητραν μυστηριωδῶς, εἰς ἀνάμνησιν τῆς παρελθούσης ἀγρίας διαίτης.

Μετὰ δὲ ταῦτα καταστήσαντες ἑορτὰς καὶ τελετὰς μυστικὰς εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ἐξέπεσεν ἡ λατρεία εἰς τὰ ἄσεμνα βακχεύματα. Τότε συναθροιζόμεναι αἱ Μαινάδες ἔτρεχον ἀτάκτως ὡς μαινόμεναι εἰς τὰ ὄρη. Ἑώρταζον δὲ τὰς ἑορτὰς αὐτοῦ πόλεις πανδημεὶ, καὶ ἔθνη ὁλόκληρα, καὶ οὕτω διέβαινεν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος ἡ λατρεία, ὥστε νομίζουσί τινες, ὅτι αὕτη ἦτον ἡ θρυλλουμένη ἐκστρατεία· ἐπειδὴ ἡ λατρεία διεπέρασε διαδοχικῶς ἀπὸ τῶν Ἰνδιῶν μέχρι τῆς Εὐρώπης. Κατ᾽ ἄλλους δὲ ἐκ τῆς Ἀσσυρίας ἐξῆλθεν ἡ λατρεία αὕτη, καὶ προεχώρει βαθμηδὸν, ὡς εἴρηται. Ἐλατρεύετο ὅμως καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὴν Αἴγυπτον, Ἀσσυρίαν, Φρυγίαν, Λυδίαν, καὶ ἐκεῖθεν ἐκόμισεν αὐτὴν ὁ Ὀρφεὺς εἰς τὴν Θράκην, καὶ ἐκ τῆς Θράκης ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ Κάδμου. Τοιαύτας ἄρα μεταβολὰς ἐδοκίμασεν ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου, ὡς καὶ ἄλλων πολλῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι καὶ διάφορα καὶ ποικίλα τὰ ἐπίθετα, δεικνύοντα εἰς πόσας ἀλληγορίας ἐλαμβάνετο ἕκαστον ὑποκείμενον. Εἰς τὴν Θράκην δὲ εἶχε καὶ μαντεῖον ὁ Διόνυσος, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας (α).

Ἦσαν δὲ Ἱερὰ αὐτοῦ τὰ θέατρα, ἐπειδὴ ἐκ τῆς λατρείας αὐτοῦ ἔχουσι τὴν ἀρχήν· καὶ τὰ βρέφη τὰ κοπτόμενα καὶ ἐκβαλλόμενα ἐκ τῆς γαστρὸς τῶν μητέρων, ὡς ἐξέβαλλον καὶ αὐτόν. Ἔτι δὲ οἱ λέοντες, αἱ τίγρεις, οἱ τράγοι, οἱ κριοὶ, ἡ λύγξ, καὶ οἱ ὄφεις.

(α) Βοιωτικ. Λ'. 5

Τῶν δὲ ὀρνέων ἡ κίσσα διὰ τὸ κισσᾶν. Τῶν δὲ φυτῶν ἡ δρῦς, τὸ κλῆμα, ὁ κισσὸς, ἡ μύρτος, ἡ Σμίλαξ, ἡ πεύκη, καὶ ὁ Νάρκισσος, ἐπειδὴ ναρκοῦνται οἱ μεθύοντες. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἦτον ὁ Νάρκισσος καὶ τῶν Ἐριννύων Ἱερὸς, ἐπειδὴ ναρκοῦσι τοὺς τιμωρουμένους (α).

Ἐπίθετα. Ἀκρατοφόρος, Αἰσυμνήτης, Ἀμφιετὴς, Ἀξίτης. Ἀδωνεὺς, Αἰθιοπαῖος, Ἄνθιος, Αἰγοβόλος, Ἀλούσιος, Ἀροεὺς, Ἀνθεὺς, Ἄρευς, Ἀριπρεπὴς, Ἀκροκάλιξ, Ἀληθὴς, Ἀπήμων, Ἄτρομος, Ἀτάρβητος, Ἀπαλὸς, Ἀμπελοφύτωρ, Ἀγλαόδωρος, Ἀλεξητὴρ, Ἀεξίφυτος, Ἀδάκρυτος, Ἀπένθηρος, Ἀκοίμητος, Ἀκόρητος, Ἀθήητος, Ἀσίδηρος, Ἄναλκις, Ἀνούτατος, Ἀπειρόμοχθος, Ἀκεσσίπονος, Ἀκερσεκόμης, Ἀρχέγονος, Ἀμείδητος, Ἀκήρυκτος, Ἀδήριτος, Ἀπειλητὴρ, Ἀρχέκακος, Ἀμήτωρ, Ἀμώμητος, Ἀμαίμακτος, Αἰγύπτιος, Ἀμπελόεις, Ἀβροκόμης, Ἀγροῖκος, Ἀοίδιμος, Ἀγλαὸς, Ἄμβροτος, Ἀγλαόμορφος, Ἄγριος, Ἄῤῥητος, Ἀρήϊος, Ἀγνὸς, Αἰολόμορφος, Ἀμφιετηρής.

Βασσαρεὺς, Βρισαῖος, Βακχεπαιὰν, Βρόμιος, Βοτρυόεις, Βριαρὸς, Βροτοσσόος, Βοοκραιρὸς, Βασιλεὺς, Βοιωτὸς, Βακχεύτωρ, Βοτρυοχαίτης, Βακχεῖος, Βοτρυφόρος, Βάσσαρος, Βακχεὺς, Βάκχος, Βοτρυόκοσμος. Γοργυεὺς, Γηθόσυνος, Γονόεις, Γιγαντολέτης, Γελόως, Γιγαντόφονος, Γαληναῖος, Γυναιμανὴς, Γαμοςόλος. Δασύλλιος, Δουσαρεὺς, Διθύραμβος, Δορυσσόος, Δορυκτιπόλος, Δύσερως, Δρακοντοκόμος, Δολόεις, Δισσοτόκος, Δολοῤῥαφὴς, Δεξιοπόλος, Διογενὴς, Διθυραμβογενὴς, Δίγονος, Διφυὴς, Δικεράτης, Δίμορφος, Διμάτωρ, Διάκοσμος.

Ἐλεύθερος, Ἐρεβίνθιος, Ἠδωνὸς, Ἐλυγεὺς, Εὐὰν, Εὔϊος, Ἐλελεὺς, Ἔνορχος, Ἐνόρχης, Εὐβου-

(α) Βόσσ. αὐτόθι. Καστιάλ. Γ. Ἐπιγράμ. ΚΔ'. Νατάλ. φαβώριν. ἐν κισ.

λεὺς, Ἐχιδνοκόμος, Ἐριβρεμέτης, Ἐγερσίκορος, Ἐγερσίγελως, Ἐγερσίμοθος, Εὔϊερος, Εὐςέφιος, Εὐώδης, Εὔϋμνος, Εὐκέραος, Εὔθυρσος, Εὐθάρυξ, Εὐρυχαίτης, Εὐρυβίης, Ἐρημονόμος, Ἐρωμανής, Εἰραφιώτης, Εὐάμπελος, Ἐγερσίκωμος, Ἐρίβρομος, Ἐρυεσίπεπλος, Εὐπολύβουλος, Εὔβουλος, Ἐπιλήνιος, Ἐπάφιος.

Ζαγρεὺς, Ζέων, Ζάθεος, Ζαγρὴς, Ζωογόνος, Ζυγόδεσμος, Ζηλαῖος, Ζάλοχος. Ζηλήμων, Ζηλοδοτήρ. Ἡδὺς, Ἡδυπότης, Ἤπιος, Ἡδύθροος, Ἠπεροπεὺς, Ἡρικαπαῖος, Ἡβῶν. Θεηγενὴς, Θυωναῖος, Θεσμοφόρος, Θέοινος, Θρασὺς, Θηλύμορφος, Θυρσομανὴς, Θηλύφρων, Θαλασσόπονος, Θαλασσοπόρος, Θαλασσόμοθος, Θριαμβοδιθύραμβος, Θηβαιγενὴς, Θυρσοφόρος, Θρὴϊξ, Θιασώτης, Θυμολέων, Θυρσαχθὴς, Θυρσοτινάκτης, Θέρμιος, Θηλυμανής. Ἴακχος, Ἰοβάκχος, Ἰσοδαίτης, Ἰκάριος, Ἱμερόεις, Ἰνδολέτης, Ἱμερτὸς, Ἰοπλόκος.

Καδμεῖος, Καλυδώνιος, Κεφαλλὴν, Κισσὸς, Κολωνάτης, Κρήσιος, Καλὸς, Κισσοκόμος, Κισσοχίτων, Κισσοχαίτης, Κισσοφόρος, Καλεσσίχορος, Καλλίνικος, Καρυβαρέων, Κορυμβοφέρος, Κύβηλος, Κωμαςὴς, Κεραὸς, Κισσοςέφανος, Κελαδεινὸς, Κρύφιος, Κισσόβρυος, Κρυψίγονος, Καλλιέσπειρος, Κισσοχαρὴς, Κερασφόρος, Κάρπιμος.

Λαμπτὴρ, Λευκανίτης, Λύσιος, Λυαῖος, Λυσίφρων, Λυσίπονος, Λυσιμελὴς, Λυσιπαίγμων, Λαγοβόλος, Λευκοχίτων, Λιποπτόλεμος, Λυδὸς, Ληναῖος, Λαθικηδὴς, Λυσιμέριμνος, Λυσσεὺς, Λικνίτης.

Μελαναιγὶς, Μελπόμενος, Μεσατεὺς, Μύςης, Μαιόνιος, Μαρωναῖος, Μεθυμναῖος, Μυγδόνιος, Μεγασθενὴς, Μαινόμενος, Μενεπτόλεμος, Μειλίχιος, Μεθυσφαλὴς, Μελλόγαμος, Μενώλιος, Μεθυδώτης, Μυριόμορφος, Μανικὸς, Μητροτρεφὴς, Μιτρηφόρος.

Νυκτέλιος, Νυσαῖος, Νάξιος, Ναρθηκοφόρος, Νηπευθὴς, Νυκτοπόλος, Νυκτοφαὴς, Νεβροχίτων, Νεβριδόπεπλος, Νεβρωδεὺς, Νεβριδοςόλος, Νυσήϊος, Νυκτέ-

ριος. Ξυςοβόλος, Ξυνὸς, Ξενοδώτης, Ξανθοκάρηνος.

Ὀρθὸς, Οἶνοψ, Οἰνοδότης, Οἰνοβαρὴς, Οἰνέχυτος, Οἰνόφυτος, Οἰςρήεις, Ὀρχηςὴρ, Ὀριπλανὴς, Ὀριτρεφὴς, Ὀρεσσίνομος, Ὀρεσσικόμος, Ὀρειμανὴς, Ὀρίβακχος, Ὀργίλος, Ὀβριμόθυμος, Ὀρέσκιος, Ὀρεσιφοίτης, Ὀρεσίτροφος, Ὁρμάδιος, Ὄργιος, Ὄσιρις.

Πατρῷος, Πολίτης, Περισθενὴς, Περικιόνιος, Πυρογενὴς, Πυρίβρομος, Πυριπνείων, Πολυςάφυλος, Πολυγηθὴς, Πολύυμνος, Πολυβλέφαρος, Πολυειδὴς, Ποικιλόβοτρυς, Ποθεινὸς, Παιδοκόμος, Ποθόβλητος, Πολυπότης, Πλαγκτὴρ, Πολυςέφανος, Πολύκωμος, Πρωτόγονος, Πυρίσπορος, Πολυώνυμος, Παντοδυνάςης, Παυσίπονος, Πυρίπολος, Πυριφεγγὴς, Πολυπάρθενος. Ῥηξίνοος, Ῥηνοχοριεὺς, Ῥηξίχθων, Ῥαδινὸς, Ῥικνώδης.

Σαώτης, Σωτὴρ, Συκίτης, Σαβάζιος, Σαβάσιος, Σφάλτης, Σελασφόρος, Σταφυληκόμος, Σκιρτητὴς, Σάτυρος. Σεμεληγενέτης, Σεμεληεὺς, Σκηπτοῦχος.

Ταυροκέφαλος, Ταυρόμορφος, Ταυρόκερως, Ταυρόκρανος, Ταυροφάγος, Ταυρωπὸς, Ταυροφανὴς. Ταυρομέτωπος, Τερψίβροτος, Τανυπλόκαμος, Τυφλὸς. Ταχύγουνος, Τελεσσίγαμος, Τριετὴς, Τερπνὸς, Τυῤῥηνολέτης. Ταχύμηνις, Τρίγονος, Τελετάρχης, Τριφυής.

Ὑποβρύχιος, Ὑπναλέος, Ὕης, Ὑπνώεις, Ὑγρόμυθος, Ὑγρὸς, Ὑπνοφόβης, Ὑμενήϊος, Ὑλήεις, Ὑποκόλπιος. Φιλοπαίγμων, Φιλάκρητος, Φιλεύϊος, Φιλοκισσοφόρος, Φιλόςοργος, Φιλόσαρθμος, Φιλόβοτρυς, Φιλοςάφυλος, Φιλοσκόπελος, Φιλόπτορθος, Φιλάγρυπνος, Φιλοπευθὴς, Φιλομειδὴς, Φυτηκόμος, Φεραυγὴς, Φρενοθελγὴς, Φυγοπτόλεμος, Φηρομανὴς, Φρικτὸς, Φοιταλιώτης, Φιλάλυπος, Φυγαλεὺς, Φαυςήριος, Φιλοτίμητος, Φιλοχορευτής.

Χρυσωπὴς, Χρυσοκόμης, Χρύσασπις, Χαλκιχίτων, Χορευτὴς, Χοροτερπὴς, Χοροίτυπος, Χοροπλεκὴς, Χρυσεομίτρας, Χρυσόκερως, Χαρίεις, Χαλίφρων, Χοιρομανὴς, Χρυσεγχὴς, Χλοόκαρπος. Ψίλας, Ψευδαλέος.

Ψυχοπλανής, Ψεύςης, Ψορομηδεὺς, Ψυχοδαΐκτης. Ὠμάδιος, Ὥριος, Ὠμηςὴς, Ὠρεσίλοιπος.

Συνωνύμως δὲ ἔλεγον αὐτὸν, Βάκχον, Διόνυσον, Ζαγρέα, Ἴακχον, Κύβηλον, Λυαῖον, Μεθυμναῖον, Νυκτέλιον, Ὄσιριν, Σαβάσιον.

Ἀκρατοφόρον μὲν ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Φιγαλίαν τῆς Ἀρκαδίας, ἵνα φέρῃ αὐτοῖς ἄκρατον οἶνον, ὅπου εἶχον ναὸν καὶ ἄγαλμα αὐτοῦ. Αἰσυμνήτην δὲ, εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ὅπου ἐκόμισεν ὁ Εὐρύπυλος τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐκ τῆς Τρῳάδος, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ· Αἰσυμνήτας δὲ ὠνόμαζον τοὺς βασιλεῖς οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες· Ἀμφιετὴν δὲ καὶ Ἀμφιετηρῆ ὠνομάζει αὐτὸν ὁ Ὀρφεὺς, οἷον, κατ᾽ ἐνιαυτὸν (α)· ἐπειδὴ ἑώρταζον εἰς τὰς Ἀθήνας τὰς τρεῖς ἑορτὰς αὐτοῦ κατ᾽ ἐνιαυτὸν, τα Ἀνθεςήρια, Διονύσια, καὶ Ληναῖα.

Ἀξίτην δὲ, ἢ Ἀσκίτην κατ᾽ ἄλλους, ἀπὸ τοῦ Ἀσκὸς, ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν ἔχοντες καὶ ναὸν αὐτοῦ. Ἀδωνέα δὲ εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐννοοῦντες τὸν Ἥλιον. Ἀνθεὺς δὲ, Ἄνθιος, Ἀροεὺς, Ἄρευς καὶ Μεσατεὺς, εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ἀπὸ τῶν πόλεων Ἀνθείας, Ἀρόης, Μεσάτεως, καὶ ἀπό τινος Ἀρέως ἴσως· ἐπειδὴ εἶχον πολλοὶ τὸ ὄνομα Ἀρεύς (β).

Αἰγοβόλον δὲ, ἢ Αἰγοβόρον κατά τινας, ὠνόμασαν αὐτὸν εἰς τὰς Ποτνιὰς τῆς Βοιωτίας· ἐπειδὴ ἐμέθυσαν τόσον εἰς μίαν θυσίαν αὐτοῦ οἱ ἐγχώριοι, ὥςε ἐφόνευσαν καὶ τὸν Ἱερέα· ὅθεν συνέβη νόσος, καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον εἶπε, νὰ θυσιάζωσιν ἕνα νέον ὡραῖον κατ᾽ ἔτος εἰς τὸν Διόνυσον. Μετά τινας δὲ χρόνους εἶπε, νὰ θυσιάζωσιν αἶγα ἀντὶ τοῦ νέου (γ).

Βασσαρεὺς δὲ καὶ Βάσσαρος ὠνομάσθη ἀπό τινος εἴδους σανδαλίων, βασσαρὶς ὀνομαζομένων· ἢ ἀ-

---

(α) Παυσαν. Ἀρκαδικ. ΛΘ'. 4. Ἀχαΐκ. ΙΘ'. 3. Κ'. 1. Ὕμν. νϛ'.
(β) Παυσαν. Ἀρκαδικ. Κϛ'. 2. Ἀχαΐκ. Ιι'. 2. 3.
(γ) Βοιωτικ. Η'. 1. Γυραλδ.

πό τινος χιτῶνος, ἢ μηλωτῆς, ἢ ἀλωπεκῆς μᾶλλον, τὴν ὁποίαν ἐφόρει αὐτός τε καὶ αἱ Βάκχαι, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάζοντο καὶ αἱ κεῖναι Βασσαρίδες. Βασσάραν γὰρ ὠνόμαζον τὴν ἀλώπεκα κατά τινας οἱ Λυδοὶ, ἢ οἱ Θρᾶκες, καὶ ἑπομένως Βασσαρίδα τὴν ἀλωπεκῆν (α).

Βρισαῖος δὲ, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Λέσβου Βρίσα ὀνομαζομένου, ὅπου ἐτιμᾶτο· ἢ ἀπὸ τοῦ βρίθω, κατ᾽ ἄλλους· ἢ ἀπὸ τῆς Νύμφης Βρίσης τῆς τροφοῦ αὐτοῦ. Βακχεπαιὰν δὲ, ἐπειδὴ ἔψαλλον παιᾶνας (ὕμνους) εἰς τιμὴν αὐτοῦ, ἐν τοῖς συμποσίοις. Καὶ ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα ἐζωγράφιζον αὐτὸν γέροντα (β).

Βρόμιος δὲ, ἀπὸ τοῦ βρέμω τοῦ βροντῶ, ἐπειδὴ ἔλαβον αὐτὸν μετὰ τὴν βροντὴν τοῦ κεραυνοῦ· ἢ ἐπειδὴ ἐγίνοντο αἱ τελεταὶ αὐτοῦ μὲ κρότον καὶ ἀλαλαγμὸν, ἢ ἀπὸ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ Βρομίας.

Γοργυεὺς δὲ, ἀπὸ τῆς Γοργυίας πόλεως τῆς Σάμου, ὅπου ἐλατρεύετο. Δασύλλιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὰ Μέγαρα. Δουσαρεὺς δὲ, ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Ἀραβίας Δουσάρη. Διθύραμβος δὲ, ἀπὸ τοῦ δὶς, θύρα, καὶ ἀμείβω· ἐπειδὴ ἐγεννήθη δὶς· ἢ ἀπὸ τοῦ σπηλαίου, ὡς εἴρηται (Α΄. 356). Ἄλλοι δὲ γράφουσιν αὐτὸν Λυθίραμβον, ἀπὸ τοῦ λύω καὶ ῥάμμα· ἐπειδὴ, ὅτε ἔμελλε νὰ γεννηθῇ, καὶ εἶχεν ὁ Ζεὺς ὠδίνας σφοδρὰς, αἱ Νύμφαι ἔκραζον, λῦθι ῥάμμα, λῦθι ῥάμμα. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ἐπειδὴ οἱ πίνοντες αὐτὸν ἔχουσι δίθυρον τὸ ςόμα, ὁμιλοῦντες καὶ αὐτὰ τὰ ἀπόῤῥητα (γ).

Ἐλευθερεὺς δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν Ἐλευθερῶν,

(α) Γυράλδ. συντ. Η΄. 285. Ὀρφ. Ὠδ. Ιη΄. 11. καὶ Desprez. αὐτόθι. Βόσσ. Ἐτυμολ. καὶ φαβωρῖν. ἐν Βασσαρ.

(β) Στέφαν. παρ. Γυράλδ. αὐτόθ. 288. φαβωρῖν. ἐν Βρίθ. καὶ Βρίσαι. Μακρόβ. Κρόν. Α΄. Ιη΄.

(γ) Παυσαν. Ἀττικ. Μγ΄. 5. Βόσσ. inst. poet. Γ΄. Ις΄. 2. καὶ Πρόκλ. αὐτόθ. φουρνοῦτ. Λ. καὶ σχολ.

ἐπειδὴ ἐτιμήθη πρῶτον ἐκεῖ, ἔπειτα ἐπέρασεν ἡ λατρεία αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀττικήν. Ἠδωνὸς δὲ, ἀπὸ τῶν Ἠδωνῶν τῆς Θράκης, ἔνθα ἐλατρεύετο. Εὔϊς δὲ, ἐπειδὴ ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ ἔκραζεν αὐτὸν ὁ Ζεὺς, εὖ υἱὲ ἢ ἀπὸ τοῦ Εὐοῖ· ἐπειδὴ ἔκραζον τοιαῦτα ἐπιφθέγματα εἰς τὰς τελετὰς αὐτοῦ· ὅθεν τὸ Εὐοῖ λέγεται Βακχικὸν ἐπίφθεγμα, καὶ ἀπὸ τούτου ὠνομάσθη Εὐὰν καὶ τὸ ὄρος τῆς Μεσσηνίας, ὅπου ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὕτη πρῶτον ὑπὸ τῶν Βακχῶν λεγομένη. Εὐὰν ὅμως ὠνόμαζον οἱ Ἰνδοὶ τὸν κισσόν. Τοιοῦτον ἦτον καὶ τὸ Ἐλελεῦ· ἀλλὰ τοῦτο ἦτον, καὶ πολεμικὸν ἐπίφθεγμα. Ἐνόρχης δὲ καὶ Ἔνορχος ἀπὸ τοῦ ὄρχησις· ἐπειδὴ τὰ ὄργια αὐτοῦ ἐτελοῦντο μὲ χορούς (α)· ἢ κατ' ἄλλους, δύο ἀδελφοὶ Λέσβιοι Θυέσης καὶ Δαίτας καλούμενοι, συμμιγέντες ἐγέννησαν αὐγὸν, ἐξ οὗ ἐγεννήθη ὁ Ἐνόρχης, ὅστις κτίσας ναὸν τοῦ Διονύσου, ὠνόμασεν αὐτὸν ἀφ' ἑαυτοῦ· ἤ, ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τοῦ Πολυϋμνου καὶ τοῦ φαλλοῦ, ὠνόμασθη οὕτως. Εἰραφιώτην δὲ καλεῖ αὐτὸν ὁ Ὀρφεὺς, ἐπειδὴ ἐῤῥάφη εἰς τὸν μηρὸν τοῦ Διός.

Ἠρικαπαῖος δὲ ἀμφιβάλλεται πόθεν ὠνομάσθη, καὶ τί ἐννοεῖ τὸ ὄνομα· ἐπειδὴ τινὲς μὲν νομίζουσιν, ὅτι ἦτον Πριαπαῖος, καὶ διεφθάρη· ἄλλοι δὲ, ὅτι τὸ Ἠρικαπαῖος ἦτον κύριον ὄνομα· ἄλλοι δὲ παράγουσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ Ἦρι καὶ κηπαῖος· ἄλλοι ἀπὸ τοῦ εὕρηκε Παιὰν, καὶ ἄλλοι ἄλλως. Ἀλλαχοῦ δὲ λέγει αὐτὸν Ἤρικε παιέ.

„Πρωτογόν' ἤρικε παιὲ, Θεῶν πάτερ ἠδὲ καὶ υἱέ.

Ἄλλοι δὲ λέγουσι τοῦτο ἐπίθετον τοῦ Πριάπου. Ἀλλαχοῦ δὲ λέγει αὐτὸ Ἠρικεπαῖον, ὡς ἀπὸ τοῦ Ἦρι καὶ παῖον. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν αὐτὸ Ἠρικαπεῦ, καὶ σημαίνει, βουλὴν, φῶς, ζωοδοτῆρα, τὸ ὁποῖον ἤκουσε

(α) Ἀττικ. Κ'. 2. ΚΘ'. 2. Λη'. 8. Μεσσηνιακ. Λα'. 1. Γυράλδ. Η'. 276. Ὑμν. ΜΖ'.

παρὰ τοῦ μαντείου ὁ ᾿Ορφεὺς, ὡς εἴρηταϊ καὶ ἐν τῇ Θεογονία αὐτοῦ (α).

Θυωνεὺς δὲ, ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Θυώνης. Καδμεῖον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Πολύδωρος υἱὸς τοῦ Κάδμου εἰς τὰς Θήβας. Ἔπεσε γὰρ καὶ τμῆμα ξύλου ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ μὲ τὸν κεραυνὸν, ὅτε ἐκεραυνώθη ἡ Σεμέλη. Τοῦτο δὲ κατασκευάσας ἄγαλμα τοῦ Διονύσου ὁ Πολύδωρος, ὠνόμασεν αὐτὸ Διόνυσον Καδμεῖον. Καλυδώνιος δὲ, εἰς τὴν ᾿Αχαΐαν, ἐπειδὴ ἐκόμισαν τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐκ τῆς Καλυδῶνος. Κεφαλλῆνα δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τοὺς Δελφοὺς, ὡς εἴρηται (Α΄. 111). Κισσὸν δὲ καὶ Μελπόμενον, εἰς τὰς ᾿Αχαρνὰς πόλιν τῆς ᾿Αττικῆς, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐφάνη πρῶτον τὸ φυτὸν τοῦτο, ὡς ἔλεγον οἱ ἐκεῖ (β). Κολωνάταν δὲ, εἰς τὴν Λακωνίαν, ἀπό τινος τόπου τῆς πόλεως Σκιάδος Κολώνα ὀνομαζομένου, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ, καὶ Τέμενός τινος Ἥρωος, ὅστις ὡδήγησε τὸν Διόνυσον ἐκεῖθεν εἰς τὴν Σπάρτην. Κρήσιος δὲ ὀνομάσθη εἰς τὸ Ἄργος, ὡς ῥηθήσεται ἐν τῷ περὶ Περσέως.

Λαμπτῆρα δὲ, εἰς τὴν Πελλήνην πόλιν τῆς ᾿Αχαΐας, ὅπου ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν Λαμτηρίαν καλουμένην, μὲ δᾷδας τὴν νύκτα, ἔβαλλον καὶ κρατῆρας μὲ οἶνον εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Λευκανίτης δὲ εἰς τὴν Ἦλιν, ἐπειδὴ εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ πλησίον τοῦ Λευκανίου ποταμοῦ. Λύσιον δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Θηβαῖοι, κτίσαντες ναὸν πλησίον τῶν Προιτίδων πυλῶν, ἐπειδὴ ἔλυσέ ποτέ τινας αἰχμαλώτους αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἔλαβον οἱ Θρᾶκες. Ἐμέθυσαν γὰρ οἱ Θρᾶκες, καὶ ἀπεκοιμήθησαν κατὰ τὴν ᾿Αλιαρτίαν χώραν, οἱ δὲ αἰχμάλωτοι φονεύσαντες αὐτοὺς ἔφυγον.

(α) ᾿Ορφεύς. Ὕμν. Ε΄. καὶ σχολ. να΄. ἀποσπασματ. Η΄. 3. καὶ Πρόκλ. αὐτόθ.

(β) Παυσαν. Βοιωτικ. Ιβ΄. 3. ᾿Αχαϊκ. Κα΄. 1. ᾿Αττικ. Λα΄. 3. Λακωνικ. Ιγ΄. 5.

Ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν Λυσίας τελετὰς καλουμένην. Τὸ ἄγαλμα τούτου τοῦ Λυσίου Διονύσου ἐκόμισέ τις Θηβαῖος Φάνης ὀνομαζόμενος εἰς τὴν Σικυῶνα, κατὰ τὸν χρησμὸν τῆς Πυθίας, ὅπου εἶχον καὶ οἱ Σικυώνιοι ἄλλο Βακχεῖον καλούμενον, καὶ τὰς Βάκχας, καὶ ἐφύλαττον αὐτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπόῤῥητα, εἰς τὸ κτίριον Κοσμητήριον καλούμενον· καὶ κατ᾽ ἔτος ἐκόμιζον αὐτὰ τὴν νύκτα μετὰ φανῶν καὶ ὕμνων ἐπιχωρίων εἰς τὸ Διονύσιον, Ἱερὸν τοῦ Διονύσου (α). Λυαῖος δέ, ἐπειδὴ ὁ οἶνος λύει τὰς φροντίδας. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ Λυσιμέριμνος, καὶ τὸ Λαθικηδής, ὁ λήθην τῶν φροντίδων ποιῶν. Ληναῖος δὲ ἀπὸ τοῦ ληνός, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐπενόησε τὸν τρόπον τοῦτον, εἰς θλίψιν τῶν ςαφυλῶν. Ὁ Διόδωρος λέγει, ὅτι ὁ Διόνυσος τῶν Ἰνδῶν ὠνομάσθη Ληναῖος, καὶ Καταπώγων, ἐπειδὴ εἶχε γένεια· ὅθεν εὑρέθη καὶ εἰς τὴν Ἦλιν γένεια ἔχων, καὶ χιτῶνα ποδήρη, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας· ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Νάξον· καὶ διὰ τοῦτο ἐφύλαττον τὴν συνήθειαν ταύτην οἱ Ἰνδοὶ (α).

Μελαναιγίδα δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι· ἐπειδὴ ἐφάνη εἰς τοιοῦτον σχῆμα πρὸς τὸν Μέλανθον, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ· εἶχον δὲ καὶ οἱ Ἑρμιονεῖς ναὸν αὐτοῦ, ἑώρταζον καὶ ἀγῶνα μουσικῆς, κωπηλασίας καὶ κολυμβήματος κατ᾽ ἔτος. Μύςην δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ἀρκάδες, ἔχοντες Ἱερὸν αὐτοῦ κατὰ τὸ Παρθένιον ὄρος. Μαιόνιος δέ, ἀπὸ τῆς Μαιονίας, τῆς Λυδίας, ὅπου ἐγίνετο οἶνος ἄφθονος ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμώλου. Ὅθεν ἐμέθυσε καὶ ὁ Σιληνὸς ἐκεῖ. Μαρώνιος δέ, ἢ Μαρωναῖος, ἀπὸ τῆς Μαρωνίας, ἔνθα ἐγίνετο ὁ θρυλλούμενος Μαρώνιος οἶνος. Μεθυμναῖος δέ, ἀπὸ

(α) Ἀχαϊκ. ΚΖ'. 2. Ἠλιακ. Ὑςέρ. Κα'. 4. Βοιωτικ. Ις'. 4. Ηρωδ. Ζ'. 6. Διόδ. Γ'. ΞΒ'.

τῆς Μεθύμνης πόλεως τῆς Λέσβου· ὁμοίως καὶ Μυγδόνιος ἀπὸ τῆς Μυγδονίας (α).

Νυκτέλιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὰ Μέγαρα, ἔχοντες ναὸν αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ νυκτελεῖν, ἐν νυκτὶ τελεῖν· διότι ἐτελοῦντο τὴν νύκτα τὰ ὄργια αὐτοῦ. Νάξιος δὲ ἀπὸ τῆς Νάξου, ὅπου ἐλάτρευον αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς, καὶ Νυσαῖος ἀπὸ τῆς Νύσης. Ναρθηκοφόρος δὲ, ἐπειδὴ οἱ μεθύοντες περιπατοῦσιν ἐπερειδόμενοι εἰς νάρθηκας, ῥάβδους, ὡς εἴρηται (Α'. 256) ὅθεν καὶ ἡ παροιμία· πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι, παῦροι δέ τε βάκχοι· οἷον, δὲν εἶναι μεθυσμένοι, ὅσοι ἔχουσι ῥάβδους. Νάρθηξ δὲ ὠνομάζετο καί τις μικρὰ νῆσος πλησίον τῆς Σάμου (β).

Ὀρθὸν δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Ἀμφικτύων εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου εἶχον καὶ βωμὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν Ὡρῶν, ἐπειδὴ ἐπενόησε νὰ μίξῃ ὕδωρ εἰς τὸν οἶνον· καὶ οὕτως ὥδευον ὕςερον ὄρθιοι οἱ πίνοντες αὐτὸν (γ).

Πολίτην δὲ ἐν τῇ Ἡραίᾳ πόλει τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου εἶχον δύο ναοὺς, τὸν μὲν τοῦ Ἀξίτου, τὸν δὲ τοῦ Πολίτου Διονύσου. Πλησίον δὲ τῶν Ἱερῶν τούτων ἦσαν λουτρὰ, καὶ δρόμοι ἀραιότατοι, ὡς πρασιαὶ, διακεχωρισμένοι μὲ μυρσίνας, καὶ μὲ ἄλλα ἥμερα δένδρα παρὰ τὸν Ἀλφειὸν ποταμόν. Περικιόνιον δὲ ὀνομάζει αὐτὸν ὁ Ὀρφεὺς, ἐπιγράφων οὕτω τὸν μς' ὕμνον· ἐπειδὴ ὅτε ἐκεραυνώθη ἡ Σεμέλη, καὶ ἐκαίοντο τὰ βασίλεια τοῦ Κάδμου ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ, ἐφύτρωσε κισσὸς περιπεπλεγμένος εἰς τοὺς κίονας τοῦ οἴκου, καὶ ἐσκέπασε τὸν Διόνυσον, ἵνα μὴ καῇ· ὅθεν ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Θηβαῖοι Περικιόνιον (δ). Ῥηξίχθων δὲ, ἐπειδὴ ὁ οἶνος ἐξέρχεται ἐκ τῆς γῆς.

(α) Σουΐδ. ἐν Ἀπατούρ. Παυσαν. Κορινθ. Λε'. 1. Ἀρκαδικ. [illegible]. 4.
(β) Παυσαν. Ἀττικ. Μ'. 5. Ἡσύχ. Νυκτελ. Σουΐδ. ἐν Ν[illegible].
(γ) Φιλόχορ. παρ. Γυράλδ. συντ. Η' 283. Παυσαν. Ἀρκαδικ. Κς'. 1. 2. Σχολ. Εὐριπίδ. Φοινισσ. 654.
(δ) Σόλιβ. παρ. Ἀθην. Γ'. ε'. 78. Γυράλδ. συντ. 276.

Σφάλτης δὲ ὠνομάσθη, ἐπειδὴ ὑπεσκέλισε τὸν Τήλεφον, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Σαώτην δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Τροιζήνιοι κατά τινα χρησμόν· ἴσως ἔσωσεν αὐτοὺς ἀπό τινος κινδύνου, ὡς καὶ ὁ Ζεὺς τοὺς Θεσπιεῖς. Τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ τὸ Σωτήρ. Συκίτην δὲ, ἢ Συκεάτην, καὶ Μειλίχιον, ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι ἔδωκεν αὐτοῖς τὸν καρπὸν τῆς συκῆς, ὃν ἐκεῖνοι ὠνόμαζον καὶ μείλιχα, κατά τινας· ὅθεν οἱ Νάξιοι κατεσκεύαζον τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγάλματος αὐτοῦ ἐκ κλήματος, ἢ συκῆς ἔςεφον αὐτὸ καὶ μὲ φύλλα συκῆς.

Σαβάζιον δὲ, Σαβάσιον καὶ Σαβάδιον, ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Θρᾶκες καὶ Φρύγες ἀπό τινος ἔθνους τῆς Θράκης· ὅμως τὸ ἔθνος τοῦτο δὲν εὑρίσκεται· ὅθεν νομίζουσιν ἄλλοι, ὅτι τὸ εὐάζειν τῶν Ἑλλήνων, ἔλεγον σαβάζειν οἱ βάρβαροι. Κατ' ἄλλους δὲ, εἶχεν υἱὸν Σαβάζιον ὁ Διόνυσος, καὶ ἀπ' ἐκείνου ὠνομάσθη. Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Σαβάζιος ἦτον ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος, ἢ τῆς Περσεφόνης, Διόνυσος, ὁ ζεύξας πρῶτος βοῦς εἰς τὸ ἄροτρον, καὶ διὰ τοῦτο ἐζωγράφιζον αὐτὸν ταυροκέφαλον. Σάβαν δὲ ὠνόμαζον καὶ τὸν Ἥλιον οἱ Πέρσαι. Ὁ δὲ Πλούταρχος λέγει (α), ὅτι οἱ Ἑβραῖοι καὶ ἄλλοι, ὠνόμαζον Σάββους, ἢ Σάβους τοὺς Βάκχους, ἑώρταζον καί τινα ἑορτὴν κρατοῦντες θύρσους. Τέλος δὲ τὸ σαβὰ εἶναι λέξις Ἀραβική· ὅθεν τὸ ἐκ σαβὰ ἥξει, καὶ Σαβαὶ πόλις τῆς Ἀραβίας, καὶ Σαβαῖος τὸ ἐθνικὸν (β). Σαβάζιον ὀνομάζει ὁ Ὀρφεὺς τὸν Μζ' ὕμνον. Καὶ αὐτὴν τὴν φωνὴν ἔλεγον εἰς τὰ ὄργια ἐπικαλούμενοι τὸν Διόνυσον.

Ψίλαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ἀμυκλαῖοι, ἐπειδὴ ὁ οἶνος ἀνακουφίζει καὶ πτεροῖ τὴν γνώμην τῶν ἀν-

---

(α) Συμποσιακ. Δ'. Προβλήμ. ε'.
(β) Διόδωρ. Γ'. ξγ'. Ἡσύχ. Σαβάζ. Ἀρνόβ. παρ. Βόσσ. Θεολ. Β'. Ιδ'. φαβωρῖν. ἐν σαβάζ.

θρώπων· τὰ δὲ πτερὰ ὠνόμαζον ψίλας οἱ Δωριεῖς. Ὠμάδιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Χίον, ἐπειδὴ ἐθυσίαζον εἰς αὐτὸν ἄνθρωπον ὠμὸν, τὸν ὁποῖον κατέσχιζον ζῶντα· τὸ αὐτὸ ἐννοεῖ καὶ τὸ Ὠμηςὴς (α).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῆς Ἀρτέμιδος.

Ἡ δὲ Ἄρτεμις ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἀρτεμὴς, ἐπειδὴ ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους ὑγιεῖς· ἢ τὰ βρέφη βοηθεῖ νὰ γεννῶνται ἄρτια καὶ ἀβλαβῆ. Κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ τοῦ ἀὴρ καὶ τέμνω, διότι τέμνει τὸν ἀέρα σελήνη ἐννοουμένη· ἢ ἀπὸ τοῦ ἀρτεμὶς, τὸ σῶος, ἐπειδὴ ἔμεινε παρθένος (β).

Οἱ δὲ Λατῖνοι ὠνόμασαν αὐτὴν Diana, ἀπὸ τοῦ Dea καὶ Jana· οἷον, θεὰν σελήνην· ἐπειδὴ Jana ἔλεγον τὴν σελήνην, ὡς καὶ τὸν Ἥλιον Janum· Κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τοῦ duo καὶ Jana, ἐπειδὴ φαίνεται δὶς, τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, καὶ ἄλλοι ἄλλως (γ).

Ἀλληγορία. Ἡ Ἄρτεμις ἀλληγορεῖται εἰς τὴν σελήνην, ὁ Ἀπόλλων εἰς τὸν Ἥλιον, καὶ ἡ Λητὼ εἰς τὸ σκότος. Διὰ τοῦτο ὠνομάζοντο, ὁ μὲν Ἀπόλλων Ἕκατος, καὶ Ἑκατηβόλος, ἡ δὲ Ἄρτεμις Ἑκάτη. Ἐντεῦθεν ἐκεῖνος μὲν ἐπλάσθη ἀνὴρ, δραςικώτερον ἔχων τὸ φῶς, αὐτὴ δὲ γυνὴ, ὡς ἀσθενεςέρα. Διὰ τοῦτο εἶχον ἀμφότεροι τόξα καὶ βέλη· τὰ μὲν τόξα εἰς ἀλληγορίαν τοῦ ζωδιακοῦ, καὶ τῆς ἐλειπτικῆς κινήσεως αὐτῶν, τὰ δὲ βέλη ἦσαν αἱ ἀκτῖνες. Ἐγέννησε δ' αὐ-

(α) Παυσαν. Λακωνικ. ΙΘ'. 6. Εὐσέβ. παρ. Γυράλδ. Η'. 288.
(β) Φουρνοῦτ. Λβ'. ΛΔ'. Μακρόβ. Κρόν. Ζ'. Ις'. Πλάτων. παρ. Γυράλδ. συντ. Ιβ'. 316
(γ) Σκαλίγερ. παρ. Βόσσ. Ἐτυμολογ. Janua.

τοὺς ὁ Ζεύς· ὁ ἐςιν, ὁ πλάσας αὐτοὺς δημιουργός· ὅθεν αἱ λαμπάδες σημαίνουσι τὴν φάσιν τῆς σελήνης, αἱ ἔλαφοι τὴν ταχεῖαν κίνησιν. Διὰ τοῦτο νομίζουσί τινες, ὅτι ὁ Ὅμηρος ἐννοεῖ ἔκλειψιν σελήνης, λέγων, ὅτι ἡ Ἥρα ἔδειρε τὴν Ἄρτεμιν, καὶ ἔπεσον τὰ βέλη, οἷον, αἱ ἀκτῖνες ἐκ τῆς φαρέτρας. Ἦτον δὲ προςάτις τῆς θήρας καὶ τῶν δρόμων· ἐπειδὴ φωτίζει τοὺς κυνηγοὺς καὶ ὁδοιπόρους τὴν νύκτα· ἢ ἐπειδὴ διώκει τὰ ζῴδια τοῦ ζωδιακοῦ, ἐνομίσθη κυνηγὸς κατ᾽ ἄλλους· ἔτι δὲ διώκει καὶ φεύγει καὶ τὸν Ἥλιον. Ἔτι δὲ ἦτον προςάτις τοῦ τοκετοῦ, διότι ἐνόμιζον, ὅτι ἡ σελήνη ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τοῦτο· ὅθεν καὶ παρθένος, καὶ ἄχραντος, καὶ ἁγνή, ὡς ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς Ἥλιος, διὰ τὴν καθαρότητα καὶ ἀφθαρσίαν τοῦ φωτὸς (α). Ἔτι δὲ ἐλαμβάνετο καὶ ὡς ἡ γῆ, Ῥέα, Δήμητρα· ὅθεν τὸ ἐν Ἐφέσῳ ἄγαλμα αὐτῆς ἦτον ὡς τῆς Ἴσιδος· διὸ λέγει ὁ Ὀρφεὺς ἐν τῷ ὕμνῳ.

„Ἄγουσα καλοὺς καρποὺς ἀπὸ γαίης,
„Εἰρήνην τ᾽ ἐρατὴν, καλλιπλόκαμον θ᾽ ὑγίειαν.
„Πέμποις δ᾽ εἰς οὐρέων κεφαλὰς νούσους τε,
„Καὶ ἄλγη.

Ἐπειδὴ ἐνομίζετο καὶ ἀποτρόπαιος τῶν κακῶν τούτων. Ἔτι δὲ καὶ ὡς Μοῖρα τῶν νέων καὶ ἀκαίρως ἀποθνησκουσῶν παρθένων καὶ γυναικῶν· ὅθεν ἐφόνευσεν αὐτὴ τὰς θυγατέρας τῆς Νιόβης, καὶ ὁ Ἀπόλλων τοὺς υἱούς. Ἔτι δὲ αὐτὴ ἐθανάτωνε καὶ τὰς ἐξαίφνης καὶ ἄνευ ἀσθενείας ἀποθνησκούσας γυναῖκας· ὅθεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐρωτῶν τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸν ᾅδην, πῶς ἀπέθανε, λέγει·

„Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
Ἡ δολιχὴ νοῦσος; ἢ Ἄρτεμις Ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

(α) Φουρνουτ αὐτόθι. Βόσσ. Θεολογ. Β΄. κε΄. Νατάλ. Dacier. sur. Nom. 11. XX. Η΄. 36. Ἰωνιά. 10.

'Η δὲ ἀποκρίνεται·

Οὔτ' ἐμ' ἐνὶ μεγάροισιν Ἐΰσκοπος Ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
Οὔτέ τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, —
Ἀλλά με σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ (α).

Ὅθεν ἐφόνευσε καὶ τὴν μητέρα τοῦ Ἠετίωνος (β).
Διὰ τοῦτο ἐπεκαλεῖτο αὐτὴν καὶ ἡ Πηνελόπη ἐπιθυμοῦσα τὸν θάνατον·

Ἄρτεμι — αἴθε μοι ἤδη
Ἰὸν ἐνὶ ςήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο αὐτίκα νῦν (γ).

Ἱςορία. Τινὲς μὲν νομίζουσιν, ὅτι εἶναι ποιητικὴ ἡ θεὰ αὐτή· ἄλλοι δὲ, ὅτι ἦτον ἡ Ἶσις, ἢ ἡ Βριτόμαρτις· καὶ ἄλλοι, ὅτι ἦτον θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἢ ἄλλου τινὸς ἐπισήμου βασιλέως, φιλοπάρθενος καὶ φιλοκύνηγος. Εἴρηται δὲ, ὅτι ἐχρημάτισαν πολλαὶ γυναῖκες καὶ θεαὶ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· τῆς Αἰγύπτου, τῶν Φοινίκων, καὶ Ἑλλήνων. Αἱ δὲ διάφοροι ἀλληγορίαι συνέβησαν διαδοχικῶς κατὰ διαφόρους καιροὺς, καὶ τόπους, ὡς εἴρηται καὶ εν τῷ περὶ Διονύσου· ἐπειδὴ οἱ ἀρχαιότεροι ἐλάμβανον αὐτοὺς εἰς ἄλλην ἔννοιαν, καὶ οἱ μετὰ τούτους εἰς ἄλλην· καὶ ταῦτα πάντα ἐπεσώρευσαν οἱ ποιηταὶ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Ἄρτεμιν αὐτῶν, προςιθέντες καὶ αὐτοὶ ἄλλα.

Λατρεία. Ἡ Ἄρτεμις ἐλατρεύετο εἰς τὴν Αἴγυπτον, Ἀσίαν, Ταυρικὴν, Γαλατίαν τὴν Κελτικὴν, καὶ μάλιςα εἰς τὸ Ἱερὸν αὐτῆς ἄλσος τῆς Γαλατίας Ἀρδέννερ καλούμενον· ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν εἶχον ναὸν αὐτῆς ἐπισημότατον εἰς τὸ ἄλσος τῆς Ἀρικίας. Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ εἶχον πολλοὺς ναοὺς, καὶ ὁ ἐ-

(α) Ὀδυσ. Λ'. 170. 197.
(β) Ἰλ. Ζ'. 428.
(γ) Ὀδυσσ. Υ. 60.

πισημότατος ἦτον ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀβεντίνου. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως εἶχον Ἱερὰ καὶ ναοὺς αὐτῆς πανταχοῦ, καὶ μάλιςα ἐν τῇ Ἐφέσῳ· ἐπειδὴ ὁ Ζεὺς, κατὰ Καλλίμαχον, ὑπεσχέθη αὐτῇ τριάκοντα πόλεις, νὰ λατρεύηται ἐκεῖ μόνον αὐτή. Ἐλάτρευον αὐτὴν δηλονότι ἰδιαιτέρως τοσαῦται πόλεις· δὲν λέγει ὅμως καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων. Ἐλατρεύετο μὲν εἰς πλείονας πόλεις, οὐχὶ δὲ μόνη, ἀλλ' ἐλατρεύοντο καὶ ἄλλοι θεοὶ ἐν αὐταῖς.

Ἱερὰ δὲ αὐτῆς ἦσαν τὰ ὄρη, τὰ δάση, αἱ πεδιάδες, αἱ πηγαὶ, καὶ οἱ λιμένες. Τῶν δὲ χόρτων, ἡ Ἀρτεμησία, διὰ τὴν συνωνυμίαν ἴσως. Τῶν δὲ ζώων, οἱ σκύλοι, αἱ ἔλαφοι, ἡ γαλῆ, αἱ αἶγες. Τῶν δὲ ἰχθύων, ἡ τρίγλα, διὰ τὸ ὄνομα, ἐπειδὴ ὠνομάζετο Τριοδῖτις.

Ἐθυσίαζον δ' αὐτῇ, ἐν μὲν τῇ Ταυρικῇ, καὶ εἰς ἄλλα μέρη, ἀνθρώπους, εἰς ἐξιλέωσιν· ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι ἐπιθυμεῖ τὰ πένθη καὶ τοὺς φόνους· οἱ δὲ Πέρσαι ἐθυσίαζον δαμάλεις· οἱ δὲ Σαπαῖοι ἔθνος τῆς Θράκης, σκύλους καὶ σκύλας, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ὅλων τῶν καρπῶν· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐθυσίαζον καμαινίδας, εἶδος ἰχθύος, διὰ τὸ ὄνομα· ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι ἡ μανία προέρχεται ἐκ τῆς σελήνης· ὅθεν καὶ σεληνιασμὸς (α).

Ἐπίθετα. Ἀγροτέρα, Ἁγνὴ, Ἀτειρὴς, Ἄδμητος, Ἀκαλανθὶς, Ἀγκυλότοξος, Ἀγρώσσουσα, Ἀργυρόπεζα, Ἀπειθὴς, Ἄςοργος, Ἀβροτέρα, Ἀρσενόμορφος, Ἀκραία, Ἀφαία, Ἄναιτις, Ἀλφειαία, Αἰγίναια, Ἀγοραία, Ἀμαρυσία, Αἰολόμορφος, Ἀνυσιδώρα, Ἀςρατεία, Αἰθιοπία, Ἀμφίπυρος, Ἀπαγχομένη, Ἀρικίνη, Ἀςυρήνη, Αἰτωλή.

Βοηθὸς, Βαρύφρων, Βασίλεια, Βρομία, Βαρύμηνις, Βριτόμαρτις, Βούβαςις, Βένδις, Βραυρωνία, Γαιήοχος.

(α) Φουρνοῦτ. Λδ'. Ἀλεξ. ἀπ' Ἀλεξ. Γ'. ΙΒ'. Ὀβιδ. Ἡμερολ. Α'. 389. Εὐριπίδ. παρ. Νατάλ. Γ'. η'. Ἰωνιά. 224.

Δεῤῥιάτις, Δαδοῦχος, Δρυμονία, Δαφναία, Δελφινία, Δίκτυννα. Εὐςέφανος, Εὐπλόκαμος, Εὔσκοπος, Εὐῶπις, Εὔδρομος, Εὐάντητος, Εὐπάρθενος, Ἑλκεχίτων, Ἑκατηβόλος, Ἐλλοφόνος, Ἐλαφοκτόνος, Ἐρημαὶς, Ἐφεσία, Ἐλαφιαία, Εὔκλεια, Εὐρίππα, Ἐλαφιβόλος, Ἐμβατηρία, Ἐλέα, Ἐλυμαῖτις, Ἐπίσκοπος, Ἐνοδία, Ἑκάτη, Εἰλείθυια.

Ἡγεμάχη, Ἡγεμόνη, Ἡμερήσια. Θηροφόνος, Θοαντεία, Θηροκτόνος, Θηροσκόπος. Ἰμβρασίη, Ἱέρεια, Ἰςώρα, Ἱπποσόα, Ἰοχέαιρα, Ἰσσωρία, Ἰφιγένεια, Ἰκαρία. Καθαρὰ, Κελαδοδρόμος, Κολαινὶς, Καλλίςη, Καρυατις, Κυνηγέτις, Κλεισία, Κεδρεάτις, Κνακαλησία, Κνακεάτις, Κναγία, Κοκκώκα. Κονδυλεάτις, Κορδάκα, Κορυφαία, Κηρκαία, Κυνδιὰς, Κορυθαλιάς.

Λαφρία, Λευκοφρύνη, Λιμναία, Λιμνὰς, Λυκεία, Λιμενοσκόπος, Μεγαλώνυμος, Λοχεία, Λυσίζωνος, Λυσιμέριμνος, Λυτηρία, Λυκοάτις, Λυγοδέσμη, Λητώη, Λητωϊὰς, Λύη, Λυσιζώνη, Λαγωβόλος. Μουνυχία, Μυκηναία, Μυσία, Μογοςόκος. Ναξιὰς, Νήοσσοος, Ξανθὴ, Νυκτερόφοιτος.

Ὀρειὰς, Ὀρεςιὰς, Ὀρειβάτης, Ὀρθία, Ὀρθωσία, Οὐρεσίφοιτος, Οὖπις, Ὀλβιόμοιρος, Ὀρτυγία, Οὐρανία, Ὀρσιλόχη. Παιδοτρόφος, Πατρῴα, Περσικὴ, Προπυλαία, Πρωτοθρονία, Πυρωνία, Πρωτόθρονος, Πολιήοχος, Ποταμία, Παρθενία, Περασία, Περγαία, Περγασία, Πολίπτολις, Πολυώνυμος, Πασιφαὴς, Παμβασίλεια, Πελληναία, Πότνια, Πολιμέλαθρος.

Σκυλακοτρόφος, Σαόφρων, Σαρωνία, Σεμνὴ, Σκιαδίτις, Σελασφόρος, Στυμφαλία, Σκολακῖτις, Σαρπηδονία, Σαρωνὶς, Σώτειρα. Τοξοφόρος, Τοξόδαμνος, Τριμάκαιρα, Ταυροπόλος, Ταυρικὴ, Ταυριώνη, Ταυροβόλος, Τιτυοκτόνος, Τιτανὶς, Τοξότις, Ταυρόπους, Τρικλαρία, Τριοδία, Τρίτορος. Ὑμνία, ὑπομέλαθρα.

Φαεσφόρος, Φωσφόρος, Φοιτὰς, Φιλοπάρθενος, Φεραία, Φίλοιςρος, Φιλάγρετις. Χρυσηνιος, Χρυσόθρα-

νος, Χρυσεοβόςρυχος, χρυσεόμιτρος, Χιτώνη, Χησιάς, Χία, Χρυσηλάκατος, Χθονία. Ὠκυλόχεια.

Ἀγροτέρα μὲν ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς πλησίον τοῦ Εἰλισσοῦ ποταμοῦ, ἐν τόπῳ Ἄγραι καλουμένῳ· ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐθήρευσε πρῶτον, ἐλθοῦσα ἐκ τῆς Δήλου, ὡς ἔλεγον οἱ Ἀττικοί· ἐκεῖ ἦτον καὶ τὸ διαβόητον ςάδιον τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ λίθινον ἐκ τῆς Πευτέλησι λιθοτομίας· ἔκτισε δὲ καὶ ὁ Ἀλκάθους υἱὸς τοῦ Πέλοπος ναὸν τῆς Ἀγροτέρας Ἀρτέμιδος εἰς τὰ Μέγαρα, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν Κιθαιρώνιον λέοντα· ὁμοίως εἶχον ναὸν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, καὶ εἰς τὴν Αἴγειραν τῆς Ἀχαΐας, διὰ τοιαύτην, αἰτίαν. Ἐπειδὴ ἐςράτευον οἱ Σικυώνιοι ἐπὶ τοὺς Αἰγειράτας, ἐκεῖνοι μὴ ὄντες ἱκανοὶ εἰς ἀντίςασιν, ἐσύναξαν αἶγας πολλὰς, καὶ ἔδησαν δᾷδας ἀναμμένας τὴν νύκτα εἰς τὰ κέρατα αὐτῶν. Ἰδόντες δὲ οἱ Σικυώνιοι τὰ τοσαῦτα πυρὰ καὶ νομίσαντες, ὅτι ἦλθον σύμμαχοι τῶν Αἰγειρατῶν, ἀνεχώρησαν· ἡ δὲ πρώτη τῶν αἰγῶν, ἡ προπορευομένη εἰς ταύτην τὴν παράταξιν, ἐγονάτισεν· ὅθεν ἔκτισαν ἐκεῖ ναὸν τῆς Ἀγροτέρας Ἀρτέμιδος, νομίζοντες, ὅτι τὸ σόφισμα τοῦτο ἐγένετο συνεργείᾳ αὐτῆς, μετωνόμασαν καὶ τὴν πόλιν Ἄγειραν ἀπὸ τῶν αἰγῶν, Ὑπερησίαν πρότερον ὀνομαζομένην, ὡς ἀναφέρει αὐτὴν καὶ ὁ Ὅμηρος ἐν τῷ καταλόγῳ (α).

Αἰγιναίαν δὲ, ἀπὸ τῆς Αἰγίνης· εἶχον ὅμως ναὸν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα. Αἰτωλὴ δὲ ἀπὸ τῆς Αἰτωλίας, εἰς τὴν Ναύπακτον λατρευομένη. Ἀγοραία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ὅπου εἶχον μόνον βωμὸν αὐτῆς. Ἀλφειαία δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, (Α' 383. 384). Ἀμαρυσία δὲ, ἀπὸ τῆς Ἀμαρυνθοῦ πόλεως

(α) Παυσαν. Ἀττικ. ΙΘ'. 7. ΜΒ'. 4. Ἠλιακ. Πρῶτ. ΙΕ'. 5. Ἀχαϊκ. ΚΣ'. 1. 2. 5. Ἰλ. Β'. 573.

τῆς Εὐβοίας· ἐλάτρευον δὲ αὐτὴν καὶ οἱ Ἀθμονεῖς τῆς Ἀττικῆς, ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν (α).

Ἀναίτις δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀρμενίαν ὡς εἴρηται ἐκεῖ. Ἀπαγχομένη δὲ ὠνομάσθη εἰς τὰς Καφυὰς πόλιν τῆς Ἀρκαδίας διὰ τοιοῦτόν τι συμβεβηκός. Πλησίον τῶν Καφυῶν ἦτον τόπος τις Κονδυλέα καλούμενος, καὶ ἐν αὐτῷ ἄλσος καὶ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος Κονδυλεάτιδος ἀπὸ τοῦ τόπου ἐπονομαζομένης. Ἐκεῖ τοίνυν παίζοντές ποτε οἱ παῖδες τῆς πόλεως, ἔδησαν τὸν τράχηλον τοῦ ἀγάλματος μὲ σχοινίον, καὶ ἔλεγον, ὅτι ἀπάγχεται ἡ Ἄρτεμις. Ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ Καφυεῖς, ἐλιθοβόλησαν ἐκεῖ τὰ παιδία, καὶ ἀφῆκαν αὐτὰ ἄταφα. Συνέβη ὅμως νόσος εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ ἀπέβαλλον τὰ βρέφη νεκρὰ πρὸ τοῦ δέοντος καιροῦ· ἡ δὲ Πυθία εἶπε, νὰ θάψωσι τὰ παιδία, καὶ νὰ ἐναγίζωσιν εἰς αὐτὰ κατ᾽ ἔτος, ἐπειδὴ ἀπέθανον ἀδίκως. νὰ μετονομάσωσι καὶ τὴν Ἄρτεμιν Ἀπαγχομένην· ὁ δὲ ἐναγισμὸς οὗτος ἐγίνετο καὶ ἐπὶ Παυσανίου (β).

Ἀστρατείαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν ἐν τῇ πόλει Πυῤῥίχῳ τῆς Λακωνίας, ἐπειδὴ ἕως ἐκεῖ ἐστράτευσαν αἱ Ἀμαζόνες, καὶ περαιτέρω δὲν προεχώρησαν. Ἀκραία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὸ Ἄργος, ὅπου ἔκτισεν ὁ Μελάμπους ναὸν αὐτῆς ἐπί τινος ὄρους, ἀφ᾽ οὗ ἰάτρευσε τὰς θυγατέρας τοῦ Προίτου. Ἀφαία δὲ ὠνομάζετο ἡ Βριτόμαρτις, ἥτις ἐνομίζετο καὶ Ἄρτεμις. Ἀνυσιδώραν δὲ, ἀπὸ τοῦ ἄνυσις καὶ δῶρον, οἷον ἐντελὲς δῶρον· ἴσως τὰ τῆς ὑγείας δῶρα· ἐπειδὴ ἔλεγον καὶ τὴν Δήμητραν οὕτω δι᾽ ἄλλην αἰτίαν· ὅμως ἐνομίζετο καὶ ἡ Ἄρτεμις τοιαύτη, ὡς εἴρηται. Ἀρδοΐννην δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Σαβῖνοι τῆς Ἰταλίας· οἷον, φαρετροφόρον· ἐπειδὴ ὠνόμαζον ἀρδίκους καὶ ἄρδεις τὰς φαρέτρας· ἐκεῖθεν νομίζουσιν

(α) Λακωνικ. Δ΄. 2. Φωκικ. Λη΄. 6. Ἠλιακ. Ιε΄. 3. Ἠλιακ. Ϛ. Κβ΄. 5. Ἀττικ. Λα΄. 3.

(β) Ἀρκαδικ. Κγ΄. 5.

ὅτι ἐπέρασεν ἡ λατρεία αὐτῆς εἰς τὴν Γαλατίαν, ὅπου εὑρέθη, οὐ πρὸ πολλοῦ, ἄγαλμα αὐτῆς τοιοῦτον ἔνοπλον καὶ φαρετροφόρον (α).

Αἰθιοπία δὲ, ἀπό τινος τόπου τῆς Λυδίας οὕτω καλουμένου, ἢ ἀπὸ τῆς μεγάλης Αἰθιοπίας κατ' ἄλλους, ἐπειδὴ ἐνόμιζόν τινες, ὅτι ἐκεῖ εὑρέθη πρῶτον, καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐκόμισεν αὐτὴν ἐκεῖθεν. Κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τοῦ αἴθω τὸ καίω, σελήνη νομιζομένη. Ἀμφίπυρος δὲ, ἐπειδὴ ἐζωγραφίζετο ἐνίοτε ἔχουσα λαμπάδας εἰς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας, σελήνη καὶ Ἑκάτη νομιζομένη (β).

Ἀρικίνην δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀρικίας, τῆς νῦν Riccia, ἢ Rizza καλουμένης, ὅπου ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ὁ Ἱππόλυτος υἱὸς τοῦ Θησέως, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ, οὐ μακρὰν τῆς Ῥώμης, πλησίον τῆς Ἀπίας ὁδοῦ. Ἀφιέρωσεν αὐτῇ καὶ τέμενος, καὶ ἄλσος μεγαλοπρεπέςατον, ἔνθα ἦτον καὶ λίμνη μεγάλη, ἡ νῦν Lago di nemo καλουμένη. Nemus γὰρ ὠνόμαζον οἱ Λατῖνοι τὸ ἄλσος. Τοῦτο τοίνυν ἦτον τὸ Ἀρτεμήσιον ὑπὸ τοῦ Στράβωνος λεγόμενον (γ), ὡς ὠνομάζοντο Ἀρτεμίσια ὅλα τὰ Ἱερὰ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἡ δὲ λίμνη ὠνομάζετο πρότερον κάτοπτρον τῆς Ἀρτέμιδος, Speculum Dianae.

Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι τοῦτο ἦτον τὸ ἄγαλμα τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος, τὸ ὁποῖον ἐκόμισεν ὁ Ὀρέςης ἐκεῖ, καὶ διέταξε τὴν λατρείαν καὶ τιμὴν κατὰ τὸν Σκυθικὸν τρόπον· ἐπειδὴ ὁ Ἱερεὺς ἔπρεπε νὰ εἶναι δοῦλος, δραπέτης καὶ κακοῦργος· νὰ περιφέρηται περὶ τὸ Ἱερὸν ξιφήρης, καὶ ἂν ἔβλεπε, νὰ κόψῃ τις

(α) Λακωνικ. Κέ. 2. Ἡσύχ. ἐν Ἀκρουχ. Γυράλδ. συντ. Γ'. 365. Στρούβ. Ἀρχαιολ. Ῥωμ. Α'. 89. φαβωρῖν. ἐν ἀρδίκ. καὶ ἀρδίν.

(β) Γυράλδ. συντ. ΙΒ'. 376. Σπάγχ. ἐν Καλλιμάχ. Ὕμν. εἰς Ἀρτέμ. 11.

(γ) Ε'. 239. Παυσαν. Κορινθ. ΚΖ'. 4. Μαρούλ. Κοσμογραφ. Β'. δ'. 22. 560.

κλάδον ἐκ τοῦ 'Ιεροῦ ἄλσους, ἐκάλει αὐτὸν εἰς μονομαχίαν· καὶ ὅςτις ἐφόνευε τοῦτον, ἐκεῖνος ἐγίνετο ὕςερον ἀντ' αὐτοῦ 'Ιερεύς. Ἔτι δὲ, καὶ ὅςτις δοῦλος ἤθελε νὰ λάβῃ τὴν ἱερωσύνην ταύτην, δὲν ἔπρεπε νὰ μεσιτεύσῃ, οὔτε νὰ δωροδοκήσῃ, ἀλλ' ἵνα φονεύσῃ μόνον τὸν πρότερον 'Ιερέα. Ὅθεν ἐκεῖνος ἦτον ἀείποτε ξιφήρης καὶ προσεκτικὸς, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάζετο καὶ βασιλεὺς τοῦ δάσους ἐκείνου, Rex Nemorensis. Καὶ οὕτως ἐνταῦθα ἔλαβεν ἄλλην μορφὴν ἡ λατρεία αὕτη· ἐπειδὴ εἰς μὲν τὴν Ταυρικὴν ἔσφαζον οἱ 'Ιερεῖς τοὺς ξένους, ἐνταῦθα δὲ ἀλλήλους, εἰς θυσίαν τῆς 'Αρτέμιδος. Ἦτον δὲ ἠναγκασμένος ὁ 'Ιερεὺς οὗτος νὰ μονομαχεῖ τοὐλάχιςον ἅπαξ τοῦ χρόνου, καὶ κατά τινας, ἐγίνοντο καὶ ἄλλων μονομαχίαι ἐν τῇ ἑορτῇ μὲ βραβεῖα (α).

'Ας υ ρ ή ν η δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς κώμης Ἄςυρα τῆς Φρυγίας, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς ἐπίσημον, καὶ ἄλσος προςατευόμενον ὑπὸ τῶν 'Αντανδρίων τῶν πλησιεςέρων (β).

Β ρ α υ ρ ω ν ί α δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς Βραυρῶνος κωμοπόλεως καὶ δήμου τῆς 'Αττικῆς, ὅπου ἀφῆκεν ἡ 'Ιφιγένεια τὸ ἐκ τῆς Ταυρικῆς ἄγαλμα τῆς 'Αρτέμιδος, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὁ Ξέρξης εἰς τὰ Σοῦσα, ὡς ἔλεγον οἱ 'Αττικοί. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι δὲν ἦτον τοῦτο τὸ ἐκ τῆς Ταυρικῆς· ἀλλ' ἐσώζετο ἄλλο ξόανον ἀρχαιότατον εἰς τὴν Βραυρῶνα τῆς 'Αρτέμιδος, καὶ τοῦτο ἔλεγόν τινες, ὅτι ἦτον ἐκ τῆς Ταυρικῆς· ἔτι δὲ ἦτον καὶ ἄλλο ἄγαλμα ἐπίσημον ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν 'Αθηνῶν ἔργον τοῦ Πραξιτέλους, καὶ 'Ιερὸν 'Αρτέμιδος τῆς Βραυρωνίας (γ). Τοῦτο δὲ τὸ περιφανὲς πολίχ-

---

(α) Βιργίλ. Αἰν. Ζ'. 136. καὶ Σέρβ. παρ' αὐτ. Σφετ. ἐν Καλιγούλ. 35. καὶ Torrent. αὐτόθι. 'Οβίδ. 'Ημερολογ. Γ'. 271.
(β) Στράβ. ΙΓ'. 606. 613. καὶ Σκύλαξ, καὶ σχολ. αὐτοῦ. ἐν Λυδ.
(γ) Παυσαν. 'Αττικ. Κγ'. 8. Λγ'. 1. 'Αρκαδικ. Νς'. 2.

νιου τῆς ἀρχαιότητος, διὰ τὸν ἐπίσημον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ τὴν ἑορτὴν αὐτῆς τε καὶ τοῦ Διονύσου, ἦτον κατωτέρω τοῦ Μαραθῶνος, καὶ ὠνομάσθη ἀπό τινος ἀρχαιοτάτου Ἥρωος Βραυρῶνος καλουμένου. Νῦν δὲ περιέχει δέκα, ἢ δώδεκα ὑποςατικὰ Ἀλβανῶν μόνον, Οὐράνα, ἢ Βραώνα καλούμενον.

Δαφναίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τόπον τινὰ τῆς Λακωνίας Ὕψος καλούμενον, ἐπειδὴ εἶχε τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ςεφάνους ἐκ δάφνης δύο, τὸν μὲν εἰς τὴν κεφαλὴν, τὸν δὲ εἰς τὴν χεῖρα. Πλησίον δὲ τοῦ Ἱεροῦ τούτου ἦτον καὶ τὸ τῆς Δικτύννης Ἀρτέμιδος, ὅπου ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν κατ᾽ ἔτος· ἐκεῖ πλησίον ἔτρεχε καὶ ποταμὸς ἔχων ὕδωρ ἥδιςον, καὶ ἐκ τοῦ Ταϋγέτου ὄρους πηγάζων (α)· ὠνομάζετο δὲ Δικτυνναία καὶ εἰς τὴν Φωκίδα πλησίον τῆς Ἀμβρύσσου πόλεως, ὅπου ἐλάτρευον αὐτὴν μεγάλως οἱ Ἀμβρυσεῖς. Δερριάτις δὲ ἀπὸ τῆς ἐν Λακωνίᾳ πόλεως Δέρριον καλουμένης, ὅπου εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτῆς εἰς τόπον ὕπαιθρον, καὶ πλησίον τῆς πηγῆς Ἄνονον ὀνομαζομένης. Δελφινία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὅπου εἶχον τινὰ τόπον Ἱερὸν αὐτῆς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος Δελφινίου. Δρυμονία δὲ, ἀπὸ τῶν δρυμῶν τῶν Ἱερῶν αὐτῆς, ἢ ἀπὸ τῆς πόλεως Δρυμὸς ὀνομαζομένης καὶ μεταξὺ Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς οὔσης (β).

Ἐλαφιαίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Ἠλεῖοι καὶ οἱ Λετρῖνοι, ἀπὸ τῆς θήρας τῶν ἐλάφων. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ὠνομάζετό τις γυνὴ τῶν Λετρίνων Ἐλάφιος, ἥτις ἀνέθρεψε τὴν Ἄρτεμιν, καὶ ἀπ᾽ ἐκείνης ὠνομάσθη οὕτως. Ἐφεσία δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, καὶ τοῦτο ἦτον τὸ ἐνδοξότατον τοπικὸν ἐπίθετον αὐτῆς, διὰ τὴν ἀρχαιότητα τοῦ ἐκεῖ ἀγάλματος, διὰ τὴν με-

(α) φαβωρῖν. ἐν Βραυρῶν. Γεωγραφ. D' Anville. ἐν Ἀττικ.
(β) Παυσαν. Λακωνικ. Κδ΄. 6. Φωκικ. Λϛ΄. 3. Λακωνικ. Κα΄. 7. φαβωρῖν. ἐν Δρυμ.

γαλοπρέπειαν τοῦ ναοῦ, καὶ διὰ τὴν ἀκμὴν καὶ εὐδαιμονίαν τῆς Ἐφέσου· ὅθεν ὠνόμαζον αὐτὴν πανταχοῦ Ἐφεσίαν κοινῶς τε καὶ ἰδιαιτέρως. Τοὺς δὲ Ἱερεῖς τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ὠνόμαζον Ἐσσῆνας οἱ Ἐφέσιοι· ὅἐςι βασιλεῖς· ἐπειδὴ ἐσσὴν ὠνομάζετο ὁ βασιλεὺς τῶν μελισσῶν (α).

Εὔκλεια δὲ ὠνομάζετο εἰς τὰς Θήβας, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς καὶ ἄγαλμα ἔργον τοῦ Σκόπα. Ἐνταῦθα ἦτον τις ἐπίσημος Ἀντίποινος ὀνομαζόμενος, ἔχων καὶ δύο θυγατέρας Ἀνδρόκλειαν καὶ Ἀλκίδα καλουμένας. Ὅτε δὲ ἐςράτευσαν οἱ Ὀρχομένιοι, καὶ παρεσκευάζετο εἰς ἀντίςασιν ὁ Ἡρακλῆς μὲ τοὺς Θηβαίους, εἶπεν ὁ χρησμὸς, ὅτι ἡ νίκη ἔσεται αὐτῶν, ἂν φονευθῇ ἰδιοχείρως ὁ ἐπιφανέςατος πολίτης. Ἐπιφανέςατος δὲ ἦτον ὁ Ἀντίποινος· ὅμως ἐδειλίασεν· ὅθεν ἐφονεύθησαν αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, καὶ ἐτάφησαν εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦτο. Καὶ ἴσως ἀπὸ τῆς εὐκλείας τῶν παρθένων ὠνομάσθη ἡ Θεὰ οὕτως, ἐπειδὴ ἐτίμησαν αὐτὰς οἱ Θηβαῖοι. Ἔμπροσθεν δὲ τοῦ ναοῦ τούτου ἦτον ὁ λίθινος λέων, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν Ἄρτεμιν, νικήσας τὸν Ἐργῖνον καὶ τοὺς Ὀρχομενίους (β). Ὁ δὲ Πλούταρχος ἀναφέρει ἄλλην Ἱςορίαν· ὅτι ἡ Εὔκλεια ἦτον θυγάτηρ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μυρτοῦς θυγατρὸς τοῦ Μενοιτίου καὶ ἀδελφῆς τοῦ Πατρόκλου· καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανε παρθένος, ἐτίμησαν αὐτὴν οἱ Βοιωτοὶ καὶ Λοκροὶ, κτίσαντες βωμοὺς αὐτῆς καὶ ἀγάλματα εἰς τὰς ἀγορὰς, καὶ ἐθυσίαζον εἰς αὐτὴν καὶ οἱ νυμφίοι καὶ αἱ νύμφαι πρὸ τοῦ γάμου. Εἰς τὸ Ἱερὸν ταύτης ἐν Πλαταιαῖς ἔθαψαν τὸν Εὐχίδαν οἱ Ἕλληνες μετὰ τὴν κατὰ τῶν βαρβάρων νίκην.

Εὐρίππαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Φενεάται διὰ

(α) Παυσαν. Ἠλιακ. Ὑςερ. ΚΒ'. ς. Ἀρκαδικ. Ιγ'. Ι. Ἡσύχ. Σουίδ. φαβωρίν. καὶ Ἐτυμολογικ. ἐν Ἐσσῆν.

(β) Αὐτόθ. Βοιωτικ. Ιζ'. ι. Πλούταρχ. ἐν Ἀρηςείδ. η'.

τὸν ἑξῆς λόγον. Ἀπολέσας τινὰς ἵππους ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ εὑρὼν αὐτοὺς ὕςερον ἐκεῖ, ἔκτισεν Ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος Εὑρίππης ἀπὸ τῆς εὑρέσεως τῶν ἵππων, ἀφιέρωσε καὶ ἄγαλμα τοῦ Ἱππίου Ποσειδῶνος· ἔπειτα ἀφῆκε τοὺς ἵππους νὰ τρέφωνται ἐκεῖ, ὡς ἔτρεφε καὶ τὰς βοῦς ἀντικρὺ τῆς Ἰθάκης εἰς τὴν Ἤπειρον, μὴ ἐχούσης νομὴν ἱκανὴν τῆς Ἰθάκης. Ἐδείκνυον δὲ καὶ γράμματά τινα οἱ Φενεᾶται πρὸς τὸν Παυσανίαν, γεγραμμένα πρὸς τὸ βάθρον τοῦ ἀγάλματος, δι' ὧν ἔγραφεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπιταγήν τινα πρὸς τοὺς Ἱπποφορβοὺς αὐτοῦ. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα πιςεύει τρόπον τινὰ ὁ Παυσανίας, τὸ δὲ ἄγαλμα λέγει, ὅτι δὲν εἶναι ἀφιέρωμα τοῦ Ὀδυσσέως· ἐπειδὴ ἦτον χαλκοῦν, καὶ ἡ τοιαύτη κατασκευὴ τῶν χαλκῶν ἀγαλμάτων ἦτον ἄγνωςος εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ὀδυσσέως (α). Διότι λέγει, τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Ὑπάτου Διὸς εἰς τὴν Λακεδαίμονα, τὸ παλαιότατον πάντων τῶν χαλκῶν ἀγαλμάτων, τὸ ὁποῖον ἦτον ἔργον Λεάνδρου τοῦ Ῥηγίνου μαθητοῦ τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, ἢ κατ' ἄλλους τοῦ Δαιδάλου, εἶχε τὰ μέλη κεχωρισμένα, ἰδίᾳ ἕκαςον εἰργασμένον, καὶ διὰ τῶν ἥλων συνδεδεμένα. Τοῦτο δὲ ἦν σῶον καὶ ἐντελῶς κατειργασμένον κατὰ τὸν νεώτερον τρόπον (β).

Ἐλέα δὲ, ἢ Ἐλαία, ἢ Ἐλεάα, ἀπὸ τῆς Ἕλους πόλεως τῶν Εἱλώτων τῆς Λακωνίας, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς. Τὴν αὐτὴν δὲ λέγουσί τινες καὶ Ἡλεῖαν ἀπὸ τῆς Ἤλιδος. Ἐλυμαῖτις δὲ ἀπὸ τῶν Ἐλυμαίων τῆς Συρίας, ὅπου εἶχον ναὸν ἐπίσημον. Τινὲς ὅμως νομίζουσιν, ὅτι ἐκείνη ἦτον ἡ Ἀθηνᾶ, ἢ ἡ Ἀφροδίτη· ἐπειδὴ ὠνομάζετο Ναναία ἡ Θεὰ τοῦ ναοῦ ἐκείνου. Ἐπίσκοπος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἤλιδα, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτῆς Ἀριςάρχειον καλούμενον· ἴσως ὠνομάζετο Ἀρί-

(α) Ἀρκαδικ. Ιδ'. 4. 5. Λακωνικ. ΙΖ'. 6.

(β) Στράβ. Η'. 350. Γυράλδ. συντ ΙΒ'. 381. 377. Γελλαρ. Β'. γ'. ΙΘ'. 690. Πλούταρχ. Ζητήματ. Ἑλληνικ. 302.

ςαρχος ὁ κτίσας αὐτό. Σάμβικος δέ τις Ἠλεῖος κλέψας πολλὰ ἀγάλματα χαλκᾶ ἐκ τῆς Ὀλυμπίας, ἐσύλησε καὶ τοῦτο. Συλληφθεὶς δὲ, ἐβασανίζετο σκληρῶς χρόνον ὁλόκληρον ἐξεταζόμενος, ἐπειδὴ εἶχε καὶ ἄλλους συνεργοὺς, ὥςε ἀπέθανεν ἐν τῇ τιμωρίᾳ· ὅθεν ἡ παροιμία τῶν Ἠλείων· δεινότερα Σαμβίκου παθεῖν.

Ἡγεμάχη δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Λακωνίαν, καὶ Ἡγεμόνη εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ὅπου ἔκτισε ναὸν αὐτῆς Χρόνιός τις διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Τύραννός τις τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ Ὀρχομενίων Ἀριςομηλίδας καλούμενος, ἀγαπήσας παρθένον τινὰ ἐκ τῆς Τεγέας, ἔπεμψε τὸν Χρόνιον καὶ ἔλαβεν αὐτὴν βίᾳ, ἥτις ἐφονεύθη πρὶν ἔλθῃ εἰς τὸν Τύραννον, μὴ ὑποφέρουσα τὴν ἀτιμίαν· ἡ δὲ Ἄρτεμις εἶπεν ἐν ὀνείρῳ πρὸς τὸν Χρόνιον, νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τῆς παρθένου· ὅθεν φονεύσας τὸν Τύραννον ἔφυγεν εἰς τὴν Τεγέαν, καὶ τότε ἔκτισεν ἐκεῖ Ἱερὸν Ἀρτέμιδος τῆς Ἡγεμόνης.

Ἡμερησίαν δὲ ἀπὸ τοῦ ἥμερος ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Κλειτόριοι τῆς Ἀρκαδίας, ἐπειδὴ ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ἰάτρευσεν ὁ Μελάμπους τὰς θυγατέρας τοῦ Προίτου. Θοαυτεία δὲ ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ταυρικῆς Θόαντος (α).

Ἰσώραν δὲ, ἢ Ἰσσωρίαν, ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Λακωνίαν ἀπό τινος ὄρους Ἰσσωρίου καλουμένου· οὕτως ὠνόμαζον καὶ τὴν ἑορτὴν αὐτῆς εἰς τὴν Σπάρτην. Κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐλάτρευον αὐτὴν εἰς τὴν Τέθραυντα πόλιν τῆς Λακωνίας. Ἰκαρία δὲ, ἀπὸ τῆς νήσου Ἰκάρου, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς ἀξιόλογον, καὶ περὶ αὐτὸν τέμενος καὶ ἄλσος πλῆρες δορκάδων καὶ λαγῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐλάμβανον οἱ Ἱερεῖς, ὅτε ἦτον συγκεχωρημένον ὑπὸ τῆς Θεᾶς· ἐπειδὴ ἄλλως ἦτον ἀδύνατον. Ἱέρειαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Μεγαλούπολιν

(α) Παυσαν. Λακωνικ. ΙΔ'. 6. Ἀρκαδικ. Λς'. 7. ΜΖ'. 4. ΙΗ'. 3.

τῆς Ἀρκαδίας, καὶ Ἰφιγένειαν εἰς τὴν Τροιζῆνα, ἀπὸ τῆς Ἰφιγενείας τῆς Ἱερείας αὐτῆς (α).

Λαφρία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Καλυδῶνα, ὅπου ἀνέθηκεν ἄγαλμα αὐτῆς ἀρχαιότατον Λάφριος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κασαλίου, ἔργον τοῦ Μεναίχμου καὶ Σοίδα, τῶν Ναυπακτίων, ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ, οἵτινες ἦσαν σύγχρονοι σχεδὸν, ἢ ὀλίγον ὕστεροι Κανάχου τοῦ Σικυωνίου καὶ Κάλλωνος τοῦ Αἰγινήτου. Ἔλεγον ὅμως, ὅτι δὲν ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ Λαφρίου Λαφρία, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ὠργίσθη κατὰ τοῦ Οἰνέως πρῶτον, ὅτε ἔπεμψε καὶ τὸν Καλυδώνιον κάπρον, ἔπειτα ἐπραΰνθη πάλιν, καὶ ἐφάνη ἐλαφροτέρα ἡ ὀργὴ αὐτῆς, ὠνομάσθη οὕτως ἀπὸ τοῦ ἐλαφρός. Ὅτε δὲ ὁ Αὔγουστος κατερήμωσε τὴν Αἰτωλίαν, ἵνα καλλωπίσῃ τὴν εἰς τὸ Ἄκτιον Νικόπολιν, ἔδωκεν εἰς τοὺς Πατρεῖς σὺν τοῖς ἄλλοις λαφύροις, καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦτο τῆς Λαφρίας Ἀρτέμιδος, τὸ ὁποῖον εἶχον εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῆς Πάτρας ὕστερον ἐν τιμῇ μεγάλῃ, ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν ἀνὰ πᾶν ἔτος μετὰ μεγάλης πομπῆς, καὶ ὄπισθεν πάντων ἐπορεύετο ἡ Ἱέρεια, ἥτις ἦτον παρθένος, ἐπὶ ἅρματος ὑπὸ ἐλάφων ἑλκυομένου. Κατεσκεύαζον δὲ πρῶτον πυρὰν μεγάλην περὶ τὸν βωμὸν, ἔπειτα ἔβαλλον εἰς αὐτὴν ζῶα παντοῖα δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ, ὅ,τι ἐδύνατο ἕκαστος, μὲ πολλὴν φιλοτιμίαν. Οἱ μὲν γὰρ ἔβαλλον ὄρνιθας ἐδωδίμους, οἱ δὲ χοίρους ἀγρίους, οἱ δὲ ἐλάφους καὶ δορκάδας, οἱ δὲ σκύμνους λεόντων καὶ ἄρκτων, καὶ ἄλλοι ἄλλα, ἔπειτα ἔβαλλον πῦρ εἰς τὴν πυράν. Τότε τὰ θηρία ἄδετα ὄντα, καὶ ἀναγκαζόμενα ὑπὸ τοῦ πυρὸς, ἔφευγον· ἀλλ᾽ οἱ βαλόντες αὐτὰ, τὰ ἐπέστρεφον πάλιν εἰς τὴν πυρὰν, ἕως οὗ ἐκαίοντο. Τούτων οὖν οὕτω γενομένων, ποτὲ δὲν ἔβλαψαν ἄνθρωπον ταῦτα τὰ ἄγρια θηρία (β).

(α) Λακωνικ. ΙΗ΄. 2. Κε΄. 3. Στέφαν, καὶ Ἡσύχ. ἐν Ἰσσωρ. Γυραλλ. Ιβ΄. 373. Κορινθ. Λε΄. 2. Ἀρκαδικ. Η΄. 2.

(β) Ἀχαϊκ. Ιη΄. 6. 7. Μεσσηνιακ. Λα΄, 5. 6. Ἀντων. Λιβαράλ. Μ΄.

'Ελάτρευον δὲ αὐτὴν καὶ οἱ Μεσσήνιοι ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, λαβόντες αὐτὴν παρὰ τῶν Αἰτωλῶν, ὅτε ἔλαβον τὴν Ναύπακτον παρὰ τῶν 'Αθηναίων. 'Ενταῦθα δὲ τὸ ἄγαλμα ἦτον ἔργον τοῦ Δαμοφῶντος, ὅςτις συνήρμοσεν εἰς τὸ ἀκριβέςατόν τινα μέρη τοῦ ἐν 'Ολυμπίᾳ Διὸς, ἐπειδὴ ἐσχίσθη ὁ ἐλέφας, ἢ διεχωρίσθησαν αἱ ἁρμογαὶ ὑπὸ τῶν καυμάτων. 'Ελάτρευον δὲ καὶ οἱ Κεφαλλῆνες τὴν Λαφρίαν Βριτόμαρτιν, ἥτις ἦτον ἡ Ἄρτεμις.

Λευκοφρύνη δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Μαγνησίαν τῆς Λυδίας, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς πλουσιώτατον καὶ μεγαλοπρεπέςατον, καὶ ὀλίγον τι κατώτερον τοῦ ναοῦ τῆς 'Εφέσου κατὰ τὰ πλούτη, κατὰ δὲ τὴν κατασκευὴν ἀνώτερον· ὠνομάσθη δὲ οὕτως, ἢ ἀπό τινος ἐπισήμου γυναικὸς τάφου μεγαλοπρεπῆ καὶ ἐπιγραφὴν ἐχούσης, ἢ ἀπὸ τῆς Τενέδου, ἥτις ὠνομάζετο πρότερον Λεύκοφρυς, ἐν ᾗ ἦτον καὶ ναὸς τῆς 'Αρτέμιδος. Κατ' ἄλλους ὅμως, Λεύκοφρυς ὠνομάζετο ἡ ἀρχαιοτέρα πόλις, καὶ εἰς τὰ ἐρείπια ἐκείνης ἐκτίσθη ἡ Μαγνησία· ὅθεν εἶναι πιθανώτερον, ὅτι ἐκεῖθεν ἔμεινε τὸ ὄνομα. Τοῦτον δὲ τὸν ναὸν ἔκτισεν ὁ 'Ερμογένης, ὅςτις ἔγραψε καὶ βιβλίον ὁλόκληρον περὶ τούτου· οἱ δὲ παῖδες τοῦ Θεμιςοκλέους ἀφιέρωσαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῶν 'Αθηνῶν ἄγαλμα 'Αρτέμιδος τῆς Λευκοφρύνης, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐξουσίαζε τὴν Μαγνησίαν, ὅπου ἐτιμᾶτο ὡς πολιοῦχος καὶ πατρώα ἡ Ἄρτεμις· εἶχον καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα 'Ιερὰ αὐτῆς (α). Τὰ δὲ ἀγάλματα ταῦτα ἦσαν κατεσκευασμένα κατὰ τὸν τρόπον τοῦ πρωτοτύπου· πρωτότυπον δὲ ἦτον τοῦ ἐπιθέτου τούτου τὸ ἄγαλμα τὸ ἐν Μαγνησίᾳ, ὅπερ ἦτον σχεδὸν ὡς τῆς 'Εφεσίας 'Αρτέμιδος. Τῆς δὲ Λαφρίας ἦτον πρωτότυπον τῆς Αἰτωλίας, καὶ ἐκεῖ εἶχε σχῆμα ἡ Ἀρ-

---

(α) Στράβ. ΙΔ'. 647. καὶ σχολ. Βιτρούβ. Ζ'. Τάκιτ. Χρονικ. Γ'. 62. Παυσαν. 'Αττικ. Κς'. Λακωνικ. Ιη'. 6.

τεμις ὡς θηρεύουσα. Οὕτω κατεσκεύαζον τὰ ἀγάλματα πάντων τῶν Θεῶν, κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ τοιούτου πρωτοτύπου, ὅτε ἤθελον νὰ ὀνομάζηται ὁ Θεὸς οὕτω, καὶ νὰ λατρεύηται ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐκεῖνο. Καὶ ἐκ τοῦ ἀγάλματος ἐγνωρίζετο πῶς ὠνομάζετο ὁ Θεός· ὡς ὁ Ζεὺς, ὅπου καὶ ἂν ὠνομάζετο Ὀλύμπιος, εἶχε τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ τὸ σχῆμα τοῦ πρωτοτύπου, ὅπερ ἦτον τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ τῆς Ἤλιδος τὸ ἔργον τοῦ Φειδίου· καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάζετο Ὀλύμπιος εἰς ὀλίγα μέρη μόνον· ἐπειδὴ τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτον μὲν ἴδιον καὶ ὡς κύριον τοῦ Διὸς, δὲν ὠνομάζετο ὅμως πανταχοῦ Ὀλύμπιος.

Λιμενῆτιν δὲ καὶ Λιμενοσκόπον τὴν ὠνόμαζον ἀπὸ τῶν λιμένων, καὶ ἐλάτρευον αὐτὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Μεσσήνιοι εἰς Ἱερὸν κοινὸν πρὸς τὰ σύνορά αὐτῶν, ὅπου συνέβη ἡ φθορὰ τῶν παρθένων, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀσπόνδου μίσους τῶν Μεσσηνίων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ὁ θάνατος τοῦ Τηλέκλου βασιλέως τῆς Λακεδαίμονος· ἐκεῖ προσέφερον αὐτῇ οἱ ἁλιεῖς ἰχθύας ὀπτομένους εἰς θυσίαν· εὑρέθη δὲ εἰς νομίσματα ἐγκεχαραγμένη, καὶ καρκῖνον θαλάσσιον εἰς τὴν κεφαλὴν ἔχουσα· ὅθεν νομίζουσιν, ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη ἦτον τῆς Λιμενήτιδος Ἀρτέμιδος (α). Τὴν αὐτὴν δὲ νομίζουσί τινες καὶ Λιμναίαν, Λιμνάτιν, καὶ Λιμνάδα, καὶ μάλιςα ὁ Παυσανίας λέγει, ὅτι εἰς τὴν Σικυῶνα εἶχον ναὸν τῆς Λιμναίας Ἀρτέμιδος, ὅμως τὸ ἄγαλμα ἦτον διεφθαρμένον, καὶ οἱ ἐγχώριοι ἠγνόουν, ἂν ἐκομίσθη ἐκεῖ ἄλλοθεν· ἐν δὲ τῇ Ἐπιδαυρίᾳ λέγει, ὅτι εἶχον Ἱερὸν Ἀρτέμιδος τῆς Λιμνάτιδος· ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Τεγέαν εἶχον ναὸν Ἀρτέμιδος τῆς Λιμνάτιδος, καὶ ἄγαλμα ἐξ ἐβένου, κατὰ τὸν Αἰγιναῖον καλούμε-

(α) Meurs. Λακωνικ. Α'. β'. Σπάγχ. ἐν Καλλιμάχ. Ὕμν. εἰς Ἄρτεμ. 39. Παυσαν. Μεσσηνιακ. Δ'. 2. Ἀνθολογ. ς'. 3. Beyer. Α'. 340. Κορινθιακ. Ζ'. 6. Λακωνικ. Κγ'. 6. Ἀρκαδικ. Νγ'. 5. Μεσσηνιακ. Λα' 3.

νου τρόπου· ἐν δὲ τῇ Μεσσηνίᾳ εἶχον ὁμοίως τοιοῦτον Ἱερὸν ἔν τινι χωρίῳ Λίμναι καλούμενον, ὅπου ἐφονεύθη ὁ Τήλεκλος, ὡς εἴρηται, καὶ ἐνταῦθα μόνον εὑρίσκεται λαβὴ τῆς ὀνομασίας. Ὁ μὲν Παυσανίας ὀνομάζει αὐτὴν Λιμνάτιν, οἱ δ' ἄλλοι Λιμενῆτιν.

Εἰς τὴν Πάτραν δὲ εἶχον ναὸν, τέμενος, καὶ ἄγαλμα τῆς Λιμνάτιδος Ἀρτέμιδος, καὶ ἔλεγον, ὅτι ὁ Πρευγένης εἶδεν ὄνειρον, νὰ κλέψῃ ἐκ τῆς Σπάρτης τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς ταύτης, ὅπερ καὶ ἐξετέλεσε, συνεργείᾳ ἑνὸς μόνου δούλου αὐτοῦ τοῦ πιςοτάτου, ὅςτις κλέψας αὐτὸ, τὸ ἐκόμισεν εἰς τὴν Μεσόαν κώμην τῆς Λακωνίας πρὸς τὰ σύνορα· ὅθεν, ὅτε ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν τῆς Λιμνάτιδος Ἀρτέμιδος εἰς τὴν Πάτραν, ἐκόμιζεν εἷς δοῦλος τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο ἄγαλμα ἐκ τῆς Μεσόας εἰς τὴν Πάτραν (α).

Λυκεία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Τροιζῆνα, ὅπου ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ὁ Ἱππόλυτος υἱὸς τοῦ Θησέως· ἀγνοεῖται ὅμως διὰ τὶ ὠνόμασεν αὐτὴν οὕτως· ὅθεν συμπεραίνει ὁ Παυσανίας, ὅτι ἢ ἐδίωξεν, ἢ ἐφόνευσέ τινας λύκους βλάπτοντας τὴν Τροιζηνίαν· ἢ αἱ Ἀμαζόνες ὠνόμαζον αὐτὴν οὕτω, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ὠνόμασε καὶ αὐτὸς υἱὸς ὢν Ἀμαζόνος. Λυκοάτις δὲ, ἀπὸ τῆς Λυκόας πόλεως τῆς Ἀρκαδίας, ἔνθα εἶχον Ἱερὸν αὐτῆς (β).

Λυγοδέσμαν δὲ, καὶ ὀρθίαν, καὶ ὀρθωσίαν, ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Λιμνάται τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ οἱ Κυνοσορεῖς, καὶ οἱ ἐγκάτοικοι τῆς Μεσόας καὶ Πιτάνης, πόλεων τῆς Λακωνίας, καὶ οἱ Ἀρκάδες, καὶ ἄλλοι. Τοῦτο τὸ ἄγαλμα λέγουσιν, ὅτι ἦτον τῆς Ταυρικῆς Ἀρτέμιδος, καὶ εὗρον αὐτὸ ὁ Ἀςράβακος καὶ Ἀλώπεκος οἱ υἱοὶ τοῦ Ἴρβου τρίτου ἀπογόνου τοῦ Ἄγιδος, οἵτινες καὶ παρεφρόνησαν ἰδόντες αὐτό. Εὑρέθη δὲ εἰςδρυ-

(α) Ἀχαϊκ. Κ΄. 4.
(β) Κορινθιακ. Λα΄. 6. Ἀρκαδικ. Λς΄. 5.

μόντινα, καὶ εἰς θάμνους λύγων περιτετυλιγμένον, ὡς δεδεμένον· αὐξάνοντες δὲ οἱ θάμνοι ἔζωσαν αὐτὸ, καὶ ἵςατο ὄρθιον· ὅθεν ὠνομάσθη Λυγοδέσμα, Ὀρθία, καὶ Ὀρθωσία. Κατ' ἄλλους ὅμως, Ὀρθία ὠνομάζετο ἰδίως εἰς τὴν Ἀρκαδίαν ἀπό τινος τόπου Ὀρθία καλουμένου· ἢ ἀπὸ τοῦ ὄρους ὀρθίου ὀνομαζομένου, ὅπου εἶχον καὶ ναὸν αὐτῆς. Ὀρθωσία δὲ ἀπ' ἄλλου τινὸς ὄρους τῆς Ἀρκαδίας Ὀρθωσίου καλουμένου, ἐπειδὴ εἶχον καὶ ἐκεῖ ναὸν αὐτῆς. Ἄλλοι ὅμως λέγουσιν, ὅτι Ὀρθωσία ὠνομάσθη, ἐπειδὴ ὀρθώνει τὰς γυναῖκας εἰς τοὺς τοκετοὺς, ἢ συνεργεῖ νὰ ἐξέρχωνται τὰ βρέφη ὀρθῶς (α).

Τοῦτο τοίνυν τὸ ἀρχαιότατον ξόανον τῆς Ἀρτέμιδος Λυγοδέσμης καὶ Ὀρθίας καλούμενον, ἐλάτρευον οἱ Σπαρτιᾶται κατὰ τὸν Σκυθικὸν τρόπον, καὶ διαφόρως τῶν ῥηθεισῶν πόλεων, ὥςε κατήντησαν καὶ εἰς φόνους ἐκ τῆς διαφορᾶς ταύτης, καὶ ἐφονεύθησαν πολλοὶ εἰς τὸν βωμόν. Τοὺς δὲ λοιποὺς ἐναντίους ἔφθειρεν ἡ νόσος ὕςερον. Ὁ δὲ χρησμὸς εἶπε, νὰ αἱματώνωσι τὸν βωμὸν μὲ αἷμα ἀνθρώπινον, καὶ οὕτως ἐθυσίαζον κατὰ κλῆρον ἕνα ἄνθρωπον. Ὁ Λυκοῦργος ὅμως μετέβαλε τὴν θυσίαν ταύτην εἰς τὴν Διαμαςίγωσιν. Ἐσυνάζοντο τοίνυν οἱ ἔφηβοι παῖδες τῶν εὐγενῶν, καὶ ἐμαςιγοῦντο ὑπὸ ἀνθρώπων διωρισμένων περὶ τὸν βωμὸν τόσον, ὥςε ἔτρεχε τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς τὸν βωμὸν, καὶ ἐπληροῦτο ὁ χρησμός. Πολλάκις ὅμως καὶ ἐφονεύοντό τινες. Ἐνῷ δὲ ἐγίνετο ἡ μαςίγωσις, ἵςατο ἡ Ἱέρεια κρατοῦσα τὸ ξόανον τῆς Θεᾶς· καὶ ἄν τινες εὐλαβοῦντο νὰ μαςιγώσωσί τινα καθὼς ἔπρεπεν, ἢ διὰ τὸ κάλλος, ἵνα μὴ βλάψωσιν αὐτὸν, ἢ διὰ τὸ γένος, ἂν ἦτον ἐπιφανὴς, τὸ ἄγαλμα ἐγίνετο βαρὺ καὶ ἀφόρητον. Αἱ

(α) Παυσαν. Λακωνικ. Ις'. 6. Ησύχ. καὶ Φαβωρῖν. ἐν Ὀρθωσία. Λυκόφρ. 1331. καὶ Τζέτζ. καὶ Πoτέρ. ἐν σχολ. Γυράλδ. συντ. ιβ'. 366.

δὲ μητέρες παριςάμεναι, παρεκίνουν αὐτοὺς, νὰ ὑποφέρωσι γενναίως καὶ ἀλύπως· ὅθεν καὶ δὲν ἔκλαιον, οὔτε σημεῖον κατηφείας ἐδείκνυον οἱ μαςιγούμενοι. Τοιαύτη τοίνυν ἦτον ἡ ἑορτὴ, Διαμαςίγωσις καλουμένη (α).

Λύην δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Σικελίαν, νομίζοντες, ὅτι διέλυε τὰς ἀσθενείας, καὶ τὰ φόβητρα τῶν ζώων. Λυσιζώνην δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου εἶχε καὶ ναόν· ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες, ὅτε ἔτικτον τὸ πρῶτον, ἔλυον τὰς ζώνας, καὶ ἀφιέρωναν αὐτὰς εἰς αὐτήν. Τοῦτο ὅμως ἐλέγετο καὶ φυσικῶς, μήτραν λῦσαι· οἷον, κυῆσαι· καὶ μήτρας λύσις, ἡ κύησις (β), καὶ μήτραν πρῶτον ἔλυσα, οἷον, ἤδη πρῶτον ἐγέννησα.

Μουνυχίαν δὲ, ἀπὸ τῆς Μουνυχίας τοῦ λιμένος τῆς Ἀττικῆς, ἔνθα εἶχον ναὸν αὐτῆς. Μυσία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Σπάρτην ἔχουσα καὶ Ἱερόν. Ἄγνωςον δὲ πόθεν (γ).

Οἰνοᾶτις δὲ, ἀπὸ τῆς Οἰνόης πόλεως τοῦ Ἄργους, ὅπου ἔκτισε ναὸν αὐτῆς ὁ Προῖτος. Ὀρσιλόχην δὲ καὶ Ὀρσιλοχείαν ἐπωνόμαζον τὴν Ταυρικὴν Ἄρτεμιν, ἀπὸ τοῦ ὄρω καὶ τῆς λοχείας· οἷον, διεγείρει τὴν κύησιν εἰς ἀποφυγὴν τῶν ὠδίνων, καὶ τῆς δυςοκίας. Ὀρέςεια δὲ ἀπὸ τοῦ Ὀρέςου τοῦ ἁρπάσαντος τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἐκ τῆς Ταυρικῆς· ὠνομάζετο ὅμως καὶ ἀπὸ τῶν ὀρῶν Ὀρεςιὰς καὶ Ὀρεσιφοίτης (δ).

Οὖπις δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Οὔπιδος, ἢ Οὔπιος· ἢ ἀπὸ τῆς τροφοῦ, ἢ ἀπὸ τινος Ὑπερβορείας γυναικὸς οὕτως ὀνομαζομένης, θυγατρὸς τοῦ Βορέου· ἢ ἀπὸ τοῦ ὀπίζεσθαι τοῦ φροντίζειν· ἐπειδὴ

(α) Λακωνικ. Ις. 7. Κικερ. Τουσκοὺλ. Β.

(β) Διομηδ. καὶ Προβ. παρ. Γυράλδ. ΙΒ'. 369. Σχολ. Ἀπολλων. Α'. 288.

(γ) Παυσαν. Ἀττικ. Α'. 4. Λακωνικ. Κ'. 10.

(δ) Ἡσυχ. ἐν Οἰνοᾶτ. Γυράλδ. συντ. ΙΒ'. 379.

φροντίζει περὶ τοῦ τοκετοῦ. Κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς παραγωγῆς ὠνομάζετο βεβαίως καὶ ἡ Νέμεσις Οὖπις. Ἐκ τούτου τοίνυν τοῦ ὀνόματος ὠνομάζοντο Οὔπιγγοι οἱ ὕμνοι τῆς Ἀρτέμιδος (α).

Παιδοτρόφον δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν εἰς τὴν Κορώνειαν τῆς Μεσσηνίας, ἔχοντες ναὸν αὐτῆς, καὶ Πατρῶαν εἰς τὴν Σικυῶνα. Περσικὴν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν ἀπὸ τῶν Περσῶν. Προπυλαίαν δὲ, εἰς τὴν Ἐλευσῖνα, ὅπου εἶχον ναὸν πλησίον τῶν προπυλαίων ἴσως. Πρωτοθρονίαν δὲ εἰς τὴν Φωκίδα. Πυρωνία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ὅπου εἶχον ναὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κράθιδος· ἴσως ἐφύλαττον τὸ πῦρ ἄσβεςον ἐκεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη οὕτως· ἐπειδὴ ὅτε ἑώρταζον οἱ Ἀργεῖοι τὴν ἐν Λέρνῃ ἑορτὴν τῆς Δήμητρος, ἐκεῖθεν ἐλάμβανον τὸ πῦρ. Παρθενία δὲ, ἐπειδὴ ἦτον παρθένος· ἢ ἀπὸ τοῦ Παρθενίου ποταμοῦ, ἢ τοῦ ὄρους τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου ἐθήρευε. Περασία δὲ, εἰς τὰ Καςάβαλα πόλιν τῆς Καππαδοκίας, ὅπου ἐλατρεύετο μεγαλοπρεπῶς, ἔχουσα καὶ Ἱερὸν ἐπίσημον. Ἐνταῦθα ἐτερατολόγουν αἱ Ἱέρειαι, διαβαίνουσαι μὲ γυμνοὺς πόδας τὰς ἀνθρακιὰς, καὶ μηδόλως βλαπτόμεναι. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἦτον τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος, ὡς ἔλεγον οἱ ἐγχώριοι, ὅπερ ἐκόμισεν ὁ Ὀρέςης ἐκεῖ· ὅθεν ὠνομάζετο Περασία διὰ τὸ πέραθεν κομισθῆναι· οἰκειοποιοῦνται γὰρ πολλοὶ τόποι τὸ ἄγαλμα τοῦτο, ὡς ῥηθήσεται (β).

Πελληναία δὲ ἀπὸ τῆς Πελλήνης πόλεως τῆς Ἀχαΐας, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς καὶ ἄγαλμα θαυματουργόν· ἐπειδὴ, ὅτε περιέφερεν αὐτὸ ἡ Ἱέρεια, δὲν ἐδύνατο ἄνθρωπος νὰ ἰδῇ πρὸς αὐτὸ, ὥςε καὶ τὰ δέν-

---

(α) Κικέρ. φύσ. Θ' Γ'. κγ'. 1199. Καλλίμαχ. ἐν Ὕμν. εἰς Ἄρτεμ. 204 Σχολ. καὶ Σπάγχ αὐτόθι.

(β) Μεσσηνιακ. Λδ'. 3. Κορινθιακ. Θ'. 6. Ἀχαικ. ς'. 4. Ἀττικ. Λι'. 6. Φωκικ. Λη'. 3. Ἀρκαδικ. Ιε'. 4. Γυραλδ. ΙΒ'. 362. Στράβ. ΙΒ'. 537.

θρα ἐγίνοντο ἄκαρπα, ὅπου ἐπλησίαζεν. Ὅθεν ὅτε εἰσέβαλον οἱ Αἰτωλοὶ εἰς τὴν πόλιν, καὶ διήρπαζον αὐτὴν, οἱ τότε Ἱέρεια, ἥτις ἦτον θυγάτηρ ἐνδόξου ἀνδρος Ἐπιγήθους καλουμένου, καὶ ὡραία εἰς ὑπερβολὴν, ἐφόρεσε τὴν τριλοφίαν, οἷον, τὴν τρίλοφον περικεφαλαίαν, καὶ ςαθεῖσα πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ Ἱεροῦ, ἐφάνη θέαμα σεμνοπρεπέςερον, ἢ κατὰ ἄνθρωπον, πρὸς τοὺς πολίτας· πρὸς τοὺς ἐχθροὺς δὲ ἐνέβαλε φρίκην καὶ θάμβος, κρατοῦσα καὶ τὸ ἄγαλμα, ὥςε ἐτράπησαν ὡς ἔκφρονες εἰς φυγήν. Τοιαῦτα μὲν ἔλεγον οἱ Ἱερεῖς. Ὁ Ἄρατος ὅμως δεν εγραψεν οὐδὲν τοιοῦτον εἰς τὰ ὑπομνήματα αὐτοῦ περὶ τῆς μάχης ταύτης. Οὔτε ἤλπιζε βοήθειαν τοιαύτην, ἀλλὰ κατεςρατήγησε τοὺς ἐχθροὺς δυνάμει καὶ συνέσει ςρατιωτικῇ. Οὔτε ὁ ζωγράφος Τιμάνθης, ὁ ζωγραφήσας ἐμφαντικώτατα τὴν μάχην ταύτην, ἐσημείωσέ τι τοιοῦτον εἰς τὴν εἰκόνα, ἀλλ' ἔδειξεν ἡρωϊκὸν καὶ ςρατηγικὸν τὸν ἀγῶνα. Περγαία δὲ καὶ Περγασία, ἀπὸ τῆς Πέργης πόλεως τῆς Παμφυλίας, ὅπου εἶχον ναὸν ἐπίσημον (α).

Σαρωνία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Τροιζῆνα ἀπὸ τοῦ Σάρωνος τοῦ κτίσαντος Ἱερὸν αὐτῆς. Σκιαδῖτις δὲ ἀπό τινος τόπου τῆς Ἀρκαδίας Σκιὰ καλουμένου, ὅπου εἶχεν Ἱερὸν, οὐ μακρὰν τῆς Μεγαλουπόλεως. Σελασφόρος δὲ, εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔνθα εἶχε βωμὸν μόνον, εἰς τοὺς Φλυοὺς καὶ Μυῤῥινουσίους (β).

Στυμφαλίαν δὲ, ἀπὸ τῆς λίμνης Στυμφάλου, ὅπου εἶχε ναὸν, ἑωρτάζετο καὶ παρημελημένως πρότερον· ὅθεν ἔδειξε θαῦμα. Ἐπειδὴ ἐφράγη τὸ ςόμα, ἔνθα κατέβαινεν ὁ ποταμὸς Στύμφαλος, καὶ ἐπλημμύρησε τὸ ὕδωρ εἰς διάςημα τετρακοσίων ςαδίων. Ἐ-

(α) Πλούταρχ. ἐν Ἀράτ. Λϛ'. Πομπών. Μέλ. Α'. Ιδ'. καὶ Βόσσ. παρ' αὐτῷ.

(β) Κορινθιακ. Α'. 7. Λϛ'. 9. Ἀρκαδικ. Λέ. 5. Αττικ. Λά. 2.

λαφος δέ τις διωκομένη ὑπὸ τοῦ θηρευτοῦ, ἔπεσεν εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἔφευγε τὸν κίνδυνον κωλυμβῶσα· πεσὼν δὲ καὶ ὁ θηρευτὴς ἐδίωκεν αὐτὴν κολυμβῶν, ὥςε ἔπεσον ἀμφότεροι ὑπὸ τῆς ὁρμῆς εἰς τὸ βάραθρον, καὶ ἐξέφραξαν τὸ ςόμα τοῦ ποταμοῦ· καὶ οὕτως ἐξηράνθη ἡ λίμνη εἰς μίαν ἡμέραν, καὶ ἐγένετο πάλιν χρήσιμος ἡ πεδιάς. Διὰ τοῦτο ὕςερον ἑώρταζον οἱ Στυμφάλιοι ἐπιμελέςατα τὴν ἑορτὴν (α).

Σώτειραν δὲ ὠνόμασεν αὐτὴν πρῶτον ὁ Θησσεὺς, κτίσας ναὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Τροιζηνίων, διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν Ἀθηναίων, ὅτε ἐπέςρεψε νικητὴς ἐκ τῆς Κρήτης (β). Ὕςερον δὲ ὠνόμασαν αὐτὴν καὶ οἱ Μεγαρεῖς διὰ τὴν ἑξῆς αἰτίαν. Στρατοπεδεύοντος τοῦ Μαρδονίου ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, διέβησαν πολλοὶ ςρατιῶται εἰς τὴν Μεγαρίδα δι' ἁρπαγήν· ἐπιςρέφοντες δὲ τὴν νύκτα πρὸς τὸ ςρατόπεδον, δὲν εὕρισκον τὸν δρόμον συνεργείᾳ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ἐξέπεσον εἰς τόπους βουνώδεις, ἔνθα ἐνόμισαν, ὅτι ἦτον ςράτευμα ἐχθρικὸν πλησίον· ὅθεν ἐτόξευον πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Καὶ ἐπειδὴ ἔπιπτον τὰ βέλη εἰς πέτραν τινὰ ἀναςενάζουσαν, καὶ ἐνόμιζον, ὅτι ἀναςενάζουσιν ἄνθρωποι βαλλόμενοι, ἐτόξευον προθυμώτερον, ὥςε ἐτελείωσαν τὰ βέλη· καὶ οὕτως ὁρμήσαντες οἱ Μεγαρεῖς τὸ πρωῒ, ἐφόνευσαν τοὺς πλείςους αὐτῶν ἀόπλους ὄντας. Διὰ τοῦτο ἄρα ἀνέθηκαν ἄγαλμα τῆς Σωτείρας Ἀρτέμιδος, ἔργον τοῦ Στρογγυλίωνος, ἐν τῇ κρήνῃ τῶν Μεγάρων τοῦ Θεαγένους καλουμένῃ· εἶχον δὲ καὶ εἰς τὰς Πηγὰς πόλιν τῆς Μεγαρίδος ἄλλον ἄγαλμα τῆς Σωτείρας Ἀρτέμιδος χαλκοῦν, θέας ἄξιον καὶ ὅμοιον κατὰ πάντα μὲ ἐκεῖνο τῶν Μεγάρων. Πλησίον οὖν τῆς πόλεως ταὐ-

(α) Ἀρκαδικ. Κ'. 5. 6.
(β) Κορινθ. Λα'. 1.

της, ἥτις ἦτον πρὸς τὰ σύνορα τῆς Βοιωτίας, συνέβη ἡ ῥηθεῖσα φθορὰ τῶν βαρβάρων, καὶ ὀλίγον τι μακρύτερον τῆς ὁδοῦ ἦτον ἡ πέτρα, ἔχουσα ἔτι, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, ἐμπεπηγμένα τὰ βέλη. Σαρπηδονία δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Κιλικίαν, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτῆς καὶ μαντεῖον· ἴσως ἀπὸ τοῦ Σαρπηδόνος, ὅςτις ἐβασίλευσεν ἐκεῖ (α).

Ταυροπόλος δὲ, Ταυρικὴ, Ταυριώνη, Ταυροβόλος, καὶ Ταυρόπους, ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς Χερσοννήσου, ὅπου ἐλάτρευον αὐτὴν διὰ τῆς ξενοκτονίας. Κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ τοῦ σχήματος τῆς Σελήνης ὠνομάσθη οὕτω· κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τοῦ Ταύρου τοῦ Ποσειδῶνος, ὅςτις ἐξέπληξε τοὺς ἵππους τοῦ Ἱππολύτου· ἐπειδὴ ἐδίωκεν αὐτὸν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἢ ἐτόξευσεν αὐτόν. Ταύτης τοίνυν τῆς Ταυροπόλου τὴν λατρείαν λέγουσιν, ὅτι ἐκόμισεν ὁ Ὀρέςης καὶ ἡ Ἰφιγένεια πρῶτον μὲν εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐτίμησαν δὲ αὐτὴν καὶ εἰς τὴν νῆσον Ἴκαρον, καὶ εὑρέθη εἰς τὰ νομίσματα τῆς νήσου ταύτης ἐπὶ ταύρου καθημένη ὁλόγυμνος, καὶ μόνον λεπτότατον ἔνδυμα ἔχουσα ἱπτάμενον περὶ τὴν κεφαλὴν ὡς ςέφανος· ὁμοίως εἶχε ναὸν καὶ εἰς τὴν Σάμον, καὶ εἰς τὴν Ἀμφίπολιν. Ἐλάτρευον δὲ αὐτὴν καὶ αἱ Ἀμαζόνες (β).

Ταύτης τοίνυν τὸ πολυθρύλλητον ἄγαλμα τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος λεγόμενον, ἐκαυχῶντο ὅτι εἶχον τοσαῦται πόλεις. Πρῶτον μὲν ἔλεγον οἱ Καππαδόκαι, ὡς εἴρηται, ὅτι ἀφῆκεν αὐτὸ ὁ Ὀρέςης καὶ ἡ Ἰφιγένεια ἐκεῖ εἰς δύο πόλεις, εἰς τὰ Κόμανα καὶ Καςάβα-

---

(α) Ἀττικ. Μ'. 2. Μδ'. 7. Στράβ. Ιδ'. 676.

(β) Διονύσ. Περιηγητ. 610. καὶ Εὐςάθ. παρ' αὐτ. 306. καὶ ἐν Ὁμήρ. Ἰλ. Β'. 259. Σουίδ. ἐν Ταυροπόλ. καὶ Στέφαν. Στράβ. Ιβ'. 535. Δίων. Κάσσ. Λε'. 83. Σπάγχ. ἐν Καλλιμ. εἰς Ἀρτεμ. 187. Μδ'. 44. Διόδωρ. Β'. Μς'.

λα· εἶτα δὲ ἔλεγον οἱ Λυδοὶ, ὅτι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀναΐτιδος Ἀρτέμιδος ἦτον ἐκεῖνο τὸ τῆς Ταυροπόλου. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἔλεγον, ὅτι ἀφῆκεν αὐτὸ ἡ Ἰφιγένεια εἰς τὴν Βραυρῶνα τῆς Ἀττικῆς. Ἐκαυχῶντο δὲ καὶ οἱ Λαοδικεῖς τῆς Συρίας, ὅτι τὸ ἔχουσιν· ἐπειδὴ ἔλαβεν αὐτὸ ὁ Ξέρξης ἐκ τῆς Βραυρῶνος, καὶ τὸ ἐκόμισεν εἰς τὰ Σοῦσα, ὁ δὲ Σέλευκος ἔδωκεν αὐτὸ ὕςερον εἰς αὐτούς. Ἔλεγον μὲν τὰ αὐτὰ καὶ ἄλλαι περὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον πόλεις, ἔλεγον δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται, ὅτι ἐκεῖ ἐκόμισεν αὐτὸ ὁ Ὀρέςης· ἀλλὰ πιθανότερον ἔλεγον οἱ Σπαρτιᾶται κατὰ Παυσανίαν, ὅτι ἦτον ἐκεῖνο τὸ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος ξόανον παρ' αὐτοῖς λεγόμενον (α).

Τιτανὶς δὲ, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ αὐτῆς ἦτον ἐκ τοῦ γένους τῶν Τιτάνων, καὶ Τιτυοκτόνος, ἐπειδὴ ἐφόνευσε τὸν Τιτυόν. Τριοδία δὲ καὶ Τρίτορος, ἐπειδὴ ἐνομίζετο Σελήνη καὶ Ἑκάτη. Τρικλαρία δὲ εἰς τὴν Ἀχαΐαν, ὅπου ἐλάτρευον αὐτὴν κοινῶς τρεῖς πόλεις τῶν Ἰώνων· ἡ Ἀρόη, Ἄνθεια καὶ Μεσάτις, ἔχουσαι τέμενος αὐτῆς καὶ ναὸν κοινὸν (β), καὶ ἐθυσίαζον νέον καὶ παρθένον κατ' ἔτος, διά τι ἁμάρτημα τῆς Ἱερείας, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ·

Ὑμνίαν δὲ ὠνόμαζον αὐτὴν οἱ Ἀρκάδες πάντες, παλαιόθεν τὴν λατρείαν καὶ τὸ ὄνομα ἔχοντες. Τὸ δὲ Ἱερὸν αὐτῆς ἦτον πλησίον τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἔνθα ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν κατ' ἔτος οἱ Ὀρχομένιοι. Ἐγίνετο μὲν ἐκεῖ πρότερον Ἱέρεια παρθένος, ἀφ' οὗ δὲ κατήσχυνε μίαν τοῦ ὢν ὁ Ἀριςοκράτης ἐν τῷ Ἱερῷ, διέταξαν ὕςερον, νὰ γίνηται Ἱέρεια γυνὴ πεῖραν ἀνδρῶν ἔχουσα, τὸν δὲ Ἀριςοκράτην ἐλιθοβόλησαν· εἶχον δὲ κ' ἄλλον Ἱερὸν αὐτῆς ἐκεῖ πλησίον, κοινὸν τῶν Ἀρκάδων καὶ Μαν-

(α) Λακων. Ις'. 3. 4.
(β) Ἀχαϊκ. ΙΘ'. 1.

τινέων, ὅπου εγίνετο Ἱερεὺς καὶ Ἱέρεια φυλάττοντες καθ' ὅλα σωφροσύνην καὶ καθαρότητα (α).

Φεραία δὲ, ἐπειδὴ ἡ Ἑκάτη ἐγεννήθη ἐκ τῆς Φεραίας, ὡς εἴρηται ἐκεῖ. Κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ τῶν Φερῶν τῆς Θεσσαλίας, διότι ἐκεῖθεν ἐκόμισαν τὸ ἄγαλμα αὐτῆς εἰς τὰς Ἀθήνας· ἐλάτρευον δὲ αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι, Ἀργεῖοι, καὶ Σικυώνιοι. Φιλομεῖραξ δὲ, εἰς τὴν Ἦλιδα, καὶ Φωσφόρος ὠνομάζετο εἰς τὴν Μεσσήνην (β).

Χησιὰς δὲ ἀπὸ τοῦ Χησίου ἀκρωτηρίου τῆς Σάμου· ὅθεν καὶ Ἰμβρασία ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ Ἰμβράσου ποταμοῦ. Κατ' ἄλλους δὲ, ἀπὸ τῆς πόλεως Χησίου τῆς Ἰωνίας. Χία δὲ ἀπὸ τῆς Χίου, ὅπου ἐφαίνετο τὸ ἄγαλμα αὐτῆς λυπηρὸν μὲν πρὸς τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς, ἱλαρὸν δὲ πρὸς τοὺς ἐξερχομένους. Χιτώνη δὲ καὶ Χιτωνία ἀπὸ τῆς Χιτώνης πολιχνίου τῆς Ἀττικῆς· ἢ κατ' ἄλλους, ἀπὸ τοῦ χιτῶνος, ἐπειδὴ ἀφιέρωναν αὐτῇ τοὺς πρώτους χιτῶνας τῶν παίδων· ἐλάτρευον δ' αὐτὴν καὶ οἱ Συρακούσιοι, χορεύοντες ἐν τῇ ἑορτῇ χορόν τινα ἰδιαίτερον μὲ μουσικὴν (γ).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος.

Παράγουσι καὶ τὸν Ἀπόλλωνα πολλαχῶς, ὡς καὶ τοὺς ἄλλους. Τινὲς μὲν παρὰ τὸ α καὶ πολλοὶ, διότι δὲν εἶναι πολλοὶ Ἥλιοι· ὅθεν ὠνόμαζον αὐτὸν καὶ οἱ

(β) Ἀχαϊκ. Ε'. 8. Ιγ'. 1.

(β) Λυκόφρ. 1180. Καλλίμαχ. εἰς Ἄρτεμ. 259. Παυσαν. Κορινθιακ. Κγ'. 6. Μεσσηνιακ. Λα'. 8.

(γ) Καλλίμαχ. αὐτόθι. 228. καὶ Σχολ. Στέφαν. παρ. Γυράλδ. συντ. Ιβ'. 563. Πλίν. Ἱστορ. φυσ. Λς'. 5. Καλλίμαχ. αὐτόθ. 77. καὶ σχολ. Ἀθήν. Ιδ'. ζ'. Γυράλδ. Ιβ'. 379.

Λατῖνοι Solem ἀπὸ τοῦ Solus, μόνος· ἢ ἐπειδὴ σκοτίζει τοὺς ἄλλους ἀςέρας, καὶ φαίνεται μόνον αὐτός. Ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ, ἀπὸ πολλῶν· διότι ἡ θέρμη αὐτοῦ συνάγεται ἀπὸ πολλῶν πυρῶν. Ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ, ἀπ᾽ ἄλλων· διότι ἀνατέλλει καθ᾽ ἑκάςην ἀπ᾽ ἄλλου μέρους τοῦ ὁρίζοντος. Ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ ἀναπολεῖν, τὸ περιφέρεσθαι. Ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ ἀπολύω, ἢ ἀπελαύνω· ἐπειδὴ λύει, ἢ διώκει τὸ σκότος, ἢ τὰς ἀσθενείας, ὡς ἰατρὸς νομιζόμενος. Ἄλλοι δὲ, παρὰ τοῦ κρητικοῦ Ἀβέλιος, ὅπερ σημαίνει Ἥλιον· ὅθεν καὶ οἱ Ἀρχαῖοι Λατῖνοι ἔλεγον αὐτὸν Apello ἀντὶ Apollo. Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα λέγοντες, ἀφῆκαν τέλος πάντων ἀμφίβολον τὸ ὄνομα. Πιθανώτερον ἴσως γίνεται, ἂν κατασκευασθῇ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου καὶ ἀχρήςου λεγομένου ὄλλω, ἡ μετοχὴ ὄλλων, καὶ ἀπόλλων, ὅθεν γίνεται καὶ ἡ πανώλης, ὁ ἐξώλης, ἡ ἀπώλεια, κ. τ. λ· ἐπειδὴ τοιοῦτος ἐνομίζετο καὶ αὐτὸς (α)· ὡς καὶ ὁ Ἄρχων ἀπὸ τοῦ ἄρχω. Δὲν ἐκλίθη ὅμως μετοχικῶς, ἀλλ᾽ ἀναλογικῶς, δι᾽ εὐφωνίαν ἴσως, ἂν καὶ ὁ Εὐςάθιος λέγει ῥηματικὸν τὸ ὄνομα, ὡς τὸ ἀγάλλων ἀγάλλωνος, καὶ οὐχὶ μετοχικόν.

Ἀλληγορία. ὁ Ἀπόλλων, ὡς εἴρηται, ἀλληγορεῖται εἰς τὸν Ἥλιον· ὅθεν ἐπλάσθη υἱὸς τοῦ Διός· ἐπειδὴ ὁ Ζεὺς ἔπλασε τὸ πᾶν, ὁ δὲ Ἥλιος εἶναι μέρος τοῦ παντός. Καὶ τῆς Λητοῦς· ἐπειδὴ ἦτον κατακεκλεισμένος εἰς τὸ Χάος καὶ σκότος πρὸ τῆς διακοσμήσεως· ἡ δὲ Λητὼ, ἀλληγορεῖται εἰς τὰ τοιαῦτα ἀπὸ τοῦ λήθω γενομένη· ἔτι δὲ φαίνεται καὶ καθ᾽ ἑκάςην, ὅτι ὁ Ἥλιος γεννᾶται, οἷον, ἐξέρχεται ἐκ τοῦ σκότους τῆς νυκτός· Ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Δῆλον, διὰ τὴν καταλληλίαν τοῦ ὀνόματος· ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος εἶναι τοῖς πᾶσιν ὁρατὸς καὶ

(α) Ἐτυμολ. Ἀπόλλων. Πλάτ. Χρύσιππ. καὶ Κλεάνθ. παρ. Μακροβ. Κρόν. Β'. ΙΖ'. Φουρνοῦτ. ΛΒ'. Βόσσ. Ἐτυμολογικ. ἐν Solem. καὶ Θεολογ. Β'. ΙΖ'. Εὐςαθ. Ἰλ. Α'. 36.

δῆλος, καὶ τὰ πάντα δῆλα ποιεῖ διὰ τοῦ φωτός· ὅθεν ἐνομίσθη καὶ μάντις, ἐπειδὴ σαφηνίζει τὰ ὄντα διὰ τοῦ φωτός· ἄνευ γὰρ τοῦ φωτὸς οὐδὲν ὁρᾶται, οὔτε γνωρίζεται. Πλάττεται καὶ νέος καὶ ὡραῖος· διότι ὁ Ἥλιος εἶναι αείποτε τοιοῦτος. Τοξοφόρος, διὰ τὴν ἐν τῷ ζωδιακῷ κύκλῳ περίοδον αὐτοῦ· ἔχει καὶ βέλη, τὰς ἀκτῖνας. Ἐνομίσθη καὶ μουσικὸς, ἐπειδὴ αὐτὸς κρούει τὸ παναρμόνιον μέλος τοῦ κόσμου συμμέτρως τε καὶ εὐρύθμως, διορίζων καὶ διατηρῶν τὴν ἁρμονίαν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ παντὸς, καὶ τῶν χρόνων καὶ καιρῶν, καὶ τῶν λοιπῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν ἰδίαν ἁρμονίαν, ὡς πρὸς ἡμᾶς· ἔτι δὲ ἐνόμιζον οἱ Ἀρχαῖοι, ὡς λέγει καὶ ὁ Πλάτων, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Ἐφέσιος παρ' Ἡρακλείδῃ, ὅτι ἡ σύντονος κίνησις καὶ περιφορὰ τῶν πλανητῶν, ἀποτελεῖ φθόγγον τινὰ καὶ συριγμὸν ἐναρμόνιον, θλίβουσα καὶ κλονοῦσα τὸν Ἀέρα.

„Πάντες δ' ἑπτατόνοιο λύρης φθέγγοισι συνῳδὸν
„Ἁρμονίην προσέχουσι, διαςὰς ἄλλος ἀπ' ἄλλου.

Τοῦτο ἄρα ἐννοεῖ ὁ Ὅμηρος λέγων,

„Ἔκλαγξαν δ' ἄρ οἰςοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
„Αὐτοῦ κινηθέντος.

Οἷον, αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἡλίου ἀπετέλεσαν τὸν συνήθη αὐτῶν φθόγγον· ὅθεν νομίζεται καὶ πρῶτος εἰσηγητὴς τῆς γνώμης ταύτης ὁ Ὅμηρος. Ἡμεῖς ὅμως δὲν αἰσθανόμεθα τὸν συριγμὸν τοῦτον, ὡς λέγει ὁ Ἡρακλείδης, ἢ διὰ τὴν συνήθειαν, ἢ διὰ τὴν ἀπόςασιν. Καὶ ἰατρὸς, διότι ἡ μετρία θέρμη αὐτοῦ εἶναι ὑγιεςάτη, καὶ ἐναντία τῶν ἀσθενειῶν, καὶ ἰαματικὴ μάλιςα, ὡς καὶ τὰ ἰαματικὰ πάντα ἔχουσιν ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν καὶ δύναμιν. Ἐτόξευσε τοὺς Κύκλωπας, ἐπειδὴ καθαρίζει καὶ μετριάζει τὸν θερμὸν καὶ νοσερὸν

ἀέρα, εἰς ὃν ἀλληγοροῦνται οἱ Κύκλωπες, διὰ τῆς ἐξατμίσεως (α).

Ἔτι δὲ λαμβάνεται καὶ ὡς μικρά τις Μοῖρα, καὶ μέρος τῆς Εἱμαρμένης, καὶ μερικὸς Ζεύς· ὅθεν καὶ τινὰ μὲν πράττει μετὰ τοῦ Διός, ὡς τὴν νόσον τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ ἐκίνησεν ἡ βουλὴ τοῦ Διός, καὶ ὁ χόλος τοῦ Ἀπόλλωνος. Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή· καὶ, ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς· τινὰ δὲ μόνος καὶ αὐτοθελήτως, ὡς ἐφόνευσε τὰ τέκνα τῆς Νιόβης, τοὺς Κύκλωπας, καὶ ἄλλους πολλούς· ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος γίνεται αἰτία τῶν τοιούτων, κατὰ τὴν τότε δόξαν. Διὸ ἀπέδωκαν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Ἄρτεμιν τοὺς ἀώρους καὶ αἰφνιδίους θανάτους· εἰς αὐτὸν δὲ ἰδίως καὶ τὰς λοιμικὰς ἀσθενείας, νομίζοντες, ὅτι ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη συνεργοῦσιν εἰς ταῦτα μολύνοντες τὸν ἀέρα, καὶ διὰ τῆς θερμότητος, καὶ διὰ τῆς κινήσεως αὐτῶν· ἐπειδὴ, ὡς λέγει ὁ Ἡρακλείδης, ἡ θερινὴ αὐγὴ, ὅτε εἶναι αὐχμηρὰ καὶ διάπυρος, ἐφέλκεται νοσεροὺς ἀτμοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ μολύνει τὸν ἀέρα. Ταύτην δὲ τὴν μεταβολὴν δὲν ὑποφέρουσι τὰ σώματα, καὶ πίπτουσιν εἰς ὀξεῖς συμφορὰς, καὶ θανάτους αἰφνιδίους· ὅθεν καὶ ἀποδεικνύει διὰ πολλῶν τεκμηρίων, ὅτι τὸ θέρος συνέβη ἐκείνη ἡ συμφορὰ τῶν Ἑλλήνων, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, ὡς βλέπομεν καὶ ἤδη τὸ θέρος γινομένας τὰς τοιαύτας νόσους. Δὲν ἐνόησε δὲ, οὔτε ἐφρόντισε περὶ θεραπείας τοῦ κακοῦ, οὔτε ὁ Ἀρχιστράτηγος Ἀγαμέμνων, οὔτε ὁ πολύμητις Ὀδυσσεὺς, οὔτε ὁ Νέστωρ, οὔτε ἄλλος τις, ἀλλ' ὁ Ἀχιλλεὺς μόνος ἐνόησε πόθεν συνέβη τοῦτο, καὶ ἐζήτησε τὴν θεραπείαν ἔμπειρος ὢν τῆς Ἰατρικῆς, καὶ ὑπὸ τοῦ Χείρωνος πεπαιδευμένος. Λέγει δὲ ὁ Ποιητὴς, ὅτι ἡ Ἥρα

(α) Διογέν. Λαέρτ. ἐν Πλάτων. καὶ Ἡρακλείδ. Ἀλληγορ. Ὁμηρικ. 426. φουρνοῦτ. Λβ'. Βόσσ. Θεολογ. Β'. Ιβ'. Μακρόβ. Α'. Ιζ'. Ἰωαν. Ἰωαν. Λεξικ. μυθολογ. ἐν Ἀπόλλων.

θῆκε φρεσίν· ὅ ἐςιν, ἡ κατάςασις τοῦ ἀέρος ἔδωκε νύξιν, νὰ ἐννοήσῃ τὸ πάθος. Ὠνόμαζον δὲ Ἀπολλωνοβλήτους καὶ Ἀρτεμιδοβλήτους τοὺς αἰφνιδίως ἀποθνήσκοντας. Τὴν δὲ κτίσιν τῆς Τρωάδος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ποσειδῶνος ἀλληγοροῦσιν οὕτως. Οἱ Θεοὶ οὗτοι εἶχον ναοὺς ἐκεῖ πλησίον, ὁ δὲ Λαομέδων ἐλάμβανε χρήματα ἐκ τῶν ναῶν αὐτῶν, καὶ ἔκτισε τὰ τείχη. Διὰ τοῦτο ἄρα ἔπλασαν, ὅτι ὁ Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν ἔκτισαν αὐτὰ (α).

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι ἦσαν πολλοὶ Ἀπόλλωνες· οἱ μὲν Φοίνικες ἀναφέρουσιν Ἀπόλλωνα υἱὸν τοῦ Κρόνου εἰς τὴν θεογονίαν αὐτῶν· οἱ Αἰγύπτιοι τὸν Ὧρον, καὶ οἱ Ἕλληνες ἄλλους, ὧν ἡ Ἱςορία ἀγνοεῖται διακεκριμένως. Εἷς τοίνυν τούτων εὗρε τὴν ἐνέργειαν τινῶν χόρτων, καὶ ἐθεράπευε τὰς ἀσθενείας· ὅθεν ἐνομίσθη εὑρετὴς τῆς Ἰατρικῆς· ἐπενόησε καὶ τὴν κίνησιν καὶ παλμὸν τοῦ σφιγμοῦ λεγόμενον, καὶ διὰ τοῦτο ἔπλασαν αὐτὸν μουσικὸν, καὶ ὅτι ἔλαβε τὴν κιθάραν παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ· διότι ἡ εὕρεσις αὕτη ἐγένετο μετὰ λόγου, καὶ πολλῆς πείρας. Ἐπειδὴ τοίνυν προέλεγε τὸν θάνατον τινῶν ἀσθενῶν διὰ τῆς παρατηρήσεως ταύτης, καὶ ἄλλων σημείων, καὶ τὴν ἀνάῤῥωσιν ἄλλων ἀπηλπισμένων, ἐνομίσθη καὶ μάντις. Συνεβούλευε δὲ καὶ δίαιταν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἰαματικὰ καὶ διατηρητικὰ τῆς ὑγείας· ὅθεν ἐνομίσθη καὶ σοφός. Μουσικὸν δὲ λέγει ὁ Διόδωρος τὸν Ὧρον, ὡς εἴρηται ἐκεῖ, καὶ Μουσηγέτην ἐν τῇ ἐκςρατείᾳ τοῦ Ὀσίριδος. Ἄδηλον ὅμως καὶ ἀδέσποτον, τὶς ἦτον ὁ Μουσικὸς, καὶ τὶς ὁ Ἰατρός· εἶναι δὲ πιθανὸν, ὅτι αὐτοὶ ἐπενόησαν, ἢ ἐτελειοποίησαν τὰς τέχνας ταύτας τὰς ἀναγομένας εἰς αὐτούς.

Περὶ δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς Λητοῦς, λέγουσί τι-

(β) Φαβωρῖν. ἐν Ἀπόλλων. Ἡρακλείδ. αὐτόθι. Ὅμηρ. καὶ Δίδυμ. Ἰλ. Α΄. 50.

νες τὴν ἑξῆς Ἱςορίαν, ὡς σαφηνίζει τοῦτο καὶ τὸ πλάσμα τῆς μυθολογίας προσεκτικῶς θεωρούμενον. Ἡ Λητω ἦτον ἐρωμένη τοῦ Διὸς τοῦ βασιλέως, τῆς Κρήτης, καὶ ὡραία εἰς ὑπερβολήν· ὅθεν ζηλοτυπήσασα ἡ Ἥρα νόμιμος γυνὴ τοῦ Διὸς καὶ βασίλισσα οὖσα, κατεδίωκεν ἐπὶ θανάτῳ τὴν Λητώ, προςάττουσα, νὰ μὴ δεχθῶσιν αὐτὴν εἰς οὐδὲν μέρος τοῦ βασιλείου· ἔπεμψε καὶ τὸν Πύθωνα, ὅςτις ἦτον ςρατηγὸς, ἢ λῃςὴς καὶ κακοῦργος, ἵνα καταδιώκῃ αὐτήν· ὅθεν ἐπλάσθη δράκων, καὶ πολυκέφαλος ὑπό τινων ὁ Πύθων, δραςήριος ὢν, ἔχων καὶ ἄλλους πολλοὺς μεθ' ἑαυτοῦ. Μὴ εὑρίσκουσα τοίνυν ἄλλο καταφύγιον ἡ Λητώ, ἦλθεν εἰς τὴν Δῆλον, ὁδηγουμένη βεβαίως ὑπό τινων συνοπαδῶν αὐτῆς· ἐπειδὴ ἡ Δῆλος ἦτον ἄγνωςος ἕως τότε· ὅθεν καὶ τὸ πλάσμα, ὅτι δὲν ἦτον ὑπεύθυνος εἰς τὸν ὅρκον. Ἐκεῖ τοίνυν ἐγέννησε τὰ τέκνα αὐτῆς ἔγκυος οὖσα ὑπὸ τοῦ Διός. Μαθοῦσα δὲ τοῦτο μετὰ καιρὸν ἡ Ἥρα, ἔςειλεν ἄλλον ςρατηγὸν Κάπρον ὀνομαζόμενον εἰς καταδίωξιν. Αὐξήσας δὲ ὁ Ἀπόλλων, ἐφόνευσε τὸν Πύθωνα εἰς ἐκδίκησιν, ὅτε ἀπέθανεν ἡ Ἥρα, ἢ δὲν εἶχεν ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸ βασίλειον, συγχισμένη οὖσα μετὰ τοῦ Διός. Περὶ δὲ τοῦ Πύθωνος λέγουσι καὶ ἄλλα, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Ἔχει ὅμως πολλὰς ὁμοιότητας ἡ γέννησις αὕτη καὶ ἡ δίωξις, μὲ τὴν γέννησιν καὶ δίωξιν τοῦ Ὥρου εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὡς εἴρηται ἐκεῖ· ὅθεν νομίζουσί τινες, ὅτι προσέθηκάν τινα ἐκεῖθεν οἱ Ἕλληνες εἰς τὸν Ἀπόλλωνα αὐτῶν (α).

Περὶ δὲ τοῦ Ἀρκάδος λέγουσιν, ὅτι ἦτον βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, καὶ θέλων νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς ὑπηκόους εἰς νέαν νομοθεσίαν, ἐδιώχθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ κατέφυγε πρὸς τὸν Ἄδμητον βασιλέα τῆς Θεσσαλίας. Ὁ δὲ Ἄδμητος ὑποδεξάμενος αὐτὸν φιλοφρόνως, ἔδωκε καὶ μέρος γῆς εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ περὶ τὸν

(α) Βανιέρ. Α'. 164. Ἰωάν. Ἰωακίμ. αὐτόθι.

Ἄμφρυξον ποταμὸν καὶ τὸν Πελασγικὸν κόλπον, καὶ ἐκεῖ ἐβασίλευεν ὕςερον ὁ Ἀπόλλων οὗτος· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἐδιώχθη ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, οἷον, ἐκ τοῦ βασιλείου αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ποιμὴν τοῦ Ἀδμήτου μισθωτὸς ὅ ἐςιν, ὑποτελὴς βασιλεὺς τοῦ Ἀδμήτου· ἐπειδὴ τότε ὠνόμαζον τοὺς βασιλεῖς ποιμένας λαῶν. Ἦσαν ὅμως τῷ ὄντι καὶ ποιμένες θρεμμάτων οἱ τοιοῦτοι βασιλίσκοι τότε· ἐπειδὴ ἡ δύναμις καὶ ἡ πολιτικὴ αὐτῶν συνίςατο εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, καὶ ὀλίγην καλλιέργειαν τῆς γῆς· ὅθεν βλέπομεν πολέμους τοῦ αἰῶνος ἐκείνου δι' ἁρπαγὰς ζώων μόνον· οὔτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ ἵππους, οὐδὲ καρπὸν ἐδηλήσαντο· καὶ ἐκςρατείας περὶ τούτων, ὡς τοῦ Ἀμφιτρύωνος, τῶν Τηλεβόων, τοῦ Ἡρακλέους καὶ ἄλλων, ὡς ῥηθήσεται ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις (α).

Λατρεία. Ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ, ἀλλαχοῦ τε καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐλατρεύετο ὑπὸ ἄλλα ὀνόματα, ὡς εἴρηται, Ἥλιος νομιζόμενος· οἱ δὲ Ἕλληνες δὲν ἐτίμησαν, οὔτε ἐλάτρευσαν ἄλλον Θεὸν τοσοῦτον, οὔτε αὐτὸν τὸν Δία, ὡς τὸν Ἀπόλλωνα· ἡ λατρεία ὅμως εἶχεν ἀναφορὰν πρὸς τὸν Ἥλιον, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀπόλλωνος. Διὰ τί ἄρα δὲν ἐτίμησαν τὸν φωςῆρα ὑπὸ τὸ ὁμώνυμον ὄνομα τοῦ Τιτᾶνος Ἡλίου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦτο; Φαίνεται ὅτι αἱ εὐφευρέσεις καὶ ἡ ὡραιότης τοῦ Ἀπόλλωνος ἦσαν ἄξια τῆς ἀθανασίας ταύτης, νὰ λατρεύηται ὁ Ἥλιος ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Οἱ ναοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἄπειροι πανταχοῦ, μεγαλοπρεπέςατοι, καὶ πλουσιώτατοι, ὡς καὶ τὰ μαντεῖα, καὶ οἱ ἀγῶνες περὶ ὧν ῥηθήσεται ἐν οἰκείοις τόποις, καὶ ἐν τοῖς ἐπιθέτοις. Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ εἶχον ναοὺς αὐτοῦ ἐν τῇ πρώτῃ ἐνορίᾳ, ἐν τῇ πέμπτῃ ἄλλον, ἐν τῇ ἕκτῃ ἄλλον, ὅπου εἶναι ἤδη οἱ κῆποι τοῦ Πάπα, ἢ ἡ fontana di Trevi καλουμένη. Ἐν τῇ ἐννάτῃ ἄλλον, ὅςτις ἦτον ὁ

(α) Θεοδουτῖν. παρὰ Βοκασ. Ε'. γ'.

ἀρχαιότατος· ἐν τῇ δεκάτῃ ἄλλον, πλουσιώτατον καὶ ὡραιότατον, ὃν ἔκτισεν ὁ Αὔγουςος μὲ πύλας ἐλεφαντίνας, καὶ πολὺ χρυσίον· ἐν αὐτῷ ἦτον καὶ ςοὰ μεγαλοπρεπής. καὶ βιβλιοθήκη· ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ ἄλλον καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τὸν τελευταῖον, ὅςτις μετεσχηματίσθη ὕςερον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Πετρωνίλλας, καὶ τέλος κατεδαφίσθη διὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Πέτρου (α).

Ἑπομένως ἦσαν καὶ πολλοὶ τόποι Ἱεροὶ αὐτοῦ, ὧν ὁ ἐπισημότατος ἦτον ὁ Ἑλικὼν, ὅπου ἐδίδασκε τὰς Μούσας τὴν μουσικήν. Τῶν δὲ τετραπόδων ζώων ἦτον Ἱερὸς αὐτοῦ ὁ Λύκος, ὡς μετ' ὀλίγον ῥηθήσεται. Τῶν δὲ πτηνῶν, ὁ Κύκνος καὶ Τέττιξ, σύμβολα μουσικῆς· ὁ Ἱέραξ, ἐπειδὴ ἔχει δραςήριον καὶ ὀξεῖαν ὅρασιν, ὡς καὶ ὁ λύκος· ὁ Κόραξ καὶ ἡ Κορώνη, ὡς προμαντευτικά· ἐπειδὴ προμηνύουσι τὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ διὰ τῆς φωνῆς· ἐνομίζετο καὶ ὁ κύκνος, καὶ τέττιζ τοιοῦτος· ἔτι δὲ καὶ ὁ Ἀλεκτρυὼν, ἐπειδὴ μηνύει τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἡλίου· καὶ ὁ γρύφος προμαντευτικὸς νομιζόμενος καὶ αὐτός. Ἐθυσίαζον δὲ αὐτῷ ἀρνία, ταύρους μέλανας, πρόβατα, ὄνους, καὶ ἵππους. Τῶν δὲ φυτῶν, ἡ Δάφνη, ἡ Ἐλαία, ἡ Ἄρκευθος, καὶ ἡ Μυρίκη (β).

Ἐπίθετα. Ἀκέσιος, Ἀκρορείτης, Ἀκρείτας, Ἄκτιος, Αἰγύπτιος, Ἀγραῖος, Ἀγυιεὺς, Ἀλεξίκακος, Ἀμαζόνιος, Ἀμυκλαῖος, Ἀρχηγέτης, Ἄργεως, Ἀργῷος, Ἀβαῖος, Ἀκειροκόμης, Ἀκερσεκόμης, Αἰγλήτης. Ἄναξ, Ἀβέλιος, Αἰγινήτης, Ἀλευρόμαντις, Ἀναφαῖος, Ἀςυπαλαῖος, Ἀφήτωρ, Ἀργυρότοξος, Ἀγυμαντις, Ἀκεσίμβροτος, Ἀληθὴς, Ἀγανὸς, Ἀγρευτὴς, Ἀθάνατος, Ἀποτρόπαιος, Ἀοσσητὴρ, Ἀκέςωρ,

---

(α) Ναρδίν. Γ'. α'. Δ'. α'. Ε'. α' β'. ΙΔ'. Ἀλέξ. Δονάτ. Γ'. β'. Ζ'. α'. Ὀνούφρ. Παβίν καὶ Ruf. παρ' αὐτοῖς.

(β) Βόσσ. Θεολ. Β'. ΙΒ'. Ναταλ. Δ'. Γ'. 363. 364. 349. 351. 347. Ὁμηρ. Ἰλ. Δ'. Βιργιλ. Αἰν. Γ'. 119. φουρνουτ. αὐτόθι. φαβωρίν. ἐν ἀρκεύθ.

Ἄμϐροτος, Ἀγλαόμορφος, Ἁϐροχαίτης, Ἄγριος, Ἀγλαότιμος, Ἀρότριος, Ἀγνός. Βοηδρόμιος, Βριθύνοος, Βασιλεὺς, Βελεσσιχαρὴς, Βιοδώτης. Γρυναῖος, Γεργίθιος, Γηθόσυνος, Γλυκύθυμος, Γελόων, Γιγαντολέτης, Γρύνιος, Τυπαιεύς. Δεκατηφόρος, Δελφίνιος, Διονυσοδότης, Δειραδιώτης, Δαφναῖος, Δήλιος, Δίκαιος, Διρκαῖος, Δαφνίτης, Δελφικὸς, Διδυμαῖος, Δαφνηφόρος, Δεινὸς, Δελφὸς, Δαφνογηθὴς, Διογενὴς, Διόπαις, Δρακοντολέτης, Διδυμεύς. Ἐπιϐατήριος, Ἐπικύριος, Ἐμϐάσιος, Ἐπιτρόπιος, Εὐτρησσίτης, Ἐπάκτιος, Ἐρισαθεὺς, Ἐῷος, Ἐκϐάσιος, Ἐπιδήλιος, Ἐρίθιος, Ἕκατος, Ἑκατόμϐαιος, Ἑκατηϐελέτης, Εὔορκος, Εὔσκοπος, Εὐχαίτης, Εὐλύρας, Εὐφόρμιξ, Ἑλικώνιος, Εὐρυφαρέτρας, Εὔλαλος, Εὐρυϐίης, Ἑκατηϐόλος, Ἐλπιδοδότης, Ἐράσμιος, Ἐκηϐόλος, Ἑκάεργος. Ζωςήριος, Ζωογόνος, Ζάθεος, Ζηνόφρων, Ζηλοδοτὴρ, Ζωτεάτης, Ζωτελεςής. Ἥλιος, Ἤϊος, Ἠὺς, Ἤπιος, Ἡδυεπὴς. Ἡδύθρονος, Ἠπιόχειρ. Θεάριος, Θεηγόρος, Θεοξένιος, Θέρμιος, Θυρξεὺς, Θυμϐραῖος, Θοράτης, Θυρεὺς, Θυραῖος, Θόρναξ, Θηροφόνος, Θαλερὸς, Θελξίφρων, Θελγεσίμυθος.

Ἰλλεὺς, Ἰξίος, Ἰσμήνιος, Ἱμερόφωνος, Ἰαφέτης, Ἱμερτὸς, Ἰήϊος, Ἱπποκορυςὴς, Ἰατρός. Καρῖνος, Καρνεῖος, Κερεάτας, Κλάριος, Κόρυνθος, Καρνεὺς, Κιλλαῖος, Κομαῖος, Κατάων, Κιῤῥαῖος, Κύννος, Κῷος, Κύνθιος, Κυπεὺς, Κοῖτος, Κερασφόρος, Κουροτρόφος, Κλυτότοξος, Κοσμοπλόκος, Κρατερόφρων, Καρπογένεθλος. Λατῷος, Λυκαῖος, Λύκιος, Λεσχενόριος, Λιϐυςῖνος, Λαρισσαῖος, Λιθήσιος, Λαθραῖος, Λευκάδιος, Λοξίας, Λυκηγενὴς, Λητοΐδης, Λαοσσόος, Λυρόκτυπος, Λυροεργὸς, Λυκοκτόνος, Λιγύμυθος, Λιγύφωνος, Λητογενὴς. Λαρὸς, Λυρογηθεὺς, Λαμπετόων. Λυκωρεὺς, Μαλεάτης. Μοιραγέτης, Μουσαγέτης, Μυοκτόνος, Μαρμαρῖνος, Μαντιπόλος, Μαντήϊος, Μ[illegible]οσστὸς, Μηλονομὰς, Μυςοπόλος, Μεταγείτνιος, Μαντ[illegible] Μεγαλήτωρ, Μυριόμορφος, Μεμφίτης. Νόμιος, [illegible]ης, Νευρολάλος, Νεϐροχαρὴς, Νοερὸς, Νηπει-

θεὺς, Νηφαλέων. Ξυνοδοτὴρ, Ξυνοχαρὴς, Ξυνὸς, Ξυνόφρων. Ὀγκαῖος, Ὀγκαιάτης, Οἰτόσυρος, Ὄλβιος, Ὀλβιουργὸς, Ὀλύμπιος, Ὀρεσιφοίτης. Παιὼν, Παρνόπιος, Παῤῥάσιος, Πατρῷος, Πλατανιστιος, Πόλιος, Προόψιος, Προςατήριος, Πτῷος, Πυθαεὺς, Πύθιος, Παιὰν, Παλατῖνος, Παππάριος, Παγασαῖος, Παταρεὺς, Πυθοκτόνος, Παγασίτης, Πανόψιος, Πολισσοῦχος, Παιήων, Πολύχρυσος, Πολύλλιτος, Πρηὺς, Πανδερκὴς, Παναπήμων, Πλουτοδότηρ. Ῥηξήνωρ, Ῥηξικέλευθος, Ῥοδόχρους, Ῥυσίπονος, Σελασφόρος, Σιτάλκας, Σμινθεὺς, Σπόδιος, Σμίνθιος, Σκιάλλιος, Σελινούντιος, Σωσιανὸς, Σαλγανεὺς, Στοβαῖος, Σεμνὸς, Σιγαλόεις, Σοφὸς, Σελαηγενέτης, Σωτὴρ, Σπέρμιος.

Τελμίσσιος, Τενεάτης, Τιλφούσσιος, Τριόπιος, Τεγύραιος, Τέμβριος, Τιτᾶν, Τυρβηνὸς, Τελχίνιας, Τεμενίτης, Τράγιος, Τοξοφόρος, Τριποδιλάλος, Τερψίχορος, Τελέςωρ, Τιμήεις, Τελειότατος, Τυρίνθιος, Τιτυοκτόνος, Τοξοβέλεμνος, Τοξότης. Ὑλάτης, Ὑπεριονίδης, Ὕσιος, Ὕπατος, Ὑμναγόρης, Ὑψαύχην, Ὑετόεις. Φοῖβος, Φοιβάζων, Φιλοςέφανος, Φρενογηθεὶς, Φωσφόρος, Φαεσίμβροτος. Φάνης, Φυλλεὺς, Φιλήσιος, Φύξιος. Χρυσοχαίτης, Χρυσότοξος, Χρυσήτωρ, Χρησμαγόρης, Χρύσεος, Χρυσόχροος, Χρυσοβέλεμνος, Χρυσολύρης, Χρυσοκόμης, Χαροποιός. Ψάλτης, Ψαλμοχαρὴς, Ψευσίςυξ, Ψυχοδοτήρ. Ὤκυπος, Ὠκυεπὴς, Ὠκύσκοπος, Ὡρεσιδώτης, Ὧρος.

Συνώνυμα δὲ ἔχει ταῦτα. Φοῖβος, Ἀγυιεὺς, Ἕκατος, Λοξίας, Παιὼν, Βινδρόμιος, Σμινθεύς.

Ἀκέσιον μὲν ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ἠλεῖοι ἔχοντες ναὸν αὐτοῦ καὶ ἄγαλμα εἰς τὴν ἀγορὰν, ὡς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀλεξίκακον, οἷον, θεραπευτὴν καὶ ἀποτρόπαιον τῶν κακῶν· ἐπειδὴ ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἐκ τῆς νόσου. Ἀκρείταν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔχοντες βωμὸν αὐτοῦ. Ἀκρίτας ὠνομάζετο καὶ τὸ ἀκρωτήριον τῆς Μεσσηνίας, καὶ ἴσως ἔκ τινος τοιούτου ὠνομάσθη· ἐπειδὴ ὠνομάζετο Ἀκρορείτης καὶ εἰς

τὴν Σικυῶνα ἀπό τινος ἀκρωρείας, ὅπου εἶχον ναὸν (α).

Ἄκτιος δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀκτίου ἀκρωτηρίου τῆς Ἀκαρνανίας, ὅπου ἔκτισαν ναὸν πρῶτον οἱ Ἀργοναῦται, τὸν ὁποῖον ἀνεκαίνισεν ὕςερον ὁ Αὔγουςος, νικήσας ἐκεῖ τὸν Ἀντώνιον· ἐκόμισε καὶ τὴν ἑορτὴν εἰς τὴν Ῥώμην, Ἄκτια καλουμένην. Αἰγύπτιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ἐπιδαύριοι, ἔχοντες καὶ ναὸν αὐτοῦ κτίσμα Ἀντωνίνου τοῦ Ῥωμαίου τοῦ οἰκοδομήσαντος καὶ ἄλλα Ἱερὰ ἐκεῖ (β). Ἀγραῖον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Ἀλκάθους εἰς τὰ Μέγαρα, ὁ ὀνομάσας καὶ τὴν Ἄρτεμιν Ἀγροτέραν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Ἀπόλλων ὠνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ ἀγρεύσας ἀπέκτεινε τὸν Πύθωνα.

Ἀγυιεὺς δὲ καὶ Ἀγυιάτης ἀπὸ τῆς ἀγυιᾶς, τῆς πλατείας, ἐπειδὴ ἐνομίζετο προςάτης τῶν ἀγυιῶν· ἢ διότι ἐτίμων αὐτὸν εἰς τοιαῦτα μέρη, ςήνοντες πρὸ τῶν πυλῶν τῶν οἴκων ἐν τῇ αὐλῇ ὀβελίσκους Ἱεροὺς αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἴσως, ἐπειδὴ φωτίζει τὰς ἀγυιὰς, ὅταν ἀνατέλλῃ· ὅθεν καὶ τὸ,

„Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

Διὰ τοῦτο ὠνομάζοντο Ἀγυιεῖς οἱ πρὸ τῶν θυρῶν βωμοὶ, καὶ Ἀγυιάτιδες αἱ ἐκεῖ γενόμεναι λατρεῖαι. Ἐλάτρευον τοίνυν αὐτὸν οἱ Ἀχαρνεῖς τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Τεγεάται, ὅπου εἶχον τέσσαρα ἀγάλματα αὐτοῦ, ἑκάςη φυλὴ ἕν· ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν διὰ τὴν ἑξῆς αἰτίαν. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις περιερχόμενοι πανταχοῦ, ἐτιμώρουν ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἐδέχοντο τὴν Λητὼ, ὅτε ἐδίωκεν αὐτὴν ἡ Ἥρα. Ἦλθον ἄρα καὶ εἰς τὴν Τεγέαν; ὅπου ὁ Σκέφρος υἱὸς τοῦ Τεγεάτου ὡμίλει μυσικῶς μὲ τὸν Ἀπόλλωνα·

(α) Παυσάν. Ἠλιακ. Ὑςέρ. ΚΔ'. 5. Λακωνικ. ΙΒ'. 7. Μεσσηνιακ. ΛΔ'. 7. Στέφαν. ἐν Ἀκρωρ.

(β) Γυράλδ. Σύντ. Ζ'. 293. Παυσαν. Ἀρκαδικ. Η'. 6. Στέφαν. ἐν Ἀκτ. Κορινθ. ΚΖ'. 7. Ἀττικ. ΜΑ'. 4.

ὁ δ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Λειμὼν, νομίσας, ὅτι κατηγορεῖ αὐτὸν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ἐφόνευσεν αὐτόν· ἐφόνευσεν ὅμως καὶ ἡ Ἄρτεμις εὐθὺς τὸν Λειμῶνα. Καὶ ὁ μὲν Τεγεάτης ἐτίμησεν εὐθὺς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν· συνέβη δὲ ὕςερον ἀφορία, καὶ τὸ μαντεῖον εἶπε, νὰ θρηνῶσι τὸν Σκέφρον ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος (α). Ὅθεν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ ἐτίμων καὶ αὐτὸν, καὶ μάλιςα ἡ Ἱέρεια τῆς Ἀρτέμιδος ἐδίωκέ τινα ἄνθρωπον, ὡς ἐδίωκεν ἡ Ἄρτεμις τὸν Λειμῶνα δηλονότι.

Ἀμαζόνιος δὲ ὠνομάζετο ἐν τῇ Πυῤῥίχῳ πόλει τῆς Λακωνίας, ὅπου ὠνομάζετο καὶ ἡ Ἄρτεμις Ἀςρατεία, διὰ τὴν ἐκεῖ ῥηθεῖσαν αἰτίαν. Τὰ δὲ ἀγάλματα αὐτῶν ἀφιέρωσαν αἱ Ἀμαζόνες ἐκεῖ, ἅπερ ἦσαν ξόανα ἀρχαιότατα· ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα (β).

Ἀλεὺς δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Κρότωνα τῆς Ἰταλίας, ὅπου ἔκτισεν ὁ Φιλοκτήτης ναὸν, ἀφιέρωσε καὶ τὰ τόξα καὶ βέλη τοῦ Ἡρακλέους ἐκεῖ. Ὠνόμασε δ' αὐτὸν οὕτως ἀπὸ τοῦ ἀλεύω, ἐπειδὴ ἀπέφυγε τοὺς τοσούτους κινδύνους.

Ἀμυκλαῖος δὲ, ἀπὸ τῶν Ἀμυκλῶν πόλεως τῆς Λακεδαιμονίας, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ ἐπισημότατον, καὶ ἄγαλμα πολυτελέςατον, καὶ τιμὰς καὶ πανηγύρεις περιφανεςάτας· ἐπειδὴ ἡ πόλις αὕτη ἦτον Ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, εἴκοσι ςάδια ἀπέχουσα τῆς Λακεδαίμονος. Τὸ μὲν ἄγαλμα ἦτον τριάκοντα πηχῶν τὸ ὕψος, καὶ κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον ἀτέχνως καὶ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένον· ὅθεν θέλοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, νὰ περιχρυσώσωσιν αὐτὸ, δὲν εὕρισκον ἱκανὸν εἰς τὴν χρύσωσιν ὅλον τὸ ἐν τῇ Ἑλλάδι σωζόμενον χρυσίον, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Κροίσου κατὰ τὸν χρησμόν. Τοιοῦτον οὖν ὂν τὸ ἄγαλμα, ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου πολυτελεςάτου, καὶ μεγαλοπρεπε-

---

(α) Παυσαν. Λακωνικ. Κε'. 2.

ςάτου, ἔργου τοῦ Μάγνητος Βαθυκλέους, ὅςτις ἐχάραξεν ἐν αὐτῷ τοὺς πλείςους ἄθλους τῶν Ἡρώων, καὶ ἄλλα πολλά.

Οἱ τέσσαρες ςῦλοι τοῦ θρόνου ἦσαν δύω Χάριτες καὶ δύω Ὧραι· ἀριςερόθεν δὲ ἵςαντο ἡ Ἔχιδνα καὶ ὁ Τυφὼς, καὶ δεξιόθεν οἱ Τρίτωνες. Ταῦτα δὲ γράφων ὁ Παυσανίας, λέγει (α)· τὰ δὲ ἐπειργασμένα καθ᾽ ἕκαςον ἐπ᾽ ἀκριβὲς διελθεῖν, ὄχλον τοῖς ἐπιλεξομένοις παρέξειν ἔμμελεν· ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, (ἐπεὶ μηδὲ ἄγνωςα τὰ πολλὰ ἦν) ὁ Ποσειδῶν καὶ Ζεὺς φέρουσι τὴν Ταϋγέτην καὶ Ἀλκυόνην τὰς θυγατέρας τοῦ Ἄτλαντος· ἐπείργαςαι δὲ καὶ Ἄτλας, καὶ ἡ μονομαχία τοῦ Ἡρακλέους καὶ Κύκνου, καὶ Κενταυρομαχία, καὶ ὁ Θησεὺς φέρων δεδεμένον τὸν Μινώταυρον, ὁ χορὸς τῶν Φαιάκων, καὶ ὁ Δημοδόκος ᾄδων, τὸ ἔργον τοῦ Περσέως εἰς τὴν Γοργόνα, ἡ μάχη τοῦ Ἡρακλέους πρὸς τὸν Θούριον Γίγαντα, τοῦ Τυνδάρεω πρὸς τὸν Εὔρυτον, ἡ ἁρπαγὴ τῶν Λευκίππου θυγατέρων, ὁ Ἑρμῆς ἀναβιβάζων τὸν Διόνυσον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Ἡρακλέα· ὁ Πηλεὺς παραδίδων τὸν Ἀχιλλέα πρὸς τὸν Χείρωνα, ὁ Κέφαλος ἁρπαζόμενος ὑπὸ τῆς Ἠοῦς, οἱ θεοὶ κομίζοντες δῶρα εἰς τὸν γάμον τῆς Ἁρμονίας, Ἀχιλλέως μονομαχία πρὸς τὸν Μέμνονα, ὁ Ἡρακλῆς φονεύων τὸν Διομήδην τὸν Θρᾴκα, καὶ τὸν Νέσσον ἐν τῷ ποταμῷ, ὁ Ἑρμῆς κομίζων τὰς θεὰς πρὸς τὸν Πάριν, ὁ Ἄδραςος καὶ Τυδεὺς καταπαύοντες τὴν μάχην τοῦ Ἀμφιαράου καὶ Λυκούργου, ἡ Ἥρα βλέπουσα πρὸς τὴν Ἰὼ εἰς βοῦν μεταμεμορφωμένην οὖσαν, καὶ ὁ Ἥφαιςος διώκων τὴν Ἀθηνᾶν.

Μετὰ δὲ ταῦτα λέγει τοὺς ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τάξιν, τὸν Ἀναξίαν καὶ Μνασινοῦντα

(α) Λακωνικ. Ιη΄. Ιθ΄. Ἀθήν. ς΄. Γυράλδ. Συντ. Ζ΄. 241. Εὐςάθ. Ἰλ. Β΄. 584. Lutat. ἐν Στάτ. Θήβ. Δ΄. 223. Πολύβ. Ε΄. δ΄.

τὸ Ἱερὸν αὐτοῦ ξόανον ἀρχαιότατον οἱ Ἀργοναῦται. Ἐν τούτῳ τῷ Ἱερῷ, ὅπερ ἦτον παραθαλάσσιον, ἰάτρευε πολλὰς ἀσθενείας, ὡς ἐνόμιζον οἱ Μεσσήνιοι (α).

Ἀβαῖος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὰς Ἄβας πόλιν τῆς Φωκίδος, ὅπου εἶχον ναὸν καὶ μαντεῖον ἀρχαιότατον καὶ ἐπίσημον, ὅπερ κατέκαυσεν ἡ ϛρατιὰ τοῦ Ξέρξου, καὶ ἔμειναν μόνον ἐρείπιά τινα ἡμίκαυϛα. Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες, ὅσοι ἀντεϛάθησαν πρὸς τὸν βάρβαρον, ἀφῆκαν ἀδιόρθωτα τὰ ὑπ' ἐκείνου καυθέντα Ἱερὰ, διὰ τὸ ἄσπονδον μῖσος· ὅθεν ἔμειναν καὶ ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ, καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ τοιαῦτα ἡμίκαυϛα Ἱερὰ, ὡς καὶ τῆς Ἥρας, καὶ τῆς Δήμητρος εἰς τὸν Φαληρέα. Ἐν δὲ τῷ Φωκικῷ πολέμῳ, νικηθέντες οἱ Φωκεῖς εἰς τὴν μάχην, καὶ ἀπελπισθέντες, κατέφυγον ἱκέται εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦτο· ἀλλ' οἱ Θηβαῖοι ἔκαυσαν καὶ τοὺς ἱκέτας καὶ τὰ λείψανα τοῦ Ἱεροῦ. Ὁ Ἀδριανὸς ὅμως ἔκτισεν ἄλλο μικρότερον πλησίον τοῦ παλαιοῦ, ὅπου ἐσώζοντο καὶ τὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἀρτέμιδος, καὶ τῆς Λητοῦς. Ἀφῆκαν δὲ καὶ αὐτονόμους οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Ἀβαίους, διὰ τὴν πρὸς τὴν ἀρχαιότητα τοῦ Ἱεροῦ εὐλάβειαν· ἐπειδὴ ἡ πόλις αὕτη ἦτον ὅλη Ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος (β).

Ἀκερσεκόμης δὲ καὶ Ἀκειροκόμης ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ κείρω καὶ κόμη, καὶ τοῦ ϛερητικοῦ α'· ἐπειδὴ ἦτον ἀκούρευτος ἡ κόμη αὐτοῦ· κόμην δὲ ἐννοοῦσι τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Καὶ οὕτως ἐκ μεταφορᾶς, ἄλυπος· οἷον ἀείποτε λαμπρὸς καὶ χαροποιὸς φαινόμενος ὁ ἥλιος, ὠνομάσθη ἀκειροκόμης· τὸ γὰρ κούρευμα τῆς κόμης ἦτον σημεῖον λύπης εἰς μίαν περίϛασιν. Κατ' ἄλλην δὲ, ἐκούρευον τὴν κόμην τῶν παίδων, ὅτε ἀνέβαινον εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν ἐφήβων· ἐπειδὴ δὲ ἐνομίζετο ὁ ἥλιος καὶ νέος, ὠνομάσθη οὕτως· ὅτι

(α) Παυσαν. Μεσσηνιακ. Λδ'. 4.
(β) Γυράλδ. Ζ'. 243. Ἡρόδοτ. Οὐραν. Παυσαν, φωκικ. Λι'. 2.

δηλαδὴ δὲν ἦλθεν ἔτι εἰς ἡλικίαν, νὰ κουρεύσῃ τὴν κόμην (α).

Ἀναφαῖος δὲ καὶ Αἰγλήτης ὠνομάζετο εἰς τὴν νῆσον Ἀνάφην, ἔνθα εἶχον ναὸν αὐτοῦ ἐπίσημον. Ἄδηλον εἶναι ὅμως, ἂν ἡ Ἀνάφη ὠνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς ἀπὸ τῆς Ἀνάφης· ἐπειδὴ κατά τινας, ὠνομάσθη Ἀναφαῖος, ἀναφαίνων τὰ πάντα· ἢ διὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἐνομίσθη ἱερὰ αὐτοῦ ἡ νῆσος. Κατ' ἄλλους δὲ, οἱ Ἀργοναῦται ζητοῦντες λιμένα, εἶδον τὴν νῆσον ταύτην, ἀφ' οὗ ἔλαμψεν ὁ ἥλιος, ἥτις ὠνομάζετο πρότερον Βαιή· ὅθεν ἔκτισαν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τέμενος εἰς τόπον σκιερὸν, ὀνομάσαντες αὐτὸν Αἰγλήτην, ἀπὸ τῆς αἴγλης τῆς λάμψεως· ἔπειτα δὲ θυσιάσαντες, εὐωχοῦντο εὐφρανόμενοι, ἐπειδὴ ἐσώθησαν ἐ. τῆς τρικυμίας. Ἡ δὲ Μήδεια καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐτῇ γυναῖκες, ἔσκωπτον τοὺς Ἥρωας κατὰ μέθην· ἀντέσκωπτον δὲ καὶ ἐκεῖνοι· ὅθεν ὕστερον οἱ Ἀναφαῖοι ἑώρταζον οὕτως ἀντιλοιδορούμενοι τὴν ἑορτὴν ταύτην κατ' ἔτος. Ἔκτοτε τοίνυν ὠνομάσθη Ἀνάφη ἡ νῆσος, ἐπειδὴ ἐφάνη, μὴ οὖσα πρότερον, εἰς σωτηρίαν τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἀλλὰ πῶς ὠνομάζετο Βαιὴ πρότερον, μὴ οὖσα, καὶ Μεμβλίαρος ἀπό τινος Μεμβλιάρου ὀπαδοῦ τοῦ Κάδμου τοῦ μείναντος ἐκεῖ, κατ' ἄλλους (β);

Ἄναξ δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἄκος κατά τινας, τὴν θεραπείαν καὶ βοήθειαν. Περὶ μὲν τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀνόματος τούτου εἴρηται ἐν τῷ περὶ Ἀνάκων, ὁ δὲ Ὅμηρος, ἀναφέρει αὐτὸ εἰς τρεῖς ἐννοίας· εἰς θεούς. Κρονίωνα Ἄνακτα, Ἀπόλλωνα, Ποσειδῶνα, Ἑρμῆν, κ. τ. λ· εἰς βασιλεῖς· ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, καὶ Ἀχιλλεὺς, Νέςωρ, καὶ λοιποί· εἰς δεσπότας· οἷ-

(α) φουρνοῦτ. Λβ'.

(β) φουρνοῦτ. αὐτόθ. Ἀπολλών. Δ'. 1710. καὶ Σχολ. Στέφαν. ν Ἀνάφ. καὶ Σχολ. Κόνων. ΜΘ'. φίλων. περὶ ἀφθαρσ. κόσμ. 743. Στράβ. I. 484.

τὸ Ἱερὸν αὐτοῦ ξόανον ἀρχαιότατον οἱ Ἀργοναῦται. Ἐν τούτῳ τῷ Ἱερῷ, ὅπερ ἦτον παραθαλάσσιον, ἰάτρευε πολλὰς ἀσθενείας, ὡς ἐνόμιζον οἱ Μεσσήνιοι (α).

Ἀβαῖος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὰς Ἄβας πόλιν τῆς Φωκίδος, ὅπου εἶχον ναὸν καὶ μαντεῖον ἀρχαιότατον καὶ ἐπίσημον, ὅπερ κατέκαυσεν ἡ ςρατιὰ τοῦ Ξέρξου, καὶ ἔμειναν μόνον ἐρείπιά τινα ἡμίκαυςα. Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες, ὅσοι ἀντεςάθησαν πρὸς τὸν βάρβαρον, ἀφῆκαν ἀδιόρθωτα τὰ ὑπ' ἐκείνου καυθέντα Ἱερὰ, διὰ τὸ ἄσπονδον μῖσος· ὅθεν ἔμειναν καὶ ἐν τῇ Ἁλιαρτίᾳ, καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ τοιαῦτα ἡμίκαυςα Ἱερὰ, ὡς καὶ τῆς Ἥρας, καὶ τῆς Δήμητρος εἰς τὸν Φαληρέα. Ἐν δὲ τῷ Φωκικῷ πολέμῳ, νικηθέντες οἱ Φωκεῖς εἰς τὴν μάχην, καὶ ἀπελπισθέντες, κατέφυγον ἱκέται εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦτο· ἀλλ' οἱ Θηβαῖοι ἔκαυσαν καὶ τοὺς ἱκέτας καὶ τὰ λείψανα τοῦ Ἱεροῦ. Ὁ Ἀδριανὸς ὅμως ἔκτισεν ἄλλο μικρότερον πλησίον τοῦ παλαιοῦ, ὅπου ἐσώζοντο καὶ τὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἀρτέμιδος, καὶ τῆς Λητοῦς. Ἀφῆκαν δὲ καὶ αὐτονόμους οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Ἀβαίους, διὰ τὴν πρὸς τὴν ἀρχαιότητα τοῦ Ἱεροῦ εὐλάβειαν· ἐπειδὴ ἡ πόλις αὕτη ἦτον ὅλη Ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος (β).

Ἀκερσεκόμης δὲ καὶ Ἀκειροκόμης ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ κείρω καὶ κόμη, καὶ τοῦ ςερητικοῦ α· ἐπειδὴ ἦτον ἀκούρευτος ἡ κόμη αὐτοῦ· κόμην δὲ ἐννοοῦσι τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Καὶ οὕτως ἐκ μεταφορᾶς, ἄλυπος· οἷον ἀείποτε λαμπρὸς καὶ χαροποιὸς φαινόμενος ὁ ἥλιος, ὠνομάσθη ἀκειροκόμης· τὸ γὰρ κούρευμα τῆς κόμης ἦτον σημεῖον λύπης εἰς μίαν περίςασιν. Κατ' ἄλλην δὲ, ἐκούρευον τὴν κόμην τῶν παίδων, ὅτε ἀνέβαινον εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν ἐφήβων· ἐπειδὴ δὲ ἐνομίζετο ὁ ἥλιος καὶ νέος, ὠνομάσθη οὕτως· ὅτι

(α) Παυσαν. Μεσσηνιακ. Λδ'. 4.
(β) Γυράλδ. Ζ'. 243. Ἡρόδοτ. Οὐραν. Παυσαν. φωκικ. Λϛ'. 2.

δηλαδὴ δὲν ἦλθεν ἔτι εἰς ἡλικίαν, νὰ κουρεύσῃ τὴν κόμην (α).

Ἀναφαῖος δὲ καὶ Αἰγλήτης ὠνομάζετο εἰς τὴν νῆσον Ἀνάφην, ἔνθα εἶχον ναὸν αὐτοῦ ἐπίσημον. Ἄδηλον εἶναι ὅμως, ἂν ἡ Ἀνάφη ὠνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς ἀπὸ τῆς Ἀνάφης· ἐπειδὴ κατά τινας, ὠνομάσθη Ἀναφαῖος, ἀναφαίνων τὰ πάντα· ἢ διὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἐνομίσθη Ἱερὰ αὐτοῦ ἡ νῆσος. Κατ' ἄλλους δὲ, οἱ Ἀργοναῦται ζητοῦντες λιμένα, εἶδον τὴν νῆσον αὐτὴν, ἀφ' οὗ ἔλαμψεν ὁ ἥλιος, ἥτις ὠνομάζετο πρότερον Βαιή· ὅθεν ἔκτισαν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τέμενος εἰς τόπον σκιερὸν, ὀνομάσαντες αὐτὸν Αἰγλήτην, ἀπὸ τῆς αἴγλης τῆς λάμψεως· ἔπειτα δὲ θυσιάσαντες, εὐωχοῦντο εὐφρανόμενοι, ἐπειδὴ ἐσώθησαν ἐκ τῆς τρικυμίας. Ἡ δὲ Μήδεια καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐτῇ γυναῖκες, ἔσκωπτον τοὺς Ἥρωας κατὰ μέθην· ἀντέσκωπτον δὲ καὶ ἐκεῖνοι· ὅθεν ὕστερον οἱ Ἀναφαῖοι ἑώρταζον οὕτως ἀντιλοιδορούμενοι τὴν ἑορτὴν ταύτην κατ' ἔτος. Ἔκτοτε τοίνυν ὠνομάσθη Ἀνάφη ἡ νῆσος, ἐπειδὴ ἐφάνη, μὴ οὖσα πρότερον, εἰς σωτηρίαν τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἀλλὰ πῶς ὠνομάζετο Βαιὴ πρότερον, μὴ οὖσα, καὶ Μεμβλίαρος ἀπό τινος Μεμβλιάρου ὀπαδοῦ τοῦ Κάδμου τοῦ μείναντος ἐκεῖ, κατ' ἄλλους (β).

Ἄναξ δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἄκος κατά τινας, τὴν θεραπείαν καὶ βοήθειαν. Περὶ μὲν τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀνόματος τούτου εἴρηται ἐν τῷ περὶ Ἀνάκων. ὁ δὲ Ὅμηρος, ἀναφέρει αὐτὸ εἰς τρεῖς ἐννοίας· εἰς θεούς. Κρονίωνα Ἄνακτα, Ἀπόλλωνα, Ποσειδῶνα, Ἑρμῆν, κ. τ. λ· εἰς βασιλεῖς· ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, καὶ Ἀχιλλεὺς, Νέστωρ, καὶ λοιποί· εἰς δεσπότας· οἴ-

(α) Φουρνοῦτ. Λβ'.

(β) Φουρνοῦτ. αὐτόθ. Ἀπολλών. Δ'. 1710. καὶ Σχολ. Στέφαν. ν Ἀνάφ. καὶ Σχολ. Κόνων. Μθ'. Φίλων. περὶ ἀφθαρσ. κόσμ. 743. Στράβ. Ι. 484.

κοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο· καὶ, ἔνθα, οὔτε ἄναξ ἐπιδευὴς, οὔτε ποιμήν. Ἄνακτα ἔλεγεν ἄρα καὶ τὸν οἰκοδεσπότην· ἐπειδὴ οἶκος ἐςὶ μικρὰ πόλις, καὶ πόλις μέγας οἶκος· ὅθεν καὶ χειρῶναξ, οἰκῶναξ, Ἱππῶναξ, Πλειςῶναξ, οἱ δεσπόται καὶ ἐπιμεληταὶ τῶν πραγμάτων τούτων (α).

Ἀβέλιον δὲ ὠνόμαζον οἱ Κρῆτες τὸν ἥλιον, καὶ νομίζουσί τινες, ὅτι τὸ Ἀπόλλων ἐφθάρη, καὶ ἐξέπεσεν εἰς τὸ Ἀβέλιον, καὶ οὐχὶ τὸ Ἀππόλλων ἀπὸ τοῦ Ἀβέλιον, ὡς εἴρηται. Ἐλάτρευον δὲ καὶ οἱ Γαλάται τινα Θεὸν Ἀβέλιον καλούμενον. Ἀρκιτενὴς δὲ ἀπὸ τοῦ ἄρκος, τὴν βοήθειαν, ὠνομάζετο αὐτός τε καὶ ἡ Ἄρτεμις, ὅτε ἐζωγραφίζοντο τείνοντες τὰ τόξα· ὅ ἐςι, τὰς ἀκτῖνας, εἰς κάθαρσιν τοῦ ἀέρος, καὶ τῆς νόσου ἀποτροπήν. Ἀλευρόμαντις δὲ, ἀπὸ τοῦ ἀλεύρου, ἐπειδὴ εἶχον καὶ Ἀλευρομαντείαν, ὡς καὶ τὴν Τεφρομαντείαν· ὁ δὲ Ἀπόλλων ἦτον μάντις. Ἀφήτωρ δὲ, ἀπὸ τοῦ ἀφίημι· ἐπειδὴ ἔπεμπε τοὺς χρησμοὺς, καὶ τὰς ἀκτῖνας. Ἀςυπαλαῖος δὲ, ἀπὸ τῆς νήσου Ἀςυπαλαίας, ἔνθα εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ (β).

Βοηδρόμιος δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἔχοντες οἱ Ἀθηναῖοι πόλεμον μὲ τὸν Εὔμολπον, ἔλαβον χρησμοὺς, νὰ ὁρμήσωσι βοῇ καὶ δρόμῳ πρὸς τοὺς ἐχθρούς· καὶ ἐπειδὴ εὐδοκίμησεν ἡ συμβουλὴ, ὠνόμασαν αὐτὸν οὕτω. Κατ' ἄλλους δὲ, ἦλθεν εἰς συμμαχίαν καὶ βοήθειαν αὐτῶν ὁ Ἴων. καὶ οὕτως ἐνίκησαν· τὰς δὲ συμμαχίας καὶ βοηθείας ὠνόμαζον τότε βοηδρομίας. Ἑώρταζον τοίνυν καὶ ἑορτὴν τὰ Βοηδρόμια λεγόμενα, ὠνόμασαν καὶ τὸν μῆνα Βοηδρομιῶνα ἀπὸ τῆς ἑορτῆς.

(α) Ἰλ. Α'. 502. 519. 36. 75. 7. 172. 442. 506. Β'. 284. 360. 402. Ὀδυσ. Α'. 397. Δ. 87. Ξ. 93. 67.

(β) Ἡσύχ. ἐν Ἀβελ. Στοοὐβ. Ἀρχ. Α'. 116. Γυράλδ. Συντ. Ζ'. 250. 249. Μακρόβ. Κρον. ς'. ε'. Βόσσ. Θεολ. Θ'. Ιή. φαβωρῖν. ἐν ἀλευρομαντ.

ὠνόμαζον δ' αὐτὸν καὶ οἱ Θηβαῖοι οὕτως ἔχοντες ναόν (α).

Γρύνιος δὲ εἰς τὴν Κυρήνην ἀπὸ τῆς πόλεως Γρυνίου, ὅπου εἶχον ναὸν ἐκ λίθων λευκῶν, καὶ μαντεῖον ἐπίσημον. Γρυναῖος δὲ, ἀπὸ τοῦ Γρυναίου ἄλσους πλησίον τῶν Κλαζομενῶν, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ καὶ μαντεῖον· τὸ δὲ δάσος ὠνομάσθη ἀπό τινος Ἀμαζονίδος Γρύνης καλουμένης, τὴν ὁποίαν ἐξηπάτησεν ὁ Ἀπόλλων ἐκεῖ. Κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ τῆς ῥηθείσης πόλεως ὠνομάζετο Γρύνιος καὶ Γρυναῖος. Γεργίθιος δὲ, ἀπὸ τῆς Γέργιθος πόλεως τῆς Τρῳάδος. Γυπαιέα δὲ ὠνόμασεν αὐτόν τις ποιμὴν Ἐφέσιος, κτίσας βωμὸν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Λυσσοῦ ὄρους τῆς Ἐφεσίας, ἐπειδὴ ἔσωσαν αὐτὸν οἱ Γύπες παραδόξως ἔκ τινος κινδύνου, συνεργείᾳ αὐτοῦ (β).

Δεκατηφόρον δὲ εἰς τὰ Μέγαρα· ἴσως, ἐπειδὴ ἀφιέρωναν εἰς αὐτὸν τὸ δέκατον τῶν λαφύρων. Δελφίνιος δὲ καὶ Δελφικὸς, ἐπειδὴ ἐφόνευσε τὸν δράκοντα εἰς τοὺς Δελφοὺς Δελφῖνα ὀνομαζόμενον, ὅςτις ἐβίαζε τὴν Λητώ· ἢ ἐπειδὴ, ὅτε ὁ Κaςάλιος ἔφερεν ἀποικίαν ἐκ τῆς Κρήτης, ὁμοιωθεὶς εἰς σχῆμα Δελφῖνος ὁ Ἀπόλλων, ὡδήγει αὐτὸν, προπορευόμενος μέχρι τοῦ Κρισσαίου κόλπου· ὅθεν ὠνομάσθησαν καὶ οἱ Δελφοί. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἀπὸ τοῦ Δελφοῦ ὠνομάσθη ἡ πόλις, καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως ὁ Ἀπόλλων, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ (γ).

Εἶχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ναὸν τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος, τὸν ὁποῖον ἔκτιζον, ὅτε ἦλθεν ὁ Θησεὺς ἀγνώριςος εἰς τὰς Ἀθήνας. Καὶ ἐπειδὴ ἦτον νέος ἔτι, ἔχων

(α) Καλλίμμαχ. εἰς Ἀπόλλων. 69. σχολ. καὶ Σπαγχ. αὐτόθ. Σουίδ. ἐν Βοηδρομ. Παυσαν. Βοιωτικ. ΙΖ΄. 1.

(β) Στέφαν. ἐν Γρυν. Σέρβ. Αἰν. Δ΄. 345. Στέφαν. ἐν Γεργ. καὶ Φλέγ. παρ' αὐτ. Κόνων Λε΄.

(γ) Λυκόφρ. 208. καὶ Τζέτζ. καὶ Ἡλιόδωρ. αὐτόθι. Ὅμηρ. ἐν Ὕμν. εἰς Ἀπόλλων. 400.

καὶ τὴν κόμην εὐπρεπέστατα πεπλεγμένην, καὶ χιτῶνα ποδήρη, ἐφαίνετο ὡς παρθένος εὐειδεστάτη· ὅθεν ἠρώτησαν αὐτὸν χλευαστικῶς οἱ κτίζοντες τὸν ὄροφον τοῦ ναοῦ· πῶς περιφέρεσαι μόνη, ἐν ᾧ ἔχῃς ἡλικίαν γάμου; Ἐκεῖνος δὲ μηδὲν ἄλλο εἰπὼν, ἀπέλυσε τοὺς βοῦς ἐκ τῆς ἁμάξης αὐτοῦ πρὸς τὸν ναὸν, καὶ ἐσήκωσαν ὑψηλότερον τὸν ὄροφον. Τοῦτον οὖν τὸν ναὸν ἔκτισεν ὁ Αἰγεὺς ὁ πατὴρ τοῦ Θησέως, καὶ ἐκεῖ ἦτον τὸ ἐν Δελφινίῳ λεγόμενον κριτήριον, ὅπου ἐκρίθη καὶ ὁ Θησεὺς διὰ τὸν θάνατον τῶν Παλλαντίδων (α).

Διονυσοδότην δὲ οἱ Φλυεῖς καὶ Μυῤῥινούσιοι τῆς Ἀττικῆς, καὶ Δειραδιώτην οἱ Ἀργεῖοι, ἐπειδὴ εἶχον ναὸν αὐτοῦ εἰς ἄκραν τινὰ τῆς ἀκροπόλεως Δειράδα καλουμένην. Τοῦτον τὸν ναὸν ἔκτισεν ὁ Τελέσιλλας ὁ Πυθαεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐλθὼν πρῶτος ἐκ τῶν Δελφῶν εἰς τὸ Ἄργος. Ἦτον καὶ μαντεῖον ἐκεῖ, καὶ ἡ πρόμαντις προεφήτευε κατὰ μῆνα οὕτως. Ἐθυσίαζε τὸ ἑσπέρας ἀρνίον, ἐγεύετο τὸ αἷμα, καὶ οὕτως ἔνθεος γενομένη, ἔλεγε τοὺς χρησμούς· ἔπρεπεν ὅμως νὰ φυλάττῃ καὶ σωφροσύνην.

Δαφναῖος δὲ, ἐν τῇ Ἀντιοχίᾳ, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ περίδοξον ἔξωθεν τῆς πόλεως εἰς ἄλσος δαφνῶν ὡραιότατον· ὠνομάζετο δὲ Δάφνη καὶ τὸ περίφημον προάστειον τῆς πόλεως ταύτης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τόποι Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖ καὶ τὸ Δαφνίτης, Δαφνηφόρος. Ἀλλ' ἄλλοι λέγουσιν ἄλλως· ὅτι ἐνομίσθη Ἱερὰ αὐτοῦ ἡ δάφνη, ἐπειδὴ εἶναι φυτὸν ἀειθαλὲς, καὶ εὐάναπτον, καὶ ἁρμόδιον εἰς τὰς καθάρσεις, ὡς καὶ ὁ ἥλιος εἶναι ἀειθαλὴς καὶ καθαρός· ἔτι δὲ καὶ διὰ τὴν σύμπτωσιν τοῦ Δάφνη καὶ διαφαίνειν· ἢ ἀπὸ τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ, ἢ ἐπειδὴ ἐνομίζετο μαντικὸν τὸ φυτὸν (β).

Δίκαιον δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν εἰς τὰς Θήβας· ἐ-

(α) Πολυδεύκ. Η'. Ι'. Παυσαν. Ἀττικ. Κη'. 10. καὶ 1Θ'. 1.
(β) Γυράλδ. Ζ'. 241. Στέφαν. ἐν Δάφν. Φουρνοὺτ. ΛΘ'.

πειδὴ ἁλισκομένης τῆς πόλεως ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, ἔκρυψέ τις τῶν πολιτῶν τὰ χρήματα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ, καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάςασιν τῆς ἡσυχίας, εὗρεν αὐτὰ πάλιν σῶα (α). Διρκαῖος δὲ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῆς Βιωτίας ἴσως.

Διδυμαῖος δὲ καὶ Διδυμεὺς ὠνομάσθη κατά τινας, ἐπειδὴ ἐγεννήθησαν δίδυμοι μὲ τὴν Ἄρτεμιν· ἢ ἐπειδὴ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη εἰσὶ δύο φωςῆρες τῆς γῆς· τὰ δὲ ζυγὰ πάντα ἔλεγον δίδυμα οἱ ἀρχαῖοι· τοὺς δὲ ἀδελφοὺς διδυμάωνας εἰς διαςολήν. Καὶ οὕτως ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη Δίδυμα ὁ τόπος τῆς Μιλήτου, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ πολυτελέςατον καὶ μεγαλοπρεπέςατον, ϗ μαντεῖον διαβόητον, τὸ ἐν Διδύμοις, καὶ Βραγχίδαις λεγόμενον. Κατ' ἄλλους δὲ, ἦτον ἀφιερωμένος ὁ τόπος οὗτος καὶ τὸ Ἱερὸν εἰς τὸν Δία καὶ Ἀπόλλωνα, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη οὕτως· ἦσαν ὅμως καὶ ἄλλοι πολλοὶ τόποι οὕτως ὀνομαζόμενοι, ὁ δ' Ἀπόλλων ὠνομάζετο μόνον ἐκεῖ Διδυμαῖος· ὅθεν φαίνεται ὅτι ἀπὸ τοῦ τόπου ὠνομάσθη. Ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα μενέτωσαν ἀμφίβολα.

Τὸ δὲ Ἱερὸν τοῦτο ἦτον ἀρχαιότερον τῆς ἀποικήσεως τῶν Ἰώνων, ὡς καὶ τὸ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, ὅπερ κατέκαυσεν ὁ Ξέρξης, ὡς καὶ τοὺς ἄλλους ναοὺς τῶν Ἰώνων πάντας, ἐκτὸς τῆς Ἐφέσου. Οἱ δὲ Ἱερεῖς καὶ μάντεις τοῦ ναοῦ τούτου οἱ Βραγχίδαι ὀνομαζόμενοι, παρέδωκαν καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ ναοῦ εἰς τὸν Πέρσην, ἔπειτα συνέφυγον καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Περσίαν, ἵνα μὴ τιμωρηθῶσι διὰ τὴν ἱεροσυλίαν. Οἱ Μιλήσιοι ὅμως ἔκτισαν ἄλλον ναὸν μέγιςον, ὥςε ἔμεινεν ἀσκεπὴς καὶ ἄνευ ὀροφῆς διὰ τὸ μέγεθος· καὶ περίβολον ἀνάλογον, ἐν ᾧ ἦσαν αἱ κατοικίαι τῶν Ἱερέων καὶ λοιπῶν, ὥςε ἐφαίνετο ὡς κωμόπολις τὸ Ἱερόν· εἶχε καὶ ἄλσος ὡραιότατον ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν τοῦ περιβόλου·

(α) Πλίν. Ἱςορ. φυσ. Λδ'. η'.

ἐκόσμησαν δὲ αὐτὸν καὶ μὲ ἀναθήματα τῶν ἐνδόξων τεχνιτῶν (α).

Ἐπιβατήριον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Διομήδης εἰς τὴν Τροιζῆνα, συςήσας καὶ ἀγῶνα Πύθια καλούμενον, ἐπειδὴ ἀπέφυγε τὴν κοινὴν δυςυχίαν τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τῆς τρικυμίας, ἐπιςρεφόντων ἐκ τῆς Τρωάδος, καὶ ἐπέβη εἰς τὴν γῆν ἐκεῖ πρῶτον· ἢ προσευχήθη εἰς αὐτὸν, ὅτε ἐπέβαινεν εἰς τὸ πλοῖον· ἐπειδὴ τὸ ὄνομα σημαίνει ἀνάβασιν μᾶλλον, ἢ κατάβασιν (β).

Ἐπικούριον δὲ εἰς τὰς Βάσσας κωμόπολιν τῆς Ἀρκαδίας, ἐπειδὴ ἐβοήθησεν αὐτοὺς κατά τινα ἀσθένειαν. Δύο ναοὺς εἶχεν ἡ Πελοπόννησος, ἐπισημοτάτους κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Ἀπόλλωνος· πρῶτος τῆς Τεγέας, καὶ δεύτερος οὗτος ὁ ὡραιότατος διά τε τὴν καλλονὴν τῶν λίθων καὶ τὴν ἁρμονίαν. Ἐμβάσιον δὲ καὶ Ἐκβάσιον, οἱ Κυζικηνοὶ, ἀπὸ τοῦ ἐμβαίνειν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐκβαίνειν· ἐπειδὴ ἐθυσίαζον εἰς αὐτὸν εὐχόμενοι αἴσιον πλοῦν, ὅτε ἔμελλον νὰ πλεύσωσιν· ὅτε δὲ ἔφθανον εὐτυχῶς, ἐθυσίαζον πάλιν εὐχαριςήρια. Εὐτρησίτης δὲ, ἀπὸ τῆς Εὐτρήσεως κώμης τῆς Βοιωτίας, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ καὶ μαντεῖον ἔνδοξον· ἡ δὲ κώμη ὠνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ εἶχε πολλὰς ῥυμοτομίας, καὶ συνεχῶς τεμνομένας ἀμφόδους, ὥςε ἐφαίνετο ὡς τετρυπημένη (γ).

Ἐρισαθεὺς δὲ εἰς τὴν Ἀττικήν. Ἑῷον δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Ἀργοναῦται, ἀφιερώσαντες καὶ τὴν Θυνιάδα νῆσον εἰς αὐτὸν, ἐπειδὴ ἔφθασαν ἐκεῖ ἑῷοι· οἷον πρὸς τὸ πρωῒ, ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ Βοσπόρου, καὶ ἐθυσίασαν εἰς τιμὴν αὐτοῦ, κτίσαντες καὶ βωμὸν ἑ-

(α) Ἀριςοφάν. Σχολ. ἐν Λυσιςράτ. 1283. Μακρόβ. Κρον. Α'. ΙΖ'. Φαβωρῖν. καὶ Στέφαν. ἐν Διδύμ. Στράβ. ΙΔ'. 634. Παυσαν. Ἀχαϊκ. Β'. 3. 4.

(β) Ἀττικ. Λα'. 2. Κορινθ. ΚΔ'. 1. Λε'. 2. Λβ'. 2. Γυράλδ. Συντ. Ζ'. 238.

(γ) Ἀρκαδικ. Λα'. 5. Γυράλδ. αὐτόθ. Ζ'. 244. Στέφαν. ἐν Εὐτρησ.

πάκτιον· τὸ δὲ ἐπάκτιον σημαίνει καὶ ὑψηλὸν, καὶ τὸν ἐν ἀκτῇ τιμώμενον. Ἡ νῆσος δ' αὕτη εἶναι ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, οὐ μακρὰν τοῦ Βοσπορικοῦ ςόματος, καὶ ἀντικρὺ αὐτῆς ἦσαν οἱ Θύνοι ἔθνος τῆς Βιθυνίας.

Ἐπιδήλιον δὲ ἐν τῇ Λακωνίᾳ ἀνωτέρω τοῦ Μαλέου ἀκρωτηρίου πρὸς τὰ σύνορα τῶν Βοιατῶν, ὅπου ὠνομάζετο καὶ ὁ τόπος ἐκεῖνος Ἐπιδήλιος. Ἡ Δῆλος ἦτον ἐμπορεῖον πλουσιώτατον, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται, ὅλης τῆς μεσογείου θαλάσσης· ὅθεν ὁ Μηνοφάνης ςρατηγὸς τοῦ Μιθριδάτου, ἢ ἔχων προςαγὴν τοιαύτην, ἢ καὶ αὐτοθελήτως, ἐφορμήσας μετὰ ςόλου, κατὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον, κατέσφαξεν ὅλους τοὺς Δηλίους, καὶ τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας ξένους ἐμπόρους, κατεδάφισε καὶ τὴν Δῆλον· καὶ λαβὼν τὰ χρήματα τῶν ἐμπόρων, τὰ ἀφιερώματα τοῦ Ἱεροῦ, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα τῶν Δηλίων· αἰχμαλώτους, ἀνεχώρησε. Μεταξὺ δὲ τῆς ἁρπαγῆς ταύτης καὶ σφαγῆς, ἔρριψέ τις ςρατιώτης τὸ ξόανον τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ καταφρόνησιν· ἡ δὲ θάλασσα ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὸ ῥηθὲν μέρος τῆς Λακωνίας, ὅπου ἔκτισαν οἱ ἐγχώριοι Ἱερὸν, ἔςησαν καὶ τὸ ξόανον ἐκεῖ, ὠνόμασαν αὐτόν τε καὶ τὸν τόπον Ἐπιδήλιον, ἐπειδὴ ἦλθεν ἐκ τῆς Δήλου. Δὲν ἐχάρη ὅμως αὐτὰ, οὔτε ὁ Μηνοφάνης, οὔτε ὁ Μιθριδάτης· ἐπειδὴ, οἱ διαφυγόντες τὴν σφαγὴν ἔμποροι, λαβόντες πλοῖα καὶ παραφυλάξαντες, ἐφόνευσαν εὐθὺς τὸν Μηνοφάνην ἐξερχόμενον ἐκ τῆς Δήλου· τὸν δὲ Μιθριδάτην κατηνάγκασαν οἱ Ῥωμαῖοι, νὰ σφαγῇ ἰδιοχείρως (α).

Ἐρίθιος δὲ εἰς τὸ Ἄργος πόλιν τῆς Κύπρου, ἔνθα εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἦλθεν ἡ Ἀφροδίτη, καὶ κατὰ τὴν συμβουλὴν αὐτοῦ, ἠλευθερώθη ἐκ τοῦ ἔρωτος

(α) Ἡσύχ. ἐν Ἐρισαθ. Ἀπολλών. Β'. 686. καὶ Σχολ. Στέφαν. ἐν Θυνιαδ. Παυσαν. Λακωνικ. Κγ'. 2. Γυζάλδ. αὐτόθι. 222. φαβωρῖν. ἐν Ἐπακτ.

τοῦ Ἀδώνιδος· ἐπειδὴ ἔπεμψεν αὐτὴν εἰς τὴν πέτραν τῆς Λευκάδος, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Ἴσως δὲ ἦτον Ἐρυθίβιον τοῦτο, ὡς ὠνόμαζον αὐτὸν καὶ οἱ Ῥόδιοι, ἐρυθίβην τὴν ἐρυσίβην ὀνομάζοντες, ὡς φονεύοντα αὐτήν (α).

Ἑκάεργος δὲ ἀπὸ τοῦ ἕκαθεν εἴργειν καὶ κωλύειν τοὺς πολεμίους, ὡς τοξότης δηλονότι· ἢ ἀπὸ τοῦ ἕκαθεν ἐργαζόμενος, ὡς ἥλιος. Ἑκατηβελέτης δὲ ἀπὸ τοῦ ἑκατὸν καὶ βέλος· ἐπειδὴ ἔρριψεν ἑκατὸν βέλη, ἕως νὰ φονεύσῃ τὸν Πύθωνα· καὶ Ἑκατηβόλος διὰ τὸ αὐτό· ἢ ἀπὸ τοῦ ἕκαθεν βάλλειν· Ἕκατος δὲ, ὡς ἥλιος, ἀπὸ τοῦ ἑκὰς ἕκατος. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἀπὸ μὲν τῆς Οὔπιος ὠνόμασαν τὴν Ἄρτεμιν Οὖπιν, ἀπὸ δὲ τῆς Ἑκαέργης καὶ Λοξίας, τὸν Ἀπόλλωνα Ἑκάεργον καὶ Λοξίαν, ὡς ῥηθήσεται ἐν τῷ περὶ Ὑπερβορείων (β).

Ἑκατόμβαιος δὲ, ἐπειδὴ ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ Ἑλικώνιος ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος τῆς κατοικίας καὶ διατριβῆς αὐτοῦ μετὰ τῶν Μουσῶν.

Ζωςήριος δὲ ἀπὸ τοῦ Ζωςῆρος τῆς Ἀττικῆς, ὅπου ἔλυσε τὸν Ζωςῆρα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ὡς εἴρηται ἐκεῖ. Οὗτος ὁ τόπος εἶναι ἀκρωτήριον ἀπέναν τι τῆς Αἰγίνης, ὅπου ἐθυσίαζον οἱ ἁλιεῖς εἰς αὐτὸν, εἰς τὴν μητέρα καὶ ἀδελφὴν αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἔλυσε τὴν ζώνην ἡ Λητὼ, ἐλούσθη καὶ εἰς τὴν ἐκεῖ λίμνην. Ζωτεάτας δὲ εἰς τὸ Ἄργος, καὶ Ζωτελιςὴς εἰς τὴν Κόρινθον (γ), ἀπὸ τόπων.

Θεάριον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν ὁ Πιτθεὺς, κτίσας

(α) Πτολεμ. Ἡφαις. Ζ'. Εὐςάθ. Ἰλ. Α'. 39.

(β) Φαβωρῖν. ἐν Ἑκατηβολ. Καλλίμαχ. εἰς Ἄρτεμ. 204. εἰς Δῆλ. 209. Σχολ. καὶ Σπαγχ. αὐτόθι. Ἡρόδοτ. Μελπομέν. 34. 35. Παυσαν. Ἀττικ. Μγ'. δ'.

(γ) Στέφαν. καὶ Ἡσύχ. ἐν Ζωςῆρ. Ζωτεάτ. καὶ Ζωτελις. καὶ Φαβωρῖν.

Ἱερὸν εἰς τὴν Τροιζῆνα. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἦτον ἀφιέρωμα τοῦ Αὐλίσκου, καὶ ἔργον Ἕρμωνος τοῦ Τροιζηνίου τοῦ κατασκευάσαντος καὶ τὰ ξόανα τῶν Διοσκούρων (α).

Θεοξένιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Πελληνεῖς τῆς Ἀχαΐας, ἔχοντες Ἱερὸν αὐτοῦ καὶ ἄγαλμα χαλκοῦν· ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν καὶ ἀγῶνα Θεοξένια καλούμενον, διδόντες ἀργύριον, ἢ κατ' ἄλλους χλαῖναν, βραβεῖον τῆς νίκης (β).

Θέρμιον δὲ εἰς τὴν Ἦλιδα, ἔχοντες βωμὸν εἰς τὴν Ἄλτιν, ἀπὸ τῆς θερμότητος, ὡς ἥλιον λαμβανόμενον (γ).

Θυρξεὺς δὲ εἰς τὰς Κυανέας, νῆσον τῆς Λυκίας, ὅπου εἶχον καὶ μαντεῖον· ἐκεῖ ἦτον ἡ θαυμάσιος πηγή, εἰς τὴν ὁποίαν ἔβλεπέ τις, ὅ,τι καὶ ἂν ἤθελε (δ).

Θυμβραῖος δὲ ἀπὸ τῆς Θύμβρας πόλεως πλησίον τῆς Τρῳάδος, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ περίφημον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφόνευσαν τὸν Ἀχιλλέα. Ἐγίνετο δὲ περὶ αὐτὴν πλῆθος λαχάνων, ἡ θύμβρη ὀνομαζομένη (ε)· ἐλέγετο δὲ καὶ Ζυμβραῖος, καὶ Θύμβριος, καὶ Δύμβριος, καὶ Δυμβριεύς.

Θοράτης δὲ καὶ Θόρναξ εἰς τὴν Λακωνίαν, ἀπὸ τοῦ ὄρους Θόρναξ. Θυραῖος δὲ, ἐπειδὴ εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ καὶ τὸν βωμὸν, ἔμπροσθεν τῶν θυρῶν (ϛ).

Ἰλιεὺς δὲ παρὰ τὸ Ἴλιον, τὴν Τρῳάδα, καὶ Ἴξιος ἀπὸ τῆς Ἰξίας, τόπου καὶ λιμένος τῆς Κύπρου (ζ).

Ἰσμήνιος δὲ ἀπὸ τοῦ ἐν Θήβαις Ἰσμηνοῦ ποτα-

(α) Παυσαν. Ἀττικ. Λα΄. 9.

(β) Ἀχαϊκ. Κζ΄. 2. Γυραλδ. Συντ. Ζ΄. 247. καὶ Σχολ. Πινδάρ. παρ' αὐτῷ. καὶ ἐν Προλεγομ. Ὀλυμπ. Γ΄.

(γ) Ἠλιακ. Πρῶτ. Ιε΄. 4.

(δ) Ἀχαϊκ. Κα΄. 6.

(ε) Στέφαν. ἐν Θύμβρ. Στράβ. Ιγ΄. 598. Σέρβ. Αἰν. Γ΄. 85.

(ϛ) Ἡσύχ. καὶ Φαβωρῖν. ἐν Θόραξ. καὶ Θόρναξ. Νιγίδ. παρ. Γυραλδ. Συντ. Ζ΄. 238.

(ζ) Στέφαν. ἐν Ἰλ. καὶ Ἰξ.

μοῦ, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἱερεὺς ἦτον νέος, ἀνδρεῖος, καὶ ὡραῖος, Δαφνηφόρος καλούμενος, ἐπειδὴ ἐφόρει φύλλα δάφνης εἰς την κεφαλὴν, καὶ ἐνιαύσιος κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν ἐπισήμων οἰκογενειῶν γενόμενος. Ἐγένετο δὲ καὶ ὁ Ἡρακλῆς Ἱερεὺς ἐνταῦθα, καὶ εἰς μαρτύριον τούτου ἐσώζετο ὁ τρίπους, ὂν ἀφιέρωσεν ὁ Ἀμφιτρύων διὰ τὴν ἀξίαν ταύτην· ἐπειδὴ οἱ γονεῖς τῶν Ἱερέων τούτων ἀφιέρωναν καὶ τρίποδα κατὰ συνήθειαν. Καὶ ἴσως ἐκ τοῦ Ἡρακλέους ἔμεινεν ἡ συνήθεια, νὰ εἶναι ὁ νέος ἐκεῖνος εὔρωςος, καὶ ὡραῖος, καὶ ἐξ ἐπιφανοῦς οἰκίας. Τοῦτον οὖν τὸν Ἰσμήνιον Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Διόνυσον ἐνόμιζον οἱ Θηβαῖοι σχεδὸν ὡς πατρῴους Θεοὺς (α).

Καρινὸν δὲ εἰς τὰ Μέγαρα, ἔχοντες τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ, ὅπερ ἦν πέτρα εἰς σχῆμα πυραμίδος, ἐν τῷ παλαιῷ γυμνασίῳ πλησίον τῶν πυλῶν τῆς πόλεως Νυμφάδων καλουμένων (β).

Κάρνειον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Δωριεῖς τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ τοῦ μάντεως Κάρνου, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Εἶχον δὲ Ἱερὰ τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος εἰς πολλὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου, ἑώρταζον καὶ ἑορτὴν Κάρνεια καλουμένην. Τὸν αὐτὸν δὲ ἀναφέρει καὶ Καρνίαν ὁ Παυσανίας ἀλλαχοῦ, κατὰ σφάλμα γραφικὸν (γ). Καρεάταν δὲ, πλησίον τῆς Μαντινείας, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ· ἀγνοοῦμεν ὅμως διατί.

Κλάριος δὲ ἀπὸ τῆς Κλάρου πόλεως τῆς Ἰωνίας πλησίον τῆς Κολοφῶνος καὶ Μιλήτου, ὅπου εἶχον ναὸν καὶ μαντεῖον διαβόητον, ὅπερ κατέςησεν ἡ Μαντὼ Θυ-

---

(α) Παυσαν. Βοιωτικ. Ι'. 4. Μεσσηνιακ. Κζ'. 4.

(β) Ἀττικ. Μδ'. 2. 3.

(γ) Παυσαν. Λακωνικ. Ιγ'. 2. 3. Κδ'. 5. Μεσ. Λα'. 1. Λγ'. 5. Κορινθ. Ι'. 2. Ια'. 2. Καλλίμαχ. εἰς Ἀπόλλων. 72. Κόνων. Κς'. Ἀθήν. Δ'. 141. Λακωνικ. Κα'. 7. Ἀρκαδικ. Λδ'. 3.

γάτηρ τοῦ Τειρεσίου, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ (α). Λέγουσι δέ τινες, ὅτι οἱ Θεοὶ φιλονεικήσαντες περὶ τῆς πόλεως ταύτης, ἐκλήρωσαν αὐτὴν, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν κλῆρον τοῦ Ἀπόλλωνος· ὅθεν ὠνομάσθη Κλάρος ἀπὸ τοῦ κλήρου· ἢ ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐκλήρωσαν τὴν διαμοίρασιν τοῦ βασιλείου, ὁ Ζεὺς, Ποσειδῶν καὶ Πλούτων. Τοῦτο ὅμως εἶναι πλάσμα ποιητικόν· ἐπειδὴ ἡ πόλις ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ κτίτορος αὐτῆς Κλάρου.

Κόρυνθον δὲ, εἰς τὰς Κολωνίδας πόλιν τῆς Μεσσηνίας, ὅπου ἐκόμισεν ἀποικίαν ὁ Κόλαινος ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ ὀρνέου Κορύδου καλουμένου, κατά τινα χρησμὸν (β).

Κιλλαῖος δὲ εἰς τὴν Κίλλαν πόλιν τῆς Αἰολίδος, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ, ὡς λέγει καὶ ὁ Ὅμηρος. Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις· εἶχον δὲ καὶ ἐν τῇ Χρύσῃ ναὸν αὐτοῦ· ὅθεν τὸ, ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας (γ).

Κομαῖος δὲ εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ ἐκεῖθεν ἔλαβον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν Ῥώμην· οἱ δὲ ϛρατιῶται ἐτρύπησαν τὴν νύκτα τὸν ναὸν αὐτοῦ ἐν τῇ Σελευκείᾳ, νὰ ἔμβωσι πρὸς ἁρπαγήν· ἐξῆλθον ὅμως ἀτμοὶ δυσώδεις ἐκ τοῦ ναοῦ, καὶ συνέβη νόσος μεγάλη (δ).

Κατάων δὲ ἀπὸ τῆς Καταωνίας χώρας ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ, καὶ ἐλατρεύετο εἰς ὅλην τὴν Καππαδοκίαν (ε).

Κιῤῥαῖος δὲ ἀπὸ τῆς Κίῤῥας πόλεως τῆς Φωκίδος, ἥτις ἦτον Ἱερὰ αὐτοῦ. Κύννιος δὲ, εἰς τὰς Ἀ-

---

(α) Παυσαν. Ἀχαϊκ. Γ'. 1. Σχολ. Ἀπολλων. Α'. 308. Διονύσ. Περιηγητ. καὶ Εὐϛάθ. 445.
(β) Μεσσην. Λδ'. 4. 5.
(γ) Στραβ. Ιγ'. 613.
(δ) Μαρκελ. παρ. Γυραλδ. Συντ. Ε'. 245.
(ε) Στράβ. ΙΒ'. 537. παρ. Γυράλδ. Ζ'. 250. Ἡσύχ. ἐν κυννίδ.

θήνας, ἐπειδὴ ἐγίνετο Ἱερεὺς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς οἰκίας τῶν Κυννιδῶν καλουμένων, ἀπό τινος Ἥρωος Κυνίδου

Κύνθιος δὲ ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Δήλου Κύνθου, ὅπου ἐγεννήθη· ὅθεν ὠνομάζετο καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Κυνθία. Κῷος δὲ, ἀπὸ τῆς νήσου Κῶ (α).

Λατῷος δὲ, εἰς τὰ Μέγαρα, ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Λητοῦς, ὡς ὠνομάζετο καί τις ποταμὸς οὕτω, ὅπου ἐγέννησεν ἡ Λητώ· καὶ Λυκαῖος εἰς τὴν Σικυῶνα. Ἐπειδὴ οἱ Λύκοι διέφθειρον τὰ ποίμνια τῶν Σικυωνίων, εἶπεν ὁ χρησμὸς, νὰ δώσωσιν εἰς αὐτοὺς κρέας καὶ φλοιὸν ἀπό τινος ξύλου, καὶ ταῦτα φαγόντες ἐξωλοθρεύθησαν οἱ Λύκοι· ὅθεν ὠνόμασαν τὸν Ἀπόλλωνα οὕτω. Καὶ τὸ μὲν ξύλον ἐκεῖνο ἐσώζετο εἰς τὸ Ἱερὸν αὐτοῦ, οὐδεὶς δὲ ἐγίνωσκε τὶ δένδρον ἦτον, ὡς λέγει ὁ ἰδὼν αὐτὸ Παυσανίας (β).

Λύκιος δὲ ὠνομάσθη πρῶτον εἰς τὰς Ἀθήνας, κατὰ Παυσανίαν, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ Λυκείου, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ· ἢ ἀπὸ τοῦ Λύκου, ἀφ᾽ οὗ ωνομάσθη τὸ Λύκειον. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἔλεγον, ὅτι ὁ Δαναὸς ἔκτισε πρῶτος Ἱερὸν Ἀπόλλωνος τοῦ Λυκίου, διά τινα πάνυ μυθώδη αἰτίαν, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ἐγεννήθη, ἢ ἐτιμᾶτο εἰς τὴν μικρὰν, ἢ μεγάλην Λυκίαν, καὶ ἐκεῖθεν ὠνομάσθη οὕτως· ἢ ἐπειδὴ ἐφάνη Λύκος πρὸς τὴν Λητὼ, ὡς εἴρηται· ἢ ἐπειδὴ ἐνομίζετο ποιμὴν καὶ φύλαξ τῶν ποιμνίων, ὠνομάσθη καὶ Λύκιος, καὶ Λυκοκτόνος, ὡς ἀποσοβῶν καὶ φονεύων τοὺς λύκους. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ὁ Κύκνος ἦτον Ἱερὸς τοῦ ἡλίου διὰ τὴν λευκότητα, καὶ ὁ Κόραξ διὰ τὴν μελανότητα τῆς νυκτὸς, ἐξ ἧς γεννᾶται ὁ ἥλιος· μέσον δὲ τούτων ἀφιέρωσαν τὸν Λύκον διὰ τὸ λύκειον χρῶμα, τὸ μήτε φαεινὸν, μήτε τελείως μέλαν, ἀλλὰ τεφρῶδες πως

(α) Τζέτζ. καὶ Ποτέρ. ἐν Λυκόφρ. 574.
(β) Ἀττικ. Μδ'. 14. Κορινθ. Θ'. 7. Φαβωρῖν. ἐν Λατῷ.

ὂν· ὅθεν ὠνομάσθη καὶ τὸ λυκαυγὲς φῶς, τὸ μήτε τελείως φαεινὸν, μήτε πάλιν μέλαν, ἄλλα μέσον τούτων ὂν, ὡς λύκειον χρῶμα (α).

Λαρισσαῖος δὲ, ἢ Λαρισσηνὸς, ἀπό τινος κώμης τῆς Ἐφέσου Λαρίσσης καλουμένης. Λαθραῖον δὲ εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ἢ Λαφραῖον κατ' ἄλλους, ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ (β).

Λεσχηνόριον δὲ, ἐπειδὴ τὴν ἡμέραν, ὅτε φωτίζει ὁ ἥλιος, συνάγονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁμιλοῦσι, καὶ τὴν νύκτα, ὅτε λείπει αὐτὸς, σιωπῶσι. Λέσχην δὲ ὠνόμαζον τὸν λόγον καὶ τὴν φλυαρίαν, ὅθεν καὶ ἡ ἀδολεσχία· ἐκ τούτου δὲ ὠνομάσθησαν Λέσχαι καὶ οἱ τόποι τῆς συνελεύσεως τῶν φιλοσόφων, ἔνθα διελέγοντο περὶ σπουδαίων, καὶ αὐταὶ αἱ διαλέξεις· καὶ οἱ δημόσιοι τόποι, ὅπου συνηθροίζοντο οἱ ἀργοὶ καὶ ἀμελεῖς, καὶ διέτριβον φλυαροῦντες· ὅθεν λέγει ὁ Ἡσίοδος.

„Ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
„Ἥμενον ἐν Λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.

Καὶ ὁ Ὅμηρος·

Οὐδ' ἐθέλεις εὕδειν χαλκήϊον δόμα ἐλθὼν,
Ἠέπου εἰς Λέσχην.

Ὁ δὲ ὁ Ἡσίοδος ὀνομάζει καὶ τὴν κάμινον Λέσχην. Οὕτω δὲ ἔλεγον καὶ τὰ κοινὰ δειπνητήρια, καὶ τὰ δημόσια ἀθύρωτα οἰκήματα, ὅπου συναγόμενοι οἱ ἐπαῖται καὶ πτωχοὶ, εἶχον αὐτὰ ὡς λέχος. Τούτους οὖν τοὺς τόπους εἶχον ἀφιερωμένους εἰς τὸν Ἀπόλλωνα (γ).

Τοιαύτας δὲ Λέσχας εἶχεν ἀπείρους ἐν πάσῃ πό-

(α) Ἀττικ. Ιθ'. 4. Κόρινθ. Ιθ'. 3. φουρνοῦτ. Λβ'. φαβωρῖν. ἐν Λυκ.

(β) Στράβ. Ιγ'. 620. καὶ Ι'. 459. καὶ Στέφαν. ἐν. Λαρίσσ. καὶ Σχολ.

(γ) φαβωρῖν. καὶ Σουΐδ. ἐν Λέσχ. Ἡσιόδ. Ἐργ. 501. καὶ Σχολ. Ὀδυσ. Σ. 327.

λει ἡ Ἑλλὰς, καὶ μόνον εἰς τὰς Ἀθήνας εἶχον τριακοσίας ἑξήκοντα, ὡς τοὺς νῦν καφενέδας λεγομένους, εὐπρεπεςάτας καὶ πολυτελῶς κεκαλλωπισμένας· ὅπου οἱ μὲν ἤρχοντο διὰ θέρμην τὸν χειμῶνα, οἱ δὲ, ἵνα φάγωσι καὶ πίωσιν, ὡς οἱ Βοιωτοί· ὅθεν αὐτοὶ ὠνόμαζον Λέσχας καὶ τὰ κοινὰ δειπνητήρια· οἱ δὲ φλυαρίας χάριν, οἱ δὲ φιλοσοφίας· ἐπειδὴ ἦσαν διάφοροι αἱ Λέσχαι, κατὰ τοὺς συναθροιζομένους ἀνθρώπους ἐν ἑκάςῃ, ὡς καὶ ἤδη οἱ καφενέδες, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Μάλιςα δὲ εἰς τοὺς Δελφοὺς συνήρχοντο οἱ πεπαιδευμένοι ξένοι ἐπὶ τούτῳ εἰς τοιαῦτα οἰκήματα, προβάλλοντες ζητήματα ἀλλήλοις, καὶ συμφιλοσοφοῦντες, καὶ ἀπὸ τῶν συνερχομένων πολιτῶν ὠνομάζοντο Λέσχη Ἀθηναίων, Κορινθίων, Λακεδαιμονίων, κ. τ. λ. Ὁμοίως ἀναφέρει ὁ Παυσανίας Λέσχην Κροτανῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ, καὶ ἄλλην τῶν Σπαρτιατῶν ποικίλην καλουμένην. Ἐπισημοτάτη δὲ, πολυτελεςάτη καὶ εὐπρεπεςάτη ἦτον ἡ Λέσχη ἐν Δελφοῖς ἀφιέρωμα τῶν Κνιδίων, καὶ ἔργον τοῦ Πολυγνώτου ζωγράφου ἐμπείρου καὶ διαβοήτου, ὅςτις ἐζωγράφησεν ἐν αὐτῇ πολλὴν Ἱςορίαν τῶν Ἑλλήνων (α). Οὗτος ἐζωγράφισε καὶ τὴν Ποικίλην ςοὰν τῶν Ἀθηναίων, ἢ κατ᾽ ἄλλους, τὸν Θησαυρὸν καὶ τὸ Ἀνάκειον, δωρεάν· ὅθεν ἔγραψαν αὐτὸν πολίτην οἱ Ἀθηναῖοι, Θάσιον ὄντα, καὶ μαθητὴν τοῦ Ἀγλαοφῶντος καὶ υἱόν.

Εἴρηται ἐν τῷ περὶ ναοῦ τῶν Δελφῶν, ὅτι ἄνωθεν τῆς Κασσωτίδος πηγῆς ἦτον ἡ Λέσχη, οἴκημα τι γραφὰς ἔχων τοῦ Πολυγνώτου, ἐν ᾧ συναθροιζόμενοι τὸ πάλαι, διελέγοντο περίτε σπουδαίων καὶ μυθωδῶν πραγμάτων. Ἡ δὲ γραφὴ περιεῖχε δύο σκηνὰς, τὴν ἅλωσιν τῆς τρῳάδος καὶ τὸν Ἅδην, καὶ πολλὰς πράξεις, ἐν αἷς περιεῖχε σχεδὸν τὸ τέλος τῆς Ἰλιάδος καὶ

(α) Ἁρποκρατ. ἐν Λέσχ. Πλούταρχ. Περ. Ἐκλελ. Χρησ. ς΄ καὶ ἐν Δελφ. α΄. β΄. Ἐτυμολ. ἐν λέσχ. Παυσαν. Κορινθ. Ις΄. 6. Ιδ΄. 2.

'Οδυσσείας, καίτινα ἄλλα ἐπεισόδια. Εἰσερχόμενος οὖν τις εἰς αὐτὴν, ἔϐλεπε δεξιόθεν ἐν τῇ ἀρχῇ, τὴν ἅλωσιν τῆς Τρῳάδος ἐζωγραφισμένην, καὶ καθεξῆς τοὺς Ἕλληνας παρεσκευαζομένους, ἵνα ἀποπλεύσωσι· τὴν τριήρη τοῦ Μενελάου, ναύτας καὶ παῖδας ἐν αὐτῇ, καὶ τὸν κυϐερνήτην Φρόντιν ἐν τῷ μέσῳ ἱςάμενον· ἄλλους δὲ καταλύοντας τὴν σκηνὴν τοῦ Μενελάου, καὶ ἄλλους ἄλλην· τὴν Ἑλένην καθημένην, καὶ τὸν κήρυκα Εὐρυϐάτην πλησίον· τὴν δὲ Βρισηΐδα ἱςαμένην, καὶ τὸν Διομήδην καὶ Ἶφιν τὸ κάλλος τῆς Ἑλένης παρατηροῦντας· δύο δούλας τῆς Ἑλένης, τὴν μὲν παριςαμένην, τὴν δὲ ἐνδύουσαν αὐτήν. Ὁ δὲ Ἕλενος ἐκάθητο ἄνωθεν τῆς Ἑλένης κατηφὴς, καὶ πορφυροῦν ἱμάτιον ἔχων, καὶ πλησίον αὐτοῦ ὁ Μέγης τὸν βραχίονα τετρωμένος· πλησίον δ' αὐτοῦ ὁ Λυκομήδης τὴν χεῖρα τετρωμένην ἔχων, καὶ τὸν πόδα καὶ τὴν κεφαλήν. Μετὰ δὲ τὴν Ἑλένην ἦτον ἡ Αἴθρα κεκομένην ἔχουσα τὴν κόμην, καὶ ὁ Δημοφῶν συλλογιζόμενος, πῶς νὰ ἐλευθερώσῃ αὐτήν. Τοῦτο ἐννοεῖ καὶ ἡ παράςασις τοῦ Εὐρυϐάτου ἐνταῦθα, πεμφθέντος πρὸς τὴν Ἑλένην περὶ τῆς Αἴθρας. Τούτων δὲ τὰ μὲν ἔλαϐεν ὁ Πολύγνωτος ἐκ τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως, τὰ δὲ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος τοῦ Λέσχεως· ὅθεν ἡ Ἱςορία πάντων εἰρήσεται ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις. Τινὰ ὅμως ἔπλασε καὶ αὐτὸς (α). Ἑξῆς δὲ ἦσαν αἱ αἰχμάλωτοι Τρῳάδες ὀδυρόμεναι, καὶ ἡ Ἀνδρομάχη θηλάζουσα τὸν υἱὸν αὐτῆς κεκαλυμμένη· ὁμοίως καὶ ἡ Μηδεσικάςη θυγάτηρ νόθος τοῦ Πριάμου· ἡ δὲ Πολυξένη εἶχε τὴν κόμην παρθενικῶς ἀναπεπλεγμένην. Ἔπειτα ἦτον ὁ Νέςωρ πῖλον εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ δόρυ εἰς τὴν χεῖρα ἔχων, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐκυλίετο ἵππος. Τοῦτο τὸ μέρος τῆς γραφῆς ἦτον αἰγιαλὸς μέχρι τοῦ ἵππου, ἐφαίνοντο καὶ ψηφίδες τοῦ παραθαλασσίου, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα δὲν ἦτον θάλασσα.

(α) Παυσαν. φωκικ. Κέ. 1. 2.

"Ανωθεν δὲ τῶν μεταξὺ Αἴθρας καὶ Νέςορος γυναικῶν, ἦσαν ἡ Κλυμένη, Κρέουσα, Ἀριςομάχη καὶ Ξενοδίκη, αἰχμάλωτοι καὶ αὐταί. Ἄνωθεν δὲ τούτων ἡ Δηϊνόμη, Μητιόχη, Πεῖσις καὶ Κλεοδίκη, ὡσαύτως αἰχμάλωτοι, καὶ ὁ Ἐπειὸς κατεδαφίζων τὸ τεῖχος τῆς Τρῳάδος. Ἄνωθεν δὲ αὐτοῦ ἦτον μόνον ἡ κεφαλὴ τοῦ Δουρείου Ἵππου· ἐφεξῆς δὲ ὁ Πολυποίτης φορῶν ταινίαν, ὁ Ἀκάμας περικεφαλαίαν, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς θώρακα· ὁ δὲ Αἴας ὀμνύων πλησίον τοῦ βωμοῦ περὶ τῆς Κασσάνδρας· ἡ δὲ Κασσάνδρα ἐκάθητο κατὰ γῆς κρατοῦσα τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς· εἶτα οἱ Ἀτρεῖδαι περικεφαλαίας ἔχοντες· ὁ δὲ Μενέλαος, εἶχε καὶ ἀσπίδα, καὶ δράκοντα εἰς αὐτὴν γεγραμμένον, τὸν φανέντα εἰς τὴν Αὐλίδα δηλονότι· οὗτοι τοίνυν ἐξώρκιζον τὸν Αἴαντα διὰ τὸ εἰς τὴν Κασσάδραν τόλμημα. Πλησίον δὲ τοῦ Νέςορος ἦτον ὁ Νεοπτόλεμος ἔχων ἤδη τὸν Ἔλασσον, ἢ Ἔλεσσεν πεφονευμένον, τὸν δὲ Ἀςύνοον φονεύων ἔτι διὰ τοῦ ξίφους, εἰς τὰ γόνατα πεπτωκότα. Πλησίον δὲ τούτων ἦτον ἓν βρέφος βωμὸν ἐναγκαλιζόμενον διὰ τὸν φόβον, καὶ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ θώραξ χαλκοῦς. Μετὰ δὲ τὸν βωμὸν ἵςατο ἡ Λαοδίκη, καὶ ἔπειτα ἦτον ὑποςάτης λίθινος καὶ λουτήριον ἐπ᾽ αὐτῷ· ἡ δὲ Μέδουσα ἐκάθητο κρατοῦσα τὸν ὑποςάτην μὲ τὰς δύω χεῖρας, καὶ πλησίον αὐτῆς πρεσβύτης τις, ἢ εὐνοῦχος, εἶχε παιδίον εἰς τὰ γόνατα, ὅπερ ἐσκέπαζε τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ τὰ χεῖρας ὑπὸ τοῦ φόβου.

Ἦσαν δὲ καὶ πεφονευμένοι· ὁ Πῆλις γυμνὸς καὶ ὕπτιος κείμενος, καὶ ὑπ᾽ αὐτὸν ὁ Ἠϊονεὺς καὶ Ἄδμητος, ἔχοντες τοὺς θώρακας ἔτι· ἄνωθεν δὲ τούτων, ὁ Λεώκριτος, καὶ Κόροιβος, ὁ Πρίαμος, Ἀξίων καὶ Ἀγήνωρ· ὁ δὲ Σίνων καὶ Ἀγχίαλος φέρουσι τὸ σῶμα τοῦ Λαομέδοντος· ἔπειτα ἦτον ὁ Ἔρεσος, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Ἀντήνορος, καὶ πρὸς τὴν εἴσοδον αὐτοῦ δέρμα παρδάλεως κρεμάμενον, σύνθημα τῶν Ἑλλήνων, ἵνα μὴ πειράζωσι τὸν οἶκον τοῦτον· ἐκεῖ ἦτον καὶ ἡ Θεανώ, καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν, ὁ μὲν Γλαῦκος καθήμενος εἰς θώ-

ρακα, ὁ δ' Εὐρύμαχος εἰς πέτραν, καὶ πλησίον τούτων ὁ Ἀντήνωρ, ἔπειτα ἡ θυγάτηρ αὐτῶν Κρινὼ κρατοῦσα βρέφος· ὅλων δὲ τὰ πρόσωπα ἐδείκνυον μεγίςην συμφοράν· οἱ δὲ δοῦλοι ἔβαλλον κιβωτὸν, καὶ ἄλλα σκεύη ἐπὶ ὄνον, ὅπου ἐκάθητο καὶ παιδίον· ἐνταῦθα ἦτον καὶ τὸ ἑξῆς ἐλεγεῖον τοῦ Σιμωνίδου.

„Γράψε Πολύγνωτος, Θάσιος γένος, Ἀγλαοφῶντος
„Υἱὸς, περθομένην Ἰλίου ἀκρόπολιν.

Καὶ ἐνταῦθα τελευτᾷ τὸ δεξιὸν μέρος (α).

Τὸ δὲ ἀρισερὸν εἶχε τὸν Ἅδην, καὶ πρῶτον ἦτον ὁ Ὀδυσσεὺς ἐν αὐτῷ· εἰς τὸ πλοιάριον δὲ τοῦ Χάρωνος ἦτον ὁ Τέλλις ἔφηβος τὴν ἡλικίαν, καὶ ἡ Κλεοβοία παρθένος ἔτι, ἔχουσα εἰς τὰ γόνατα κιβωτόν. Ὁ μὲν Τέλλις ἦτον πρόγονος τρίτος τοῦ ποιητοῦ Ἀρχιλόχου, καὶ ἴσως ἀπέθανε νέος· ἡ δὲ Κλεοβοία ἐκόμισεν ἐκ τῆς Πάρου τὰ ὄργια τῆς Δήμητρος πρώτη εἰς τὴν Θάσον· ὅθεν τὸ κιβώτιον. Πρὸς δὲ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀχέροντος πατήρ τις πνίγει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὡς ἀσεβῆ πρὸς τοὺς γονεῖς φανέντα (*). Πλησίον δὲ τούτου ἐτιμωρεῖτο τὶς ἱερόσυλος. Ἄνωθεν δὲ τούτων ἦτον ὁ Θεὸς Εὐρύνομος, καὶ ὗσερον ἡ Αὔγη καὶ Ἰφιμέδεια. Ἀνωτέρω δὲ τούτων ἦσαν Ἱερεῖα κριοὶ μέλανες, καὶ οἱ φίλοι τοῦ Ὀδυσσέως, Περιμήδης καὶ Εὐρύλοχος, καὶ μετὰ

(α) Αὐτόθι. Κϛ'. Κζ'.

(*) Ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς εὐσέβεια ἦτον περισπούδαςος καὶ ἔντιμος εἰς τοὺς ἀρχαίους, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται· ὅθεν οἱ περὶ τὴν Κατάνην της Σικελίας καὶ ὑπὸ τὴν Αἴτνην οἰκήτορες ὠνομάσθησαν Εὐσεβεῖς. Ἐπειδὴ, ὅτε ἐξέχεεν ἡ Αἴτνη πῦρ, χρυσὸν καὶ ἄργυρον δὲν ἔβλεπον, ἀλλ' ἔλαβον τοὺς γονεῖς εἰς τοὺς ὤμους, καὶ ἔφυγον. Κατέλαβε δ' αὐτοὺς οὕτω φεύγοντας ἡ ἔκχυσις τοῦ πυρὸς ὡς ποταμός· ἀλλ' οὔτε τότε ἀφῆκαν τοὺς γονεῖς διὰ τὴν ἰδίαν σωτηρίαν· ὅθεν ἐσχίσθη τὸ πυρ εἰς δύο μέρη, εὐλαβούμενον τὴν τοιαύτην εὐσέβειαν, καὶ δὲν ἔβλαψεν οὔτε τοὺς γονεῖς, οὔτε τοὺς εὐσεβεῖς υἱούς. Ἐνταῦθα μὲν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις τοιούτοις, οὐ δεῖ θαυμάζειν τὸ θαῦμα, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἀγαπᾷν ἐκ τῆς προαιρέσεως γενομένην.

τούτους ἦτον ἄνθρωπός τις Ὄκνος ἐπιγεγραμμένος, καὶ σχοινίον πλέκων, καὶ πλησίον αὐτοῦ ὄνος θήλεια τρώγουσα τὸ πλεκόμενον σχοινίον. Τοῦτο δὲ αἰνίττεται, ὅτι ὁ Ὄκνος ἄνθρωπος φίλεργος ὤν, εἶχε γυναῖκα δαπανηρὰν, καὶ ὅσα αὐτὸς ἐργαζόμενος ἐπορίζετο, ἐκείνη τὰ ἐξώδευεν· ὅθεν ἡ παροιμία τῶν Ἰώνων, τοῦ Ὄκνου θώμιγγα συνάγειν, ἐπὶ τῶν εἰς ἀνωφελῆ ἔργα καταγινομένων λεγομένη. Οἱ δὲ οἰωνοσκόποι ὠνόμαζον Ὄκνον καὶ ἓν ὄρνεον, καὶ ἦτον οὗτος ὁ ὄρνις τὸ μέγιςον εἶδος τῶν Ἐρωδιῶν, καὶ σπάνιος. Μετὰ δὲ τὸν Ὄκνον ἦτον ὁ Τιτυὸς σεσαθρωμένος σχεδὸν ὑπὸ τῆς τιμωρίας, ἔπειτα ἡ Ἀριάδνη βλέπουσα πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Φαίδραν θνήσκουσαν. Κατωτέρω δὲ τῆς Φαίδρας ἐκάθητο ἡ Χλῶρις εἰς τὰ γόνατα τῆς Θυίας· γυναῖκες τῆς Βοιωτίας ἐπίσημοι διά τε τὴν πρὸς ἀλλήλας φιλίαν, καὶ δι' ἄλλα· ἐπειδὴ ἡ μὲν Θυία ἦτον ἐρωμένη τοῦ Ποσειδῶνος, τὴν δὲ Χλῶριν ἔλαβε γυναῖκα ὁ Νειλεὺς υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Πλησίον δὲ τῆς Θυίας ἦτον ἡ Πρόκρις· καὶ πρὸς αὐτὴν εἶχε τὰ νῶτα τετραμένα ἡ ἀντίζηλος Κλυμένη· ἦσαν γὰρ ἀμφότεραι γυναῖκες τοῦ Κεφάλου· ἐσωτέρον δὲ τῆς Κλυμένης ἦτον ἡ Μεγάρα γυνὴ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἀνώτερον ἡ θυγάτηρ τοῦ Σαλμωνέως Τυρὼ, καὶ πλησίον αὐτῆς ἡ Ἐριφύλη κρατοῦσα τὸν ὅρμον, καὶ ἀνώτερον ὁ Ἐλπήνωρ ἐνδεδυμένος φορμὸν, ἔνδυμα ναυτικὸν πεπλεγμένον, ὡς ἡ ψίαθος, ἡ ψάθα κοινῶς λεγομένη· ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἔσκυπτε εἰς τὸν βάθρον κρατῶν τὸ ξίφος, καὶ ὁ Τειρεσίας ἤρχετο πρὸς τὸν βόθρον, καθ' Ὅμηρον (α). Μετὰ δὲ τὸν Τειρεσίαν ἵςατο ἐπὶ πέτρας ἡ μήτηρ τοῦ Ὀδυσσέως Ἀντίκλεια, καὶ κατώτερον τοῦ Ὀδυσσέως ἐκάθηντο ἐπὶ θρόνων ὁ Θησσεὺς καὶ Πειρίθους, ὁ μὲν Θησεὺς κρατῶν τὰ ξίφη ἀμφοτέρων, ὁ δὲ Πειρίθους

(α) Ὀδυσ. Λ. —

βλέπων πρὸς αὐτὰ, ὡς λυπούμενος, ἐπειδὴ δὲν ἐχρησίμευσαν εἰς τὸ ἐπιχείρημα (α).

Μετὰ δὲ ταῦτα ἦσαν αἱ θυγατέρες τοῦ Πανδάρεω ἐςεφανωμέναι μὲ ἄνθη, καὶ τοὺς ἀςραγάλους παίζουσαι, καὶ ἔπειτα ὁ Ἀντίλοχος υἱὸς τοῦ Νέςορος πατῶν εἰς πέτραν μὲ τὸν ἕνα πόδα, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὰς χεῖρας ἔχων, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Ἀγαμέμνων εἰς τὸ σκῆπτρον ἐπερειδόμενος, καὶ ῥάϐδον κρατῶν· ὁ δὲ Πρωτεσίλαος καθήμενος ἔβλεπε πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἄνωθεν τοῦ Ἀχιλλέως ἵςατο ὁ Πάτροκλος· οὗτοι πάντες ἦσαν ἀγένειοι, ἐκτὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἄνωθεν δὲ τούτων ἦτον ὁ Φῶκος καὶ ὁ Ἰασεὺς ἕλκων τὴν σφραγίδα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Φώκου· ἔπειτα δὲ ἦτον ἡ Μαῖρα θυγάτηρ τοῦ Προίτου, εἶτα ὁ Ἀκταίων καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Αὐτονόη εἰς δέρμα ἐλάφου καθήμενοι, καὶ νεϐρὸν ἐλάφου κρατοῦντες, καὶ σκύλον παρακείμενον ἔχοντες. Κατώτερον δὲ τοῦ Πατρόκλου ἦτον ὁ Ὀρφεὺς καθήμενος, εἰς τὴν ἀριςερὰν κιθάραν ἔχων, καὶ μὲ τὴν δεξιὰν κλῶνον Ἰτέας ψαύων· ἐκ τοῦ ἄλσους τῆς Περσεφόνης δηλονότι· καὶ πρὸς τὸ ἄλλο μέρος τῆς Ἰτέας ἦτον ὁ μουσικὸς Προμέδων, ὁ μαθητὴς τοῦ Ὀρφέως· ἔπειτα ἦτον ὁ Σχέδιος ὁ ςρατηγὸς τῶν Φωκέων μὲ ἄγρωςιν ἐςεφανωμένος καὶ ἐγχειρίδιον κρατῶν· ὁ δὲ Πελίας ἐκάθητο πολιὸς ἐπὶ θρόνου πρὸς τὸν Ὀρφέα βλέπων, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἦτον ὁ Θάμυρις, καὶ ἀνώτερον τούτου ὁ Μαρσύας εἰς πέτραν καθήμενος, καὶ τὸν Ὄλυμπον διδάσκων τὸν αὐλὸν, ὅςτις εἶχεν ἡλικίαν παιδὸς εὐπρεπεςάτου (β).

Ἀνώτερον δὲ τοῦ Ἀκταίωνος ἦτον ὁ Αἴας, καὶ ὁ Παλαμήδης παίζων τοὺς κύϐους μὲ τὸν Θερσίτην· ὁ δ' ἄλλος Αἴας ὁ Λοκρὸς ἔβλεπε πρὸς αὐτούς. Ἐνταῦθα συνήγαγεν ἐπίτηδες τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ὀδυσσέως ὁ Πο-

---

(α) Παυσαν. αὐτόθι. Κη'. Κθ'.
(β) Αὐτόθ.

λύγνωτος· ἐπειδὴ τοὺς μὲν δύο ἐφόνευσεν ἐν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ μὲ ἐπιβουλὴν, τὸν δὲ Θερσίτην ἔδειρε καὶ ἐπέπληξε, τὸν δὲ ἄλλον Αἴαντα ἤθελε νὰ λιθοβολήσῃ. Ἄνωθεν δὲ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος ἦτον ὁ Μελέαγρος βλέπων πρὸς ἐκεῖνον· οὗτοι δὲ πάντες εἶχον γένεια, ἐκτὸς τοῦ Παλαμήδους. Μετὰ δὲ τὸν Θάμυριν ἐκάθητο ὁ Ἕκτωρ λελυπημένος, καὶ τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας πρὸς τὸ ἀριςερὸν γόνυ ἔχων. Μετὰ δὲ τοῦτον ἦτον ὁ Μέμνων εἰς πέτραν καθήμενος, καὶ παρ' αὐτῷ ὁ Σαρπηδὼν τὸ πρόσωπον ἐπὶ τὰς χεῖρας ἔχων· ἡ δὲ μία χεὶρ τοῦ Μέμνονος ἦτον εἰς τὸν ὦμον τοῦ Σαρπηδόνος· εἶχον δὲ ἀμφότεροι γένεια· εἰς τὴν χλαμύδα δὲ τοῦ Μέμνονος ἦσαν ἐζωγραφισμέναι αἱ ὄρνιθες Μεμνονίδες καλούμεναι, καὶ Μέμνονες· ὄρνεα τῆς Ἀσίας μέλανα, καὶ ἀπὸ τοῦ Μέμνονος ὀνομαζόμενα· ἐπειδὴ ἤρχοντο εἰς τὸν τάφον τοῦ Μέμνονος, καὶ ἐκαθάριζον αὐτὸν, ἐν ἡμέραις διωρισμέναις, μὲ τὰ πτερὰ ὑγρὰ, ὑγραίνουσαι αὐτὰ πρῶτον εἰς τὸν Αἴσηπον ποταμὸν (α). Πλησίον δὲ τοῦ Μέμνονος ἵςατο νέος τις Αἰθίοψ γυμνὸς, ὅςτις ἦτον βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων. Ἀνώτερον δὲ τούτων ἦτον ὁ Πάρις ἀγένειος κρατῶν τὰς χεῖρας, ὡς προσκαλῶν τὴν Πενθησίλειαν, ἥτις ἔβλεπε πρὸς αὐτὸν καταφρονητικῶς, ὡς μὴ δεχομένη τὴν πρόσκλησιν· εἶχε δὲ τόξον Σκυθικὸν, σχῆμα παρθένου, καὶ δέρμα παρδάλεως ἐπὶ τῶν ὤμων. Ἀνώτερον δὲ αὐτῆς ἦσαν δύο γυναῖκες, ἡ μὲν νεωτέρα, ἡ δὲ πρεσβυτέρα, φέρουσαι ὕδωρ μὲ ἀγγεῖα συντετριμμένα, ἔχουσαι καὶ ἐπιγραφὴν κοινὴν, ἀμύητοι· ἐπειδὴ ὡς λέγει καὶ ὁ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ, ὅσοι ἦσαν ἀμύητοι τῶν μυςηρίων, ἐδοκίμαζον αὐτὴν τὴν τιμωρίαν εἰς τὸν ᾅδην, φέροντες ὕδωρ μὲ κόσκινον, καὶ γεμίσωσι πίθον τε-

(α) Μέμνων ὅμως ἐλέγετο καὶ ὁ ὄνος κατὰ Φαβωρῖνον, καὶ μεμνόνεια τὰ ὄνεια κρέατα· καὶ ἴσως ἄλλοθεν ἔχουσιν αἱ ὄρνιθες τὸ ὄνομα, καὶ διὰ τὴν συνωνυμίαν ἐπλάσθη τοῦτο.

τρυπημένον. Τῶν ἐν ᾅδου ἀθλιώτατοί εἰσιν οἱ ἀμύητοι, καὶ φοροῦσιν εἰς τὸν τετρημένον πίθον ὕδωρ ἑτέρῳ τοιούτῳ κοσκίνῳ. Ἀνώτερον δὲ τούτων ἦτον ἡ Καλλιςὼ, ἡ Νομία καὶ ἡ Πηρὼ τοῦ Νηλέως· καὶ ἡ μὲν Καλλιςὼ εἶχε ςρωμνὴν δέρμα ἄρκτου, καὶ τοὺς πόδας εἰς τὰ γόνατα τῆς Νομίας. Ἡ μὲν Νομία ἦτον Νύμφη τῆς Ἀρκαδίας, αἱ δὲ Νύμφαι ἦσαν μὲν μακροβιώταται, ὅμως θνηταί· ὅθεν ἔγραψεν αὐτὴν εἰς τὸν ᾅδην ὁ Πολύγνωτος. Μετὰ δὲ ταῦτα ἡ γραφὴ εἶχε κρημνοῦ σχῆμα, ὅπου ἀνεκύλιεν ὁ Σίσυφος τὸν λίθον· ἐκεῖ ἦτον καὶ τις πίθος, καὶ πρεσβύτης, καὶ ἄλλοι ἄνδρες τὲ καὶ γυναῖκες, αἱ μὲν καθήμεναι εἰς πέτραν, οἱ δὲ φέροντες ὕδωρ εἰς τὸν πίθον, ὡς εἴρηται· τῆς δὲ πρεσβύτιδος τὸ ἀγγεῖον συνετρίβη, καὶ ἔχυνεν εἰς τὸν πίθον τὸ ἐναπολειφθὲν εἰς τὸ τμῆμα τοῦ ὀςράκου ὕδωρ· ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι ἀσεβεῖς, καὶ καταφρονηταὶ τῶν Ἐλευσινίων μυςηρίων· ὑπὸ τὸν πίθον δὲ ἐτιμωρεῖτο καὶ ὁ Τάνταλος, ἔχων καὶ πέτραν ἐπηρτημένην, κατ' Ἀρχίλοχον· ἐπειδὴ οἱ μὲν ἄλλοι ποιηταὶ ἔδωκαν τιμωρίαν τὴν δίψαν μόνον εἰς τὸν Τάνταλον, ὁ δ' Ἀρχίλοχος προσέθηκε καὶ τὴν πέτραν (α). Καὶ αὕτη μὲν ἦτον ἡ Λέσχη τοῦ Πολυγνώτου.

Λιβυςῖνος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Σικελίαν ὁ Ἀπόλλων, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ εἰς τὸ Πάχυνον ἀκρωτήριον, ἐπειδὴ ἔφθειρέ ποτε τὸ Λιβυκὸν ςράτευμα ἐκεῖ διὰ τῆς νόσου, κατὰ τὴν δέησιν τῶν ἐγχωρίων. Λιθήσιος δὲ, ἐπειδὴ εἶχον τὸ Ἱερὸν, ἢ τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἐπὶ λίθου ἱδρυμένον εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μαλέα(β).

Λευκάδιος δὲ καὶ Λευκάτας ἀπὸ τῆς Λευκάδος πέτρας, ἢ τῆς ὁμωνύμου πόλεως, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πέτρας, ὅθεν ἔπιπτον οἱ ἐρῶντες καὶ

(α) Αὐτόθ. Λα'.
(β) Γυραλ. Ζ'. 221. Ῥιαν. αὐτόθ. 243. Στέφαν. καὶ Φαβῶριν. ἐν Λιθησ.

ἰατρεύοντο. Λέγουσιν ὅτι ὁ Λευκάδιος, ὁ κτίσας τὴν πόλιν, ἔκτισε καὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπὶ πέτρας ἀποτόμου καὶ ὑψηλῆς ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ ἦτον ἡ σκοπὴ καὶ τὸ θρυλλούμενον ἅλμα. Ἦτον οὖν νόμιμον παλαιόθεν, νὰ ῥίπτηται κατ' ἔτος ἀπὸ τῆς σκοπῆς τὶς τῶν ἐγχωρίων ἔνοχός τινος ἐγκλήματος, ἢ ὑποψίας, εἰς ἀθώωσιν, ἢ ἀποτροπὴν τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, ὅτε ἑώρταζον τὴν ἑορτήν. Ἔδενον ὅμως περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ πτερὰ μεγάλα καὶ ὄρνεα, ἵνα ἐμποδίζηται ἡ ὁρμὴ τῆς πτώσεως. Κάτωθεν δὲ ἵσαντο πολλοὶ κύκλῳ μὲ πλοιάρια εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα βοηθήσωσιν αὐτὸν ὅσον δυνατὸν, ἂν πέσῃ εἰς μέρος κινδυνῶδες· ἐπειδὴ φαίνεται, ὅτι ἦτον καί τις οἰκονομία, καὶ τόπος προωρισμένος, καὶ προητοιμασμένος, ποῦ νὰ πέσῃ· ἐκεῖθεν τοίνυν ἔπιπτον οἱ ἐρῶντες, καὶ ἀπηλλάττοντο τοῦ ἔρωτος. Πόθεν δὲ προῆλθεν ἡ ἰδέα αὕτη ἄδηλον. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἔπεσεν ἐκεῖθεν τὶς τοιοῦτος ἀπηλπισμένος πρῶτον, καὶ ἔκτοτε ἐγένετο συνήθεια, ἔπλασαν καὶ πολλὰ μυθώδη (α).

Λέγουσι γὰρ, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀδώνιδος περιήρχετο ζητοῦσα θεραπείαν· ἐλθοῦσα τοίνυν καὶ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ὅςτις ἦτον εἰς τὴν Κύπρον τότε, ἠρώτησε καὶ αὐτόν· ἐκεῖνος δὲ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Λευκάδα πέτραν, καὶ εἶπεν, ἵνα κρημνισθῇ ἐκεῖθεν· καὶ τούτου γενομένου, ἔπαυσεν ὁ ἔρως. Ἐζήτησε δὲ τὸν λόγον τῆς θεραπείας ταύτης· ὁ δὲ Ἀπόλλων εἶπεν, ὅτι μάντις ὢν ἐγνώρισεν, ὅτι ἡ πέτρα εἶχε τὴν ἐνέργειαν· ἐπειδὴ καὶ ὁ Ζεὺς, ὅτε εἶχεν ἔρωτα πρὸς τὴν Ἥραν, ἤρχετο ἐκεῖ, καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς πέτρας, καὶ οὕτως ἐκούφιζε τὸ πάθος (β).

Ὁ δὲ Μένανδρος λέγει, ὅτι ἡ Λεσβία Σαπφὼ ἡ

(α) Στράβ. Ι'. 452.
(β) Παρ. Πτολεμ. Ἡφαιστίων. Ζ'.

ψάλτρια, ἔπεσε πρῶτον ἐκεῖθεν, διὰ τὸν ἔρωτά τινος νέου Μιτυληναίου Φάωνος καλουμένου.

„Οὗ δὲ λέγεται πρώτη Σαπφὼ
„Τὸν ὑπέρκομπον θηρῶσα Φάων'
„Οἰςρῶντι πόθῳ, ῥίψαι πέτρας
„Ἀπὸ τηλεφανοῦς· ἀλλὰ κατ' εὐχὴν
„Σὸν, δέσποτ' ἄναξ, εὐφημείσθω
„Τέμενος περὶ Λευκάδος ἀκτῆς.

Τελεφανῆ λέγει τὴν πέτραν, ἐπειδὴ ἦτον λευκὴ καὶ εἰς τὴν θάλασσαν προβεβλημένη, ὥςε ἐφαίνετο μακρόθεν· ὅθεν νομίζουσίτινες, ὅτι διὰ τὴν λευκότητα ὠνομάσθη λευκάς. Καὶ ἡ μὲν ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ καταποντισθεῖσα, ἠλευθερώθη τοῦ ἔρωτος (α).

Ἄλλοι δὲ λέγουσι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος, ὅτι ὁ Κέφαλος ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς ἀπάτης ταύτης, διὰ τὸν ἔρωτα τῆς Κωμαιθοῦς θυγατρὸς τοῦ Πτερέλα, ἢ ἄλλης τινός· ἐπειδὴ ἐνταῦθα εἶναι διεφθαρμένος ὁ Στράβων, καὶ ἀσύμφωνος τοῖς ἄλλοις ἀρχαιολόγοις. Καὶ οὕτως εἶναι πιθανώτερον, ὅτι ἔπεσέ τις ἐκεῖθεν πρῶτον, ἢ ὁ Κέφαλος, ἢ Σαπφὼ, ἢ ἄλλος τις ἐξ ἀπελπισίας· οἱ δὲ μεταγενέςεροι ἐνόμισαν θεραπείαν τοῦτο θείαν κατ' ὀλίγον διὰ τὴν συνήθειαν καὶ δεισιδαιμονίαν (β).

Μετὰ δὲ ταῦτα ἔπεσον πολλοί. Ὡς ἡ Ἀρτεμισία ἡ βασίλισσα τῆς Καρίας καὶ θυγάτηρ τοῦ Λυγδάμιδος, ἀγαπήσασά τινα νέον ἀκατάπειςον Δάρδανον Ἀβυδηνὸν, ἐτύφλωσεν αὐτὸν κοιμώμενον, ἵνα παύσῃ ὁ ἔρως δηλονότι· ἀλλ' ἠπατήθη· ἐπειδὴ ηὔξησε περισσότερον. Ὁ δὲ χρισμὸς ἔπεμψεν αὐτὴν εἰς τὴν Λευκάδα πέτραν, να θεραπευθῇ· καὶ οὕτως ἐθεραπεύ-

(α) Κληρικ. ἐν Λειψάν. Μενάνδρ. 110. Σουϊδ. Σαπφ. Στράβ. Ι'. 452.
(β) Στραβ. αὐτόθ. καὶ σχολ. Ἀπολλόδωρ. Β'. δ'. 7. Ι'. Ι6. Ι. Τζέτζ. ἐν Λυκόφρον. 934.

θη, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ. Αὕτη δὲ ἦτον ἡ πρώτη Ἀρτεμισία ἡ ϛρατεύσασα μὲ τὸν Πέρσην εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἐπειδὴ ἦτον καὶ ἄλλη νεωτέρα θυγάτηρ τοῦ Ἑκατόμνου, καὶ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ τοῦ Μαυσώλου. Τὴν πρώτην ὅμως λέγει ὁ Φαβωρῖνος θυγατέρα τοῦ Δάμιδος, καὶ οὐχὶ τοῦ Λυγδάμιδος (α).

Ἐπιδάμνιος δέ τις Ἱππομέδων καλούμενος, ἀγαπήσας τινὰ νέον πρὸς ἄλλον κλίνοντα, ἦλθεν εἰς τὴν Λευκάδα, καὶ ἠλευθερώθη τοῦ πάθους, πεσὼν καὶ ἀποθανών.

Ἄλλος ὅμως, Νικόϛρατος ὁ κωμικὸς, ἀγαπήσας τινὰ Μυῤῥιναίαν Τεττιγαίαν καλουμένην, ἔπεσε καὶ ἠλευθερώθη τῷ ὄντι, μηδὲν παθών.

Ἄλλος δέ τις Βουθρώτιος Μάκης καλούμενος, ἔπεσε τετράκις ἀβλαβὴς, καὶ τοῦ ἔρωτος ἀπαλαττόμενος, ὥϛε ἐπωνόμασαν αὐτὸν Λευκοπέτραν· ἠλευθερώθησαν δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ, ἀβλαβεῖς μείναντες ἐκ τῆς πτώσεως, καὶ διὰ τὸν φόβον ἴσως, ἠλευθεροῦντο καὶ τοῦ ἔρωτος.

Ἄλλος δέ τις Βουλαγόρας ὀνομαζόμενος Φαναγορείτης, ἀγαπήσας Διόδωρον τὸν αὐλητὴν, ἔπεσε καὶ ἐφονεύθη γέρων ἤδη ὤν.

Ἡ δὲ Ῥόπις ἡ Ἀμισσηνὴ ἀγαπήσασα δύο νέους Διδύμους καὶ σωματοφύλακας τοῦ Ἀντιόχου, Ἀντιφῶντα καὶ Εὖρον καλουμένους, ἔπεσε καὶ ἐφονεύθη.

Ἄλλος δέ τις Καταναῖος Νηρεὺς ὀνομαζόμενος, ἀγαπήσας τινὰ γυναῖκα Ἀττικὴν Ἀθηναίαν καλουμένην, ἔπεσε καὶ περιεπλέχθη εἰς τὰ δίκτυα τῶν ἁλιέων, οἵτινες ἀνελκύσαντες αὐτὸν, εὗρον καὶ ἓν κιβώτιον μὲ χρυσίον σὺν αὐτῷ κατὰ τύχην εἰς τὸ δίκτυον· ἐκεῖνος δὲ οἰκειοποιούμενος τὸ χρυσίον, ἐζήτει αὐτὸ διὰ τῆς κρίσεως. Ἀλλ' ἐπιφανεὶς ὁ Ἀπόλλων εἰς τὸν ὕπνον αὐτοῦ, καὶ ἐπιπλήξας, καὶ ἀπειλήσας αὐτὸν ἄλλα τε

(α) Ἐν Ἀρτεμισ. καὶ Σουίδ.

πολλὰ, εἶπε, νὰ μὴ οἰκειοποιῆται ξένου χρυσίου, ἀλλὰ νὰ εὐχαριςῇ μάλιςα διὰ τὴν σωτηρίαν.

Τέλος δὲ, ἀγαπήσας καὶ ὁ Ἰαμβογράφος Χαρῖνος τὸν Εὐνοῦχον οἰνοχόον τοῦ Εὐπάτορος, ἔπεσε καὶ συνέτριψε μόνον τὸ σκέλος. Ἀποθνήσκων δὲ ὑπὸ τῶν πόνων, εἶπε ταῦτα τὰ Ἰαμβεῖα.

„Ἔῤῥοις πλανῆτις καὶ κακὴ πέτρη Λευκὰς,
„Χαρῖνον, αἲ, αἲ, τὴν Ἰαμβικὴν μοῦσαν
„Κατηθάλωσας ἐλπίδος κενοῖς μύθοις.
Τοιαῦτ' ἔρωτας Εὐπάτωρ ἐρασθείη.

Ταῦτα καὶ περὶ τῆς Λευκάδος πέτρας, καὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς (α).

Λοξίαν δὲ ὠνόμαζον τὸν Ἀπόλλωνα, διὰ τοὺς λοξοὺς καὶ ἀμφιβόλους χρησμοὺς αὐτοῦ· ἢ διὰ τὴν λοξὴν πορείαν τοῦ ἡλίου (β).

Λυκωρεὺς δὲ ἀπὸ τῆς Λυκωρείας Κωμοπόλεως πλησίον τῶν Δελφῶν (γ).

Μαλεάτης δὲ ἀπὸ τῆς Μαλέας ἄκρας τῆς Λακωνίας, ὅπου ὠνομάζετο καὶ Ἐπιδήλιος, ὡς προείρηται· εἶχον ὅμως Ἱερὸν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον ἀρχαιότατον. Ἐκεῖ κατεσκεύασεν ὁ Ἀντωνῖνος πηγὴν ὡραιοτάτην, καὶ ἄλλους καλλωπισμοὺς περὶ τὸ Ἱερόν. Τὴν δὲ πηγὴν ταύτην ὀνομάζει ὁ Παυσανίας πηγὴν Ἐλύτρου· ἀλλαχοῦ δὲ λέγει· ὠκοδόμηται δὲ καὶ ἔλυτρον κρήνης ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἰς ὃ τὸ ὕδωρ συλλέγεται σφίσι τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐπεί τοι πίνειν πηγαὶ σφίσιν ὑπὸ τὴν πόλιν εἰσὶν οὐ πολλαί. Τοῦ δὲ Μελεάτου Ἀπόλλωνος Ἱερὸν εἶχον καὶ ἕτερον εἰς τὴν Σπάρτην (δ).

Μοιραγέτης δὲ εὑρέθη ἐπιγεγραμμένος εἰς τὸν

(α) Πτολεμ. αὐτόθι, καὶ Βακχυλιδ. παρ' αὐτῷ.

(β) Φουρνουτ. ΛΒ'. Ἐτυμολ. ἐν λοξ. Σχολ. Ἀριςοφάν. Πλούτ. 8. Ποτέρ. ἐν Λυκόφρον. 14.

(γ) Καλλίμαχ. εἰς Ἀπόλλων. 19.

(δ) Κορινθ. ΚΖ'. 8. Ἀχαϊκ. ΚΖ'. 2. Λακωνικ. ΙΗ'. 7. Σουΐδ. Ἡσύχ. καὶ Φαβωρῖν. ἐν Ἐλύτρ.

πρόναον τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ, καὶ πλησίον τῶν δύο Μοιρῶν ἱςάμενος, ὅπου ἦτον καὶ ὁ Ζεὺς Μοιραγέτης καὶ αὐτὸς ἐπιγεγραμμένος· ἐπειδὴ ὡς εἴρηται, ἐνομίζετο καὶ ὁ Ἀπόλλων τοιοῦτος (α).

Μαρμαρῖνος δὲ, ἢ Μαρμάριος, παρὰ τὸ Μαρμάριον πόλιν τῆς Εὐβοίας, ὅπου ἦτον τὸ λατόμιον τῶν Καρυςίων κιόνων λεγόμενον, πλησίον οὔσης καὶ τῆς Καρύςου (β).

Μυοκτόνος δὲ παρὰ τὸ μῦς τὸν ποντικόν. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἦτον ὁ αὐτὸς Μυοκτόνος καὶ Σμινθεὺς, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ, ἂν δὲν εἶναι διεφθαρμένον ἀπὸ τοῦ Μυιοκτόνος· ἐπειδὴ εἴρηται τοιοῦτον ἐν τῷ περὶ Ἀπομυίου καὶ Μυιάγρου. Μολοσσὸς δὲ ἀπὸ τῆς Μολοσσίδος, καὶ Μεμφίτης ἀπὸ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Μέμφεως ἴσως.

Ὀγκαιάτης δὲ καὶ Ὀγκαῖος ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ Ὀγκείου ποταμοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπου εἶχον Ἱερὸν οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Θελπούσης, καὶ τοῦ Λάδωνος ποταμοῦ. Οἰτόσυρον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Σκύθαι, ὡς εἴρηται ἐκεῖ. Ὅριον δὲ εἰς τὸ Ἄργος ἀπὸ τοῦ ὅρους, σύνορον, ἐπειδὴ ἐνίκησαν πολεμοῦντες ποτὲ περὶ γῆς ὅρων (γ).

Παίων δὲ, ἢ Παιὼν, Ἰατρὸς δηλονότι, ὠνομάζετο εἰς τὸν Ὠρωπὸν (Α'. 388). (δ).

Παῤῥάσιος δὲ εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀρκαδίας Παῤῥασίαν, ὅπου εἶχον δύο Ἱερὰ τοῦ Ἐπικουρίου καὶ Παῤῥασίου Ἀπόλλωνος· ἐκεῖ ὠνόμαζον αὐτὸν καὶ Πύθιον. Καὶ τοῦ μὲν Ἐπικουρίου ὁ ναὸς ἦτον ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως, τοῦ δὲ Παῤῥασίου ἐπὶ τὸ ὄρος Λύκαιον, ὅπου εἶχον καὶ ἄλσος Ἱερὸν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὄ-

(α) Παυσαν. φωκικ. Κδ'. 4.
(β) Στράβ. Ι'. 446. Στέφαν. ἐν Μαρμαρ.
(γ) Παυσαν. Ἀρκαδικ. Νε'. 3. 4. Κορινθ. Λε'. 2.
(δ) Ἀττικ. Λδ'. 2. Φαβωρῖν. ἐν Παίων.

ρους· καὶ πρῶτον μὲν ἐθυσίαζον τὸ Ἱερεῖον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἐπικουρίου, ἔπειτα δὲ ἐκόμιζον αὐτὸ μὲ αὐλὸν καὶ πομπὴν εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦ Παῤῥασίου, καὶ ἔκαιον ἐκεῖ τὰ μηρία, ἐκτελοῦντες καὶ τὰ λοιπὰ τῆς θυσίας (α).

Πατρῷον δὲ, εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔχοντες ναὸν αὐτοῦ ἐν τῷ Κεραμεικῷ πλησίον τῆς βασιλικῆς ϛοᾶς. Τὴν δὲ εἰκόνα αὐτοῦ ἐζωγράφισεν ὁ ζωγράφος Εὐφράνωρ, ὁ ζωγραφίσας καὶ τὴν ϛοάν. Εἶχε δὲ ἡ ϛοὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰς εἰκόνας τῶν δώδεκα θεῶν, τοῦ Θησέως, καὶ τῆς δημοκρατίας, τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην, ἔνθα ἦσαν οἱ γνωριμώτατοι δύο ϛρατηγοὶ, ὁ Ἐπαμινώνδας ἔχων τὸ Ἱππικὸν τῶν Βοιωτῶν, καὶ ὁ Γρύλλος υἱὸς τοῦ Ξενοφῶντος, τὸ τῶν Ἀθηναίων (β).

Πλατανίϛιος δὲ, εἰς τὴν Ἀργολίδα, ὅπου εἶχον βωμὸν αὐτοῦ εἰς τὸν δρόμον μεταξὺ Ἑρμιόνης καὶ Τροιζῆνος.

Πολιὸν δὲ, οἱ Βοιωτοὶ, ἔχοντες Ἱερὸν, ὅπου πρῶτον μὲν ἐθυσίαζον ταῦρον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐκόμισάν ποτε τὸν ταῦρον ἐν καιρῷ, ἐθυσίασαν τὸν ἕνα βοῦν τῆς παρατυχούσης ἁμάξης· ὅθεν ἔμεινε συνήθεια, καὶ ἐθυσίαζον ὕϛερον ἐργάτας βοῦς. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Πολιὸς σημαίνει γέροντα ἀνήκειον τῷ Ἀπόλλωνι, νομίζουσί τινες, ὅτι ἴσως ἦτον Πόλιος, ὅπερ σημαίνει καὶ πολίτην, καὶ οὐράνιον ἀπὸ τοῦ πόλου. Κατ' ἄλλους ὅμως εἶχε γένεια λευκὰ τὸ ἄγαλμα τοῦτο (γ).

Προόψιον δὲ, εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔχοντες βωμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος Ὑμηττόν. Σημαίνει δὲ τὸ ὄνομα προορατικὸν, ἢ προλέγοντα κατ' ἄλλους (δ).

Προϛατήριον δὲ εἰς τὰ Μέγαρα, ἔχοντες ναὸν

(α) Ἀρκαδικ. Λη΄. 6.
(β) Ἀττικ. Γ΄. 1. 2. 3.
(γ) Κορινθ. Λδ΄. 6. Βοιωτικ. Ιβ΄. 1. καὶ Συλβούργ. αὐτόθι.
(δ) Ἀττικ. Λβ΄. 2.

αὐτοῦ κάτωθεν τῆς Ἀγορᾶς, καὶ ἀγάλματα αὐτοῦ, τῆς Λητοῦς, καὶ Ἀρτέμιδος ἀξιόλογα, ἔργα τοῦ Πραξιτέλους (α).

Πτῶος δὲ εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀπὸ τοῦ ὄρους Πτώου, ἢ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀθάμαντος Πτώου καλουμένου, ἀφ' οὗ ὠνομάσθη καὶ τὸ ὄρος· εἶχον δὲ καὶ μαντεῖον ἐκεῖ ἐπίσημον (β).

Πυθαέα δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Ἀργεῖοι πρῶτον ἀπὸ τοῦ Πυθαέως, τοῦ κτίσαντος τὸν ναὸν τοῦ Δειραδιώτου Ἀπόλλωνος, ὡς εἴρηται ἐκεῖ· ὕςερον δὲ παρὰ τῶν Ἀργείων ἔλαβον τὸ ὄνομα καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ οὕτως οἱ μὲν Ἑρμιονεῖς εἶχον ναὸν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑρμιόνην, οἱ δὲ Ἀργεῖοι εἰς τὴν πόλιν Ἀσίνην, ὅπου ἔθαψαν τὸν Λυσίςρατον, ὅτε κατεδάφισαν τὴν Ἀσίνην, ἐπειδὴ ἀπεςάτησε· ἀφῆκαν ὅμως τὸ Ἱερὸν τοῦτο ἄθικτον. Οἱ δὲ Λάκωνες εἶχον ἄγαλμα εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Σπάρτης, ὅπου ὠνομάζετο Χορὸς ὁ τόπος· ἐπειδὴ ἐχόρευον οἱ Ἔφηβοι περὶ τὸν Ἀπόλλωνα, ὅτε ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν Γυμνοπαιδίαν καλουμένην· ἔτι δὲ εἶχον ναὸν αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ὄρος Θόρνακα, τοῦ ὁποίου τὸ ἄγαλμα ἦτον ὅμοιον μὲ τὸ ἐν Ἀμύκλαις τοῦ Ἀπόλλωνος. Τοῦτο τὸ ἐν Θόρνακι Ἀπόλλωνος τὸ ἄγαλμα ἤθελον νὰ κατασκευάσωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅτε ἐζήτησαν νὰ ἀγοράσωσι χρυσίον παρὰ τοῦ Κροίσου, καὶ ἐκεῖνος ἔδωκεν αὐτοῖς δωρεὰν, ὅσον ἐζήτησαν. Διὰ ταύτην οὖν τὴν χάριν ἐδέχθησαν οἱ Σπαρτιάται τὴν συμμαχίαν αὐτοῦ ὕςερον, κατεσκεύασαν καὶ κρατῆρα χαλκοῦν ἔντεχνον, τριακοσίους ἀμφορέας χωροῦντα, καὶ ἀντέπεμψαν αὐτὸν δῶρον, τὸν ὁποῖον εἶχον οἱ Σάμιοι, ἁρπάσαντες αὐτὸν παρὰ τῶν κομιζόντων εἰς τὰς Σάρδεις Λακεδαιμονίων. Οἱ δὲ Σάμιοι ἔλεγον, ὅτι οἱ κομίζοντες αὐτὸν, μαθόντες τὴν

(α) Ἀττικ. Μδ'. 2.
(β) Βοιωτικ. Κγ'. 3. Μεσσηνιακ. Λβ'. 5.

ἅλωσιν τοῦ Κροίσου, τὸν ἐπώλησαν εἴς τινας ἰδιώτας Σαμίους· ἔπειτα ἐπιςρέψαντες εἰς τὴν Σπάρτην, εἶπον, ὅτι τὸν ἥρπασαν οἱ Σάμιοι· οἱ δὲ ἀγοράσαντες αὐτὸν τὸν ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας. Τὸ δὲ χρυσίον ἐκεῖνο μετεχειρίσθησαν οἱ Σπαρτιάται εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐν Ἀμύκλαις ἀγάλματος, προκρίναντες, νὰ καλλωπίσωσιν ἐκεῖνον τὸν ναὸν μᾶλλον, ἢ τοῦτον (α).

Πύθιος δέ, ἀπὸ τῆς πόλεως Πυθοῦς, ἥτις ἔπειτα μετωνομάσθη Δελφοὶ ἀπὸ τοὺς Δράκοντος, ἢ ἀπὸ τοῦ πύθειν τοῦ σήπεσθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ πυνθάνεσθαι τὸ ἐρωτᾶν, ἐπειδὴ ἠρώτων τὸ μαντεῖον ἐκεῖ. Πύθιον ὅμως ὠνομάζετο καί τις πόλις τῆς Κρήτης, ἄλλη τῆς Μακεδονίας, ὅπου ἐτελεῖτο καὶ ἑορτὴ Πύθια καλουμένη· καὶ ἄλλη εἰς τὸν Ἀςακηνὸν κόλπον. Ἰδίως δὲ ὠνομάζετο Πυθὼ καὶ Πυθὼν, καὶ πόλις Ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ πόλις τῶν Δελφῶν, ἥτις ὠνομάζετο πρῶτον Νάπη, εἶτα Πετρήεσσα, ἔπειτα Κρίσσα, εἶτα Πυθὼ, καὶ τέλος Δελφοί. Εἶχον δὲ καὶ οἱ Σάμιοι ναὸν ἀρχαιότατον Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου (α). Ὁμοίως εἶχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄγαλμα αὐτοῦ, πλησίον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, καὶ οἱ Ἠλεῖοι βωμόν· οἱ δὲ Φενεάται εἶχον ναὸν (β).

Παλατῖνον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀπὸ τοῦ συνωνύμου ὄρους, ὅπου ἔκτισεν ὁ Αὔγουςος ναὸν αὐτοῦ πολυτελέςατον, μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ νίκην. Ἡ μὲν οἰκοδομὴ ἦτον ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, αἱ δὲ θύραι ἐλεφάντιναι, οἱ τρίποδες χρυσοῖ, καὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν ἔθηκεν ἅρμα τοῦ ἡλίου χρυσοῦν. Τὸ δὲ ἄγαλμα

(α) Κορινθ. Λέ. 2. Λς́. 5. Λακωνικ. Γ́. 10. Ιά. 7. Ἡρόδοτ. Κλειο. 69. 70.

(β) Ὑγῖν. μυθ. 140. καὶ Σχολ. φουρνοῦτ Λ5́. Μακρόβ. Κρον. Ά. Ιζ́. Γυραλδ. Συντ. Ζ́. 230. Πινδάρ. Ὑποθέσ Πυθ φαβωρῖν. Πυθ. Στέφαν. Πυθ. Παυσαν. Κορινθ. Λά. 9. Ἀττικ. Ιθ́. 1. Ἠλιακ. Ιέ. 3. Ἀρκαδικ. Ιέ. 3.

ἦτον ἔργον τοῦ Σκόπα· ὁμοίως ἦτον καὶ τὰ προπύλαια θέας ἄξια. Τὸ δὲ μέγιςον καὶ εὐπρεπέςατον ἦτον ἡ διπλῆ βιβλιοθήκη, Ἑλληνικὴ καὶ Λατινικὴ, ἐν τῷ ναῷ (α).

Πασπάριον δὲ, ἀπὸ τοῦ πᾶς καὶ Πάριος, ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Πάριοι καὶ Περγαμηνοί. Παγασσαῖος δὲ καὶ Παγασσίτης ἀπὸ τῶν Παγασσῶν πόλεως καὶ ἀκρωτηρίου τῆς Θεταλικῆς Μαγνησίας, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ· αἱ δὲ Παγασσαὶ ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ παγῆναι τὴν Ἀργὼ, ἢ ἐπειδὴ περιῤῥέεται ὁ τόπος ὑπὸ πηγῶν (β).

Παρνόπιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐπειδὴ ἀπεδίωξέ ποτε τοὺς βλάπτοντας τὴν χώραν πάρνοπας· οἱ δὲ πάρνοπες εἶναι αἱ ἀκρίδες, αἵτινες βλάπτουσι πολλάκις τοὺς καρπούς. Ὁ δὲ Παυσανίας λέγει, ὅτι εἶδε τρὶς φθειρομένους τοὺς πάρνοπας κατὰ τὸ Σίπυλον ὄρος· ποτὲ μὲν ἐξεδίωξεν αὐτοὺς βίαιος ἄνεμος, ποτὲ δὲ διέφθειρεν αὐτοὺς τὸ ὑπερβολικὸν καῦμα μετὰ τὴν βροχὴν, καὶ ἄλλο τε, τὸ ἐξαίφνης ψῦχος. Εἰς ἡμᾶς ὅμως φθείρονται μὲν καὶ οὕτως, ἀφ' οὗ καταφάγωσιν ἐνίοτε πολλοὺς καρποὺς, ἀλλ' ἐνίοτε φθείρουσιν αὐτοὺς καὶ ἓν πλῆθος ὄρνεα ἐξερχόμενα ὡς νέφη ἐκ τῆς θαλάσσης (γ).

Παταρεὺς δὲ, ἀπὸ τῶν Πατάρων τῆς Λυκίας, ὅπου εἶχον μαντεῖον αὐτοῦ ἐπίσημον, καὶ ἐχρησμοδότει μόνον κατὰ τοὺς ἓξ μῆνας τοῦ χειμῶνος· τὸ δὲ θέρος ἤρχοντο εἰς τὴν Δῆλον, ὅσοι εἶχον χρείαν (δ).

(α) Ὡράτ. Α'. Ἐπιςολ. γ. 17. Πλίν. Ἱςορ. Φυσ. ΛΔ'. γ'. Δς'. ε'. Προπέρτ. Β'. Ελεγ. 31. 9. 2. Ναρδίν. ς'. 1. Αὐρήλ. Βίκτωρ. Β'. 34. καὶ Σχολ.

(β) Φαβωρῖν. ἐν Πασπαρ. Στράβ. Θ'. 435. Φαβωρῖν. ἐν Παγασσ. Σχολ. Ἀπολλων. Α'. 238.

(γ) Αττικ. Κδ'. 8.

(δ) Σέρβ. Αἰν. Δ'. 143. Γυράλδ. Ζ'. 233. καὶ Μακρόβ. παρ' αὐτῷ.

Σιτάλκας δὲ ὠνομάζετο ἓν ἄγαλμα αὐτοῦ εἰς τοὺς Δελφοὺς, τὸ ὁποῖον εἶχε τριάκοντα καὶ πέντε πηχῶν μέγεθος. Ἐπειδὴ οἱ Φωκεῖς ἔσπειραν, καὶ ἐκαρποῦντο τὴν Ἱερὰν χώραν τοῦ Ἀπόλλωνος παρανόμως, διώρισαν οἱ Ἀμφικτύονες εἰς αὐτοὺς ζημίαν χρημάτων, ἐξ ἧς κατεσκευάσθη τὸ ἄγαλμα τοῦτο· ὅθεν ὠνόμασαν αὐτὸν Σιτάλκαν, ἢ Σιτάλκην, ἀπὸ τοῦ σίτου καὶ ἀλκῆς (α).

Σμινθεὺς δὲ, ἀπὸ τῆς Σμίνθης πόλεως τῆς Τρωάδος. Ὠνομάζοντο δὲ πολλοὶ τόποι οὕτω· διότι μόνον εἰς τὴν Τρωάδα, ἐκτὸς τῆς πόλεως ταύτης καὶ τὸ Σμινθίου ἄλσους Ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἦσαν καὶ ἄλλοι δύο τόποι περὶ τὴν Ἀμαξιτὸν Σμίνθια καλούμενοι· καὶ ἄλλοι ἐν τῇ Παριανῇ καὶ ἐν τῇ Λαρισσαίᾳ χώρᾳ, ὡς καὶ ἐν τῇ Ῥόδῳ, καὶ ἀλλαχοῦ. Σμίνθον δὲ ὠνόμαζον τὸν ποντικὸν οἱ Κρῆτες, ἢ οἱ Αἰολεῖς· εὑρέθη ὅμως καὶ κύριον ὄνομα Σμινθίων· ὅθεν, ἴσως ἐκ τοιούτων περιςάσεων ὠνομάσθησαν οἱ τόποι. Ἐπειδὴ, κατὰ μέν τινας, ἐφάνησάν ποτε ἐκεῖ εἰς τὴν Χρύσην πόλιν, ὅπου ἦτον Ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, πολλοὶ ποντικοὶ, καὶ ἔβλαπτον τὴν χώραν· ὁ δὲ Ἀπόλλων ἐφόνευσεν αὐτούς· ὅθεν ὁ τότε Ἱερεὺς Κρίνις, κτίσας ἄλλο Ἱερὸν ὠνόμασεν αὐτὸν οὕτως, ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· ἐντεῦθεν ὠνομάσθη καὶ Μυοκτόνος, ὡς καὶ οἱ Οἰταῖοι ὠνόμαζον τὸν Ἡρακλέα Κορνοπίωνα, ἐπειδὴ ἐδίωξε τὰς ἀκρίδας, τὰς ὁποίας αὐτοὶ ὠνόμαζον Κόρνοπας, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι πάρνοπας· οἱ δὲ Ἐρυθραῖοι ὠνόμαζον τὸν αὐτὸν Ἰποκτόνον, ὡς φονεύοντα τὰς ἀμπελοφάγους ἶπας.

Κατ' ἄλλους δὲ, οἱ Κρῆτες πέμποντες ἀποικίαν, ἔλαβον χρησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἵνα μείνωσιν ἐκεῖ, ὅπου ἐναντιωθῶσιν εἰς αὐτοὺς οἱ γηγενεῖς. Ἐλθόντες οὖν κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐ-

---

(α) Φωκ. Ιέ. 1. Goldbar. αὐτόθι.

μειναν τὴν νύκτα περὶ τὴν Ἀμαξιτὸν, καὶ ἐκεῖ ἔφαγον οἱ ποντικοὶ τὴν νύκτα τὰ λουρία, καὶ ὅλα τὰ σκύτινα δέματα τῶν ὅπλων αὐτῶν· ὅθεν νομίσαντες, ὅτι ἐπληρώθη ὁ χρησμὸς, ἔκτισαν ἐκεῖ τὴν πόλιν, καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν Σμίνθην, ἢ Σμινθίαν, καὶ ἐκ ταύτης ὠνομάσθη ὁ Ἀπόλλων Σμινθεὺς, κατὰ τὴν γνώμην ταύτην. Εἶχον δὲ καὶ εἰς τὴν Τένεδον ὕστερον Ἱρὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ δὲ κυρίως Σμινθεὺς Ἀπόλλων, ὃν ἐπικαλεῖται ὁ Χρύσης, ἦτον εἰς τὴν Χρύσην πόλιν τότε, ὅπου ἦτον ὕστερον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ, ἔργον τοῦ Παρίου Σκόπα, ἔχον πρὸς τοὺς πόδας ποντικὸν, σύμβολον τοῦ ὀνόματος· ὁ δὲ ναὸς ἐσώζετο μέχρι τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ (α).

Σπόδιος δὲ, εἰς τὰς Θήβας ἀπὸ τῆς σποδοῦ, ἐπειδὴ εἶχον τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς τέφρας τῶν Ἱερείων κατεσκευασμένον· ἐκεῖ εἶχον καὶ μαντεῖον τῶν κληδόνων, ὡς καὶ εἰς τὴν Σμύρνην εἶχον Ἱερὸν τῶν κληδόνων (ὅρα Α'. 197). Σκιάλλιος δὲ, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος μεταβάλλει τὰς σκιὰς ἀνερχόμενος καὶ κατερχόμενος πρὸς τοὺς τροπικούς (β).

Σελινούντιος δὲ, ἀπό τινος πόλεως Σελινοῦντος· ἐπειδὴ ἦσαν πολλαὶ πόλεις οὕτως ὀνομαζόμεναι, ὡς ἐν τῇ Σικελίᾳ, Κιλικίᾳ, Σελευκείᾳ, κ. τ. λ. Ὁμοίως καὶ ποταμοί. Ὁ Στράβων λέγει, ὅτι ἦτον εἰς τὴν Εὔβοιαν μαντεῖον τοῦ Σελινουντίου Ἀπόλλωνος (γ).

Σωσιανὸν δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ τοῦτο τὸ ἄγαλμα ἐκόμισαν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπερ ἦν ἐκ κέδρου κατεσκευασμένον (δ).

Σαλγανεὺς δὲ, ἀπὸ τῆς ὁμωνύμου πόλεως τῆς

(α) Στέφαν. ἐν Σμίνθ. Στράβ. Ιγ'. 604. 605. 613. Φαβωρῖν. ἐν Σμίνθ. Εὐςάθ. καὶ Δίδυμ. Ἰλ. Α'. 39. Πλιν. Ἱςορ. φυσ Ε'. 31.

(β) Παυσαν. Βοιωτικ. Ια'. 5. Μακρόβ. Κρον. Α'. ΙΖ'. καὶ Κρονόβ. αὐτόθ. 281.

(γ) Στέφαν. ἐν Σελιν. Στράβ. 1445. Πλίν. Ἱς. φυσ. Ιγ'. ε'.

(δ) Στέφαν. παρ. Γυραλδ. Ζ'. 249. καὶ ἐν Σαλγάν. Δικαίαρχ. 493.

Βοιωτίας. Στοβαῖος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὰς Ἄβας τῆς Φωκίδος, ὅπου εἶχε καὶ μαντεῖον. Στρόβον δὲ ὠνομάζει ὁ Στέφανος πόλιν τινὰ τῆς Μακεδονίας ἄποικον τῶν Ῥωμαίων, ἧς ὁ πολίτης ὠνομάσθη Στροβαῖος, καὶ Στοβαῖος, ὅθεν καὶ Ἰωάννης ὁ Στοβαῖος (α).

Τελμίσσιος δὲ εἰς τὴν Καρίαν ἀπὸ τοῦ Τελμισσοῦ. Ὁ Ἀπόλλων ἐγέννησε δύο υἱοὺς Γαλεὸν καὶ Τελμισσὸν ἐκ τῆς Θεμιςοῦς θυγατρὸς τοῦ Ζαβίου Βασιλέως τῶν Ὑπερβορείων. Οὗτοι τοίνυν ἐλθόντες εἰς τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον, ἔλαβον χρησμὸν, ἵνα πλεύσωσιν ὁ μὲν πρὸς ἀνατολὰς, ὁ δὲ πρὸς δυσμὰς, καὶ ὅπου ἁρπάσῃ ἀετὸς τὰ μηρία, ὅταν θυσιάζωσιν, ἐκεῖ νὰ κτίσωσι βωμόν. Ὁ μὲν οὖν Τελμισσὸς ἐλθὼν εἰς τὴν Καρίαν, ἔκτισεν Ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀφ' οὗ καὶ ἡ πόλις Τελμισσὸς, καὶ οἱ ἐγκάτοικοι οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Τελμισεῖς· ὁ δὲ Γαλεὸς, ἢ Γαλεώτης, ἦλθεν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο τὸ ἔθνος τῆς Σικελίας Γαλεοὶ καὶ Γαλεῶται. Ἦσαν δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα ἀμφότερα μάντεις ἐμπειρότατοι αὐτοί τε καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἔχοντες ἐκ φύσεως καὶ κατὰ διαδοχὴν τὴν τέχνην ταύτην ἀπὸ τοῦ προγόνου αὐτῶν Ἀπόλλωνος (β). Ἐκ τούτων οὖν ἦτον καὶ ὁ Μάντις Ἀρίςανδρος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὁ Ἀριςοφάνης ἔγραψε δράμα τούτων Τελμισσεῖς ἐπιγραφόμενον, ἀλλ' ἀπώλετο.

Τενεάτης δὲ, ἀπὸ τῆς Τενέας Κώμης τῆς Κορίνθου, ὅπου εἶχον Ἱερὸν αὐτοῦ καὶ τιμὰς ὁμοίας τῶν Τενεδίων· ὅθεν συμπεραίνει ὁ Στράβων, ἔχων τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ Ἀριςοτέλους, ὅτι εἶχον συγγένειαν οἱ Τενέδιοι μὲ τοὺς Τενεάτας ἀπὸ τοῦ Τέννου· Ἐν ταύτῃ·

(α) Ἡσύχ. παρ. Γυράλδ. Ζ'. 248.

(β) Στέφαν. ἐν Γαλεώτ. καὶ Τελμισ. καὶ Holstein. αὐτόθ. Αἰλιαν. Ποικίλ. Ἱςορ. ΙΒ'. Μς'. ξδ'. Ἀῤῥιαν. Α'. Ια'. Ἡρόδοτ. Κλειώ. 78. Κλήμ. Στρωμάτ. 334.

δὲ τῇ κώμῃ λέγουσιν, ὅτι ἀνέθρεψεν ὁ Πόλυβος τὸν Οἰδίπουν (α).

Τεμενίτης δὲ ἀπό τινος τόπου τῆς Σικελίας Τεμένους ὀνομαζομένου, πλησίον τῶν Συρακουσῶν, ὅπου εἶχον καὶ ἄγαλμα αὐτοῦ, ὅπερ ἐκομίσθη εἰς τὴν Ῥώμην ἐπὶ Τιβερίου, ἵνα τεθῇ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του Παλατίνου Ἀπόλλωνος, ὡς εἴρηται. Ἀλλ' ἐπιφανεὶς ὁ Ἀπόλλων εἰς τὸν ὕπνον τοῦ Τιβερίου, εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν τοῦτο, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν ὁ Τιβέριος.

Τέμβριος δὲ, ἀπὸ τῆς Τέμβρου πόλεως τῆς Κύπρου (β). Τιλφούσσιος δὲ ἀπὸ τῆς ὁμωνύμου πηγῆς καὶ τοῦ ὄρους τῆς Βοιωτίας.

Τεγυρήϊος δὲ καὶ Τεγύριος, ἀπὸ τῆς Τεγύρας πόλεως τῆς Βοιωτίας, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ καὶ μαντεῖον ἐπίσημον, ὅπερ ἔπαυσε κατὰ τὰ Μηδικὰ, ὅτε ἦτον μάντις τὶς Ἐχεκράτης καλούμενος. Εἴρηται, ὅτι ἤθελον εἰς πολλοὺς τόπους τὴν γέννησιν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς καὶ εἰς τὴν Τέγυραν ταύτην. Ὁ γὰρ Πλούταρχος λέγει (γ), ὅτι πλησίον τοῦ Ἱεροῦ τούτου ἦτον ὄρος Δῆλος καλούμενον, ὄπισθεν δὲ τοῦ ναοῦ ἦσαν δύο πηγαὶ ὡραιότατοι, ὧν τὴν μὲν μίαν ὠνόμαζον Φοίνικα, τὴν δ' ἄλλην Ἐλαίαν· ἐκεῖ πλησίον ἦτον καὶ τὸ Πτῷον ὄρος, ὅπου ἐφάνη κάπρος ἐξαίφνης, καὶ ἐπτόησε τὴν Λητὼ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη τὸ ὄρος Πτῷον. Καὶ τρόπον τινὰ δέχεται την γέννησιν τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ, λέγων, ὅτι δὲν ἐγεννησε μεταξὺ δύο φυτῶν Φοίνικος καὶ ἐλαίας ἡ Λητὼ, ἄλλα μεταξὺ δύω πηγῶν

(α) Η'. 380.
(β) Στέφαν. ἐν Τεμέν. καὶ Τεμβρ. Σβετών. ἐν Τιβερ. 74. Στράβων. Θ'. 411.
(γ) Ἐν Πελοπίδ. ΙΒ'.

οὕτως ὠνομαζομένων. Περὶ δὲ τοῦ Πτώου εἴρηται, ὅτι ἄλλοι λέγουσιν ἄλλην παραγωγὴν (α).

Τελχίνιος δὲ, ἐπειδὴ κατεσκεύασαν ἄγαλμα αὐτοῦ οἱ Τελχῖνες εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ ἐλάτρευον αὐτό. Τράγιος δὲ ἀπὸ τὰς Τραγὰς πόλιν τῆς Νάξου, ὅπου ἐλάτρευον αὐτόν. Τυρβηνὸς δὲ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἴσως· ἐπειδὴ οἱ Ἠλεῖοι ὠνόμαζον τύρβησιν τον ἀέρα (β).

Τριόπιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Καρίαν οἱ Δωριεῖς, ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἀκρωτηρίου, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ περιώνυμον, ἑώρταζον καὶ ἀγῶνα πρῶτον μὲν ἓξ πόλεις κοινῶς· ἡ Ἁλικαρνασσὸς, Κῶς, Κνίδος, καὶ αἱ τρεῖς πόλεις τῆς Ῥόδου, Λίνδος, Ἰαλυσσὸς καὶ Κάμειρος· ὅθεν ὠνομάζετο ἑξάπολις ἡ χώρα ἐκείνη. Ἔδιδον δὲ βραβεῖα τρίποδας χαλκοὺς εἰς τοὺς ἀθλητὰς, ἀλλ' ἦτον νόμος, νὰ ἀφήνωσι πάλιν αὐτοὺς εἰς τὸν ναόν. Ἁλικαρνασσεύς δέ τις Ἀγασικλῆς καλούμενος, καταφρονήσας τὸν νόμον, ἔλαβε τὸν τρίποδα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· ὅθεν ἀπέκλεισαν τοὺς Ἁλικαρνασσεῖς τῆς πανηγύρεως καὶ μετοχῆς τοῦ Ἱεροῦ, καὶ ἔμεινε πεντάπολις ἡ σύνοδος (γ).

Τριποδιλάλος δὲ ἀπὸ τοῦ Τρίποδος, ἐπειδὴ ἐχρησμοδότει ἐπὶ Τρίποδος. Ζητεῖται δὲ καὶ τοῦτο, διὰ τί ἐνομίσθη ὁ Τρίπους Ἱερὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ διὰ τὶ ἐδίδοντο οἱ χρησμοὶ αὐτοῦ ἐν Δελφοῖς ἀπὸ τοῦ Τρίποδος, καὶ ἂν τὸ σκεῦος τοῦτο κατεσκευάσθη μόνον εἰς χρῆσιν τοῦ μαντείου πρῶτον, ἢ καὶ εἰς ἄλλα ἦτον χρήσιμον. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοίνυν πολλῶν, οἱ Τρίποδες ἦσαν χρήσιμοι εἰς καλλωπισμὸν τῶν οἴκων, καὶ εἰς ἀφιερώματα, καὶ ἦτον ἴσως καὶ ἡ κατασκευὴ διά-

---

(α) Στέφαν. ἐν Τεγύρ. Σῆμος. Δήλιος, καὶ Καλλισθέν. παρ' αὐτῷ.

(β). Διόδ Ε'. Νέ. Στέφαν. ἐν Τραγ. Ἡσύχ. καὶ. Φαβωρῖν. ἐν Τύρβ Γυραλδ. Ζ'. 246.

(γ) Ἡροδοτ. Κλει. 144.

φορος, ὡς καὶ ἡ ὀνομασία. Τρίποδας γὰρ λέβητας ἔλεγον τοὺς εἰς τὰς τοιαύτας χρήσεις· Τρίποδας δὲ μόνον τοὺς εἰς τὰς ἄλλας· ὅθεν διῃροῦντο εἰς δύο εἴδη, ἢ γένη, εἰς ἐμπυριβήτας καὶ αἴθωνας, τοὺς εἰς τὸ πῦρ ἐπιβαίνοντας, καὶ τὴν χρείαν τῶν λεβήτων πληροῦντας· καὶ εἰς ἀπύρους, τοὺς εἰς ἀφιερώματα μόνον καὶ καλλωπισμοὺς χρησίμους. Τινὲς δὲ ἐννοοῦσιν ἀπύρους τοὺς μὴ εἰσελθόντας ἔτι εἰς τὸ πῦρ, καὶ αἴθωνας τοὺς εἰσελθόντας· ἔτι δὲ αἴθωνας ἐννοοῦσι καὶ τοὺς γεγανωμένους καὶ ϛίλβοντας. Ὁ Ὅμηρος διακρίνει μὲν τοὺς τρίποδας τῶν λεβήτων, ἑπτὰ ἀπύρους Τρίποδας, καὶ αἴθωνας λέβητας εἴκοσι, λέγων, ὅμως βεβχιοῖ, ὅτι εἰ Τρίποδες ἦσαν ἐμπυριβῆται καὶ ἄπυροι, ἀπύρους Τρίποδας λέγων (α). Φαίνει δ' ὅμως ἐντιμοτέρους τοὺς Τρίποδας τῶν λεβήτων. Δύο εἴδη ἄρα ἦσαν τὸ πάλαι οἱ Τρίποδες, οἱ μὲν ἀναθεματικοὶ, καὶ πρὸς καλλωπισμὸν ἄχραντοι καὶ καθαροὶ φυλαττόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς ῥηθείσας χρείας, τιθέμενοι εἰς τὸ πῦρ, ὡς αἱ παρ' ἡμῖν τρίποδες πυρεϛίαι λεγόμενοι, ἐφ' ὧν τίθεμεν τοὺς λέβητας. Τότε ὅμως ἦταν ὁ λέβης καὶ ὁ τρίπους, οἷον ἡ πυρεϛία, εἰς ἓν συμπεφυκότες καὶ ἀχώριϛοι· κατά τινας ὅμως, ἦσαν τινὲς καὶ τότε τοιοῦτοι. Ὠνομάζετο δὲ συνωνύμως, λέβης ἔμπυρος, τρισκελὴς, χυτρόπους καὶ ἐπιθετικῶς· ἄπυρος, αἴθων, δυωδεκάβοιος, τεσσεράβοιος, ἐμπυριβήτης, ἐρίτιμος, εὔχαλκος, μαντιπόλος, χρυσήλατος, μέγας, περικαλλὴς, λοετροχόος· ἐπειδὴ ἐθέρμαινον καὶ ὕδωρ εἰς αὐτούς· καὶ δαφνηκόμος, ἐπειδὴ εἶχον ϛέφανον δάφνης ἐπ' αὐτοῦ. Ἐλέγοντο δὲ καὶ ὠτώεντες οἱ ἔχοντες χειρίδια, ἢ κρίκους, εἰς λαβὴν (β). Κατά τινας δὲ, ἄπυ-

---

(α) Ἰλ. Ι. 122. καὶ Δίδυμ. καὶ Εὐϛάθ.

(β) Φαβωρῖν. ἐν Τριποδ. καὶ Θησαυρ. Ποιητικ. Εὐϛάθ. αὐτόθι. Ἀθήν. 37. καὶ Casaub.

ροι ἐλέγοντο καὶ οἱ εἰς χρῆσιν οἴνου μεταχειριζόμενοι. Διότι εἰς τὰ συμπόσια ἔχυνον τὸν οἶνον εἰς τοιούτους Τρίποδας, καὶ ἐκεῖ ἐμίγνυον καὶ ὕδωρ κατὰ τὴν χρείαν· ὅθεν ἐνομίζετο καὶ τοῦ Διονύσου Ἱερὸς ὁ Τρίπους, καὶ διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην, καὶ ἐπειδὴ οἱ μεθύοντες λέγουσι τὴν ἀλήθειαν. ὡς καὶ ὁ Ἀπόλλων ἀπὸ τοῦ τρίποδος· Ὠνομάζοντο ἄρα Τρίποδες τὰ σκεύη ταῦτα, ἐπειδὴ εἶχον τρίποδον βάσιν.

Λέγουσι τοίνυν, ὅτι ἀποπλέουσα ἡ Ἑλένη ἐκ τῆς Τρωάδος, ἔῤῥιψε Τρίποδα χρυσοῦν εἰς τὴν θάλασσαν περὶ τὴν νῆσον Κῶ, ἐνθυμηθεῖσα τινὰ χρησμὸν παλαιόν. Τινὲς δὲ Μιλήσιοι ἰδόντες ποτὲ τοὺς ἁλιεῖς τῆς Κῶ τὸ δίκτυον ἑλκύοντας, ἠγόρασαν τοὺς ἰχθύας ὅλους, ὅσους ἔχει τὸ δίκτυον, πρὶν ἴδωσιν αὐτούς. Εὑρέθη ὅμως κατὰ τύχην καὶ ὁ Τρίπους τῆς Ἑλένης εἰς τὸ δίκτυον μεταξὺ τῶν Ἰχθύων· ὅθεν συνέβη φιλονεικία σφοδρὰ περὶ τοῦ ἑρμαίου τούτου. Οἱ μὲν γὰρ ἁλιεῖς ἔλεγον, ὅτι ἐπώλησαν μόνον τοὺς ἰχθύας· οἱ δὲ Μιλήσιοι, ὅτι ἠγόρασαν ὅλον τὸν βόλον εἰς τὴν τύχην αὐτῶν, ὥςε ἐδέχθησαν τὴν διαφορὰν αἱ πόλεις, καὶ κατήντησαν εἰς πόλεμον. Τέλος δὲ ἐρωτήσαντες τὸ μαντεῖον, ἔλαβον χρησμὸν τῆς Πυθίας ἔμμετρον, ἵνα δώσωσι τὸν Τρίποδα τῷ σοφωτάτῳ τῆς Ἑλλάδος. Τότε δὲ ἤκμαζον καὶ οἱ ἑπτὰ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος· καὶ ἐφαίνετο κοινῶς ὁ Θαλῆς σοφώτατος πάντων· ὅθεν ἔπεμψαν τὸν Τρίποδα πρὸς αὐτὸν ὁμοφώνως ἀμφότερα τὰ μέρη. Ὁ δὲ Θαλῆς ἔπεμψεν αὐτοὺς πρὸς τὸν Βίαντα, λέγων, ὅτι ἐκεῖνος εἶναι σοφώτερος· ὁ δὲ Βίας ἔπεμψεν αὐτοὺς πρὸς ἄλλον, λέγων ἐκεῖνον σοφώτερον αὐτοῦ. Τὸ αὐτὸ δὲ ποιούντων καὶ τῶν ἄλλων, ἐπέςρεψε πάλιν ὁ Τρίπους εἰς τὸν Θαλῆν. Καὶ οὕτως ἔπεμψαν αὐτὸν εἰς τὰς Θήβας ἀφιέρωμα τῷ Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι, ὡς σοφωτάτῳ πάντων. Ὁ δὲ Θεόφραςος λέγει, ὅτι πρὸς τὸν Βίαντα ἐπέμφθη πρῶτον, καὶ ἐκεῖνος ἔπεμψεν αὐτὸν πρὸς τὸν Θαλῆν, λέγων ἐκεῖνον

σοφώτερον. Τέλος δὲ ἔπεμψαν αὐτὸν εἰς τοὺς Δελφοὺς (α), καὶ οὕτως ἀπέκτησε τὸν Τρίποδα ὁ Ἀπόλλων.

Τινὲς δὲ εἶπον, ὅτι τὸ δῶρον τοῦτο δὲν ἦτον Τρίπους, ἀλλὰ φιάλη τις ὑπὸ τοῦ Κροίσου πεμφθεῖσα, ἢ ποτήριόν τινος Βαθυκλέους. Ἂν ὅμως ἦτον καὶ Τρίπους δὲν προξενεῖ οὐδεμίαν λύσιν τοῦ ζητουμένου, ἐπειδὴ ὁ Τρίπους ἦτον ἀρχαιότερος εἰς τοὺς Δελφούς, ὡς λέγουσιν, ὅτι ἥρπασεν αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς. Ὁ δὲ Διόδωρος λέγει, ὅτι ἐπειδὴ ἦτον χάσμα βαθὺ, ὅθεν ἐξήρχοντο αἱ ἀναθυμιάσεις, ὑφ᾽ ὧν ἐνθουσιαζόμενοι προεφήτευον οἱ τυχόντες ἄνθρωποι, καὶ ἔπιπτον πολλοὶ ἐνθουσιασμένοι καὶ ἀπώλλοντο εἰς τὸ χάσμα, διέταξαν ὕςερον μίαν μόνον παρθένον προφῆτιν, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ· ἔςησαν εἰς τὸ ςόμα τοῦ χάσματος καὶ μηχανὴν τοιαύτην τρίπουν εἰς ἀσφάλειαν, ἵνα ἀναβαίνῃ ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ ἐνθουσιαζομένη ὑπὸ τῶν ἀτμῶν, νὰ προφητεύῃ (β)· καὶ κατὰ μίμησιν τῆς μηχανῆς ταύτης κατεσκεύαζον ὕςερον τοὺς Τρίποδας τοὺς χαλκοῦς. Κατ᾽ ἄλλους δὲ, ἐπειδὴ ὁ Ἀπόλλων ἐχρησμοδότει περὶ πραγμάτων τῶν τριῶν χρόνων, τοῦ παρελθόντος, ἐνεςῶτος, καὶ μέλλοντος, κατεσκεύασαν τὴν ἕδραν ταύτην τρίπουν, εἰς ἀλληγορίαν τῶν χρόνων. Ταῦτα τοίνυν λέγουσι περὶ τοῦ Τρίποδος.

Ὁ Τρίπους δὲ τῶν Δελφῶν εἶχεν ἄλλην κατασκευὴν, μόνον εἰς χρῆσιν τῆς Πυθίας· ἐπειδὴ δὲν εἶχεν οὔτε λέβητος σχῆμα, οὔτε τραπέζης, ἀλλ᾽ ὡς μηχανή τις τρίπους ὑψηλὴ καὶ ςενὴ, ὡς φαίνονται δύο διάφορα σχήματα αὐτοῦ παρὰ Σπαγχίμῳ (γ)· ὧν τὸ μὲν ἔχει ὁμαλὴν τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ςέφανον δάφνης ἐπ᾽ αὐτῆς, ὅςτις ἵςατο πάντοτε ἐκεῖ, καὶ ὅτε προεφή-

(α) Πλούταρχ. ἐν Σόλων. 4.
(β) Ις΄. Κς΄. καὶ Πλούταρχ. αὐτόθ.
(γ) Ἐν Καλλιμάχ. εἰς Δηλ.

τευεν ἡ Πυθία, ἐλάμβανεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν. „Στέφανοι ἐπὶ τοῦ τρίποδος ἔκειντο, οὓς ἡ Πυθία ἐν τῇ κεφαλῇ φοροῦσα ἐμαντεύετο,‟ ἔχει δὲ καὶ ἐπιγραφὴν, Δελφῶν. Ὁ δὲ ἄλλος ὁ μεγαλήτερος ἔχει ὁμοίως ὁμαλὴν τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ τὸν θρυλλούμενον ὅλμον ἐπ' αὐτῆς, ὡς κάθισμα, ἐφ' οὗ καθημένη ἐχρησμοδότει ἡ Πυθία, ὡς λέγει καὶ ὁ Πολυδεύκης (α)· „τὸ δὲ ἐπίθημα τοῦ Τρίποδος κύκλον καὶ ὅλμον δεῖ καλεῖσθαι, ἐπεὶ καὶ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος τὸ ἐπίθημα, ᾧ ἐγκάθηται ἡ προφῆτις, ὅλμος καλεῖται‟· ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, ἐν ὅλμῳ εὐνήσω, ἢ ἐν ὅλμῳ ἐκοιμήσω, ἀντὶ τοῦ μαντικὸς ἐγένου. Διὰ τὸν κύκλον ἄρα τοῦτον ἔλεγον καὶ πύθιον ἄξονα τὸ μαντεῖον, καὶ τὸν κύκλον αὐτοβόητον, ὡς λέγει ὁ Νόννος, ὅτι ὁ Κάδμος ἠρώτησε τὸ μαντεῖον τοῦτο (β).

„Δελφὸν ἀσιγήτοιο μεσόμφαλον ἄξονα Πυθοῦς,
„Μαντοσύνην ἐρέεινε, καὶ ἔμπνοα Πύθιος ἄξων
„Κύκλον ἐπ' αὐτοβόητον ἐθέσπισε κοιλάδι φωνῇ.

Ἔχει δὲ καὶ καὶ ἐπιγραφὴν οὗτος, Φωκίδ' οἷον τῆς Φωκίδος· ἔλεγον δὲ ταῦτα τὰ ἐπιτιθέμενα εἰς τοὺς Τρίποδας, καὶ τραπέζας, καὶ μαγίδας. Εὑρέθησαν ὅμως καὶ τετράποδες καὶ τετράγωνοι τοιαῦται μηχαναὶ εἰς ἄλλα μέρη.

Εἶχον τοίνυν διάφορον κατασκευὴν οἱ Τρίποδες, καὶ μάλιςα μετεχειρίζοντο αὐτοὺς καὶ ἀντὶ βωμῶν ἐνίοτε. Εἴρηται δὲ πολλάκις, ὅτι ἀφιέρωναν Τρίποδας εἰς τοὺς ναοὺς πρὸς καλλωπισμὸν, πότε μὲν χρυσοῦς, πότε δὲ χαλκοῦς, καὶ ὅτι εἰς μερικοὺς ἀγῶνας ἔδιδον Τρίποδας βραβεῖα, τοὺς ὁποίους δὲν ἐλάμβανον οἱ νικηταὶ, ἀλλ' ἄφηναν αὐτοὺς πάλιν εἰς τὸν ναόν· ἐπειδὴ εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Διονύσου ἦτον

(α) Ι'. Κγ'.
(β) Δ'. 128. καὶ παρ. Σπαγγ. αὐτόθ. Σουΐδ. καὶ Φαβωρῖν ἐν Ὅλμ.

ἐμποδισμένον τοῦτο, ἵνα λάβωσι δηλονότι οἱ ἀθληταὶ τὰ βραβεῖα εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν· ἔγραφον ὅμως εἰς τοὺς Τρίποδας ἐκείνους τὸ ὄνομα τοῦ χορηγοῦ, ὅςτις ἔδωκε τὰ ἔξοδα τοῦ ἀγῶνος· τὸ ὄνομα τῆς φυλῆς τοῦ νικητοῦ, καὶ οὐχὶ τοῦ νικητοῦ τὸ ὄνομα, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ. Καὶ τούτους τοὺς Τρίποδας ὠνόμαζον χορηγικοὺς, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος, βουλόμενος νὰ δείξῃ τὴν εὐγένειαν καὶ εὐπορίαν τοῦ Ἀριςείδου, ὅτι χορηγήσας ἀφῆκε τοιαῦτα ἀναθήματα· οἷον Τρίποδας χορηγικοὺς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διονύσου, οὕτως ἐπιγεγραμμένους. Ἀντιοχὶς ἐνίκα, Ἀριςείδης ἐχορήγει, Ἀρχέςρατος ἐδίδασκε· τὰ ὁποῖα ἐσώζοντο μέχρι τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ (α)· καὶ ὡς λέγει ὁ Larcher ἐν τοῖς σημειώμασι τοῦ Ἡροδότου, κατά τινα περιγραφὴν τῶν ἐρειπίων τῶν Ἀθηνῶν (β), ὁ πλησίον τοῦ νοσοκομείου τῶν Καπουσίνων φαινόμενος ἔτι βωμὸς, ὁ νῦν φανάρη τοῦ Δημοσθένους ὀνομαζόμενος ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἦτον διωρισμένος, νὰ φυλάττωνται ἐκεῖ οὗτοι οἱ Τρίποδες.

Τιτυοκτόνος δὲ ὠνομάζετο ὁ Ἀπόλλων, ἐπειδὴ ἐφόνευσε τὸν Τιτυόν. Ὑλάτης δὲ εἰς τὴν Κύπρον, ἀπὸ τῆς πόλεως Ὕλης· ἦτον ὅμως καὶ τῶν Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν πόλεις Ὕλαι καλούμεναι. Ὑσιος δὲ ἀπὸ τῆς Ὑσίας πόλεως τῆς Βοιωτίας, ὅπου εἶχον ναὸν καὶ μαντεῖον, καὶ πηγὴν ἐν αὐτῷ θαυμασίαν, ὅθεν ἔπινεν ὕδωρ ὁ Ἱερεὺς, καὶ προέλεγεν ἀληθεςάτους χρησμοὺς (γ).

Φοῖβος δὲ, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος εἶναι καθαρὸς καὶ λαμπρὸς· φοίβην γὰρ ὠνόμαζον τὸ ὕδωρ, καὶ πᾶν τὸ καθαρόν· ὅθεν φοιβάζειν τὸ καθαίρειν καὶ λαμπρύνειν,

---

(α) Ἐν Ἀριςείδ. α΄.

(β) Τόμ. Α΄. 406. The Ruines of Athenes, page. 18.

(γ) Λυκόφρον. 448. Τζέτζ. καὶ Ποτέρ. αὐτόθι. Στέφαν. ἐν Ὕλῃ καὶ Ὑσίᾳ. καὶ Γυράλδ. Ζ΄. 242.

καὶ τὸ μαντεύειν· οἷον καθαρίζειν καὶ σφανίζειν τὰ μέλλοντα. Φοίβη δὲ ὠνομάζετο καὶ ἡ τρίχα· ὅθεν νομίζουσιν ἄλλοι, ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τούτου, ὡς νέος καὶ ἔφηβος δηλονότι, ὡς καὶ τὸ ἀκερσεκόμης. Φοίβη δὲ ὠνομάζετο καὶ ἡ μάμμη αὐτοῦ, ἡ μήτηρ τῆς Λητοῦς· διὸ νομίζουσιν ἄλλοι, ὅτι εἶναι πατρωνυμικὸν τὸ ὄνομα (α).

Φυλλεὺς δὲ ἀπὸ τῆς Φυλλοῦς πόλεως τῆς Φθιώτιδος, ὅπου εἶχον ναὸν αὐτοῦ ἐπίσημον. Φιλήσιος δὲ ὠνομάζετο εἰς τινα μέρη ἀπὸ τοῦ φιλεῖν, ὡς καὶ τὸ φίλιος. Φύξιος δὲ, ὡς καὶ ὁ Ζεὺς (β). Ταῦτα καὶ περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τοῦ Ἑρμοῦ.

Ὁ δὲ Ἑρμῆς παράγεται ὑπό τινων παρὰ τὸ εἴρω τὸ ἀγγέλω, Ἐρέας, καὶ προσθέσει τοῦ μ, Ἑρμέας, καὶ συναιρέσει Ἑρμῆς· ὅθεν καὶ περισπᾶται, ὡς καὶ ὁ Ποδέας Ποδῆς. Κατ' ἄλλους δὲ παρὰ τὸ ἐρεῖν καὶ μήσασθαι, ἢ παρὰ τὸ ἔρυμα ἡμῖν εἶναι τὸν λόγον. Κατ' ἄλλους δὲ τὸ ὄνομα εἶναι Φοινικικὸν, καὶ σημαίνει πανοῦργον, ἢ πονηρὸν, ὡς δηλοῖ τοῦτο καὶ ὁ ὑμνογράφος καλῶν αὐτὸν πολύτροπον, αἱμυλομήτην, ληϊστῆρα. κ. τ. λ. (γ).

Οἱ δὲ Λατῖνοι ὠνόμασαν αὐτὸν mercurium, ἀπὸ τοῦ merx, ὤνιον, τὸ πωλούμενον πρᾶγμα, καὶ cura, φροντίς· ἢ ἀπὸ τοῦ medius καὶ curro, τὸ μέσον, καὶ

(α) φαβωρῖν. καὶ Ἡσύχ. ἐν Φοῖβ. Ἡράκλειτ. Ἀλληγορ. Ὁμήρ. 416.

(β) Στέφαν. ἐν φυλλ. καὶ Στράβ. Θ'. 435. Γυράλδ. Ζ'. 233. καὶ Μακρόβ. 6. αὐτόθι.

(γ) φαβωρῖν. ἐν Ἑρμ. φουρνοῦτ. Ις'. Κληρικ. ἐν Ἡσιόδ. Θεογ. 938. Ὁμηρ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 13.

τρέχω· ἐπειδὴ ὁ λόγος τρέχει διὰ μέσου τῶν ἀνθρώπων· ἢ ἀπὸ τοῦ mercor, ἢ mercator, τὸ ἀγοράζω, καὶ ἔμπορον· ἢ παρὰ τοῦ Εβραϊκοῦ μαχὰρ, πωλητήν· ἢ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἑρμοῦ παρεσχηματίσθη κατ' ἄλλους (α).

Ἀλληγορία. Ὁ Ἑρμῆς ἀλληγορεῖται εἰς τὸν προφορικὸν λόγον, καὶ ἐκ τοῦ λόγου προκύπτουσιν αἱ τοσαῦται ἐπιςασίαι αὐτοῦ. Ὅθεν κήρυξ τῶν Θεῶν, μηνύων καὶ καταγγέλλων τὰς βουλὰς αὐτῶν· ἐπειδὴ ὁ λόγος δηλοῖ αὐτὰς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Κήρυξ εἰρήνης, διότι ὁ λόγος ποιεῖ τὴν εἰρήνην. Ψυχοπομπὸς, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτὸν οἱ νεκροὶ, καὶ τὴν ῥάβδον αὐτοῦ· ἐπειδὴ ὁ λόγος ψυχαγωγεῖ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διεγείρη καὶ τοὺς ὑπνώδεις καὶ ἀμελεῖς εἰς τὰς παρακινήσεις αὐτοῦ· ἐμποδίζει καὶ τοὺς ἀγρίους καὶ ἀλόγως ὁρμητικοὺς, ὡς καὶ τὸν Κέρβερον. Διὰ τοῦτο ἐπλάσθη καὶ ὀνειροπομπὸς, καὶ μάντις, ἐπειδὴ τρέπει τὰς γνώμας ὡς βούλεται, ὁ ὀρθὸς λόγος, καὶ ἡδὺς, καὶ δυνατός· ὅθεν ἐνομίσθη καὶ τὸ κηρύκειον εἰρηνοποιὸν, διὰ τὴν ῥηθεῖσαν αἰτίαν (Α', 405). Ἐνίοτε ἐπλάττετο ἄχειρ καὶ ἄπους, καὶ τετράγωνος, ὡς ἑδραῖος καὶ ἀσφαλὴς, καὶ μηδεμίαν χρείαν ἔχων χειρῶν καὶ ποδῶν εἰς τὸ ἐκτελεῖν τὰ δέοντα. Ὅθεν ἐνίοτε ἔπλαττον αὐτὸν μὲ γένεια καὶ ὀρθὸν τὸ αἰδοῖον ἔχοντα, καὶ ἄλλοτε πάλιν νέον καὶ τὸ αἰδοῖον ἀνειμένον· ἐπειδὴ τῶν μὲν ἡλικιωμένων ὁ λόγος εἶναι γόνιμος, τῶν δὲ νέων ἄγονος. Ἐτίθετο δὲ τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ πανταχοῦ, ἐν ὁδοῖς, ἐν οἴκοις, ἀγοραῖς, ἐκκλησίαις, ἐρημίαις· ἐπειδὴ ὁ λόγος εἶναι πανταχοῦ ἀναγκαῖος, καὶ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἡγεμών· καὶ ἐν Παλαίςραις καὶ γυμνασίοις· ἐπειδὴ ἡ δύναμις καὶ ἄσκησις ἄνευ λόγου εἶναι οὐδὲν, καὶ οἱ πειθό-

(α) Φης. Ια'. 237. Σέρβ. Αἰν. Δ'. 638. Φούλγεντ. Μυθολ. Α'. 52. Αὐγουςιν. Πολ. Θ'. Ζ'. Ιδ'. Βόσσ. Ἐτυμολ. ἐν merc. Ἄγγελ. Canin. ἐν Ἀλφαβητ. Ῥωμ.

μενοι μόνον εἰς τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀκουσάτωσαν τὸ τοῦ Ὁμήρου· δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος. Ὅθεν λέγει καὶ ὁ Πίνδαρος, ὅτι οἱ Διόσκουροι, ἀγώνων μοῖραν Ἑρμᾷ καὶ σὺν Ἡρακλεῖ διέποντι θάλειαν· καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν ἀνίκητοι ἀθληταί· ἐπειδὴ μετεχειρίζοντο λόγον καὶ ἀνδρείαν (α)· ὁ ἐςι δύναμιν καὶ τέχνην· ἐπειδὴ ὁ λόγος γεννᾷ τὴν τέχνην. Ἐπλάσθη δὲ καὶ κλέπτης ὁ Ἑρμῆς· ἐπειδὴ ὑποκλέπτει ἐνίοτε ὁ λόγος διὰ τῆς πιθανότητος τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν ἔταξαν αὐτὸν καὶ ἔφορον τῶν ἐμπόρων· ἐπειδὴ ἐκεῖ γίνεται τεχνικὴ ἡ κλοπὴ καὶ ἀδιάλειπτος. Καὶ εὑρετὴν τῆς λύρας, διὰ τὴν λόγῳ γενομένην ἕνωσιν καὶ ἁρμονίαν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ υἱὸν τῆς Μαίας, ἐπειδὴ ὁ λόγος γεννᾶται διὰ ζητήσεως καὶ θεωρίας, ὡς καὶ αἱ μαῖαι διὰ τοιαύτης πείρας προάγουσι τὰ βρέφη εἰς τὸ φῶς (β).

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι ἦσαν πολλοὶ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, οἵτινες ἐχρημάτισαν εἰς διαφόρους ἐποχάς, καὶ οἱ γνωςότεροι εἶναι δύο, ὁ Τρισμέγιςος τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας· ὁ δὲ γεννήσας τὸν Πᾶνα ἐκ τῆς Πηνελόπης ἦτον ὁ νεώτερος πάντων, ὅςτις ἔζη κατὰ τὰ Τρωϊκά, καὶ ὀκτακοσίους χρόνους σχεδὸν πρὸ τοῦ Ἡροδότου. Καὶ οὗτος ἦτον ἴσως Ἱρεύς τις τοῦ Ἑρμοῦ, ὁ ἐξαπατήσας τὴν Πηνελόπην. Περὶ μὲν τοῦ Τρισμεγίςου Ἑρμοῦ εἴρηται ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, νῦν δὲ ῥητέον περὶ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας κατὰ τὴν γνώμην τινῶν ἀρχαιολόγων.

Οὗτος τοίνυν ἦτον ἐκ τῆς οἰκίας τῶν Τιτάνων, νέος, χαριέςατος, πανοῦργος, ὡς ὁ Ὀδυσσεύς, εὔγλωττος καὶ ἀγχίνους· ὅθεν ἦτον καὶ ἐπίσημος μεταξὺ τῶν Τιτάνων, καὶ μετεχειρίζετο αὐτὸν ὁ Ζεὺς πρέσβυν καὶ

(α) Νεμ. Γ'. 98. καὶ Σχολ.
(β) φοῦρνοῦτ. Ις'. Ἰωνιά. 153.

μεσίτην ἐν τοῖς μετὰ τούτων πολέμοις καὶ συνθήκαις· ἔτι δὲ ἔπεμπεν αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς ἐρωμένας αὐτοῦ ὡς μυςικὸν καὶ πιςόν· εἶχεν αὐτὸν καὶ ἐπιςάτην τοῦ παλατίου καὶ ὅλων τῶν ὑποθέσεων, καὶ διὰ τοῦτο ἔπλασαν οἱ ποιηταὶ τοσαύτας ὑπουργείας αὐτοῦ· οἰνοχοΐας, παρασκευὰς ἐκκλησίας, πρεσβείας, καὶ ἄλλα· ἐπειδὴ εἶχε τὴν ἐπιςασίαν αὐτῶν ἐν τῷ παλατίῳ. Ἦλθε καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον πολλάκις, καὶ ἐδιδάχθη τὰ ἤθη ἐκείνων, τὰ ἔθιμα, τὴν Θεολογίαν, καὶ τὴν συνήθη τότε μαγείαν. Διὰ τοῦτο εἶχον αὐτὸν ὡς μάντιν οἱ Τιτᾶνες, καὶ εἰς μεγάλην ὑπόληψιν καθ' ὅλα. Μετὰ δὲ τὸν Θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Διὸς, ἔλαβεν εἰς τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας καὶ Γαλατίας. Μετὰ δὲ τὸν Θάνατον τοῦ Θείου αὐτοῦ Πλούτωνος, ἔμεινε κληρονόμος καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Ἰβηρίας. Τέλος δὲ μετὰ τὸν Θάνατον τοῦ πάππου αὐτοῦ Ἄτλαντος, ἔμεινε κληρονόμος καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Μαυριτανίας. Διέταξε τοίνυν νόμους καλοὺς, ἐδίδαξε τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ τὰς τέχνας ὅλας, ὅσας ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν, εἰς ἐξημέρωσιν τῶν ἠθῶν· οἷον, τὴν μουσικὴν, ἰατρικὴν, τὰ γράμματα, τὴν μαγείαν, τοὺς ἀγῶνας, τὸ ἐμπόριον, καὶ πολλὰ ἄλλα. Καὶ δὲν ἐφάνη ποτὲ ἡγεμὼν οὕτως ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ἔτι ζῶν ὑπὸ τῶν ὑπηκόων, διὰ τὰς ἀπείρους ἀρετὰς, τὸ ἡμερώτατον καὶ γλυκύτατον πολίτευμα αὐτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ὑποκειμένους εὐεργεσίαν. Διὰ τοῦτο ἐτίμησαν αὐτὸν πανταχοῦ, ὡς καὶ εἰς τὴν Γαλατίαν τὴν νῦν Γαλλίαν ἐλατρεύετο μέχρι τῆς ὑπάρξεως τῆς εἰδωλολατρείας, ὡς εὑρετὴς τῶν τεχνῶν τούτων, Τευτάτης ὀνομαζόμενος, καὶ εὐεργέτης τῶν ἀνθρώπων νομιζόμενος. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος ὢν, ἀπατᾶται, ἢ ὑπὸ τῆς δόξης, ἢ ὑπὸ τῶν μισανθρώπων κολάκων, καὶ περιπίπτει εἰς ἐλαττώματα ἀνυπόφορα· ἢ τέλος φθονεῖται, καὶ καταδιώκεται μέχρι Θανάτου, ἢ διὰ τὴν δόξαν, ἢ διὰ τὴν δύναμιν, ἢ καὶ διὰ τὰ προτερήματα καὶ ἀρετάς. Τοιοῦτον οὖν παθὼν καὶ ὁ Ἑρμῆς, κατεπολεμήθη ὑπὸ

τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ νικηθεὶς πολλάκις, κατέφυγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν· ἢ κατ' ἄλλους εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἀπέθανεν, ὅπου ἦτον ὕϛερον καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ. Ὁ δὲ Σουΐδας λέγει, ὡς καὶ ὁ Κεδρηνὸς, ὅτι ὁ Ἑρμῆς οὗτος ἦτον ὁ Φαῦνος υἱὸς τοῦ Πίκου, καὶ ὠνόμασαν αὐτὸν Ἑρμῆν ἀπὸ τοῦ Πλανήτου· καὶ ὅτι αὐτὸς εὗρε τὰ μέταλλα τοῦ χρυσοῦ, ἀργύρου, καὶ σιδήρου, καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὰ εἰς τοὺς δυτικούς· ὅθεν ὠνόμασαν αὐτὸν πλουτοδότην (α). Ἐπιβουλευθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἔφυγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου ὑπεδέχθησαν αὐτὸν φιλοφρόνως, καὶ ἐντίμως. Ἐκεῖ τοίνυν ὕϛερον περιφερόμενος, προεμάντευε, φορῶν ϛολὴν χρυσῆν, καὶ τιμώμενος ὡς Θεὸς, ἐπειδὴ μετέδωκε πλοῦτον καὶ εἰς αὐτοὺς, διὰ τῆς εὑρέσεως τῶν μεταλλείων (β).

Ταύτην τὴν Ἱϛορίαν τοίνυν λέγουσιν, ὅτι ἐξηλληγόρησαν οἱ Ἕλληνες εἰς τὰς ῥηθείσας ἀλληγορίας, συμπεραίνοντες καὶ τὴν ψυχαγωγίαν τοιαύτην. Ἐπειδὴ ὁ Ἑρμῆς ἐκόμισεν ἀποικίαν εἰς τὴν Ἰβηρίαν τὴν νῦν Ἰσπανίαν, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον τότε Ἅδην, ἔπλασαν, ὅτι ἦτον νεκροπομπός· ἢ ἐπειδὴ διέταξεν αὐτὸς τὸν Αἰγύπτιον νόμον περὶ κρίσεως καὶ ταφῆς τῶν νεκρῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον βασιλεὺς καὶ διοικητὴς καλὸς, καὶ πολεμικὸς, καὶ ναύαρχος ἔμπειρος, καὶ τοξότης, καὶ χαρίεις, καὶ ἡδυεπὴς, ἐδίδαξε καὶ τὴν σιδηρουργίαν εἰς τοὺς δυτικοὺς, ἔπλασαν, ὅτι ἔκλεψε τὸ σκῆπτρον τοῦ Διὸς, τὸ ξίφος τοῦ Ἄρεως, τὴν τρίαιναν τοῦ Ποσειδῶνος, τὴν φαρέτραν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸν κεϛὸν τῆς Ἀφροδίτης, καὶ τὴν πυράγραν τοῦ Ἡφαίϛου, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ὅ ἐϛιν, ἔλαβεν ἢ ἔμαθε καὶ αὐτὸς παρ' ἐκείνων τὰς τέχνας ταύτας.

(α) Ἐν φαύν. καὶ μεταλλ. Κεδρην. σελ. 17. 18.

(β) Ioan. Nicolai. Tract. de mercur. σελ. 56. Πεζρων. περ. Ἀρχ. καὶ γλώσσ. Κελτων. παρὰ Βανιέρ. Δ'. 121.

Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι δυσαρεςηθεὶς ποτὲ ὁ Ζεὺς, ἐδίωξεν αὐτὸν ἐκ τῶν βασιλείων, κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὅτε ἦτον καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐξωρισμένος, καὶ ἐγένετο ποιμὴν καὶ αὐτὸς, καὶ τότε ἔκλεψε τὰς βοῦς τοῦ Ἀπόλλωνος. Καὶ τοῦτο μὲν δέχεται ὁ Βανιὲρ, λέγων, ὅτι ἦτον σύνηθες τότε, νὰ εἶναι ποιμένες οἱ υἱοὶ τῶν βασιλέων, καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς πολλάκις (α)· καὶ ὅτι ἔκρυψε τὰς βοῦς πλησίον τοῦ μνήματος τοῦ Βάτου, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Ἀναιρεῖ δὲ τὸ τοῦ Βοκκασίου, ὅςτις λέγει, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεοδοτίωνος, ἐν τῇ γενεαλογίᾳ τῶν Θεῶν, ὅτι τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς εἶναι νεώτερον, καὶ σύγχρονον τοῦ Φορωνέως· καὶ ὁ Ἑρμῆς ἐκεῖνος ὠνομάζετο Στίλβων, καὶ συνέῤῥαψαν καὶ τοῦτο εἰς τὴν Ἰςορίαν τοῦ ῥηθέντος Ἑρμοῦ. Αὐτὸς δὲ λέγει, ὅτι Στίλβων Ἑρμῆς δὲν εὑρέθη που, καὶ τὸ Στίλβων εἶναι ἐπίθετον τοῦ πλανήτου Ἑρμοῦ. Ὅμως οὔτε τῶν ἄλλων ὅλων τὰ κύρια ὀνόματα εὑρέθησαν, ἐκτὸς τοῦ Φαύνου τούτου, καὶ τοῦ Τροφωνίου, ἂν εἶναι καὶ αὐτὰ ἀληθινά. Περὶ δὲ τοῦ φόνου τοῦ Ἄργου ῥηθήσεται ἐκεῖ. Ὁ φονεὺς τοῦ Ἄργου ὅμως ἦτον ἄλλος τις νεώτερος Ἑρμῆς, καὶ ἴσως σύγχρονος τοῦ Στίλβωνος, ἢ αὐτὸς ὁ Στίλβων ἦτον· ἐπειδὴ εἶχον καὶ ἄλλοι τὸ ὄνομα τοῦτο, ὡς καὶ ὁ γαμβρὸς τοῦ Κέκροπος, ὁ γεννήσας τὸν Κήρυκα, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ, ὅςτις ἦτον Αἰγύπτιος κατά τινας, ἀπόγονος τοῦ Αἰγυπτίου Ἑρμοῦ, καὶ ἦλθε μὲ τὸν Κέκροπα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλος δὲ ἦτον καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Αἰθαλίδου συγχρόνου τῶν Ἀργοναυτῶν. Εἴρηται δὲ (Α'. 298), πῶς ἔπλαττον τοὺς υἱοὺς τῶν Θεῶν.

Λατρεία. Ἐλάτρευον δὲ αὐτὸν πανταχοῦ σχεδόν. Καὶ οἱ μὲν Φοίνικες ὠνόμαζον αὐτὸν Τάαυτον, οἱ Αἰγύπτιοι Θὼθ ἢ Θωὺθ, οἱ Ἕλληνες Ἑρμῆν, οἱ Λατῖνοι Μερκούριον, οἱ Ἄραβες Καμίλλον, οἱ Καρχηδόνιοι Σου-

(α) Τόμ. Δ'. 126.

μην, οἱ Γερμανοὶ Ἑρμινζοὺλ ἢ Ἱρμίνζου, οἱ Γάλλοι Τευτάτην· οἱ δὲ Θρᾶκες ὤμνυον μόνον εἰς αὐτὸν, καὶ μάλιςα ἔλεγον, ὅτι ἦσαν καὶ ἀπόγονοι αὐτοῦ. Πάντα δὲ τὰ ὀνόματα σημαίνουσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἑρμηνέως, ἢ ὑπηρέτην τῶν Θεῶν, ἢ εὔγλωττον, ἢ ἄλλοτι τοιοῦτον. Τινὲς δὲ νομίζουσιν, ὅτι ὁ Κέκροψ ἐκόμισε τὴν λατρείαν αὐτοῦ πρῶτον ἐκ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὰς Ἀθήνας. Πρὸ πάντων ὅμως ἐτίμησαν αὐτὸν οἱ Ἕλληνες, νομίζοντες, ὅτι ἦτον Ἕλλην, καὶ ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ἢ εἰς τὴν Βοιωτίαν· ἔκτισαν καὶ Ἱερὰ, εἶχον πανταχοῦ καὶ ἀγάλματα αὐτοῦ. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὅτε κατεδίκαζον τὸ πάλαι πολλοὺς ἅμα εἰς θάνατον, ἐφόνευον αὐτοὺς εἰς διαφόρους ἡμέρας ἀνὰ ἕνα τὴν ἡμέραν, καὶ τὸν πρῶτον πάντων φονευόμενον ὠνόμαζον Ἑρμῆν, ὡς ὁδηγὸν δηλονότι τῶν λοιπῶν εἰς τὸν ᾅδην· ὅθεν ἐνόμισάν τινες ἐντεῦθεν τὴν ἀρχὴν τῆς νεκραγωγίας τοῦ Ἑρμοῦ (α)· Ἀλλ' ὡς συμπεραίνει ὁ Βανιὲρ, ἐκ τῆς νεκραγωγίας προέκυψεν ἡ συνήθεια αὕτη.

Προσέφερον δὲ αὐτῷ τὰς γλώσσας τῶν Ἱερείων, ὡς θυσίαν, διὰ τὴν εὐγλωττίαν, τὰς ὁποίας ἐλάμβανον οἱ κήρυκες, εἰς τὰς θυσίας· ὁμοίως ἐνίοτε καὶ μέλι καὶ γάλα διὰ τὴν γλυκύτητα τῆς εὐγλωττίας· ἔτι δὲ καὶ μόσχους καὶ ἀλεκτρυόνας· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον δὲ ταῦτα ἐγίνοντο, ὅτε ἔμελλον νὰ πλαγιάσωσιν· ἔκαιον τὰς γλώσσας, ἔσπευδον καὶ οἶνον μὲ ὕδωρ κεκραμένον, σπονδὴν διττὴν, ὡς εἰς οὐράνιον καὶ καταχθόνιον θεόν· ἔβαλλον καὶ εἰς τοὺς δρόμους ἀπαρχὰς καρπῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰς τιμὴν αὐτοῦ, ἅπερ ἔτρωγον οἱ τυχόντες ὁδοιπόροι· ὅθεν ὠνομάσθησαν ἕρμαια τὰ τοιαῦτα ἀπροσδόκητα εὑρήματα, ἔπειτα καὶ τὰ λοιπά. Ἐπειδὴ δὲ ἐνόμιζον τὸν Ἑρμῆν κοινὸν, ἔτρωγον καὶ αὐτὰ κοινῶς καὶ ἀδιαφόρως. Ἐν δὲ τῇ κοινῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ἑρμοῦ Θεο-

(α) Lacerd. παρ. Βανιέρ. αὐτόθ. 123.

ξένια λεγομένην, εώρταζον καὶ ἀγῶνα Ἕρμαια καλούμενον, καὶ ἔδιδον βραβεῖον χλαμύδα, ἐπειδὴ ἦτον καιρὸς χειμῶνος. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἐθυσίαζον αὐτῷ πελαργοὺς, τὰ πολυτιμότατα ζῶα παρ᾽ αὐτοῖς μετὰ τὸν βοῦν. Ἦσαν δὲ Ἱερὰ αὐτοῦ πάντα τὰ νεογνὰ θηρία, καὶ ἐκ τούτων ἐθυσίαζον αὐτῷ ἐνίοτε. Τῶν δὲ ὀρνέων ἦσαν Ἱεροὶ αὐτοῦ οἱ λάροι, οἱ σπῖνοι καὶ ἡ Ἶβις. Ταῦτα δὲ ἔχουσιν ἀναφορὰν ἕκαςον πρός τι ἐπιτήδευμα αὐτοῦ· ὡς οἱ λάροι εἶναι ὄρνεα κλεπτικὰ καὶ ἁρπακτικά. Τῶν δὲ ἰχθύων ἦτον Ἱερὸς αὐτοῦ ὁ βόαξ, μεγαλόφωνος ὤν· ἦτον δὲ Ἱερὸς αὐτοῦ καὶ ὁ πρῶτος ἑλκόμενος κλῆρος· ὅθεν ἐλέγετο Ἑρμοῦ κλῆρος ὁ πρῶτος, καὶ Ἑρμοῦ ψῆφος. Τῶν δὲ χόρτων τὸ πεντάφυλλον, καὶ ἡ ἀτρακτυλίς. Τῶν δὲ δένδρων ἡ συκέα. Εἰς τὴν Ῥώμην ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ οἱ πραγματευταὶ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ μαΐου (α).

Ἐπίθετα. Ἀκακήτης, Ἀκακήσιος, Αἴπυτος, Ἀγοραῖος, Ἀλύχμιος, Ἀγήτωρ, Ἀγώνιος, Ἀργειφόντης, Ἀγλαὸς, Αἱμύλος, Αἱμυλομήτης, Ἀλεξίκακος, Ἀμύητος. Βουκλόπος, Βοοσσόος, Βουφόνος, Βοηλάτης. Δόλιος, Δολομήτης, Δόμιος, Δολοφραδὴς, Διάκτορος, Ἐναγώνιος, Ἐπιμήλιος, Ἐνόδιος, Ἐριούνιος, Ἐριούνης, Εὔπτερος, Εὔχολος, Εὔσκοπος, Εὐρράπις, Ἐμπολαῖος, Εἰνόδιος, Ἑρμηνεὺς, Ἐπίσκοπος, Ἐπαρωγός. Ἡγεμόνιος, Ἑλικώνιος, Εὔφρων, Ἠπεροπευτής.

Θέσκελος, Θοὸς, Θέσμιος. Κυλλήνιος, Κήρυξ, Κρατὺς, Κύδιμος, Κριοφόρος, Κλεψίφρων, Κλυτὸς, Κλυτόβουλος, Κερδῷος, Κερδέμπορος, Κωρυκιώτης, Κυνοκέφαλος. Λόγιος, Λαοσσόος, Λευκὸς, Ληϊςὴρ, Λυσιμέριμνος, Λαίφριος. Μαιήϊος, Μηχανιώτης, Μηλοσσόος. Νόμιος, Νωνακριάτης. Ὅδιος, Οἰοπόλος. Παράμμων, Πο-

---

(α) Βανιέρ. αὐτόθι. 128. Ἀριςοφάν. ἐν Πλούτ. IIII. καὶ Σχολιας. αὐτόθ. Βόσσ. Θεολ. κ΄. Ὀβίδ. Ἡμερολογ. Ε΄. 671.

λύγιος, Πρόμαχος, Πρόναος, Προπυλαῖος, Ποικιλομήτης, Πολυμήτης, Πτερόπους, Παλιγκάπηλος, Πολύτροπος, Πυληδόκος, Πομπαῖος, Ποικιλόβουλος. Πτηνοπέδιλος, Προφήτης, Ποικιλόμυθος. Στροφαῖος, Σῶκος, Σοφὸς, Σπαργανιώτης.

Τανύπτερος, Τανυσίπτερος, Ταχύγουνος, Τρισάριςος, Τετραγλῶχιν, Τρικέφαλος, Τροφιοῦχος. Φερέσπονδος, Φώριος, Φαεσφόρος, Φαιδρός. Χρυσόπτερος, Χαριδώτης, Χρυσόῤῥαπις, Χαρμοφέρων, Χθόνιος. Ψυχοςόλος. Ὠκύπτερος, Ὠκυπέδιλος, Ὠκυπέτης, Ὠκύπους.

Ἀκακήσιος μὲν καὶ Ἀκακήτης ὠνομάσθη, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τοῦ τροφοῦ αὐτοῦ Ἀκάκου. Ἄλλοι ὅμως λέγουσιν, ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ἄκακος, ἀλληγοροῦντες τὸν λόγον, ὅςτις ἐγένετο οὐχὶ πρὸς τὸ κακοῦν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ὠφελεῖν καὶ σώζειν τοὺς ἀνθρώπους. Διὰ τοῦτο εἶχον πλησίον αὐτοῦ καὶ τὴν Ὑγείαν· ἢ διὰ τὸ μὴ δυνάμενον κακῶσαι ἄλλον, οὔτε κακωθῆναι ὑφ' ἑτέρου, διὰ τὴν οἰκείαν ἀρετήν. Ὁ δὲ Παυσανίας λέγει, ὅτι ὁ Ὅμηρος ὠνόμασεν αὐτὸν Ἀκακήταν ἀπὸ τοῦ Ἀκάκου. Ἐλατρεύετο δὲ εἰς τὴν πόλιν Ἀκακήσιον τῆς Ἀρκαδίας τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀκάκου ἐκείνου κτισθεῖσαν, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ. Εἶχεν ὅμως καὶ εἰς τὴν Μεγαλούπολιν ναὸν ἐπίσημον ὑπὸ ταύτῃ τῇ ἐπωνυμίᾳ (α).

Αἴπυτον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν ὁμοίως εἰς τὴν Τεγέαν τῆς Ἀρκαδίας, ἔχοντες ναὸν αὐτοῦ· ἀπὸ τοῦ Αἰπύτου ἴσως βασιλέως τῶν Ἀρκάδων· ἢ ἀπὸ τῆς χώρας Αἰπύτιδος τῆς Ἀρκαδίας (β).

Ἀγοραῖος δὲ ὠνομάζετο πανταχοῦ, ἐπειδὴ εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀγορὰς ὡς ἐπίσκοπον τῶν ἐμπόρων, ἵνα ἐμπορεύωνται μετὰ λόγου. Ἀγοραῖοι

(α) Φουρνοῦτ. Ις'. Ὅμηρ. Ἰλ. Π. 185. καὶ Σχολ. Σπανχ. ἐν Καλλιμάχ. εἰς Ἄρτεμ. 143. 232. Παυσαν. Ἀρκαδικ. Γ'. 1. Λς'. 6. Γυράλδ. Συντ. Θ'. 301.

(β) Παυσαν. αὐτόθ. Μζ'. 3.

ὠνομάζοντο μὲν καὶ ἄλλοι Θεοὶ, ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς ἦτου ὁ πρῶτος. Ἐν δὲ τῇ πόλει Φαραῖς τῆς Ἀχαΐας, εἶχον εἰς τὴν ἀγορὰν ἄγαλμα αὐτοῦ μὲ γένεια εἰς σχῆμα τετράγωνον, ἀφιέρωμα Σιμύλου τοῦ Μεσσηνίου· ἐκεῖ τοίνυν ἦτον καὶ χρηςήριον τοῦ Ἑρμοῦ τοιοῦτον. Ἔμπροσθεν τοῦ ἀγάλματος ἦτον ἑςία λιθίνη εἰς εἶδος βωμοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῆς λύχνοι χαλκοὶ δεδεμένοι μὲ μόλυβδον. Ὅςτις δὲ ἤθελε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Θεὸν, ἤρχετο τὸ ἑσπέρας, ἐγέμιζε τοὺς λύχνους ἐλαίου, ἄναπτεν αὐτοὺς, ἔβαλλε καὶ λιβανωτὸν εἰς τὴν ἑςίαν, καὶ δεξιόθεν τοῦ ἀγάλματος νόμισμα ἐπιχώριον χαλκοῦς καλούμενον. Ἔπειτα ἠρώτα τὸ ἄγαλμα εἰς τὸ οὖς, ὅ,τι ἤθελε· καὶ οὕτως ἔφευγεν ἐκεῖθεν ἐπιφράττων τὰ ὦτα μὲ τὰς χεῖρας, καὶ ὅτε ἤρχετο ἔξω τῆς ἀγορᾶς ἤνοιγεν αὐτὰ, καὶ ὅ,τι ἤκουε πρῶτον, ἐκεῖνο ἐλάμβανε μάντευμα, ὡς εἴρηται (Α'. 197). Ἦτον δὲ καὶ πηγὴ ἐκεῖ Ἱερὰ αὐτοῦ, Ἑρμοῦ νάμα καλουμένη, καὶ πλησίον τοῦ ἀγάλματος τριάκοντα λίθοι τετράγωγωνοι, τοὺς ὁποίους ἐσέβοντο ὡς Θεοὺς οἱ Φαρεῖς, ὀνομάζοντες ἕκαςον ἀπὸ τινος Θεοῦ.

Ἀλύχμιος δὲ, ἀπό τινος πόλεως Ἀλύχμης καλουμένης. Κατ' ἄλλους δὲ, Ἀλύμνη ὠνομάζετο πόλις τις τῆς μεγάλης Φρυγίας, καὶ ἐκεῖθεν ὠνομάζετο καὶ αὐτὸς Ἀλύμνιος, καὶ οὐχὶ Ἀλύχμιος. Ἀγήτωρ δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Μεγαλούπολιν.

Ἀργειφόντης δὲ, ἐπειδὴ ἐφόνευσε τὸν Ἄργον. Κατ' ἄλλους δὲ, ὄφιν φονεύσας ὠνομάσθη οὕτως· ἐπειδὴ ὁ ὄφις ὠνομάζετο καὶ ἀργής. Κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ τοῦ ἀργὸς τοῦ λευκὸς, ἢ τοῦ ταχὺς, καὶ ἀπὸ τοῦ φαίνω· ἐπειδὴ ὁ λόγος δεικνύει τὰ πράγματα καθαρὰ, ἢ τάχιςα. Ἀμύντον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν.

Δόλιος δὲ ὠνομάζετο εἰς τὴν Πελλήνην τῆς Ἀχαΐας, ὅπου εἶχον εἰς τὴν ὁδὸν ἔξωθεν τῆς πόλεως τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ τετράγωνον μὲ γένεια καὶ πῖλον εἰς

τὴν κεφαλήν· ἦτον καὶ πρόθυμος ἐκεῖ νὰ ἐκτελῇ τὰς εὐχὰς τῶν ἀνθρώπων.

Διάκτορος δὲ ἐγένετο ἀπὸ τοῦ διάγειν καὶ διαγγέλλειν τὰς ἀγγελίας· διήκται, διάκτωρ καὶ διάκτορος ὀνομαςική, ἡ γενικὴ τοῦ διάκτωρ. Ἢ παρὰ τὸ τορῶ τὸ σαφηνίζω, διάτορος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ κ, διάκτορος (α).

Ἐναγώνιος δὲ καὶ Ἀγώνιος, ὡς προςάτης τῶν ἀγώνων· ὅθεν εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ εἰς τὰ γυμνάσια· ἐν δὲ τῷ ἐν Ὀλυμπία ςαδίῳ εἶχον βωμὸν πρὸς τὴν εἴσοδον. Διὰ τοῦτο ὁ Αἰσχίνης λέγει Ἕρμαια καὶ αὐτὰ τὰ γυμνάσια, ὅπου ἵςαντο τὰ ἀγάλματα τοῦ Ἑρμοῦ, ἐπειδὴ ὠνομάζοντο Ἑρμαῖ τὰ ἀγάλματα ταῦτα ὡς εἴρηται, τὰ ὁποῖα ἦσαν λίθοι τετράγωνοι, ἔχοντες κεφαλὴν τοῦ Ἑρμοῦ μόνον. Ταῦτα ἠκρωτηρίασεν ὁ Ἀλκιβιάδης εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ εἰς ἄλλους τόπους ὄντα, καὶ ἓν μόνον ἔμεινεν ἀβλαβὲς τοῦ Ἀνδοκίδου καλούμενον, ἐπειδὴ ἦτον ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας τοῦ Ἀνδοκίδου, ἀφιέρωμα τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς. Τοιαύτας δὲ Ἑρμᾶς εἶχον πολλὰς καὶ εἰς τὴν ςοὰν τῶν Ἑρμῶν καλουμένην, ὡς ὑπομνήματα ἀξιολόγων συμβεβηκότων, καὶ οὐχὶ ὡς ἀγάλματα τοῦ Ἑρμοῦ, ὅπου εἶχον καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ςρατηγῶν, ἢ τοῦ δήμου, ὡς ἀναφέρει τινὰς τούτων ὁ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος, καὶ ὁ Ἁρποκρατίων, Φαβωρῖνος καὶ Σουΐδας, ἐν Ἑρμαῖς. Οἱ δὲ κατασκευάζοντες αὐτὰς ὠνομάζοντο Ἑρμογλύφοι. Ἑρμογλύφους μὲν ὠνόμαζον κοινῶς ὅλους τοὺς ἀγαλματοποιοὺς, ὅμως ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος προῆλθεν ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν Ἑρμῶν· ὅθεν ὠνομάζετο εἰς τὰς Ἀθήνας ὁδὸς τῶν Ἑρμογλύφων, ὅπου ἦταν τὰ ἐργαςήρια τούτων. Κατὰ Παυσανίαν δὲ οἱ

(α) Παυσαν. Ἀχαϊκ. Κβ΄. 2. 3. Κζ΄. 1. Ἠλιακ. Πρῶτ. Ιδ΄. 7. Ἀρκαδικ. Λ. 4. Παρ. Γυραλδ. Θ΄. φουρνουτ. Ις΄. Στέφαν. ἐν Ἀλυχμ. καὶ Σχολ. Ἀπολλοδ. Β΄. α΄. 3. φαβωρῖν. καὶ Ἐτυμολογικ. ἐν Ἑρμ. καὶ διακτωρ.

Ἀθηναῖοι κατεσκεύασαν πρῶτον Ἑρμᾶς, καὶ παῤ ἐκείνων ἔμαθον καὶ οἱ ἄλλοι· ἐπειδὴ εἶχον πανταχοῦ, καὶ μάλιςα εἰς τὰ σύνορα τῶν Ἀργείων καὶ Τεγεατῶν ὠνομάζετο ἓν ὄρος Ἑρμαῖον, ἀπὸ τῶν ἐκεῖ Ἑρμῶν. Ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ δὲ, ὡς λέγει ὁ Τζέτζης, ὠνομάζετό τις τόπος Ἑρμοῦ Πτέρνα, ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐφύλαττε τὴν Ἰὼ ὁ Ἑρμῆς, ἵνα μὴ βλάψῃ αὐτὴν ἡ Ἥρα. Διψήσας δὲ, καὶ μὴ εὑρίσκων ὕδωρ, ἐπάταξε τὴν γῆν διὰ τοῦ ποδὸς, καὶ ἐξῆλθε πηγή· ὅθεν ὠνομάσθη ὁ τόπος οὕτως. Ἑρμᾶς δὲ ἔλεγον καὶ τὰς ἀχρήςους παραφυάδας τῶν δένδρων, δἰ ὧν παίζοντες ὡς μαχόμενοι οἱ παῖδες, ὠνόμαζον Ἑρμομάχην τὴν παιδιὰν ταύτην. Ἑρμᾶς ἔλεγον καὶ τὰς ὑφάλους πέτρας (α).

Ἐν δὲ τῷ μαντείῳ τοῦ Τροφωνίου εἶχον δύο παῖδας τρισκαιδεκαετεῖς ὑπηρέτας τοῦ μαντείου, ὡς ῥηθήσεται ἐκεῖ, καὶ ὠνόμαζον αὐτοὺς Ἑρμᾶς, τοῦτ᾽ ἔςιν ὑπηρέτας· ἐπειδὴ εἴρηται, ὅτι εἷς τῶν Καβείρων ὠνομάζετο Κασμῖλλος, ἢ Κάμιλλος. Κάμιλλον δὲ ὠνόμαζον τὸν Ἑρμῆν οἱ Ἄραβες, ὅπερ σημαίνει ὑπηρέτην (β).

Ἐπιμήλιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀπὸ τῶν μήλων ἴσως τῶν προβάτων· ἐπειδὴ ἐνομίζετο καὶ ἔφορος τῶν ποιμνίων καὶ ποιμένων. Τοιοῦτόν τι σημαίνει καὶ τὸ Μηλοσσόος· ὅθεν νομίζουσί τινες καὶ τὸ Νόμιος ἀπὸ τοῦ νέμω. Ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ νόμος, διότι ὁ λόγος εὗρε τὸν νόμον· ἦτον δὲ καὶ νομοθέτης (γ).

Ἐνόδιος δὲ, Εὐόδιος καὶ Τριόδιος, ἀπὸ τῶν ὁδῶν, ἐπειδὴ εἶχον τὰ ἀγάλματα αὐτοῦ εἰς τὰς ὁδοὺς,

---

(α) Παυσαν. Ἠλιακ. Πρῶτ. ΙΔ'. 7. Αἰσχίν. κατ᾽ Τιμάρχ. γ'. δ'. Πλούταρχ. Ἀλκιβιάδ. Ιη'. Νικία. Ιγ'. Παυσαν. Κορινθ. Λη'. 7. Μεσσηνιακ. Λγ'. 4. [illegible] ΛΔ'. 3. ἐν Λυκόφρον. 835. Ποτέρ. Α'. 71. Β'. 427.

(β) Σχολ. Ἀπολλων. Α'. 917. Παυσαν. Βοιωτικ. ΛΘ'. 4. Μακρόβ. Κρον. 8. Βοσσ. Ἐτυμολ. ἐν Camil.

(γ) Βοιωτικ. ΛΔ'. 2. Φουρνοῦτ. Ις'. Γυράλδ. Θ'. 306.

ἡγεμόνα καὶ προςάτην τῶν ὁδῶν νομίζοντες αὐτόν· διὰ τοῦτο ἐπεσώρευον, καὶ τοὺς Ἑρμαίους λόφους, ὡς εἴρηται (Α'. 401). Ἄλλοι δὲ λέγουσι καὶ ἀλληγορικὴν τὴν ἀρχὴν ταύτην. Ἐπειδὴ ὁ λόγος συνίςαται ἐκ πολλῶν γραμμάτων. συλλαβῶν καὶ μερῶν, ἀλληγοροῦσι τοῦτο ῥίπτοντες ἕκαςος μίαν πέτραν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὥςε συνάζεται σωρὸς λίθων ἐκ πολλῶν μερῶν συνιςάμενος, ὡς ὁ λόγος· ἢ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑρμοῦ μόνον ἐγίνετο τοῦτο ὑπὸ τῶν διαβαινόντων, οἵτινες μὴ ἔχοντες ἄλλοτι πρόχειρον κατὰ τὴν ὁδὸν, ἐδείκνυον διὰ τούτου τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν, ὡς ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ· ἢ ἐνόμιζον κοινωνικὸν τοῦτο, ῥᾴδιον καὶ χρήσιμον, τὸ γενόμενον ὑπὸ πολλῶν συμφώνως, ὡς ἐκαθαρίζετο καὶ ἡ ὁδὸς οὕτως ἄνευ τινὸς δυσκολείας καὶ δαπάνης. Πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τῶν τοιούτων πείθει ὁ λόγος· ὅθεν ἐνομίζετο καὶ κοινὸς ὁ Ἑρμῆς μεταξὺ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο, ὅτε εὕρισκόν τι εἰς τὸν δρόμον ἔκραζον, κοινὸν εἶναι τοῦτο ἐμοῦ τε καὶ τοῦ Ἑρμοῦ· ἐλέγετο ἕρμαιον καὶ τὸ τοιοῦτον εὕρημα, καὶ τὰ λοιπὰ τοιαῦτα ἀπροσδόκητα κέρδη, τὰ ὁποῖα εἶναι κοινὰ, ἐπειδὴ ἔρχονται εἰς τὸν τυχόντα, ἀπροσδοκήτως καὶ ἀπρονοήτως (α).

Ἐριούνιος δὲ καὶ Ἐριούνης, παρὰ τὸ ἐρη καὶ ὑνῶ τὸ ὠφελῶ, ἐπειδὴ ὠφελεῖ πολὺ τοὺς ἀνθρώπους· ἢ παρὰ τὸ ἔρα, τὴν γῆν· οἷον, χθόνιος ἢ ὑποχθόνιος (β). Ἔννιον δὲ ὠνόμαζον αὐτὸν οἱ Χῖοι.

Κυλλήνιος δὲ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὅπου ἐγεννήθη· ἢ ἐπειδὴ ἐλατρεύετο ἐκεῖ, κατ' ἄλλους, διαφερόντως, ἔχων ναὸν ἐπὶ τῆς ὑψηλοτάτης κορυφῆς· ἢ ἀπὸ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ Κυλλήνης, ἢ τῆς μητρός· ἐπειδὴ λέγουσί τινες, ὅτι ἀνέθρεψεν αὐτὸν ἡ Νύμφη Κυλλήνη, (Α'. 499). Κατ' ἄλλους δὲ, ἐπειδὴ ἔκοψαν τὰς χεῖρας

(α) φουρνοῦτ. αὐτόθι.
(β) φαβωρῖν. ἐν Ἐνν. καὶ Ἐριουν. φουρνοῦτ. αὐτόθ.

αὐτοῦ οἱ υἱοὶ τοῦ Χωρικοῦ ὠνομάσθη κυλλὸς, καὶ ἐντεῦθεν κυλλήνιος· διότι οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον κυλλοὺς τοὺς χωλούς. Ἢ κατ' ἄλλους, ἐπειδὴ ἦτον δοτὴρ τοῦ ὕπνου ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν κύλων, ἢ κυλάδων, τῶν κάτω μερῶν τῶν ὀμμάτων· ὅθεν καὶ τὸ κυλοιδιᾶν, τὸ οἰδαίνειν τὰ κύλα τῶν ὀφθαλμῶν. Ἦτον ὅμως καὶ πόλις τῆς Μεσσηνίας Κυλλήνη, καὶ ἐκεῖ ἐγέννησεν αὐτὸν ἡ Μαῖα κατά τινας· ὠνομάζετο δὲ καὶ Κύλλιος κατὰ συγκοπὴν (α).

Κριοφόρον δὲ, εἰς τὴν Τανάγραν, ἐπειδὴ ἀπεδίωξε ποτε τὴν νόσον ἐκεῖθεν, λαβὼν κριὸν εἰς τοὺς ὤμους, καὶ περιελθὼν τὸ τεῖχος τῆς πόλεως· ὅθεν, ὅτε ἑώρταζον τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ, ἐλάμβανεν ἄρνα εἰς τοὺς ὤμους ὁ ὡραιότατος κατ' ἐκλογὴν κριθεὶς νέος τῆς πόλεως, καὶ περιήρχετο τὸ τεῖχος. Τοιοῦτον τοίνυν ἄγαλμα αὐτοῦ ἐτεχνούργησεν ἐκεῖ ὁ Κάλαμις μὲ κριὸν εἰς τοὺς ὤμους. Εὑρέθησαν δὲ καὶ ἀλλαχοῦ τοιαῦτα, ὡς καὶ εἰς τὸ Καρνάσιον ἄλσος τῆς Μεσσηνίας (β). Ἐν δὲ τῇ Ὀλυμπίᾳ εἶχε τὸν κριὸν εἰς τὴν μασχάλην, κυνῆν εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ χιτῶνα καὶ χλαμύδα ἦτον ἐνδεδυμένος.

Κῆρυξ δὲ, εἴρηται, διὰ τὶ ὠνομάσθη. Περὶ δὲ τοῦ Κηρυκείου λέγουσι καὶ ἄλλα· ὅτι λαβὼν τὴν ῥάβδον παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν Ἀρκαδίαν, ηὗρε δύο ὄφεις μαχομένους· καὶ ἐπειδὴ ἔῤῥιψεν αὐτὴν μεταξὺ τούτων, ἐχωρίσθησαν καὶ εἰρήνευσαν· ὅθεν κατεσκεύασεν ὕςερον τὸ κηρύκειον μὲ τοὺς δύο ὄφεις, ὡς σύμβολον εἰρηνοποιόν. Κατ' ἄλλους δὲ, ὁ Ζεὺς ἠγάπησε την μητέρα αὐτοῦ Ῥέαν, ἀλλ' ἐκείνη, πρὸς ἀποφυγὴν τούτου, μετεμοφώθη εἰς ὄφιν· μετεμορφώθη ὅμως καὶ ἐκεῖνος εἰς ὄφιν, καὶ οὕ-

---

(α) Παυσαν. Ἀρκαδικ. ΙΖ'. 2. Πομπών. Β'. γ'. καὶ Βοσσ. αὐτόθι. Εὐςάθ. Ἰλ. Β'. 603. Βιργίλ. Αἰν. Η'. 139. Φῆςος. Γ'. 1140. Ἰωνιά. 157. Στέφαν. ἐν Κυλλήν.

(β) Παυσαν. Βοιωτικ. Κβ'. 2. Μεσσηνιακ. Λγ'. 5. Ἠλιακ. Πρῶτ. ΙΕ'. 5.

τω συνεγένετο· ὅθεν εἰς ἀνάμνησιν τούτου κατεσκευάσθη τὸ κηρύκειον σύμβολον εἰρήνης, καθότι ἡ ἕνωσις καὶ φιλία τούτων τῶν ἐραςῶν συνέβη εἰς τὸ σχῆμα τῶν ὄφεων. Οἱ ὄφεις ὅμως ἦσαν καὶ σύμβολα φρονήσεως καὶ πονηρίας, ἀναγκαιότατα εἰς τοὺς πρεσβεύοντας, καὶ πραγματευομένους τὴν εἰρήνην. Ἐκτὸς δὲ τῶν ῥηθέντων εἶχε καὶ ἄλλην δύναμιν τὸ κηρύκειον· νὰ μεταβάλλῃ εἰς χρυσίον, ὅ,τι πρᾶγμα καὶ ἂν ἤγγιζε μὲ αὐτὸ ὁ Ἑρμῆς· ὅθεν εὑρέθη εἰς νομίσματα ἡ Εὐδαιμονία κρατοῦσα τὸ κηρύκειον, καὶ τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας. Προσφυὴς δὲ ἡ ἀλληγορία· διότι ὁ Ἑρμῆς ηὗρε τὰ μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ, ὡς εἴρηται· ἔτι δὲ καὶ ἡ εἰρήνη, καὶ ὁ λόγος γεννῶσι χρυσίον. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι μετεχειρίζετο καὶ τὴν νεκυομαντείαν ἀνακαλῶν τοὺς νεκροὺς διὰ τοῦ κηρυκείου· καὶ διὰ τοῦτο ἔπλασαν, ὅτι εἶχε τοιαύτην ἐπιῤῥοὴν εἰς τοὺς νεκροὺς ἡ ῥάβδος αὕτη. Ἐνίοτε δὲ κατεσκεύαζον καὶ δύο χρυσᾶ μῆλα εἰς τὸ κηρύκειον, τὰ ὁποῖα ἐσήμαινον τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην. Τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον τῆς ῥάβδου ἐσήμαινε τὸν ὀρθὸν λόγον, τὸ δὲ τύλιγμα τῶν ὄφεων τὴν συμπλοκὴν καὶ διαφορὰν τῶν πραγμάτων, τὰς ὁποίας διαλύει ὁ ὀρθὸς ὁ λόγος· αἱ δὲ ἀπεναντίον κεφαλαὶ τῶν ὄφεων δηλοῦσι τὴν συνομιλίαν, ὡς ὁμιλοῦσι δύο πρέσβεις περὶ εἰρήνης. Διὰ τοῦτο ἄρα οἱ Κήρυκες εἶχον κηρύκεια· ἐνίοτε δὲ καὶ κλάδον ἐλαίας, καὶ θαλλοὺς ἄλλων καρποφόρων φυτῶν, δηλοῦντες, ὅτι ἡ γῆ ζητεῖ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν εἰς καλλιέργειαν, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ παύσωσι τὸν πόλεμον (α).

Κωρυκιώτην δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Ὀρφικοί, ἀ-

(α) Ὑγίν. Ἀςρονομ. Β΄. ζ΄. Σχολ. Ὁμήρ. Ἰλ. 256. Ἀθηναγορ. Ἀπολογ. 158. 160. Φουρνοῦτ. Ις΄. Ἀῤῥιαν. ἐν Ἐπικτήτ. Γ΄. κ΄. Buonarrot. Medagl. 107. 308. Σέρβ. Αἰν. Δ΄. 242. καὶ Βιργίλ. αὐτόθι.

πὸ τοῦ Κωρυκίου ἄντρου τῆς Κιλικίας, ὡς ἀναφέρει τοῦτο πολλαχοῦ ὁ Ὀρφεύς. Εἶναι δὲ τὸ ἄντρον τοῦτο κοιλὰς μεγάλη κυκλοτερὴς, ἔχουσα περὶ αὐτὴν πανταχόθεν ῥάχιν πετρώδη ὡς τεῖχος, ἱκανῶς ὑψηλήν. Τὸ δὲ ἔδαφος ἦτον ἀνώμαλον, καὶ τὸ περισσότερον μέρος πετρῶδες, καὶ πλῆρες θάμνων ἀειθαλῶν καὶ ἡμέρων. Ἐκεῖ τοίνυν ἔσπειρον τὸν πολυθρύλλητον κρόκον τοῦ Κωρυκίου ἄντρου, ἢ τῆς Κιλικίας λεγόμενον· ἐκεῖ δὲ ἦτον ἄλλο ἄντρον μικρὸν, ὅθεν ἐξήρχετο ποταμὸς ὕδατος καθαρωτάτου καὶ διαφανεςάτου, ὅςτις ἔπιπτεν εἰς τὴν γῆν, καὶ κατήρχετο ὑπὸ τὸν ῥάχιν ἀφανῶς εἰς τὴν θάλασσαν, πικρὸν ὕδωρ ὀνομαζόμενος. Εἰς τοῦτο τοίνυν τὸ ἄντρον ἔδησεν ὁ Τυφῶν τὸν Δία, καὶ ὁ Ἑρμῆς ἔλυσεν αὐτόν· ὅθεν ἦτον ἐπίσημον εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν διὰ τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς, καὶ διὰ τὸ σχῆμα, ἔπειτα καὶ διὰ τὸν κρόκον τὸν κάλλιςον πάντων τῶν εἰς ἄλλα μέρη γενομένων. Τοῦτο ἔλεγον οἱ Ὀρφικοὶ ἐνδιαίτημα μακάριον τῶν φιλοσόφων διὰ τὴν ἡσυχίαν ἴσως, καὶ τὴν ἀσφάλειαν, κατὰ τὸν σχολιαςὴν τοῦ Ὀρφέως· καὶ τὸν Ἑρμῆν Κωρυκιώτην τὸν ἔφορον τοῦ λόγου· ὅθεν καὶ τὸ, πανταχοῦ ἐςὶν αὐτῷ ἀσφάλεια, ὥσπερ τὸ κωρύκιον ἄντρον ἔχοντι. Καὶ ὁ Ὀρφεύς.

„Ὃν δὲ κὲν ἀνθρώπων πεπνυμένον ἦτορ ἀνώγει,
„Εἰς πολυήρατον ἄντρον ἀπελθέμεν Ἑρμείαο.

Ἀλλ' ὁ Τζέτζης λέγει, τὰς βίβλους ἄντρον Ἑρμοῦ κατωνομάζει οὕτως· καὶ επομένως τὴν σπουδήν. Ἐνομίζετο δὲ καὶ τῶν Νυμφῶν τοῦτο τὸ ἄντρον, ὡς καὶ τὸ ὁμώνυμον ἐν Παρνασσῷ· ὠνομάζοντο ὅμως καὶ ἄλλοι τόποι οὕτως, ὡς ἡ πόλις πλησίον τοῦ ἄντρου τούτου ὠνομάζετο Κώρυκος ἢ Κωρυκία, καὶ ἄκρα τις Κώρυκος κατωτέρω τοῦ ἄντρου, καὶ ἀκρωτήριον τῆς Κρήτης Κωρυκία, καὶ ὄρος Κώρυκος πλησίον τῶν Ἐρυθρῶν τῆς Ἰωνίας, καὶ νησίον καὶ λιμὴν πλησίον τῆς Τέω, ὅπου ἦτον καὶ λῃςήριον ἐπίσημων τῶν ἐκεῖ Κωρυκαίων καλουμένων καὶ Ὠτακουςῶν, ἐπειδὴ κατε-

σκόπευον παντοίως τὰ φορτία τῶν πλοίων (α), καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐμπόρων.

Κυνοκέφαλον δὲ ὠνόμαζον καὶ ἐζωγράφιζον αὐτὸν ἐνίοτε διὰ τὴν πονηρίαν· ἢ ἐπειδὴ ἐφύλαττε τὴν Ἰὼ ὡς κύων· ἢ ἐπειδὴ ἐζωγράφιζον καὶ τον Ἄνουβιν οὕτως, ὅςτις ἦτον ὁ Ἑρμῆς τῶν Αἰγυπτίων. Λάφριον δὲ ὠνόμασεν αὐτὸν μόνον ὁ Λυκόφρων (β)· ὁ δὲ Τζέτζης λέγει, ὅτι τὸ Λάφριος σημαίνει φιλόξενον· εἴρηται δὲ, ὅτι εἶχον καὶ ἄλλοι θεοὶ τὸ ἐπίθετον τοῦτο.

Λευκὸν δὲ ὠνόμασαν αὐτὸν οἱ Ταναγραῖοι· ἐπειδὴ, πολεμούμενοί ποτε ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων, ἐθυσίασαν παῖδα καὶ παρθένον, κατὰ τὸν χρησμὸν, ἔπειτα κατεσκεύασαν ἄγαλμα τοῦ Λευκοῦ Ἑρμοῦ. Ὁ δὲ Λυκόφρων λέγει φαιδρὸν ἀντὶ Λευκὸν (γ).

Νωνακριάτην δὲ ἀπὸ τῆς Νωνακρίας πόλεως τῆς Ἀρκαδίας, ὅπου ἐλάτρευον αὐτόν. Ὠνομάζει δ᾽ αὐτὸν καὶ Κτάρον ὁ Λυκόφρων, ἀπὸ τοῦ κτέρος ἴσως, ὅπερ σημαίνει τὰ ἐντάφια, ςολισμοὺς καὶ ἄλλα, ὅσα ἔχει ὁ νεκρὸς θαπτόμενος μὲ αὐτὰ, ἢ καιόμενος· ἢ ἀπὸ τοῦ κτείνω, ἐπειδὴ ἐφόνευε τοὺς ἀσθενεῖς, ὡς εἴρηται (δ).

Οἰοπόλος δὲ ἀπὸ τοῦ οἶος πολεῖ, ὃ ἐςὶ περιφέρεται μόνος εἰς τὰς ἐρημίας· ὅθεν καὶ οἰοπόλος χώρα, καὶ οἰοπόλα ὄρη, ὅπου νέμονται τὰ ποίμνια· ἢ ἐπειδὴ περιεφέρετο μόνος πανταχοῦ.

Παράμμωνα δὲ εἰς τὴν Ἦλιδα, ὅπου ὠνόμαζον καὶ τὴν Ἥραν ἀπὸ τοῦ Ἄμμωνος· ἐπειδὴ μετεχειρίζοντο πρῶτον καὶ τὸ χρηςήριον τοῦ Ἄμμωνος πέμποντες θεωροὺς εἰς τὴν Λιβύαν, ἔνθα εἶχον καὶ βωμοὺς ἰδίους οἱ

(α) Ὀρφ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. καὶ ἐν Ποσειδ. λιθικῶν. 17. καὶ ἐν Σχολ. Στράβ. ΙΔ΄. 670. 671. Τζέτζ. Χιλ. Β΄. 819. ΙΒ΄. 610. Στέφαν. ἐν Κωρυκ. καὶ Σχολ.

(β) 835. καὶ Τζέτζ.

(γ) 680. καὶ Τζέτζ.

(δ) Αὐτόθ.

Ἠλεῖοι, καὶ ἐπὶ τούτων ἦσαν γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν θεωρῶν, καὶ ὅσα ἠρώτησαν, καὶ ὅσα ἀπεκρίθη τὸ μαντεῖον· ὅθεν ἐλάτρευον καὶ εἰς τὴν Ἤλιδα τὸν Ἄμμωνα, καὶ εἰς τιμὴν μείζονα παρωνόμαζον καὶ ἄλλους θεοὺς ἀπ' αὐτοῦ (α).

Πολύγιον δὲ, εἰς τὴν Τροιζῆνα, ὅπου εἶχον ἄγαλμα μόνον. Πλησίον δὲ τοῦ ἀγάλματος τούτου ἀφῆκεν ὁ Ἡρακλῆς τὸ ῥόπαλον, ὅπερ ἐβλάστησε πάλιν, καὶ ἐγένετο ὁ ἐκεῖ σωζόμενος ὕστερον κότινος, ὃν εἶδε καὶ ὁ Παυσανίας, ὅμως δὲν ἐπίστευσε τὸ θαῦμα (β). Ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἔκοψε τὸ ῥόπαλον τοῦτο ἀπὸ τινος κοτίνου τῆς Σαρωνίδος.

Πρόμαχον δὲ, οἱ Ταναγραῖοι, ἐπειδὴ, ὅτε ἦλθον οἱ Ἐρετριεῖς μὲ στόλον ἐπ' αὐτοὺς, ἐξήγαγον ὅλους τοὺς ἐφήβους εἰς τὴν μάχην, καὶ αὐτὸν τὸν Ἑρμῆν, ὡς ἔφηβον δηλονότι, ὅστις μαχόμενος μὲ στλεγγίδα, ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τοὺς ἐχθρούς· ὅθεν ὠνόμασαν αὐτὸν Πρόμαχον (γ).

Πρόναος δὲ, εἰς τὰς Θήβας αὐτός τε καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, ἐπειδὴ εἶχον τὰ ἀγάλματα αὐτῶν πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος, ἅπερ ἦσαν ἔργα, τὸ μὲν Ἑρμοῦ τοῦ Φειδίου, τῆς δ' Ἀθηνᾶς τοῦ Σκόπα. Προπύλαιον δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐπειδὴ εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ πρὸ τῶν πυλῶν τῆς ἀκροπόλεως (δ).

Στροφαῖον δὲ, παρὰ τὸ στρέφεσθαι καὶ πανουργεῖν· ἢ ἐπειδὴ εἶχον τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ εἰς τοὺς στρόφιγγας τῶν θυρῶν· καὶ εἰς πᾶν κλεῖθρον κιβωτίων, καὶ ἄλλων τοιούτων, ὅπου εἶχον χρήματα, ἢ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, ἐχάραττον τὸ ἐκτύπωμα αὐτοῦ, ἵνα στρέφῃ καὶ ἀποδιώκῃ τοὺς κλέπτας. Ὑποκοριστικῶς

(α) Παυσαν. Ἠλιακ. Πρῶτ. Ιε'. 7.
(β) Κορίνθ. Λα'. 13.
(γ) Παυσαν. Βοιωτικ. Κβ'. 2.
(δ) Αὐτόθι. Ι'. 2. Ἀττικ. Κβ'. 8.

δὲ ὠνομάζετο ὁ Ἑρμῆς Ἑρμίδιον, Ἑρμήδιον, Ἑρμάδιον καὶ Ἑρμάριον· ὅθεν δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι ὠνομάσθησαν ἀπ' αὐτοῦ Ἑρμάρια καὶ Ἁρμάρια τὰ κιβώτια, ἐπειδὴ εἶχον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ εἰς τὰ κλεῖθρα. Τοιοῦτόν τι δηλοῖ καὶ τὸ Πυληδόκος, καὶ τὸ Σῶκος, ἀπὸ τοῦ σώζω καὶ οἶκος, οἷον Σωτὴρ οἴκου· ἢ ἰσχυρὸς ἀπὸ τοῦ σώκειν.

Τετράγλωχιν δὲ σημαίνει τετράγωνον, διὰ τὰς τέσσαρας κυριωτέρας εὑρέσεις, ὡς εἴρηται. Τὸ αὐτὸ δηλοῖ καὶ ὁ Τριγλῶχιν εἶςος τοῦ Ἡρακλέους, κατά τινας· τὸ ἠθικὸν, φυσικὸν, καὶ μαθηματικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας (α). Τρικέφαλον δὲ Ἑρμῆν ἀφιέρωσε πρῶτον τὶς Πατροκλείδης καλούμενος εἰς τρίοδόν τινα, γράψας ὑφ' ἑκάςην κεφαλὴν, ποῦ φέρει αὕτη ἡ ὁδὸς, καὶ ποῦ ἡ ἄλλη· ἐπειδὴ αἱ κεφαλαὶ ἔβλεπον ἑκάςη πρὸς μίαν ὁδὸν (β). Καὶ οὕτως ἦτον ἐκεῖ ἡγεμὼν ὁ Ἑρμῆς, δεικνύων τὰς ὁδούς. Ὕςερον δὲ ἔςησαν πανταχοῦ τοιούτους εἰς τὰς τριόδους καὶ τετραόδους.

Χρυσόῤῥαπις δὲ, ἀπὸ τῆς χρυσῆς ῥάβδου, ἣν ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος· ἢ ἀπὸ τῶν χρυσῶν ῥαπίδων, ὑποδυμάτων κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον· ἢ ἀπὸ τοῦ ῥάπισμα ἀλληγορικῶς· ἐπειδὴ ἡ νουθεσία μετὰ λόγου φαίνεται μὲν ὡς ῥάπισμα πρῶτον, ἀλλ' ὕςερον γίνεται πολύτιμος (γ).

Χθόνιος δὲ, ἐπειδὴ εἶχεν ἐπιςασίαν καὶ εἰς τὸν ᾅδην· ὅθεν οἱ Ἀργεῖοι, ὅτε ἀπέθνησκέ τις, ἐθυσίαζον μετὰ τριάκοντα ἡμέρας εἰς τὸν Ἑρμῆν, διὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ (δ).

(α) Ἰλ. Ε'. 393. φαβωρῖν. ἐν Τριγλῶχ.
(β) Ἰωνιά. 157.
(γ) Διδυμ. Ἰλ. Ο. 256. Φαβωρῖν. ἐν Χρυσόῤ. φουρνοῦτ. ις'.
(δ) Πλούταρχ. Κλαυδιαν. καὶ παρὰ Γυράλδ. Συντ. Θ'. 303.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Περὶ τῆς Εἰλειθυίας.

Τὴν Εἰλείθυιαν παράγει ὁ ἐτυμολόγος παρὰ τὸ ἐλεύθυια, ἐπειδὴ ἔρχονται τὰ βρέφη εἰς τὸν κόσμον διʼ αὐτῆς· ὅθεν καὶ ἀνειλείθεια ἡ μὴ τίκτουσα. Κατὰ τὰς Κρητικὰς παραδόσεις, ὡς λέγει ὁ Διόδωρος, ἡ Εἰλείθυια ἐχρημάτισε γυνὴ μαιεύτρια τῶν γυναικῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐτιμήθη· ἡ δὲ ἐκ τῶν Ὑπερϐορείων εἰς τὴν Δῆλον ἐλθοῦσα, ἦτον ἄλλη τις νεωτέρα.

Ἐπίθετα. Ἀφανής, Ἀγανόφρων, Εὐάντητος, Ἐπαρωγὸς, Εἰνατίη, Εὔλινος, Κλειδοῦχος, Λυσιζώνη, Μητροπόλος, Ὀρθία, Ὀλυμπία, Πολύσημνος, Πολυώνυμος, Προσκυνής, Προθυραία, Φιλόπαις, Φιλοτρόφος, Σώτειρα, Ὠκυλόχεια.

Ἀφανὴς μὲν εἴρηται κατʼ ἀντίφρασιν· ἀφανὴς γὰρ οὖσα εἰς φῶς προάγει τὰ βρέφη. Εἰνατία δὲ, ἀπό τινος τόπου τῆς Κρήτης Εἴνατον καλουμένου, ὅπου ἐλατρεύετο. Εὔλινος δὲ, ὡς Μοῖρα νομιζομένη. Ὀρθία δὲ, ὡς καὶ ἡ Ἄρτεμις. Τὸ δὲ δὲ Προθυραίαν ἐξέλαϐεν ὁ Ὀρφεὺς ὡς προοίμιον καὶ ἀρχὴν τελετῆς τε καὶ γενέσεως· ὅθεν εἶπε τοῦτο καὶ ὡς ἀρχὴν καὶ προοίμιον τῶν ὕμνων καὶ τελετῆς· ὥσπερ καὶ ἡ Εἰλείθεια, ὡς εἴρηται (Α'. 407)· οἷον, ἡ πρώτη καταϐολὴ τοῦ σπέρματος εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ προοίμιον τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Εἶχε δὲ πανταχοῦ ἡ Εἰλείθυια ναοὺς· εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς εἴρηται, εἰς τὰ Μέγαρα, εἰς τὸ Ἄργος, ὃν ἔκτισεν ἡ Ἑλένη, ὅτε ἐγέννησε τὸ πρῶτον. Εἰς τὴν Ἑρμιόνα πλησίον μιᾶς πύλης, ὡς προθυραία, ὅπου ἐθυσίαζον καθʼ ἑκάστην, ἐκόμιζον καὶ πολλὰ ἀφιερώματα· τὸ δὲ Ἱερὸν ἦτον ἄϐατον, καὶ μόνον αἱ Ἱέρειαι εἰ-

σήρχοντο. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἔκτισαν ναὸν αὐτῆς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, κατά τινα χρησμὸν ἐκ τῶν Δελφῶν, καὶ ἐκεῖ ὠνόμαζον αὐτὴν Ὀρθίαν. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Ἦλιδα εἶχον ἱερὸν αὐτῆς κοινὸν μετὰ τοῦ Σωσιπόλιδος, ὡς εἴρηται, καὶ ὠνόμαζον αὐτὴν Ὀλυμπίαν. Οἱ δὲ Αἰγιεῖς τῆς Ἀχαΐας εἶχον ἱερὸν καὶ ἄγαλμα ἐκ λίθου τοῦ Πεντελησίου, ἔργον Δαμοφῶντος τοῦ Μεσσηνίου· ὁμοίως καὶ οἱ Κλειτόριοι τῆς Ἀρκαδίας εἶχον ναὸν ἐπιφανέςατον. Οἱ δὲ Τεγεᾶται ἔχοντες ναὸν καὶ ἄγαλμα ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὠνόμαζον αὐτὴν, ἐν γόνασιν· ἐπειδὴ ἐκεῖ ἐγέννησεν ἡ Αὔγη τὸν Τήλεφον, πεσοῦσα εἰς τὰ γόνατα (α)· ὁμοίως ἐλατρεύετο καὶ εἰς τὴν Δῆλον.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ τῆς Ἥβης.

Τὴν δὲ Ἥβην παράγουσι παρὰ τὸ ἥδω ἥδη, καὶ τροπῇ τοῦ δ εἰς β βοιωτικῶς, ἥβη· ὅ ἐςιν, ἡδεῖα· ἐπειδὴ ἡ ἡλικία αὕτη εἶναι ἡδεῖα καὶ χαριεςάτη, καὶ ἐν αὐτῇ ἀκμάζουσιν αἱ τέρψεις καὶ ἐπιθυμίαι. Ἡ Ἥβη ἄρα ἀλληγορεῖται εἰς τὴν νεότητα ταύτην, ἣν σημαίνει τὸ ὄνομα. Ἐπειδὴ δὲ αἱ εὐωχίαι τέρπουσι τοὺς γέροντας, καὶ ἀποκαθιςῶσιν αὐτοὺς ὡς νέους; ὠνόμαζον τὰ συμπόσια ἡβητήρια οἱ ἀρχαῖοι. Ἔτι δὲ μετεχειρίζοντο καὶ τοιούτους νέους καὶ παρθένους ὑπηρέτας τῶν συμποσίων καὶ εὐωχιῶν. Διὰ τοῦτο ἄρα κατέςησε καὶ ὁ Ὅμηρος τὴν Ἥβην οἰνοχόον τῶν Θεῶν, εἰς τέρψιν καὶ εὐφροσύνην αὐτῶν. Ἔπειτα δὲ ἔλαβεν αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς γυναῖκα, καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀλεξιάρην καὶ Ἀνί-

---

(α) Παυσαν. Ἀττικ. Μδ'. 31. Κορινθιακ. Κβ'. 7. Λε'. 8. Λακωνικ. Ιζ'. 1. Ἠλιακ. Ὑςερ. Κ'. 2. Ἀχαϊκ. Κγ'. 5. Ἀρκαδικ. Κα'. 2. Μη'. 5.

κητον. Οἷον τιμωρὸς ἀνίκητος τῶν κακούργων γενόμενος, καὶ ἀλεξητὴρ τῶν καλῶν, κατέςησε τὴν δόξαν αὐτοῦ νεάζουσαν, ἀκμάζουσαν, καὶ ἡβῶσαν, καὶ τέλος ἀθάνατον, υἱοθετηθεὶς καὶ ὑπὸ τῆς Ἥρας· οἷον, ὑπὸ τῆς ἀθανάτου βασιλείας. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι οἱ μεθ' Ὅμηρον ποιηταὶ ἔπλασαν τοῦτο (*)· ἀλλὰ μάλιςα αὐτὸς ὁ Ὅμηρος λέγει.

— αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
„Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην (α).

Τὸ ἄλλο ὅμως εἶναι νεώτερον, ὅπερ ἀναφέρει ὁ Σέρβιος παρὰ Βιργιλίῳ· ὅτι ἔπεσεν οἰνοχοοῦσα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεβλήθη τῆς ἀξίας. Ἱςορικὸν δέ τι περὶ τῆς Ἥβης δὲν εὑρίσκεται, ἂν ἦτον τῷ ὄντι θυγάτηρ τοῦ Διός, καὶ νέα χαριεςάτη, ὡς θρυλλεῖται.

Ἐπίθετα. Ἄμβροτος, Καλλίσφυρος, Καλλιέθειρα, Λευκόσφυρος, Οἰνόχυτος, Τιμήεσσα, Χρυσοπέδιλος, Χρυσοςέφανος.

Ἐλάτρευον δὲ καὶ αὐτὴν ὡς θεάν, καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν εἶχον βωμὸν αὐτῆς πλησίον τοῦ Ἡρακλέους· ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Σικυῶνα, καὶ εἰς τὴν Φλιασίαν (β).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ τῶν Μουσῶν.

Τὰς δὲ Μούσας παράγουσι παρὰ τὸ μάω, ἢ μώομαι ἢ μῶσις, τὸ ἐπιθυμῶ· ἢ παρὰ τὸ ὁμοῦ οὖσαι.

Ἀλληγορία. Αἱ Μοῦσαι ἀλληγοροῦνται εἰς τὰς μαθήσεις· ὅθεν καὶ θυγατέρες τῆς Μνημοσύνης, ἐπει-

---

(*) Ὅρα Πανθ. Χαρισίου ἐκ Κοζάνης. σελ. 266.

(α) Ὀδυσ. Λ. 600. Αἰν. Α'. 28. Ἡρακλείδ. Ἀλληγορ. Ὁμηρικ. 449.

(γ) Παυσαν. Ἀττικ. ΙΘ'. 3. Κορινθ. ΙΒ'. 4. ΙΓ'. 3.

δὴ ἡ μνήμη γεννᾷ αὐτάς. Καὶ τοῦ Διός, διότι τὰ μαθήματα εἶναι θεῖον δῶρον· ὅ ἐςι, τοῦ νοός. Ὁ νοῦς ἄρα καὶ ἡ μνήμη συνουσιαζόμενοι πολλάκις, ἐγέννησαν τὰς μαθήσεις· ὅθεν καὶ ἡ διατριβὴ αὐτῶν εἰς τὰ ὄρη καὶ ἐρημίας· καθότι αἱ μαθήσεις ζητοῦσιν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην, καὶ καταφρονοῦσι τὰς ταραχάς. Διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν ἦτον ἡ διατριβὴ αὐτῶν εὐάρεςος εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀφ' οὗ δὲ ἐνέπλησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν Ἑλλάδα συγχύσεων καὶ ταραχῶν, ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἀποκαταςαθεῖσεις δὲ πάλιν ὁπωσοῦν τῆς ἡσυχίας, ἐπέςρεψαν μέν, ἑρπόμεναι δὲ ἄνευ προθυμίας, μὴ βλέπουσαι τὴν πρωτέραν λάμψιν τῆς πατρίδος αὐτῶν. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ταραχήν, ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖθεν διεσπάρησαν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, μὴ βλέπουσαι πλέον παντάπασι πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὥςε ἐρχόμεθα ἡμεῖς εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ παρακαλοῦμεν αὐτάς, κλαίοντες καὶ θρηνοῦντες, νὰ ἐπιςρέψωσιν· καὶ καταφλογιζόμεθα βλέποντες, νὰ καρπῶνται ἄλλοι τὸ πάτριον ἡμῶν κτῆμα. Τοιοῦτόν τι δηλοῖ καὶ ἡ ἐπιβουλὴ τοῦ Πυρηνέως. Ἐπειδὴ τύραννος καὶ βάρβαρος ὤν, κατεδάφισε τὰ σχολεῖα, ἐδίωξε καὶ τοὺς διδασκάλους καὶ πεπαιδευμένους· ὅθεν ἔπλασαν, ὅτι ἐβίαζε τὰς Μούσας, καὶ διώκων αὐτὰς ἐφονεύθη· διότι τοῦτο ἐγένετο αἰτία τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Τοιαύτη τις εἶναι καὶ τῶν Σειρήνων ἡ ἅμιλλα, καὶ τῶν λοιπῶν, ὡς ῥηθήσεται εἰς τοὺς οἰκείους τόπους.

Ἱςορία. Εἴρηται, ὅτι κατ' Αἰγυπτίους, ὁ Ὄσιρις εἶχεν ἐννέα τοιαύτας παρθένους· κατὰ Κρῆτας δέ, ἦσαν εἰς τὴν Κρήτην γεγεννημέναι. Ἄλλοι δὲ νομίζουσι τὰς θυγατέρας τοῦ Πιέρου Μούσας. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἦσαν καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Οὐρανοῦ τοιαῦται παρθένοι, θυγατέρες τοῦ Οὐρανοῦ νομιζόμεναι. Ἄλλοι δὲ πάλιν νομίζουσιν, ὅτι βασιλεύων ὁ Ζεὺς εἰς τὴν Θεσσαλίαν, εἶχεν ἐννέα παρθένους ψάλτριας εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς Πιερίας· ἐπειδὴ ἐκεῖθεν κατέβαινον αἱ Μοῦσαι πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὡς

καὶ ὁ Ὀρφεὺς καὶ ἄλλοι. Πεπαιδευμέναι τοίνυν οὖσαι εἰς πολλὰς μαθήσεις, ἔλαβον τὴν τιμὴν ταύτην. Ὠνομάσθησαν δὲ θυγατέρες τοῦ Διὸς, ἐπειδὴ ἐκεῖνος συνεκρότησε τὸν χορὸν τοῦτον πρῶτον ἐκεῖ· εἶχε καὶ διδάσκαλον αὐτὸν, ἢ τὸν Ἀπόλλωνα, ἢ ἄλλον τινὰ πεπαιδευμένον. Κατεγίνοντο δὲ εἰς συνθέσεις ὕμνων, καὶ ἄλλων παντοίων ποιημάτων, ὡς λέγει καὶ ὁ Ἡσίοδος·

„Ὑμνεῦσαι, τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπῳ.

Ἂν εἶναι ἀληθινὸν, ὅτι εἶχεν ὁ Ὄσιρις τοιαύτας παρθένους μελῳδοὺς καὶ πεπαιδευμένας, δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι ἦτον σύνηθες τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ἄλλους βασιλεῖς. Καὶ οὕτως εἶχε καὶ ὁ Οὐρανὸς, καὶ ὁ Ζεὺς, καὶ ἄλλοι· ἔπειτα δὲ ὠνομάζοντο Μοῦσαι καὶ αἱ λοιπαὶ πεπαιδευμέναι γυναῖκες (α).

Λατρεία. Πρῶτοι δὲ ἐτίμησαν τὰς Μούσας, καὶ ἐθυσίασαν εἰς αὐτὰς ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα οἱ Ἀλωεῖδαι, ὡς εἴρηται, ὀνομάσαντες μόνον τρεῖς (Α'. 410.), ἀφιέρωσαν καὶ τὸ ὄρος εἰς αὐτάς. Ὕστερον δὲ ἐλθὼν ὁ Μακεδὼν Πίερος εἰς τὰς Θεσπιὰς, ὠνόμασεν ἐννέα ὁμωνύμους τῶν ἐννέα θυγατέρων αὐτοῦ· καὶ ὅσα τέκνα ἀναφέρωνται τῶν Μουσῶν, εἶναι ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ Πιέρου. Ἐκεῖθεν δὲ διεσπάρη ἡ λατρεία αὐτῶν εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, καὶ ἔκτισαν ἱερὰ αὐτῶν πανταχοῦ. Εἰς τὰς Θεσπιὰς εἶχον ναὸν μικρὸν καὶ ἀγάλματα· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι εἶχον ἱερὸν πλησίον τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς· ἐπειδὴ οὗτοι ἐξήρχοντο εἰς τὰς μάχας, οὐχὶ μὲ σάλπιγγας τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ μὲ αὐλοὺς, λύρας, καὶ κιθάρας τῶν Μουσῶν· διότι ὁ Λυκοῦργος διέταξε, νὰ γίνωνται παρορμητικοὶ εἰς ἀνδρείαν καὶ τόλμην οἱ ἐμβατήριοι ῥυθμοὶ, (τὸ νῦν μάρσι παρ' Εὐρωπαίοις λεγόμενον)· ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐθυσίαζεν εἰς τὰς Μούσας πρὸ τῆς μάχης· καὶ διὰ τοῦτο ἐνομίσθησαν καὶ πολεμικαὶ αἱ Μοῦσαι. Ἐθυσίαζον

(α) Κληρικ. ἐν Ἡσιόδ. Θ. 52. 53.

δὲ καὶ εἰς τὴν Ἄρτεμιν αἶγα πρὸ τῆς μάχης. Εἰς τὰς Ἀθήνας εἶχον βωμὸν αὐτῶν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς ῥηθήσεται ἐν τοῖς ἐπιθέτοις (α).

Εἰς δὲ τὴν Σικυῶνα, ὡς νομίζουσί τινες κατὰ Βάῤῥωνα καὶ Αὐγουςῖνον, διέταξαν τρεῖς λιθοξόους, τὸν Κηφισόδοτον, Στρογκυλίωνα, καὶ Ὀλυμπιοσθένη, νὰ κατασκευάσωσιν ἕκαςος τρία ἀγάλματα τῶν Μουσῶν· ἐπὶ σκοπῷ, νὰ κρατήσωσι μόνον τρία τὰ τεχνικώτερα, καὶ νὰ ἀφιερώσωσιν αὐτὰ εἰς τὰς τότε τρεῖς Μούσας. Κατεσκεύασαν ὅμως ὅλοι οὗτοι οἱ ἐπίσημοι τεχνῖται τὰ ἔργα αὐτῶν τοιαῦτα, ὥςε δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κρίνωσι τὰ τεχνικώτερα· καὶ οὕτως ἐδέχθησαν καὶ τὰ ἐννέα, καὶ ἀφιέρωσαν αὐτὰ εἰς τὸν Ἑλικῶνα. Ὁ Βάῤῥων ἐδέχετο μόνον τρεῖς Μούσας, λέγων, ὅτι αἱ Μοῦσαι δηλοῦσι τὴν μελῳδίαν κατὰ τρεῖς τρόπους γενομένην· διὰ τῆς φωνῆς, διὰ τῶν αὐλητικῶν ὀργάνων, καὶ διὰ τῶν κρουματικῶν. Πρὸ πάντων δὲ ἐτίμησαν τὰς Μούσας οἱ ποιηταὶ, ἐπικαλούμενοι αὐτὰς εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ποιημάτων. Τέλος δὲ ἐπέρασε καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ λατρεία, καὶ ἔκτισαν καὶ εἰς τὴν Ῥώμην δύο ναοὺς, τὸν μὲν ἐν τῇ πρώτῃ ἐνορίᾳ, τὸν δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ (β).

Ἦσαν δὲ Ἱερὰ αὐτῶν τῶν μὲν ὀρνέων ὁ Κύκνος, ἡ Ἀηδὼν, καὶ ὁ Τέττιξ. Τῶν δὲ ὀρέων, ὁ Ἑλικὼν, Παρνασσὸς, Ἀόνιος, ὁ Κιθαιρῶν, καὶ ἡ Πιερία. Τῶν δὲ πηγῶν, ἡ Ἀγανίππη, Πίπλια, Λιϐηθρὶς, Καςαλία, κ. τ. λ. Ὡς καὶ ὁ Εἴλισσος ποταμὸς, καὶ ὁ Περμησός. Ὁ δὲ Στράϐων λέγει, ὅτι οἱ Θρᾶκες, οἵτινες κατῴκησάν ποτε εἰς τὴν Βοιωτίαν, ὅθεν ὠνομάσθη καὶ πόλις τις

(α) Παυσαν. Βοιωτικ. ΚΘ. 1. 2. Λακωνικ. ΙΖ. 5. Πλούταρχ. Ἀποφθεγματ. Λακωνικ. 238.

(β) [illegible] Δ΄. 220. Παυσαν. Βοιωτικ. Λ΄. 1. Ῥωζὶν. Ἀρχαιολ. Α΄. Ιγ΄. καὶ Πασὶν. παρ' αὐτῷ.

τῆς Βοιωτίας Θράκη, ἀφιέρωσαν τὸν Ἑλικῶνα εἰς τὰς Μούσας.

Ἐπίθετα. Ἀγανίππιδες, Ἀονίδες, Αὐσόνιαι, Ἀρδαλίδες, Ἀγυαὶ, Ἀμβρόσιαι, Ἀνθολόγοι, Ἀγλαόφημοι, Βωκολικαὶ, Βακχικαὶ, Βαθύκολποι, Βαθύζωνοι, Ἑλικωνιάδες, Ἑλικώπιδες, Ἐρατειναὶ, Εὔφωνοι, Εὐςέφανοι, Εὔλυροι, Ἐρασιπλόκαμοι, Εἰλισσιάδες. Ἠπιόδωροι, Ἡδυεπεῖς, Ἡδυμελεῖς, Ἡδύθροοι, Ἡδύπνοοι, Ἠΰκομοι, Θαλεραὶ, Θιασῶδεις, Θεσπιάδες, Ἰοπλόκαμοι, Ἰοςέφανοι, Ἱεραί. Καςαλίδες, Κιθεριάδες, ἢ Κιθερωνίδες, Κωρυκίδες, Κομψοπρεπεῖς, Καλλιπλόκαμοι, Κορυβαντίδες, Καθηγήτειραι.

Λιβηθρίδες, Λιγεῖαι, Λιγυρόφθογγοι, Λιγύφωνοι, Μαιωνίδες, Μνημονίδες, Μνημοσυνίδες, Μειλίχειαι, Μελίπνοοι, Μελίφθογγοι, Μεγαλώνυμοι, Μυθῶδεις. Ὀλυμπιάδες, Οὐράνιοι, Ὁμηρίδες. Παρνασσίδες, Πατηΐδες, Πηγασίδες, Πιερίδες, Πιμπλιάδες, Πίμπλιαι, Πότνιαι, Πολυΐδμονες, Πρόφρονες, Ποθεινότατοι, Πολύμορφοι. Φίλαυλοι, Φιλομηδεῖς, Φιλοπαίγμονες, Χρυσοκόμοι.

Συνώνυμα δὲ αὐτῶν εἶναι, Πιερίδες, Καςαλίδες, Ἑλικωνιάδες, Ὀλυμπιάδες, Θεσπιάδες.

Ἀγανίππιδες μὲν ὠνομάσθησαν ἀπὸ τῆς Ἀγανίππης πηγῆς τοῦ Ἑλικῶνος, ὅπου εἶχον καὶ ἄλσος Ἱερὸν ὡραιότατον, καὶ τὰ ῥηθέντα ἐννέα ἀγάλματα, καὶ τὸ τῆς τροφοῦ αὐτῶν Εὐφήμης (α). Ἐκ ταύτης τοίνυν τῆς πηγῆς ὅσοι ἔπινον, ἐγίνοντο ποιηταί· ὃ ἐςιν, ὅσοι ἐδιδάσκοντο, καὶ ἐπιμελοῦντο καταγινόμενοι εἰς τὴν ποιητικὴν, ἐκεῖνοι ἐγίνοντο ποιητικοί.

Ἀονίδες δὲ, ἀπὸ τῆς Ἀονίας τῆς Βοιωτίας, Ἀονίας πρότερον καλουμένης ἀπὸ τῶν οἰκητόρων αὐτῆς Ἀόνων. Κατά τινας δὲ, ὠνομάζετο καὶ ἀκρωτήριόν τι τῆς Βοιωτίας οὕτως, Ἱερὸν τῶν Μουσῶν (β).

(α) Παυσαν. Βοιωτικ. ΚΘ'. 3.
(β) Στέφαν. καὶ φαβωρῖν. ἐν Ἀονίᾳ. Γυράλδ. Ζ'. 264.

'Αρδαλίδες δὲ. ἢ 'Αρδαλωτίδες, ἢ 'Αρδαλιώτιδες, ἀπὸ τοῦ 'Αρδάλου τοῦ κτίσαντος ναὸν αὐτῶν εἰς τὴν Τροιζῆνα. 'Ωνομάζετο δὲ Μουσεῖον ὁ ναὸς οὗτος, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἦτον βωμὸς ἀφιέρωμα τοῦ 'Αρδάλου, ὅπου ἐθυσίαζον κοινῶς εἰς τὰς Μούσας καὶ εἰς τὸν Ὕπνον· ἐπειδὴ αἱ Μοῦσαι ἀγαπῶσι πολὺ τὸν ὕπνον· οἷον, τὴν ἡσυχίαν (α).

'Ελικωνιάδες δὲ, ἀπὸ τοῦ 'Ελικῶνος τοῦ 'Ιεροῦ αὐτῶν ὄρους. Εἰλισσιάδες δὲ καὶ Εἰλισσάδες, ἀπὸ τοῦ Εἰλισσοῦ ποταμοῦ τῆς 'Αττικῆς, ὅπου εἶχον βωμὸν εἰς τὴν ὄχθην.

Θεσπιάδες δὲ, ἀπὸ τῶν Θεσπιῶν πόλεως τῆς Βοιωτίας. Κατ' ἄλλους δὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεσπίας ὠνομάσθησαν (β).

Κασαλίδες δὲ, ἀπὸ τῆς Κασαλίας πηγῆς τοῦ Παρνασσοῦ, καὶ Κιθερωνίδες ἀπὸ τοῦ Κιθαιρῶνος. Κωρυκίδες δὲ καὶ Κωρυκιάδες ἀπὸ τοῦ Κωρυκίου ἄντρου τοῦ Παρνασσοῦ. Λιβηθρίδες δὲ καὶ Λιβηθριάδες, ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Βοιωτίας Λίβηθρου, ὅπερ ἦτον κοινὸν αὐτῶν τε καὶ τῶν Νυμφῶν, ὡς καὶ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, καὶ ἡ Κασαλία, ὡς εἴρηται ἐκεῖ (γ). Μαιωνίδες δὲ, ἀπὸ τῆς Μαιονίας ἴσως, καὶ Αὐσόνιαι ἀπὸ τῆς Αὐσονίας.

'Ολυμπιάδες δὲ, ἐπειδὴ διέτριβον εἰς τὸν Ὄλυμπον εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Διὸς, καὶ Παρνασσίδες ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ. Πατηΐδες δὲ, ἀπό τινος ὁμωνύμου πηγῆς τῆς Μακεδονίας. Πηγασίδες δὲ, ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ 'Ελικῶνος, ἣν κατεσκεύασεν ὁ Πήγασος διὰ τῆς ὁπλῆς. Πιερίδες δὲ, ἀπὸ τῆς Πιερίας τῆς πατρίδος αὐτῶν· ἢ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὅπου διέτριβον καὶ ἐ-

---

(α) Στέφαν. ἐν 'Αρδαλίδ. καὶ Παυσαν. Κορινθ. Λα'. 4. Στράβ. Ι'. 471.

(β) 'Αττικ. ΙΘ'. Βοιωτικ. ΚΘ', Γυράλδ. ἐν Μούσ. 551.

(γ) Βοιωτικ. ΛΔ'. 3.

σπούδαζον· ἢ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τοῦ Πιέρου, ἐπειδὴ ἐνίκησαν αὐτάς· ἢ ἀπὸ τοῦ Πιέρου τοῦ καταςήσαντος πρῶτον τὴν λατρείαν αὐτῶν εἰς τὰς Θεσπιάς. Πίμπλιαι δὲ καὶ Πιμπλιάδες, ἀπό τινος πηγῆς τῆς Μακεδονίας Πίμπλης καλουμένης (α). Ὁμηρίδας δὲ ὠνόμασαν αὐτὰς ἀπὸ τῶν ποιημάτων τοῦ Ὁμήρου, ὡς καὶ Βουκολικὰς ἀπὸ τῶν Βουκολικῶν ποιημάτων, καὶ Βακχικὰς, ἀπὸ τῶν τοιούτων διθυράμβων ποιημάτων, τῶν ὕμνων τοῦ Διονύσου.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ τῆς Ἐνυοῦς.

Τὴν Ἐνυὼ ὠνόμαζον bellona οἱ Λατῖνοι, ἀπὸ τοῦ bellum, πόλεμον. Τινὲς μὲν λέγουσι τὴν αὐτὴν καὶ Ἀθηνᾶν καὶ Ἥραν, ἀλλ' ὁ Ἡσίοδος λέγει αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Φόρκυνος καὶ τῆς Κητοῦς. Ἄλλοι δὲ ἀλληγοροῦσιν αὐτὴν εἰς τὴν Σελήνην, καὶ διὰ τοῦτο λέγουσιν, ἐνομίσθη θεὰ τῆς μάχης, ἐπειδὴ ἡ Σελήνη μάμάχεται ἀείποτε μὲ τὸν ἀέρα, κινουμένη καὶ διασχίζουσα αὐτόν. Κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἐξηλληγόρησαν καὶ τὸν Ἄρην εἰς τὸν Ἥλιον. Ἴχνος δὲ ἱςορίας δὲν εὑρίσκεται περὶ αὐτῆς, οὔτε λατρεία. Ἐλάτρευον ὅμως αὐτὴν μόνον εἰς τὰ Κώμανα τῆς Καππαδοκίας διαφερόντως. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ εὑρέθησαν ἀγάλματα μόνον ἄνευ ἄλλης τινὸς ἰδιαιτέρας τιμῆς, ἢ ναῶν ἢ Ἱερῶν. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἔκτισαν πολλοὺς ναοὺς ὡς εἴρηται ἐκεῖ (β).

Ἐπίθετα. Ἀνόνητος, Ἀπτόητος, Αὐτοέλικτος, Ἀντιπεραία, Ἀμπελόεσσα, Βαρβαρόφωνος, Βαρύμηνις,

---

(α) Φης. παρ. Γυράλδ. Ζ'. 266. Ωρατ. Α'. ᾠδ. κς'. 9. καὶ Δεσπρέζ. παρ' αὐτῷ.

(α') Βόσσ. Θεολ. Β'. ΚΖ'.

Βακχιὰς, Γαμήλιος, Ἑσπερὶς, Εὔρυθμος, Εὔοπλος, Θυὰς, Θοῦρις, Θυελλήεσσα, Κρατερὰ, Κροκόπεπλος, Καρτερόθυμος, Λοξὴ, Λυγρὰ, Μαχήμων, Νυχία, Πτολίπορθος, Πυρόεσσα, Τολμήεσσα, Τετράζυγος, Ὑδατόεσσα, Φυξηλὶς, Χαλκοχίτων, Χαραδρήεσσα.

Τινὰ τῶν ἐπιθέτων δίδουσιν ὑποψίαν, ὅτι τὸ Ἐνυὼ ἐλαμβάνετο καὶ ὡς ἐπίθετον τῆς Ἥρας, καὶ τῆς Σελήνης· ἐπειδὴ τὸ γαμήλιος, ἑσπερὶς, ὑδατόεσσα, βεβαίως δὲν εἶναι ἐπίθετα τῆς πολεμικῆς Ἐνυοῦς. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν· νῦν δὲ λέγομεν καὶ περὶ τῶν Γηΐνων.

